Editura CORINT

Karl May

În Anzii Cordilieri

KARL MAY

ÎN ANZII CORDILIEI

V.2.0

V.2.0

Traducerea de Roland Schenn

Şi în acest roman al lui Karl May (pseudonim al lui Karl Nohenthal; 1842-1912), Old Shatterhand se afla printre indieni, de asta data printre cei care stăpâneau odinioară ţinuturile din zona Anzilor Cordilieri, în America de Sud. Pătruns de un adânc spirit de dreptate, dovedind acelaşi curaj şi aceeaşi cutezanţa, „Omul din Germania”, împreuna cu prietenii săi, trece printr-o serie de palpitante aventuri din care nu lipsesc momentele de suspans. Cititorul este cucerit, în aceeaşi măsura, de descrierile peisajului, precum şi de cele ale modului de viata al indienilor Tobas, Mbocovis sau Chiriguanos. Dar, mai presus de toate, se desprinde o idee generoasa, aceea ca solidaritatea îi poate face pe oameni mai buni şi mai puternici!

Capitolul I – Coloniştii de pe Rio Salado

Oraşul Palmar se află situat în provincia Corrientes, în Mesopotamia Argentiniană, mai precis pe malul fluviului al cărui nume îl poartă şi provincia, una nu prea întinsă, dar unde negoţul este înfloritor. Deşi pământul este rodnic în Corrientes, recoltele acoperă doar nevoile localnicilor. Despre industrie nici nu poate fi vorba, iar de exportat, nu se exportă decât produse dintre cele pe care le oferă natura sau crescătoriile de vite.

Pe vremea când ne apropiam de orăşel, venind dinspre miazăzi cu prizonierii noştri, aici se afla punctul din care porneau trupele sosite din nord, care luptau împotriva rebelului Lopez Jordan. Aveai ocazia să întâlneşti soldaţi de toate soiurile şi de toate neamurile, lucru ce ar fi putut uimi orice neamţ cumsecade. Oricum, aceşti soldaţi mi-au făcut o impresie mai bună decât cei pe care îi văzusem în tabăra lui Jordan. La sosirea mea, executau exerciţii pe stânga şi pe dreapta drumului. Atunci l-am văzut ultima oară şi pe Jordan. Despre bravul său maior Cadera, omul care ne dăduse atât de mult de furcă, am auzit câte ceva pe când mi-am încheiat călătoria în Tucuman. Se zicea că ar fi fost prins de trupele argentiniene şi că ar fi fost împuşcat sub acuzaţia de instigare la nesupunere. Despre Lopez Jordan şi despre mişcarea pusă la cale de el nu am mai putut afla nimic sigur. Ştiu numai că rebeliunea a fost înăbuşită şi că Jordan a murit undeva, cândva, neştiut de nimeni, ca orice aventurier.

Oraşul Palmar nu se află chiar pe malul fluviului, fiind despărţit de acesta prin nişte mlaştini la marginea cărora oamenii plantaseră stuf. Colonelul Alsina ne-a spus să înaintăm în galop până în piaţă şi apoi să ne oprim la *casa*

de ayuntamiento, primăria oraşului, o clădire care semăna cu un castel din ţinutul Luneburgului.

Odată ajunşi acolo, colonelul s-a prezentat în faţa comandantului. A fost nevoie ca fratele Hilario şi cu mine să-l însoţim pentru a confirma relatarea sa. În urma celor spuse de noi, ofiţerii rebeli au fost închişi chiar în primărie, iar soldaţii care se aflau sub comanda ofiţerilor cu pricina, în grajduri, urmând să fie judecaţi cu toţii mai târziu. Pe tovarăşii mei şi pe mine comandantul ne-a invitat la masă.

Faptul că izbutisem să facem atâţia prizonieri fără să fi tras măcar un foc de armă şi mai ales faptul că intrasem în posesia unui număr atât de mare de cai era o dovadă a calităţilor militare ale colonelului Alsina. Tocmai pentru că acest succes pe care îl repurtase ni se datora, colonelul era foarte amabil cu noi. El ne-a rugat să rămânem cât mai mult timp la Palmar, promiţându-ne că ne va face şederea cât mai plăcută şi că ne va asigura din plin toate cele necesare, astfel încât să ne putem continua călătoria. În primul rând, colonelul a luat toate măsurile necesare, pentru a fi găzduiţi aşa cum se cuvine. Gazda noastră avea să fie un negustor bogat. Acesta ne-a întâmpinat cu bucurie şi ne-a pus la dispoziţie două camere pentru oaspeţi şi o odaie care era ocupată, de obicei, de servitori.

M-am culcat de îndată ce m-am convins că şi calul meu primise îngrijirile necesare. În oraş nu prea erau multe de văzut şi, după toată osteneala, un somn bun era bine venit.

Călugărul, Turnerstick şi cârmaciul s-au culcat şi ei imediat. Ceilalţi, însă, au găsit că-i mai bine să se plimbe prin oraş. Printre ei se afla şi Gomez, indianul a cărui mamă părea că-şi mai revenise după ce făcuse o baie în fluviul Paraná[1] împotriva voinţei ei. Gomez plecase pentru a se

[1] Fluviul din America de Sud, cu o lungime de 4700 km; străbate sudul Braziliei şi pe o porţiune, constituie graniţa dintre

întâlni cu indienii din tribul său care locuiau în oraş sau care erau militari. El făcea parte din tribul Abipones, ai cărui membri îşi aveau sălaşul între Rio Salado şi Rio Bermejo şi care cunoşteau cel mai bine misteriosul Gran Chaco.

Spre seară, Gomez a venit şi m-a trezit. S-a scuzat că m-a deranjat şi mi-a spus că trebuia să-şi ia rămas bun de la mine, fiindcă voia să plece din Palmar. Când l-am întrebat care era temeiul plecării sale, indianul mi-a răspuns:

— Trebuie s-o pornesc cât mai curând spre pământurile alor mei, fiindcă ei sunt în primejdie să fie izgoniţi. Trebuie să le dau de ştire.

— Unde se află pământurile despre care-mi vorbeşti? l-am întrebat eu.

— Dincolo de fluviul Paraná, între Rio Salado şi Rio Vibora.

— Oare nu acolo se află nişte aşezări părăsite?

— Ba da. În acele aşezări au trăit, cu multă vreme în urmă, colonişti albi, dar nu au putut rămâne în acele locuri, fiindcă indienii au pornit război împotriva lor. Albii s-au văzut nevoiţi să plece şi casele lor au intrat în paragină. Acum albii vin din nou şi vor să ne izgonească de pe pământurile noastre. Oare se cuvine să ne dăm bătuţi, fără a fi luptat?

— De ce vin albii tocmai acolo? Există pământ destul şi mult mai roditor pe care s-ar putea aşeza. Oare de ce au pus ochii tocmai pe ţinuturile de lângă Gran Chaco?

— Tocmai întrebarea asta ne-am pus-o şi noi. Oricum, mai sunt ţinuturi în care albii s-ar putea aşeza.

— Ce fel de oameni sunt aceia despre care-mi vorbeşti?

— O parte din ei vin din Buenos Aires. Alţii vin din Corrientes. În fruntea lor se află un inginer din America de

---

Paraguay şi Argentina, vărsându-se în Oceanul Atlantic, prin estuarul La Plata. (n. tr.)

Nord şi un împuternicit al unui bancher din Buenos Aires. Ei vor să adâncească şi să lărgească albia fluviului Paraná, astfel ca vapoarele lor să poată pluti pe apă. Îndată după aceea, vor să taie pădurea deasă de pe malul stâng al apei, pentru a putea strânge mai lesne Yerba[2]. Buştenii şi Yerba vor fi trimişi pe apele râului Rio Salado şi ale fluviului Paraná şi vor aduce câştiguri foarte mari albilor.

— Oamenii ăştia au toate actele necesare pentru a-şi duce la îndeplinire planurile?

— Nu ştiu asta. Ştiu doar că inginerul şi împuternicitul bancherului s-au aliat aici, în Palmar, fiindcă tot aici, în oraş, se afla şi călăuza pe care o voiau. Toţi ceilalţi oameni albi au rămas pe malul fluviului, pentru a-i aştepta pe împuternicit şi pe inginer.

— Albii sunt numeroşi?

— Da. Mulţi albi au venit cu bărci şi cu plute pe Rio Salado şi i-au aşteptat pe alţii care au adus cu ei căruţe cu boi şi s-au îndreptat apoi spre vechile aşezări ale albilor.

— Oamenii aceia pot ajunge cu căruţele în acele aşezări?

— Da, numai că nu vor putea trece fluviul Paraná decât dacă vor desface căruţele în bucăţi. Căruţele desfăcute şi toate celelalte lucruri le vor căra cu boii până când vor ajunge în câmp deschis. Acolo vor reface căruţele din bucăţi şi vor înainta numai până la aşezările părăsite. Albii cred că vor trece cu bine prin toate încercările, fiindcă unii dintre ei şi-au luat cu sine soţiile şi copiii.

— Asta înseamnă că albii vor să rămână în acele locuri pentru mai multă vreme.

— Întocmai asta cred şi eu, numai că, vedeţi dumneavoastră, cei din tribul meu se află chiar în

[2] Yerba – Paraguaytee Mate – Specie de arbore din America de Sud din a cărui frunze se obţine o băutură energizantă (yerba mate)

apropierea vechilor aşezări ale albilor şi cred cu tărie că ei sunt acum pe pământurile care li se cuvin. Nu încape nici o îndoială că se va ajunge la luptă. Iată de ce trebuie să ajung la ai mei cât mai curând. Cunosc obiceiurile albilor mai bine decât oricare dintre ei şi vorbesc foarte bine spaniola. De aceea pot să le fiu de folos alor mei şi ca tălmaci, deşi călăuza albilor înţelege graiul nostru de parcă ar fi crescut printre noi. Dintre albi, el cunoaşte cel mai bine Gran Chaco.

— Cum se numeşte acest om?

— Geronimo Sabuco.

— Ah! Nu cumva este vorba despre cel căruia oamenii îi spun El Sendador?

— Ba da. Îl cunoaşteţi?

— Nu-l cunosc personal, dar trebuie să mă fi auzit vorbind adeseori despre el cu tovarăşii mei.

— Da, aţi vorbit despre un anume Sendador, dar sunt mulţi care poartă acest nume.

— S-ar putea să te înşeli. Poate că nu vorbim despre unul şi acelaşi om. Noi ştim că El Sendador este undeva, mai spre miazănoapte.

— Nu mă înşel. Sabuco este El Sendador. Îl căutaţi cumva?

— Da. Voiam să ajungem la el şi să-l tocmim pentru a ne fi călăuză.

— E târziu pentru asta. Omul a fost deja tocmit.

— Bine, dar trebuie să dăm de el! Am venit pân-aici numai ca să-l găsim şi să mergem împreună cu el în Gran Chaco.

— Dacă aşa stau lucrurile, señor, mă bucur pentru faptul că veţi călători împreună cu mine. Dacă nu m-aţi însoţi, nu aţi avea cum să-l găsiţi pe Sabuco.

— E întocmai precum spui. Mă voi sfătui cu tovarăşii mei.

— Bine. Vă rog numai să vă sfătuiţi cu dânşii cât mai

curând cu putinţă. Aş vrea să plec înainte de revărsarea zorilor. Cu cât pornesc mai curând, cu atât pot să-i previn mai repede pe cei din tribul meu!

— Mă întreb numai dacă vei mai putea ajunge la timp! Poţi străbate drumul până acolo mai repede decât albii?

— Da. Deşi albii au plecat de-aici acum cinci zile, nu trebuie să uităm că ei au căruţe trase de boi, aşadar, înaintează foarte încet, în timp ce noi vom călători călare.

— Cât timp ne-ar trebui ca să ajungem la vechile aşezări?

— Odată ajunşi la fluviul Paraná, ne-ar mai trebui zece zile. Dacă am merge cu căruţa, ne-ar trebui cincisprezece. Trebuie să răzbesc la ai mei înaintea albilor, dar trebuie să fac astfel încât aceştia să nu mă zărească. Ei nu trebuie să afle cu nici un chip că le voi da de ştire alor mei despre toate câte se pun la cale, căci, altfel, cu siguranţă că ar încerca să mă împiedice.

— Pentru că vrei s-o iei cu dumneata şi pe mama dumitale, cred că nu vei putea înainta foarte repede, aşa încât presupun că vei ajunge oricum prea târziu; îngăduie-mi să-ţi spun că, aşa stând lucrurile, nu ar trebui să te supere peste măsură faptul că vei mai întârzia câteva ceasuri. Aş zice chiar că ai mai putea aştepta până se face ziuă.

— Nu, señor. Dacă nu vreţi să porniţi cât mai curând cu putinţă, voi pleca singur. De altfel, nu înţeleg ce vă mai reţine aici.

— Mai întâi este vorba de faptul că atât oamenii, cât şi animalele au nevoie de odihnă. Apoi, nu se cuvine să porneşti spre Gran Chaco fără să te pregăteşti aşa cum trebuie.

— Da, este întocmai precum spuneţi. Doi oameni nu au nevoie de foarte multe lucruri, dar dumneavoastră şi tovarăşii dumneavoastră sunteţi mai numeroşi. Aici nu mai e vorba doar de doi oameni.

— Şi cum traversăm fluviul Paraná?

— Aşteptăm să treacă vreun vapor sau vreo plută care să ne ducă pe malul celălalt.

— Procedând astfel, s-ar putea să pierdem foarte mult timp. Nu e bine. Iată, am să vorbesc cu colonelul şi cu comandantul garnizoanei de aici. Trag nădejdea să ne pună la dispoziţie tot ce ne va fi de trebuinţă pentru a putea porni pe Rio Corrientes, astfel încât să ajungem apoi pe malul fluviului Paraná. Astfel am economisi foarte mult timp.

— Aveţi dreptate, señor. Vă spun asta pentru că ştiu foarte bine locurile. Malurile fluviului Paraná sunt împânzite de mlaştini întinse, dar eu cunosc o bucată de pământ solid. Dacă am avea bărci, am putea ocoli foarte bine ţinutul mlăştinos.

— Bucata de pământ uscat e un fel de *bayou,* cum se numesc pe-aici micile golfuri. Mă bucură faptul că tu cunoşti locurile atât de bine, numai că nu pot să-i trezesc acum, în toiul nopţii, pe cei doi domni cu care vreau să stau de vorbă. Mai poţi aştepta?

— Desigur, dar numai cu condiţia să veniţi, într-adevăr, cu mine.

— Oricum vom veni cu dumneata. Vrem să dăm de urmele lui El Sendador, dar, ia spune-mi, ce ştii despre drumul pe care-l avem de făcut până la vechile aşezări? E anevoios?

— Nu. Odată trecuţi de malul fluviului şi de mlaştini, vom ajunge, aşa cum se întâmplă pe malul oricărei ape, într-un ţinut cu păduri dese. Apoi, într-unul foarte întins care este acoperit de nisip cât vezi cu ochii. Ici-colo, se mai vede câte-un pâlc de copaci. Locurile sunt minunate, dar este foarte important să aveţi o călăuză bună.

— Călăuza aceasta vei fi chiar dumneata.

— Da. Vărul meu, Gomarra, cunoaşte şi mai bine

ţinuturile acelea, însă cea mai bună călăuză este Sabuco. Dacă-l găsiţi, vă va duce prin Chaco, fără să băgaţi de seamă cât de primejdioase sunt acele locuri pentru străini, dar mai mult pentru albi.

— De ce mai ales pentru albi?

— Pentru că albii nu sunt obişnuiţi cu aerul umed şi fierbinte, se îmbolnăvesc foarte lesne şi fac febră. Dar în afară de febră, pe albi îi mai pândesc şi tot felul de alte primejdii.

— Te gândeşti la animalele sălbatice?

— Da. Jaguarul este un animal foarte periculos.

— Ah! Nu ne temem noi de jaguar. Cred că dumneata te gândeşti mai mult la sălbatici.

— Sălbatici? Când spuneţi „sălbatici” vă gândiţi, desigur, la noi, indienii. Credeţi, într-adevăr, că suntem nişte sălbatici?

— Când spun „sălbatici” nu mă gândesc la dumneata, însă chiar crezi că indienii Abipones se pot număra printre popoarele civilizate?

— Nu. Dar oare cine e de vina că nu mai suntem aşa cum am fost odată? Cine ne-a izgonit de pe pământurile noastre şi ne-a silit să trăim în ţinuturi sălbatice, de unde suntem izgoniţi acum? Oare nu s-ar cuveni să-i urâm pe albi? Oare nu s-ar cuveni să luptăm împotriva lor, atunci când ne gândim că nu vom mai avea linişte nici în sălbaticul ţinut Chaco?

— Nu spun că nu ai dreptate, numai că a te apăra furând şi omorând înseamnă a te purta ca un sălbatic.

— Spuneţi-mi, señor, războiul nu înseamnă oare a fura şi a omorî? Dacă cineva ne-ar da armele şi privilegiile albilor, ne-am apăra altfel. Până atunci, însă, trebuie să ne folosim de armele pe care le avem.

— Nu este cumplit să ataci oamenii şi să-i ucizi sau să-i duci undeva, în ţinuturi neumblate, pentru a cere o

răscumpărarare mare pentru ei?

— Da, señor, este cumplit. Dar cine face aşa ceva? Cine a făcut mai întâi aşa ceva? Cine ne-a învăţat să ucidem oameni sau să-i răpim?

— Albii?

— Nu credeţi ceea ce vă spun? Ei, bine, atunci gândiţi-vă la cele ce se întâmplă acum. El Sendador duce nişte albi pe malul fluviului Paraná, de unde vor să ajungă pe Rio Salado, care ne aparţine nouă de drept. Albii vor să se aşeze pe pământurile noastre, vor să caute Yerba, vor să taie pădurea fără de care noi nu putem trăi. Oare toate acestea nu înseamnă furt? Ne-au întrebat oare dacă le dăm voie să facă ce şi-au pus în gând? Ne vor plăti pentru tot ceea ce vor să ne ia? Vor plăti pentru fluviu, pentru pădure, pentru Yerba? Nu! Dar dacă noi punem mâna pe arme şi ne apărăm, pun şi ei mâna pe arme şi pornesc război împotriva noastră. Mulţi dintre noi vor fi ucişi, numai că albii nu vorbesc despre asta şi, dacă o fac, se mândresc cu faptul că au ucis mulţi indieni. Am dreptate, sau nu, señor?

Nu i-am răspuns imediat, fiindcă nu puteam spune că nu avea dreptate. Indianul a continuat însă să vorbească, fără a aştepta răspunsul meu:

— Atunci când vorbiţi despre furturi şi crime, ar fi bine să vă gândiţi la albi, nu la noi. Ei ne atacă, iar noi nu facem nimic altceva decât să ne apărăm.

— A răpi femei şi fete înseamnă a te apăra?

— Da, dacă n-ai altă cale.

— Ei, bine, există altă cale. Puteţi pune mâna pe arme.

— Dumneavoastră vă este uşor să vorbiţi astfel, pentru că sunteţi străin. Albii au arme de foc, iar noi nu avem decât arcuri, săgeţi şi lănci. Acestea sunt armele cu care trebuie să ne apărăm. De aceea facem tot ce ne stă în putinţă pentru a pune mâna pe puşti. Nu avem bani pentru a le putea cumpăra. Albii ne iau pământurile rodnice şi nu

putem să cultivăm nimic şi nici să creştem vite. Din cauza asta nu putem câştiga bani. Iată de ce răpim, de câte ori ni se iveşte ocazia, soţiile şi fiicele albilor, le cerem răscumpărare şi ne cumpărăm şi noi cu banii obţinuţi toate cele ce ne sunt de trebuinţă.

— Bine, dar atunci când răpiţi femei şi fete, ucideţi toţi bărbaţii pe care îi prindeţi.

— Se cuvine oare să-i lăsăm în viaţă? Trebuie să vă gândiţi că aceşti bărbaţi ne-ar ucide cu prima ocazie ce li s-ar ivi! Numai aşa ne putem apăra! Ar fi bine să puneţi în balanţă răul pe care îl pricinuim noi albilor şi răul pe care ni-l pricinuiesc ei nouă! Dacă veţi cântări totul cu băgare de seamă, veţi vedea că noi avem numai şi numai de pierdut.

— Cred că nu ar trebui să vorbeşti despre lucruri ca acestea. Ştii ce pagube au făcut indienii albilor din La Plata? În ultimii cincizeci de ani, indienii au furat cam unsprezece milioane de vite, două milioane de cai şi cam tot atâtea oi. Trei mii de case au fost distruse şi cincizeci de mii de oameni au fost omorâţi.

— Şi dumneavoastră credeţi toate acestea, señor?

— Mă văd nevoit să cred, s-au făcut calcule ca să se ajungă la aceste cifre.

— N-au comis indienii aşa ceva. Trebuie să ştiţi că albii sunt foarte şireţi. Ei fac tot soiul de lucruri rele şi apoi le pun în spinarea noastră. Dacă un alb fură nişte cai, se spune că indienii au furat caii. Dacă un alb omoară un alt alb, se va spune că albul cu pricina a fost omorât de indieni. Jumătate, dar ce zic eu, cel puţin jumătate din pagubele despre care vorbeaţi nu au fost făcute de noi. Vă daţi seama că, dacă albii se poartă astfel între ei, faţă de noi nu se vor purta deloc cu blândeţe! Nu, nu, señor! Tot ceea ce mi-aţi spus s-ar cuveni să ne facă cinste şi nu să fie o ruşine pentru noi!

— Hm! I-am mai auzit eu şi pe alţii vorbind astfel.

— Cei ce v-au spus ce v-am spus şi eu au grăit numai adevărul. Şi chiar dacă toate cifrele pe care mi le-aţi înşirat ar oglindi adevărul, răul pe care ni l-au făcut albii nouă este mult mai mare decât cel pe care l-am făcut noi lor. Toată această ţară a fost cândva a noastră. Tot ceea ce creşte şi tot ce vieţuieşte pe aceste pământuri este al nostru. Dacă eu prind un cal sau îmi iau o vită, nu fur, ci iau ceea ce este de drept al meu. Aşa spun toţi indienii din America de Sud. Ei sunt convinşi că au dreptate şi nimeni nu poate dovedi contrariul, atunci când susţin că sunt stăpânii întinselor pământuri ale Americii de Sud. Nici cel mai iscusit orator nu ar putea dovedi că indienii nu au dreptate.

— Hai să nu mai vorbim despre asta, am spus eu, în cele din urmă. Oricum, am vorbit despre atacurile indienilor doar pentru că m-am gândit la primejdiile care ne-ar putea pândi în Chaco.

— Nu trebuie să vă faceţi griji, señor! Dumneavoastră personal nu aveţi de ce vă teme de cei din tribul meu! Dumneavoastră aţi dus-o pe mama mea prin apele învolburate şi atâta vreme cât mă aflu lângă dumneavoastră, nu vi se va întâmpla nimic rău.

— Nu-mi fac griji în ceea ce mă priveşte. Mă întreb numai ce le vor face indienii, oamenilor despre a căror venire vrei să le dai de veste.

— Îi vom ataca.

— Şi îi veţi ucide?

— Se prea poate. Oricum, bărbaţii vor fi ucişi. Femeile vor fi duse în Chaco şi vor fi eliberate în schimbul unei răscumpărări.

— Şi vrei să fii părtaş la toate acestea?

— Şi eu sunt indian. Nu am alte mijloace pentru a mă apăra.

— Bine, dar astfel vei deveni un ucigaş de rând!

— Albii nu vor sta prea mult pe gânduri înainte de a trage

asupra noastră. Pentru ei, crimele nu înseamnă nimic. Oricum, nu facem decât să luptăm pentru drepturile noastre, fiindcă albii vor să ne fure pământurile. Daţi-mi, aşadar, voie să fac treaba aşa cum ştiu mai bine. Am să-i înştiinţez pe ai mei şi ne vom apăra cu toţii împotriva străinilor.

— S-ar cuveni să te împiedic, mai ales acum, când ştiu ce gânduri ai.

— Nu veţi face asemenea lucru! Altcuiva nu i-aş fi vorbit deschis. Cred că dumneavoastră vă pot spune tot ce am pe suflet. Vreţi să-mi schimb părerea pe care o am în ceea ce vă priveşte?

— Nu, numai că îţi spun că mă voi împotrivi planurilor dumitale. Dacă doreşti ca albii să piară, eu voi încerca să-i salvez.

— Treaba asta nu va aduce după sine nimic bun.

— Vom mai vedea. Dumneata trebuie să îi previi pe indieni, iar eu îi voi preveni pe albi. Noi doi, însă, vom rămâne întotdeauna prieteni.

— Se poate întâmpla să ne mai aflăm vreodată faţă-n faţă. În cazul acesta, nu aveţi de ce să vă temeţi de mine. Nu vă voi face nicicând vreun rău. Vreţi să pecetluim această înţelegere?

— Da. Îngăduie-mi să-ţi întind mâna.

— Aşa să fie! A spus indianul, strângându-mi-o. Acum se cuvine să vă odihniţi pentru ca mâine să puteţi porni la drum.

Indianul a plecat şi m-a lăsat pradă gândurilor care îmi alungară somnul. Din nou se punea problema, spinoasă, legată de dreptul albilor de a extermina indienii. Albul făgăduia iubire şi pace, dar oferea numai ură şi sânge. Indienii trebuie să se retragă, pas cu pas, tot mai mult. Dar ei se vor apăra până când ultimul îşi va fi găsit sfârşitul datorită lăcomiei albilor. Indienii luptă pentru drepturile lor,

dar lupta este zadarnică, fiindcă ei sunt asemenea unui uriaş care e pe moarte.

El Sendador fusese în oraş şi se învoise să-i ducă pe albi la aşezările părăsite. Asta ar fi trebuit să ne bucure, fiindcă astfel eram scutit de toate greutăţile pe care le aduceau cu sine drumul până la Goya şi apoi călătoria prin pădurile de pe malurile râului Bermejo. Intenţiile pe care le aveau cei ce-l tocmiseră pe El Sendador nu reprezentau o noutate. Şi înainte existaseră oameni din America de Nord şi din alte părţi care călătoriseră pe Rio Salado pentru a vedea dacă nu puteau să-i adâncească albia, spre a naviga mai lesne pe apele sale. Se cheltuiesc foarte mulţi bani pentru aceste expediţii, dar nu se făcuse nimic. Nu credeam că acum se va putea întreprinde ceva.

Am izbutit să adorm după multă vreme şi, oricum, am dormit foarte puţin. M-am sculat imediat ce s-au ivit primii zori şi l-am trezit pe călugăr. Se pare că acesta se odihnise cum se cuvine. I-am povestit numaidecât tot ce-mi spusese Gomez. După ce m-a ascultat cu răbdare, călugărul a zis:

— Asta-i foarte bine, señor. Dacă aşa stau lucrurile, trag nădejde că-l vom întâlni pe El Sendador, chiar mai curând decât ne-am fi aşteptat. Se cuvine să-i trezim pe tovarăşii noştri, fiindcă ar trebui să se pregătească pentru a porni la drum!

— Nu te grăbi prea tare, i-am spus eu călugărului. Trebuie să vorbim mai întâi cu cei doi ofiţeri, dar, înainte de toate, trebuie să stau de vorbă cu Gomez. Unde e?

Gomez nu mai era, însă, de găsit. Am izbutit să aflăm de la oamenii în grija cărora se aflase că plecase deja împreună cu mama sa.

— Încotro a plecat? am întrebat eu.

— Nu ne-a spus, dar zicea că dumneavoastră ştiţi prea bine de ce nu v-a aşteptat şi că îşi cere iertare dacă va trebui să îşi facă rost de-o barcă.

— Aşa stau lucrurile! Nu ştiţi cumva dacă a apucat-o spre râu?

— Nu. Nu ştim, fiindcă ne-am culcat după ce a plecat Gomez. A avut grijă să mulţumească pentru că l-am găzduit aşa cum se cuvine şi ne-a spus că va avea grijă să nu ni se întâmple nici un rău.

— Ştiu eu ce vor să-nsemne toate aceste vorbe. Vom pleca şi noi foarte repede. Pregătiţi-vă!

Căpitanul Turnerstick şi cârmaciul său erau de acord cu planurile noastre, fiind gata să ne însoţească oriunde ne-am fi dus.

Mai întâi i-am vorbit colonelului despre hotărârea noastră, iar el a spus:

— Nu trebuie să-l mai treziţi pe comandant. El are obligaţia de a-mi îndeplini orice dorinţa. Îmi pare rău că trebuie să plecaţi atât de curând, dar am să vă ajut, dacă acest lucru este în interesul dumneavoastră. Voi avea grijă să vă pun la dispoziţie tot ce vă trebuie, câţiva catâri şi câteva bărci cu care să puteţi ajunge pe fluviului Paraná.

Alsina a dat ordinele necesare şi noi l-am întrebat pe Antonio Gomarra dacă poate să ne ducă la vechile aşezări, fără a ne purta pe căi ocolite.

— Bineînţeles că vă pot călăuzi. Am fost de mai multe ori acolo.

— I-aţi mai întâlnit vreodată pe indienii Abipones?

— Le pricep foarte bine graiul, nu trebuie să vă faceţi griji în această privinţă. Spune-ţi că şi El Sendador a pornit-o într-acolo. Abia aştept să-l ajung din urmă.

Am început să ne pregătim de plecare şi comandantul s-a trezit din cauza zgomotului pe care-l făceam. Ofiţerul s-a apropiat peste câtăva vreme de noi pentru a-şi lua rămas bun. Cu această ocazie, am aflat că Geronimo Sabuco era, într-adevăr, El Sendador.

— Le-am zis oamenilor acelora să nu-l tocmească pe

Sabuco! a spus, în cele din urmă, comandantul.

— De ce? am întrebat eu.

— Nu aş putea să vă spun exact. Nu mi-a plăcut privirea lui. În afară de asta, se tot zvoneşte că ar fi de partea indienilor.

— Se prea poate! Un om care a fost de atâtea ori în Gran Chaco trebuie să facă tot ce-i stă-n putinţă pentru a trăi în bună înţelegere cu indienii.

— Aşa-i, numai că am auzit că ar fi amestecat în tot soiul de mârşăvii puse la cale de indieni.

— Este cu putinţă să fi trădat pe oamenii a căror călăuză era?

— Se pare că da. Oricum, este bine ca atunci când îl tocmeşti să fii cu băgare de seamă.

— A aflat că nu aveţi încredere în el?

— Cu siguranţă, fiindcă i-am spus în faţă ce părere am în ceea ce-l priveşte. Mai mult decât atât, i-am spus că voi da ordin să fie împuşcat dacă oamenilor care l-au plătit li se va întâmpla vreo nenorocire. Când i-am spus toate astea, a dat din umeri, a zâmbit şi n-a scos un cuvânt.

— Când au plecat de aici, albii aveau tot ce le trebuia?

— Da, aveau arme şi muniţie din belşug.

— Poate că tocmai asta îi va atrage pe indieni.

— Ah! N-or să poată face nimic! Gândiţi-vă numai la faptul că printre albi se numără şi douăzeci de bărbaţi bine înarmaţi! Nu trebuie să uitaţi nici faptul că pe malul râului Salado îi aşteaptă alt grup de oameni care sunt înarmaţi cum se cuvine.

— Douăzeci sau chiar patruzeci de bărbaţi bine înarmaţi nu înseamnă nimic atunci când trebuie să înfrunte un trib întreg.

— Numărul indienilor nu are nici o însemnătate. Când aud împuşcături, o iau la fugă şi nu îşi înfruntă duşmanii decât foarte rar.

— Am auzit că unii şi-au luat cu sine şi familiile.

— Da, aşa este. Cinci dintre bărbaţi şi-au luat soţiile şi copiii, căci vor ca vechile aşezări să fie populate iarăşi, să fie locuite din nou de albi. Acesta este motivul pentru care unii şi-au luat cu sine şi familiile. Odată ce se va dovedi ca în vechile aşezări se poate trăi în linişte, vor veni acolo şi alţi colonişti.

— Bine, dar poate că tocmai aceste prime grupuri de albi se află în mare primejdie, pentru că nimeni nu se poate aştepta ca indienii să stea cu braţele încrucişate şi să privească liniştiţi la toate câte se vor întâmpla.

— Dacă se vor împotrivi, vor fi împuşcaţi, dar dacă îi vor ajuta pe albi, vor fi lăsaţi în pace.

Această problemă era rezolvată pentru comandant. Totul era atât de simplu în mintea lui. Atât el, cât şi colonelul au plecat pe malul râului pentru a se convinge personal că ordinele date fuseseră îndeplinite întocmai.

Am primit două ambarcaţiuni foarte mari în care atât noi, cât şi caii aveam loc destul. Am primit, de asemenea, tot ce ne era de trebuinţă, fără să plătim nimic. Ne-am luat rămas bun de la cei doi ofiţeri şi am pornit la drum pe unda apei. Vântul ne-a fost prielnic şi mulţumită vâslaşilor care aveau ordin să ne însoţească, am ajuns în patru ceasuri pe apele fluviului Paraná.

L-am întrebat pe Gomarra dacă ştia unde se află bucata de pământ despre care îmi vorbise Gomez, iar acesta mi-a răspuns:

— Sunt mai multe astfel de bucăţi de pământ, dar noi nu ne vom continua drumul pe vreuna dintre ele. Ştiu eu un râu care curge dinspre apus şi care se varsă în Paraná. Râul ăsta este destul de lat pentru bărcile noastre şi vom vâsli în susul lui, până când vom ajunge în ţinutul mlăştinos şi mai apoi pe pământul uscat.

— Nu ar fi mai bine să dăm mai întâi de urmele albilor pe

care vrem să-i ajungem din urmă?

— La ce ne-ar folosi? Urmele astea sunt mai vechi de cinci zile şi le-am găsi cu dificultate. Oricum, oamenii care se află înaintea noastră înaintează cu greu, pentru că au căruţe trase de boi şi nu o pot apuca pe drum drept. Ei trebuie să înainteze pe drumuri ocolite, pe malul râurilor, până când găsesc un loc în care apa e destul de mică pentru a putea trece pe malul celălalt. Iată de ce cred că nu are nici un rost să o luăm de-a lungul urmelor celor ce se află înaintea noastră.

— Prea bine! Ne bizuim pe dumneata! Ai putea să ne descrii vechile aşezări ale albilor?

— Cum nu? E foarte lesne. Prin părţile astea toate aşezările arată la fel. Oricum, natura şi-a făcut datoria şi a avut grijă să acopere zidurile tuturor caselor cu un covor de plante, aşa că, precum vă spuneam şi mai devreme, clădirile nu pot fi deosebite între ele.

— Vrei să spui că în acele case nu se mai poate locui?

— Da, întocmai. Au intrat în paragină, zidurile au început să se surpe şi plantele agăţătoare le-au acoperit pe de-a-ntregul.

— Aşezările astea purtau şi vreun nume?

— Desigur. Pe-aici, orice *rancho*[3] poartă un nume, darămite o aşezare omenească. Cele care sunt acum părăsite erau la mică depărtare una de alta, pe malul lui Lago Hondo[4] şi se numeau Pozo de Sixto, Pozo de Quinti, Pozo de Campi, Pozo de Olumpa şi Pozo de Antonio. Mai sunt câteva, dar nu le mai ştiu numele. Vedeţi dumneavoastră, o astfel de aşezare părăsită, cu zidurile acoperite de plante agăţătoare, are darul de a înfiora pe oricine. Ţi se pare că te afli în faţa unui mormânt. Cu tot

---

[3] Rancho - aşezare omenească, ferma. (lb. spaniolă), (n.tr.)
[4] Lago Hondo - Lacul Adânc, (n. aut.)

parfumul plantelor, mirosul de putregai te copleşeşte, îl simţi în nări fără să vrei. Nu-mi pot închipui de ce coloniştii străini vor să ajungă tocmai în aceste aşezări. Dacă şi-au pus în gând să locuiască acolo, vor trebui să muncească luni în şir până când vor izbuti să dărâme vechile ziduri şi să cureţe locul.

— Poate că vor să se aşeze în acele locuri pentru că acolo vor găsi mereu apă proaspătă.

— Se cuvine să ştiţi că în ţinuturile străbătute de Rio Salado poţi găsi peste tot apă proaspătă. Oricum, o să vă aflaţi destulă vreme prin aceste ţinuturi.

— Nu cred, pentru că noi nu avem de gând să zăbovim prea mult pe malurile râului.

— Din câte ştiu eu, vreţi să ajungeţi la Tucuman. Ei, bine, pentru a ajunge la Tucuman, eu cred că este cel mai bine să mergeţi de-a lungul râului, până ajungeţi la Matara. Apoi vă puteţi continua drumul prin Santiago şi în cele din urmă, veţi ajunge la Tucuman. Cred că aşa ar fi cel mai bine să faceţi.

— Din păcate, nu pot să ştiu acum ce voi face. De îndată ce îl voi întâlni pe El Sendador, voi află pe ce drum voi ajunge în Tucuman.

— Şi dacă el nu va dori să se îndrepte spre Tucuman?

— De ce să nu vrea?

— Fiindcă sunt de părere că o să vă spună numai încotro trebuie să vă îndreptaţi şi pe urmă s-o apuce spre munţi.

— Cu toate astea, va trebui să mă însoţească până la Tucuman. Trebuie să ajung neapărat acolo, ca să întâlnesc un cunoscut. Dacă el îmi va cere să-l însoţesc, voi putea să-i cer şi eu să mă însoţească.

În timp ce vorbeam, am ajuns la apele fluviului Paraná. În susul fluviului trebuie să fi plouat mult, fiindcă apa era galbenă şi plină de mâl. Apele acestui fluviu sunt pline de peşti, dar, fiind mai mereu murdare, rar ţi-e dat să vezi un

peşte plutind printre unde. Malul era foarte abrupt şi, ici-colo, se zărea limba de pământ a câte unei peninsule. Gomarra s-a dovedit a fi, într-adevăr, o călăuză bună. Sub îndrumarea lui, am ajuns repede la un mic râu şi am continuat să înaintăm foarte repede, mulţumită vâslaşilor. Deşi bărcile noastre mari aveau şi pânze, acum acestea nu ne mai erau de nici un folos.

Imediat ce s-a lăsat înserarea, am tras la mal şi ne-am găsit fiecare câte-un loc bun pentru noapte. Nu aveam cum să ne ferim de roiurile de ţânţari, decât cu ajutorul focului. Aşa se face că ţânţarii au fost izgoniţi de norii de fum. Ne-am simţit cum nu se poate mai bine, pentru că aveam de toate din belşug. A doua zi, am pornit-o din nou pe râu şi am plutit pe apă până când râul s-a îngustat atât de mult, încât nu am mai putut înainta şi ne-am văzut nevoiţi să ne continuăm drumul pe uscat. Gomarra avusese dreptate; bucata de pământ pe care păşeam nu era mlăştinoasă. După câtva timp, am ajuns în câmp deschis.

Caii noştri se odihniseră destul şi acum venise momentul să-şi facă datoria. Până la venirea după-amiezii, am înaintat repede, în galop, apoi, până către miezul nopţii, ne-am continuat călătoria la pas. Ne-am oprit şi am înnoptat. A doua zi, la ivirea zorilor, am pornit din nou la drum. Se cuvenea să ne grăbim, fiindcă trebuia să ajungem la albii care se aflau în faţa noastră, înainte ca Gomez să ajungă la indienii săi şi să le spună cum stăteau lucrurile.

Acum peisajul era cu totul altul. Întinderea de nisip era întreruptă, din vreme-n vreme, de mici insuliţe verzi, acoperite cu pomi şi verdeaţă. Tot ceea ce vedeam îmi amintea de Sonora nord-americană. Apoi am ajuns într-o lagună, ale cărei maluri erau acoperite cu stuf. Cârduri de păsări zburătăceau peste tot. Prin găurile din stuf se puteau zări luciul apei şi capetele crocodililor.

Pădurile mai întinse sau mai mici prin care am trecut

erau alcătuite din Quebrachos, Mistols, Vinals, Channars şi cactuşi foarte înalţi. Peisajul era nemaipomenit, îndeosebi când trunchiurile copacilor erau acoperite de plante agăţătoare în care păsările îşi făcuseră cuiburi.

Şi în această zi ne-am continuat drumul până la apusul soarelui. În ziua următoare, am pornit însă mai târziu, caii noştri fiind obosiţi.

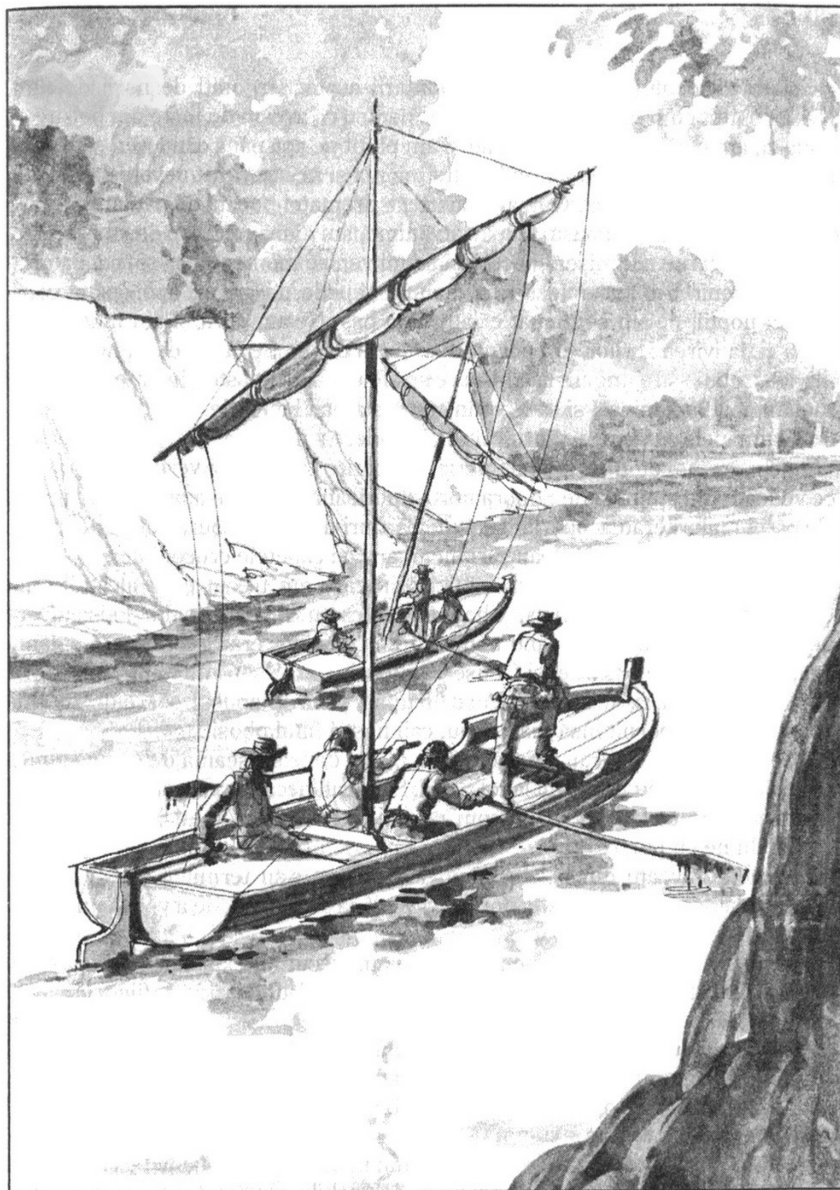
Ne aflam deja în Gran Chaco şi încă nu-mi dădeam seama de ce se spunea că acolo te pândeau primejdii la tot pasul. Singurul necaz era că, dacă până atunci suferisem din cauza căldurii, acum ne era foarte frig. Vântul bătea în rafale, biciuindu-ne cu putere.

Alimente aveam din belşug, fiindcă, după ce s-au terminat proviziile, am găsit vânat destul. Din păcate, dorinţa de a vâna sau măcar de a vedea un jaguar nu mi s-a împlinit.

În majoritatea lagunelor pe lângă care am trecut nu exista peşte, aceasta în primul rând fiindcă apa era foarte sărată şi în al doilea rând, fiindcă aceste lagune erau populate de crocodili.

În Gran Chaco nu am văzut şi nu s-a întâmplat nimic deosebit. N-aş putea sa spun decât că, timp de opt zile, am înaintat numai spre apus şi că, în fiecare zi, am parcurs distanţe din ce în ce mai mici, pentru a ne cruţa caii, care erau tot mai obosiţi.

După spusele lui Gomarra, am străbătut, în opt zile, o distanţă pe care alţii ar fi parcurs-o în zece. Acum ne apropiam de vechile aşezări. Gomarra a spus că aveam să ajungem la acestea a doua zi spre seară. Credeam că el nu apreciase bine distanţa pe care o parcursesem, pentru că urmele lui Gomez sau cele ale căruţelor nu se zăreau nicăieri. Pe parcursul acelei zile aveam să dăm, însă, de urma indianului.

Malul era foarte abrupt şi, ici-acolo, se zărea l
imba de pământ a câte unei peninsule.

Călăream alături de călugăr şi de Gomarra. Ne aflam acum în prerie şi iarba era atât de înaltă, încât ajungea până la burţile cailor. Deodată, am zărit o urmă proaspătă. Când am privit spre stânga, adică spre miazăzi, am văzut în iarbă o dungă neagră, lungă, probabil, făcută de doi cai ce înaintaseră unul lângă altul.

— Credeţi că urma asta a fost lăsată de Gomez şi de mama lui? m-a întrebat călugărul.

— Se prea poate, am răspuns eu.

— Eu nu prea cred. Ia gândiţi-vă cât de repede am înaintat noi. Gândiţi-vă cât de obosiţi sunt acum caii noştri. Nu prea cred eu că el a făcut la fel ca noi. Gomez şi mama lui ar trebui să se afle undeva, în spatele nostru.

— Hm! Cine ştie ce a făcut pentru a parcurge drumul atât de repede. Nu uita că el cunoaşte oamenii şi locurile.

— Bine, dar nu i-au ajuns proviziile şi a trebuit să vâneze. Pentru a vâna, a avut nevoie de timp.

— Mă întreb dacă Gomez nu a avut sau nu s-a aprovizionat în vreun fel oarecare cu carne uscată, a spus Gomarra. Cunosc prea bine că Gomez este un om deştept, deşi nu-i prea place s-o arate.

— Asta ştiam deja! am spus eu.

— Oricum, nu se poate afla după o urmă pe cine au purtat caii în spinare, señor! a exclamat călugărul.

— Cred că vă înşelaţi!

— Cum? Vreţi să spuneţi că puteţi ghici cine a lăsat această urmă? A întrebat Gomarra. Dacă-i aşa, atunci vă rog să ne dovediţi şi nouă că aveţi dreptate, continuă călăuza, zâmbind cu neîncredere.

— Nu trebuie s-o fac chiar acum. Drumul pe care-l mai avem de parcurs este destul de lung şi ce nu pot dovedi

acum voi putea dovedi, poate, mai târziu. Deocamdată mi-e de-ajuns să ştiu că cei doi cai ale căror urme le vedem sunt ai lor.

— De unde cunoaşteţi asta?

— Caii îşi târau picioarele, înaintau unul lângă altul şi se îndreptau spre vechile aşezări. Asta mă face să cred că Gomez şi mama sa sunt cei care se află înaintea noastră.

— Poate fi vorba şi despre alţi doi oameni, a spus călăuza. Mă văd nevoit să-i dau dreptate călugărului. Ştiţi prea bine că Gomez a pornit la drum doar cu câteva ceasuri înaintea noastră. Cum s-ar putea oare ca el să se afle şi acum tot în faţă?

— Haideţi să mai aşteptăm.

Am pornit de-a lungul urmelor, care arătau la fel, dar nu puteam şti cu siguranţă cine erau cei doi călăreţi care le lăsaseră. Cu mult mai târziu, când am ajuns pe malul unei lagune, am văzut urme adânci, de la roţile unor atelaje. Aici se opriseră căruţele. Aici făcuseră popas. Se vedea că fuseseră mai multe focuri. Am examinat atent locul şi am constatat că animalele se adăpaseră. Urmele copitelor se desluşeau foarte bine în mâlul de pe malul apei.

— Asta-i convoiul pe care îl căutăm, a spus Gomarra. Oare când or fi poposit aici?

— Alaltăieri, am spus eu. Se vede că urmele nu sunt de ieri, prin urmare, caravana s-a oprit aici alaltăieri.

— Cred că boii erau tare osteniţi.

— Da, aşa este, numai că terenul i-a ajutat foarte mult. Nu au avut de trecut peste nici un obstacol. Ieri dimineaţă şi-au continuat drumul.

— Iar cei doi călăreţi pe ale căror urme ne-am aflat până acum? Când credeţi că au trecut pe-aici?

— În dimineaţa asta. Acum e ora prânzului, aşadar, au un avans de numai câteva ceasuri faţă de noi.

— Atunci poate că-i vom putea ajunge din urmă!

— Nu prea cred. Caii noştri sunt osteniţi, la fel ca şi ai lor. Pentru că lucrurile stau astfel, nu îi vom întâlni pe cei doi călăreţi decât la vechile aşezări.

— Păcat!

— Mda, păcat! Ar fi, totuşi, un mijloc pentru a-i ajunge. Ar trebui să pornesc singur pe urmele lor. Calul meu este cel mai bun şi poate înainta repede. Dacă aş porni acum, i-aş ajunge chiar azi, spre seară.

— Nu este bine să faceţi acest lucru, señor. Nu trebuie să porniţi singur la drum. Cine ştie ce vi se poate întâmpla.

— Ce mi s-ar putea întâmpla?

— Sunteţi foarte încrezător în soarta dumneavoastră, dar uitaţi că vă aflaţi pe pământurile indienilor Abipones. S-ar putea să daţi nas în nas cu ei.

— Nu mă tem de asta. Abia aştept să-i cunosc pe aceşti indieni. Din păcate, nu înţeleg graiul lor.

— Iată un motiv serios pentru a nu vă apropia prea mult de ei, cel puţin atâta vreme cât nu sunteţi însoţit de un tălmaci. Nu, nu trebuie să plecaţi aşa, de unul singur!

M-am văzut nevoit să renunţ la planul meu, deşi aş fi vrut să le arăt tuturor că aveam dreptate şi că ştiam cine sunt cei doi călăreţi care se aflau înaintea noastră. Ne-am continuat drumul şi, de data aceasta, am luat-o de-a lungul urmelor lăsate de căruţe. Peste numai câteva ceasuri, am văzut că, din nou, convoiul făcuse popas, de data aceasta chiar în câmp deschis. Nu era deloc un lucru obişnuit. Oare ce s-ar fi putut întâmpla?

Am examinat atent locul în care se opriseră şi am observat o urmă lăsată de un om care fugise încolo şi-ncoace. De ce oare? Se vedea bine că omul acela venise până acolo împreună cu ceilalţi. Urma sa pornea dinspre convoi şi se întorcea la acesta. Apoi se depărtase, căutând parcă ceva.

Căruţele îşi continuaseră drumul încet. Acest lucru se

putea desluşi foarte limpede după urmele lăsate. În curând, avea să se înnopteze şi trebuiau să se oprească din nou. Ştiam bine că, dacă oamenii dinaintea noastră nu vor face popas peste noapte, le vom pierde urma. Toate câte le putusem afla până atunci nu ar fi trebuit să ne îngrijoreze. Cu toate acestea, aveam un simţământ de neîncredere pe care nu mi-l puteam explica. Se întâmplă adesea ca omul să fie neîncrezător, fără a avea un motiv anume.

În Anzii Cordilieri

Capitolul II – Crucea din junglă

În zori, am pornit din nou la drum. Am crezut că cei pe care-i urmăream se odihniseră peste noapte, aşa cum făcusem şi noi. Am mers călare timp de mai multe ceasuri, dar nu am găsit nici o urmă care să ne facă să credem că oamenii noştri s-ar fi oprit din drum pentru a înnopta. Lucrul acesta era ciudat! mai întâi, convoiul se oprise de două ori şi acum se vedea că îşi continuase drumul pe tot parcursul nopţii. M-am gândit mult la asta, dar nu am găsit nici o explicaţie.

Deodată, am zărit un punct negru, care devenea din ce în ce mai mare. Era un călăreţ care se apropia de noi în galop. La un moment dat, am văzut că omul îşi îmboldea calul cu lasoul. Când a ajuns destul de aproape de noi, călăreţul şi-a scos pălăria, a început s-o fluture pe deasupra capului şi a strigat:

— Bună ziua, domnilor! Oare dumneavoastră sunteţi cei pe care-i caut?

— Şi pe cine căutaţi, mă rog? a întrebat călugărul.

— Caut nişte oameni care vin din Palmar.

— Noi venim, într-adevăr, din Palmar.

— Mulţumesc lui Dumnezeu! Înseamnă că puteţi să ajutaţi…

— Pe cine să ajutăm?

— Pe…

Când ma zărit, omul s-a oprit dintr-o dată. Era îmbrăcat ca un *gaucho*[5]. Vălul îi acoperea toată faţa şi nu i se zărea decât vârful nasului, iar pălăria era trasă pe ochi.

— Pe toţi sfinţii! a strigat necunoscutul, privindu-mă cu mare atenţie. Oare chiar este cu putinţă?

[5] Gaucho - argat, văcar (spaniolă), (n.tr.)

— Ce să fie cu putinţă? l-am întrebat eu.

— Este cu putinţă să fiţi chiar dumneavoastră?

— Să fiu chiar eu? Mă cunoaşteţi?

— Cum să nu vă cunosc! Se pare, însă, că dumneavoastră m-aţi uitat.

— Nu-mi aduc aminte să vă fi văzut vreodată.

— Nu vă aduceţi aminte? … Ah! Da! Barba!

— Glasul dumneavoastră îmi pare cunoscut.

— Nu-i aşa? Aş fi tare mâhnit, dacă nu aţi recunoaşte nici măcar glasul tovarăşului dumneavoastră, împreună cu care aţi călătorit prin Mexic!

Mi-am adus aminte de omul care se afla înaintea mea. Îl cunoscusem în Mexic cu ceva vreme în urmă, călătorisem împreună, împărţisem necazuri şi bucurii şi trecusem cu bine prin tot soiul de primejdii, iar acum soarta mi-l scotea înainte când nici nu m-aş fi aşteptat.

— Iertaţi-mă! Acum mi-am adus aminte! i-am spus, apoi, omului, întinzându-i mâna. Acum ştiu cu cine am onoarea. Dumneavoastră sunteţi señor Pena! De unde sosiţi şi de ce căutaţi nişte oameni care vin din Palmar? Cui trebuie să-i sărim în ajutor?

— Aveţi puţină răbdare, señor! S-o luăm pe rând! Am fost în Goya şi apoi am apucat-o spre apus ca să…

— La Goya am vrut să ajungem şi noi pentru a-l întâlni pe Geronimo Sabuco, l-am întrerupt eu.

— Pe Sabuco nu-l veţi găsi la Goya. L-am zărit de curând la vechile aşezări.

— L-aţi întâlnit pe El Sendador? Aţi vorbit cu el?

— Dacă aş fi încercat să vorbesc cu el, nu aş mai fi fost acum în viaţă.

— I-aţi făcut vreun rău?

— Nu, dar m-am furişat în locul în care se afla pentru a auzi mai bine ce vorbea cu un tovarăş de-al său. Dacă m-ar fi descoperit, aş fi fost mort acum.

— V-a fost dat să auziţi lucruri îngrijorătoare?

— Da. Aş zice chiar înspăimântătoare. Tocmai de aceea am pornit-o încoace, ca să le spun oamenilor din Palmar tot ce am aflat, dar nu ştiam că vă număraţi şi dumneavoastră printre ei. N-aveam de unde să ştiu că sunteţi neamţul despre care s-a tot vorbit.

— Cine a vorbit despre mine? Gomez, indianul?

— Da, întocmai, un indian căruia El Sendador îi spunea Gomez.

— Înseamnă că El Sendador vrea să-i trădeze pe albii a căror călăuză este?

— Da.

— Povestiţi-ne totul!

— Aveţi puţină răbdare, señor! Dacă stăm pe loc şi mă apuc să vă povestesc totul acum, cu de-amănuntul, pierdem vreme şi oamenilor pe care vreau să-i ajut toate acestea nu le-ar fi de nici un folos. Mult mai bine ar fi să pornim şi vă voi povesti totul pe drum. Haideţi!

Am dat pinteni cailor şi, pentru că ardeam cu toţii de nerăbdare să aflăm ce se întâmplase, l-am rugat pe señor Pena să vorbească tare, astfel încât fiecare dintre noi să poată auzi ce spunea.

— Iată, domnilor, cum s-au petrecut lucrurile, a început Pena. Mă aflam la Goya şi voiam să trec Rio Salado şi s-o pornesc spre casă.

— De unul singur? a întrebat călugărul. Asta-i din cale-afară de primejdios!

— Primejdios! Unul ca mine nu se teme de primejdii! Desigur că un cleric ca dumneavoastră nu s-ar încumeta să o pornească singur prin Chaco.

— Ei, bine, aflaţi că am fost singur prin Chaco!

— Pe toţi sfinţii! Înseamnă că dumneavoastră sunteţi chiar… fratele Jaguar!

— Aşa mi se spune.

— Ei, atunci se schimbă treaba! Despre dumneavoastră se povestesc tot soiul de lucruri şi se spune că sunteţi foarte îndrăzneţ! Mă bucur să vă cunosc, señor! Dumneavoastră şi acest domn care este din Germania şi pe care am avut onoarea să-l cunosc în Mexic sunteţi întocmai oamenii de care aveam eu nevoie cum! Aş putea să aflu cum se numesc ceilalţi señores în tovărăşia cărora vă aflaţi?

I-am prezentat pe toţi şi, după ce am terminat, l-am rugat să-şi continue istorisirea. Pena s-a grăbit să-mi îndeplinească dorinţa.

— Pentru a-mi atinge ţinta, am ales, desigur, drumul cel mai scurt. Se cuvenea, aşadar, să trec prin vechile aşezări. În dimineaţa asta am ajuns, într-adevăr, la vechile aşezări şi, pentru că ştiam că sunt pe pământurile indienilor Abipones şi ca primejdiile mă pândesc la tot pasul, m-am străduit să rămân neobservat. Mi-am priponit calul într-o curte veche, în care nu se putea ajunge atât de lesne, apoi m-am întins puţin, într-un loc mai ferit, ca să mă odihnesc. Locul acesta îl găsisem mai demult. Erau două ziduri surpate, care păreau că se înclină unul în faţa celuilalt. Între aceste ziduri, acoperite de sus până jos de covorul des al plantelor agăţătoare, rămăsese foarte puţin loc. Acolo intenţionam să mă odihnesc. Eram foarte ostenit. Călătorisem toată noaptea. Mă hotărâsem să pornesc din nou la drum în cursul după-amiezii, astfel încât să pot ajunge în Jericho pe înserat. Am izbutit să dorm până pe la amiază şi m-am trezit când am auzit două glasuri. Am dat puţin la o parte lianele şi am zărit doi bărbaţi şi o femeie care stăteau pe nişte bolovani, chiar în faţa ascunzătorii mele. Unul din bărbaţi era alb, destul de vârstnic, înalt şi ciolănos, celălalt era un indian tânăr iar femeia era indiancă.

— Mama lui Gomez.

— Se prea poate. Oricum, am auzit tot ce şi-au spus cei doi bărbaţi. Iată ce-au vorbit:

…— În ultimele nopţi am tot umblat prin apropierea taberei, a spus pentru început albul. Am tot tras nădejde că voi întâlni vreun războinic Abipones. Tu eşti primul războinic pe care-l întâlnesc prin părţile astea.

— Eu mă aflu deja de ieri pe urmele dumneavoastră, dar numai astăzi am îndrăznit să vă vorbesc, a spus, la rândul său, indianul.

— Ce aveai de gând?

— Voiam să vă ocolesc şi să ajung la ai mei.

— Aha! Voiai să ne ataci împreună cu cei din tribul tău!

— Nu şi pe dumneavoastră, señor.

— Le puseseşi gând rău numai celorlalţi? Îţi mulţumesc. Şi unde sunt, mă rog, cei din tribul tău?

— Pe undeva, pe aproape. Până-n seară, am să-i găsesc.

— Poţi să-i îndemni să vină-ncoace?

— Bineînţeles, dar asta numai dacă sunteţi cinstit faţă de mine.

— Ce prostie! Căpeteniile tribului tău mă cunosc prea bine! Sunt gata să fac târgul, aşa cum l-am făcut mereu. Ştii care sunt pretenţiile mele?

— Nu, señor.

— N-ai fost niciodată de faţă când…

— Nu, niciodată.

— Dar ai auzit, desigur, că eu sunt prietenul vostru şi că aduc, din când în când, oameni pe care voi îi puteţi prăda.

— Asta ştiu, señor.

— Poţi să păstrezi tăcerea?

— Tăcerea este pentru mine cea mai de preţ virtute.

— Bine, atunci îţi voi spune care sunt pretenţiile mele. Banii, aurul şi bijuteriile oamenilor pe care voi îi prădaţi datorită mie îmi aparţin. Restul este al vostru. Eşti

mulţumit?

— Da.

— Atunci spune-le alor tăi că le aduc douăzeci de bărbaţi, cinci femei şi doisprezece copii.

— Voi spune căpeteniei toate acestea.

— Îi ucideţi pe bărbaţii şi pe copiii pe care-i prindeţi?

— Da.

— De data asta vreau să rămână în viaţă atât bărbaţii, cât şi copiii. Pentru asta, veţi primi o răscumpărare mai mare.

— Dacă-i lăsăm în viaţă pe copii, nu o facem pentru a obţine bani mai mulţi. Copiii pe care-i lăsăm în viaţă trebuie să devină indieni.

— Sunt de acord. O să fac un târg cu voi. Eu vreau banii, iar voi puteţi lua femeile, praful de puşcă, vitele, caii, căruţele şi răscumpărarea, dar vreau să nu ucideţi pe nimeni!

— Bine, dar asta nu se poate! Dacă nu-i ucidem, nu putem să le luăm lucrurile şi hainele!

— Şi de ce nu?

— Fiindcă au să-şi apere familiile şi bunurile!

— Prostule! Ei trebuie să moară, dar nu trebuie să-i ucidem noi! Fii atent la cele ce am să-ţi spun! Cunoşti Insula Crocodililor?

— Da. Părinţii noştri îşi duceau prizonierii pe acea insulă, iar acolo aceştia fie că mureau de foame, fie că erau mâncaţi de crocodili.

— Ei, bine, într-acolo am de gând să-i duc pe cei douăzeci de bărbaţi.

— Nu vă vor urma.

— Ba da. Găsesc eu un mijloc de a le stârni curiozitatea.

— Înţeleg. Dar cum vreţi să ajungeţi pe insulă?

— Pe malul apei sunt destui buşteni. Putem face o plută.

— Vreţi să-i duceţi pe insulă cu pluta?

— Da.

— Înseamnă că, la întoarcere, cei douăzeci de bărbaţi vor voi să vă însoţească.

— Am să fac astfel încât să mă întorc singur şi să-i las acolo. Se vor trezi pe insula pustie, înconjuraţi de apele în care mişună crocodilii.

— Or să omoare crocodilii.

— Cu ce? îi voi convinge să-şi lase armele în grija mea şi că sunt un om mânat numai cu intenţii bune.

— Dacă toate se vor petrece aşa cum spuneţi, bărbaţii se vor afla în mâinile noastre şi vor face tot ce le vom cere. Mă duc să îi aduc pe războinicii Abipones şi pe urmă vom împărţi prada.

— Vom împărţi şi eu am să-mi văd de treburile mele. Trag nădejde că ai înţeles care sunt pretenţiile mele. Nu mai stăm de vorbă, dacă încercaţi să mă trageţi pe sfoară! Şi acum, du-te şi adu-i pe războinici!

— Plec, señor, dar vă spun să fiţi cu mare băgare de seamă. Se poate ca astăzi chiar să vă ajungă din urmă nişte albi.

— Nişte albi?

— Da întocmai. Vor să ajungă la vechile aşezări şi îl caută pe El Sendador.

— *Diablo*[6]*!* Nu te-nşeli cumva?

— Nu. Toate acestea le-am aflat de la omul din Germania.

— Care om din Germania?

— Unul care a luat prizonieri doi maiori şi a scăpat din ghearele lui Lopez. Numai datorită lui am putut da piept cu patru sute de duşmani.

— Înseamnă că omul despre care-mi vorbeşti e un adevărat diavol!

[6] Diablo - drace (spaniolă), (n.tr.)

— Aveţi dreptate. Toţi cei ce-l însoţesc spun că el e în stare să ducă la bun sfârşit orice lucru, oricât de primejdios ar fi.

— Şi ce doreşte?

— Vrea să-i arătaţi cum să ajungă undeva, nu mai ştiu unde anume. Omul din Germania este însoţit de un căpitan de vas, de un cârmaci şi de fratele Jaguar.

— Jaguar? Pe toţi sfinţii! Ce vor oamenii ăştia de la mine?

— Cred că asta vă vor spune chiar ei. Pe omul din Germania îl mai însoţesc şi şase *yerbateros*[7]*.* În fruntea lor se află un anume señor Monteso.

— Monteso? E un bun prieten de-al meu. Mă întreb ce... dar să lăsăm asta! Spune-mi, neamţul vorbeşte spaniola?

— Întocmai ca un spaniol.

— Ţi-a spus ceva despre Peru? Despre înscrisuri? A pomenit ceva despre incaşi?

— Nu.

— Nici despre înscrisuri sau despre hărţi pe care să fie însemnate locurile în care s-ar găsi comori?

— Nu.

— Cred şi eu! N-au scos nici o vorbă despre toate acestea! Spune-mi, ştii cumva dacă neamţul înţelege graiul indienilor?

— Am auzit că a trăit mai mulţi ani printre indieni.

— Înseamnă că le ştie graiul. Acum îmi dau seama de ce vrea să ajungă la mine. Mă întreb numai de ce mă caută tocmai prin părţile astea. Nu avea de unde să ştie că mă aflu aici.

— Ei voiau să ajungă la Goya şi apoi să pornească spre Gran Chaco, dar eu am auzit în Palmar că vă aflaţi aici şi i-am spus asta şi omului din Germania.

— Deci aşa stau lucrurile! Şi când crezi că vor ajunge

[7] Yerbateros - Căutători de yerba, (n.tr.)

aici?

— Nu peste multă vreme. Poate peste numai câteva ceasuri. Gomarra, vărul meu, este călăuza lor.

— Călăuza lor este un indian Abipones?

— Nu tocmai. Doar mama lui, care este sora mamei mele, este indiancă.

— De ce nu ai pornit încoace împreună cu ei?

— La început m-am gândit şi eu să-i însoţesc, numai că, dacă aş fi făcut astfel, ar fi trebuit să-mi iau gândul de la planurile pe care le-aveam, fiindcă omul din Germania vrea să le dea de veste albilor că vor fi atacaţi de cei din tribul meu.

— Asta chiar că-mi place! Neamţul crede că albii vor fi atacaţi de indienii Abipones?

— Da.

— Nu ştie că eu sunt de partea voastră?

— Oh, nu! El vrea numai să le spună albilor că vor fi atacaţi de indieni.

— Atunci n-are decât să facă ce pofteşte! Numai de n-ar veni prea curând!

— Tocmai de asta mă tem. El poate să ajungă aici foarte repede.

— Pe toţi dracii! Oricum, m-ar bucura dacă ar pica în ghearele satanei, dar fiindcă mai am nevoie de el, ar fi bine să apară aici teafăr şi nevătămat. Zici că poate ajunge din clipă-n clipă... Dacă lucrurile stau aşa, înseamnă că totul este pierdut! Ei, dar ia stai! Mi-a venit o idee! Vrea să treacă de vechile aşezări?

— Nu.

— Atunci e bine! Îi voi atrage pe bărbaţi pe Insula Crocodililor. După aceea, îi voi călăuzi pe ceilalţi spre un loc în care mă voi întâlni cu voi. Odată ce ne-am întâlnit, vă dau femeile şi copiii, îmi iau partea mea şi plec. Dac-o fi să-l întâlnesc pe neamţ, am să-i spun că oamenii a căror

călăuză am fost m-au răsplătit şi au plecat mai departe.

— Prea bine, señor, numai că s-ar cuveni să aflu unde trebuie să ne întâlnim.

— Bine. Ştii unde se află crucea din junglă?

— Care dintre ele? Coloniştii albi au înălţat mai multe cruci.

— Eu mă gândesc la crucea aceea uriaşă, care este cunoscută sub numele de *Jesu Christo de la foresta virgen.*

— Crucea numită Isus Christos din junglă? Da. Ştiu unde se află acea cruce.

— Ei, bine, atunci fă tot ce-ţi stă-n putinţă ca să te afli acolo, împreună cu războinicii din tribul tău. La miezul nopţii vor ajunge şi căruţele. Voi ne veţi ataca pe toţi. Pe mine mă veţi prinde numai aşa, de ochii lumii, dar voi izbuti să scap. Aşa, o să-i pot povesti şi neamţului cum a fost atacată caravana de către indieni.

— E foarte bine, căci atunci va crede că bărbaţii sunt prizonierii noştri şi nu va bănui că ei se află pe Insula Crocodililor.

— Ai dreptate. Nici nu cred că ştie unde se găseşte insula asta şi nici nu va ştii vreodată… Cred că ar fi timpul să porneşti la drum ca să poţi ajunge la timp, cu războinicii, la locul ştiut…

…— Asta este tot ce-am auzit, domnilor, a spus, în cele din urmă, Pena. Indianul a plecat numaidecât împreună cu indianca, dar El Sendador a mai zăbovit o vreme, adâncit în gânduri. Apoi a plecat şi el.

I-am ascultat cu toţii, cu multă atenţie. Nimeni nu fusese însă mai încordat ca Monteso. Acest lucru nu trebuia să mire pe nimeni, deoarece ţinea mult la El Sendador, al cărui prieten era. Cuvintele rostite de Pena l-au lovit ca un trăsnet. Monteso s-a apropiat de Pena şi l-a întrebat:

— Vreţi să spuneţi, señor, că tot ce ne-aţi povestit este

adevărat?

— Bineînţeles!

— Şi dacă eu nu vă cred?

— Atunci pot să vă spun că n-am să mor de tristeţe, numai că am să vă rog frumos să nu-mi spuneţi mie că am rostit un neadevăr. Nu aveţi decât să gândiţi ce vreţi! Nu mă priveşte! Vă spun, însă, că, atunci când sunt jignit, îi trimit un glonţ celui ce a îndrăznit să mă insulte!

— Vai, domnule, dar fiecare are dreptul să-şi spună părerea!

— Nu-i aşa! Eu cred că fiecare are dreptul să-şi ţină părerile pentru sine. Nu sfătuiesc pe nimeni să şi le spună oricând şi oricum are poftă! Eu am povestit numai ce-am văzut şi ce-am auzit. Dacă nu credeţi ce-am povestit, n-aveţi decât, dar dacă îmi spuneţi în faţă că sunt un mincinos, vă împuşc!

— Vă rog să mă iertaţi, señor! Ştiţi, El Sendador este unul dintre cei mai buni prieteni ai mei. Nici nu pot să cred ce-am auzit!

— Dacă sunteţi într-adevăr prietenul lui, atunci nu vă invidiez. O să vedeţi că El Sendador nu e demn de prietenia dumneavoastră. Trag nădejde că toţi cei aici de faţă sunt de părere că trebuie să zădărnicim planurile lui Sabuco.

— Desigur! Desigur! Au strigat cu toţii.

Eu, însă, m-am mulţumit să-l întreb pe Pena:

— Ce aţi făcut după ce a plecat Sabuco?

— Primul meu gând a fost să-l împiedic pe nemernic să-şi ducă planul la bun sfârşit, dar cum să fi procedat?

— Ar fi fost foarte simplu.

— Vreţi să spuneţi că trebuia să-i previn pe oamenii din caravană?

— Bineînţeles.

— Chiar dacă aş fi făcut-o, oamenii aceia nu ar fi avut încredere în mine. Pentru ei aş fi fost doar un străin, în timp

ce în Sabuco aveau încredere deplină. Omul le fusese recomandat drept o călăuză de nădejde şi oricum, sunt sigur că a făcut tot ce i-a stat în putere pentru a le câştiga încrederea. Era nevoie să mă ajute cineva pentru a-l putea da în vileag pe nemernic. Indianul vorbise despre dumneavoastră. Oare nu spusese el că omul din Germania va veni foarte curând? Din această cauză am crezut că e mai bine să vă ies în întâmpinare şi să vă cer ajutorul.

— Vă vom ajuta cu plăcere. Să nădăjduim că vom ajunge la timp! Spuneţi-mi, vă rog, ştiţi cumva unde se află Insula Crocodililor şi locul pe care Sabuco l-a numit *Jesu Christo de la foresta virgen?*

— Nu, din păcate, nu, dar trag nădejdea că vom descoperi nişte urme care ne vor călăuzi spre locurile despre care m-aţi întrebat.

— Domnilor, a spus Gomarra, nici eu nu ştiu unde se află Insula Crocodililor, în schimb, ştiu unde se găseşte crucea numită *Jesu Christo de la foresta virgen.* Mi se pare că oamenii s-au oprit în aşezarea care se numea Pozo de Sixto. Cel puţin, într-acolo se îndreaptă urmele lăsate de roţile căruţelor. Cunosc drumul care duce din această aşezare spre cruce.

— Asta-i foarte bine! Trebuie să înaintăm cât mai repede, atâta vreme cât mai este lumină.

Am dat pinteni cailor şi ei ne-au purtat ca vântul. Ştiam cu toţii că primejdiile ne pândeau la tot pasul şi nici unul dintre noi n-a mai scos o vorbă. Deodată, Pena a ridicat braţul, l-a întins apoi înainte şi a spus:

— Vedeţi acel pâlc de copaci? Acolo se află una dintre aşezările părăsite. Ajungem imediat!

Am ajuns, într-adevăr, repede în locul cu pricina, unde se oprise şirul de căruţe. Am zărit ruinele clădirilor, acoperite de plantele agăţătoare. Am văzut, de asemenea, nişte ogoare părăsite, care erau părăginite. Se vedea că locul era

pustiu şi nu se găsea nici picior de om.

Ne-am putut da seama că boii fuseseră deshămaţi şi lăsaţi să pască în voie. Oamenii poposiseră foarte puţin aici. După aceea porniseră din nou. Dar în direcţii diferite. O urmă ducea spre dreapta, adică spre miazănoapte. Oamenii care lăsaseră această urmă porniseră pe jos. O a doua continua pe direcţia pe care înaintase până atunci caravana, după aceea făcea un ocol şi se îndrepta spre apus.

Privind mai atent această a doua urmă, am văzut că fusese lăsată de căruţe trase de boi. Caii fuseseră legaţi în spate. Cel ce ar fi trebuit să mâne boii mersese pe alături. Am ajuns la concluzia că în căruţe se aflau femeile şi copiii.

— Am impresia că El Sendador i-a dus pe nefericiţi spre cruce, a spus Pena. Ce avans are faţă de noi?

— Cred că o jumătate de ceas, am spus eu. Lucrul ăsta se vede după urme. Firele de iarbă peste care au trecut sunt încă aplecate. Dacă s-ar fi scurs mai mult de o jumătate de oră, firele de iarbă s-ar fi ridicat. Haideţi să vedem şi cealaltă urmă!

Aceasta, lăsată cu cel puţin trei ore înainte, se întindea prin iarbă şi arăta ca o dungă neagră, întreruptă, ici-colo, de alte urme de paşi. Una dintre urme se separa pentru puţină vreme de celelalte, pentru ca apoi să li se alăture. Tovarăşii mei nu au dat atenţie acestui lucru, în timp ce eu m-am aplecat pentru a o vedea mai bine.

— De ce vă uitaţi aşa de atent prin iarbă? M-a întrebat căpitanul Turnerstick.

— Priviţi puţin aici, căpitane, am spus eu. Firele de iarbă au început să se îndrepte. Doar vârfurile mai sunt aplecate către pământ. Încotro sunt aplecate? Spre miazănoapte şi tot într-acolo ne îndreptăm şi noi. De ce?

— Fiindcă oamenii pe care-i urmărim au luat-o spre miazănoapte. Vârful firului de iarbă îţi arată încotro au luat-

o cei pe care-i urmăreşti.

— Foarte bine! Acum priviţi urma asta, lăsată de un singur om. Vedeţi, firele de iarbă sunt aplecate mai mult în jos, ceea ce înseamnă că urma aceasta este mai proaspătă.

— Am crezut că oamenii au fost împreună.

— Da. Au fost împreună când au făcut drumul spre miazănoapte, dar, la întoarcere, un om anume a fost singur. Încotro sunt aplecate firele de iarbă?

Căpitanul a privit cu mare atenţie urma pe care i-am arătat-o şi apoi a mormăit:

— Spre miazăzi.

— Şi aceasta ce înseamnă?

— Înseamnă că omul a venit spre noi.

— Vedeţi? Toţi ceilalţi se află înaintea noastră, dar omul acesta se îndrepta spre noi. De aceea cred că este vorba despre urma lăsată de El Sendador. Acum avem şi o dovadă a faptelor sale. I-a dus pe bărbaţi pe insulă şi i-a lăsat acolo. Cine ştie ce se va fi întâmplat cu acei bărbaţi!

Căpitanul a dat din cap şi călugărul a spus:

— Nu cred că au murit, dar sunt în mare primejdie. Oricum, îi aşteaptă o moarte înspăimântătoare, dacă nu le vine nimeni în ajutor. În cazul în care vor încerca să ajungă la mal, îi vor sfâşia crocodilii. Haideţi, să mergem!

Am dat din nou pinteni cailor şi ne-am continuat drumul în galop, mereu atenţi la urme. Speram ca Insula Crocodililor să nu fie prea departe. Într-adevăr, după vreun sfert de ceas am zărit o dungă neagră, pictată parcă în depărtare. Aveam să vedem în curând că era, de fapt, un desiş din care se înălţau câţiva copaci. Iarba era mai deasă, semn sigur că în apropiere trebuia să existe apă.

După ce am lăsat în urmă desişul, am intrat în stuf. Dincolo de stuf, am zărit şi luciul apei.

Nu ne puteam da seama dacă era vorba despre o lagună, sau dacă apa pe care o văzusem provenea din Rio Salado.

Oricum, apa nu era adâncă. Lucrul acesta era limpede, fiindcă crocodilii stăteau liniştiţi la o oarecare distanţă faţă de mal. Animalele se odihneau acum. Se părea că aceşti mici monştri se înmulţiseră în voie, fiindcă am zărit peste o sută dintre ei. Dincolo de primejdioasele animale se afla o bucată de pământ pe care nu creştea nici măcar un fir de iarbă. Probabil că era chiar insula pe care o căutam. Pe mal am găsit o plută împletită din stuf şi bambus, o adevărată binecuvântare pentru noi! Pe aceasta plută se găseau câteva prăjini, care serveau drept căngi.

Am scos ocheanul şi am văzut că bucata de pământ pe care o observasem cu puţin timp înainte era, într-adevăr, o insulă, pe care am zărit câteva siluete care se mişcau încoace şi-ncolo.

— Asta este insula pe care-o căutăm? m-a întrebat călugărul.

— Da, aceasta este şi am zărit şi oamenii.

— Mulţumesc lui Dumnezeu! Înseamnă că n-am ajuns prea târziu! Avem acum şi pluta! Haideţi să-i salvăm pe bieţii oameni!

Spunând acestea, clericul a sărit de pe cal şi a pornit-o spre plută. Ceilalţi i-au urmat numaidecât exemplul.

— O clipă, domnilor! am strigat eu. După părerea mea ar trebui să ne îngrijim în primul rând de cai. Cred că trebuie să-i ducem puţin înapoi, să-i priponim şi să-i lăsăm să pască în voie.

După ce ne-am ocupat de cai, ne-am întors pe malul apei. Imediat ce ne-am urcat pe plută, crocodilii s-au îndreptat spre noi. Erau atât de mulţi, încât se împingeau unii pe alţii, fiecare dintre ei vrând să ajungă mai iute la pradă.

— Pe toţi dracii! a strigat căpitanul Turnerstick, punând mâna pe puşcă. Acum văd eu în ce primejdie se află bieţii oameni. Crocodilii sunt atât de numeroşi, încât nici o

făptură omenească n-ar putea ajunge teafără la mal! Ar trebui să ţinem la distanţă bestiile astea!

— Trageţi numai în cap! i-am spus căpitanului.

— Ştiu, ştiu! Prin preacinstitele trupuri ale acestor domni nu trece glonţul!

Crocodilii ne-au tăiat calea. Aveau boturile larg deschise, iar ochii lor mici luceau răutăcioşi. Primele gloanţe pe care le-am tras nu au avut nici un efect. A trebuit să omoram cam douăzeci de crocodili pentru a ne putea continua înaintarea. Toţi ceilalţi crocodili s-au repezit asupra celor ucişi de noi trăgându-i în adâncul apei, pentru a-i sfâşia şi mânca. Era o privelişte înspăimântătoare.

— Nu pot pricepe cum de-au ajuns aceşti oameni pe insulă, aşa, dezarmaţi fără să fie sfâşiaţi de bestiile astea.

— Îţi pot spune eu ce s-a întâmplat. Iată, crocodilii erau, la început, răspândiţi pe apă şi s-au adunat aici numai după ce au văzut că pluta s-a îndreptat spre insulă şi că s-a întors apoi la mal. Mai cred că crocodilii au fost ţinuţi la distanţă cu căngile de bambus. Dacă-l loveşti peste bot cu aşa ceva, chiar şi un crocodil simte durerea.

Acum, că drumul era liber; am pus mâna pe căngi şi am împins pluta, desprinzând-o de mal. Crocodilii se aflau în spatele plutei noastre şi nu mai erau primejdioşi pentru noi. Foarte greu de îndurat era însă mirosul acestor monştri. Mă întrebam cu ce se hrăneau crocodilii. Peşti şi alte vieţuitoare nu mai existau în apele lagunei, astfel încât eram înclinat să cred că aceste înspăimântătoare animale se mâncau între ele.

Cu ajutorul căngilor mânuite de cinci oameni puternici, am ajuns foarte repede în apropierea insulei şi am putut vedea pe cei care se aflau acolo. Oameni era cu toţii pe mal. Nimeni nu striga. Toţi erau tăcuţi. Nu ştiau ce intenţii avem şi, când ne-am apropiat mai mult, am văzut că fiecare dintre ei avea câte o cange în mână. Se putea

observa că erau gata de luptă.

— Staţi pe loc! a strigat, în spaniolă, unul dintre bărbaţii aflaţi pe insulă. Nu vă mai apropiaţi! Ce vreţi? Cine sunteţi?

Am vrut să răspund, dar călugărul mi-a luat-o înainte:

— Cum se face că nu mai aveţi încredere în mine, señor Harrico? Credeţi că sunt cumva duşmanul dumneavoastră?

Din fericire, clericul îl ştia pe împuternicitul bancherului din Buenos Aires, despre care vorbise şi Gomez, iar acest cunoscut al călugărului se afla acum printre bărbaţii de pe Insula Crocodililor. Imediat ce şi-a dat seama cine îi vorbise, Harrico a exclamat:

— *Benedito sea Dios!*[8] Fratele Jaguar! Suntem salvaţi! Oamenii aceştia nu pot avea decât gânduri bune!

Am ajuns pe insulă şi am avut grijă să tragem pluta într-un loc din care să nu poată fi luată de curenţii de apă. În culmea bucuriei, oamenii ne-au strâns mâinile. Apoi călugărul ne-a prezentat pe toţi domnului Harrico şi l-a întrebat:

— Cum se face că aţi ajuns pe insula asta, señor Harrico?

— Am vrut să vedem crucea numită *Jesu Christo de a foresta virgen.*

— Bine, dar acea cruce nu se află aici!

— Din păcate, aşa este precum spuneţi. El Sendador este un nemernic. Dar, spuneţi-mi, ce căutaţi prin părţile astea?

— Pe dumneavoastră vă căutăm. Am vrut să vă venim în ajutor.

— Cum şi de unde aţi aflat că suntem în primejdie?

Fratele Hilario a povestit ce se întâmplase şi bărbaţii de pe insulă şi-au dat pe faţă spaima care-i cuprinsese, dar clericul i-a calmat, spunându-le:

— Puteţi fi liniştiţi, señores. Până acum rudele dumneavoastră n-au păţit nimic şi vom avea noi grijă ca

---

[8] Benedito sea Dios - Binecuvântat fie Dumnezeu (lb. spaniolă)

nici de acum încolo să nu păţească ceva.

— Dar indienii vor ataca femeile şi copiii!

— Asta are să se întâmple la miezul nopţii. Până atunci avem destulă vreme pentru a zădărnici planul lui El Sendador.

— Mulţumim lui Dumnezeu şi se cuvine să vă mulţumim şi dumneavoastră! Poate vom avea ocazia să vă răsplătim cum se cuvine, dar acum, vă rog să ne spuneţi unde se află El Sendador.

— La caravană.

— Deci este în vechea aşezare.

— Nu. Căruţele au pornit spre crucea al cărei nume tocmai l-aţi pomenit.

— Au plecat fără noi… Asta înseamnă că femeile şi copiii sunt în ghearele lui Geronimo Sabuco.

— Da, aşa este, dar vă asigur că nu pentru multă vreme. Acum aş fi curios să aflu cum v-a momit călăuza pe insula aceasta.

— Ne-a spus că aici s-ar afla crucea numită *Jesu Christo de la foresta virgen* şi ne-a istorisit o întreagă poveste care ne-a făcut foarte curioşi. Sabuco spunea că pe vremuri ar fi trecut pe-aici câţiva incaşi care erau creştini şi care ar fi fost atacaţi de nişte indieni care nu se convertiseră la creştinism. Atunci incaşii s-ar fi retras pe insula aceasta şi s-ar fi apărat până la ultima suflare împotriva duşmanilor. După spusele lui El Sendador, trupurile incaşilor căzuţi în luptă ar fi aşezate în aşa fel încât ar alcătui o cruce, crucea numită Isus Christos din junglă.

— Ce poveste minunată! Cum de l-aţi crezut?

— Şi de ce să nu-l fi crezut?

— Pentru că indienii nu erau creştini. Ei nu aşează trupurile morţilor astfel încât să alcătuiască o cruce.

— Ah, da! Incaşul care a murit ultimul i-a convertit pe duşmanii săi la creştinism.

— Acum am priceput! În timp ce lupta împotriva lor, a avut destulă vreme pentru a face din ei buni creştini!

— Da şi duşmanii lui au început să creadă în Dumnezeu. Atât de puternică i-a fost credinţa lor în Cel de Sus, că nici n-au îndrăznit măcar să se atingă de mormintele din aur ale incaşului.

— Aha! Acum am înţeles! El Sendador a ticluit toată povestea asta, astfel urmând să vă atragă pe insulă. Desigur, v-a mai spus că nu puteţi merge înarmaţi cu puşti şi pistoale. Cuţitele aveau să vă fie însă de folos pentru a tăia bambusul şi papura din care aţi făcut pluta. Dacă aţi fi avut puşti, aţi fi putut ucide destui crocodili pentru a vă putea întoarce liniştiţi de pe insulă. Aţi crezut, într-adevăr, tot ce v-a spus călăuza?

— Din păcate, da!

Şi nu v-aţi gândit nici măcar o clipă că s-ar putea să vă mintă?

— Ba da, când a plecat de unul singur, cu pluta, de pe insulă.

— Când aţi venit pe insulă, v-aţi aflat cu toţii pe plută?

— Da, am avut destul loc.

— Şi nu v-au atacat crocodilii?

— Nu, crocodilii s-au apropiat mai târziu de noi.

— Şi aţi debarcat aici cu toţii?

— Toţi, în afara lui Sabuco. El a rămas pe plută. Când l-am întrebat de ce nu însoţeşte, ne-a răspuns batjocoritor că ne lasă să ne bucurăm în linişte de toate minunăţiile care se găseau pe insulă.

— Nu aţi încercat să-l împiedicaţi să plece?

— Era prea târziu. Se depărtase deja şi căngile erau toate pe plută.

— Aşa, deci! Deocamdată, am aflat tot ce trebuia să aflăm, a spus fratele Hilario. Acum se cuvine să facem tot ce ne stă-n putinţă pentru a pleca de pe insula asta

blestemată.

— Oare pluta ne va purta pe toţi? A întrebat domnul Harrico.

S-a dovedit că pluta avea să ne ţină şi, după ce am împuşcat câţiva crocodili, am pornit-o spre mal. În mai puţin de douăzeci de minute, am ajuns teferi şi nevătămaţi. Apoi ne-am căutat caii şi i-am găsit unde-i lăsasem. Păşteau liniştiţi.

Acum, că reuşisem să-i salvăm pe cei douăzeci de bărbaţi, trebuia să ne sfătuim pentru a vedea ce se cuvenea să facem. Cei pe care tocmai îi scăpasem din ghearele morţii îşi făceau griji pentru soţiile şi pentru copiii lor. Ei ar fi vrut să ne grăbim, să pornim numaidecât pe urmele caravanei. Pentru că aveam destulă experienţă, ştiam că nu era bine să luăm hotărâri pripite.

Desigur că şi eu aş fi vrut să prindem din urmă convoiul de căruţe şi asta cât mai curând. Dacă izbuteam să prindem convoiul înaintea atacului indienilor, ar fi trebuit să-l înfruntăm numai pe El Sendador. Împreună cu el se mai aflau, desigur şi surugiii, dar señor Harrico ne-a asigurat că aceştia erau oameni cinstiţi şi că nu s-ar putea înhăita cu Sabuco.

Le-am spus oamenilor că nu era bine să încalece câte doi pe un cal, fiindcă astfel patrupedele ar fi obosit foarte repede. Pentru că eram treizeci la număr şi nu aveam decât zece cai, m-am gândit că era mai bine să călărim fiecare pe rând. Toţi au fost de acord cu mine şi am pornit la drum.

O vreme, am mers pe jos şi am lăsat pe altcineva să se legene în şaua calului meu roşcat. Pena mi s-a alăturat numaidecât şi am început să depanăm amintiri din Mexic. Neştiind de unde se trăgea, l-am întrebat:

— Sunteţi spaniol, domnule?

— Nu, mi-a răspuns el.

— Cred că sunteţi neamţ. Când ne aflam în Mexic şi v-am

întrebat de unde sunteţi, n-aţi vrut să-mi răspundeţi.

— Aveam eu motivele mele. Astăzi, însă, pot vorbi deschis. Vedeţi, prin părţile astea lumea ştie că sunt căutător de aur şi că adun scoarţă de chinchina[9]. Am plecat din Germania şi am venit în Mexic, unde am ajuns *gambusino*[10], numai că nu voiam ca ai mei să afle acest lucru. Pe vremea aceea se vântura tot prin Mexic unul care venea din Germania şi care nu mă cunoştea personal, dar ştia cum mă numesc, astfel încât m-am văzut nevoit să nu spun nimănui de originea mea şi a trebuit să-mi schimb şi numele.

— Cred că mie îmi puteaţi spune tot adevărul în ceea ce vă priveşte.

— Îmi pare rău, dar nu puteam şi asta nu pentru că aţi fi căutător de aur şi m-aş teme de concurenţă, ci fiindcă, printr-o vorbă rostită din nebăgare de seamă, m-aţi putea trăda chiar fără să vreţi.

— Dacă aţi fost atât de precaut, înseamnă că aveţi motive întemeiate. Îmi îngădui să cred că aţi găsit aur, mult aur.

— Aşa este. Aveţi dreptate. Nu are nici o importanţă cum am izbutit. Pe scurt, vă pot spune că nişte oameni mi-au descris un anumit loc în care s-ar găsi mult aur. Aşa se face că am venit în Mexic şi am pornit-o spre locul cu pricina. Am dat de nişte indivizi care călătoreau şi am rămas o vreme în tovărăşia lor. Bineînţeles că nu le-am spus ce aveam de gând să fac.

— V-a mers bine?

— Mai bine decât m-aş fi aşteptat. Am găsit, în cele din urmă, locul cu pricina, dar am mai rămas împreună cu

---

[9] Chinchina - arbore exotic din America de Sud, din a cărui scoarţă se extrag diferite substanţe tonice. (n.tr.)

[10] Gambusino - căutător de aur (lb. spaniolă)

tovarăşii mei de drum până la lăsarea serii. Apoi, în timpul nopţii, m-am întors neştiut de nimeni la locul pe lângă care trecusem. După ce am săpat timp de trei zile, am descoperit aur din belşug. Am acoperit apoi cu nisip groapa pe care o săpasem şi am pornit în căutarea unui cumpărător de la care să obţin bani pentru ceea ce putea să devină o mină de aur.

— Şi aţi găsit?

— Da. Am dat de un domn care se pricepea să exploateze şi să administreze o astfel de mină. Mai întâi, mi-a propus să facem câştigurile pe din două, adică sa fim asociaţi cu drepturi egale. Eu voiam, însă, să ajung în La Plata şi atunci omul mi-a dat bani destui ca să pot duce un trai lipsit de griji.

— Vă felicit din toată inima! Dar, ia spuneţi-mi, cum de v-aţi gândit tocmai la numele de Pena?

— M-am gândit la acest nume pentru că aşa se traduce numele meu adevărat în spaniolă.

— Vă numiţi Kummer[11]?

— Da, întocmai.

— Bine, dar dacă lucrurile stau precum spuneţi, nu văd ce rost are să vorbim în limba spaniolă. Nu aţi vrea să vorbim în germană?

— Cum să nu? Cu cea mai mare plăcere. Mi-aş fi dorit să vorbesc şi în Mexic în germană cu dumneavoastră, dar, aşa cum am mai spus, se cuvenea să fiu mai prudent.

— Pot să vă întreb şi din ce parte a Germaniei sunteţi?

— De ce nu? Sunt din Breslau.

Am început să vorbim despre ţara noastră de baştină şi timpul a trecut foarte repede.

Între timp, caii se schimbaseră de două ori şi se întunecase, dar acest lucru nu ne împiedica să ne vedem

[11] Kummer - suferinţă (lb. germană). (n.tr.)

de drum, fiindcă Gomarra era o călăuză pe cinste.

Drumul pe care urma să mergem nu-i era cunoscut, dar el mai văzuse de multe ori acele locuri şi ştia încotro să nendreptăm, aşa încât nu ne era teamă că ne vom rătăci.

Câmpia rămânea tot mai mult în spatele nostru, făcând loc tufişurilor. Când şi când, se zăreau şi copaci, dar aceştia erau destul de rari şi nu ne stânjeneau. Pământul era neted şi puteam înainta cu destulă uşurinţă. Singura piedică erau lagunele pe care fie că trebuia să le ocolim, fie că trebuia să găsim un loc cu apă mai puţin adâncă prin care să putem trece.

Ne-am continuat drumul timp de mai multe ceasuri, până când am ajuns, în cele din urmă, într-un fel de râpă. Gomarra a exclamat, bucuros:

— Acesta este drumul spre crucea din pădure. V-am călăuzit bine până acum.

— Acesta este un drum? am întrebat eu. Mie mi se pare că seamănă mai curând cu albia unui râu.

— Aveţi dreptate. Este albia unui râu. Atunci când plouă în munţi, albiile micilor pâraie care se varsă în Rio Salado se umplu de apă. În albia unui astfel de pârâu ne aflăm noi acum.

— Mă întreb dacă au putut trece pe-aici căruţele.

— Desigur c-au putut trece. Este, de altfel, singura cale pe care căruţele au putut ajunge până la cruce. Pe-aici ne vom continua şi noi drumul.

— Şi nu vom da nas în nas cu El Sendador?

— Nu, fiindcă l-am lăsat în urmă.

— Atunci e bine, asta înseamnă că vom ajunge la cruce chiar înaintea lui. În cât timp?

— În trei sferturi de ceas.

— Hm! Mi-aş fi dorit să cunosc aceste locuri, fiindcă, ajunşi la cruce, cred că va trebui să luptăm.

— Pot să vă descriu eu locurile, îmi sunt cunoscute. Cred

că, mai demult, acolo a fost o mănăstire, căci se mai văd nişte ruine. Odată, am dat şi de ruinele unei capele.

— Înseamnă că mănăstirea a fost construită de albi. Indienii nu înălţau capele. Locurile seamănă cu ceea ce vedem aici? Sunt împădurite?

— Acolo se înalţă un deal împădurit, la poalele căruia şerpuieşte albia în care ne aflăm acum. În vârful dealului se află crucea şi ruinele despre care v-am vorbit.

— Se poate ajunge cu căruţele până în vârful dealului?

— Nu. El Sendador va trebui să se oprească la poalele dealului.

— Şi acolo îl vor aştepta, desigur, indienii. Cred că ei nu se vor arăta chiar imediat. Vor sta ascunşi o vreme.

— Şi eu sunt de aceeaşi părere. Indienii nu vor ataca, până când nu vor fi vorbit cu călăuza.

— Asta înseamnă că Sabuco îi va căuta mai întâi pe indieni, le va spune că a izbutit să-i ducă pe bărbaţi pe Insula Crocodililor şi că pot să ia femeile şi copiii.

— Desigur că indienii vor sta ascunşi printre ruine şi ar fi bine să ne lăsăm caii la poalele dealului. Se prea poate ca unii dintre ei să stea de strajă.

— Nu cred asta, fiindcă indienii se aşteaptă să sosească numai câteva căruţe cu femei şi copii. Ar fi fost cu totul altceva dacă războinicii ar fi prins de veste că vor fi atacaţi de o ceată de oameni înarmaţi. Nu. Părerea mea este că stau liniştiţi la adăpostul ruinelor sau chiar prin beciul fostei mănăstiri şi îl aşteaptă pe Sabuco.

— Dumneata ai fost în beciul acela?

— Bineînţeles! Niciodată nu poţi şti cât de bine îţi prinde să cunoşti totul despre un anume loc.

— Este mare beciul fostei mănăstiri?

— Dacă stau înghesuiţi, acolo pot să încapă şi două sute de oameni.

— Beciul are mai multe intrări?

— Mi-am dat toată silinţa să le găsesc, dar n-am reuşit să dibui decât una singură. Cu multă vreme în urmă, în beciul mănăstirii duceau nişte scări. Acum, multe dintre ele s-au tocit sau s-au surpat, aşa încât intrarea asta seamănă mai curând cu o hrubă.

— Tare mult aş vrea ca indienii să se afle în beci. Dacă sunt răspândiţi printre ruine, va trebui să luptăm cu ei. Cred că se cuvine să aşteptăm şi să vedem cum stau lucrurile.

Albia râului era asemenea unei străduţe şi am înaintat cu multă uşurinţă, timp de mai bine de un ceas.

Când Gomarra ne-a spus că dealul se afla la mai puţin de cinci sute de paşi depărtare de noi, ne-am oprit. Toţi ceilalţi s-au ascuns în spatele copacilor, iar eu am pornit mai departe, împreună cu călăuza noastră, pentru a vedea cum stăteau lucrurile.

Capitolul III – La ruinele vechii mănăstiri

Noaptea era liniştită. Nu se auzea nici un zgomot, dar nu ne simţeam în apele noastre. Ştiam prea bine că o săgeată cu vârful otrăvit, trimisă cu ajutorul unei sarbacane[12], era mult mai primejdioasă decât plumbul trimis din ţeava unei puşti. Puteam fi oricând ţinta unor astfel de săgeţi, mai ales dacă indienii puseseră câteva străji.

Din fericire, nu s-a întâmplat nimic şi am ajuns cu bine la poalele dealului. Apoi am început să urcăm, înaintând de la un copac la altul.

Acest lucru nu a fost deloc uşor. Peste tot creşteau plante agăţătoare, astfel încât uneori am fost siliţi să ne târâm printre ele. Dacă am fi smuls plantele acelea, am fi făcut zgomot. În cele din urmă, am ajuns în vârful dealului care avea forma unei platforme. Am văzut imediat că locul era plin de ruine, acoperite de covorul verde al plantelor agăţătoare.

— Unde se află intrarea? l-am întrebat, în şoaptă, pe Gomarra.

— E în dreapta, chiar foarte aproape de locul în care ne aflăm, mi-a răspuns acesta.

— Sunt mai multe curţi, înconjurate de zid?

— Da, aşa cred, numai că nu s-au păstrat decât zidurile curţii celei mari, care se află în faţă. Celelalte s-au năruit cu totul.

— Se poate ajunge în beci prin această curte despre care-mi vorbeşti?

— Da.

— Atunci să mergem, dar cu mare băgare de seamă!

---

[12] Sarbacană - tub lung, care serveşte la lansarea prin suflare a unor săgeţi scurte, de obicei otrăvite (n.tr.)

Gomarra m-a apucat de mână şi m-a tras încet după sine. Am ajuns în locul în care, după câte mi-am putut da seama, se găsise cândva o poartă. Am înaintat cu mare atenţie, fiindcă am crezut că acolo se va afla cel puţin un războinic indian. Se pare că indienii erau foarte liniştiţi şi siguri pe ei, căci nu puseseră un om de strajă nici măcar la intrarea principală. La câţiva paşi depărtare de mine, am zărit o lumină slabă şi am simţit miros de fum.

— Aceea e intrarea în beci, mi-a şoptit Gomarra. Au aprins focul.

— Asta înseamnă că se face mult fum. Mă întreb cum pot respira indienii în fumul acela!

— Au aer destul. În tavanul beciului sunt două găuri, una în stânga şi una în dreapta.

— Crezi că prin găurile acelea s-ar putea strecura un om? Sunt destul de mari pentru asta?

— Nu. Dar prin ele putem observa tot ce se întâmplă jos.

— Asta e foarte bine. Înseamnă că putem vedea ce fac duşmanii noştri şi cât de numeroşi sunt. Să mergem!

Ne-am apropiat de intrarea în beci şi am simţit miros de carne friptă. Treptele erau dărăpănate şi era cu neputinţă să ajungem jos fără a face zgomot.

Gomarra m-a călăuzit spre una dintre găurile despre care îmi vorbise cu puţin timp mai înainte. Întrucât nu am putut zări nimic prin acea gaură, ne-am îndreptat cu mare băgare de seamă spre cealaltă. Nu am putut vedea mare lucru, dar am putut număra opt indieni.

— Desigur că sunt mult mai mulţi, mi-a şoptit Gomarra. Ei nu atacă decât dacă sunt numeroşi, fiindcă se cuvine să ştiţi că niciodată oamenii aceştia n-au dat dovadă de vitejie. Ce facem acum?

— Dumneata te întorci şi îi aduci şi pe ceilalţi.

— Bine, dar mai întâi s-ar cuveni să ascundem caii într-un loc în care să nu-i găsească El Sendador. Dumneavoastră

ce veţi face?

— Rămân aici să văd ce se mai întâmplă.

— Bine. Îi aduc imediat pe ceilalţi.

— Poţi merge liniştit. Prin preajmă nu-i nici urmă de războinic indian. Am rămas la intrarea în beci. Eram hotărât să nu las nici un indian să treacă de mine. Auzeam numai frânturi de cuvinte, dar chiar dacă aş fi auzit tot ce vorbeau războinicii, nu mi-ar fi fost de nici un folos, fiindcă nu înţelegeam graiul indienilor Abipones. Să tot fi trecut zece minute, când s-a produs un zgomot chiar înaintea mea. M-am uitat mai bine şi am văzut un indian care urca din beci. Pentru că războinicul se afla în lumină l-am putut recunoaşte. Era Gomez. Nu purta nici o armă în mână, dar cred că avea cuţitul la el. M-am ascuns în dosul unui copac, pentru că purtam haine din piele deschisă la culoare şi nu voiam să fiu zărit.

Războinicul a ieşit la iveală, a privit în stânga şi-n dreapta. A stat puţin pentru a prinde cu urechea vreun zgomot suspect. Tocmai se pregătea să se întoarcă în beci, când am strigat încet:

— Gomez!

— Cine-i acolo? a întrebat, pe dată, indianul.

— El Sendador!

— Aţi ajuns repede! Unde sunt femeile şi copiii?

— Jos. În căruţe.

— Bine, dar…

Tot vorbind, indianul se apropiase din ce în ce mai mult de mine. Cum se află chiar în faţa mea, trebuie să-şi fi dat seama că cel cu care vorbise nu era Geronimo Sabuco.

— Oh! Nu sunteţi… Dumneavoastră sunteţi…

Gomez mi-a întors spatele, hotărât să o ia la fugă. L-am prins cu dreapta de gât, astfel încât să nu poată scoate nici un sunet, iar cu stânga i-am luat cuţitul pe care-l purta la brâu. Indianul a căzut în genunchi, moale ca o cârpă. I-am

pus cuţitul în piept şi i-am spus:

— Dacă strigi, te ucid! Îmi promiţi că ai să taci?

— Da, a răspuns Gomez, sugrumat de strânsoare.

— Bine, atunci am să te las să-ţi tragi sufletul, dar îţi dau cuvântul meu de onoare că, dacă strigi, îţi bag cuţitul în piept. Acum pune mâinile la spate, să te pot lega.

L-am ţinut cu mâna stângă de gât, în timp ce cu dreapta am scos câteva curele din buzunar. A trebuit să mă aplec şi faţa mea s-a apropiat foarte mult de a sa. Abia acum m-a recunoscut şi a întrebat uluit:

— Dumneavoastră sunteţi, señor?

— Eu sunt, cine altul? Nu ţi-am spus că voi veni?

— Ah! Dacă dumneavoastră vă aflaţi aici, înseamnă că totul e pierdut!

— Pierdut? Ce vrei să spui?

— Sunt lucruri pe care dumneavoastră nu trebuie să le aflaţi!

— Aşa este precum zici! Nu trebuie să le aflu, pentru că le ştiu deja!

— Dumneavoastră? Nu se poate!

În timp ce vorbisem, izbutisem să-i leg mâinile şi picioarele. Gomez se afla acum în faţa mea, întins la pământ şi nu putea face nici o mişcare. L-am tras deoparte, într-un loc de unde puteam vedea bine intrarea în beci.

— Ce aveţi de gând cu mine, señor?

— Asta depinde numai de dumneata.

— Sunteţi singur?

— Nu. Dacă doreşti să-i vezi pe tovarăşii mei şi pe cunoscuţii dumitale, pot să-ţi spun că ei trebuie să sosească din clipă-n clipă. În împrejurările în care ne aflăm acum, cred că ar trebui să dai uitării prietenia noastră.

— Bine, dar ce-am făcut?

— Mai întâi, ai fugit. În al doilea rând…

— Nu se poate spune că am fugit, señor. A trebuit să

plec.

— De ce?

— Asta-i taina mea.

— Da. Numai că e o taină pe care o ştiu şi eu. Ţi-am spus deja, la Palmar, că am să te împiedic să-ţi duci planurile la bun sfârşit.

— Señor, dumneavoastră nu aveţi de unde să ştiţi ce avem noi de gând să facem.

— Ştiu prea bine ce vreţi să faceţi. Bărbaţii au fost momiţi pe Insula Crocodililor şi voi aşteptaţi să sosească aici femeile şi copiii.

— Nu-i adevărat.

— Nu minţi, Gomez! Minciuna nu-ţi este de nici un folos. Cineva a auzit tot ce-ai vorbit cu El Sendador. Te-am urmărit. Chiar dumneata i-ai spus lui Sabuco şi chiar azi, că putem să te-ajungem din urmă din clipă-n clipă.

— Ştiţi până şi asta?

— Ştiu tot. Am fost pe Insula Crocodililor şi i-am eliberat pe cei douăzeci de bărbaţi. Am găsit o plută pe mal. Mare prostie a făcut Sabuco, lăsând-o acolo! Acum ne aflăm cu toţii aici pentru a vă zădărnici planurile!

— Nu pot… Nu pot… să cred! a şoptit Gomez.

— Va trebui să crezi, pentru că… Ascultă! Vin tovarăşii mei! Poţi vedea cu ochii dumitale că am spus adevărul.

Când am auzit paşii celor ce se apropiau, m-am ridicat în picioare pentru a fi zărit mai lesne. Oamenii veneau, într-adevăr, având-ul în frunte pe Gomarra. Când au văzut cine era prizonierul meu, au fost de părere că indianul ar trebui biciuit. I-am oprit pentru o clipă, spunându-le să se gândească la faptul că, pentru Gomez, albii erau oamenii care au ocupat pe nedrept pământurile strămoşilor săi. Cei douăzeci de bărbaţi care fuseseră duşi pe insulă nu erau deloc de părerea mea şi spuneau că indienii trebuiau pedepsiţi cu asprime. Le-am zis atunci că era mult mai bine

să-i ierte pe indienii Abipones, decât să şi-i facă duşmani, dovedind asprime faţă de aceştia.

— Bine, dar atunci ce să facem cu ei? a întrebat cineva.

— Vă voi spune numaidecât. Iată, dumneavoastră ne datoraţi viaţa. De aceea va cer permisiunea de a încheia pace cu indienii Abipones. Nu o să mă refuzaţi, mai ales când veţi înţelege că acest lucru este în folosul dumneavoastră, al tuturor.

Le-am spus pe scurt ce s-ar fi cuvenit să facem şi au fost cu toţii de acord cu mine. I-am desfăcut legăturile lui Gomez şi după aceea i-am spus:

— Ascultă-mă bine! Alor tăi nu li se va întâmpla nimic, dacă vor respecta condiţiile pe care le pun acum.

— Care sunt aceste condiţii? a întrebat Gomez, bucuros că scăpa teafăr şi nevătămat.

— Dumneata te vei duce acum la oamenii dumitale. Câţi sunt?

— Şaizeci.

— Te vei duce la oamenii dumitale şi le vei spune că afară se află treizeci de oameni înarmaţi până-n dinţi, care vor trage asupra oricărui războinic ce va îndrăzni să iasă din beci. Mâine, în zori, oamenii dumitale pot pleca încotro vor vrea, după ce au făcut pace cu cei pe care intenţionau să-i ucidă. Vrei să le spui toate acestea oamenilor dumitale? Vrei să le vorbeşti astfel încât să facă pace?

— Da.

— Atunci, du-te, dar să ştii că cel ce îndrăzneşte să iasă din beci va fi împuşcat. Dacă voi dori să-ţi spun ceva, te voi striga. Hai, du-te!

Gomez s-a îndepărtat foarte repede. Se vedea cât de colo că era fericit că scăpase cu viaţă. Doi dintre noi au rămas la cai. Ceilalţi s-au aşezat la intrarea în beci. Am luat cu mine pe cârmaci şi ne-am aşezat în faţa intrării fostei mănăstiri pentru a-l aştepta pe Geronimo Sabuco. Îl

alesesem pe cârmaci, fiindcă acesta dădea dovadă de o forţă ieşită din comun, iar eu nu ştiam dacă îi voi putea ţine singur piept lui El Sendador.

Ne-am aşezat în spatele zidurilor. Peste puţină vreme, am auzit scârţâitul roţilor de car neunse. Apoi am auzit glasurile femeilor şi ale copiilor. Caravana ajunsese la poalele dealului. Au fost aprinse câteva focuri ale căror flăcări luminau până la noi.

— Are să vină în curând! mi-a şoptit cârmaciul.

— Aşa cred şi eu. Când puneţi mâna pe el, trebuie să-l ţineţi bine, astfel încât să nu mai poată face nici o mişcare.

— Nu aveţi nici o grijă. De mult aştept eu să pun mâna pe vreun nemernic şi să-l strâng în braţe aşa cum se cuvine! Să-i rup toate coastele, sau numai câteva?

— Aş vrea ca omul să rămână teafăr. Ne mai este de folos.

Imediat ce am spus toate acestea, am auzit zgomot de paşi. Cel ce se apropia nu-şi dădea nici măcar osteneala să înainteze cu băgare de seamă. Omul, care era mai înalt decât mine, dar mai slab, trebuie să fi cunoscut bine locurile, căci a luat-o de-a dreptul spre intrare. Când a vrut să treacă de noi, m-am apropiat puţin de el. Văzându-mă, călăuza s-a dat un pas înapoi şi a exclamat:

— Pe toţi dracii! Parcă ai fi însăşi satana! Cum de-ai ieşit aşa din pământ, Gomez? Oamenii tăi sunt aici?

Sabuco nu mă putea vedea bine şi a crezut că-l are în faţă pe Gomez care-l aştepta. Pentru că îl cunoşteam de multă vreme pe indian, am reuşit să-i imit vocea şi i-am răspuns lui El Sendador:

— Sunt cu toţii în beci, señor!

— Atunci mă duc şi eu în beci. Treaba a mers de minune. Bărbaţii sunt pe insulă şi cred că acum îi devorează crocodilii. Cu femeile şi cu copiii am avut ceva bătaie de cap, dar am reuşit. Le-am spus că bărbaţii se află deja aici.

Ţi-am adus pradă din belşug şi trag nădejde că-mi vei fi recunoscător, Gomez.

— Oh! Vă voi arăta chiar acum recunoştinţa mea! Am spus eu, fără a mă mai strădui să-l imit pe Gomez.

Sabuco şi-a întins gâtul înainte pentru a mă putea zări mai bine. Apoi a exclamat:

— Nu cunosc acest glas! Nu e glasul lui Gomez!

— Aveţi dreptate. Eu nu sunt Gomez, señor Sabuco!

— Atunci s-ar cuveni să vă întreb cine sunteţi! Răspundeţi, că de nu, vă înjunghii!

Spunând acestea, El Sendador a dus mâna la cuţit.

— Lăsaţi cuţitul, señor! Am spus eu. Am cele mai bune intenţii. De asta mă aflu aici! Mai întâi vreau să vă transmit cele mai călduroase salutări din partea celor douăzeci de bărbaţi pe care i-aţi lăsat la bunul plac al crocodililor. Acei bărbaţi sunt pe aici, pe-aproape şi aş dori să vă conduc la ei. Ştiţi, ei ard de nerăbdare să vă vadă!

— Pe toţi dracii iată cuţitul meu!

Sabuco a scos un strigăt de spaimă, pentru că Hans Larsen, cârmaciul, l-a luat în braţe, spunând:

— Iată că l-am prins! Ah, ce bine e! Abia aşteptam să strâng pe cineva, aşa, după pofta inimii mele!

Călăuza ar fi vrut să strige, dar nu putea. Braţele cârmaciului îl strângeau cu putere. Ar fi vrut să se apere, dar nu avea cum. Nu izbutea decât să dea din picioare.

— Ce facem acum? A întrebat Larsen.

— Îl legăm şi apoi îl ducem la ai noştri.

— Ce să-l mai legăm! Dacă am pus eu mâna pe el, n-are cum să-mi mai scape! Putem să-l legăm şi mai târziu. Luaţi-i armele!

I-am urmat sfatul. Călăuza avea, în afara cuţitului, o puşcă şi un revolver. Larsen i-a dat drumul pentru o clipă, dar l-a apucat apoi imediat şi i-a spus în spaniolă:

— Haide! Dacă nu faci ceea ce-ţi spunem, am să-ţi frâng

gâtul. Cârmaciul l-a prins atât de strâns, încât Sabuco era să leşine. Larsen l-a târât cu sine ca pe-o cârpă. Când am ajuns la ai noştri, oamenii ne-au înconjurat imediat.

— L-aţi adus pe ticălos? a întrebat Harrico, împuternicitul bancherului.

— Da, l-am adus, a spus cârmaciul, abia stăpânindu-şi bucuria. Veniţi încoace! Trebuie să-l legăm!

— Trebuie să-l legăm fedeleş, ca să nu poată fugi! O să aprindem şi focul, ca să vadă cu cine are de-a face!

În timp ce unii îl legau pe Sabuco, alţii căutau lemne pentru foc.

Imediat ce a fost aprins, am putut zări faţa faimosului El Sendador. Omul avea trăsături aspre şi era ars de soare. Călăuza ne-a privit pe toţi pe rând şi apoi a întrebat:

— De ce m-aţi legat, domnilor? Ce vă trece prin cap?

Sabuco a încercat să ne îmbrobodească, turnând tot soiul de minciuni. Văzând că nimeni nu-i dădea ascultare, i s-a adresat lui Monteso, spunându-i că acesta îl cunoştea şi că ar fi trebuit să le zică celorlalţi că El Sendador era un om cinstit. Monteso, care la început nu voise să creadă că Sabuco era un nemernic, a dat din mână, cuprins de scârbă şi a spus:

— Nu vă mai osteniţi, señor! Ştiu prea bine ce aţi avut de gând să faceţi!

— Cum? Şi dumneavoastră? Sunteţi toţi împotriva mea! Asta este un complot!

— Complot? Nici nu poate fi vorba despre aşa ceva! Îmi pare rău că un om pe care l-am numit prietenul meu este un ucigaş. Nu pot să vă iau apărarea. Cineva a auzit tot ce aţi vorbit cu Gomez.

Călăuza a continuat să se apere cu înverşunare şi să susţină cu obrăznicie că nu făcuse nimic rău. Atunci Pena a spus:

— Ascultă aici! Eu sunt cel ce a auzit ce-ai vorbit cu

indianul şi dacă îndrăzneşti să spui că sunt un mincinos, înseamnă că mă jigneşti, iar eu nu îngădui nimănui aşa ceva!

— Cine eşti dumneata de îndrăzneşti să-mi vorbeşti aşa, mie, lui El Sendador?

— Numele meu este Kummer şi mi se spune El Cascarillero!

La auzul acestui nume, El Sendador a fost scuturat de un fior de groază şi a exclamat:

— Drace! El Cascarillero din Germania!

— Da, întocmai şi să nu crezi cumva că ai în faţa ta nişte oameni pe care ai putea să-i duci de nas! Uite, aici se află un cleric! Ştii cumva cine este?

Călăuza l-a privit cu atenţie pe călugăr şi apoi a izbucnit:

— Fratele Jaguar!

— Aşa e! Doar nu crezi că-l poţi duce cu preşul pe fratele Jaguar? Iată, aici, lângă mine se află şi omul din Germania, despre care ţi-a vorbit Gomez.

El Sendador m-a privit cu multă băgare de seamă şi apoi a întrebat:

— Omul din Germania?

— Da, el este şi-ţi spun că acest domn care se află lângă mine e în stare să îţi citească în suflet. Chiar dacă ai putea să ne prosteşti pe noi toţi, pe el nu-l vei putea duce de nas! Dar nu e vorba numai de noi trei. Iată, îl cunoşti pe omul acesta? A întrebat Pena, arătându-l pe Gomarra.

Se pare că Sabuco şi-a adus aminte de călăuza noastră, dar nu mai ştia prea bine cine era şi a răspuns:

— Nu. Nu-l cunosc!

— O clipă! a strigat Gomarra. Acum aş vrea şi eu să-i spun câteva vorbe!

— Nu-i spune nimic, l-am sfătuit eu.

— De ce? Oare nu se cuvine să ştie cine sunt şi ce gândesc?

— Încă nu. Dacă-i spui acum ceva, vei zădărnici planurile.

— Orice s-ar întâmpla, vreau să-i spun acestui monstru la ce se cuvine să se aştepte! A zis Gomarra, întorcându-se spre El Sendador şi întrebându-l. Ei, ce ziceţi? M-aţi mai întâlnit undeva, sau nu?

— Se prea poate să vă fi întâlnit, a răspuns cel întrebat.

— Ne-am întâlnit sus, în munţi, în Pampa de Las Salinas.

Mi s-a părut că Sabuco s-a făcut palid. Oricum, n-a fost în stare să scoată nici o vorbă.

— Cunoaşteţi Pampa de Las Salinas, nu-i aşa?

— Se poate, dar nu-mi bat capul cu asta acum.

— Un ucigaş să nu cunoască locurile în care a ucis pe cineva?

— Señor, vreţi să spuneţi că sunt un ucigaş?

— Da. Spun asta pentru că l-aţi ucis pe fratele meu.

— Nu vă cunosc şi nu l-am cunoscut nici pe fratele dumneavoastră.

— Atunci aduceţi-vă aminte cum s-au petrecut lucrurile! Eraţi în Pampa de Las Salinas. Acolo aţi trecut pe lângă mine şi pe lângă cei pe care-i însoţeam. Pe drum, v-aţi întâlnit cu fratele meu. El v-a surprins tocmai când eraţi pe cale sa îngropaţi nişte hărţi şi un înscris pe care le-aţi băgat într-o sticlă.

— Hărţi? a întrebat El Sendador, cuprins de spaimă.

— Da, întocmai.

— De unde ştiţi asta?

— Ştiu, fiindcă am mai fost de foarte multe ori prin acele locuri şi am săpat pentru a găsi sticla.

— Doamne, Dumnezeule!

— Aha! V-aţi speriat!

— De ce să mă fi speriat? a întrebat Sabuco. Nu ştiu despre ce vorbiţi.

— Aşa? Nu ştiţi? Nu ştiţi nici că l-aţi împuşcat pe fratele meu, că i-aţi lăsat trupul neînsufleţit sub cerul liber şi că aţi

dezgropat sticla cu pricina şi apoi aţi îngropat-o sub o stâncă?

— Señor, ne spuneţi poveşti. Mai bine aţi scrie un roman.

— Nu, nu spun poveşti. Spun numai adevărul. Am fost de multe ori în acei munţi. Am căutat sticla. Am vrut doar să ştiu dacă aţi mai trecut pe-acolo. Nu mi-a mai fost dat să vă întâlnesc. Acum vă am în faţă! Aş vrea să vă pedepsesc aşa cum se cuvine pentru fapta dumneavoastră!

— Señor, cred că mă confundaţi cu un om care seamănă cu mine.

— Orice ne-aţi spune acum, tot nu vă credem! V-a sosit ceasul! Fratele Jaguar se poate ruga pentru dumneavoastră. Apoi, veţi muri! Mi-am jurat că atunci când vă voi revedea, vă voi împuşca. V-am întâlnit azi şi veţi muri. Eu nu îmi calc niciodată jurământul!

Prin faptul că nu-şi putuse ţine gura, Gomarra m-a dezamăgit profund. Sabuco nu trebuia să ştie că printre noi se găsea cineva care fusese martor la faptele sale. Acum, că aflase acest lucru, El Sendador nu avea să ne mai călăuzească în Pampa de Las Salinas. Dacă Gomarra tot îşi dăduse drumul la gura, nu mai aveam nici eu de ce să tac, aşa că m-am gândit să vorbesc.

— Nu mai are rost să tăgăduiţi că aţi pus totul la cale împreună cu indienii Abipones. Ar fi mai bine să ne spuneţi adevărul, decât să minţiţi.

— Nu mint!

— Ah, lăsaţi! Gomez ne-a spus tot!

— Gomez? Cum se poate să fi vorbit dumneavoastră cu Gomez?

— Prin cuvintele pe care le-aţi rostit, v-aţi dat singur în vileag! El v-a aşteptat, numai că noi am ajuns în locul ăsta înaintea dumneavoastră şi l-am luat prizonier aşa cum am făcut şi cu dumneavoastră, Sabuco a vrut să sară în picioare. Se speriase peste măsură şi a întrebat cu glas

tare.

— L-ai prins?

— L-am prins, bineînţeles. Acum e la loc sigur. E jos, în beci.

— Dar ceilalţi indieni? Unde sunt?

— Ah, señor! Acum vă daţi arama pe faţă! Mă întrebaţi de indieni şi asta numai că aţi pus totul la cale împreună cu ei!

— La dracu, răspundeţi-mi mai curând! Vreau să ştiu unde sunt indienii acum!

— Sunt în beci, aşa că nu pot face nimic pentru a duce la bun sfârşit planul pe care l-aţi ticluit.

— Şi Gomez v-a spus tot?

— Da, întocmai. El a fost mai înţelept decât dumneavoastră. A văzut prea bine că nu-i va folosi la nimic dacă va minţi. Pentru că ne-a spus adevărul, ne-am hotărât să-i lăsăm în viaţă atât pe el, cât şi pe-ai săi.

— Staţi, staţi! a strigat Sabuco. Chiar dacă lucrurile ar sta aşa cum vă închipuiţi dumneavoastră, tot n-ar fi drept să îi iertaţi pe ei şi să mă ucideţi pe mine!

— Ba nu! Eu cred că ar fi drept să facem aşa, căci poate fi de înţeles faptul că indienii luptă împotriva celor ce vor să le ia pământurile. Dumneavoastră, în schimb, sunteţi alb şi i-aţi îndemnat pe indieni la tot soiul de mârşăvii. Dumneavoastră ar trebui să fiţi pedepsit înzecit, pentru că aveţi pe conştiinţă şi alte fapte care nu fac cinste nimănui.

— Ce-am mai făcut? m-a întrebat El Sendador, batjocoritor. Pentru dumneavoastră eu sunt un adevărat monstru.

— Nu chiar, dar cam aşa ceva.

— Pot să ştiu şi eu ce mai vreţi să aflaţi de la mine?

— Da. Iată, aş vrea să ştiu, de pildă, unde l-aţi îngropat pe părintele căruia i-aţi furat înscrisul şi hărţile.

Auzind care era dorinţa mea, Sabuco a fost scuturat de

un fior de groază. Apoi m-a privit absent şi, în cele din urmă, m-a întrebat:

— Despre care părinte vorbiţi?

— Despre cel pe care l-aţi ucis pentru a-l jefui.

— Pe toţi dracii! Iar vorbiţi despre crimă! Bine, dar nu sunt vinovat nici de prima crimă despre care s-a vorbit aici şi nici de omorul pe care mi-l puneţi acum în cârcă!

— Ei, bine, există un martor. Un om care v-a strigat pentru a împiedica asasinatul. Nu i-aţi dat nici o atenţie pentru că se afla destul de departe de dumneavoastră. Martorul despre care v-am vorbit a avut noroc, fiindcă, atunci când l-aţi văzut, v-aţi dat seama că era un prieten de-al dumneavoastră. Dramul de suflet pe care-l mai aveaţi pe vremea aceea v-a împiedicat să vă ucideţi şi prietenul, în schimb, l-aţi silit să jure că nu va spune niciodată nimic.

— Şi a călcat jurământul?

— Nu. Omul nu mi-a povestit nimic. Eu am ghicit cum s-au petrecut lucrurile.

— Aţi ghicit! Aşa care va să zică! Şi credeţi că tot ce-aţi ghicit este adevărul însuşi şi îmi spuneţi că aş fi un ucigaş! Asta-i prea de tot, señor!

Fără a lua în seamă batjocura lui, am continuat:

— Mai târziu, omul a mărturisit totul, pentru că era pe patul de moarte şi nu voia să treacă pe lumea cealaltă cu sufletul încărcat de păcate.

— Şi a spus omul acela că eu am ucis o faţă bisericească?

— Da, a spus că l-aţi ucis pe cleric şi că apoi l-aţi jefuit.

— Ce minciună! Şi, oricum, credeţi că aveţi dreptul să mă judecaţi?

— Da. Conform legii nescrise de pe aceste meleaguri, noi, toţi cei ce ne aflam aici, avem dreptul să vă judecăm. Vreau să vă spun că, dacă ne-aţi vorbit în batjocură, nu aveţi cum să vă aşteptaţi la milă şi la înţelegere din partea

noastră.

— Nici nu vreau aşa ceva. Doresc doar să mi se facă dreptate şi, pentru asta, ar trebui să mă aflu în faţa unui judecător.

La aceste cuvinte, unul dintre bărbaţii pe care Sabuco îi dusese pe Insula Crocodililor s-a ridicat, s-a apropiat de el şi l-a lovit cu piciorul, strigând:

— Tacă-ţi gura, nemernicule! Vei avea parte de legile nescrise care domnesc aici, în Pampa, adică vei pieri de glonţ sau de ştreang. S-ar putea chiar să nu ajungi atât de uşor în iad. Mai întâi vrem să vedem ce s-a întâmplat cu soţiile şi copiii noştri. Va fi vai de pielea ta dacă ai îndrăznit cumva să te atingi fie şi de-un fir de păr din creştetul vreunuia dintre ei!

— Da, ar trebui să vedem dacă soţiile şi copiii noştri sunt teferi. Apoi vom hotărî dacă omul acesta va muri uşor sau dacă va suferi înainte să moară, a spus un altul. Cine merge cu mine la poalele dealului?

— Eu! Eu! Eu! au strigat toţi, în afară de mine. Ar fi vrut să plece chiar în acea clipă şi, văzând cum stau lucrurile, am strigat:

— Staţi! Nu se poate să plecaţi cu toţii. Trebuie să păzim intrarea-n beci! Şi trebuie să-l păzim şi pe El Sendador. Pentru asta este nevoie de mai mulţi dintre voi.

Oamenii au recunoscut că nu se putea să plece cu toţii, dar pe soţi şi părinţi nu-i putea ţine nimeni pe loc. Călugărul a plecat şi el pentru a le spune cuvinte de îmbărbătare şi pentru a alina suferinţe, dacă era nevoie. Căpitanul Turnerstick i-a însoţit din curiozitate şi l-a îndemnat şi pe cârmaci să vină cu el. Pena şi Gomarra au plecat şi ei pentru a vedea ce avea să se întâmple. Aşa se face că am rămas numai cu cei câţiva *yerbateros.* Oricum, eram destui şi ne bucuram că ceilalţi plecaseră, căci ţineau morţiş ca El Sendador să moară. Noi, cei rămaşi de strajă, voiam ca el

să rămână în viaţă pentru a ne împărtăşi tainele sale. Sabuco nu ne făcuse nimic şi, de aceea, poate că nici nu se cuvenea să-l judecăm sau chiar să-l ucidem. Aşa gândeam eu, iar Monteso era de aceeaşi părere. Ştiam asta, pentru că, imediat ce s-au îndepărtat ceilalţi, el mi-a şoptit, astfel încât să nu-l audă Sabuco:

— Bine că au plecat! Dumneavoastră ce credeţi, señor? Ar trebui să-l ucidem pe El Sendador?

— Eu sunt împotrivă.

— Şi tovarăşii mei sunt împotrivă. Gândiţi-vă numai la hărţi!

— Nu cred că vom putea împiedica uciderea lui Sabuco.

— De asta mă tem şi eu. Pe Gomez l-au lăsat în viaţă, fiindcă ei cred că vina lui nu este atât de mare precum cea a lui El Sendador.

— Cred că rugăminţile noastre nu vor fi de nici un folos. Dar mai este o altă cale… M-am gândit eu la ceva…

— Aşa? Şi la ce v-aţi gândit?

— Îl lăsăm să fugă. Îi mai slăbim puţin curelele cu care-i sunt legate mâinile. Mai târziu va fi dus la poalele dealului, lângă căruţe. Asta înseamnă că nu va mai avea picioarele legate, pentru că va trebui să meargă. Pe drum, va izbuti să scape. Fiindcă e noapte, nu ar avea nici un rost să pornim pe urmele sale.

— Prea bine! Şi apoi?

— Apoi ne va aştepta undeva. Sper să se ţină de cuvânt.

— Eu zic că are să se bucure, mai ales că va găsi pe cineva care poate desluşi hărţile şi înscrisul. Doriţi să-i vorbesc?

— Da.

Cât discutasem cu Monteso, Sabuco nu-şi luase nici o clipă ochii de la noi. Avea capul aplecat într-o parte de parcă încerca să audă ce se petrecea în beci. M-am gândit că omul voia să tragă cu urechea tocmai pentru că acolo se

aflau oamenii împreună cu care pusese totul la cale.

— Señor Sabuco, a spus Monteso, îmi pare nespus de rău că tocmai dumneavoastră aţi omorât oameni şi aţi pus la cale o mârşăvie. Vă rog să cugetaţi bine. Vă spun că, dacă mărturisiţi adevărul, vă va fi mult mai bine. Domnul care se află aici, lângă mine, ar fi gata să vă facă scăpat. Chiar şi eu aş fi gata să fac în aşa fel încât să fiţi din nou liber.

Aceste cuvinte rostite de Monteso au avut efect asupra lui El Sendador. Acesta a privit în jur şi apoi a spus:

— Din partea celorlalţi nu mă pot aştepta la nimic bun. Dacă este vorba despre dumneavoastră, mai pot trage nădejde că am să scap. Sper că-mi vreţi binele!

— Într-adevăr, vrem să vă ajutăm să scăpaţi. Pentru asta s-ar cuveni să vă mărturisiţi faptele!

— Ce aveţi dumneavoastră de câştigat, dacă voi mărturisi totul?

— Foarte mult! În afară de aceasta, într-un om care-şi mărturiseşte faptele parcă mai poţi avea încredere.

— Dacă-i aşa, vă pot spune că încrederea dumneavoastră nu-mi foloseşte la nimic!

— Vă înşelaţi! Noi am venit, de fapt, în Gran Chaco tocmai pentru a vă întâlni pe dumneavoastră!

— V-aţi pus în gând să mă urmăriţi?

— Nu, deloc. Iată, eu l-am întâlnit pe acest domn, pe care-l vedeţi aici, la Montevideo şi l-am rugat să mă însoţească tocmai datorită hărţilor şi înscrisului pe care le aveţi.

— Se pricepe să descifreze hărţi, desene sau înscrisuri?

— Da. Poate că va descifra şi înscrisul dumneavoastră. Noi am pornit să vă căutăm, mânaţi numai de gânduri bune. Nu aveam de unde să ştim ce se va întâmpla. Vreţi să ne povestiţi totul? Hotărâţi-vă, dar repede, fiindcă altfel s-ar putea să fie prea târziu!

Faţa lui Sabuco a fost luminată de-un zâmbet.

— Niciodată nu e prea târziu, a spus el. Acum sunt, într-adevăr, legat, dar nu mă tem de nimeni.

— Nu mai fiţi atât de încrezător în soarta dumneavoastră. Toţi ceilalţi vă doresc moartea, a spus Monteso.

— Vă spun că mă vor lăsa în viaţă! mai bine ar fi să se păzească cei ce vor să mă ucidă. E primejdios să ţi-l faci duşman pe El Sendador! Cu toate astea, ar fi o nebunie din partea mea să nu primesc ajutorul oferit, asta fie şi numai pentru faptul că în tovărăşia dumneavoastră se află omul pe care-l caut de ani în şir. Din câte mi-a povestit Gomez, omul acesta care v-a însoţit este demn de toată cinstea!

Păstrasem tăcerea până în clipa în care Sabuco rostise aceste cuvinte, dar pentru că le rostise, i-am spus:

— Recunoaşteţi, aşadar, că aţi vorbit cu Gomez?

— Da, bineînţeles!

— Atunci este ca şi cum aţi mărturisi totul!

— Nu, nicidecum. Nu aveţi decât să credeţi ce doriţi! Nu aveţi decât să gândiţi că sunt vinovat sau că sunt nevinovat! Nu-mi pasă! Sunteţi un om de nădejde şi asta-mi place! Sunteţi demn de încrederea mea! Vreţi să mergeţi împreună cu mine-n munţi, chiar dacă credeţi că sunt un ucigaş?

— Da. Sunt gata să vă însoţesc, chiar dacă aţi fi luat viaţa cuiva. Nu eu sunt acela ce se cuvine să vă judece.

— Asta-i o vorbă-nţeleaptă!

— Să nu mă-nţelegeţi greşit! Nu mi-e totuna dacă am în faţa mea un om care e vinovat de nişte fapte cumplite, sau dacă, dimpotrivă, omul acela este nevinovat. Sunt doar foarte curios şi, în afară de asta, cred că va veni şi vremea să plătiţi pentru tot ce-aţi făcut!

— Credeţi, într-adevăr, aşa ceva?

— Da. Dumnezeu face întotdeauna dreptate şi de judecata Lui nu poate scăpa nimeni! Nu trebuie să uităm nici că pe-aici, pe-aproape, se află un om care vrea să se

răzbune cu orice preţ şi când spun asta, mă gândesc la Gomarra.

— Doar nu vreţi să-l luaţi cu dumneavoastră!

— Ah, nu! Dar asta nu înseamnă că el nu va porni pe urmele noastre.

— De asta nu mă tem eu! Voi face în aşa fel încât să ne piardă urma! Monteso v-a spus tot?

— Da, mi-a spus tot ce ştia, atunci când ne-am întâlnit.

— Înseamnă că dumneavoastră ştiţi doar că eu am două desene.

— Ştiu chiar mai mult decât atât şi anume, prin ce mijloace aţi pus mâna pe acele desene.

— N-are a face!

— Mai ştiu că aveţi şi un înscris. Oricum, bănuiam şi înainte că nu e vorba numai de două desene şi după ce Gomarra a povestit totul aici, mi-am dat seama că nu m-am înşelat.

— A găsit, într-adevăr, cadavrul fratelui său?

— Da.

— El a vorbit de o sticlă. Ştie unde este îngropată?

— Da. A fost de mai multe ori în Pampa de Las Salinas şi ar fi vrut să dea ochii cu dumneavoastră. Mare noroc aţi avut că nu v-a întâlnit!

— Ar trebui să spuneţi mai degrabă că el a avut mare noroc! Eu nu prea ştiu de glumă, dar aveţi destulă vreme pentru a afla chiar dumneavoastră înşivă acest lucru!

— Nu mă îndoiesc! Dacă vom pleca împreună, o vom porni către Pampa de Las Salinas?

— Da.

— Recunoaşteţi că hărţile şi înscrisurile se află acolo şi că cele două desene au legătură cu înscrisurile?

— Da.

— Desenele sunt la dumneavoastră?

— Nu. Eu duc o viaţă agitată şi nu port la mine lucruri de

preţ! Le-am îngropat.

— Unde?

— Asta veţi afla mai târziu. Încă nu vă cunosc. Mai întâi trebuie să vă pun la încercare şi numai apoi vă pot destăinui totul. De aceea vreau să vă întreb dacă sunteţi, într-adevăr, gata să-mi veniţi în ajutor.

— Da, vreau să vă ajut.

— Oare nu aveţi vreun gând ascuns? Nu sunt atât de neajutorat precum credeţi.

— Vă dau cuvântul meu şi asta ar trebui să vă fie deajuns.

— Bine. Atunci voi avea încredere în dumneavoastră. Cel mai bine ar fi să mă eliberaţi chiar acum.

— Asta nu se poate, fiindcă nu putem arăta deschis că nu vă dorim moartea.

— Dacă mai aşteptăm, va fi prea târziu pentru a mai încerca ceva.

— Nu cred. Iată, acum vă voi slăbi legăturile de la mâini. După aceea, voi avea grijă să fac în aşa fel încât să fiţi dus la poalele dealului. Pentru a putea merge, vi se vor desface legăturile de la picioare.

— Aha! Atunci e bine, fiindcă am să fug! Vă rog să-mi slăbiţi acum nodul.

— Nu pot s-o fac aşa, numai de dragul dumneavoastră. Trebuie să am un motiv.

— Prea bine! Mâine, spre seară, apucaţi-o în sus, pe albia de-a lungul căreia aţi venit astăzi. Am să vă urmăresc şi am să vă ies în faţă atunci când voi găsi de cuviinţă că a sosit clipa potrivită.

— Nu credeţi că nu ar trebui să ai prea mare încredere într-un ucigaş?

— Poate că nu, dar vreau să vă spun că înscrisurile şi desenele nu-mi sunt de nici un folos, dacă nu mă ajutaţi să fug. De aceea, voi avea numai de câştigat, procedând

întocmai cum v-am făgăduit.

— Aşa cred şi eu. De aceea, vă voi tăia acum legăturile de la mâini. Dumneavoastră veţi ţine curelele în aşa fel, încât să pară foarte bine strânse. Dacă veţi face cum vă spun eu, nimeni nu-şi va da seama că nu sunteţi legat.

— Dacă-i aşa, nu-mi va mai rămâne decât să arunc curelele.

— Nu o veţi face, pentru că cineva le va găsi şi va vedea că ele au fost tăiate. Şi acest lucru nu trebuie să se întâmple.

— Bine. Atunci voi arunca curelele într-un loc în care nimeni nu le va putea găsi.

— Mai întâi trebuie să-mi făgăduiţi că nu-i veţi face vreun rău nici unuia dintre noi.

— Vă făgăduiesc! Abia aştept să mă aflu cât mai departe de locul ăsta. Dacă aş vrea să fac cuiva vreun rău, mi-aş pune singur viaţa în primejdie.

— Mă mai linişteşte faptul că v-aţi dat singur seama cum stau lucrurile, acum să tai curelele cu care vă sunt legate mâinile.

I-am tăiat, într-adevăr, legăturile şi el a apucat curelele astfel încât să pară că sunt foarte bine strânse în jurul mâinilor. Apoi, Sabuco mi-a spus:

— Va mulţumesc, señor! Acum cred că aţi fost şi veţi fi şi în continuare cinstiţi cu mine. Tocmai pentru că mi-aţi făcut acum un mare bine şi pentru că nu vă cunosc, aş vrea să ştiu mai multe despre dumneavoastră.

— Veţi afla totul mai târziu.

— Avem şi acum destulă vreme până când se întorc ceilalţi!

— Señor Monteso vă poate spune tot ce vreţi să aflaţi.

Monteso a început să-i povestească pe scurt toate întâmplările prin care trecusem împreună. Tovarăşul meu nu a apucat să spună chiar tot ce ar fi avut de spus, căci s-

au întors cei ce plecaseră la căruţe. Aceştia au povestit că atât femeile, cât şi copiii trăseseră o spaimă soră cu moartea şi că Sabuco trebuie pedepsit imediat. Singura pedeapsă care li se părea potrivită pentru El Sendador era moartea. M-am opus şi fratele Jaguar a fost şi el împotriva uciderii călăuzei, deşi nu ştia că ostaticul avea mâinile libere. I-am făcut un semn şi clericul a înţeles imediat cum stăteau lucrurile.

Căpitanul şi cârmaciul nu au spus nimic. Cei şase *yerbateros* erau de părerea mea şi aşa se face că a început scandalul. Am pus capăt neînţelegerilor, spunând:

— Dacă vom continua astfel, nu vom ajunge nicăieri. Fiecare grup trebuie să desemneze un reprezentant care îşi va spune părerea şi apoi vom vota.

— Aşa e cel mai bine! a spus Gomarra, care era convins că cei ce vor vota în favoarea uciderii lui Sabuco vor fi cu mult mai mulţi decât cei ce vor vota împotrivă. Trebuie să facem totul aşa cum se cuvine! Ca în sala de judecată! A continuat el. Dar oare e bine să facem acest lucru aici? Nu ar fi mai corect să mergem jos, la căruţe, lângă cei ce au avut de suferit?

Gomarra nici nu bănuia cât de mult îmi convenea propunerea lui. Am mai aşteptat puţin şi apoi am spus:

— Trebuie ca unii dintre noi să nu părăsească locul acesta pentru a avea grijă să nu fugă cumva indienii. Cred că ar fi foarte bine ca aceşti şase *yerbateros* să rămână aici, împreună cu mine, iar dumneavoastră veţi pune la socoteală şapte voturi împotriva uciderii lui Sabuco.

— Şi cine va vorbi în numele dumneavoastră? a întrebat Gomarra.

— Fratele Hilario. Dumnealui se va pricepe foarte bine să vorbească pentru noi.

— Prea bine! Rămâneţi dumneavoastră aici, la intrarea în beci şi păziţi-i pe indieni. Noi coborâm, împreună cu

nemernicul ăsta!

— Cum să coborâţi împreună cu el? Cineva va trebui să-l ducă în braţe, fiindcă nu poate să meargă.

— O să-i dezlegăm picioarele şi o să-l luăm la mijloc. N-are cum să ne scape! spunând acestea, Gomarra s-a aplecat şi i-a tăiat ostaticului curelele cu care îi erau legate picioarele. Apoi l-a ajutat să se ridice şi a întrebat:

— Mâinile îi sunt legate aşa cum se cuvine? Ia să vedem!

Această clipă mi s-a părut nesfârşit de lungă. Gomarra a pipăit legăturile apoi a exclamat mulţumit:

— Aşa! Curelele îi intră-n carne! N-are cum să le desfacă! Hai, nemernicule, dă-i drumul!

Apoi, Gomarra l-a apucat pe Sabuco de braţul drept, iar Pena, de cel stâng. Cei doi credeau că-l duc pe El Sendador la moarte, or, îl duceau pe drumul spre libertate, fără să bănuiască nimic. I-am privit pe toţi cum dispăreau în umbra nopţii. Apoi am aşteptat să izbucnească strigătele care ar fi fost provocate de fuga lui Sabuco.

Nu a durat foarte mult şi am auzit:

— Alto ahi, picaro! Stai pe loc, nemernicule!

Apoi, tot soiul de strigăte care trădau spaima sau mânia. S-au auzit trosnetul crengilor rupte şi zgomot de paşi.

— A fugit! A fugit! a spus Monteso. Trag nădejde că nu vor izbuti să-l prindă!

— Ar fi o ruşine pentru el să se lase prins! am spus eu. Să aşteptăm! După o vreme, călugărul a venit în fugă şi, o dată cu el, a sosit şi Gomarra.

— Señor! a strigat, de departe, călăuza. El Sendador a fugit!

— A fugit? Cum se poate? Doar era legat şi, în afară de asta, l-ai ţinut chiar dumneata, împreună cu domnul Pena.

— E, într-adevăr, de necrezut, dar s-a întâmplat! Abia trecusem de ruine, ni s-a smuls, din braţele noastre şi a fugit!

— Şi încotro a fugit?

— Cine poate şti?

— Nu se poate să nu vă fi dat seama încotro a luat-o! Trebuie să-l fi auzit.

— N-am auzit nimic! Noi înşine am făcut atâta zgomot, că nu i-am auzit paşii.

— Asta chiar că a fost o prostie! Trebuia să vă opriţi şi să trageţi cu urechea.

— Cred şi eu că acum vă vine la-ndemână să ne daţi sfaturi, dar dacă aţi fi fost împreună cu noi, cred că şi dumneavoastră aţi fi strigat cât vă ţinea gura.

Spunând acestea, Gomarra a plecat. Clericul s-a apropiat, s-a aşezat lângă şi ne-a cerut să-i povestim ce se întâmplase de fapt. După ce ne-a ascultat, a spus:

— Nu suntem noi în măsură să-l judecăm şi cred că, orice s-ar întâmpla, va fi pedepsit cândva pentru faptele sale.

— Credeţi că este bine să ne întâlnim cu el şi să mergem în Pampa de Las Salinas?

— Da. Oricum, pentru a ajunge acolo unde ne-am propus, suntem nevoiţi să-l ştim în preajma noastră fie că acest lucru ne place, sau nu. Mă mir că indienii stau liniştiţi. Cred că n-au auzit strigătele, fiindcă, altfel, ar fi încercat cu siguranţă sa fugă.

— Stai, am văzut unul care a scos capul din beci şi s-a uitat împrejur.

— Şi de ce n-ai spus nimic?

— Fiindcă l-aţi fi împuşcat şi mi-ar fi părut rău.

— Doar dacă ar fi încercat să ne facă vreun pocinog! Oricum, mi se pare că călăuza trăgea cu urechea. Poate că aştepta ca indienii să-i vină-n ajutor. Spera că doar nu degeaba a spus că nu se teme de nimeni. Mi-a şi spus că nu-i chiar atât de neajutorat pe cât pare.

— Este cu putinţă ca beciul să mai aibă o ieşire?

— Gomarra mi-a spus că nu.

— Asta nu înseamnă mare lucru. Indienii trăiesc pe aceste meleaguri şi cunosc ruinele mai bine decât el.

— Aşa este. Ar trebui să vedem cum stau lucrurile. Doriţi să mă însoţiţi?

— Unde?

— Nu putem s-o luăm pe treptele care duc în beci. Zgomotul pietrişului ne-ar trăda. În schimb, putem să mergem să ne uităm prin cele două găuri din tavanul beciului. Mi s-a părut că pe-acolo nu mai iese fum.

— Poate că li s-au terminat lemnele. Să mergem!

— Se cuvine să fim cu mare băgare de seamă şi să ne aşteptăm la tot ce poate fi mai rău. Dacă beciul mai are o ieşire, indienii ne pot pândi undeva şi pot vedea unde ne aflăm şi ce facem.

Oamenii lui Monteso au rămas lângă foc, iar noi am luat-o, încet, încet, spre una dintre găurile din tavanul beciului. Nu era deloc uşor să înaintăm, fiindcă peste tot era plin de pietriş. Când am ajuns în dreptul găurii cu pricina, nu am văzut nimic. În beci era întuneric.

— Credeţi că li s-au terminat, într-adevăr, lemnele? Am întrebat eu. Nu se vede nici un foc arzând. Poate că indienii nu se mai află în beci! Vreau să mă lămuresc! Rămâneţi aici.

— E primejdios!

— Aşteptaţi-mă! Staţi în dosul pietrelor şi nu vă arătaţi până ce nu mă întorc! M-am târât încet de-a lungul vechiului zid şi, la început, nu mi s-a părut nimic ciudat. Pe măsură ce înaintam, am auzit nişte murmure. Aşa era! Se vorbea în şoaptă! Apoi, mi s-a părut că cineva atingea pământul cu un baston şi m-am gândit că era vorba despre sarbacane.

Deşi ştiam că-mi pun viaţa în primejdie, am continuat să înaintez cu grijă. În curând, mi-am putut da seama că era vorba de mai mulţi oameni care stăteau înghesuiţi unii într-

alţii şi discutau pe şoptite. Undeva, înaintea mea, se aflau indienii Abipones. Nu-i puteam vedea desluşit, fiindcă era întuneric. Indienii izbutiseră să părăsească beciul printr-o ieşire tăinuită şi acum ţineau sfat, punând la cale un atac. Aflasem tot ce voisem să aflu. Se cuvenea să mă grăbesc şi să le dau de ştire tovarăşilor mei.

Tocmai voiam să le întorc spatele indienilor Abipones, când am auzit un zgomot care m-a făcut să mai privesc o dată în urma mea. Trei siluete s-au desprins din tenebrele nopţii şi s-au apropiat de focul nostru. M-am grăbit pentru a putea ţine pasul cu ei şi am ajuns, în sfârşit, lângă călugărul Hilario, căruia i-am spus ce văzusem. I-am arătat apoi indienii care se apropiau cu grijă. Printre ei, l-am recunoscut pe Gomez.

— Cred că ceilalţi sunt căpetenii! mi-a şoptit clericul.

— Asta ar fi foarte bine pentru noi, fiindcă i-am prinde, i-am lua ostatici.

— Prea bine! Încercăm?

— Da, dar fără zgomot!

Spunând acestea, am pornit târâş, dar repede şi, într-adevăr, am izbutit să nu facem zgomot. Călugărul, care se afla în stânga mea, a ajuns în spatele lui Gomez. Eu am ajuns în spatele celorlalţi doi indieni. M-am repezit înainte şi i-am apucat de gât pe cei doi războinici. Am reuşit să-i trântesc cu faţa la pământ. Şi Hilario a reuşit să-l prindă de gât pe Gomez. Cei trei s-au zbătut preţ de vreo jumătate de minut. Apoi au început să gâfâie din greu.

— Señor, au să-şi piardă suflarea! mi-a şoptit Hilario.

— Nu, încă nu-i nici o primejdie. Puteţi să-l duceţi pe indian până lângă foc?

— Da.

— Atunci, să ne grăbim!

Ţinându-l pe unul dintre indieni cu dreapta şi pe celălalt, cu stânga, mi-am luat prinşii, dar nu i-am lăsat chiar lângă

foc, ci am ieşit din conul de lumină al flăcărilor. Fratele Hilario mă urma îndeaproape.

Cei şase *yerbateros* s-au apropiat imediat şi au rămas uimiţi de faptul că am putut să aducem trei indieni, târâş, până acolo.

— Ce s-a întâmplat? Cum se face că i-aţi prins? Ieşiseră din beci? Au întrebat.

— Da. Legaţi-i şi aduceţi şi puştile de lângă foc. Nu mai putem sta în bătaia luminii!

— De ce?

— Fiindcă indienii nu trebuie să ne zărească. Au izbutit să iasă din beci. Aşezaţi-vă în spatele copacilor, unde-i întuneric şi uitaţi-vă într-acolo. Războinicii Abipones vor veni de după colţul zidului. Cred că împuşcăturile îi vor pune pe fugă. Între timp, eu voi sta de vorbă cu Gomez.

Oamenii au trecut repede la treabă. Doi dintre indieni erau legaţi fedeleş şi ne priveau fără a scoate nici un cuvânt. Erau atât de speriaţi, încât nici măcar nu încercau să ţipe. Fratele Hilario a povestit tovarăşilor noştri cum am izbutisem să-i prindem pe cei trei indieni.

Gomez îşi venise în simţiri şi încerca din răsputeri să îşi recapete răsuflarea. I-am pus cuţitul în piept şi i-am spus:

— Nu mişca! Dacă încerci ceva, lama cuţitului meu îţi va străpunge pieptul! Fă bine şi răspunde la întrebările mele! Dacă-mi spui adevărul, vei avea numai de câştigat! Cum aţi ieşit din beci?

— Printr-o gaură tăinuită, care era făcută în zid?

— Aşa. Şi aţi vrut să ne atacaţi?

— Da, numai că fraţii mei au făgăduit să nu ucidă pe nimeni.

— De ce aţi vrut să ne atacaţi, dacă nu aveaţi de gând să ne luaţi viaţa?

— Am vrut să-l eliberăm pe El Sendador.

— Atacul vostru nu ar fi fost de nici un folos. El Sendador

a fugit.

— Cum se poate una ca asta? Niciun ostatic de-al dumneavoastră nu a izbutit vreodată să fugă!

— I-am tăiat eu însumi legăturile de la mâini. Ceilalţi, care-i doreau moartea, nu trebuie să afle ce-am făcut eu. Acum înţelegi că nu vă vreau răul?

— Dacă tot ceea ce spuneţi este adevărat, atunci de ce ne-aţi luat ostatici?

— Pentru că aţi vrut să ne atacaţi. Mâine vom pleca şi dorim să fie pace între noi şi indienii Abipones. Cine sunt aceşti doi tovarăşi ai tăi?

— Sunt cacici[13].

— Căpetenii? Nu arată a fi căpetenii.

— Señor, indienii Abipones sunt săraci. Ei nu au bani pentru a-şi cumpăra veşminte scumpe şi podoabe. Unul dintre tovarăşii mei este căpetenie pe timp de pace, iar celălalt, pe timp de război.

— Printre indienii care se află lângă beci mai sunt şi alte căpetenii?

— În afară de mine, nu. Dar eu sunt doar o căpetenie neînsemnată[14].

— Bine. Iată, vreau să-ţi fac o propunere. Aceşti doi şefi de trib rămân aici, cu noi şi vor fi ostaticii noştri. Imediat ce vom pleca de-aici, îi vom lăsa liberi, asta, bineînţeles, dacă nu ne veţi face nici un rău. Dacă încercaţi să ne atacaţi, şefii de trib vor fi aspru pedepsiţi. Ştii că mă ţin întotdeauna de cuvânt!

— Señor, vă spun că nimeni nu se va atinge nici măcar de-un fir de păr din capul dumneavoastră!

— Nu veţi încerca nici să ne furaţi lucrurile?

---

[13] Cacici – căpetenii (n.tr.)

[14] În ierarhia triburilor indiene, existau mari căpetenii şi căpetenii, acestea din urma având o autoritate mai mică în cadrul comunităţii. (n. tr.)

— Nu.

— Nu vorbesc numai de noi, cei care ne aflăm aici, mă gândesc şi la oamenii care sunt la căruţe.

— Şi eu m-am gândit la toţi cei în tovărăşia cărora vă aflaţi.

— Prea bine! Dacă aşa stau lucrurile, eşti liber. Te poţi întoarce la războinicii tăi şi le poţi spune tot ce-am vorbit noi doi aici!

Lui Gomez i se citea bucuria pe chip şi mi-a spus, ridicându-se de la pământ:

— Acum ştiu că sunteţi prietenul nostru, señor. Sunteţi cu totul altfel decât ceilalţi albi. Cred că în patria dumneavoastră sunt mulţi oameni buni.

— Peste tot există oameni buni, chiar şi pe meleagurile astea.

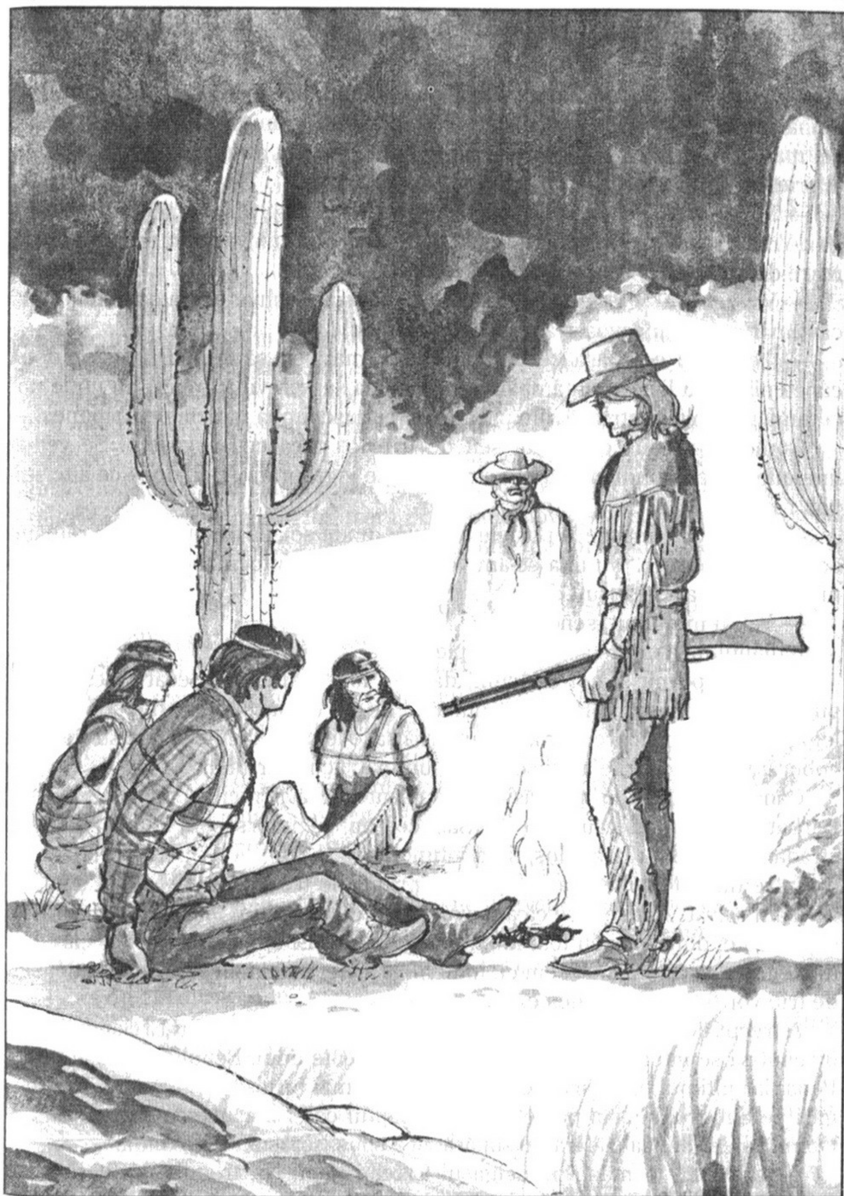
— Încă nu mi-a fost dat să simt în sufletul meu ceea ce-mi spuneţi acum. Le-am povestit fraţilor mei despre dumneavoastră. Toţi ar vrea să vă cunoască. Dacă ne este îngăduit, am vrea să venim cu toţii în zori, înainte să plecaţi de aici.

— Ar fi din cale afară de primejdios pentru mine.

— Vom veni la dumneavoastră cu sufletul deschis, unul câte unul şi neînarmaţi. Dacă nu aveţi încredere în noi, vă vom trimite mai întâi zece dintre cei mai buni războinici Abipones, care vor rămâne cu dumneavoastră ca semn al prieteniei noastre.

— Vom mai vedea, dar te-aş ruga ca, mai înainte, să vii la mine numai tu singur. Vreau să-ţi spun în ce condiţii sunt de acord să mă vadă un număr atât de mare de oameni.

— Voi veni cu siguranţă! Dacă doriţi, le pot spune chiar acum oamenilor mei că rămân cu dumneavoastră, că vă sunt ostatic!

— Nu veţi încerca nici să ne furaţi lucrurile?

— Nu-ţi voi cere aşa ceva, Gomez! Te mai rog să le spui acestor două căpetenii că nu li se va întâmpla nimic rău, ca să le revină graiul! Eu nu le pot comunica nimic pentru că, din păcate, nu cunosc limba indienilor Abipones.

Gomez le-a spus celor doi şefi de trib tot ceea ce-l rugasem. Se vedea limpede că acum indienii nu mai erau atât de îngrijoraţi. Apoi, după ce a terminat, i-am zis:

— Acum vom merge la poalele dealului, unde se află căruţele. Vom rămâne acolo peste noapte. Nu uita ce-am vorbit. Respectă întocmai condiţiile mele şi nimeni nu va avea de suferit!

— Veţi fi mulţumit, señor!

Indianul mi-a întors spatele şi a plecat.

Apoi am pornit şi noi la drum, dar am fost mai atenţi decât fuseseră, cu puţină vreme în urmă, Pena şi Gomarra. Le-am desfăcut celor doi şefi de trib legăturile de la picioare, dar am avut grijă să le legăm mâinile foarte strâns. Am coborât încet. Focurile aprinse jos ne luminau acum drumul.

Când am ajuns, nu am găsit lângă căruţe decât femeile, copiii şi surugiii Bărbaţii, porniţi în căutarea lui Sabuco, nu se întorseseră încă. Ştiam cil strădaniile lor erau fără folos, fiind întuneric.

Între timp, femeile aflaseră prin ce primejdie trecuseră bărbaţii şi ştiau ca noi i-am salvat. Aşa se face că am avut parte de o primire foarte călduroasă. În schimb, cei doi cacici au fost întâmpinaţi cu ură. Le-am spus femeilor care era înţelegerea la care ajunsesem cu indienii şi astfel puteam fi sigur că cei doi şefi de trib vor fi trataţi omeneşte.

A trecut destulă vreme până când cei plecaţi în căutarea lui El Sendador au început să se întoarcă. Veneau pe rând, unul câte unul. Penultimul sosit a fost Pena, iar ultimul, Gomarra. Cei doi erau cei mai furioşi, fiindcă nu-l putuse

găsi pe Sabuco şi asta poate şi pentru faptul că ei îl căutaseră cel măi mula Gomarra era din cale afară de supărat şi a spus, scrâşnind din dinţi:

— Îl aveam în mână pe ucigaşul fratelui meu! Nu trebuia decât să-i bai cuţitul între coaste! Dacă aş fi izbutit s-o fac, fratele meu ar fi fost răzbunat. Acum ne-a scăpat şi vina o purtaţi numai dumneavoastră, señor! Dumneavoastră iubiţi atât de mult oamenii, încât nu aţi vrea să-i faceţi vreun rău nici măcar celui mai mare nemernic de pe faţa pământului! Asta este o mare prostie şi urmarea acestei mari prostii este că nemernicul izbuteşte să fugă!

— Nu vreau să mă cert cu dumneata, señor Gomarra, pentru că acum eşti furios, am spus eu. Iată, eu cred că nu aveţi dreptate. Mă întreb numai care dintre noi doi şi-a pierdut cumpătul şi n-a mai judecat cum se cuvine. Dacă eşti de părere că aş fi vreun prost, atunci te sfătuiesc să-ţi cauţi alt tovarăş de drum, care să fie mai deştept decât mine. Şi, mai bine, cred că ar fi s-o porneşti la drum de unul singur! Eu n-am să te silesc să rămâi în preajma mea!

Omul a vrut să izbucnească, să dea frâu liber mâniei care-l cuprinsese, dar sa stăpânit şi s-a aşezat lângă foc, bombănind.

Nemulţumirea a crescut în rândul oamenilor, când au aflat că făcusem pace cu indienii, dar nici unul dintre ei n-a spus nimic. S-au limitat la a-şi povesti unul altuia cum decursese căutarea lui El Sendador. S-a dovedit că „faptele lor de vitejie” erau nemaiauzite. Izbutiseră doar să se lovească cu capetele de trunchiurile copacilor şi să-şi zgârie feţele şi mâinile de tot soiul de tufişuri care le apăruseră în cale.

— Ar fi trebuit să vă aflaţi şi dumneavoastră cu noi, señor! A spus Pena. Dacă ne-aţi fi însoţit, poate că l-am fi găsit.

— Poate? Aţi spus „poate”? Eu sunt sigur că l-am fi găsit.

— Asta o spune oricine, atunci când nu mai e nimic de făcut.

— Eu rămân la părerea mea, fiindcă nu aş fi pornit noaptea, pe întuneric, în urmărirea lui, ci aş fi aşteptat până a doua zi şi m-aş fi luat după urmele pe care lăsat. Dacă izbuteşti să dai de urmele omului pe care-l cauţi, este ca şi cum lai fi găsit chiar pe omul cu pricina.

— Putem încă să pornim după el.

— Nu, pentru că aţi şters urmele lăsate de El Sendador. După ce peste cinzeci de oameni au umblat încoace şi-ncolo prin tufişuri, nici măcar cel mai a iscusit vânător n-ar mai fi în stare să dea de urmele unui om anume.

Pena nu a mai spus nimic. A preferat să tacă, să-mi întoarcă spatele şi să se dus de gândurile sale.

Gomarra se purta de-a dreptul ciudat. Stătea jos, dădea din cap şi se strâmba în fel şi chip.

— Ce este? l-am întrebat eu.

— Sunt supărat! Ce altceva poate să fie? Dacă nu v-aş fi ascultat şi i-aş fi frânt un insului câteva coaste, poate că nu i-ar mai fi dat prin cap să fugă! Şi doar aveam laba pe el!

— Nu va mai supăraţi degeaba! Am încercat eu să-l liniştesc. Veţi avea destul timp şi va fi nevoie de braţele dumneavoastră puternice!

— Cine ştie? Poate că e chiar mai bine că nemernicul a scăpat! a şoptit, în cele din urmă, cârmaciul.

I-am făcut un semn cu mâna, iar omul a înţeles ce voiam de la el şi a tăcut. Mai târziu, căpitanul Turnerstick şi cârmaciul s-au apropiat de mine, iar eu le-am povestit pe şoptite cum reuşise El Sendador să scape.

Capitolul IV – Lovitura de cuţit

Am mâncat cu toţii în tăcere, iar noaptea care a urmat nu a adus cu sine nimic deosebit.

Gomez a sosit a doua zi în zori în tabăra noastră şi a întrebat dacă eram de acord ca indienii să vină să mă vadă. I-am permis acest lucru, dar cu condiţia ca numărul lor să fie de cel mult douăzeci de oameni. Gomez a pus la cale lucrurile întocmai precum l-am rugat.

Oamenii care făceau parte din caravană aduseseră cu sine tot soiul de lucruri pe care se gândiseră să le dăruiască indienilor, pentru că prevăzuseră că în drumul lor vor întâlni pieile roşii. Pornind la drum cu căruţele, aveau intenţia să trăiască în pace cu indienii. La rândul lor, războinicii Abipones au primit micile daruri ale albilor, aşa că nu mai avea rost să ne facem griji în ceea ce îi privea. În cele din urmă, indienii s-au dovedit a fi atât de prietenoşi, încât am spus că puteau veni cu toţii în tabăra noastră.

Trebuia să ne folosim de faptul că lucrurile luaseră o întorsătură atât de prielnică şi i-am sfătuit pe tovarăşii mei să scoată din căruţe rom şi whisky. Indienilor le-a plăcut atât de mult băutura, încât cei doi cacici, ce fuseseră cu o seară înainte ostaticii noştri, au făcut propunerea ca prietenia dintre indienii Abipones şi albii de la căruţe să fie pecetluită aşa cum se cuvine. Această dorinţă a războinicilor roşii a fost întâmpinată cu multă bucurie. Cei ce fuseseră cu puţină vreme în urmă duşmanii noştri deveniseră acum prieteni de nădejde. Indienii îşi dăduseră seama că era în folosul lor să încheie pace cu nişte albi care ar fi rămas poate pentru totdeauna pe meleagurile acelea şi că nu aveau nimic de câştigat dacă i-ar fi prădat pe aceştia. Niciunul dintre războinici nu se mai gândea acum

Să-l ajute pe El Sendador să-şi ducă planurile la bun sfârşit.

Gomez şi-a făcut foarte bine datoria de tălmaci. Indienii au ţinut sfat şi au promis că îi vor însoţi, îi vor ocroti şi îi vor ajuta pe albi. Coloniştii trecuseră, de fapt, de ţinta călătoriei lor. Ei ar fi vrut să ajungă doar până la vechile aşezări, dar El Sendador îi silise să meargă mai departe. Acum se vedeau nevoiţi să se întoarcă.

Cu o seară înainte, erau gata să-i ucidă pe cei doi şefi de trib, iar acum se bucurau din toată inima de faptul că se împrieteniseră cu indienii. Niciunul dintre colonişti nu era însă dispus să-l ierte pe Sabuco. Doreau să se răzbune cu orice preţ şi ne-au rugat să pornim pe urmele lui şi să-l ucidem, imediat ce vom pune mâna pe el.

După aceea, căruţele au fost întoarse şi au pornit, însoţite de indienii abipones, pe drumul pe care veniseră.

Pena şi Gomarra plecaseră de câteva ceasuri din tabără, cu gândul de a da de urmele lăsate de El Sendador. Aşa se face că, deocamdată, se aflau cu mine numai mai acei oameni în care puteam să am deplină încredere. Au fost cu toţii de acord că, pentru un timp, nu trebuia să-i facem nici un rău lui Sabuco, astfel încât să putem merge împreună cu el în Pampa de Las Salinas. I-am rugat să îmi promită că nu le vor spune lui Gomarra şi lui Pena că eu am fost cel care i-a tăiat gâturile lui Sabuco. Cu toţii au pecetluit, cu o strângere de mână, făgăduiala care mi-au făcut-o.

— Cred că ne aflăm în faţa unei situaţii încurcate şi nu ştiu ce s-ar cuveni să facem pentru a duce totul la bun sfârşit, a spus călugărul. Sunt sigur că Pena şi Gomarra vor să ni se alăture. Ei vor să-l prindă pe El Sendador pentru a-l pedepsi, în schimb, am vrea ca el să ne fie călăuză. Pentru că aşa stau lucrurile, mă întreb ce să facem?

— Mda, lucrurile stau, într-adevăr, aşa şi nu ştiu cum s-o scoatem la capăt! Am spus, la rândul meu.

— Nu ar fi mai bine să le spunem adevărul? a întrebat

fratele Hilario. Nu. Cel puţin, nu acum. Pena este om de înţeles, dar pe Gomarra nu am putea să-l convingem, fiindcă e furios.

— Atunci, poate ar fi mai bine să ne despărţim de ei. Nu. Nici asta nu s-ar cuveni să facem, chiar dacă ei ar fi pentru noi doi uni şi nimic mai mult. Pena este, însă, un vechi tovarăş de-al meu. Pe vreun, am călătorit împreună şi n-aş putea să nu fiu cinstit faţă de el.

— Asta înseamnă că Pena şi Gomarra vor veni cu noi. Pe de altă parte, noi îl vom întâlni pe El Sendador. Nu prea ştiu ce s-ar cuveni să facem. Cred că nici dumneavoastră!

— Da. Nu ştiu ce să spun acum, dar cred că e mai bine să aşteptăm până când îl vom întâlni pe El Sendador.

— În clipa în care îl vom întâlni, va fi vai şi-amar, fiindcă Gomarra va încerca îl ucidă.

— Mă îndoiesc, căci bătrâna călăuză nu va apărea aşa, deodată, în mijlocul nostru. Cred că, mai întâi, îmi va da un semn, astfel încât să-nţeleg că el este pe undeva pe aproape. Îl voi întâlni şi îi voi spune ce gânduri are Gomarra. Poate că El Sendador îmi va da atunci un sfat.

— Vă va spune că trebuie să-l îndepărtăm pe Gomarra şi sfatul ăsta nu ne va fi de nici un folos. Gomarra va face tot ce-i va sta în putinţă pentru a-l ucide pe Sabuco. Acesta se va păzi la rândul său şi, astfel, unul dintre ei îşi va pierde viaţa. Nu, nu e bine. Iată, m-am tot gândit şi cred că adevărul este cel mai bun mijloc de a duce lucrurile la bun sfârşit. Sunt de părere că ar trebui să le arătăm cât mai curând, lui Pena şi lui Gomarra, cum stau lucrurile.

— Atunci aşteptaţi-vă ca aceştia să vă spună că aţi făcut o greşeală.

— N-au decât. Nu-mi pasă. Pot să-mi spună ce vor, atâta vreme cât nu uită să fie cuviincioşi.

Pena s-a întors în tabără. Supărarea şi nemulţumirea i se puteau citi pe chip. Omul s-a apropiat de mine şi mi-a spus:

— Aţi avut dreptate. Am fost nişte proşti. L-am căutat cu toţii în timpul nopţii. Peste tot e plin de urme şi numai Dumnezeu mai poate şti care sunt cele ale călăuzei.

— Eram sigur că vă osteniţi în zadar.

— Acum ştiu şi eu lucrul ăsta. Cel puţin, pot spune că mi-am făcut datoria. Mă mir numai cum de nu se gândesc şi alţii la asta, a spus Pena, privindu-ne pe rând.

— Vă miraţi cum se face că noi stăm aici liniştiţi şi nu căutăm să desluşim urma lui El Sendador?

— Ei, da, mă mir! Se pare că vă este totuna dacă lepădătura asta scapă cu viaţă, sau nu.

— Nu, nu ne este totuna, dar avem două motive serioase pentru care stăm atât de liniştiţi aici.

— Şi care ar fi, mă rog, aceste motive despre care vorbiţi?

— Întâi de toate, v-aş ruga să mă ascultaţi puţin. Peste tot pe unde aţi căutat, s-au şters urmele pe care călăuza le-a lăsat, ceea ce înseamnă că ar trebui să ocolim mult tabăra şi să cercetăm fiecare palmă de pământ. Treaba asta ar dura până seara şi tot n-am face nici o ispravă. Chiar dacă am avea norocul să dăm peste vreo urmă lăsată din întâmplare de El Sendador, aceasta s-ar pierde foarte repede, fiindcă el trebuie să fi fost atât de deştept încât să nu lase prea multe semne. Chiar dacă a apucat-o prin iarbă, firele s-au îndreptat până acum. Dacă ne-am apuca să căutăm acum urmele lăsate de El Sendador, ar însemna să ne pierdem vremea fără nici un folos.

— Aşa este precum spuneţi. Şi care-ar fi cel de-al doilea motiv?

— Al doilea motiv este chiar mai convingător decât primul... Ştim precis ca îl vom întâlni pe El Sendador.

— Unde? a întrebat Pena, mirat.

— Chiar undeva, de-a lungul albiei în care ne aflăm. El Sendador ne-a spui că ne vom întâlni, ba mai mult, ne-a

promis lucrul acesta.

— Cred că glumiţi, señor!

— Nu glumesc deloc! M-am înţeles cu el să ne întâlnim.

— Şi eu ar trebui să cred asta?

— Da. Vă rog să vă aşezaţi. Vă voi explica totul.

Pena s-a aşezat, într-adevăr şi m-a ascultat cu atenţie. Abia începusem să povestesc cum se petrecuseră lucrurile, când omul s-a ridicat în picioare şi m-a privit cu ochii măriţi. Pena era din cale-afară de mirat. Imediat ce-am terminat, m-am aşteptat să înceapă să ţipe. Spre surprinderea mea, Pena a întrebat foarte liniştit, privind înjur:

— Şi dumneavoastră, señores, aţi fost de acord cu toţii?

— Cu toţii!

— Atunci se cuvine să mă supun hotărârii dumneavoastră. Nu-mi place să mă cert cu nimeni. Care va fi părerea lui Gomarra nu mai ştiu şi cred că asta-i cu totul altă treabă. Totuşi, aş vrea să vă spun un lucru: aţi făcut cea mai mare prostie când l-aţi ajutat pe nemernic să scape. Chiar credeţi că se va mai arăta vreodată?

— Da. Dacă mă va lua cu el în Pampa de Las Salinas, va avea numai de câştigat.

— Dacă vă va lua cu el pe dumneavoastră, dar nu şi pe noi. Cred chiar că ar fi în folosul lui dacă i-ar înlătura pe toţi cei care ştiu câte ceva despre mârşăviile lui. Ar fi bine să plecăm cât mai repede. Presimt că El Sendador se află pe-aici pe undeva şi aşteaptă un prilej potrivit pentru a ne face de petrecanie.

— Nu e înarmat.

— Asta nu are nici o însemnătate. La nevoie, o bâtă poate fi o armă pe cineva ca el şi ar putea să omoare pe oricare dintre noi atunci când am fi singuri, fie şi numai pentru câteva clipe. Apoi călăuza ar putea lua puşca şi gloanţele omului pe care l-a răpus şi ne-ar putea împuşca pe toţi!

— Dacă ar face precum spuneţi, cine ar mai descifra hărţile şi înscrisul?

— Dumneavoastră! Numai pe dumneavoastră are să vă lase în viaţă!

— Dacă m-ar lăsa numai pe mine în viaţă, aş face orice ca să mă răzbun şi nu laş mai ajuta cu nimic.

— Şi cum o să procedaţi dacă vă atacă, dacă vă aflaţi la mâna lui şi dacă vă trebui să-l ajutaţi?

— Dacă, dacă, dacă! Tare aş vrea să ştiu şi eu cum va izbuti să mă silească să parcurg împreună cu el aşa o distanţă mare! Şi chiar dacă nu aş putea să mă eliberez, orice întâlnire cu alţi oameni, de-a lungul drumului pe care-l avem de făcut împreună, ar fi primejdioasă pentru el. Aţi uitat că trebuie să trecem şi prin nişte aşezări omeneşti?

— El poate ocoli foarte lesne aşezările despre care vorbiţi. Cred că nu trebuia să-l ajutaţi să fugă. L-am fi luat ostatic şi fie că ne-ar fi dus în Pampa de Las Salina şi ne-ar fi arătat unde a ascuns hărţile, fie l-am fi dat pe mâna autorităţilor şi sunt sigur că oamenii legii i-ar fi venit repede de hac.

Spunând acestea, Pena s-a depărtat de mine şi n-a mai fost chip să-i vorbesc. Deşi era supărat, ştiam acum că el nu va întreprinde nimic împotriva mea. Puţin mai târziu, a venit şi Gomarra. Se vedea prea bine că omul era foarte iritat. Toţi ceilalţi mi-au aruncat priviri pline de înţeles. Ştiam că nici unul dintre ei nu mă invidia pentru faptul că trebuia să stau de vorbă cu Gomarra. Acesta a dat cu puşca de pământ şi a izbucnit furios:

— Nimic şi iar nimic! Dracu’ ştie încotro a apucat-o nemernicul ăla! Am umblat peste tot şi am căutat în zadar. Urme de paşi sunt din belşug, dar care sunt ale netrebnicului? Îmi vine să-mi pun capăt zilelor, când mă gândesc la faptul că am fost atât de neatent încât l-am lăsat să-mi scape printre degete! După ce a tăcut câteva

clipe, Gomarra mi s-a adresat mie: Dumneavoastră vă pricepeţi să găsiţi urmele celui pe care-l căutaţi! Dacă aţi cerceta împrejurimile, sunt încredinţat că aţi găsi numaidecât pe cele ale secăturii ăleia! Oricum, nu pot sa pricep cum se face că staţi liniştit aici şi nu ne ajutaţi!

— Am alte planuri şi, în afară de asta, nici prin cap nu-mi trece să caut aici urmele pe care El Sendador le-ar fi lăsat.

Călugărul, care credea că Gomarra va avea mai mult respect pentru el, fiindcă era o faţă bisericească, i-a spus acestuia cum se petrecuseră lucrurile şi care erau motivele pentru care îl ajutasem pe El Sendador să scape. Auzind ce se întâmplase, Gomarra a împietrit. Era atât de furios, încât nu putea rosti nici măcar un cuvânt. S-a schimbat la faţă şi i-a venit tot sângele-n cap. Călăuza avea ochii injectaţi şi, imediat ce fratele Hilario şi-a încheiat povestirea, a izbucnit:

— Pe toţi dracii! Aţi pus la cale totul fără ştirea mea! Vă ucid! Credeţi cumva că, dacă sunteţi călugăr, mă voi mulţumi să vă iert? L-aţi ajutat pe El Sendador să fugă. El a scăpat de pedeapsa mea. Acum mă voi răzbuna pe dumneavoastră!

Spunând acestea, Gomarra a ridicat puşca de la pământ şi a tras cocoşul stătea crăcănat şi îşi luase poziţia de tragere. Mă pregăteam să-l lovesc pentru că ştiam că nu-i de glumit cu un om ca Gomarra atunci când este furios.

— Stăpâniţi-vă! I-a strigat călugărul. Nu mai vorbiţi de omor şi de răzbunare. Nu sunteţi într-un *matadero*[15]*.* Aveţi în faţa dumneavoastră oameni, nu vite!

— Mie mi-e totuna de-i vorba de vite sau de oameni! Eu vreau ochi pentru ochi şi doresc acum să aflu cine a avut ideea de a-l ajuta pe El Sendador. Hm! Rămăşag că este vorba despre acest domn din Germania care se află printre noi şi care este gata să-şi îmbrăţişeze duşmanul, în loc să-l

[15] Matadero - abator, (n.a.)

pedepsească!

În timp ce răcnea, Gomarra se înroşise la faţă. Fără să mai stea pe gânduri cel ce dorea să răzbune cu orice preţ moartea fratelui său s-a apropiat de mia s-a oprit şi a îndreptat puşca asupra mea, strigând:

— Tu ai fost cel care l-a lăsat să fugă pe ucigaşul fratelui meu! Tu ai făcut-o, câine! Ţi-a sosit ceasul!

Fusesem tot timpul cu ochii pe Gomarra şi, când acesta a apăsat pe trăgaci, am sărit într-o parte. Glonţul s-a înfipt în pământ, exact în locul în care mă aflasem cu numai câteva clipe în urmă. Gomarra îşi greşise ţinta, eu, însă, nu. L-am lovit cu pumnul în cap şi omul a căzut la pământ, rămânând nemişcat. Datorită acestei lovituri, eram cunoscut în America de Nord şi mai ales în Vestul sălbatic sub numele de Old Shatterhand.

Nimeni nu se aşteptase ca Gomarra să încerce să mă ucidă. Oamenii au sărit imediat în picioare şi m-au întrebat dacă eram cumva rănit. I-am luat lui Gomarra cuţitul şi puşca şi apoi am aşteptat să-şi vină în simţiri.

A trecut ceva vreme până când cel pe care-l lovisem a început să se mişte. Mai întâi, a dus mâna la cap, apoi a deschis ochii şi a privit în jurul său. Când a dat cu ochii de mine şi-a adus aminte de toate cele întâmplate, s-a ridicat cu totul în picioare şi m-a întrebat:

— Tot mai trăieşti, nenorocitule? Nu te-am împuşcat? Ei, bine, atunci…

Fără a-şi mai duce gândul până la sfârşit, Gomarra s-a aplecat pentru a lua puşca lui Pena care era chiar lângă el. Atunci l-am apucat pe Gomarra de gât şi de brâu, l-am ridicat de la pământ şi l-am trântit cu toată puterea, astfel încât am putut crede că şi-a frânt toate oasele. Dar Gomarra s-a ridicat din nou de jos, a dus mâna la brâu. Pentru că nu a găsit cuţitul, s-a năpustit cu mâinile goale asupra mea. Atunci am ridicat piciorul drept şi l-am lovit cu

talpa cizmei în stomac, trântindu-l din nou. Apoi am îngenuncheat lângă el, l-am apucat de piept şi l-am întrebat:

— Nu vrei să te potoleşti, om fără minte ce eşti? Chiar crezi că te vei putea măsura cu mine? Dacă va curge sânge acum, acela va fi, cu siguranţă, al dumitale!

Dacă Pena nu fusese de acord cu mine până în clipa aceea, acum era cu totul de partea mea şi m-a sfătuit să-l leg pe Gomarra. Nu am făcut acest lucru, ci mulţumit să-i pun genunchiul în piept şi să-i iau gloanţele din buzunare. Luat apoi de guler, l-am ajutat să se ridice în picioare şi i-am spus:

— Ai tras asupra mea şi nu mai vreau să te am prin preajmă. Îţi voi da acum cuţitul şi puşca, dar gloanţele rămân la mine.

Gomarra a căutat să-şi tragă sufletul. Mă aşteptam să înceapă din nou să se ia de mine. Nu s-a întâmplat însă nimic. Imediat ce a putut să vorbească, omul a spus:

— Dacă nu am gloanţe, cum voi putea vâna?

— Ia o de-a lungul drumului. În curând, vei ajunge din urmă convoiul de căruţe, oamenii îţi vor da gloanţe. Până când te vei întoarce aici să ne împuşti, noi putem fi departe.

Spunând acestea, i-am înapoiat puşca şi cuţitul. M-a privit în ochi şi, pentru o clipa, mi s-a părut că Gomarra va spune ceva, un cuvânt bun. N-a fost însă aşa.

Omul şi-a luat armele şi a pornit-o în direcţia pe care i-am arătat-o eu. Timp de câteva minute, nimeni nu a mai rostit nici un cuvânt, în cele din urmă, Pena a spus:

— Nu se cuvine să ne fie milă de el. Nu merita altceva. Nu se poate stăpâni, pentru că prin vinele lui curge şi sânge indian. N-are ce căuta în tovărăşia unor oameni de treabă.

— Nu trebuie să vă faceţi nici o grijă, a spus călugărul. Omul se va întoarce cu siguranţă la noi.

— Aşa cred şi eu, am spus, la rândul meu. Va merge aşa, de unul singur, o bucată de drum şi apoi se va întoarce şi ne va cere iertare pentru ceea ce a făcut.

— Şi îl veţi ierta? M-a întrebat călugărul.

— Da.

— Nu vă sfătuiesc să faceţi aşa ceva. Nu pot să cred că va lăsa deoparte pofta lui de răzbunare.

— Tocmai de aceea îmi doresc să se întoarcă, să se afle din nou în mijlocul nostru. Este mai bine să-l ştim printre noi şi să putem sta cu ochii pe el, decât să trăim cu gândul că se află pe undeva, ne urmăreşte şi pune la cale vreo mârşăvie.

Mi-au dat cu toţii dreptate şi am mai aşteptat vreme de un ceas, însă Gomarra nu s-a întors. Se părea că m-am înşelat. Nu mai puteam pierde timpul şi am hotărât să plecăm. Legasem caii de nişte tufişuri, astfel încât aceştia să poată paşte liniştiţi. Când am vrut să încălecăm, l-am zărit pe… Gomarra stând jos, între cai. Imediat ce m-a văzut, omul s-a apropiat de mine şi mi-a spus cu glas rugător:

— Señor, am făcut un lucru necugetat şi vă rog să mă iertaţi. Îmi veţi îngădui să vă însoţesc?

— Să-mi pun din nou viaţa în primejdie? Nu. În nici un caz!

— Eram furios, señor. N-am ştiut ce fac.

— Atunci cred că ar fi cazul să te stăpâneşti. Cum de ţi-a venit să te masori cu mine? Încearcă să fii cuviincios când te afli printre oameni. De nu eşti în stare să te porţi aşa cum se poartă fiecare dintre noi, poţi pleca încotro doreşti şi dacă eu aş fi de acord să mă însoţeşti, trebuie să mă aştept la o nouă izbucnire din partea dumitale. În cazul ăsta, unul dintre noi va trebui să piară fie că acela eşti dumneata, sau eu.

— Señor, aveţi cuvântul meu că nu voi mai ridica

nicicând mâna împotriva nici unuia dintre dumneavoastră.

Gomarra i-a rugat şi pe ceilalţi să-l ierte şi a fost atât de convingător, încât am spus, în cele din urmă:

— În ceea ce te priveşte, hotărârea noastră depinde numai de felul în care te vei purta faţă de El Sendador.

— Vreţi ca el să scape nepedepsit?

— Nu. Nici nu mă gândesc să fiu nedrept faţă de dumneata. Trebuie să dăm dovadă de înţelepciune şi să facem astfel încât Sabuco să ne însoţească în Pampa de Las Salinas. După aceea, poţi face tot ce doreşti.

— Sunteţi gata să-mi promiteţi că veţi proceda în aşa fel încât să nu ne scape din nou şi să ne însoţească până în Pampa de Las Salinas?

— Nu pot să promit asta. El ne va da cuvântul de onoare că ne va însoţi până în Pampa de Las Salinas. Dumneata trebuie să faci tot ce-ţi stă-n putinţă ca Sabuco să se simtă în siguranţă atunci când se află în mijlocul nostru. Totul depinde numai de dumneata.

Gomarra s-a întunecat la faţă şi nu mă mai puteam aştepta ca el să-şi respecte cuvântul, dar apoi mi-a aruncat o privire care s-ar fi cuvenit să-mi stârnească încrederea şi a spus:

— Prea bine! Vă făgăduiesc că, atâta vreme cât omul vă va fi de folos, nu mă voi mai gândi la răzbunare. Îmi îngăduiţi să vă însoţesc?

— Da. Sunt gata să vă pun încă o dată la încercare.

— Dacă-i aşa, atunci cred că ar trebui să-mi daţi gloanţele.

Mă pregăteam să-i înapoiez, într-adevăr, gloanţele, când călugărul m-a oprit, spunând:

— Nu aşa de repede! Ne-aţi rugat să avem încredere în dumneavoastră, dar se cuvine să v-o câştigaţi. Vă vom da gloanţele numai după ce veţi fi dovedit că meritaţi, într-adevăr, încrederea noastră.

Toţi au fost de aceeaşi părere cu fratele Hilario. Gomarra i-a aruncat clericului o privire plină de ură, pe care se părea că nimeni nu o zărise şi a zis cu o voce care s-ar fi dorit a fi plină de supunere:

— Fie cum spuneţi, frate Jaguar. Ştiu prea bine că, foarte curând, veţi avea din nou încredere în mine.

Acestea fiind zise, am încălecat cu toţii şi am pornit la drum, în susul albiei. Ma aflam în frunte, împreună cu fratele Hilario şi priveam atent pământul din faţa mea pentru a putea descoperi vreo urmă de-a lui Sabuco, dar străduinţa-mi a fost zadarnică. Ne-am continuat drumul mai bine de două ceasuri, când mi am dat seama că albia secată făcea un cot şi i-am spus călugărului:

— Nu văd nici o urmă. Sabuco cunoaşte locurile mai bine decât mine şi cred că a luat-o de-a dreptul, în timp ce noi am înaintat de-a lungul cotului pe care ne e drumul. Iată, albia se întinde spre stânga, adică spre miazăzi. Cred că El Sendador a luat-o spre dreapta, adică spre miazănoapte. Asta înseamnă că va veni dinspre dreapta. Trebuie să fim atenţi şi să vedem unde apar urmele lui.

— Trag nădejde că lucrurile stau aşa precum spuneţi. Sper să-l întâlnim chiar azi.

— Poate că-l vom întâlni.

— Trebuie să fim cu ochii şi pe Gomarra. Nu am încredere în el şi mă tem că nu se va ţine de cuvânt atunci când îl va avea în faţă pe El Sendador.

— Aţi văzut ce privire v-a aruncat când aţi spus că nu se cuvine să-i dăm gloanţele?

— Nu.

— Vă spun eu, privirea aceea nu ascunde nimic bun. Trebuie să fim cu mare băgare de seamă, dacă nu vrem să avem vreo surpriză neplăcută.

Ne-am propus să nu ne oprim până ce nu vom fi dat de El Sendador, sau până ce nu se va fi întunecat, aşa că ne-am

continuat drumul. După-amiaza, am descoperit, în partea dreapta a albiei, o urmă care părea a fi fost lăsată de un picior de om care alunecase. Mi-am strunit calul şi am descălecat, pentru a putea privi mai îndeaproape urma aceea. Albia era aici mai puţin înaltă, dar mai abruptă decât fusese până atunci. Se vedea limpede că cineva pusese piciorul în albie şi apoi îşi văzuse în continuare de drum. Am părăsit albia şi am urcat împreună cu călugărul până când am ajuns în pădure. Acolo pământul era moale şi se vedeau foarte limpede urmele paşilor. Am luat-o de-a lungul lor, până când am ajuns într-o poiană cu iarbă deasă. Aici, urmele se vedeau şi mai clar. Firele de iarbă erau culcate la pământ.

— Aceste urme sunt oare ale lui El Sendador?

— Desigur, pentru că vin dinspre dreapta. Cotul pe care-l face albia se sfârşeşte aici şi ea se întinde mai departe spre miazăzi. Tocmai aceste urme pe care le vedem dovedesc faptul că El Sendador cunoaşte foarte bine locurile. A ajuns aici fără să caute prea mult, pentru că a venit de-a dreptul. Poate că se află pe undeva şi ne priveşte cum stăm şi-i căutăm urmele. Să ne-ntoarcem!

Am revenit din nou la albia râului şi am încălecat. Peste foarte puţină vreme s-a dovedit că avusesem dreptate. Albia secată a râului cotea acum spre miazăzi. Priveam cu atenţie spre stânga şi spre dreapta, aşteptând ca El Sendador să apară din clipă-n clipă. Era cu putinţă ca omul nostru să iasă oricând la iveală dintr-un loc în care se ascunsese şi pe care numai el îl ştia. Ne-am mai continuat o vreme drumul şi am găsit, în sfârşit, un semn lăsat pentru noi de El Sendador. Pe creanga unui copac aflat în dreapta drumului se afla un petic mic de hârtie. Monteso l-a luat şi mi l-a adus. Pe micul petic se putea citi:

„Continuaţi-vă drumul timp de încă două zile. Înaintaţi spre apus. Mergeţi pe urmele mele.”

Ne-am privit unii pe alţii. Nu ne-am fi aşteptat la aşa ceva. De ce ne purta aşa de departe? De ce nu rămăsese aici?

— Oare nu are încredere în noi? A întrebat călugărul.

— Nu cred că din cauza asta se poartă aşa, am spus eu. Dacă nu a avui destulă încredere în noi acum, nu va avea nici peste două zile. Să vedem dacă a lăsat urme pe care să le putem desluşi uşor.

Am descălecat şi m-am apropiat de copacul în care fusese lăsată bucata de hârtie. Până atunci drumul nostru fusese încadrat de arbori. De aici încolo nu se mai vedeau decât tufişuri. Copacul cu pricina era ultimul care se mai zărea pe marginea albiei secate. M-am aplecat şi am văzut că urmele se pierdeau printre boscheţi.

— Cum a fost prinsă bucata de hârtie? l-am întrebat pe Monteso.

— Era agăţată de o creangă mică, pe jumătate uscată. Am păstrat-o. Am rupt-o pentru a nu fi nevoit să rup hârtia.

— Arătaţi-mi şi mie creanga aceea, l-am rugat eu.

Omul mi-a îndeplinit rugămintea. Creanga despre care-mi vorbise era goală şi foarte ascuţită. Am privit-o cu mare băgare de seamă şi apoi am spus:

— Este o creangă de Aristolechia. Acest copac este, însă, un platan. Creanga a fost înfiptă mai întâi în hârtie şi apoi a fost prinsă pe trunchiul copacului. Aţi văzut pe undeva urma vreunei tăieturi? După ce am privit cu atenţie şi am zărit într-adevăr o urmă care semăna cu un semn de exclamare fără punct, am striga:

— Hait! El Sendador a avut un cuţit!

— Se poate să nu-l fi găsit când l-am căutat de arme? A întrebat Pena.

— Se prea poate ca Sabuco să fi avut şi un briceag, dar

tăietura are o lăţime de aproape trei ţoli[16]. Nici o lamă de briceag nu este chiar atât de lată, prin urmare, nu e vorba despre aşa ceva. Omul nostru a avut un cuţit şi nu se putea să nu-l găsim la el.

— Să-l fi primit de la cineva?

— Desigur. Nu mai încape nici o îndoială. Ar fi foarte bine dacă am putea şti cu cine s-a întâlnit. Pornesc chiar acum înapoi şi o iau pe urmele lui. Dacă mă gândesc mai bine, cred că Sabuco a vrut să şteargă urmele pe care le-a lăsat.

— Să şteargă urmele? Ce vă face să credeţi una ca asta?

— Tocmai faptul că nu am găsit biletul său în locul în care a ieşit în calea noastră. A mers o vreme pe drum pentru a ne distrage atenţia şi a făcut în aşa fel încât să nu ştim precis când a pornit-o de-a lungul albiei. Oricât de şiret ar fi El Sendador, tot a făcut o greşeală atunci când a crestat trunchiul copacului nostru a putea agăţa creanga de Aristolechia. Acum ştim că a primit un cuţit. Vă propun să vă opriţi cu toţii aici. Domnul Pena şi fratele Jaguar mă pot însoţi, dacă doresc.

Am pornit toţi trei înapoi, în galop. În locul în care descoperisem prima urmă lăsată de El Sendador, am părăsit albia secată a râului şi am pornit-o de-a dreptul prin Pampa. Am trecut mai întâi peste o suprafaţă întinsă, acoperită de tufe şi de arbuşti mici. Apoi am ajuns în prerie. Urmele se zăreau desluşit înaintea noastră.

Din timp în timp, mă uitam la ceas, pentru a-mi putea da seama mai bine ce distanţă parcursesem. Minutele treceau în zbor. Am ajuns în prerie şi am dat din nou pinteni cailor. Ne aflam în şa de mai bine de un ceas, soarele atingea deja orizontul, dar reuşisem să ajungem, în sfârşit, la ţintă. Ne aflam la marginea preriei. Înaintea noastră se întindea din nou pădurea. La liziera ei se zăreau tufişuri dese. Aici

[16] 1 ţol = 2,5 cm. (n. tr.)

venise El Sendador şi nu se aflase singur, iar cei doi se despărţiseră în acest loc. El Sendador o apucase spre miazăzi, pentru a ajunge la albia secată a râului. Celălalt o luase spre apus printre tufişurile în dreptul cărora ne aflam noi trei acum. Am dat de urma celui care-l însoţise pe Sabuco. Era vorba despre un indian.

— Asta îmi dă de gândit, a spus Pena. Mi-aş fi dorit să fi fost un alb.

— De ce? a întrebat fratele Hilario. Sabuco s-a întâlnit cu indianul şi l-a rugat pe acesta să-i dea cuţitul.

— Da, întocmai, numai că, dacă întâlneşti în Gran Chaco un indian, te poţi aştepta ca prin apropiere să fie mai mulţi războinici roşii. Credeţi poate că un indian îi dă cuiva cuţitul, cât timp nu este sigur că prin apropiere se află nişte tovarăşi de-ai săi, de la care poate lua oricând alt cuţit? Oricum, un indian nu dă ceva, fără a primi ceva în schimb. El Sendador nu avea nimic, aşa că i-a făcut indianului o promisiune. Şi ce putea să-i promită? Ce altceva decât prada pe care o putea lua de la noi!

— Dumneavoastră vă gândiţi la tot ce poate fi mai rău, a spus fratele Hilario.

— Pe aceste meleaguri trebuie să te gândeşti la tot ce poate fi mai rău decât să te gândeşti la tot ce poate fi mai bine şi să păţeşti tot ce poate fi mai rău, a spus Pena. Dacă Sabuco are prieteni printre indienii de-aici, nu are de ce să ni se mai alăture, fiindcă nu mai are nimic de câştigat. Aş putea spune chiar că el ne este superior acum. Ia gândiţi-vă puţin. Ne-a scris să înaintăm călare spre apus, timp de două zile. Ce-ar fi dacă indienii s-ar afla tocmai la o distanţă de două zile de mers călare spre apus?

— Credeţi că războinicul ale cărui urme se zăresc aici s-a îndepărtat atât de mult de ai săi?

— Şi de ce nu? Cine ştie ce gânduri a avut indianul ăsta! Altfel, cum se explică faptul că El Sendador ne-a scris să ne

îndreptăm spre apus? Aveţi cumva vreo altă explicaţie?

— Da, a răspuns călugărul. Am o explicaţie foarte simplă. El Sendador ştie prea bine că dorim foarte mult să ne însoţească în Pampa de Las Salinas, deci noi nu suntem primejdioşi pentru el. Cu totul altfel stau lucrurile în ceea ce-i priveşte pe bărbaţii pe care i-a lăsat pe Insula Crocodililor. Aceştia n-ar avea nimic de câştigat de pe urma faptului că Sabuco ar rămâne în viaţă. Ei doresc să se răzbune şi atunci El Sendador a făcut în aşa fel, încât să se îndepărteze cât mai mult de cei pe care i-a lăsat pradă crocodililor. Era cu putinţă ca acei bărbaţi despre care v-am vorbit să ne fi însoţit până în locul în care am găsit peticul de hârtie. E greu de crezut că ei ar fi mers şi mai departe, împreună cu femeile şi cu copiii, prin pustietăţile astea. Cred că numai din cauza asta El Sendador nu s-a arătat astăzi.

— Nu sunt de aceeaşi părere! Dumneavoastră ce credeţi, señor? m-a întrebat Pena.

— Nu pot fi de acord cu nici unul dintre dumneavoastră. Se va vedea mai târziu cine a avut şi cine n-a avut dreptate. Sigur este doar un singur lucru şi anume că trebuie să ne supunem dorinţei lui Sabuco. Să ne întoarcem! Aici nu mai avem ce să facem!

Se întuneca. Soarele dispăruse cu totul. Am pornit-o prin Pampa şi am ajuns foarte repede la albia râului. Mai greu ne-a fost să coborâm, pe întuneric, malul abrupt al acesteia. În cele din urmă, am ajuns la tovarăşii noştri.

Aceştia nu au îndrăznit să aprindă focul, dar când au auzit că, cel puţin în noapte, nu aveau de ce să se îngrijoreze, au făcut un foc şi un om rămas de strajă a avut grijă ca acesta să nu se stângă. Caii fuseseră legaţi de nişte tufişuri şi puteau paşte liniştiţi, până la ivirea zorilor.

Dis-de-dimineaţă, am pornit din nou la drum.

Urmele lăsate de El Sendador se vedeau foarte limpede

şi am înaintat în mare grabă, mânaţi de gândul că poate îl vom ajunge. Speranţa noastră avea să se năruie, însă, foarte curând.

Ne oprisem preţ de şapte ceasuri. Aceasta însemna că irosisem timpul, curând ne-am dat seama că Sabuco îşi continuase drumul pe tot parcursul nopţii. Distanţa dintre el şi noi s-a micşorat simţitor, o dată cu lăsarea serii, mi-am putut da seama că El Sendador trecuse prin locul în care ne aflam, cu numai trei ceasuri înainte. Eram, însă, siliţi să ne oprim din nou, fiindcă pe întuneric puteam pierde foarte lesne urma bătrânei călăuze.

Părăsind albia râului, ne-am văzut nevoiţi să înaintăm numai prin câmp deschis şi prin pădure. În ziua următoare, am mers cu uşurinţă de-a lungul unei suprafeţe de pământ care semăna cu o grădină întinsă, pe care proprietarul a dăduse poruncă să se planteze şi câte-un pom, aşa, ca să fie mai răcoare pe timp de vară. Am ajuns şi la un luminiş.

Asta ne-a convenit de minune, pentru că nu aveam altceva de făcut decât să-l aşteptăm venirea lui El Sendador. Se cuvenea, de asemenea, să rămânem într-un loc în care să nu putem fi luaţi prin surprindere, dacă Sabuco ar fi chemat în ajutor indienii.

Către seară, am ajuns din nou într-un luminiş şi am fost de părere că era bine să ne oprim chiar acolo, mai ales că înaintea noastră se zărea o pădure deasă.

Am scos ocheanul din cobur şi am privit spre pădurea în dosul căreia poate Sabuco se ascunsese. Între trunchiurile copacilor se vedeau tufişuri dese. Nu puteam poposi în pădure. Am descălecat şi le-am spus celorlalţi că trebuia să ne oprim în acel luminiş.

— De ce să poposim tocmai aici? a întrebat Pena. Urmele lui El Sendador duc mai departe. Ar trebui să ne continuăm drumul, dacă vrem să-l întâlnim.

— Nu, nu trebuie să ne continuăm drumul, l-am contrazis

eu. Am mers două zile călare şi cea de-a doua zi se încheie acum. Cred că Sabuco se află pe undeva prin apropiere. Urmele sunt proaspete. Omul nostru a trecut pe-aici acum o jumătate de ceas. Cred că se află în pădure.

— Nu văd ce-ar strica, dacă am pleca mai departe.

— Tocmai dumneavoastră, care sunteţi un om atât de neîncrezător, întrebaţi asta? Ce s-ar întâmpla, de pildă, dacă El Sendador s-ar afla în tovărăşia indienilor, cum chiar dumneavoastră înşivă aţi spus cu puţin timp în urmă?

— Indienii n-au să ne vadă, fiindcă nu o să aprindem focul.

— Aşa, care va să zică! El Sendador trebuie să ni se alăture, dar noi nu vom aprinde focul! Şi cum are să ne găsească aşa, pe întuneric? Eu zic că ar trebui să aprindem focul şi să credem, măcar o dată, că va fi cinstit faţă de noi. Trebuie să ne alegem un loc din care flacăra să se vadă bine, dar în care să nu putem fi atacaţi. Dacă ne aflăm în pădure, Sabuco se poate strecura împreună cu indienii lui până aproape de noi şi atunci săgeţile otrăvite ale pieilor roşii îşi vor atinge cu siguranţă ţinta. Aici nu suntem în desiş şi putem vedea pe oricine s-ar apropia de noi.

— Cred că şi aici ne poate veni de hac, mai ales că ne poate zări de departe.

— Unii dintre noi vor sta de pază.

— Vom face cum doriţi dumneavoastră, dar v-aş întreba dacă sunteţi gata să răspundeţi pentru tot?

— Da. Dumneavoastră, în schimb, nu veţi putea să răspundeţi pentru cele ce se pot întâmpla, dacă v-am urma sfatul.

De când aflase că eu fusesem acela care îi înlesnise fuga lui Sabuco, Pena era foarte distant faţă de mine şi nu lăsa să-i scape nici un prilej pentru a mă contrazice. În schimb, toţi ceilalţi îmi dădeau dreptate. Aşa se face că am descălecat şi am început să adunăm uscături pentru foc.

Vânasem destul în ziua aceea, aşa încât aveam cu ce să ne potolim foamea. Pentru cai se găsea, de asemenea, hrană din belşug. Lângă locul în care poposisem se afla şi un mic lac din care animalele se puteau adăpa.

În timp ce tovarăşii mei pregăteau cina, am pornit-o pe urmele pe care le lăsase El Sendador, fiindcă voiam să văd dacă duceau, într-adevăr, în pădure pentru a nu fi văzut, am înaintat cu grijă, mergând aplecat şi ascunzându-mă pe după tufişuri. După ce am mers cam opt sute de paşi, m-am convins că El Sendador se îndreptase spre pădure. M-am întors apoi în tabăra noastră.

Tovarăşii mei prăjiseră carne şi mâncau în linişte. Imediat ce s-a lăsat noaptea, am pus patru oameni de pază, fiecare dintre ei urmând a fi schimbat din timp în timp. I-am rugat să stea culcaţi în dosul tufişurilor, astfel încât să nu bată fi zăriţi. Aceşti oameni nu trebuiau să se afle chiar în apropierea noastră şi la vreo două sute de paşi de noi, pentru că nimeni nu se putea aştepta ca ei a se găsească la o distanţă atât de mare faţă de locul de popas. Astfel, străjile puteau zări la timp pe cei ce s-ar fi apropiat de tabără şi ar fi putut să ne dea de ştire.

După ce le-am arătat celor patru oameni ce aveau de făcut, Pena s-a apropiat i mi-a spus:

— Sabuco n-are să vină şi asta numai pentru că v-aţi purtat atât de blând cu el.

— Eu zic că are să vină! am replicat, la rândul meu.

— Poate, dar mânat de gânduri duşmănoase.

— Să aşteptăm. Voi sta de pază până-n zorii zilei.

Când am plecat pentru a-l înlocui pe unul dintre oamenii care făceau de strajă, am mai apucat să văd cum Gomarra îi şoptea ceva lui Pena. Nu-mi plăcea de felul cum se purta Gomarra. De două zile nu mai scosese o vorbă şi, de câte ori se vorbea despre El Sendador, arunca în jur priviri pline de ură. Mă aşteptam ca Gomarra să-l atace pe Sabuco

imediat ce va da cu ochii de el. M-am apropiat de cârmaci, căci pe el voiam să-l înlocuiesc. De cum ma văzut, marinarul a mormăit supărat:

— Ce prostie nemaiîntâlnită să stai aşa, întins pe burtă şi să nu vezi nici chiar ţipenie de om. Mi-ar plăcea tare mult să se arate vreo zece sălbatici ca să pot face şi eu o treabă ca lumea, numai că în viaţă nu se întâmplă niciodată ce vrea omul!

— Nu vă mai tot gândiţi la rău! i-am spus eu. Noaptea n-a trecut încă şi până mâne se pot întâmpla destule lucruri care nu ne sunt pe plac.

— N-are să se întâmple nimic altceva decât că eu mă voi culca. Noapte bună, domnule!

Marinarul a plecat îmbufnat, iar eu i-am luat locul. Se părea că, într-adevăr, nu se va petrece nimic deosebit în noaptea aceea. A trecut un ceas şi apoi încă unul, fără să se audă nimic, fără să se vadă nici măcar o fiinţă omenească.

În spatele meu se zărea flacăra plăpândă a focului, iar pe cer răsărise luna ca ceară palidă. Stăteam în spatele unui tufiş pe lângă care Sabuco trecuse în drumul său spre pădure. Deodată, mi s-a părut că aud o mişcare, undeva în faţa mea. Am pus urechea la pământ şi am auzit un fâsâit. Cineva se apropia încet prin iarbă. Era un bărbat care mergea aplecat, căutând să desluşească în lumina urmele lui El Sendador. Ăsta era un semn bun. Omul era paşnic. Dacă nu ar fost aşa, s-ar fi ferit să meargă pe urmele lui Sabuco, pe care noi le văzusem deja.

Omul cu pricina s-a apropiat şi a depăşit tufişul în dosul căruia mă aflam. L-am lăsat să treacă de mine, pentru a vedea dacă era singur. Nu era însoţit de nimeni şi mi-am dat seama că era chiar El Sendador. Am pornit şi eu în urma lui. L-am lăsat să mai înainteze cam douăzeci de paşi şi apoi am călcat mai hotărât prin iarbă, astfel încât să mă

poată auzi. Omul s-a întors şi a dat s-o ia la fugă, dar s-a oprit şi m-a întrebat în şoaptă:

— Cine sunteţi?

M-am apropiat mai mult de el şi i-am spus:

— Uitaţi-vă bine la mine, señor Sabuco! Nu mă recunoaşteţi?

— Ba da! Dumneavoastră sunteţi! Dar cum se face că veniţi în urma mea?

— Eram de strajă şi v-am lăsat să treceţi de mine, pentru a-mi da seama dacă sunteţi singur, sau nu. Abia după aceea am pornit în urma dumneavoastră.

— V-aţi ostenit în zadar! Eu sunt om cinstit! Spuneţi-mi, mai bine, cine vă însoţeşte? Aţi venit numai cu cei şase *yerbateros?*

— În afara lor, se mai află în tovărăşia mea doi marinari, călugărul, Pena şi Gomarra.

— Pe toţi dracii! Nu-mi vine deloc la socoteală că şi Gomarra se află aici!

— Nu cred că ai trebui să vă faceţi griji. Mi-a făgăduit că, deocamdată, nu va încerca să vă facă nici un rău.

— Deocamdată? Asta înseamnă că mai târziu se va putea năpusti asupra mea?

— Nu. Atâta vreme cât vă aflaţi în tovărăşia mea, Gomarra nu vă va face nici un rău.

— Ştiu bine că sunteţi un om cinstit. În ceea ce-i priveşte pe ceilalţi, voi vedea eu însumi cum se vor purta faţă de mine. Tovarăşii dumneavoastră ştiu cum am izbutit să fug?

— Le-am povestit totul.

— Dar acest lucru este primejdios pentru dumneavoastră, señor!

— Ştiu. Gomarra a tras asupra mea, fiindcă era din cale-afară de furios.

— Dumnezeule! V-a rănit?

— Nu. După aceea i-am dat o lecţie care l-a făcut să mă

respecte.

— Nu a izbutit să vă ucidă? Am să ţin minte asta, pentru că dumneavoastră sunteţi din cale-afară de primejdios pentru cei ce vă sunt duşmani. Ştiam deja că nu vă călcaţi cuvântul şi vreau să vă spun că, dacă-mi tălmăciţi înscrisul şi hărţile pe care le am, veţi avea numai de câştigat. Am zărit focul şi mi-am dat seama că aţi poposit aici. Aţi găsit biletul meu?

— L-am găsit şi l-am citit.

— Şi tovarăşii dumneavoastră au fost gata să-mi îndeplinească dorinţa, aşa, cu una, cu două?

— Nu chiar, fiindcă s-au gândit că ar fi primejdios.

— Despre ce primejdie putea fi vorba?

— Unii dintre noi nu au avut încredere în dumneavoastră. Ce s-ar fi întâmplat dacă nu v-aţi fi ţinut de cuvânt şi aţi fi făcut tot ce vă stătea în putinţă pentru a scăpa de duşmani?

— Şi cum să fi făcut eu aşa ceva? Armele mele sunt la dumneavoastră.

— Chiar vreţi să-mi spuneţi că nu aveţi nici o armă? Sabuco m-a privit preţ de câteva clipe şi apoi a recunoscut:

— Sunt înarmat.

— Şi ce arme aveţi?

— Cuţitul ăsta, a spus El Sendador, scoţându-l de la brâu.

— Şi de la cine îl aveţi?

— De la un indian. Mi l-a dat cu împrumut.

— Şi indianul acesta se află pe-aici, pe-aproape?

Sabuco m-a privit din nou preţ de câteva clipe şi apoi mi-a răspuns:

— Da, señor, este aici.

— Şi mai sunt şi alţi războinici aici?

— Da. Este vorba despre un trib întreg. Indienii despre care vă vorbesc îmi sunt prieteni. Indianul cu pricina face parte din acest trib. Dacă tovarăşii dumneavoastră se vor

purta cu mine aşa cum se cuvine, indienii îi vor trata ca pe nişte prieteni. În schimb, dacă vor încerca să-mi facă vreun rău, indienii îi vor ucide.

— Din ce trib fac parte?

— Vă voi spune acest lucru, numai după ce voi şti că mă aflu în siguranţă printre tovarăşii dumneavoastră.

— Câţi războinici sunt?

— Cred că v-aţi închipuit deja că nu vă pot spune asta decât mai târziu.

— Bine. N-am să vă cer să-mi spuneţi mai mult. Eu nu am făcut nimănui nici un rău şi nu am de ce să mă tem de aceşti indieni. Văd că sunteţi cinstit cu mine şi nu încercaţi să mă minţiţi. Asta-i foarte bine.

— Oh! a exclamat Sabuco, râzând încet. În ceea ce mă priveşte nu este vorba în primul rând de cinste, ci mai curând de atenţie. Eu caut să fiu mai întâi înţelept şi numai apoi să fiu cinstit.

— Cum aşa?

— Iată, n-am fost atent şi am făcut o greşeală, numai că mi-am dat seama de ea mult prea târziu. Gomez mi-a… dar unde este Gomez? V-a însoţit şi el? Nu. A plecat cu coloniştii. Aşa cum vă spuneam, Gomez mi-a povestit şi, oricum, am mai auzit şi eu de la alţii că dumneavoastră sunteţi atent la fiecare lucru, fie el şi neînsemnat. Aţi văzut, desigur, cum era prins biletul meu de trunchiul copacului.

— Da, am văzut şi m-am gândit imediat că trebuie să fi avut un cuţit şi că vi l-a dat cineva.

— Şi ce-aţi făcut?

— Ani pornit-o după dumneavoastră şi am găsit şi urma indianului. Atunci am fost sigur că acest indian îi va chema în ajutor pe războinicii din tribul său.

— De aceea aţi pus oameni de strajă?

— Nu numai din cauza asta. Chiar dacă aş fi fost sigur că veţi veni aici singur, tot aş fi pus oameni de strajă. Eu sunt

prudent chiar şi atunci când nu este neapărată nevoie.

— Mai ales acum, când nu puteţi avea deplină încredere în mine, nu-i aşa?

— Da. Faptul că aţi recunoscut totul nu poate fi decât în folosul dumneavoastră. Mi-aţi spus că sunteţi în primul rând înţelept şi numai după aceea sunteţi cinstit. Daţi-mi voie să fiu şi eu înţelept. Vă spun, prin urmare, că, dacă veţi întreprinde ceva împotriva mea sau a tovarăşilor mei, nu vă voi cruţa. Acum, că am dat amândoi cărţile pe faţă, vă rog să veniţi cu mine lângă foc!

Vorbisem mai întâi în şoaptă şi apoi din ce în ce mai tare, astfel încât ceilalţi trei oameni care stăteau de strajă ne-au auzit, s-au dus în tabără şi le-au dat de ştire celorlalţi despre toate cele întâmplate. Aşa se face că toţi tovarăşii mei se adunaseră lângă foc şi ne aşteptau.

Nu se putea spune ce gândea şi ce simţea El Sendador în acele clipe. Cu fruntea sus, el s-a apropiat de foc şi a zis:

— Iată-mă! Am venit! M-am ţinut de cuvânt şi aş vrea ca şi dumneavoastră să faceţi acelaşi lucru. Aşa cum am spus, vă voi călăuzi în Pampa de Las Salinas. După ce vom fi ajuns acolo, fiecare poate face ce va pofti. Sunteţi de acord?

— Da! Au răspuns cu toţii.

Numai Gomarra tăcea şi îi arunca lui Sabuco priviri pline de ură. Bătrâna călăuză a continuat să vorbească:

— Aşa cum aţi bănuit, alături de mine se află războinici indieni. Vă spun asta, ca să ştiţi că nu sunt atât de neajutorat precum credeţi.

— Din ce trib fac parte? a întrebat călugărul.

— Îi veţi vedea! a răspuns El Sendador.

— Îi vom vedea? Vreţi să spuneţi că ne vom întâlni cu ei?

— Întocmai! Indienii mă vor însoţi până în Pampa de Las Salinas. Astfel nu voi fi singur atunci când drumurile noastre se vor despărţi.

— Nu v-aţi întrebat dacă vrem să fim însoţiţi de indieni?

— Nu, fiindcă nici nu trebuie să călătoriţi în tovărăşia lor. Eu voi mergi împreună cu războinicii roşii, iar dumneavoastră veţi rămâne între voi, aşa cum sunteţi şi acum. Ne vom împărţi astfel în două grupuri care au aceeaşi ţintă al nu ne vom stingheri unii pe alţii.

— Aşa? Asta înseamnă că nu ne veţi însoţi?

— Bineînţeles că nu! Am venit aici numai pentru a vă dovedi că mă ţin de cuvânt şi că vreau să vă spun încotro trebuie să mergeţi. După aceea, mă voi întoarce la indienii mei. Voi face astfel încât să mă puteţi vedea oricând veţi dori. Desigur, îmi voi lua toate măsurile de siguranţă!

Gomarra a dus mâna la gură şi a tuşit. Mi-am dat seama imediat că s-a prefăcut şi asta m-a făcut să fiu şi mai atent la el.

— Nu aşa v-aţi înţeles cu noi. Trebuia să ne însoţiţi, iar despre indieni nici n-a fost vorba!

— Asta este părerea dumneavoastră, dar se cuvine ca eu să fac în aşa fel încât să nu mi se poată întâmpla nici un rău. Şi acum v-aş fi recunoscător dacă mi-aţi înapoia armele.

— Vă voi da puşca, am spus eu, dar asta numai cu condiţia să ne făgăduiţi a nu o veţi întrebuinţa împotriva nici unuia dintre noi.

— Nu voi trage decât asupra acelora ce vor încerca să mă atace.

— Cuvântul dumneavoastră îmi este de-ajuns.

— Nu, nu este de-ajuns! a strigat Pena. Vreau ca…

— Vă rog să tăceţi! a rostit călugărul, hotărât. Nu faceţi decât să îngreunaţi situaţia în care ne aflăm. Dacă El Sendador nu mai este prizonierul nostru, nu putem să avem nici un drept asupra bunurilor sale.

— Pentru mine, El Sendador este în continuare prizonierul nostru şi nu permit nimănui să se comporte aşa

ca şi până acum şi să dea dovadă de mărinimie, când mărinimia nu-şi are rostul!

— Señor Pena, vorbeaţi cumva despre mine? am întrebat eu.

— Da, chiar despre dumneavoastră!

— Atunci ţin să vă spun că puţin îmi pasă ce sunteţi dispus să permiteţi şi ce nu. Aici se află puşca domnului Sabuco şi…

Puşca se afla, într-adevăr, în locul în care dormisem. M-am aplecat pentru a ridica de la pământ, dar n-am putut să-mi duc vorba la bun sfârşit, fiindcă Gomarra a urlat:

— Va primi puşca? Se va întoarce la indienii lui care-l vor ocroti? Îmi va scăpa oare şi de astă dată? Ei, bine, nu! Are să piară ca un câine!

Auzind cele spuse de Gomarra, am ridicat puşca de jos şi m-am întors. Gomarra s-a apropiat atât de repede de Sabuco, încât acesta din urmă nu a apucat să se ferească la timp. Cuţitul lui Gomarra nu i-a pătruns bătrânei călăuze în piept ci în umărul stâng. Gomarra se pregătea să ridice din nou cuţitul, dar între timp am ajuns lângă el şi l-am lovit în cap cu patul puştii. Agresorul s-a prăbuşit imediat la pământ şi Sabuco a strigat, acoperindu-şi cu palma dreaptă rana de la umărul stâng:

— Aşa stau lucrurile? Atunci aflaţi că n-am de gând să mai rămân nici măcar o clipă în mijlocul dumneavoastră. Sunteţi o adunătură de mincinoşi şi de oameni fără cuvânt! Vă făgăduiesc că ne vom mai vedea! Ne vom vedea chiar foarte curând!

Spunând acestea, El Sendador ne-a întors spatele şi s-a depărtat cu paşi repezi.

— Señor Sabuco, staţi, nu plecaţi! am strigat eu, dar bătrâna călăuză nu avea de gând să-mi facă pe plac.

— Uite cum fuge câinele! A strigat Pena, supărat. Am să-l aduc eu înapoi! Dacă nu va voi să mă urmeze de bunăvoie,

am să-l împuşc!

Spunând acestea, Pena şi-a luat puşca şi a pornit-o pe urmele lui Sabuco. Călugărul se pregătea să-l urmeze pe Pena, gândindu-se că-l va putea opri.

— Lăsaţi-l, l-am rugat eu. Pena şi Gomarra sunt doi oameni fără minte. Din păcate, vom avea şi noi de suferit de pe urma nechibzuinţei lor. El Sendador a fost, într-adevăr, cinstit. Cu atât mai mare este supărarea lui acum.

— Sunteţi sigur că a fost cinstit? m-a întrebat Monteso.

— Da. Omul a recunoscut că prin apropiere se află războinici indieni şi că unul dintre aceştia i-a dat un cuţit. Putea să nu spună toate acestea şi să ne atragă într-o capcană. El Sendador nu-i un om bun, dar îmi pare rău că tocmai acum, când a spus adevărul, a fost răsplătit cu o lovitură de cuţit. Vom avea mult de pătimit din cauza asta!

Fratele Hilario îngenunchease lângă Gomarra şi, după o vreme, a exclamai:

— *Dios!* L-aţi ucis!

— Nu. A leşinat doar. Oamenii de soiul lui nu mor aşa uşor. Are să-şi vină în simţiri şi are să mă caute. Am să mă feresc, deocamdată, din calea lui şi am sa mă depărtez puţin pentru a vedea ce se mai întâmplă. Puneţi alţi oameni să stea de strajă şi spuneţi-le să fie cu ochii-n patru! Nu cred că El Sendador va căuta să se răzbune pe noi chiar acum, imediat, dar se prea poate ca furia să-l împingă la asta.

Am înaintat până în dreptul tufişului în dosul căruia mă ascunsesem cu puţin timp înainte. Am mai mers apoi o vreme, atent la urme. Trebuia să fiu cu mare băgare de seamă. Nu se auzea şi nu se vedea nimic. Am ajuns la jumătatea distanţei dintre tabăra noastră şi pădure. Mai departe nu puteam merge. M-am întins la pământ şi am ascultat încordat, căutând să prind măcar un sunet în liniştea nopţii. La început mi-a fost cu neputinţă să

desluşesc ceva. Stătusem aşa, nemişcat, vreo zece minute, când, deodată, am auzit un urlet slobozit parcă din piepturile a mii de draci. Tabăra noastră fusese atacată! Am pornit-o în fugă spre locul în care făcusem popas şi am scos revolverele. Puşca nu o luasem cu mine.

Imediat ce m-am apropiat de tabără, am zărit foarte mulţi indieni, atât de mulţi, încât nu-i puteam număra. Cred că fiecare alb se lupta cu zece, cincisprezece indieni. Războinicii roşii năvăliseră atât de repede asupra tovarăşilor mei, încât aceştia nici măcar nu avuseseră timp să pună mâna pe arme. Cei mu mulţi dintre ei erau deja culcaţi la pământ. În picioare se mai aflau doar Călugărul şi cârmaciul. Fiecare dintre ei se lupta cu câte-o ceată de indieni care ne străduiau să-i doboare la pământ.

Niciunul dintre indieni nu purta vreo armă. Undeva spre dreapta, se afla un bărbat care rostea cu hotărâre nişte cuvinte într-o limbă pe care n-o înţelegeam.

Nu ştiu ce s-a întâmplat cu mine, dar când am văzut că indienii luptau cu mâinile goale, am băgat pistoalele în teci şi m-am năpustit asupra celor care se băteau cu călugărul. Am început să împart pumni în stânga şi-n dreapta, cu gândul de a ajunge cât mai curând lângă fratele Hilario. Am şi izbutit, dar în spatele meu cercul făcut de indieni s-a închis din nou. Războinicii roşii care fuseseră gata să-şi răpună duşmanii se năpusteau acum asupra mea. Toţi încercau să mă prindă de mâini şi să mă doboare. Cu picioarele bine înfipte în pământ, am început să lovesc în stânga şi-n dreapta din toate puterile. Călugărul fusese doborât şi opt indieni s-au aplecat asupra lui, l-au legat şi l-au târât cu ei. Uriaşul marinar mai era încă în picioare şi împărţea pumni de-ţi era mai mare dragul să-l priveşti. Acum avea, în sfârşit, ceea ce-şi dorise atât de mult, numai că asupra lui se năpustiseră mult prea mulţi războinici.

Mi-am dat seama că făcusem o mare prostie. Nu ar fi

trebuit să intru în luptă, mai ales pentru că indienii erau mult mai numeroşi decât noi. De aceea, am încercat din toate puterile să scap. Pentru a izbuti acest lucru, aş fi avut nevoie arme. Pumnii nu erau de-ajuns. Am dus mâna la brâu, dar pistoalele şi cuţitul dispăruseră. Mi le luaseră indienii în timp ce luptam. Cred că acelaşi lucru păţiseră şi tovarăşi mei, de aceea nu am zărit nicăieri un indian rănit sau mort.

Acum ştiam că nu aveam cum să scap. Cârmaciul era şi el întins la pământ. Bărbatul care stătuse deoparte şi rostise cuvinte într-o limbă ce-mi era necunoscută s-a dovedit a fi chiar El Sendador.

— Señor, predaţi-vă! a strigat el. Vă făgăduiesc că nu vi se va întâmpla nimic şi aşa luptaţi în zadar, trebuie s-o recunoaşteţi!

Sabuco avea dreptate. Am lăsat braţele în jos, am fost trântit la pământ, iar indienii mi-au legat mâinile şi picioarele, după care au scos un strigăt de bucurie înfiorător. El Sendador s-a apropiat de mine. Avea braţul stâng legat. Se pare că totul fusese stabilit dinainte. La un semn al lui Sabuco, doi indieni m-au ridicat de la pământ şi mi-au pus pălăria pe cap, mi-au tras-o peste ochi, astfel încât să nu pot vedea nimic şi mi-au legat-o sub bărbie. Acum, nici un războinic nu mai striga. Indienii m-au târât apoi cu ei. Pentru a-mi da seama cât de departe mă duceau, am încercat să număr paşii. Am făcut cam o mie două sute de paşii. Când am fost din nou trântit la pământ. După câteva ceasuri bune, nişte piei roşii au adus caii. El Sendador s-a apropiat de mine şi mi-a spus:

— Señor, v-am făgăduit că nu vi se va întâmpla nimic şi îmi voi ţine făgăduiala. Dacă încercaţi, însă, să fugiţi, vă voi ucide cu mâna mea!

— Sunt pe mâini bune.

— Să înţeleg că se mai află-n viaţă?

— Pe mâini bune se află numai cel ce a murit. Li s-a luat viaţa, pentru că au vrut să mă ucidă.

— Sunteţi un monstru.

— Fiţi cuviincios! Nu uitaţi că vă aflaţi în mâna mea!

— Dacă nu mă ucideţi, îmi voi răzbuna prietenii, puteţi fi sigur de asta.

— Voi avea eu grijă să nu-mi puteţi face nici cel mai mic rău, mi-a spus Sabuco, râzând. Deocamdată, vom pleca de-aici. Veţi fi legat pe un cal. Nu vă opuneţi. Dacă veţi încerca ceva, nu vă va folosi la nimic.

Indienii mi-au dezlegat picioarele, m-au ajutat să încalec şi m-au legat din nou. Apoi am pornit la drum.

Mi-am dat seama că nu mă aflam călare pe calul meu. Eram sigur că El Sendador oprise armăsarul pentru sine. Nu mi-am putut da seama. Încotro ne îndreptam, dar am privit, pe cât puteam, în jur. Mai întâi, am trecut printr-o pădure. Apoi, ne-am continuat drumul de-a lungul unei suprafeţe nisipoase. Mai târziu, am ajuns pe un teren acoperit cu iarbă. Soarele a început să ardă nemilos şi simţeam săgeţile lui fierbinţi mai mult pe obrazul stâng decât pe obrazul drept. Ne-am continuat drumul şi am înaintat în linie dreaptă. În cele din urmă, am ajuns într-o pădure şi ne-am oprit. Mi s-a dat carne şi apă. Am mâncat şi am băut apa, deşi aceasta avea un gust neplăcut şi am fost nevoit să sorb dintr-o pălărie unsuroasă, duhnind a sudoare. Nu-mi dădeam seama cât de numeroşi erau indienii. Ştiam prea bine câţi cai avusesem noi când pornisem la drum, dar am mai zărit şi războinici care mergeau pe jos. Am ajuns din nou într-o pădure şi am făcut încă un popas. Indienii mi-au dezlegat picioarele şi m-au ajutat să descalec. Apoi m-au dus printre nişte tufişuri, m-au silit să mă aşez la pământ, mi-au dezlegat mâinile, priponindu-le de trunchiul de copac lângă care mă aşezaseră şi mi-au legat din nou picioarele. Am auzit cum indienii vorbeau între ei în graiul lor ciudat.

Apoi mi-am dat seama că făcuseră focul, fiindcă am auzit lemnele trosnind. Indienii mi-au tras pălăria pe ceafă. Aveam din nou voie să vad tot ce se întâmpla în jurul meu.

În mijlocul pâlcului de copaci se afla un luminiş în care El Sendador şi ca douăzeci de indieni se adunaseră în jurul focului. Pe feţele războinicilor nu se putea citi nici bucuria, nici tristeţea. Erau mai mult goi decât îmbrăcaţi şi nu aveau decât cuţite, sarbacane, arcuri şi săgeţi.

El Sendador s-a aşezat lângă mine. Tot lângă mine se aflau carabina Henry şi Doborâtorul de urşi, cuţitul şi cele două revolvere.

Băgând de seamă că mă uitam cu jind la armele mele, Sabuco mi-a spus cu dispreţ:

— Lucrurile astea minunate sunt acum ale mele. Nu vă supără acest lucru?

— Nu vă vor fi de nici un folos. Ar trebui să învăţaţi mai întâi să le folosiţi.

— Aha! Aveţi gura mare! Ar trebui să vă stăpâniţi, că, de nu, voi avea grijă să vă pedepsesc. Iată, pentru cuvintele pe care aţi îndrăznit să le rostiţi, voi dispune să nu primiţi mâncare şi nu veţi avea voie să staţi culcat în timpul nopţii. Va veţi petrece noaptea legat de acest pom. Nu am vrut să vă fac rău. Cea mai bună dovadă este faptul că indienii nu v-au luat toate bunurile. Asta nu înseamnă că nu le pot spune să vă jefuiască aşa cum numai ei ştiu s-o facă. Totul depinde numai de dumneavoastră. Trebuie să fiţi cuviincios şi să vă purtaţi ca atare.

— Să nu credeţi că voi fi foarte supus!

— Bine! Văd că astăzi sunteţi prost dispus. Mâine vă voi face nişte propuneri şi cred că atunci veţi judeca altfel.

Spunând acestea, Sabuco mi-a întors spatele şi nu mi-a mai adresat nici un cuvânt. Războinicii au prăjit carne şi după ce au mâncat, s-au culcat imediat.

Doi indieni au rămas de strajă. El Sendador mi-a

controlat legăturile. Se pare că a fost mulţumit şi, după ce le-a spus câteva cuvinte celor doi războinici care trebuiau să stea de veghe, s-a culcat. Ce bine ar fi fost dacă aş fi putut să pun mâna pe carabina Henry, cu douăzeci şi cinci de focuri!

Flacăra focului aprins de indieni nu mai era acum atât de mare. În lumina ei plăpândă să zăreau o sumedenie de umbre fantomatice.

Ceasurile treceau încet, unul după altul. La început, cei doi paznici indieni au vorbit între ei pe şoptite. Apoi s-au aşezat şi au închis ochii. Oare dormeau? Deodată, am surprins un foşnet în spatele meu. Credeam că acel zgomot fusese făcut de vreun animal din pădure, dar am auzit, rostită în şoaptă, în limba germană, următoarea întrebare:

— *Schlafen sie?*[17]

M-a trecut un fior pe şira spinării şi am scuturat capul, iar vocea din spatele meu a continuat:

— Eu sunt, Pena. Am să tai curelele cu care vă sunt legate mâinile, i dumneavoastră veţi lua cuţitul şi vă veţi tăia legăturile de la picioare. După care, vă veţi lua puştile şi mă veţi urma.

Am întors capul cât am putut de mult şi am întrebat încet:

— Încotro?

— Chiar în direcţia în care staţi acum cu spatele.

— Unde sunt caii?

— Nu ştiu!

— Păcat! O să ne fie foarte greu. E întuneric şi o să ne dăm cu capul de copaci! Vreau să văd dacă dorm cei doi războinici.

Am ridicat picioarele de la pământ. Niciunul dintre cei doi paznici n-a făcut vreo mişcare. Indienii dormeau adânc. Am

[17] Schlafen sie - Fiţi liniştiţi? (lb. germană), (n.tr.)

simţit cum lama cuţitului lui Pena îmi tăia legăturile. Imediat ce am avut mâinile libere, mi-am luat cuţitul şi pistoalele. Apoi am luat puştile pe umăr, mi-am pus pălăria şi am legat-o sub bărbie.

Acum mă simţeam în siguranţă şi trăgeam nădejde să nu mă nimerească vreo săgeată otrăvită.

Am plecat încet din locul în care mă aflasem. Pena m-a luat de mână şi m-a tras după el. Nu a fost atent şi tufişurile pe lângă care a trecut au foşnit. Cei doi paznici s-au trezit, dar nu ne mai puteau ajunge din urmă. S-au auzit două strigăte.

— Grăbiţi-vă! mi-a şoptit Pena. Cunosc drumul! Aveţi grijă să nu vă pierdeţi pălăria!

Pena cunoştea, într-adevăr, drumul. Nu ne-am lovit de nici un copac. Am lăsat în urmă pădurea şi am ieşit în câmp deschis.

— Haideţi! Haideţi! mi-a spus Pena, din nou. Nu trebuie să pună mâna pe noi!

— Caii, unde-or fi caii?

— Lăsaţi-i încolo de cai! Nu ştiu unde sunt şi nici nu avem vreme acum să-i căutăm!

Pena avea dreptate. Am alergat cam un sfert de ceas, cât ne ţineau picioarele, după care ni s-a tăiat răsuflarea. În timp ce abia ne târâm, l-am întrebat pe Pena:

— Încotro mă duceţi?

— Mergem la locul în care ne-au atacat indienii.

— Cunoaşteţi drumul?

— Da. M-am aflat mereu în urma dumneavoastră. Doamne, Dumnezeule, ce zi nenorocită!

— Nu ar fi fost aşa, dacă Gomarra şi dumneavoastră n-aţi fi făcut o prostiei Dar acum să lăsăm asta! Oricum, m-aţi salvat!

— Am făcut, într-adevăr, o prostie mare cât o zi de post! Am pornit, după cum bine ştiţi, pe urmele lui Sabuco. Am

ajuns în pădure, dar nu l-am găsit nici pe el şi nu i-am zărit nici pe indieni. Deodată, am auzit un urlet înspăimântător Atunci am înţeles că ai noştri fuseseră atacaţi. M-am întors cât am putut de repede şi am mai apucat să văd cum vă târau după ei. O parte dintre indieni au rămas în tabăra noastră împreună cu El Sendador şi au ţinut sfat. Apoi Sabuco a plecat spre pădure împreună cu cei douăzeci de războinici care-l însoţeau şi care au luat cu sine şi caii. Ştiam că aţi căzut ostatic şi am pornit-o pe urmele lor. Am văzut cum v-au urcat pe un cal. Apoi au plecat cu toţii şi v-au luat şi pe dumneavoastră cu ei. Am pornit din nou pe urmele lor. Indienii nu au putut înainta prea repede, fiindcă jumătate din ei mergeau pe jos. Aşa se face ca am putut ţine pasul. Nu m-am apropiat foarte mult, astfel încât cei ce erau călare să nu mă poată zări, dar eu, care mergeam pe jos, să-i pot vedea bine. În cele din urmă, am ajuns la ascunzătoarea lor, dar a trebuit să aştept până s-a întunecat.

— Despre prietenii noştri ştiţi ceva?

— Nu, nimic. Mi-ar fi fost, oricum, foarte greu să-i scap pe toţi. Am preferat să vă eliberez mai întâi pe dumneavoastră, ca apoi să putem încerca împreună să-i găsim şi pe ceilalţi şi să-i salvăm din mâinile sălbaticilor.

— Sabuco mi-a spus că indienii i-au ucis pe toţi, dar trag nădejde că m-a umilit. Oricum, nu cred că va porni chiar acum pe urmele mele, fiindcă indienii mi-au tras pălăria pe ochi, astfel încât să nu pot vedea nimic şi să nu ştiu unde mi găsesc. De aceea, cred că va aştepta până-n zori şi apoi va încerca să-mi dea di urmă. Până atunci, noi trebuie să fim departe. Haideţi să ne grăbim puţin, bineînţeles, dacă nu sunteţi din cale-afară de obosit.

Ne-am continuat drumul fără a mai rosti nici măcar un singur cuvânt. Din timp în timp, o luam la fugă, semănând cu nişte cai care-au pornit-o în trap şi chiar în galop.

Fugeam de mai bine de două ceasuri, când a început deodată să plouă. Şi a plouat cu găleata, aşa cum se întâmplă pe acele meleaguri. De multe ori am intrat în noroi până la glezne şi în apă, până la genunchi. Cu toate acestea, nu ne-am oprit. Era o adevărată minune cum de izbutise Pena să nu rătăcească drumul.

În zori, ploaia s-a oprit, dar după o oră a început să plouă din nou şi nu s-a mai oprit decât când am pătruns în pădurea în care ne pândiseră indienii. Am ajuns, în fine, la locul în care tovarăşii mei fuseseră atacaţi. Nici aici nu se desluşea vreo urmă. Am început să căutăm peste tot, învârtindu-ne în cercuri largi, în jurul locului în care se întâmplase nenorocirea. Am luat-o prin nisip şi apoi am pornit-o pe câmpie. Nu se zărea nici o urmă. Ploaia le ştersese pe toate. Când s-a lăsat seara, eram atât de osteniţi, încât ne-am întins de-a dreptul în locul în care ne găseam. Pierdusem orice speranţă de a ne regăsi prietenii.

— Oare chiar nu avem cum să dăm de ei? Or mai fi în viaţă? m-a întrebat.

— Vino. Nu există decât o singură cale, trebuie să ne întoarcem de unde am plecat adică în locul în care El Sendador m-a legat de pom. Acum, că am izbutit să scap, se va răzbuna pe tovarăşii noştri, asta, bineînţeles, dacă nu i-a ucis deja.

— Dacă aşa stau lucrurile, eu zic să dormim câteva ceasuri şi pe urmă să pornim din nou la drum.

Ne am odihnit câteva ceasuri. Trupul voia să se odihnească, dar cugetul nu-mi dădea pace. La miezul nopţii, aşadar, porniserăm deja. Când s-a luminat de ziuă, am băgat de seamă că ploaia ştersese şi urmele pe care le lăsasem în ajun.

— Asta-i foarte bine! A spus Pena. Înseamnă că Sabuco nu ştie unde ne aflăm acum.

— Eu cred că nu-i bine, fiindcă nici noi nu avem de unde

să ştim încotro a luat-o. Urmele sale s-au şters, întocmai ca şi ale noastre.

— Da, numai că a pornit mai târziu în căutarea dumneavoastră. Noi am luat-o înapoi deja de la miezul nopţii. El a început să vă caute abia în zori.

— Până la prânz a plouat aproape tot timpul. Asta înseamnă că toate urmele s-au şters.

S-a dovedit că avusesem dreptate. Când am ajuns în preajma locului unde Sabuco mă legase de pom, am înaintat foarte încet şi ne-am folosit de toate şiretlicurile pe care le învăţasem în Vestul sălbatic. Trebuia să fim foarte atenţi, pentru că Sabuco se mai putea afla încă acolo, împreună cu oamenii săi. Când am ajuns, în sfârşit, în luminişul în care poposiseră indienii, nu am găsit nici o urmă. Firele de iarbă erau toate drepte. După îndelungi căutări, am izbutit să găsim locul în care indienii lăsaseră caii. Se vedea bine că păscuseră aici, căci iarba şi crengile erau smulse şi roase.

Am început din nou să căutăm urme, mişcându-ne în cercuri largi. Când s-a lăsat seara şi am simţit că suntem aproape morţi de oboseală, Pena m-a întrebat:

— Ce facem acum? Zău că nu mai am nici o idee!

— Eu însă am. Trebuie să mai căutăm.

— Bine, dar nu putem să căutăm aşa, la nesfârşit!

— Nici n-am spus asta. Acum ne odihnim, iar mâine dimineaţă căutăm mai departe. Poate găsim, totuşi, ceva care să ne vină în ajutor.

— Eu unul nu mai am nici o speranţă. Tovarăşii noştri sunt morţi. Gândiţi-vă numai cât de mult îl urăşte Sabuco pe Gomarra!

— Vreau să-mi arătaţi cadavrele prietenilor noştri! Până nu văd acele cadavre, nu mă voi împăca defel cu gândul că au murit! El Sendador era prieten cu cei şase *yerbateros.* De ce să-i fi omorât? De ce să-i fi ucis pe călugăr, pe

căpitan sau pe cârmaci? Poate că l-a ucis pe Gomarra. Dacă ar fi poruncit sa fie ucişi şi ceilalţi, nu ar fi un om rău, ci ar fi de-a dreptul un diavol.

— Cred că asta şi este. Eu unul m-am săturat să-l tot caut şi aş vrea să mă întorc acasă.

— Fără a fi răzbunat moartea tovarăşilor noştri? am întrebat eu.

— Nici măcar, nu ştim unde se află El Sendador acum! I-am pierdut urma!

— Aşa este, dar vom descoperi această urmă. O vom descoperi chiar pe drumul către Pampa de Las Salinas.

— Credeţi că o va apuca într-acolo?

— Sunt convins că asta va face.

— Bine, dar nu ar mai avea nici un rost! Dumneavoastră aţi izbutit să scăpaţi şi nimeni nu-l mai poate ajuta acum să desluşească înţelesul înscrisului şi pe cel al hărţilor pe care le are.

— Aşa este, numai că eu cunosc destul de bine locul unde sunt îngropate toate acestea, señor Pena. El ştie foarte bine acest lucru şi îşi va închipui că voi porni spre Pampa de Las Salinas. Nu credeţi că acesta ar fi un motiv destul de serios pentru a porni şi ajunge înaintea mea?

— Ar trebui să nu-mi pese. De fapt, aş vrea să plec acasă şi să nu-mi mai bat capul cu toate nenorocirile acestea.

— Şi dacă mă gândesc bine, cu puţină vreme în urmă ardeaţi de nerăbdare să vă răzbunaţi pe El Sendador! Credeam că sunteţi un bărbat hotărât! Iată, aş vrea să vă fac o propunere: Eu zic să plecăm de-aici şi să ne continuăm drumul până dăm de vreo aşezare omenească. Poate că oamenii pe care-i vom întâlni ne vor putea spune ceva care să ne fie de ajutor. Vom porni spre Anzii şi vom fi cu ochi în patru. Nu mă îndoiesc nici o clipă de faptul că cerul ne va da un semn, ca să ne îndrepte pe drumul cel bun.

Capitolul V – În Gran Chaco

Eram de două zile pe drum. Cea de-a treia zi tocmai începuse şi noi doi ne continuam drumul spre Anzii, fără a rosti nici măcar un cuvânt.

Niciodată în viaţă nu mai fusesem atât de deznădăjduit. Până atunci, umblasem mereu calare şi, deodată, mă vedeam nevoit să mă bizui numai pe propriile-mi picioare. Nu ştiam unde sunt tovarăşii mei şi nici dacă aceştia se mai aflau în viaţă. Nu aveam nimic din cele necesare traiului în sălbăticie. Este foarte bine că aveam arme, dar îmi lipseau cartuşele. Calul îmi fusese luat cu tot cu coburul în care le ţineam. Spre norocul meu, mai erau câteva cartuşe în centură, dar pentru revolvere, iar revolverele nu-mi erau de nici un folos, dacă trebuia să vânez. La rândul său, Pena nu mai avea decât câţiva plumbi într-un buzunar şi ceva praf de puşcă.

Ne aflam acum în ţinuturile sălbatice din Gran Chaco. Această regiune subtropicală a statului Argentina este uscată de secetă, dar inundată în anotimpul ploios. Când plouă, toate apele se umflă şi ies din matcă. Vegetaţia este luxuriantă şi există anumite suprafeţe de pământ care sunt asemănătoare acelor *bayou* din America de Nord sau acelor *majeh,* atât de des întâlnite pe cursul superior al Nilului. Pe malul micilor lacuri şi pe cel apelor curgătoare se întind păduri în care abia dacă se poate pătrunde. Oamenii acestor locuri le numesc *foresta impenetrable*[18].

Pădurile sunt foarte dese, iar, în afară de copaci, aici cresc mimoze. Vegetaţia este atât de bogată, încât omul se vede nevoit să treacă prin spaţii foarte strâmte, nişte

[18] Foresta impenetrable - Pădure de nepătruns (lb. spaniolă), (n.tr.)

adevărate culoare, pe care indienii ştiu să le folosească din plin pentru a-şi croi drum, ori de câte ori vor să prade pe cineva sau să vândă câte ceva. Pe alocuri sunt presărate suprafeţe acoperite de nisip în care arareori se vede câte un cactus.

Există, de pildă, întinderi care pot fi asemuite cu deşertul Arabiei, numite *travesias.* Vântul care bate dinspre miazăzi adună nisipul în dune, denumite de localnici *medanos.* Aşa se face să aceste dune sunt mai înalte în partea dinspre miazăzi şi mai joase în partea dinspre miazănoapte, schimbându-şi forma neîncetat şi târându-se parcă dinspre miazăzi spre miazănoapte. Tocmai pe aceste întinderi deşertice, există suprafeţe acoperite de nisip mişcător, din cale afară de primejdios.

Cercetătorul Adolf von Wrede, care s-a aflat în l843 în ţinutul Hadramut, ai descoperit nisipul mişcător. Ajuns la Bahr el Safy[19], Adolf von Wrede a găsit un nisip atât de fin, încât ţi se risipea printre degete aproape într-o clipă. El a remarcat o vâlcea plină de astfel de nisip, care ajungea până la buza pereţilor din stânca înfigându-şi bastonul în nisipul cu pricina, omului de ştiinţă i s-a părut că a atins de fapt o suprafaţă acoperită cu apă. Mânat de curiozitate, von Wrede a legat un obiect greu de o sfoară şi i-a dat drumul în nisip, iar obiectul i-a fost smuls imediat din mână de o forţă nevăzută. Niciunul dintre arabii care se aflau atunci în tovărăşia lui nu a avut curajul de a se avânta până la marginea marii gropi de nisip care părea că vrea să înghită totul. Humboldt s-a îndoit de adevărul celor povestite de von Wrede, iar Leopold von Buch a mers până-ntr-acolo încât ia spus că von Wrede este un mincinos. În schimb, Karl Ritter şi Fresnel, vestitul specialist în cultura arabă, au confirmat cele spuse de von Wrede.

[19] Bahr el Safy - Deşertul El Ahkaf. (n.a.)

Despre locul în care fusese descoperit nisipul mişcător arabii spuneau că acesta se numeşte Bahr el Safy, pentru că, pe vremuri, un rege pe nume Safy a venit cu o armată numeroasă din Beled es Saba Wadian[20] pentru a ataca ţinutul Hadramut, dar armata i-a dispărut tocmai în nisipul mişcător.

Spusele lui von Wrede au fost, mulţi ani, puse la îndoială de către mulţi geografi care îşi toceau coatele pe hărţi. Cu toate acestea, oamenii ca Hadramut, localnicii din ţinutul Mendoza şi indienii din Gran Chaco ştiu prea bine că există anumite locuri acoperite de un nisip mişcător care înghite într-o clipă oameni şi animale. Aceste locuri sunt numite *quadales.*

În dimineaţa celei de-a treia zile, am ajuns pe o întindere de pământ acoperită cu iarbă, care părea că n-are sfârşit şi care semăna întru totul cu preria Americii de Nord. Deosebirea era că aici, în Pampa, iarba era atât de înaltă, încât ne ajungea până la brâu şi eram nevoiţi să înotăm în ea. Firele de iarbă erau lungi, subţiri şi moi. Cu toate acestea, am obosit cumplit, înaintând prin această mare verde, atât de pufoasă încât te făcea să te gândeşti la zăpadă, care atunci când este adunată în troiene ar putea ţine piept şi unei locomotive.

Pena îşi pusese puşca pe umăr şi mergea înainte, deschizându-mi drumul. După ce am înotat mai bine de un ceas prin această iarbă neobişnuit de înaltă, Pena s-a oprit, a tras adânc aer în piept şi mi-a spus:

— Acum o să vă rog pe dumneavoastră s-o luaţi înainte, señor. Dacă mai merg, aşa vreun ceas, am să pic din picioare. Binecuvântată fie preria Americii de Nord! Sunt gata să pun rămăşag că, după ce trecem cu bine de câmpia asta nesfârşită, vom da de ceva şi mai rău. Fie că ne va ieşi

[20] Beled es Saba Wadian - Probabil un ţinut imaginar, (n.a.)

în cale vreun deşert, fie că ne vom vedea siliţi să ne croim drum printre mimoze.

— Nu cred asta, am spus eu, întinzând braţul înainte. Vedeţi dunga aceea neagră, care se zăreşte înaintea noastră? Acolo, cu siguranţa că nu se află mimoze, ci o pădure.

Pena a făcut mâna streaşină la ochi pentru a nu fi orbit de razele soarelui şi plivii înainte. După aceea, mi-a spus:

— Aveţi dreptate! Mulţumesc lui Dumnezeu! Înaintea noastră se află, într-adevăr, o pădure. Trag nădejde că în pădurea asta se găseşte şi ceva vânat. Drept să vă spun, mi-e cam foame. Ieri am împuşcat un amărât de porcuşor, pentru doi bărbaţi ca noi, asta nu-i de-ajuns. Nu simţiţi un gol în stomac?

— Cum să nu! Sunt în stare să împuşc un papagal şi să-l mănânc cu fulgi cu tot.

— Ptiu! Lăsaţi-l încolo de papagal! Ştiu eu bine ce carne are papagalul! Cea mai bună bucăţică, adică pieptul, e tare ca talpa pentru-ncălţări! Copănaşele sunt făcute parcă din piele pentru cufere, iar dacă vă încumetaţi să puneţi gura pe aripioară, o să mestecaţi la ea mult şi bine. Parc-ar fi piele de rinocer!

— Şi eu îmi doresc o bucată de carne mai de soi. Măcar vreun iepure sălbatic.

— Iepurii sunt cam rari prin părţile astea. Luaţi-o din loc, să ajungem mai repede în pădure!

Am pornit mai departe şi, după vreo trei sferturi de ceas, ne-am dat seama dunga aceea neagră pe care o văzusem era, într-adevăr, o pădure. Nu după multă vreme, am putut deosebi chiar şi soiurile de copaci: Ceibo, Chanar, Algarobas şi altele. Printre aceşti copaci nu creşteau tufişuri şi am putut înainta cu uşurinţă. După ce am făcut vreo sută de paşi, m-am oprit uluit. Aveam chiar în faţa mea dovada că acolo se opriseră oameni, mulţi oameni.

— Ce s-a întâmplat? De ce v-aţi oprit aşa, ca lovit de trăsnet? m-a întrebat Pena. Nedându-şi seama ce fel de urme erau, a exclamat: Păcat că au plecat şi n-o să se mai întoarcă!

— Cine?

— Cum cine? Cerbii! Ce friptură am fi făcut acum! a spus tovarăşul meu, lingându-şi buzele de poftă.

— Dacă astea sunt urme de cerbi, sunt gata să mă las fript şi mă puteţi mânca cu totul!

— Ce altceva să fi fost?

— Oameni! Mulţi oameni!

— Nu cred. Dac-ar fi aşa, urmele ar fi mai late şi, în afară de asta, nici nu v-aţi uitat la ele cu băgare de seamă.

— Ca să ştiu dacă sunt urme de om sau de cerb nu trebuie să le văd mai îndeaproape. Cerbii au copite mici şi nu pun piciorul în pământ cu atâta putere încât firele să fie culcate la pământ.

— Credeţi cumva că oamenii calcă pe iarbă atât de apăsat?

— Nu, dar atunci când oamenii merg unul în spatele celuilalt se face cărare prin iarbă. Haideţi!

După ce a privit mai atent urmele, Pena a exclamat:

— Aveţi dreptate! Pe-aici au trecut oameni! Avem noroc, fiindcă…

— Nu mai strigaţi aşa! l-am întrerupt eu. Nu ştim încă dacă se cuvine să ne bucurăm.

— Credeţi? m-a întrebat el, în şoaptă. Ia să vedem! Tovarăşul meu a privii încă o dată urmele şi a spus: Pe-aici au trecut cel puţin zece oameni.

— Eu sunt sigur că pe-aici au trecut cel puţin treizeci sau patruzeci. Vă mai pot spune că acei oameni s-au aflat aici în urmă cu vreo două ceasuri.

— Pe toţi dracii! De unde ştiţi asta?

— O clipă! Vă pot spune chiar dacă au fost indieni sau

albi.

— Asta nu se poate!

— Ba dimpotrivă, vă spun că asta se poate vedea numaidecât.

Am luat-o de-a lungul urmelor şi am ridicat câteva fire de iarbă de la pământ apoi m-am întors, i le-am arătat lui Pena şi i-am spus:

— Am găsit aceste fire de iarbă rupte. Ele îmi spun tot ce vreau să ştiu. Dacă aceşti oamenii n-ar fi trecut pe aici acum două ceasuri, v-aş fi spus că trebuie să înaintăm cu multă băgare de seamă, pentru că acestea sunt urmele unor indienii.

— Şi toate acestea vi le-au spus firele de iarbă?

— Doar ştiţi care este deosebirea dintre urmele lăsate de albi şi urmele lăsate de indieni!

— Da. Indienii umblă desculţi, iar albii poartă încălţări.

— Ei, bine, oamenii care au trecut pe aici erau desculţi. Li s-au prins fire de iarbă între degetele de la picioare şi le-au smuls.

— Se prea poate, dar vă întreb dacă firele de iarbă nu se pot rupe dacă ai cizme sau ghete în picioare?

— Nu cele pe care le avem aici. Iată, dacă un fir de iarbă se rupe când eşti încălţat cu cizme sau cu ghete, el se prinde de talpă şi rămâne drept. Cele pe care le vedeţi aici sunt îndoite. Am rupt un fir lung de iarbă şi i l-am arătat, spunând: Am să trec acest fir de iarbă printre degete şi o să-l strâng destul de tare. Cum arată el acum?

— Se subţiază şi se rupe.

— Întocmai şi asta pentru că l-am trecut printre degete de la mână. Se va mi ampla acelaşi lucru dacă îl voi trece printre degetele de la picioare. Dacă piciorul este mişcat înainte, firele de, iarbă intră între degete, sunt subţiate şi apoi rupte. Am găsit mai multe astfel de fire de iarbă pe-aici. Aceasta înseamnă cei ce au avut drum prin acest loc

erau desculţi, adică erau indieni.

— Hm! Nu m-aş fi gândit nicicând la asta! Spuneţi-mi acum de unde ştiţi că sunt atât de mulţi.

— Ştiu pentru că au călcat iarba cu totul în picioare şi au făcut cărare. Nu trebuie să uităm nici că indienii au fost desculţi.

— Se prea poate, dar de unde ştiţi că războinicii roşii au trecut pe-aici acum două ceasuri?

— Pentru că văd cât de tare s-au uscat firele de iarbă pe care le-au smuls cu degetele de la picioare. Nu pot să spun foarte precis câtă vreme a trecut, dar să tot fi fost vreo două ceasuri.

— Trebuie să vă dau dreptate. Care va să zică au fost indieni… cam patruzeci la număr. Hm! Să vedem ce gânduri au.

— Sunt pe picior de război. Cu siguranţă, nu vor să vândă nimic. Nu duceau lucruri grele! Dacă ar fi purtat ceva în spate, pe umeri sau în car, urmele ar fi fost mai late şi mai neregulate. Vă spun că n-au avut nimic greu cu ei. Au păşit uşor şi au avut în mâini cel mult armele.

— Bine! Vă cred! Întrebarea este ce facem acum? Trebuie să aflăm ce gânduri au indienii aceştia!

— Bineînţeles! Nici nu mai încape vorbă. S-ar cuveni să ştim şi noi ce hram au nişte indieni care sunt pe picior de război, mai ales dacă se vântură pe unde trecem şi noi. Trebuie să fim cu mare băgare de seamă, fiindcă s-ar putea să dăm nas în nas cu ei.

— Nu prea cred. Ei au apucat-o spre vest. Noi o luăm spre nord-vest. Vă este clar, numai că ştiţi la fel de bine ca şi mine, că aici, în Gran Chaco, nu este mereu drumul drept. Indienii cunosc pădurile astea şi vor ocoli locurile prin care ar trece mai greu. Asta-nseamnă că nu o iau de-a dreptul.

— Dacă indienii au pornit acum spre dreapta şi noi

mergem înainte, îi vom întâlni cu siguranţă. Nu aş vrea să se întâmple una ca asta, căci prefer să am în faţă douăzeci de războinici Sioux, înarmaţi cu securi şi cu puşti, decât să ştiu că un indian din Gran Chaco trage în mine cu o săgeată otrăvită. Trebuie să aflu cu orice preţ încotro se îndreaptă aceşti războinici. Altfel nu pot să mă simt în siguranţă. Trebuie să pornim pe urmele lor!

— Dacă aşa stau lucrurile, atunci rămâi cu bine carne de cerb, rămâi cu bine odihnă! Numai foamea rămâne!

— Şi mie mi-e foame, dar ia gândiţi-vă numai la faptul că indienii au făcut cărare în drumul lor şi îi putem urmări foarte lesne!

— Asta-i chiar singurul lucru bun! a mormăit Pena.

— Nu mai fiţi aşa de abătut! Dacă nu mai avem speranţe, suntem pierduţi.

— Aveţi dreptate! Niciodată în viaţa mea nu am fost mai abătut. Toate s-au întâmplat de parcă şi-ar fi vârât dracul coada! Cine mai poate nutri acum speranţe?

— Credeţi cumva că mie nu-mi pasă ce s-a întâmplat cu prietenii noştri? Eu m-am aflat în tovărăşia lor mai mult decât dumneavoastră. Mă doare sufletul când mă gândesc la ei, numai că sufletul e una şi mintea e alta. Am şi eu suflet, dar atunci când mintea trebuie să judece limpede, sufletul nu mai are nimic de spus. Acum avem nevoie de o gândire clară, asta, bineînţeles, dacă vrem să ne mai păstrăm capetele pe umeri şi să ne salvăm prietenii.

În timp ce vorbeam, am înaintat pe „cărarea” făcută de indieni. Eu mergeam înainte, iar Pena se afla în urma mea. Când am rostit aceste ultime cuvinte, tovarăşul meu m-a apucat de umăr şi mi-a spus:

— Opriţi-vă! Mai rostiţi o dată vorbele pe care tocmai le-aţi rostit! Credeţi că prietenii noştri n-au murit?

— Da, aşa cred.

Omul m-a privit uimit şi şi-a dus mâna la frunte, spunând:

— Cred că mintea dumneavoastră nu mai e cum trebuie. Ce gândiţi, señor?

— Gândesc că nu trebuie să crezi că un om a murit, până ce nu i-ai zărit tu însuţi trupul neînsufleţit.

— Bine, dar este limpede ca lumina zilei că sunt morţi! Mă faceţi să cred că sunteţi în stare să faceţi cale-ntoarsă numai pentru a vă lămuri mai bine cum stau lucrurile!

— Şi dacă aş face cale-ntoarsă?

— Puteţi merge încotro doriţi! Faceţi ce doriţi! Oricum, eu nu vă mai însoţesc!

— Haideţi să mergem deocamdată pe urmele indienilor. Veţi vedea că timpul le va lămuri pe toate.

— Poate, dar nu în ceea ce ne priveşte. Haideţi să nu mai vorbim despic felul în care se vor lămuri lucrurile.

Nu am mai scos nici un cuvânt şi ne-am văzut de drum. Mergând mereu pe urmele indienilor, am ajuns într-un luminiş, care părea că taie pădurea.

— Aţi avut dreptate, a spus Pena. Indienii cunosc bine pădurea. Au luat-o de-a dreptul spre luminiş.

— Asta n-ar fi nimic, dar ne-au arătat şi nouă un drum mai puţin greu. Dacă lucrurile nu s-ar fi întâmplat astfel, am fi fost nevoiţi să ne croim potecă prin desiş şi am fi dat nas în nas cu indienii. Oricum, ne-ar fi luat pe nepregătite.

Nu peste mult vreme, luminişul s-a îngustat. Copacii păreau că vor să intre unii într-alţii. În stânga mea s-a auzit un ţipăt subţire. O veveriţă alerga de-a curmezişul luminişului. Cele două animale care o urmăreau erau atât de dornice s-o ajungă, încât nu ne-au dat nici o atenţie. Veveriţa s-a cocoţat în copac, urmărită de creaturile care voiau s-o prindă.

— Doi *sancho monas!* a strigat Pena. O să mâncăm carne friptă! Se cuvine a ne pregătim armele!

Locuitorii din Gran Chaco numesc *sancho monas* o anumită specie de urs cu botul lung, căruia i se mai spune

şi *coati.* Aceste animale sunt vânate atât pentru blana lor preţioasă, cât şi pentru carnea gustoasă.

Veveriţa a înaintat până în vârful unei crengi şi apoi a făcut un salt foarte îndrăzneţ, ajungând pe creanga unui alt copac. Micuţul animal şi-a folosit cu multă măiestrie coada pentru a putea sări de la un copac la altul. Cei doi urşi nu au îndrăznit să-şi urmărească prada, privind cu jind veveriţa.

— Eu am să împuşc primul *coati,* iar dumneavoastră, pe cel de-al doilea! mi-a propus Pena.

Am dat din cap. Au urmat două împuşcături şi primul urs a căzut imediat din copac. Cel de-al doilea a încercat cu deznădejde să se mai ţină de creanga pe care se afla. Când am ajuns lângă cei doi *coati,* aceştia nu mai mişcau. Urşii de talie mică sunt tot atât de greu de ucis ca şi vulpea şi sunt cam de aceeaşi mărime cu aceasta. Dacă muriseră deja, înseamnă că gloanţele noastre nu dăduseră greş.

— Acum avem şi mâncare! Şi ce carne gustoasă au urşii ăştia! a spus Pena, bucuros. Luaţi-vă ursuleţul şi să mergem!

Ne-am luat vânatul şi am pornit iarăşi la drum. După o vreme, copacii sau rărit şi am ajuns din nou pe o câmpie cu iarbă înaltă. Pădurea fusese, de fapt, un şir lung de copaci.

Urmele dinaintea noastră duceau drept înainte şi cărarea făcută de războinici roşii se întindea în linie dreaptă. Acest lucru era în folosul nostru, fiindcă astfel îi puteam zări pe indieni încă de departe. I-am spus şi lui Pena acest lucru, dar fără a întoarce capul. Acesta a răspuns, dar nu am înţeles nimic din ce spunea. L-am întrebat ce era cu el şi din nou n-am înţeles ce mi-a răspuns. Atunci am întors capul şi era cât pe ce să izbucnesc în râs. Tovarăşul meu avea gura plină şi nu putea vorbi aşa cum se cuvine. Pena mesteca de parcă ar fi vrut să înghită ursuleţul cu blană cu tot.

— Faceţi şi dumneavoastră ca mine! mi-a spus el, în cele din urmă, râzând. Tăiaţi, ursuleţul şi mâncaţi un pic de carne!

— Vă mulţumesc pentru sfatul dat, dar acum n-am răbdare pentru aşa ceva. Ieşisem din pădure de vreo două ceasuri, când am zărit din nou o dungă neagră înaintea noastră.

— Acolo se află o pădure, nu-i aşa? m-a întrebat Pena.

— Da, e chiar o pădure.

— Poate că indienii s-au oprit să se odihnească puţin. Au două ore avans faţă de noi şi, oricum, indienii nu fac popasuri lungi atunci când sunt pe picior de război sau când pornesc după pradă.

— Nici nu mai poate fi vorba de două ore avans. Gândiţi-vă numai că au fost nevoiţi să-şi croiască drum prin iarba înaltă, pe când noi am înaintat cu repeziciune pe cărarea făcută de ei. Cred că avansul lor s-a redus la un ceas.

— Aşa credeţi?

— Da, bineînţeles! Asta se vede limpede şi după urme.

— Atunci e foarte bine. Poate că-i ajungem din urmă şi izbutim să aflăm ce gânduri au. Haideţi! Să ne grăbim!

Zicând acestea, Pena a vrut să treacă înaintea mea, dar l-am apucat de braţ şi i-am spus:

— Nu vă grăbiţi aşa, señor. Vreţi să daţi nas în nas cu războinicii? Cărarea asta pe care indienii au făcut-o prin iarbă duce de-a dreptul în pădure. În cazul în care s-au oprit undeva, la marginea ei, ne pot zări de departe. Dacă mai facem trei sute de paşi, s-ar putea să ne vadă.

— Vreţi să aşteptăm aici până când vom fi siguri că indienii au pornit din nou la drum?

— În nici un caz! Trebuie să ajungem în pădure, dar nu este bine să o luăm chiar pe urmele indienilor. O să facem un ocol.

Spunând acestea, am luat-o spre dreapta şi am ajuns la

lizieră, într-un loc care se afla la zece minute distanţă de locul în care indienii intraseră în pădure. Copacii erau rari şi am putut înainta cu uşurinţă. Călcam cu mare băgare dl seamă, fiindcă ne puteam aştepta să dăm, din clipă-n clipă, de războinicii roşii.

Deodată, Pena mi-a şoptit:

— Sunt încă aici! Ce facem? Aşteptăm să plece, sau ne mai apropiem de ei?

— Ne apropiem! Trebuie să aflu cu orice preţ cine sunt aceşti războinici! Întindeţi-vă la pământ şi urmaţi-mă! Trebuie să procedăm în aşa fel încât să ne ascundem după copaci! Uitaţi! În dreapta noastră sunt nişte tufe de mimozei Dacă ajungem în spatele lor, înseamnă că am izbutit!

Am ajuns cu bine în dosul tufelor şi ne-am ascuns cum am ştiut mai bine. Indienii se aflau la numai treizeci de paşi de noi şi, dacă am fi făcut vreo mişcare pripită, ne-ar fi descoperit numaidecât. Ne-a mai trebuit vreo jumătate de ceas ea să ne putem ascunde aşa cum se cuvine. La toate acestea se mai adăuga şi faptul că tufele erau pline de spini.

În sfârşit, nu mai aveam de ce ne teme că vom fi descoperiţi. Stăteam întinşi pe burtă şi îi puteam zări foarte bine pe războinicii roşii. Aceştia frigeau carne, mirosul îmbietor a ajuns până la ascunzătoarea noastră.

— Ce nenorocire! mi-a şoptit Pena. Eu am mâncat carne crudă şi sălbaticii ăştia îşi fac o friptură de-ţi vine să-ţi lingi degetele!

— Nu-mi pasă mie acum de friptura lor. Tare aş vrea să ştiu din ce trib fac parte.

— Asta nu-i greu de spus. Credeţi că aici este ca-n America de Nord, unde fiecare trib are graiul şi culorile sale în care se vopsesc războinicii? Nu, pe meleagurile astea lucrurile stau cu totul altfel. Ia priviţi-i cu băgare de seamă!

Cum sunt îmbrăcaţi? Poartă pantaloni roşii, din bumbac, cămăşi de în şi pălării cehe de când lumea. Cum să-i deosebeşti?

— Atunci haideţi să vedem ce grai vorbesc.

— Aşa e! Să vedem! Dacă aflu cum vorbesc, vă pot spune din ce trib sunt! Ia să tragem cu urechea!

Se părea că indienii erau bine dispuşi pentru că, deşi nu discutau cu voce tare, vorbeau mult. Din când în când, se auzea câte-un strigăt de mirare sau de bucurie şi tocmai un asemenea strigăt ne-a făcut să fim mai atenţi decât până atunci. Pena a stat multă vreme să-i asculte. Unul dintre războinici a început să le povestească ceva celorlalţi şi Pena părea foarte interesat de cele spuse de războinic. După o vreme, tovarăşul meu mi-a şoptit:

— Acum ştiu. Sunt indieni Mbocovis.

— Ştiţi ceva despre acest trib?

— Nu e vorba despre un trib, ci mai curând despre un popor sau despre o uniune căreia îi aparţin mai multe triburi. M-am aflat cinci sau şase luni printre indienii aceştia, pe pământul cărora se găseau *chinchonas*[21]. Nu au o limbă aşa complicată. Am învăţat-o repede şi îi înţeleg foarte bine pe Mbocovis.

— Se spune despre ei că sunt cel mai războinic popor din Gran Chaco.

— Aşa este. Nu sunt foarte numeroşi şi, totuşi, indienii Mbocovis sunt mereu pe picior de război. Foarte mulţi dintre ei pier în luptă şi se împuţinează pe zi ce trece.

— Am aflat că indienii Mbocovis sunt duşmanii de moarte ai indienilor Tobas.

— Este întocmai precum spuneţi. Indienii Tobas sunt paşnici şi nu s-au ridicat niciodată împotriva albilor. Unii dintre ei şi-au construit case şi lucrează pământul. Dacă

[21] Chinchonas - culegători de chinchina. (n.a.)

sunt, însă, atacaţi, ştiu cum să-şi răpună duşmanii. Ei sunt cei mai de treaba indieni de pe aceste meleaguri, în timp ce războinicii Mbocovis sunt… La dracu'! Ia priviţi!

De uimire, Pena aproape că strigase, fiindcă din adâncul pădurii apăruseră doi oameni care se aşezaseră lângă ceilalţi indieni. Unul dintre ei era indian şi, deşi nu era mai bine îmbrăcat decât ceilalţi războinici, purta pe cap un soi de coroană din pene, iar în mână ţinea o puşcă, în timp ce războinicii din jurul său nu aveau decât cuţite, lănci şi mult temutele sarbacane.

Celălalt era un alb mic de statură şi lat în spate. Faţa lui era acoperită de o barbă neagră şi deasă. Sombrero-ul vechi pe care-l purta pe cap era tras pe ochi. Avea puşcă, iar la brâul lat şi roşu, pe care-l purta în loc de curea, se zăreau plăselele unui cuţit şi mânerele a două pistoale.

— Îl cunoaşteţi pe albul ăsta? l-am întrebat pe tovarăşul meu.

— Nu, dar îl cunosc pe indianul împreună cu care a venit acum. L-am văzut o dată în Paso de Los Toros şi apoi încă o dată în Cordoba. Este El Venenoso, căpetenia indienilor Mbocovis.

— Numele ăsta nu-mi este cunoscut.

— Nu aţi auzit de El Venenoso, pentru că nu aţi mai fost nicicând prin aceste locuri. Dacă v-aţi fi aflat fie şi numai pentru câteva săptămâni pe malul lui Rio Salado, aţi fi auzit vorbindu-se despre acest om.

— El Venenoso înseamnă Veninosul, nu-i aşa?

— Întocmai!

— Indianul ăsta îşi merită numele pe care-l poartă?

— Pe deplin! Este cel mai mare duşman al albilor şi cel mai mârşav om din câţi s-au văzut vreodată în Gran Chaco. Este setos de sânge întocmai ca o panteră şi niciodată nu-şi poate potoli această sete. În schimb, este atât de şiret, încât nu există nici un fel de dovezi ale faptelor lui.

— E curajos?

— Deloc! Nu trebuie să-i asemuiţi pe apaşi sau pe comanşi cu indienii din Gran Chaco. Indienii de-aici ştiu să prade şi să omoare, dar, atunci când se află în primejdie, fug cât îi ţin picioarele. Nu sunt demni decât de dispreţ!

După ce au mâncat, indienii s-au ridicat în picioare şi-au luat armele şi an pornit la drum, fără a-şi mai da osteneala de a stinge focul. Albul şi Veninosul mergeau în frunte.

— Pleacă! Mi-a şoptit Pena. Pornim pe urmele lor?

— Nu amândoi. Încă nu ştim ce gânduri au. Eu o să o iau după ei. Pe dumneavoastră am să vă rog să mă aşteptaţi aici până mă întorc.

M-am ridicat de la pământ şi am mers o vreme pe urmele indienilor, până când m-am convins că plecau într-adevăr. După aceea m-am întors. Pena nu se mai afla în dosul mimozelor, ci mânca lângă foc. Jupuise ursuleţul pe care-l doborâse şi frigea o bucată din carnea acestuia.

— Indienii sunt oameni de treabă! Mi-a spus el, râzând. N-au stins focul, numai ca să putem mânca în linişte.

— Aşa e, numai că, dacă indienii s-ar mai afla pe-aici, nu v-aş vedea bine. Nimeni nu trebuie să frigă carne şi să mănânce, înainte de a fi sigur că duşmanii lui au plecat.

— Foamea a fost mai mare decât frica! Mi-a spus Pena. Aşezaţi-vă şi mâncaţi. Faceţi şi dumneavoastră ca mine, mâncaţi şi mai păstraţi şi pentru cină.

— Cine ştie dacă vom mai avea vreme să mâncăm în seara asta! Trebuie să aflu cu orice preţ încotro vor s-o apuce indienii. E cazul să pornim pe urmele lor şi să auzim ce vorbesc. Pe înserat, ne putem strecura mai aproape de tabăra lor. Poate trageţi cu urechea şi aflaţi ce-au de gând.

— Prea bine, numai că, dacă nu vom putea aprinde focul în seara asta, voi avea grijă încă de pe acum să nu mă apuce foamea mai târziu.

I-am urmat exemplul şi, după un ceas, am pornit din nou

la drum, Aveam acum destulă carne cât să ne ajungă şi pentru cină.

Urmele indienilor nu se mai vedeau atât de limpede ca pe câmp, dar le puteam zări fără a ne osteni prea mult.

Acum, pădurea era mult mai întinsă şi mult mai deasă decât aceea prin care trecusem cu câtăva vreme în urmă. Şi de această dată indienii ne croiseră drum şi am fi putut înainta foarte repede, dacă n-ar fi trebuit să ne strunim paşii, O dată am fost atât de aproape de ei, încât le-am auzit vocile şi ne-a ajuns la urechi trosnetul crengilor strivite sub picioare.

După trei ceasuri de mers, copacii s-au rărit, făcând loc câmpiei. A trebuit să ne oprim puţin, fiindcă indienii erau atât de aproape de noi, încât îi puteam zări mergând înaintea noastră. Ne-am continuat drumul numai după ce nu i-am mai văzut. Am străbătut apoi câmpul cu iarbă înaltă şi am ajuns pe o suprafaţă cari semăna cu un deşert. Nisipul era foarte fin şi urmele indienilor se zăreau foarte clar.

Ne potolisem foamea, dar acum ne era sete. Nu mai găsisem apă încă din zorii zilei şi de aceea ne-am bucurat mult când am zărit o lagună. Nu ne puteam aştepta ca apa să fie foarte curată şi foarte proaspătă, fiindcă o asemenea apă nu puteam găsi decât într-un râu.

Plantele de apă sărată care creşteau pe malul lagunei erau un semn sigur că apa de aici nu ne era de nici un folos şi am fost din cale-afară de dezamăgiţi. Laguna nu era prea întinsă. O puteai cuprinde dintr-o privire. Pena s-a oprit şi s-a uitat cu multă atenţie în jur.

— Ce căutaţi? l-am întrebat. După cum priviţi laguna asta, s-ar putea spune că vă este cunoscută.

— Nu, nu mă-nşel. Aceasta este!

De uimire, Pena aproape ca strigase, fiindca

din adâncul pădurii apăruseră doi oameni...

— Ce este?

— E laguna lângă care am fost atacaţi. A trecut multă vreme de atunci. Mă aflam în tovărăşia câtorva oameni. Poposisem aici cu toţii şi indienii s-au năpustit asupra noastră. Nu ne-am lăsat aşa, cu una, cu două, dar câţiva dintre noi au fost răniţi. Ţin minte că cineva, unul de-ai noştri, a murit atunci, străpuns de o săgeată otrăvită. L-am îngropat pe malul dinspre miazănoapte şi, fiindcă nu am găsit pietre ca să-i facem mormântul aşa cum se cuvine, am ridicat o movilă înaltă din pământ şi nisip. Iată, movila se zăreşte şi de-aici, a spus Pena, întinzând braţul.

— Cunoaşteţi aceste locuri? l-am întrebat eu, după ce am privit spre movilă.

— Da, deşi au trecut câţiva ani buni de atunci. Pe-aici nimeni nu taie nici măcar un copac. Pădurea este neatinsă. Dac-o apuci spre stânga, ajungi la malul fluviului şi apoi la Isla de Taboada şi, mai departe, la Santiago. Dinspre dreapta am venit noi atunci. Pornisem de pe Rio Bermejo. Dacă o iei drept înainte, ajungi la Laguna de Carapa.

— Numele se trage de la copacul numit Carapa?

— Da. Este un copac de soi. Scoarţa şi frunzele sale sunt un leac împotriva febrei şi, din fructele sale, care au mărimea unui ou de găină, se obţine o unsoare albă ca untul şi uleiul de Tolicuna. Se spune că în apropierea lagunei despre care v-am vorbit se găsesc păduri întregi de Carapa.

— Aţi fost vreodată acolo?

— Nu. Toată lumea ştie că indienii Tobas păzesc aceste păduri cu străşnicie. Pentru ei, pădurile despre care vă vorbesc sunt un lucru sfânt. Cea mai mare căpetenie a tribului lor locuieşte acolo. Despre acest mare şef de trib se spun tot soiul de poveşti. Unii cred că ar fi urmaşul unei căpetenii incaşe. Alţii spun că ar avea pielea albă, ca un

european. În afară de indienii Tobas, nimeni nu a izbutit să-l zărească vreodată. Se mai povesteşte că numai datorită lui războinicii Tobas sunt paşnici şi prietenoşi faţă de albi. V-am spus că indienii Mbocovis sunt duşmanii de moarte ai indienilor Tobas. Doar nu credeţi că au apucat-o tocmai spre lagună!

Îi numărasem pe războinicii Mbocovis şi am spus:

— Cincizeci de războinici Mbocovis împotriva întregului trib Tobas?

— Depinde ce au de gând să facă indienii Mbocovis. Poate au de gând să fure. Dacă asta vor, atunci nu trebuie să fie prea numeroşi.

— Să fure? Bine, dar printre ei este şi un alb!

— Ah! Albii sunt mai nelegiuiţi decât indienii. Nu uitaţi că indienii au învăţat să fure tocmai de la albi. Gândiţi-vă la El Sendador care are mai mulţi morţi pe conştiinţă decât zece şefi de trib. Dar eu zic să nu mai pierdem vremea tot vorbind. Haideţi!

Am luat-o din loc şi, când am ajuns la marginea micului deşert, soarele se înclina deja spre apus. La început se vedeau, ici-colo, mici smocuri de iarbă, pentru ca, în cele din urmă, să ajungem din nou, pentru a treia oară în acea zi, pe o câmpie înverzită. Apoi am atins din nou marginea unei păduri şi Pena m-a întrebat dacă n-ar trebui să o luăm de-a dreptul pe urmele indienilor.

— Mai bine ne oprim aici până se întunecă bine, am spus eu. Sunt convins că războinicii roşii au un avans de numai jumătate de ceas faţă de noi. Asta înseamnă că au ajuns în pădure şi caută un loc de popas, pe care-l vor alege, desigur, undeva, la margine.

— Şi eu sunt de aceeaşi părere.

Ne-am aşezat, aşadar, pe pământ şi am aşteptat să se întunece. Apoi am pornit din nou. Nu după multă vreme, s-a adeverit că avusesem dreptate. Printre copacii de la

marginea pădurii se zăreau flăcările jucăuşe ale unui foc. Am făcut un ocol, pentru a ajunge în spatele războinicilor. Ne-am ascuns în dosul unui copac şi aşteptam să vedem ce se va petrece în tabăra indienilor.

Nu ne-am putut apropia foarte mult, pentru că indienii umblau încoace şi-ncolo. Nu departe, se afla o cascadă mică ale cărei şuvoaie curgeau chiar pe lângă noi. Am băut cu sete din apa limpede.

Indienii au scos la iveală bucăţi mari de carne pe care le-au prăjit. După ce au mâncat, s-au învelit în pături şi s-au culcat. Doi bărbaţi au rămas totuşi treji: albul şi căpetenia indiană. Cei doi au început să vorbească între ei.

— Trebuie să ne plasăm neapărat în spatele lor! i-am şoptit lui Pena.

Am luat-o tiptil prin dosul copacilor şi am ajuns, în cele din urmă, în spatele celor doi care aveau poftă de vorbă. Pentru că nu înţelegeam limba indienilor Mbocovis, l-am lăsat pe Pena să treacă înainte, în timp ce eu eram pregătit să-i sar în ajutor dacă ar fi fost nevoie.

Tovarăşul meu s-a descurcat de minune. Odată ajuns după copacul ce se afla chiar în spatele albului şi al căpeteniei indiene, Pena s-a culcat pe burtă şi-a întins braţele înainte şi şi-a sprijinit capul pe ele, stând cu faţa-n jos. În acea poziţie, părea a fi o movilă de pământ. Nici măcar un om cu ochi de vultur nu ar fi putut să-şi dea seama că acolo, în dosul copacului cu pricina, se afla o fiinţă omenească. Pena a rămas multă vreme culcat, iar eu l-am aşteptat răbdător. Auzeam vocile celor doi, dar nu înţelegeam nimic şi nici nu-mi puteam da seama dacă vorbeau despre ceva plăcut, sau nu. Acum, căpetenia şi albul nu mai discutau cu atâta însufleţire şi mai şi tăceau, din când în când, făcând pauze mari. Pena nu se mişca de la locul lui. Voia să afle tot ce se vorbea şi mai ales încotro se îndreptau indienii.

După trei sferturi de ceas, Pena s-a apropiat, în sfârşit, de mine, şoptindu-mi:

— Veniţi! Nu am aflat tot, dar ştiu acum destule. Haideţi!

O vreme, ne-am târât pe coate şi pe genunchi. Apoi ne-am ridicat în picioare, iar eu i-am şoptit tovarăşului meu:

— Chiar sunt curios să aud ce aţi aflat.

— Încă nu vă pot spune nimic. Luaţi-vă puştile şi carnea şi haideţi să mergem. Trebuie s-o pornim ca să salvăm viaţa unui alb, poate chiar a unui european. Vă voi spune totul pe drum.

Mie îmi venea la socoteală propunerea lui. Am ocolit tabăra indienilor, am ajuns la lizieră, apoi am luat-o pe lângă copaci şi, în cele din urmă, am ieşit din pădure. Am mers înainte preţ de un ceas şi ne-am oprit pe un fel de cărare care întretăia drumul nostru.

— Acum pot să vă istorisesc totul! mi-a spus Pena. Indienii vor porni prin pădure, drept care am făcut un ocol, astfel încât să nu dea cu ochii de urmele pe care le-am lăsat.

— Cunoaşteţi această cărare?

— Nu. Acum am aflat şi eu de la albul care i-a povestit despre ea prietenului său, Veninosul. Albul i-a cerut indianului să hotărască pe ce drum vor porni şi căpetenia s-a decis pentru cea de-a doua cărare care taie pădurea şi care nu se află foarte departe de aici.

— Nu aţi putut afla cumva cine este acest alb?

— Din păcate, nu.

— Bine, dar şeful de trib trebuie să-l fi numit în vreun fel!

— Aşa este, dar i-a zis într-un fel foarte ciudat şi nu cred că este vorba despre numele albului. Cel puţin, n-am cunoscut pân-acum vreun om care să aibă un astfel de nume.

— Ce nume?

— El Yerno.

— Este, într-adevăr, un nume ciudat. Yerno înseamnă ginere.

— Întocmai, dar aşa îi spun indienii albului cu pricina. Indienii au obiceiul să se folosească de anumite porecle, atunci când se adresează unui om. Rar îi spun pe numele adevărat.

— Asta înseamnă că e porecla unui om pe care războinicii Mbocovis îl preţuiesc foarte mult. Poate chiar al vreunui războinic Mbocovis.

— Nu cred, pentru că, dacă ar fi aşa, gradul ăsta de rudenie n-ar fi atât de însemnat pentru ei.

— Aşa o fi! Să lăsăm asta acum. Mai important este ce au pus la cale nemernicii ăştia. După cum aţi bănuit, vor să meargă în Laguna de Carapa şi să-i atace pe indienii Tobas. Războinicii Tobas sunt indieni, dumneavoastră spuneaţi ceva despre un alb, poate chiar un european.

— Întocmai! Cei doi vorbeau despre acea căpetenie a indienilor Tobas care se bănuieşte că ar fi un urmaş al incaşilor.

— Ce vor de la el?

— Albul care se află printre indienii Mbocovis i-a spus lui El Venenoso că acea căpetenie albă a indienilor Tobas ar avea mari comori. „Ginerele” s-a încumetat să meargă până la Laguna de Carapa şi a aflat că indienii Tobas vor să pornească război împotriva tribului Chiriguanos care i-ar fi jignit. Din pricina asta, la Laguna de Carapa vor rămâne numai câţiva războinici Tobas. Atât de puţini vor fi, încât celor cincizeci şi opt de Mbocovis nu le va fi greu să-i răpună. Războinicii Tobas vor fi ucişi cu săgeţi otrăvite, iar femeile şi copiii vor fi o pradă uşoară pentru indienii Mbocovis. Femeile vor fi supuse la cazne şi vor mărturisi, sau cel puţin aşa crede „Ginerele”, unde se află marea căpetenie albă a indienilor Tobas, pe care el a numit-o El Viejo Desierto, bătrânul colonist. Căpetenia războinicilor

Tobas este cunoscută peste tot sub acest nume.

— Şi acest Viejo Desierto este european?

— „Ginerele” a spus că Viejo Desierto este european şi că pleacă, din timp în timp, la Santiago, unde ar avea nişte afaceri. Acolo l-a întâlnit „Ginerele” pe Viejo Desierto, i-a vorbit şi acesta din urmă ar fi spus cum că ar veni din Europa.

— Aşa stau lucrurile? Oricum n-ar fi prima dată când un european devine căpetenia unui trib indian. Nu-mi pasă dacă acest om este, sau nu căpetenie! Vreau să-i dau de ştire despre toate cele câte le-am aflat. Indienii n-au decât să se războiască între ei, dar atunci când este vorba despre un alb, cred că este de datoria mea să fac tot ce pot pentru el.

— Îl cunosc pe acest alb. „Ginerele” l-a descris atât de bine, încât nu se poate să mă-nşel.

— Cât de lung e drumul până acolo?

— Albul spunea că e cale de opt ceasuri.

— Asta înseamnă că, dacă pornim acum şi dacă nu ni se întâmplă nimic, putem ajunge acolo mâine-n zori. Când vor ataca indienii Mbocovis?

— Mâine seară. „Ginerele” zicea că vrea să-i ducă într-un anume loc tainic şi numai de el ştiut, unde vor ajunge la amiază. Apoi vor trimite iscoade. Ceilalţi războinici le vor aştepta şi apoi vor porni spre Laguna de Carapa.

— „Ginerele” n-a spus cumva cine este socrul său?

— Nu, dar acum îmi aduc aminte că Veninosul l-a întrebat unde este *el suegro*[22], iar „Ginerele” i-a spus că era plecat undeva spre răsărit ca să încheie o afacere bună.

— Nu a spus când se va întoarce *el suegro?*

— Ba da. A spus că fusese pe fluviul Paraná, unde se aflase în tovărăşia unor străini.

---

[22] El suegro - socru (n. tr.)

Abia acum se făcea lumină în mintea mea şi am izbucnit:

— Şi asta mi-o spuneţi abia acum, prietene? *Suegro* a fost pe fluviul Paraná şi acum se-ntoarce. Nu ştiţi despre cine-i vorba?

— Habar nu am.

— Mai gândiţi-vă puţin! Acest socru a fost, cum spuneau, pe malul fluviului Paraná, poate că, după aceea, mai zăboveşte puţin şi, în cele din urmă, se întoarce.

Timp de câteva clipe, Pena n-a spus nimic, dar am văzut cum se holba la mine, deşi era întuneric. Apoi tovarăşul meu a spus:

— Pe toţi dracii! Nu vă gândiţi cumva la Geronimo Sabuco, zis El Sendador?

— Ba da!

— Hm! Faceţi şi dumneavoastră întocmai ca mine. Vă gândiţi mereu la El Sendador şi ajungeţi să credeţi că despre el este vorba în toată treaba asta.

— Nu degeaba mă gândesc eu la El Sendador. Nu ştiţi că îşi are sălaşul aici, în Gran Chaco şi că are prieteni printre indieni?

— Ba da.

— Nu ştiţi că el, bine cunoscuta călăuză a Anzilor, a dus cu sine oameni în munţi şi că de aceşti oameni nu s-a mai aflat niciodată nimic?

— Şi asta-i adevărat!

— Mai ştiţi, desigur, că El Sendador îi duce în Anzi sau în Pampa pe oamenii pe care-i poate prăda!

— Pe toţi dracii!

— Nu a spus chiar „Ginerele” că socrul său a fost pe fluviul Paraná, unde se aflase în tovărăşia unor străini?

— Da, aşa a spus.

— Nu a spus tot el că vrea să încheie o afacere bună?

— Doamne, Dumnezeule! Credeţi că El Sendador este, într-adevăr, socrul albului care se află printre războinicii

Mbocovis?

— Sunt sigur de asta.

— Nu am auzit nicicând că El Sendador ar avea o fată!

— Cine-a spus că Sabuco ar trebui să aibă o fată? Acum ştiu de ce indienii îi pun El Yerno albului care se află printre ei. El Sendador este pentru aceşti indienii cel mai însemnat om pe care ei îl cunosc. Tuturor celorlalţi li s-au dat nişte nume, sau mai bine spus, nişte porecle, pornindu-se de la relaţiile în care se află cu El Sendador. Poate că Sabuco l-a numit pe „Ginere” El Yerno şi atunci când se aflau amândoi printre indieni şi de aceea războinicii îi spun aşa.

— Încep să cred că aveţi dreptate.

— Eu încep să cred că am avut dreptate atunci când am spus că niciodată nu este prea târziu. Indienii Mbocovis vor să-i atace pe indienii Tobas, pentru a pune mâna pe El Viejo Desierto. Noi le vom zădărnici planurile pentru a-l prinde pe El Sendador.

— Da, aşa vom face. Eram obosit mort. Acum parcă mi s-a luat oboseala cu mâna. În zori trebuie să fim în Laguna de Carapa.

Capitolul VI – Locuinţa misterioasă

Am pornit la drum, deşi era întuneric. Am mers atât de repede, de parcă ne-am fi odihnit săptămâni în şir. Este uluitor cât de mare e puterea cugetului asupra trupului slăbit, obosit sau chiar bolnav! Picioarele mele ostenite erau acum din nou gata de drum. Cizmele mele înalte, care-mi păruseră cu puţin timp înainte grele ca plumbul, erau acum uşoare ca un fulg.

Am trecut prin luminişul care era când mai îngust, când mai larg, am luat-o prin pădure, am ajuns apoi printre tufişuri şi, în cele din urmă, am văzut că nisipul lua în stăpânire totul.

— Acum ar trebui s-o pornim spre dreapta, a spus Pena. Eu am s-o apuc, însă, spre stânga, astfel încât mâine-n zori indienii să nu dea de urmele noastre.

Stratul de nisip era atât de gros, încât am intrat în grăunţele fine până la glezne. Deşi ne-am continuat astfel drumul timp de trei ceasuri, nici unul dintre noi nu a obosit. Am ajuns, în cele din urmă, pe o bucată de pământ acoperită cu iarbă scurtă şi am putut înainta cu repeziciune. S-a dovedit că Pena se descurca de minune. Am privit stelele şi mi-am putut da seama că tovarăşul meu nu se abătuse nici măcar o clipă de la drumul drept. L-am lăudat şi el mi-a răspuns cu simplitate:

— Ei, da! Se cuvenea să vă dovedesc faptul că nu sunt un boboc, aşa cum credeţi dumneavoastră uneori. Ar trebui s-o luăm acum spre dreapta ca să ajungem pe drumul bun. Pentru asta, o să pierdem vreun ceas şi jumătate.

Într-adevăr, după scurgerea acestui timp, Pena s-a oprit şi mi-a spus:

— Acum vom ajunge chiar în drumul pe care-l vor urma

indienii Mbocovis. Trebuie să ne lepădăm cizmele. Războinicii vor căuta cu siguranţă urmele noastre şi, în curând, vom da iarăşi de nisip. Dacă or să vadă urmele unor tălpi desculţe, vor crede că au fost lăsate de nişte indieni.

— Un om care ştie, într-adevăr, să desluşească nişte urme nu se va lăsa dus de nas şi le va deosebi pe cele lăsate de un alb de cele lăsate de un indian.

— Asta ar fi din cale-afară! Un picior desculţ e un picior desculţ şi atâta.

— Nu-i întocmai aşa, fiindcă indianul nu are călcătura unui alb. Trupul albului se deosebeşte de cel al unui indian, mai ales dacă ne gândim cum sunt alcătuite oasele picioarelor. În timp ce albul păşeşte cu talpa în afară, indianul păşeşte cu talpa înăuntru.

— Acum, că mi-aţi dat această lămurire, văd prea bine că aveţi dreptate. Pentru a-i duce de nas pe indieni trebuie să ne străduim să călcăm cu talpa înăuntru.

— Ne-am osteni de pomană! Nu cred că indienii Mbocovis vor fi preocupaţi să afle ale cui sunt urmele şi se vor lua după ele fie că sunt lăsate de cizme, fie de picioare desculţe.

Ne descălţasem deja. În ceea ce mă privea, mi-am pus cizmele pe umăr şi m-am gândit că ar fi bună o friptură de *coati.* Am mâncat fără a ne opri şi nu ne mai păsa că eram nevoiţi să trecem din nou prin nisip. Suprafaţa deşertică era mult mai întinsă decât cea pe care o traversasem deja. Zorii începuseră să mijească în clipa în care am lăsat în urmă întinderea de nisip şi am ajuns pe un loc cu pământ lutos, pe care creşteau tot soiul de arbuşti şi de tufişuri. Peste tot se zăreau crengi şi fire de iarbă uscate, semn sigur că ne apropiam de un lac sau de un râu care, în anotimpul ploios, ieşea din matcă şi inunda ţinutul în care mergeam. Apoi am zărit nişte copaci cum nu mai întâlnisem

niciodată până atunci.

— Aceşti copaci sunt Carapa. De la ei i se trage numele lagunei, mi-a spus Pena. Cred că în curând vom ajunge pe malul ei.

— Nu avem decât să ne îndreptăm spre locul unde cresc plante din belşug, acest loc se află chiar înaintea noastră.

— Aşa zic şi eu! Cred, însă, că s-ar cuveni să ne încălţăm. Oricum, n-are nici un rost să umblăm cu cizmele în spinare şi nu cred că indienii de pe aceste meleaguri s-ar cuveni să ne vadă desculţi.

— Indienii! Acum, că i-aţi pomenit, mi-a venit în minte o întrebare pe care am să v-o pun. Vă puteţi înţelege cu indienii Tobas?

— Dar dumneavoastră aţi putea?

— Nici pomeneală! Ştiu tot atât de bine să vorbesc în graiul acestor indieni, cum ştiu ce-i pe lună!

— Păi, vedeţi? Înseamnă că sunt mai isteţ decât dumneavoastră! Vorbesc graiul indienilor Tobas chiar mai bine decât indienii Mbocovis!

— Atunci m-am liniştit. Se poate ca, din clipă-n clipă, să dăm nas în nas cu indienii Tobas şi, dacă nici unul dintre noi n-ar fi în stare să le spună că venim cu gânduri paşnice, s-ar putea să-şi folosească sarbacanele.

Am înaintat încet, tot timpul cu ochii-n patru, fiindcă am fi vrut să băgăm de seamă daca se afla vreun om prin preajmă, dar nu se vedea nici ţipenie. Ne aflam deja în pădurea de Carapa. Pământul era moale şi se puteau zări tot soiul de urme şi mai mari şi mai mici, numai că nu se vedeau nicăieri oamenii care le-ar fi putut lăsa.

Am zărit apoi luciul apei şi am ajuns la mal, având în faţa noastră laguna. Era foarte întinsă. S-ar fi putut spune, un lac în toată puterea cuvântului, a cărui suprafaţă n-o puteai cuprinde, cu privirea.

— Ciudat! a exclamat Pena. Pe aceste meleaguri oamenii

obişnuiesc să se trezească devreme şi, totuşi, nu-i nimeni pe-aici!

— Nu asta mă-ngrijorează, ci faptul că nu văd nici un fel de locuinţă.

— Trebuie să o luăm după urme!

— Să încercăm, dar ele duc care-ncotro! Nu avem cum să ştim pe unde trebuie s-o luăm! Oricum, colibele s-ar putea afla la marginea apei, aşa că trebuie să înaintăm pe malul lagunei ca să dăm de indieni.

Am început să căutăm, dar totul părea zadarnic. Abia după multă vreme am auzit nişte zgomote care trădau prezenţa omului. Mai întâi ne-a ajuns la urechi ţipătul unei păsări de pradă şi apoi am auzit desluşit o împuşcătură.

— De unde s-a auzit? Din stânga sau din dreapta? A întrebat Pena, oprindu-se.

— Din stânga! am răspuns eu. Ecoul detunăturii s-a pierdut printre copaci, dar nu cred să mă fi-nşelat.

Am luat-o spre stânga şi am văzut ceva care mi-a tăiat răsuflarea, pentru că nu credeam să zăresc un asemenea lucru pe acele meleaguri. Uimirea mi-a fost stârnită de un perete de stâncă ce era perfect drept şi avea o înălţime de vreo patruzeci de metri.

— O stâncă! O stâncă tocmai aici, în Gran Chaco! Cum se poate aşa ceva? a întrebat Pena, uluit.

— Aveţi tot dreptul să vă miraţi! Am spus, la rândul meu. Nici eu nu m-aş fi aşteptat la asta! Să fi cărat cineva din Anzii Cordilieri până aici blocul ăsta de piatră? De câtă forţă ar fi fost nevoie?

— Ce soi de rocă o fi? a întrebat Pena.

— Nu ştiu, fiindcă stânca este acoperită de plante agăţătoare şi ar trebui să le înlătur ca să-mi dau seama despre ce fel de rocă e vorba. Oricum, nu avem timp pentru aşa ceva. Eu zic să ocolim blocul de piatră. Poate că vom găsi totuşi ce căutăm.

— Să mergem! Vedeţi? Pe-aici nu se zăresc nici un fel de urme.

— Da, văd. E, într-adevăr, ciudat, mai ales dacă ne gândim că, la câţiva paşi de-aici, se vedeau urme peste tot. Să nu mai pierdem timpul. Ocoliţi dumneavoastră stânca prin dreapta, eu o voi ocoli prin stânga şi ne întâlnim de partea cealaltă.

Pena a luat-o, aşadar, spre dreapta, iar eu am apucat-o spre stânga. Era ciudat că în apropierea stâncii nu se vedea nici un fel de urmă. M-am gândit şi la faptul că pentru indienii Tobas acest Viejo Desierto trebuie să fi fost un sfânt.

Am ajuns la primul colţ al ciudatului bloc de piatră. Nici aici nu se vedeau vreun fel de urme.

Stânca avea forma unui cub ale cărui laturi erau pătrate, având o lungime şi o lăţime de vreo treizeci de metri. Pereţii erau verticali şi părea imposibil să fi putut ajunge cineva sus. Copacii erau atât de aproape de stânca aceasta ciudată, încât crengile lor o atingeau. După ce am trecut şi de cel de-al doilea colţ, l-am văzut pe tovarăşul meu, care a strigat:

— Nu am găsit nici o urmă! Nu am dat de nici un semn care să dovedească faptul că aici s-ar afla oameni!

Am vrut să-i răspund, dar m-am abţinut, fiindcă am zărit ceva care m-a făcut să fiu cu băgare de seamă şi anume nişte urme lăsate de doi oameni care veneau dinspre pădure. Undeva, în dreapta mea, am zărit şi o crăpătură lată în stâncă, ce părea a fi făcută de mâna omului, atât era de dreaptă. În această crăpătură se afla o agavă[23].

Chiar în faţa agavei urmele se sfârşeau. Şi Pena a văzut

[23] Agavă - nume dat unor plante originare din America; din frunzele uneia dintre specii (Agave americana) se produc frânghii şi diferite ţesături. (n.tr.)

acele urme. Le-a privit atent, apoi s-a uitat la agavă şi a dat din cap, spunând:

— Aici s-au aflat doi oameni.

— Aşa este, au fost doi indieni.

— Au venit până-n dreptul copacului, dar încotro au luat-o? Puteţi să-mi puneţi, señor?

— Aveţi dreptate, ar trebui să ne întrebăm încotro au luat-o! S-au suit în copac.

— Aşa este, dar acum nu mai sunt acolo. Iată, pe-o parte, copacul are crengi atât de dese. Pe cealaltă parte, însă, crengile sunt rare şi dacă indienii s-ar afla în copac, i-am putea zări chiar de-aici, de jos.

— Poate ne-am înşelat în ceea ce priveşte urmele.

— Nu cred. Oamenii ale căror urme le vedem aici au fost desculţi. Degetele de la picioare sunt îndreptate spre trunchiul copacului. Aici se văd numai degetelor de la picioare. Aceasta înseamnă că cei doi s-au ridicat pe vârfuri ca să ajungă la una dintre crengi. Aşadar, indienii s-au suit în copac, dar nu au mai coborât. Trebuie să se afle în altă parte, poate chiar undeva, în vreo crăpătură din stâncă.

— Bine, dar nu se vede nici un fel de deschizătură în rocă.

— Poate că, totuşi, există vreuna. Ia să ne uităm puţin la trunchiul agavei. Trunchiul este destul de bătrân şi scoarţa lui este crăpată şi aspră, dar, pe alocuri, este chiar lucioasă.

— Aşa-i! Scoarţa e lucioasă chiar acolo unde crengile ţâşnesc din trunchi.

— Da, întocmai şi asta numai fiindcă oamenii se urcă în copac. Priviţi mai atent crengile! Iată, creanga aceea groasă, care duce până la stâncă, este şi ea lucioasă. Asta înseamnă că cei ce vor să ajungă la stâncă trebuie să se caţere pe acea creangă. Dacă alţii au izbutit, vom izbuti şi noi! Haideţi!

M-am asigurat mai întâi că puştile mele erau bine prinse

pe umăr şi apoi am întins braţele ca să ajung la una dintre crengile agavei.

— Dumnezeu să ne aibă în pază! a exclamat Pena. Chiar vreţi să vă urcaţi în copac aşa, fără să ştiţi ce sau cine vă aşteaptă acolo, sus?

— Ba ştiu prea bine cine este acolo, sus. Acolo locuieşte El Viejo Desierto, omul pe care-l căutăm. Cei doi indieni ale căror urme le-am zărit aici sunt, mai mult ca sigur, slugile sale şi cred că îi vom găsi şi pe ei.

— Nu ar fi mai bine să-i strigăm?

— Nu. Oricum, satul indienilor trebuie să fie pe undeva pe-aproape. Dacă facem zgomot, războinicii vor veni cu siguranţă şi sunt sigur că nu vor fi prea bucuroşi să ne vadă, pentru că am îndrăznit să pătrundem pe un tărâm sfânt. Aş vrea să stau de vorbă cu El Viejo Desierto.

De obicei, agavele nu sunt foarte înalte, dar acest copac era de-a dreptul uriaş. Creanga groasă pe care se putea ajunge la stâncă se afla la vreo douăzeci de metri faţă de pământ. Am început să mă caţăr. Pena se afla în urma mea. Când am ajuns la creanga cu pricina, am zărit ceea ce nu puteam vedea de jos. Chiar între trunchiul copacului şi peretele din piatră era prinsă o funie, astfel încât cel ce voia să înainteze pe scoarţă să se poată ţine şi să poată păşi pe creanga groasă şi lucioasă, fără a fi nevoit să se târască pentru a ajunge la stâncă.

— Ia priviţi! Pe creanga asta se poate merge foarte bine şi frumos! Cine ştie cum arată stânca asta misterioasă pe dinăuntru!

— Bine, dar cum intrăm? Nu se vede nici un fel de uşă!

— Vom intra aşa cum intră şi indienii. O uşă trebuie să fie pe undeva.

Am păşit încet pe creangă, ţinându-mă bine de funie. Când am ajuns în peretele din piatră, n-am zărit nici o uşă, doar o împletitură din răchită care avea la capăt o rădăcină

subţire. Asemenea rădăcini nu se găseau prin părţile acelea, nicăieri nu se vedea vreun copac. Am înţeles imediat la ce servea rădăcina şi am tras de ea. Am auzit imediat dangătul unui clopot!

M-am dat doi paşi înapoi, astfel încât să se poată deschide uşa, pentru ca mă gândeam că manevra va avea loc spre în afară.

Pena era în continuare în spatele meu şi nu-mi făceam griji. Creanga era destul de groasă pentru a ne ţine pe amândoi.

Mi s-a părut că se deschide peretele de stâncă, dar, de fapt, era vorba de o uşă din lemn, acoperită cu împletitura de răchită. Uşa era foarte lată, astfel încât în misterioasa locuinţă puteau intra chiar doi oameni de o dată. Cel ce a deschis era un indian care purta pantaloni din pânză şi o vestă, altceva nimic. Războinicul nu avea nici un fel de armă şi cred că se aştepta ca în faţa uşii să se găsească vreun alt indian. Când a dat cu ochii de noi, s-a speriat atât de tare, încât era să leşine. Ar fi vrut să spună ceva, dar n-a fost în stare să scoată nici un sunet. Ochii i-au ieşit din orbite şi a început să tremure ca varga.

Pena i-a spus câteva cuvinte pe care nu le-am înţeles. Indianul a continuat să tremure şi să ne privească uluit şi înspăimântat. Atunci am făcut trei paşi spre el, l-am împins şi am intrat.

În cele din urmă, indianului i-a revenit graiul, dar nu a vorbit, nici n-a ţipat ci a început pur şi simplu să urle. Ecoul acestui urlet a fost atât de puternic în galeria strâmtă în care am păşit, încât s-ar fi crezut că o sută de diavoli strigau după ajutor.

— Să mergem! Repede! Nu vreau să pună mâna pe noi! mi-a spus Pena.

Am înaintat cât am putut de grabnic prin întuneric şi am dat de o altă uşă care s-a deschis. Am fost atât de uluit de

cele ce-am văzut, încât m-am oprit în prag. Uşa dădea într-o încăpere ai cărei pereţi erau vopsiţi în negru şi împodobiţi cu cranii albe. Din tavan atârnau zece, douăsprezece cranii. În stânga mea se găsea un altar negru, cu un crucifix, două cranii şi o lampă mică. În dreapta am zărit un culcuş cu totul simplu, din paie. Înaintea mea s-a deschis o uşă şi am zărit un bărbat al cărui chip nu-l voi uita niciodată.

Trupul lung şi deşirat era acoperit cu o haină neagră, ce ajungea până la picioarele desculţe. Omul nu avea nici un fir de păr în cap. Ochii îi erau adânciţi în orbite şi obrajii supţi erau acoperiţi de o barbă albă care-i ajungea până la brâu, o barbă lungă cum nu-mi mai fusese dat să văd până atunci. Trăsăturile feţei trădau o tristeţe adâncă, un suflet îndurerat. Acest simţământ se citea pe chipul bătrânului, deşi în acele clipe era stăpânit de furie şi, în acelaşi timp, de îndoială. S-a oprit în prag şi ne-a privit de parcă ar fi fost însuşi îngerul morţii, apoi a strigat în spaniolă:

— Aţi intrat în această locuinţă, deşi nu aveaţi nici un drept s-o faceţi! Ştiţi că sunteţi pierduţi?

— Nu, nu ştim, am răspuns eu, liniştit.

Omul mi-a aruncat o privire ameninţătoare şi m-a întrebat:

— Cine v-a adus la Laguna de Carapa?

— Nimeni. Am ajuns singuri aici.

— Dar cine v-a arătat drumul până la agava mea?

— Nimeni.

— Dar aţi ajuns în casa mea! Cineva trebuie să vă fi spus că eu locuiesc aici!

— Va înşelaţi. Nu ne-a spus nimeni că aici ar locui cineva.

— Dar v-aţi suit în copac! Asta înseamnă că ştiaţi că doar astfel puteţi să ajungeţi la peretele de stâncă!

— Am zărit nişte urme care duceau până la trunchiul agavei. Ne-am dat seama că oamenii care au lăsat aceste urme nu s-au mai întors acolo de unde au venit. Aceasta

însemna că s-au căţărat în copac. Pentru că pe crengile agavei nu se zărea nici ţipenie de om, ne-am gândit că cei ce se suiseră în copac trebuie să fi intrat în vreo peşteră săpată în peretele din piatră.

— Cred că sunteţi nişte oameni foarte primejdioşi şi cu multă minte. Aţi venit pe aceste meleaguri, aţi descoperit imediat toate tainele şi aţi intrat în casa mea fără a-mi cere voie s-o faceţi. Nimeni nu trebuie să ştie că eu trăiesc aici, în acest munte. Dacă cineva izbuteşte să afle acest lucru, desigur că el va spune totul şi altora, ceea ce nu trebuie să se întâmple. Cine are îndrăzneala să pătrundă aici, folosindu-se de şiretenie sau de puterea braţelor sale, trebuie să dispară pentru totdeauna. Nu veţi mai ieşi vii de-aici!

Bătrânul a rostit aceste cuvinte cu multă hotărâre în glas. Cu toate acestea i-am răspuns liniştit:

— Nu cred că veţi putea să ne ucideţi. Uşa este deschisă. Putem ieşi de aici teferi şi nevătămaţi.

— Chiar dacă aţi izbuti să ajungeţi afară, ar fi în zadar. Războinicii mei vă voi prinde numaidecât. Este de-ajuns să le dau un semn şi vor veni imediat aici.

— Războinicii n-ar putea ajunge prea curând, pentru că acum sunt pe drum şi vor să lupte împotriva războinicilor Chiriguanos.

— Ah! Aţi aflat şi asta? Înseamnă că sunteţi nişte iscoade care ştiu prea bine ce se petrece aici, la noi! Nu m-am înşelat atunci când am spus că sunteţi nişte oameni foarte primejdioşi. Nu trebuie să vă gândiţi că sunt neajutorat! Este adevărat că cei mai mulţi dintre războinicii mei au plecat, dar mai sunt încă destui aici şi ei pot să vă vină de hac!

— Ne vom apăra! Avem arme!

— Nu veţi mai avea timp să le folosiţi! Nu veţi mai avea nici măcar destulă vreme pentru a ajunge la agavă.

— Nu ştiţi că uşa este încă deschisă? am întrebat eu. Bătrânul a izbucnit în râs şi mi-a spus:

— Această uşă se va închide imediat! Fiţi atent!

Omul din faţa mea a tras de o funie şi am auzit un zgomot care trăda fapt că uşa din spatele nostru s-a închis, într-adevăr. Nu cunoşteam această ciudata locuinţă şi nu o mai puteam părăsi, dar nici nu doream acest lucru.

— Aşa! a exclamat bătrânul. Sunteţi ostaticii mei! Daţi-mi armele!

— Nu o vom face! Doi bărbaţi în toată puterea cuvântului nu au de ce să se teamă de un singur om care-i înfruntă!

— Nu sunt singur! Priviţi!

Spunând acestea, bătrânul a făcut un pas într-o parte. În spatele lui părea să se afle o altă încăpere în care se zăreau doi indieni, dintre care unul era indianul acela care ne deschisese uşa. Fiecare dintre ei avea într-o mână o sarbacană şi în cealaltă, o săgeată mică, desigur, otrăvită. Acum ne aflam, într-adevăr, în primejdie, mai ales că războinicii puseseră săgeţile în sarbacane.

— Dacă aceşti doi războinici sunt singurii care vă păzesc, atunci nu vă văd bine. Unul dintre ei a rupt-o la fugă imediat ce a dat cu ochii de noi, iar celălalt nu poate fi nici el din cale-afară de viteaz!

— Nu vreau să vă mai ascult! Ştiu prea bine cum gândiţi, numai că pentru mine un indian preţuieşte mai mult decât zece albi la un loc! Albii vin aici, în Gran Chaco, numai pentru a-i învrăjbi pe indieni şi pentru a trage foloase de pe urma vrajbei lor. Aici, la noi, albii nu au ce căuta, fiindcă sunt cu toţii nişte lepădături, asta ca să nu spun mai mult! Cel ce dă dovadă de o atât de mare îndrăzneală, precum a dumneavoastră, este nespus de primejdios!

— Vă înşelaţi! Cel puţin în ceea ce ne priveşte pe noi, vă înşelaţi! Trebuie să spunem că ne aflăm aici pentru a vă face un bine, pentru care ne veţi fi recunoscător.

— Nu minţiţi! a strigat bătrânul. Vreţi să mă duceţi cu vorba, dar n-o să izbutiţi!

— Vă spun doar adevărul. Am venit aici ca să vă prevenim…

— Să mă preveniţi? a întrebat el, izbucnind în râs. Nu-i nevoie să mă prevină nimeni de nimic!

— Da, señor, sunteţi în primejdie! Războinicii Mbocovis vin încoace pentru a pune mâna pe dumneavoastră. Tot ce spun este adevărat! Vă dau cuvântul meu de onoare.

— Nu mai rostiţi astfel de vorbe. Cei de teapa dumneavoastră n-au onoare, ca urmare, nu-şi pot da cuvântul!

— Domnule, ne jigniţi! Înţelegem că nu ne-aţi primit cu braţele deschise, datorită felului în care am pătruns aici, dar aceste vorbe pe care tocmai le-aţi rostit sunt de a dreptul jignitoare şi noi nu permitem nimănui să ne umilească astfel!

Spunând acestea, am făcut doi paşi înainte, aflându-mă acum în mijlocul încăperi cu pereţi negri, întocmai ca şi bătrânul. Pena se oprise şi el chiar lângă mine.

— Nu mai faceţi pe jignitul! a spus stăpânul ciudatei locuinţe. De unde ştiţi că indienii Mbocovis vin încoace şi că vor să pună mâna pe mine?

— Ne-am strecurat până-n tabăra lor şi am auzit ce au vorbit.

Bătrânul m-a privit dintr-o parte şi a spus:

— Sunt încredinţat că tocmai aţi spus o minciună!

— Señor, să-mi fie cu iertare, dar nu vă înţeleg. Nu sunteţi dumneavoastră, cel căruia i se spune El Viejo Desierto?

— Ba da, eu sunt acela.

— Înseamnă că am ajuns întocmai unde trebuie, fiindcă războinicii Mbocovis vor să-l prindă pe El Viejo Desierto.

— Oho! Cred şi eu că indienii Mbocovis ar vrea asta,

pentru că ei sunt cei mai aprigi duşmani ai noştri, numai că vorbele pe care le rostiţi sunt mincinoase. Şi vulpea îi spune găinii că o va mânca jderul, numai că vulpea vrea să mănânce ea însăşi găina!

— Señor! am exclamat eu. Acum chiar că-ncep să mă supăr!

— Ia nu mai faceţi pe supăratul! Poate că aş fi căzut în capcana pe care aţi încercat să mi-o întindeţi, dar, spre nenorocul dumneavoastră, mi s-a mai întins o dată o astfel de capcană, în care am şi căzut. Trebuie să ştiţi că mi-a fost tare greu să scap atunci şi am ţinut bine minte tot ce-am pătimit. Vă spun, aşadar, ca încercarea pe care-o faceţi nu va da roade!

— V-aş ruga să mă ascultaţi o clipă! Oare aveţi dreptul să credeţi despre un om că este o lepădătură, dacă un altul, pe care l-aţi cunoscut în împrejurări asemănătoare, era într-adevăr un nemernic? Dacă aş fi în locul dumneavoastră, m-aş mai gândi puţin.

— Nu-i nevoie. Ştiu eu prea bine cum stau lucrurile. Prin urmare, sunteţi ostaticii mei şi trebuie să-mi înmânaţi armele pe care le purtaţi. Aveţi de gând să-mi daţi ascultare, sau nu?

— Nu! a răspuns Pena, hotărât.

— Şi dumneavoastră? m-a întrebat bătrânul.

Ar fi trebuit să fac ceea ce-mi ceruse. Poate că aşa şi-ar fi dat seama că eram cinstiţi, dar cuvintele lui jignitoare, rostite fără nici un temei, m-au înfuriat. Iar afară de asta, nimeni nu putea şti dacă bătrânul nu şi-ar fi dat seama prea târziu că se înşelase în privinţa noastră. Poate că nu se mai putea face nimic împotriva indienilor Mbocovis. Poate că bătrânul poruncea să fim închişi undeva şi atunci venea „Ginerele”, prăda satul indienilor Tobas, găsea locuinţa bătrânului şi picam şi noi în ghearele indienilor Mbocovis. Aşa ceva nu trebuia să se întâmple cu nici un chip şi de

aceea nici nu-mi trecea prin cap să mă predau pe mâna acestui om care se înşela amarnic în ceea ce ne privea şi nici nu voia să afle dacă minţeam sau dacă spuneam adevărul.

— Nu! am spus şi eu, în cele din urmă, răspunzând astfel la întrebarea bătrânului.

— Atunci sunteţi, într-adevăr, pierduţi! ne-a spus bătrânul, întorcându-se spre cei doi războinici şi rostind hotărât: Veniţi!

Indienii au intrat, într-adevăr, în încăpere şi au îndreptat sarbacanele spre noi.

— Nici acum nu v-a pierit îndrăzneala? a întrebat bătrânul.

Situaţia devenise cu adevărat primejdioasă. Era de-ajuns ca războinici să sufle uşor în sarbacane pentru ca micile săgeţi otrăvite să pătrundă în trupurile noastre. Văzând că cei doi nu duseseră încă la gură periculoasele lor arme, am refuzat să îi dau bătrânului armele.

— Vreţi să vedeţi, desigur, cine este stăpân pe situaţie, dumneavoastră sau noi! am spus eu.

— Bineînţeles că noi! a izbucnit El Viejo Desierto. Scoţând de sub haina lungă un cuţit, bătrânul m-a întrebat: Vedeţi acest cuţit? Are vârful otrăvit şi este de-ajuns să vă zgârii puţin pielea ca să fiţi pierduţi pe veci!

Ne aflam într-o situaţie cum nu se poate mai ciudată şi mai neplăcută, în acelaşi timp. Deasupra noastră atârnau cranii, pe pereţi erau pictate capete de mort, omul din faţa noastră ţinea în mână un cuţit cu lama otrăvită, iar în spatele lui se aflau doi războinici indieni cu sarbacanele aţintite asupra noastră! Poate am dat dovadă de nechibzuinţă, poate că a fost vorba despre altceva, dar într-un fel mi-ar fi fost ruşine să mă dau pe mâinile bătrânului şi ale celor doi războinici roşii care îl întovărăşeau. Nu se putea aşa ceva! Cei trei trebuiau să vadă că nu ne era

teamă de săgeţile otrăvite sau de cuţitul cu vârf otrăvit!

— Ei! Dacă vreau, vă pot dovedi că acel cuţit pe care-l ţineţi acum în mână e mai primejdios pentru dumneavoastră decât pentru mine! am spus eu.

— Sunteţi de-a dreptul nebun! Am să număr până la trei. Dacă atunci când spus „trei” nu veţi fi lăsat armele jos, la picioarele mele, cei doi războinici din spatele meu, vă vor trimite în braţele morţii! Încep să număr. Unu, doi…

Bătrânul nu a mai apucat să zică „trei”. Stăteam la numai un pas de el şi am văzut cum cei doi indieni au dus sarbacanele la gură. Dintr-un salt, m-am aflat lângă indieni, le-am smuls sarbacanele din mâini şi le-am lăsat să cadă la pământ. Apoi l-am apucat de gât pe unul dintre războinici şi i-am făcut vânt spre Pena strigând:

— Pena, doboară-l la pământ! După aceea, l-am lovit pe celălalt războinic cu pumnul în cap şi acesta s-a prăbuşit la pământ. În cele din urmă, m-am întors spre bătrân. El Viejo Desierto era atât de uluit de cele întâmplate, încât rămăsese cu gura căscată. Cu toate acestea şi-a revenit repede şi a ridicat cuţitul să mă lovească. L-am plesnit peste mână făcându-l să scape lama, apoi l-am apucat de gât, l-am trântit la pământ şi, din nou, l-am lovit cu pumnul în tâmplă. Bătrânul a leşinat şi s-a rostogolit la pământ ca un sac.

M-am întors spre tovarăşul meu şi l-am întrebat:

— Indianul a leşinat?

— Nu, dar a închis ochii de teamă.

— Trebuie să-i legăm pe toţi trei. Cred că găsim pe-aici câteva frânghii.

— Am nişte funii la mine şi, dacă ale mele n-or fi de-ajuns, o să le rupem „hainele” indienilor ăstora şi o să-i legăm cu fâşiile pe care le vom face astfel.

Spunând acestea, Pena a scos din buzunar câteva bucăţi de frânghie şi l-am legat pe indianul pe care-l doborâse.

Apoi am luat lasoul meu şi l-am legat fedeleş pe bătrân. După aceea, l-am dezbrăcat de vestă pe indianul pe care-l doborâsem eu, am tăiat-o în fâşii şi l-am legat cum se cuvine.

— Aşa! am exclamat eu, după ce am terminat. Acum suntem stăpâni pe situaţie!

— Cu siguranţă că bătrânul nici nu s-ar fi gândit că lucrurile se vor sfârşi astfel şi, ca să fiu cinstit, nici eu nu m-am aşteptat la aşa ceva! a spus Pena. Acum ce facem?

— Vedem ce se mai găseşte în încăperile bătrânului. Trebuie neapărat sa facem acest lucru, pentru că se prea poate să se mai afle şi alţi războinici pe aici. Mai întâi vom merge însă la uşa din stâncă, pentru a vedea dacă o putem deschide. Luaţi lampa!

Am ajuns la uşa prin care intrasem în ciudata locuinţă. Nu se vedea nicăieri, vreo încuietoare, vreo clanţă sau vreun lacăt şi uşa era închisă.

— Suntem prinşi aici! N-avem cum să ieşim! Asta-i primejdios! a spus Pena.

— Nu, nu! Chiar dacă nu ne putem da seama cum se deschide această uşa, bătrânul se află în mâinile noastre şi-l putem sili să ne-o deschidă. Ridicaţi puţin lampa, să vedem ce-i sus.

Pena a făcut întocmai, a privit în sus şi a exclamat:

— Asta este! Două sfori! Una pe stânga, una pe dreapta!

— Cred că una serveşte la deschiderea şi cealaltă la închiderea uşii! El Viejo Desierto poate mânui uşa, fără să iasă din ciudata lui locuinţă. Uşa se roteşte către stânga, aşa că gândesc că e nevoie să tragi de sfoara din stânga, pentru a o deschide.

Pena a tras de sfoara din stânga şi uşa s-a deschis, într-adevăr! Am ieşi afară am privit în jos. Nu se zărea nici un om prin preajmă. Apoi am tras de sfoara din dreapta şi uşa s-a închis cu zgomot, fiind împinsă de un arc invizibil. Nu

aveam vreme să privim prea atent mecanismul. Ne-am întors în odaia unde se află bătrânul şi am văzut alte două sfori, una pe stânga şi una pe dreapta.

Indianul pe care Pena îl doborâse la pământ deschisese ochii. Se uita la noi cuprins de spaimă. Bătrânul şi celălalt războinic nu-şi veniseră încă în simţire. Pena i-a pus câteva întrebări războinicului care-şi revenise; dar acesta nu a scos nici un sunet.

— Nu vrea să vorbească! mi-a spus tovarăşul meu. Cred că nici nu avem nevoie de el. Ne vom descurca şi singuri.

Am lăsat în urmă camera „împodobită” cu cranii şi am trecut în altă odaie care era mai mare. Acolo se găseau arme dintre cele mai felurite: cuţite, pistoale, revolvere, puşti, tolbe pline cu săgeţi, arcuri, scuturi şi sarbacane.

După aceea, am păşit într-o a treia cameră, mai mare decât primele două. Am zărit aici o masă lungă şi vreo douăzeci de scaune. Masa şi scaunele erau astfel aşezate, de parcă ne-am fi găsit într-o sală de consiliu. Masa era atât mare, încât era cu neputinţă să fi fost adusă de afară. Aceasta însemna că fusese construită chiar acolo, în acea încăpere.

Am pătruns după aceea într-o mică odăiţă, în care se găseau un dulap şi o masă, pe care erau toate cele trebuincioase scrisului. Ne-am continuat drumul şi am ajuns într-o bucătărie în care se aflau tot soiul de vase, tigăi, oale, sticle şi alte asemenea lucruri, care te făceau să te gândeşti la un laborator.

— Este oare cu putinţă ca bătrânul să fie spiţer? M-a întrebat Pena.

— Se poate! Oricum, se pare că pregăteşte tot soiul de fierturi. Să mergem mai departe!

Pena a tras adânc aer pe nas şi apoi m-a întrebat:

— Aţi băgat de seamă cât de proaspăt este aerul din aceste încăperi?

— Bătrânul s-a îngrijit să aibă aerisire, i-am explicat eu. Vedeţi gaura din tavan? Duce în afară.

— Cred că a fost nevoie de foarte multă muncă pentru a se construi toată această locuinţă în stâncă!

— Da, desigur, dar asta numai dacă-i, într-adevăr, în stâncă. Pentru a găuri în piatra, ar fi fost nevoie ca foarte mulţi oameni să muncească ani în şir. Roca asta este… am spus eu, bătând cu degetul în perete. Ia ascultaţi! Asta nu-i stâncă, asta-i zidărie! Sună de parcă ar fi vorba de un perete construit din piatră şi lut! Trebuie să mergem mai departe!

Locuinţa avea uşi în toată legea, din lemn rindeluit, făcute din scânduri şi prevăzute cu clanţe şi zăvoare. O adevărată minune, aici, în Gran Chaco.

Într-o altă încăpere, se aflau mai multe rafturi încărcate cu sticle înfundate şi pe ele erau lipite bilete. Pena a ridicat puţin lampa, iar eu am luat în mână câteva. Pe bilete erau scrise denumirile latineşti ale unor medicamente. Se părea că camera în care tocmai ne aflam era farmacia bătrânului. Era chiar cu putinţă să fie vraciul indienilor de pe acele meleaguri.

În faţa rafturilor se afla o masă şi pe această masă era un dulap din tablă închisă, încuiat cu trei lacăte. Am încercat să-l ridic, dar n-am izbutit. Am privit îndeaproape dulapul cu pricina şi ne-am dat seama că era prins cu şuruburi în masă. Pena a pus mâna pe el şi a spus:

— Cred că pe acest dulap vrea să pună mâna „Ginerele”. O fi dulapul cu bani al bătrânului, a mai spus tovarăşul meu, râzând, pentru că făcuse, de fapt, o glumă. Eu m-am mulţumit să dau din cap şi să-i spun foarte serios:

— Cred că aveţi dreptate!

— Nu se poate! Ce să caute aici un dulap în care El Viejo Desierto să-şi ţină banii!

— Dacă bătrânul are un dulap atât de trainic, înseamnă

că sunt şi bani în el. Ştii doar că, uneori, El Viejo Desierto se ducea la Santiago cu afaceri. „Ginerele” a spus că l-a întâlnit acolo.

— Oare pentru ce primea bătrânul bani?

— Cine ştie? Oricum, asta nu ne priveşte. Să căutăm mai departe!

Am deschis o uşă şi am ajuns într-o încăpere mai mare care slujea drept magazie. Tavanul era susţinut de piloni groşi din lemn. Această odaie era atât de mare, încât lampa noastră mică nu o putea lumina în întregime. Am zărit mai întâi nişte pachete, legate cu sfoară şi stivuite cu grijă, ajungând până la tavan. Peste tot se vedeau astfel de pachete, iar spaţiul dintre stivele înalte era foarte strâmt. Am ridicat unul dintre ele. Nu era atât de greu pe cât crezusem. Când l-am scuturat, s-a auzit un fâsâit.

— Scoarţă de copac! am exclamat eu.

— Se poate oare ca bătrânul să strângă scoarţă de copac, aşa cum fac şi eu? Să fie oare un *cascarillero?*

— Şi de ce nu?

— Ce ciudat! Dar ştiu că a strâns ceva bătrânul! Tot ce se vede aici valorează mii de pesos!

— Cred că nu i-a fost prea greu s-o facă! Pădurile sunt la doi paşi de locuinţa lui. Oameni are din belşug. Probabil că indienii strâng scoarţă pentru el.

— Aşa este. Nu trebuie decât s-o transporte până pe malul lui Rio Salado. Acolo se poate înjgheba o plută şi pachetele pot fi duse pe apă celui ce cumpără scoarţa.

— Pentru scoarţa de copac, bătrânul primeşte bani pe care-i aduce aici şi-i încuie în dulap. Iată că acum toate se explică. Să vedem ce mai e prin jur!

— Se poate oare ca locuinţa bătrânului să fie atât de mare? Cine-ar fi crezut asta? Nici nu m-aş fi gândit la aşa ceva, când am văzut peretele de stâncă în faţa mea.

Eram la fel de uimit ca şi tovarăşul meu. Se părea că

acest Viejo Desierto era un om însemnat, cu un trecut misterios. Cine ştie ce l-a făcut să vină în Gran Chaco? Eram sigur că nu se născuse pe acele meleaguri, deşi se arătase a fi un duşman înverşunat al albilor.

Următoarea încăpere era tot un soi de magazie, numai că aici n-am mai găsit pachete cu scoarţă de copac, ci şei – să tot fi fost vreo cincizeci la număr, atârnate pe pereţi.

— Credeţi că bătrânul are şi cai?

— Şi de ce nu? Acum îl cred în stare de orice. Ştim prea bine că indienii Tobas împrumută din obiceiurile străinilor ca nimeni alţii. Poate că acum cresc şi cai. Să mergem! Mi se pare că am zărit o scară!

Într-unul din colţurile încăperii în care ne aflam se găsea, într-adevăr, o scări. Treptele din lemn erau aşezate cu grijă unele după altele. Am urcat si am dat de o uşă care era întredeschisă. După ce am împins-o şi am făcut câţiva paşii, ne-am dat seama că ne găseam în aer liber. Trebuie să arăt că uşa despre care tocmai am vorbit semăna izbitor cu cele care dau spre cabinele marinarilor.

Ne aflam, aşadar, în aer liber, dar aceasta nu însemna că puteam zări de undeva, de sus, tot ce se afla în jurul nostru, fiindcă am dat cu ochii de un zid înalt de şapte metri. Uimirea nu ne-a fost stârnită de acesta, ci de faptul că ne aflam într-o grădină foarte bine îngrijită! Am zărit răzoare de legume, dovleci şi tot soiul de flori şi foarte mulţi trandafiri. Spre fundul grădinii se ghicea o colibă din lemn care semăna cu o şură. La fiecare colţ al colibei se zărea câte-un chioşc.

Am luat-o printre răzoare şi am ajuns la căsuţa din lemn. Aici am găsit unelte de tot felul, lopeţi, coase, greble şi altele care nu se foloseau la grădinărit. Pena ştiu prea bine despre ce era vorba. Erau unelte utilizate de cei ce strângeau scoarţă de copac. Ne-am îndreptat spre cel mai apropiat chioşc. Aici se găsea o bancă. Pena s-a aşezat şi-a

pus mâinile în poală, m-a privit şi m-a întrebat:

— V-aţi fi gândit la aşa ceva? V-ar fi trecut prin cap aşa ceva?

— Nu. Sigur că nu!

— Nici eu. Cine s-ar fi gândit că aici, în Gran Chaco, s-ar găsi o grădină în care sunt legume şi flori? O grădină cum nu ţi-e dat să vezi nici măcar la Buenos Aires. Asta-i chiar uluitor! Este o adevărată minune!

— Nu e de mirare că vedem aici o astfel de locuinţă. Mai mult ca sigur că bătrânul a găsit blocul de piatră printr-unul din locurile pe unde-a umblat şi l-a adus pentru a-şi face din el o locuinţă, dar parcă tot nu-mi vine să cred că a fost în stare să-şi facă o asemenea grădină. Oricum, cred că este un om care a avut o viaţă dură şi care s-a obişnuit cu greutăţile. Priviţi numai această bogăţie de flori, aceste chioşcuri şi mai ales acest peisaj!

În peretele înalt de care era înconjurată grădina, erau săpate nişte lucarne triunghiulare, acoperite cu o perdea de frunze. Am dat frunzele deoparte şi am putut privi amândoi peste coroanele copacilor, până departe.

— Chiar şi aceste lucarne dovedesc faptul că bătrânul este un om chibzuit, zise Pena. Sunt acoperite cu frunze, astfel încât să nu poată fi zărite de jos. Nu înţeleg cum a putut construi un astfel de zid pe buza stâncii! În Gran Chaco este pietriş.

— Aşa e, dar lut se găseşte din belşug şi se poate face cărămidă! Asta înseamnă că indienii lui se pricep să facă cărămizi din lut şi să înalţe un zid!

— Se prea poate, numai că toate acestea s-au petrecut cu multă vreme în urmă. Iată, acest zid a fost şi el acoperit de plante agăţătoare şi de muşchi. Nici nu se mai vede unde se termină stânca şi de unde începe zidul. Să mergem în celălalt chioşc! Poate că de-acolo vom zări malul lagunei!

Capitolul VII – Regina indienilor Tobas

Am pornit din nou printre răzoare, pe îngustele cărări ale grădinii care erau acoperite cu scoarţă de copac şi, pe alocuri, cu iarbă. Zgomotul paşilor noştri nu se auzea. M-am oprit pe loc speriat, când am desluşit o voce de femeie venind dinspre chioşcul spre care tocmai ne îndreptam.

— Ei, *tio*[24]*,* le-ai spus să pornească? Aş vrea să-mi aducă pasărea, fiindcă am izbutit s-o nimeresc!

— Pe toţi dracii! O señora, a şoptit Pena.

— S-ar putea să fie chiar o señorita. Vedeţi să nu vă fure inima! i-am spus, zâmbind.

— Ah! Nu-i nici o primejdie, pentru că pe mine nu mă place nici o femeie! Mă miră numai că o doamnă, sau, mă rog, o domnişoară se află aici!

— Da. Acest lucru este, într-adevăr, de mirare. A spus „bunicule”. Se pare, aşadar, că ea este nepoata bătrânului. Poate că-i încă tânără.

— Pe Dumnezeul meu! Ce facem? Mergem la ea?

— Bineînţeles! Doar ne-a auzit, nu-i aşa?

— Ar fi mai bine să ne-ntoarcem! Arătăm atât de rău şi suntem şi nespălaţi. Nu se cuvine să ne înfăţişăm astfel unei femei!

Abia mi-am stăpânit râsul. Bunul Pena era un om manierat! Se părea că tovarăşul meu mi-a citit gândurile, pentru că a ţinut să spună imediat, scuzându-se parcă:

— Ia închipuiţi-vă o domnişoară tânără şi cuviincios îmbrăcată! Ce-o să gândească despre noi, dacă apărem în faţa ei în halul în care ne găsim acum?

— Nu prea cred eu că domnişoara asta este atât de sensibilă şi de pretenţioasă. În primul rând, nu trebuie să

[24] Tio – bunicule. (n.a.)

uităm nici o clipă că ne găsim în Gran Chaco, în al doilea rând, nu trebuie să uităm că dumneaei trăieşte printre indieni şi în al treilea rând, trebuie să ţinem seama că ştie să tragă cu arma.

— De unde ştiţi?

— Doar aţi auzit împuşcătura! A tras asupra păsării de pradă şi chiar nimerit-o după cum ea însăşi a spus acum câteva clipe.

— Aveţi dreptate! O señora sau o señorita care ştie să se folosească de armă n-are să se supere pentru că nu ne-am adus fracul şi mănuşile albe ca să le purtăm cu fală aici, în Gran Chaco. Să ne luăm inima-n dinţi şi să mergem.

— Tio! S-a auzit din nou, din chioşc. De ce nu-mi răspunzi?

— Pentru că nu pe dânsul l-aţi auzit! am spus eu, în clipa în care am ajuns la intrarea în chioşc.

Am aruncat o privire în micuţa construcţie din lemn şi am zărit o fată care, atunci când a dat cu ochii de noi, s-a speriat şi a scos un ţipăt.

Tânăra s-a sprijinit cu o mână de unul din stâlpii chioşcului, ducând-o pe cealaltă la inimă şi tremurând din toate încheieturile.

Nepoata lui El Viejo Desierto era îmbrăcată într-o rochie simplă din pânză albă, care-i ajungea până la călcâie. Mijlocul îi era strâns cu un cordon din stofă roşie. Părul negru ca smoala era împletit în două cozi care-i cădeau pe spate. Avea faţa ovală, pielea arsă de soare, iar pomeţii nu-i ieşeau în afară, aşa cum se întâmplă în cazul indienilor. Frumuseţea ei nu era cu nimic mai prejos decât aceea a oricărei domnişoare din Europa.

Cred că tânăra nu tremura de frică, ci mai curând pentru că, trăind între indienii, vedea foarte rar câte-un alb. Se credea singură acolo, în acel loc în care unui străin i-ar fi fost cu neputinţă să ajungă şi, deodată, ne vedea pe noi

doi, pe mine şi pe tovarăşul meu, care apărusem aşa, pe neaşteptate, în faţa ei şi care pe deasupra nici nu arătam foarte bine. Această apariţie bruscă a doi străini ar fi speriat chiar şi pe cea mai curajoasă fată.

Sprijinită de banca de pe care tocmai se ridicase, se afla puşca. Fata a făcut o mişcare fulgerătoare, a luat arma, a îndreptat-o spre noi şi ne-a întrebat ameninţător:

— Cine sunteţi? Ce căutaţi aici?

— Vă rog să lăsaţi puşca deoparte, i-am spus eu, cu voce blândă. Nu am venit aici mânaţi de gânduri rele.

— Aţi vorbit cu bunicul meu? a mai întrebat frumoasa fată.

— Desigur!

— Bineînţeles că aţi vorbit cu dânsul! a exclamat tânăra, lăsând puşca din mână. Dacă nu aţi fi vorbit, nu v-aţi fi aflat acum aici!

— Bunicul dumneavoastră mai are nişte treburi de făcut, dar va veni curând.

— De ce nu v-aţi lăsat armele jos, la intrare?

— Pentru că nu vom pleca imediat. Mai rămânem un pic. Acum însă le vom lăsa deoparte, pentru că vedem prea bine că nu vă plac armele.

— Vedeţi că nu-mi plac armele? a întrebat fata, zâmbind cu mândrie. Nu mă tem de arme! Chiar îmi plac şi ştiu să le folosesc! Fără arme n-am putea trăi! V-aş ruga să vă aşezaţi.

Ne-am lăsat puştile lângă peretele înalt şi am intrat în chioşcul în care era loc chiar şi pentru şase, şapte oameni. După ce ne-am aşezat înaintea ei, ne-a privit atent şi a spus:

— Bunicul meu trebuie să aibă mare încredere în dumneavoastră, dacă v-a destăinuit taina lui. În această grădină n-a intrat până acum decât un singur străin!

Când a rostit aceste ultime cuvinte, pe faţa tinerei fete s-

a întipărit atâta tristeţe, încât am simţit nevoia să întreb:

— Acest străin nu era un om bun, nu-i aşa?

— De unde ştiţi? a izbucnit ea.

— Am avut o bănuială.

— Îl cunoaşteţi! L-aţi văzut! Nu minţiţi! Unde se află acum?

În timp ce spunea toate acestea, ochii ei se asemănau cu cei ai unei pisici sălbatice care aşteaptă clipa potrivită pentru a se arunca asupra prăzii.

— Vă rog să vă liniştiţi, señorita! Nu-l cunosc pe acel om!

— Atunci de ce aţi vorbit despre el?

— Pentru că dumneavoastră aţi adus vorba despre un străin.

— Dar dumneavoastră aţi spus că nu era un om bun!

— Am spus asta numai fiindcă v-aţi schimbat la faţă şi se vedea că nu aveţi o părere prea bună despre el.

— S-a văzut pe chipul meu ce cred despre acel străin? Ei, bine, nu v-aţi înşelat. Este un om care nu se sfieste să jure strâmb şi… şi… Îl urăsc!

Fata se înşela. Încă-l mai iubea pe acel om şi, dacă l-ar fi zărit în clipa aceea pe malul lagunei, i-ar fi sărit în braţe.

Atât eu, cât şi Pena am tăcut. Această fată era un adevărat mister pentru mine. Se părea că are inima deschisă şi, totuşi, ascundea ceva în sufletul ei. După o vreme, fata a spus, ca şi când ar fi vorbit numai pentru sine:

— Îl urăsc! Îl urăsc fiindcă este alb!

— Urâţi albii, señorita?

— Da! Îi urăsc, pentru că toţi albii mint! Nu sunt credincioşi!

— Se prea poate să fi cunoscut un alb care v-a minţit şi care nu v-a fost credincios, dar trebuie să vă spun că există milioane de albi. Credeţi cumva că toţi sunt la fel?

— Da! Toţi sunt la fel. I-am văzut eu în San Antonio, unde

m-a dus bunicul şi m-a dat la o şcoală, fiindcă a vrut să am o educaţie aleasă!

— Aveţi o educaţie aleasă, señorita! Am spus eu, crezând că astfel îi fac compliment.

Fata m-a privit de parcă ar fi vrut să mă ucidă pe loc şi apoi a spus:

— Nu am educaţie aleasă! Nu sunt şi nici nu vreau să fiu asemenea un domnişoare de neam mare! Aş fi vrut asta odată, mai demult. Mi-aş fi dorit am o educaţie aleasă, dar asta numai de dragul lui… şi el n-a mai venit!

— Vreţi să spuneţi că nu v-a plăcut în San Antonio?

— Nu mi-a plăcut, dar, cu toate acestea, aş mai fi rămas acolo, dacă oameni ar fi fost, într-adevăr, buni. Oamenii de-acolo îşi spuneau cuvinte frumoase atunci când se-ntâlneau, dar, după aceea, vorbeau urât unii despre alţii. Sunt nişte mincinoşi cu toţii. Nişte oameni plini de răutate. Am fugit de-acolo!

— Cum? Vreţi să spuneţi că bunicul dumneavoastră v-a adus din nou aici?

— Nu. M-am întors singură!

— Aţi făcut drumul prin sălbăticia asta, aşa, de una singură? Hm! O domnişoară care…

— Nu sunt o domnişoară! Nu mă mai numiţi astfel! N-am dorit decât să mă întorc printre cei din tribul meu şi nu mi s-a dat voie s-o fac. Atunci mi-am adus aminte că sunt regina indienilor Tobas şi că nimeni nu are dreptul să-mi poruncească nimic. Când dormeau cu toţii, am luat cuţitul, puşca şi cel mai bun cal al domnului la care bunicul mă lăsase în gazdă şi, în cinci zile, am ajuns la ai mei. Vă spun că nu voi mai pleca niciodată de-aici.

— Bine, señorita, dar cum aţi ştiut drumul?

— L-am ştiut pentru că era chiar drumul pe care bunicul m-a dus până la San Antonio.

— Şi v-aţi încumetat să faceţi, aşa, de una singură, un

drum atât de lung? Ce aţi mâncat timp de cinci zile?

— Ce-am vânat.

— Trageţi chiar atât de bine cu puşca?

— Da. Cu puţină vreme-n urmă, am împuşcat un vultur şi bunicul a plecat cu gândul de a da poruncă să mi se aducă pasărea.

Bătrânul nu mai apucase să-i trimită pe indieni să ia vulturul pe care-l împuşcase fata. Eram foarte curios şi voiam să aflu cât mai multe despre această fată, aşa că am întrebat-o:

— Bunicul v-a crescut de când eraţi mică?

— Nu, l-am cunoscut doar când a venit aici, la noi.

— Înseamnă că bătrânul nu este bunicul dumneavoastră.

— Nu, dar îi place să-l numesc astfel. Ţine la mine ca la copilul lui. De fapt, trebuia să-i spun „tată”, dar nu-i place să audă acest cuvânt.

— De când se află dumnealui aici?

— De unsprezece ani. Când a venit bunicul la noi, eu aveam doar şase ani.

— De unde a unde a venit?

— Din Europa.

— Ştiţi din ce popor se trage?

— Da, dar nu am voie să vorbesc nimănui despre asta. A plecat din ţara lui, pentru ca cineva a vrut să-l ucidă.

— Aţi spus că sunteţi regina indienilor Tobas. Cine este căpetenia lor?

— Neamul indienilor Tobas cuprinde mai multe triburi. Fiecare trib are căpetenia sa. Eu sunt regina tuturor indienilor Tobas, dar bunicul ia hotărâri în locul meu.

— Cum se face că marea căpetenie a indienilor Tobas nu este bărbat?

— Ultima mare căpetenie era bunicul meu adevărat, dar el a murit mai demult. O altă mare căpetenie a plecat de pe aceste meleaguri şi nu s-a mai întors nicicând.

— De ce?

— Vă voi povesti cum s-au petrecut lucrurile. Iată, neamul regilor care domneau peste indienii Tobas îşi are rădăcinile în vremurile străvechi, întocmai ca şi indienii Tobas. Bunicul meu, ultimul dintre urmaşii acestui neam de regi, nu a avut un fiu, ci o fiică. După legile indienilor Tobas, această fiică a bunicului meu trebuia să devină regină. Cei mai viteji, cei mai iscusiţi, cei mai puternici dintre războinicii Tobas au vrut ca regina să le devină soţie, numai că regina iubea un alb. Bătrânii s-au adunat la sfat şi au hotărât ca acest alb, care a fost soţul mamei mele, să devină regele, adică marea căpetenie a indienilor Tobas. Imediat ce m-am născut eu, acest alb a plecat la vânătoare şi nu s-a mai întors nici până-n ziua de azi. O dată cu el a dispărut şi aurul pe care indienii l-au adun din munţi şi care era, de fapt, comoara poporului meu.

— I s-o fi întâmplat vreo nenorocire în timp ce vâna?

— Oare se cuvine să iei mult aur cu tine, atunci când pleci la vânătoare?

— Nu. Dar l-a văzut cineva când a luat aurul?

— Nu.

— Atunci se prea poate ca altul să fi fost hoţul.

— Nu, fiindcă, dacă un indian Tobas ar fi furat aurul, s-ar fi băgat imediat de seamă că s-a îmbogăţit peste noapte. Nu, nu. Tatăl meu a fost hoţul. De când a plecat, n-a mai auzit nimeni nimic despre el. În schimb, l-a văzut cineva într-un oraş mare, care se numeşte Montevideo. Indianul Tobas care a ajuns în Montevideo, pentru că era călăuza unor albi, l-a zărit pe tatăl meu, pe marea căpetenie, într-o caleaşcă foarte frumoasă. Războinicul a pornit pe urmele caleştii şi a văzut că aceasta s-a oprit în faţa unei case mari. Când tatăl meu a coborât din caleaşca, războinicul l-a strigat pe nume. Tata l-a recunoscut şi l-a poftit în casă. Apoi a vrut să cumpere cu bani tăcerea războinicului. Ca şi

când asta n-ar fi fost de-ajuns, tata i-a mărturisit războinicului că avea altă soţie. Când războinicul a plecat din casă, cuţitul său era înroşit de sânge.

— Ce-a făcut?

— Ce ar fi făcut orice războinic Tobas în locul lui!

— Doamne! Războinicul l-a înjunghiat pe tatăl dumneavoastră?

— Desigur. Tatăl meu era un trădător şi cred că astfel s-a făcut dreptate. Fata rostise aceste vorbe cu hotărâre şi cu asprime şi, după ce a tăcut câteva clipe, a continuat să povestească:

— Mama l-a iubit foarte mult. După ce a plecat şi nu s-a mai întors, ea s-a îmbolnăvit şi a murit. După moartea ei, am devenit regina indienilor Tobas.

— Cel pe care-l veţi lua de soţ va fi rege?

— Da, numai că indienii Tobas nu vor mai avea nicicând un rege.

— Nu vreţi să vă căsătoriţi?

— Nu-i vorba de asta! Cel pe care l-am iubit a plecat şi nu s-a mai întors. Mă bucur că nu am devenit soţia lui. Bunicul mi-a spus eram prea tânără pentru a mă căsători. Chiar dacă mă căsătoream, tot m-ar fi părăsit într-o zi.

— Cine era acest om?

— Un *Cascarillero.*

— Era tânăr?

— Tânăr şi frumos, puternic şi curajos. Toate fetele îl iubeau, dar el mă iubea numai pe mine. Numai că dragostea lui n-a durat mult şi, în cele din urmă, a plecat.

— Poate că se va întoarce.

— Nu se mai întoarce. A spus că va reveni peste un anumit timp şi, de când a plecat, a trecut de două ori pe-atât.

— Şi el a furat?

— Da.

— Hm! Şi ce-a furat?

— Bani. Mulţi bani. O parte din ei erau ai bunicului, o altă parte erau ai albului.

— Dacă lucrurile s-au petrecut, într-adevăr, aşa, înseamnă că este un om fără conştiinţă, la fel ca şi tatăl dumneavoastră. Câtă vreme s-a aflat printre voi?

— Mai mulţi ani. Bunicul l-a găsit în pădure. Era rănit. Atunci bunicul l-a adus pe malul lagunei ca să-l vindece şi mai apoi l-a îndrăgit. A avut atâta încredere în el, încât l-a luat cu sine, în locurile unde ştia că se găseşte aur sau *cascarilla.* Ne-am îndrăgit unul pe altul şi căpeteniile s-au adunat la sfat şi apoi nu au vrut să încuviinţeze unirea noastră. Bunicul a vorbit în numele meu şi în numele celui pe care-l îndrăgisem. În cele din urmă, căpeteniile şi-au dat consimţământul. Apoi a venit anotimpul în care ducem *cascarilla* la râu. Oamenii noştri au construit o plută şi au încărcat *cascarilla.* Alesul inimii mele urma să plece împreună cu plutaşii pentru a duce *cascarilla* la Santa Fé. Acolo el trebuia să ducă scoarţa de copac şi să se întoarcă cu banii. S-au întors doar plutaşii. Îl însoţiseră chiar până la vaporul în care trebuia să fie încărcată *cascarilla* şi apoi i-au pierdut urma.

— Atunci nu puteţi spune că-i un hoţ. Poate că s-a întâmplat ceva şi el nu şi-a mai putut ţine cuvântul.

— Aşa am sperat şi eu şi m-am gândit de foarte multe ori la asta. Acum însă nu mai trag speranţe. Bunicul a trimis un om de încredere la Santa Fé. Acesta a aflat că scoarţa de copac fusese vândută şi banii fuseseră încasaţi de cineva. Oare aceasta nu este o dovadă a faptului că omul pe care l-am iubit este un trădător şi-un hoţ?

— Nu. La Santa Fé şi prin împrejurimi este război. Ca să ajungi de acolo până aici, trebuie să străbaţi şi teritorii care aparţin unor triburi care se află în conflict cu indienii Tobas. Cine ştie dacă cel pe care l-aţi iubit cândva se mai află

acum în viaţă?

Fata a privit laguna prin lucarnă. S-a mai luminat la faţă şi m-a întrebat cu voce blândă:

— Sunteţi de părere că nu trebuie să-mi pierd speranţa, señor?

— Aşa cred. Oricum, chiar de-ar fi ca acel om să nu se mai întoarcă niciodată, nu aveţi dreptul să credeţi că el este un trădător şi un hoţ. Acest drept nu-l veţi avea decât atunci când veţi putea dovedi că el se mai află în viaţă şi că s-a folosit de nişte bani care nu-i aparţineau.

— Vă mulţumesc, señor! Nu mai simţeam decât ură pentru el, dar acum ştiu că nu trebuie să-l urăsc. Poate că totuşi se va întoarce… dar… nu aţi spus dumneavoastră că bunicul trebuie să vină aici? Ce treabă are oare? Dumneavoastră sunteţi oaspeţii săi, iar în lipsa lui, eu sunt gazda.

Am luat puşca fetei în mână, ca şi când aş fi fost doar curios să văd ce fel de armă era. Am văzut că nu era încărcată şi m-am liniştit. Ştiam prea bine că fata putea măcar să-ncerce să tragă în noi.

— Bunicul dumneavoastră nu poate să vină deocamdată, am spus eu, aşezând puşca fetei la locul ei.

— De ce?

— A făcut un lucru necugetat şi acum nu poate veni aici pentru a se afla lângă dumneavoastră.

— Un lucru necugetat?

— Da, întocmai. Ascultaţi-mă şi veţi afla despre ce este vorba. Sper sa fiţi mai înţeleaptă decât bunicul dumneavoastră. Războinicii au pornit împotriva indienilor din tribul Chiriguanos, satul nu este păzit şi poate fi o pradă uşoară pentru un duşman.

— Nu chiar. În sat se mai află câţiva războinici, dar cei mai mulţi dintre ei au plecat, aşa cum aţi spus.

— Asta înseamnă că nici dumneavoastră, nici bunicul

dumneavoastră nu vă aflaţi în deplină siguranţă, în cazul în care vreun duşman ar ataca satul.

— Am şti să ne apărăm împotriva oricărui duşman!

— Cu o mână de războinici?

— Nici măcar n-ar fi nevoie de războinici.

— Aşa? Şi atunci cine să lupte?

— Noi, fetele!

— Oh! Fetele din tribul Tobas se pricep chiar atât de bine să lupte?

— Pe vremuri nu luptau, dar de când sunt sigură că tribul Tobas nu va avea nicicând un rege, le-am strâns pe fete în jurul meu şi le-am ales pe cele mai puternice şi mai curajoase dintre ele. Bunicul le-a arătat cum se cuvine să lupte, iar eu cred acum că fetele din tribul Tobas pot lupta la fel de bine ca războinicii.

— Vor putea ele să lupte şi împotriva războinicilor, Mbocovis? Vă pun această întrebare, fiindcă ştiu că aceştia au pornit încoace pentru a-i ataca pe indienii Tobas.

— De unde ştiţi asta?

— Ne-am aflat chiar în apropierea taberei lor şi am auzit ce-au vorbit. Fata s-a ridicat încet, s-a sprijinit de zid şi-a încrucişat braţele şi a spus:

— Trebuie să-mi povestiţi totul cu de-amănuntul! Trebuie să ştiu tot, pentru a putea da poruncile cuvenite!

O alta în locul ei s-ar fi speriat de moarte şi ar fi sărit imediat în picioare, dacă ar fi aflat că satul urma să fie atacat. Am băgat, însă, de seamă că tânăra pe care o aveam în faţa mea putea să fie liniştită şi înţeleaptă ca un războinic bătrân, care ştie prea bine că izbânda oamenilor săi depinde de poruncile pe care le va da.

I-am povestit fetei tot ce s-a întâmplat până în clipa în care am tras de rădăcină şi am auzit dangătul clopotului. Fata mă ascultase cu răbdare, dar când am ajuns cu povestirea la momentul pe care l-am pomenit, imediat ce i-

am spus că am auzit clopotul, regina indienilor Tobas nu s-a mai putut stăpâni şi a izbucnit:

— Aţi îndrăznit să faceţi toate astea?

— Da.

— Atunci se cuvine să vă spun că mă mir că vă mai aflaţi în viaţă. Dacă nu mi-aţi povesti chiar dumneavoastră toate cele câte s-au întâmplat, aş fi putut să jur că toate-s minciuni şi că dumneavoastră aţi murit. Tocmai prin aceea că aţi fost în stare să descoperiţi singuri tainele noastre, v-aţi câştigat dreptul de a rămâne în viaţă.

— Ei, bine, dacă ar fi fost după bunicul dumneavoastră, nu am mai fi fost acum vii.

După ce am rostit aceste cuvinte, i-am povestit ce s-a mai întâmplat după ce am ajuns în locuinţa lui Viejo Desierto.

Tânăra m-a ascultat liniştită, fără a scoate nici măcar un cuvânt care ar fi arătat spaima sau mirarea. Doar în ochi i se putea citi, când şi când, neliniştea din suflet.

După ce am terminat de povestit, fata a ridicat mâna stângă şi mi-a pus-o pe umărul drept, spunând:

— Señor, bunicul avea dreptate când spunea că sunteţi primejdios. Sunteţi, într-adevăr, primejdios pentru duşmanii dumneavoastră. Eu cred, însă, că aţi venit la noi mânat de gânduri prieteneşti. Îmi doresc să rămâneţi pe veci prietenul nostru.

— Vreau să vă fiu prieten, dar asta doar cu condiţia de a nu mai fi jignit.

— Nimeni dintre noi nu vă va mai jigni vreodată.

— Ce se va întâmpla dacă bunicul dumneavoastră va continua să vadă în noi duşmani?

— Am să-i vorbesc şi el va trebui să asculte nu numai de mine, ci şi de sufletul său bun.

— Atunci vă însoţim.

— Da, desigur… sau mai bine nu! Rămâneţi aici! Vreau

să fiu chiar eu aceea care-l va elibera. Este foarte mândru şi ar fi mai bine să nu vă vadă, tocmai pentru că dumneavoastră aţi fost cei ce i-aţi venit de hac.

— Nu credeţi că ne cereţi prea mult, señorita? Noi nu cunoaştem toate tainele dumneavoastră şi, în timp ce stăm liniştiţi aici şi aşteptăm, ni se pot întâmpla foarte multe.

— Vă dau cuvântul meu că nu vi se va întâmpla nimic. Vă este de-ajuns? Aveţi încredere în mine?

— Da. Duceţi-vă!

Fata a plecat fără a-şi lua puşca şi, după ce nu am mai putut-o zări, Pena a spus:

— Pe toţi dracii! Nu am întâlnit niciodată o asemenea fată! Oare ce se va întâmpla acum?

— Cred că se va întoarce împreună cu bătrânul şi mai cred că acesta ne va ruga să-l iertăm.

— Hm! Fata este, oricum, mai chibzuită decât el. Se vede de la o poştă că ea este regina indienilor Tobas!

— Se cuvine să ştiţi că femeile care-şi încrucişează braţele dau dovadă de multă stăpânire de sine. Să sperăm că totul va fi bine.

Capitolul VIII – El Viejo Desierto

A trecut aproape jumătate de ceas până când s-a întors fata. În spatele său păşea bătrânul. Pe faţa lui se citea ruşinea, supărarea şi părerea de rău.

— Iată-l! L-am adus! a spus fata, zâmbind.

El Viejo Desierto a înclinat uşor capul şi a spus:

— Unica mi-a zis cum stau lucrurile. Nu aveam de unde să ştiu totul în amănunt. Dacă mi-aţi fi spus mai multe, poate că m-aş fi purtat altfel cu dumneavoastră.

Adevărul era că îi spusesem bătrânului acelaşi lucru pe care i-l povestisem şi fetei, numai că acesta nu găsise o scuză mai bună. Am simţit nevoia să-i uşurez situaţia şi am zis:

— Am intrat în casa dumneavoastră fără a vă cere voie şi de aceea v-am stârnit mânia. Ne cerem iertare.

— V-am iertat! Dar acum să trecem la chestiuni mai însemnate, señores. Aş dori să-mi daţi o dovadă a faptului că lucrurile stau aşa cum aţi spus. Puteţi să-mi daţi o asemenea dovadă?

— Vai, señor! Ce v-aş putea răspunde la o asemenea întrebare? Noi am venit aici pentru a vă avertiza. Asta am dorit să facem şi asta am făcut. Dacă ne credeţi, e bine. Dacă nu ne credeţi, nu vă rămâne decât să aşteptaţi până când indienii Mbocovis se vor afla aici şi se vor năpusti asupra dumneavoastră.

— Aşa ceva n-are să se întâmple.

— Aş vrea să vă fac o propunere. Vă rog să ne consideraţi ostaticii dumneavoastră. Dacă se va dovedi că am minţit, aveţi dreptul să ne trageţi câte-un glonte în cap!

La aceste vorbe ale mele, bătrânul a zâmbit şi a spus:

— Vreţi să cred că dumneavoastră sunteţi oamenii cărora

le poate trage cineva un glonţ în cap, fără să se teamă că va fi el însuşi împuşcat, chiar înainte de a apăsa pe trăgaci? Oameni mai curajoşi ca dumneavoastră nu mi-a fost dat să văd nicicând. Niciodată n-am crezut că mi se va întâmpla ceea ce mi s-a întâmplat astăzi şi, pe deasupra, chiar în casa mea şi chiar atunci când lângă mine se găseau doi războinici puternici ca nişte urşi! Ca să nu mai vorbim de faptul că indienii nu trebuiau decât să sufle în sarbacane! Vai de cel ce vă este duşman!

— Adică vai de războinicii Mbocovis!

— Indienii Mbocovis sunt, într-adevăr, duşmanii dumneavoastră? Ce rău v-au făcut?

— Nu ne-au făcut nici un rău.

— Dacă aşa stau lucrurile, nu puteţi spune că aceşti indieni sunt duşmanii dumneavoastră!

— Nu, dar ştim că ei vor să vă prade. Războinicii Mbocovis cred că aveţi multe bogăţii aici şi că aceste bogăţii trebuie să ajungă în mâinile lor. Acestea fiindu-le planurile, nu mai încape nici o îndoială de partea cui este dreptatea.

— Cred că spuneţi adevărul, dar am o întrebare. Ce ar trebui să fac pentru ca taina mea să nu se afle?

— Am să vă spun, a intervenit tovarăşul meu. Mă numesc Pena şi sunt *cascarillero.*

— Sunteţi *cascarillero?* a întrebat bătrânul. Şi de unde luaţi scoarţa de copac?

— De peste tot!

— Şi credeţi că în Gran Chaco veţi găsi scoarţă de copac?

— Desigur! a spus Pena, căruia părea că-i face plăcere să-l necăjească pe bătrân.

— Vreţi să rămâneţi prin părţile astea?

— Se prea poate! Totul este să găsesc nişte tovarăşi de nădejde.

— Atunci se cuvine să vă spun că indienii din Gran Chaco

nu se bucură când albii vin pe pământurile lor.

— Ah! Indieni există peste tot! I-am întâlnit mereu în drumurile mele şi nu i-am întrebat niciodată dacă am voie să-mi văd de treaba mea, sau nu. Dacă se întâmplă să curăţ scoarţa de pe câţiva copaci, indienii-mi vor da pace, pentru că nu le fac nici un râu.

El Viejo Desierto a văzut prea bine că vorbele-i nu au nici un efect asupra lui Pena, aşa că s-a întors spre mine şi m-a întrebat:

— Şi dumneavoastră sunteţi *cascarillero?*

— Nu. Eu sunt doar un *viajero*[25].

I-am spus bătrânului cum mă numesc şi acesta a izbucnit:

— Cum? Sunteţi neamţ? Acum m-am liniştit! Nu cred că veţi face vreun rău unui compatriot!

— Unui compatriot? am întrebat eu, uluit.

— Da, întocmai! Eu am venit din Germania!

— Ce? a întrebat Pena, la rândul său. El Viejo Desierto e un compatriot de-al nostru? Cine s-ar fi gândit la aşa ceva?

— Şi dumneavoastră sunteţi din Germania? l-a întrebat bătrânul pe tovarăşul meu. Nu se poate! Numele dumneavoastră este Pena!

— Vă rog să aveţi bunătatea de a traduce numele ăsta în germană!

— Pena se poate traduce prin Schmerz[26], Sorge[27], Kummer...

— Stop! a strigat Pena. Aţi nimerit-o! Numele meu adevărat este Kummer.

— Care va să zică, locuiţi în Porto Allegre, dar veniţi din Germania?

---

[25] Viajero - călător (lb. spaniolă). (n.a.)
[26] Schmerz - Durere (lb. germană). (n.tr.)
[27] Sorge - Grijă (lb. germană). (n.tr.)

— Da. Din Breslau.

— Şi dumneavoastră? m-a întrebat bătrânul.

— Eu sunt din Saxonia.

— Mulţumesc lui Dumnezeu! Atunci nu…

El Viejo Desierto s-a oprit speriat.

Parcă se schimbase. Parcă devenise alt om. Vocea îi era mai plăcută şi părea că întinerise dintr-o dată. Pe faţa lui se citea fericirea. Desigur, era ciudat, că trei nemţi să se întâlnească tocmai în Gran Chaco, în acea locuinţă misterioasă, săpată-n stâncă. Bucuria pe care i-o provocase bătrânului această neaşteptată întâlnire îl adusese la un pas de a spune un lucru pe care nimeni nu s-ar fi cuvenit să-l afle. Nu spusese chiar tot, se oprise la timp, dar mie mi s-a părut că se bucura de faptul că nu eram din acelaşi oraş sau din aceeaşi regiune cu el. N-aş putea spune de ce, dar m-am gândit, fără voia mea, la încăperea cu cranii. Se prea poate ca acest bătrân să nu fi vrut să ne dezvăluie trecutul său. M-am gândit într-o clipă la toate astea şi am spus repede:

— Da. Se cuvine să-i mulţumim Bunului Dumnezeu că suntem toţi trei din Germania! Acum sunt sigur că putem avea deplină încredere unii în alţii şi ştiu că ne vom ajuta la greu!

Rostisem aceste vorbe cât putusem de repede. Trăgeam nădejdea că bătrânul va crede că nu mi-am dat seama de faptul că nu-şi dusese gândul până la capăt. Spre deosebire de mine, Pena ar fi dorit să ştie tot şi a spus:

— Am aflat că sunteţi din Germania, dar am putea şti de unde anume?

— Mda, de… si… gur! S-a bâlbâit bătrânul. E… eu… su… sunt… din…

El Viejo Desierto a tăcut preţ de câteva clipe, privindu-ne cu băgare de seamă. Şi-a îndreptat spatele şi, în cele din urmă, a spus:

— Nu! Nu vreau să vă mint! Am fost german trup şi suflet! Tocmai de-aici mi s-a tras nenorocirea. Sunt născut în Danemarca, dar azi ţara mea face parte din Imperiul german. Astăzi nu s-ar fi putut întâmpla ce s-a întâmplat atunci… Dar despre toate astea vă voi povesti mai târziu! Cunoaşteţi istoria landului Schleswig-Holstein? I-am spus amândoi că ştiam despre ce era vorba şi El Viejo Desierto a mai adăugat: Când aţi citit despre Schleswig-Holstein, aţi întâlnit numele Alfred Herbst? Ne-am gândit amândoi, dar nu ne-am amintit de acest nume, bătrânul a continuat: Eu sunt Alfred Herbst. Poate că voi avea timp să vă povestesc totul, dar nu o pot face acum. În clipa asta n-avem vreme pentru aşa ceva. Oricum, ar trebui să ne cunoaştem mai bine. Cred că s-ar cuveni să vorbim aum despre războinicii Mbocovis. Dar mai întâi… Unica! Ai auzit cine sunt domni! Nu-i saluţi?

Aceste cuvinte fuseseră rostite tot în germană şi, spre marea mea surpriză, fata ne-a întins mâna pe rând, spunând într-o germană destul de bună.

— Ne faceţi o mare bucurie! Fiţi bineveniţi!

— Doamne, Doamne, ce minune! vorbiţi germana, domnişoară Unica? Mai e un pic şi aflăm că nici măcar nu sunteţi indiancă şi că v-aţi născut de fapt în Munchen la Wiesbaden!

— Nu, asta nu! a spus bătrânul. Eu mi-am iubit ţara şi mi-a plăcut mult să vorbesc limba pe care-am învăţat-o de la părinţi. În anii pe care i-am petrecut aici mi-am dorit să pot vorbi cu cineva în germană. Unica n-a avut încotro şi a devenit eleva mea. A învăţat foarte repede şi acum înţelege şi vorbeşte bine germana. Oricum, în afară de mine, a mai avut un profesor!

După ce a făcut această mărturisire, bătrânul a tăcut.

— Spune mai departe, bunicule! l-a îndemnat Unica.

— Nu! Am să tac! Ştiu că te doare sufletul când vorbesc

despre el!

— Ba nu! Aceşti domni au aflat deja câte ceva. Le-am spus că-l urăsc.

— Ce bine-ar fi fost dacă l-ai fi urât de la bun început! Dumneavoastră, domnilor, nu sunteţi primii nemţi care mi-au fost oaspeţi. S-a întâmplat într-o zi să dau în pădure peste-un tânăr rănit. L-am luat cu mine şi a rămas aici multă vreme. S-a purtat astfel încât ne-a câştigat încrederea, pentru ca mai apoi să ne trădeze. Cel mai mult m-a durut faptul că era neamţ!

— Cum se numea?

— M-am jurat că nu voi mai rosti nicicând numele lui!

— Puteţi să ne spuneţi măcar de unde era?

— Da, era din Graz.

— Deci era din Austria! V-aş ruga mult să nu-l mai vorbiţi de rău! De cât timp ar fi trebuit să se întoarcă?

— De şase luni.

— Dacă ne gândim la ce se petrece pe aceste meleaguri, şase luni nu înseamnă o veşnicie. Drumul de la Buenos Aires până aici este destul de lung şi, prin locurile pe unde este nevoit să treacă pentru a ajunge la Laguna de Carapa, domneşte războiul, asta fără a mai pune la socoteală că poate să cadă oricând în mâinile indienilor. Câţi oameni s-au aflat în tovărăşia lui?

— Pe drumul de întoarcere? Nici unul.

— Vreţi să spuneţi că-i singur? Şi dumneavoastră îl vorbiţi de rău! Mă aflu în America de Sud de puţină vreme, dar pot să vă spun că, dacă nu aveam un dram de noroc, puteam să mor de zece ori până acum sau să mă las de o sută de ori strivit în angrenajul încâlcit al politicii.

Unica mi-a aruncat o privire în care se putea citi recunoştinţa. Bătrânul a căzut mai întâi pe gânduri şi apoi a mai făcut o încercare pentru a-şi susţine punctul de vedere, spunându-mi:

— Am aflat că a ajuns la Buenos Aires şi că a încasat banii.

— Perfect, dar aveţi vreo dovadă cum că el ar fi fugit cu banii?

— Nu, n-am, dar cred, sau mai bine zis, credeam că, după ce i-a încasat, a preferat să dispară.

— Atunci nu vă mai gândiţi la asta până ce nu veţi avea dovada faptelor sale. Mi-a fost dat să mai cunosc eu pe câte cineva despre care oamenii spuneau că e un nemernic şi, până la urmă, s-a dovedit că avea un suflet curat, poate chiar mai curat decât al celor care-l jigniseră.

Unica mi-a întins mâna şi mi-a spus:

— Vă mulţumesc, domnule! M-aţi scăpat de un mare chin!

Bătrânul şi-a aţintit privirea în pământ şi a repetat întocmai cuvintele mele:

— Până la urmă s-a dovedit că avea un suflet curat, poate chiar mai curat decât al celor ce spuseseră despre el că-i un nemernic! Apoi, după ce s-a oprit pentru câteva clipe, a continuat: Nu vreau să judec pe nimeni, fiindcă şi eu voi fi judecat cândva. Acum trag din nou nădejdea că tânărul austriac se va întoarce, dar, să lăsăm asta, domnilor! Să vorbim despre un lucru mult mai însemnat şi anume despre atacul indienilor Mbocovis. Şi, ca să vă simţiţi bine, m-am gândit să vă fac o surpriză. Mai întâi, v-aş ruga să staţi jos.

Aici bătrânul avea dreptate. De când venise în grădină, vorbisem stând numai în picioare. Unica părea să ştie ce vrea bătrânul, pentru că a plecat imediat şi s-a întors cu o măsuţă. Apoi a adus câteva sticle de vin şi o cutie cu trabucuri.

— Aveţi dreptate să vă miraţi, domnilor! a exclamat bătrânul. Vin şi trabucuri în Gran Chaco! Desigur că vinul a fost cumpărat şi adus cu ajutorul catârilor. Trabucurile,

însă, sunt făcute aici, din tutun cultivat!

— Cultivaţi tutun? a întrebat Pena.

— Da şi încă din cel mai bun. Dacă veţi mai zăbovi o vreme pe la noi, veţi putea vedea ce i-am învăţat pe indienii mei. Indianul nu este leneş, aşa cum se tot spune. Daţi-i un profesor bun, purtaţi-vă cu el aşa cum se cuvine şi veţi vedea că vrea şi că este în stare să înveţe. Numai când încerc să le arăt cum trebuie să arunce cuţitul şi cum trebuie să tragă cu pistolul, indienii mei se înspăimântă şi nu vor să audă de pistol. Nici nu mă pot supăra pe ei... Trebuie să ştiţi că indieni Tobas cultivă tutun şi fumează trabucuri atât de bune, încât sunt de invidiat. Serviţi-vă, domnilor!

Între timp bătrânul umpluse patru pahare cu vin.

— Am auzit că indienii Tobas se deosebesc mult faţă de semenii lor, am spus eu.

— Ce înseamnă „se deosebesc mult”? Au avut un profesor potrivit cu firea lor. Daţi-le şi indienilor din alte triburi un om care să ştie să-i instruiască şi mai ales să se poarte cu ei şi veţi vedea că oricare dintre războinicii roşii va face progrese. Am început să cultivăm viţă de vie pe nişte mici insule pe care nu le puteţi zări de-aici. Mai cultivăm şi legume de tot felul. Pământ nisipos, despre care se ştie că este cel mai bun pentru cultivarea tutunului, avem din belşug. Indienii au învăţat foarte repede cum se cultivă tutunul şi cum se prelucrează. Au învăţat, de asemenea, cum se rulează frunzele de tutun şi cum se fac trabucurile. Şi iată că pot oferi trabucuri oricui, fără să-mi fie ruşine. Dar, în sfârşit, spuneţi-mi ce aţi auzit în tabăra indienilor Mbocovis.

Pena a povestit despre tot. El Viejo Desierto l-a ascultat fără a-l întrerupe şi apoi a spus:

— „Ginerele” a fost aici să ne spioneze. Înseamnă că este foarte şiret, pentru că noi suntem mereu cu ochii-n patru.

Acest om dovedeşte din plin că este primejdios şi trebuie să facem astfel încât să nu-şi poată duce planurile la bun sfârşit.

— Ştiţi cumva cine este acest om? am întrebat eu.

— Nu. Dumneavoastră ştiţi?

— Da. Aţi auzit poate de o călăuză vestită prin Anzi, un om care este cunoscut sub numele de El Sendador.

— Toţi am auzit de el, dar de văzut nu l-a văzut nimeni pe-aici. Este un nemernic şi nu aş avea încredere nicicând într-un om de teapa lui.

— Aveţi vreun motiv pentru a spune despre el că este un nemernic?

— Am chiar mai multe. Primul şi cel mai însemnat ar fi că este un adevărat diavol pentru indieni, fiindcă îi asmute pe unii împotriva altora. Tot el îi asmute şi împotriva albilor. Indienii Mbocovis sunt aliaţii lui şi ştiu că trăieşte în mijlocul lor. Cunosc prea bine ce m-a făcut să cred că-şi are sălaşul pe pământurile indienilor Mbocovis. El are tovarăşi şi printre membrii altor triburi, împreună cu care pune la cale tot soiul de mârşăvii, dar cred că indienii Mbocovis sunt aliaţii lui. De ce mă întrebaţi de el? Îl cunoaşteţi?

— Da, îl cunosc, din păcate! E o întreagă poveste, i-am spus eu bătrânului, istorisindu-i câte ceva din cele întâmplate. Vă voi spune totul mai târziu, l-am asigurat eu pe El Viejo Desierto. Acum, însă, se cuvine să vorbim pe îndelete despre indienii Mbocovis. Mă voi mărgini numai la a vă spune că eu bănuiesc cum că acest Yerno ar fi ginerele lui El Sendador.

— La naiba! Mi-aş dori din tot sufletul să aveţi dreptate!

— De ce?

— Pentru că dac-ar fi aşa, am izbuti să punem mâna pe nişte „păsări rare”. Dacă ginerele lui El Sendador ajunge în mâinile mele, am să-l silesc să-mi spună unde se află socrul său!

— Nu vă va spune nimic!

— Oh! Am eu mijloace destule pentru a-l face să-mi spună tot ce vreau să aflu! Va trebui să-ndure chinuri cumplite. Dacă izbutesc să prind de veste unde se află El Sendador, voi avea grijă ca acest nemernic bătrân să nu mai facă niciodată nici un rău! Am să pun mâna pe el, chiar dacă se va afla în tovărăşia indienilor Mbocovis!

— Dacă vă hotărâţi să-l prindeţi pe El Sendador, vă voi ajuta cu dragă inimă. Cred că indienii Mbocovis sunt cei ce ne-au adus în situaţia în care ne aflăm acum.

— Despre ce este vorba?

— Vă voi spune mai târziu. Acum este foarte important să punem mâna pe „Ginere”. Atât eu, cât şi Pena vom face tot ce ne stă în putere pentru a vă ajuta.

— Mi-ar face plăcere să mă ajutaţi, fiindcă aici sunt numai treizeci de războinici, care formează, ca să spun aşa, garda mea şi nu pleacă niciodată de aici. Le-am dat puşti bune şi le-am cerut să păzească şi să apere satul şi locuinţa mea. Aceşti treizeci de războinici sunt cei mai viteji şi cei mai de nădejde din tot tribul.

— Treizeci! Hm! S-ar putea ca totul să se termine cu bine. Războinicii Mbocovis sunt cincizeci şi nouă la număr.

— Credeţi că situaţia este bună? Fiecare războinic Tobas ar trebui să înfrunte doi duşmani.

— Chiar dacă lucrurile stau aşa, vă spun că n-avem de ce să ne temem, am insistat eu. Cel ce atacă are avantajul că stabileşte ora, locul şi felul în care se va desfăşura lupta.

— Înseamnă că până la urmă îmi daţi dreptate! Indienii Mbocovis sunt cei care ne atacă şi, prin urmare, cei ce vor avea anumite avantaje asupra noastră.

— Trebuie să mă înţelegeţi foarte bine, războinicii Mbocovis ar vrea să fie atacatorii, dar noi trebuie să le zădărnicim planurile. O să-i atacăm noi pe ei!

— Aha! Asta aţi vrut să spuneţi!

— Desigur! Doar nu vreţi să aşteptăm liniştiţi până când ne vor ataca ei pe noi?!

— Şi de ce nu? Acum ştiu foarte bine cum stau lucrurile şi mi-aş putea întâmpina duşmanul aşa cum se cuvine!

— Dacă izbutiţi să faceţi astfel încât lupta să se dea unde vreţi dumneavoastră, atunci vă dau dreptate. Nu cunosc împrejurimile şi nici satul. E mare? Pot să-l văd şi eu?

— Da, satul este mare.

— Ei, bine, cum vreţi să ţineţi sub control o aşezare mare, cu numai treizeci oameni? De unde ştiţi dincotro va veni duşmanul?

— Ştiu precis încotro se va îndrepta! Pot sili orice duşman să dea atacul, unde doresc eu.

— Cum aşa?

— Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă ca oamenii mei să se afle în siguranţă, iar terenul m-a ajutat din plin. Satul este mărginit din două părţi de râpe destul de adânci, pe care le pot umple cu apă din lagună, oricând doresc. Astfel, satul e înconjurat de un brâu de apă.

— Aşa! Şi locul unde duşmanul va fi silit să dea atacul?

— Acel loc este o limbă de pământ care nu va fi inundată de apa din lagună. Duşmanul va fi silit să meargă pe această limbă de pământ.

— V-aţi gândit că s-ar putea ca războinicii Mbocovis să ştie să-noate?

— Da, dar nu trebuie să uităm că mai există şi crocodili!

— Crocodilii se vor afla în apa care va fi, ca să spun aşa, un fel de şanţ de apărare a satului?

— Da. Oricum, războinicii Mbocovis trebuie să se gândească şi la crocodili. Laguna este plină şi nu i-am ucis pentru a mă putea folosi de ei în caz de nevoie. Sunt sigur că unii dintre războinicii Mbocovis vor încerca să o ia de-a dreptul prin „şanţul de apărare”, cum l-aţi numit dumneavoastră, dar pot să vă spun că, nici un indian nu se

încumetă să intre în apă, dacă bănuieşte că acolo s-ar putea afla crocodili.

— Nu este cu putinţă ca războinicii Mbocovis să fure vreo barcă a indienilor Tobas?

— Nu. Vom avea grijă ca un astfel de lucru să nu se întâmple.

— Nu se poate ca duşmanii noştri să înjghebeze la repezeală o plută? În pădure pot găsi lemn din belşug.

— Hm! La asta nu m-am gândit!

— Nu v-aţi gândit? Înseamnă că acesta este punctul slab al apărării dumneavoastră. Dar haideţi să presupunem că totul se va petrece conform planului şi indienii Mbocovis cad în capcană, adică îi veţi putea întâmpina cu gloanţe. Dacă lucrurile se petrec aşa, înseamnă că aceşti războinici vor muri pe capete şi nu pot să fiu de acord cu asta, fiindcă indienii Mbocovis au fost pur şi simplu asmuţiţi împotriva tribului Tobas. Oricum, cred că ar fi foarte bine dacă l-am putea prinde viu pe „Ginere”. Dacă acesta va fi împuşcat, nu ne va mai fi de nici un folos.

— Aici trebuie să vă dau dreptate.

— Trebuie să vă mai spun nişte lucruri la care se pare că nu v-aţi gândit. Yerno a fost aici şi a văzut satul şi împrejurimile lui. Apoi s-a întors la războinici săi cu gândul de a-i aduce încoace. Să zicem că la noapte ajung cu toţii aici şi văd că râpele care înconjoară satul au fost umplute cu apă. La ce credeţi că se va gândi atunci „Ginerele”?

Bătrânul a căzut pe gânduri şi nu mi-a răspuns, aşa că am continuat:

— Se va gândi imediat că, într-un fel sau altul, dumneavoastră aţi izbutit să aflaţi ce avea el de gând să facă. Desigur că omul nostru se va retrage, pentru că are cu sine numai câteva zeci de luptători, iar dumneavoastră nu îl veţi mai putea prinde.

— Aşa este! Înseamnă că trebuie să procedez altfel, dacă

vreau ca acel „Ginere” să fie ostaticul meu, dar cum?

— Aşa cum vă voi spune eu. Iată la ce m-am gândit. Ar fi bine să-l atacăm noi, în timp ce el va sta liniştit, aşteptând împreună cu războinicii săi lăsarea întunericului.

— Şi unde vor poposi duşmanii noştri?

Pena a prezentat în amănunt locul de popas, aşa cum auzise că-l descrise la rândul său „Ginerele”.

— Cunosc locul! Cunosc locul! a strigat bătrânul, fericit. Este o mică vâlcea în care pământul este atât de umed, încât copacii şi tufişurile sunt destul de dese. Dacă-i aşa, atunci acela va fi locul în care vom năvăli asupra lor.

— Da, dar trebuie să facem totul cu băgare de seamă, astfel încât duşmanii să nu ne poată vedea şi nici să nu ne poată auzi! Pentru că sunt de două ori mai numeroşi decât noi, trebuie să doborâm jumătate dintre ei încă din prima clipă, apoi să avem de înfruntat fiecare câte un duşman.

— Dragul meu prieten! Nu-i bine! Nu uitaţi că duşmanii sunt de două ori mai mulţi decât noi. Dacă ar fi să luptăm deschis, corp la corp, indienii Mbocovis vor pune mâna pe sarbacane şi vor scoate de la brâu cuţitele cu lamă otrăvită. Am avea pierderi foarte însemnate. Eu cred că e mai bine să-i înconjurăm şi să-i împuşcăm.

— Treizeci de războinici să înconjoare peste cincizeci de inamici? Şi cum se va întâmpla asta. Veţi trage la nimereală prin tufişuri? Asta înseamnă să prăpădim o grămadă de plumbi şi să nu facem nici o ispravă.

— Bine, atunci îi înconjurăm şi aşteptăm venirea zorilor. Atunci vom putea vedea ce se cuvine!

— Da, dar şi ei pot ţinti cum se cuvine. Vor sta în dosul tufişurilor şi al copacilor, în timp ce noi ne vom afla în câmp deschis şi vom fi nişte ţinte la mâna lor.

Bătrânul s-a plimbat câtăva vreme încolo şi-ncoace şi în cele din urmă, a spus supărat:

— La naiba, domnule! Dumneavoastră mă faceţi să mă-

ndoiesc de strategia mea, cu care m-am mândrit atâta!

— Se poate ca dumneavoastră să vă fi pus la punct planurile înainte de a afla noi despre ce este vorba de fapt. Poate că de aceea nu v-aţi gândit că este bine să-l prindem viu pe „Ginere”. Nu putem să ne angajăm într-o luptă dusă de la distanţă, dacă vrem să-l prindem viu pe acest om, ca să nu mai vorbim cât de primejdioasă ar fi această luptă pentru noi.

— Dumneavoastră sunteţi de părere că am fi mai câştigaţi dacă am lupta mai degrabă corp la corp?

— Da. Fiindcă aşa putem fi siguri că putem pune mâna pe cel ce dorim să-l prindem. Mă angajez chiar eu să-l prind şi puteţi fi sigur de asta! Vă spun că-l dobor la pământ imediat ce voi da cu ochii de el!

— Ştiu că aveţi un pumn pe cinste, domnule. Am zăcut fără cunoştinţă mai bine de o jumătate de ceas! Chiar dacă sunt încredinţat că va trebui să-l loviţi doar o singură dată ca să-l „adormiţi”, vreau să vă spun că în jurul dumneavoastră se vor afla războinicii Mbocovis. Aceştia se vor apăra din răsputeri şi nu trebuie să uităm că fiecare dintre noi trebuie să înfrunte doi duşmani! Vă mărturisesc deschis că urăsc lupta corp la corp, aşa cum dumneavoastră urâţi lupta de la distanţă!

— Depinde numai unde ne vom găsi noi când va veni duşmanul. Nu trebuie să ne punem vieţile în primejdie. Ce-ar fi dacă i-am putea prinde pe indienii Mbocovis unul câte unul? Poate că reuşim acest lucru, nu ştiu cum, dar poate reuşim! Din păcate, nu cunosc deloc împrejurimile şi satul. Poate că, dacă-mi arătaţi aşezarea indiană şi dacă văd cum stau lucrurile, îmi vine vreo idee.

— Plăcerea va fi de partea mea, dar nu înţeleg ce idee nemaipomenită v-ar putea veni, astfel încât să ne pice duşmanii, rând pe rând, în braţe şi să nu ne rămână altceva de făcut decât să-i luăm ostatici. Trebuie să vă spun că mi-

ar plăcea foarte mult dacă lucrurile s-ar petrece astfel! Dacă doriţi, putem pleca chiar acum. În acest timp, Unica vă va pregăti masa. Cred că vă este foame! Va rog să mă urmaţi!

Am băut vinul şi ne-am aprins câte-un trabuc. Am ieşit din chioşc, am trecut prin grădină şi am intrat în locuinţa bătrânului. Am trecut prin aceleaşi încăperi prin care trecusem şi atunci când ajunsesem în grădină. Unica mergea înainte, bătrânul în spatele ei, iar noi, în spatele bătrânului. În camera „împodobită” cu cranii, El Viejo s-a oprit puţin, lăsându-ne în grija tinerei fete. Când am ajuns la intrare şi Unica a deschis uşa, am văzut că bătrânul purta pe cap un sombrero negru. Această pălărie nu se aflase în încăperea cu cranii, aşadar, mai exista o uşă care dădea într-o altă încăpere şi pe care noi n-o văzusem. Unica a păşit cu siguranţă pe creanga groasă care servea drept punte şi apoi a coborât din copac cu multă repeziciune. Imediat ce a ajuns jos, fata a continuat să meargă, fără să ne mai aştepte. După ce am coborât şi noi, bătrânul a spus:

— Satul am să vi-l arăt mai târziu. Acum aş vrea să vedeţi lacul.

Bătrânul a luat-o înainte şi am ajuns chiar în locul în care mă oprisem puţin împreună cu Pena, pentru a privi mai bine laguna. Din acel loc am continuat să mergem mereu spre stânga, de-a lungul malului. Pădurea ajungea chiar până la marginea apei, aşa că acoperişul de frunze se afla tot timpul deasupra capetele noastre. Deodată, am văzut că malul se curba mult spre stânga, aproape în unghi drept, pentru ca apoi să se răsucească parcă pentru a ajunge de unde am plecat. Am privit cu atenţie împrejur şi mi-am dat seama că ne aflam de fapt pe o insulă care era situată foarte aproape de mal. Şi această insulă era împădurită. Lângă mal se mai aflau şi alte astfel de insule, care erau însă mult mai mici decât cea pe care ne găseam noi.

Am înaintat pe o potecă îngustă, care şerpuia printre copaci şi care dădea într-o râpă destul de adâncă.

— Acesta e şanţul, a spus bătrânul. Ne aflăm chiar deasupra unui canal ascuns în care poate ajunge apa din lagună. Veţi vedea mai târziu despre ce este vorba.

Am mai făcut câţiva paşi şi copacii s-au rărit dintr-o dată, dându-se parcă la o parte din calea noastră. Am zărit apoi mai multe colibe pe lângă care umblau oameni încolo şi-ncoace. De undeva se auzeau bătăile unei tobe.

— Acesta este satul, ne-a spus bătrânul.

— De ce se bate toba?

— Cred că Unica a dat poruncă. Ea i-a adunat pe toţi pentru a le spune că urmează să fie atacaţi. Cred că le-a spus şi că vă aflaţi aici. Veţi fi primiţi cum nu se poate mai bine! a spus bătrânul, zâmbind cu bunătate şi cu ironie, în acelaşi timp. Acum vom merge pe insulă! Trebuie s-o vedeţi neapărat!

Pe mal se aflau câteva bărci. Unele erau mai mici, altele, mai mari. Am sărit într-o barcă mică şi am pus mâna pe vâsle, îndreptându-ne spre insulă. Aici nu se vedea nici ţipenie de om. Malul insulei era împădurit, iar spre interiorul ei se vedeau terenuri cultivate cu legume. Acestea erau mândria lui Viejo Desierto. Tot pe insulă am zărit o clădire din cărămidă, cu acoperiş din şindrilă. Pe acoperiş se zărea o cruce, iar deasupra intrării erau zugrăvite, cu slove negre, cuvintele: *Soli Dio Gloria*[28].

— Aceasta este biserica, a spus bătrânul.

— Cine slujeşte aici? l-am întrebat eu.

— Nimeni. Nu avem preot. Enoriaşii se adună şi eu le citesc şi le traduc din biblie şi din Epistole. Apoi le explic pe îndelete tot ce le citesc şi tot ce le spun. Nu trebuie decât

[28] Soli Dio Gloria - Numai lui Dumnezeu i se cuvine slava (lb. latină). (n.a.)

să ai bunăvoinţă, dacă vrei să săvârşeşti o faptă creştinească.

El Viejo Desierto ne-a arătat micile parcele pe care se cultivau tot soiul de legume. Aş putea spune chiar că aceste parcele ar fi putut fi numite, mai curând, gradini.

Apoi am plecat cu barca, spre celelalte insule, care erau mai mici decât aceasta şi pe care păşteau cai şi vite.

— E greu să creşti cai în Gran Chaco, a spus bătrânul. Se întâmplă chiar că mulţi dintre ei să se îmbolnăvească şi să moară, dar, vedeţi dumneavoastră, ne aflăm într-o regiune în care deşertul se îmbină cu terenurile acoperite cu iarbă. Suntem în câmp deschis şi caii ne sunt de mare folos. Oricum, indienii Tobas se deosebesc de cei din alte triburi tocmai prin aceea că cresc vite şi cai.

Am început din nou să vâslim, cu gândul de a ne întoarce în sat. Pe mal se află un băieţandru cu pielea arămie, pe care nu l-am prea băgat în seamă. Când am trecut, micul indian a luat-o la fugă spre sat. Fugea cât îl ţineau picioarele şi striga ca din gură de şarpe. Atât de tare striga, încât mi s-a făcut milă de el şi l-am întrebat pe bătrân:

— Ce are mititelul? Chiar atât de mult se teme de noi?

— Oh, nu! Ne-a răspuns bătrânul. El este cel căruia regina Unica i-a poruncit să stea pe mal, pentru a o anunţa când sosiţi.

Când a vorbit despre micul indian, faţa lui Viejo Desierto s-a luminat toată…

Primele case pe care le-am zărit în satul indian erau astfel aşezate, încât alcătuiau o uliţă destul de largă. Casele erau construite din lemn, lut şi cărămidă şi cele mai multe dintre ele aveau acoperişul din şindrilă. Între aceste case se zăreau grădinile. La început n-am văzut pe nimeni. Apoi mi-am dat seama de ce: undeva, către mijlocul satului se afla un fel de piaţă şi acolo, în piaţă se adunase toată suflarea satului, adică femei, fete şi copii. Bărbaţii, cu

excepţia gărzii, plecaseră să lupte împotriva duşmanilor lor, indienii Chiriguanos. Am văzut numai câţiva bătrâni, care erau prea slăbiţi sau prea vârstnici pentru a mai lupta.

Toţi locuitorii satului şi-au înclinat capetele când ne-au văzut şi au rostii cuvinte de salut pe care nu le-am înţeles. Chiar în mijlocul mulţimii adunate în piaţă se aflau, aşezaţi pe două rânduri, treizeci de războinici puternici şi bine înarmaţi. Aproape toţi aveau puşca la picior. Numai cei ce se aflau în capătul rândului ţineau puştile pe umăr. Aceştia aveau amândouă mâinile ocupate, pentru că băteau tobele, de fapt, nişte cazane acoperite cu blănuri. Lângă aceşti treizeci de războinici se aflau, aşezate tot pe două rânduri, amazoanele reginei Unica. Fiecare dintre tinerele luptătoare purta în spate o tolbă cu săgeţi, ţinea în dreapta sarbacana şi în stânga, arcul.

În faţa acestor două mici batalioane, am zărit-o pe Unica. Regina indienilor Tobas avea puşca pe umăr, iar în dreapta ţinea o sarbacana. Când a considera că ne aflam destul de aproape, Unica a rotit sarbacana deasupra capului şi tobele au început să bată. Apoi fata a rostit un cuvânt, iar sarbacanele şi arcurile au fost prezentate, întocmai ca la o paradă militară. Atât războinicii, cât şi tinerele amazoane au început să strige. Nu înţelegeam nimic din ceea ce se striga.

Ne-am apropiat de Unica pentru a-i mulţumi. Fata a făcut un semn şi toata lumea a amuţit.

Ne-am îndepărtat apoi împreună cu bătrânul care dorea să ne arate şanţul de apărare. Am mers de-a lungul acestuia aproape trei sferturi de ceas şi am văzut că era astfel săpat, încât înconjura aproape tot satul.

În cele din urmă, am ajuns din nou în piaţa din mijlocul satului, chiar în locul în care fusesem primiţi cu onoruri. În această piaţă destul de întinsă am zărit o casă cum nu se poate mai frumoasă, care fusese construită pentru Unica şi

în care tânăra locuia împreună cu sfetnicii şi curtenii ei. În curtea acelei case fata pregătise totul pentru noi. Pe o masă mare din lemn se aflau oale mari din lut, pline cu bucăţi de carne. În alte oale mai mici se găseau tot soiul de fructe şi legume. De linguri şi de furculiţe nici nu putea fi vorba şi, oricum, fiecare dintre noi avea la sine un cuţit. Scaunele erau făcute din bucăţi de lemn, prinse între ele cu legături de piele.

Ne-am aşezat la masă şi am mâncat pe săturate, în timp ce femeile, fetele şi copiii ne priveau cu vădită curiozitate. Războinicii s-au tot plimbat încoace şi încolo, iar toboşarii au ţinut să arate neapărat că erau nişte adevăraţi artişti şi au prins să bată tobele, făcând un zgomot asurzitor.

Lumea voia să vadă neapărat cum mâncam, iar copiii au venit chiar până lângă masa noastră. Unica îl mai chema din când în când la ea pe câte unul dintre cei mici, pentru a-i băga în gură câte o bucăţică de carne.

Unica le spusese tuturor că vor fi atacaţi şi, cu toate astea, cei din tribul Tobas se purtau de parcă nimic rău nu avea să se întâmple.

El Viejo Desierto a aşteptat cu nerăbdare să terminăm de mâncat. Apoi a adunat oamenii şi le-a spus că urma să se ţină sfat. Abia termină bătrânul şi peste sat s-a lăsat o linişte ca de mormânt.

El Viejo s-a întors spre mine şi mi-a spus:

— V-am arătat insulele şi aţi văzut şi satul. Aţi tras nădejde că vă va veni o idee bună. Vreau să vă-ntreb dacă v-aţi gândit, într-adevăr, la ceva.

— Da, m-am gândit şi pot să vă spun că îi vom prinde pe duşmani pe rând, unul câte unul, asta, bineînţeles, dacă şi señor Pena este de părerea mea şi doreşte să mă ajute.

— Eu? a întrebat, uluit, Pena. Bineînţeles că sunt de părerea dumneavoastră.

— Acum spuneţi-ne numai la ce v-aţi gândit!

— Iată, treaba este destul de uşoară. Dumneavoastră, i-am spus eu lui Viejo Desierto, trebuie să mergeţi împreună cu cei treizeci de războinici pe insula cea mare şi să vă ascundeţi printre copaci, undeva, foarte aproape de mal! Eu îi voi aduce pe războinicii Mbocovis chiar pe malul insulei, în cete de câte cinci, şase. Desigur că voi avea nevoie de ajutorul lui señor Pena. Dumneavoastră, am continuat eu privindu-l pe bătrân, nu veţi avea altceva de făcut decât să-i luaţi ostateci pe războinicii Mbocovis.

Bătrânul a făcut ochii mari şi m-a privit cuprins de uimire. Nu-şi putea da seama dacă vorbisem serios, sau nu. După ce a tăcut câteva clipe, El Viejo Desierto mi-a spus, în cele din urmă:

— Cred că războinicii Mbocovis se vor feri să pună piciorul pe insulă.

— De ce? Ei nici nu ştiu ce-i aşteaptă acolo.

— Nu cred că duşmanii noştri vor veni pe insulă. Oricum, aş vrea să vă întreb, de ce să-i întâmpinăm tocmai pe insulă şi nu aici, în sat?

— Fiindcă trebuie să aibă un temei pentru a veni pe rând. Aici, în sat, pot veni cu toţii. Dacă sunt siliţi să vină pe insulă şi pe mal nu se va afla decât o barcă mică, vor fi siliţi să vină pe rând şi atunci va fi mai uşor să-i luaţi ostatici.

— Bine, dar cum vreţi să-i faceţi pe indienii Mbocovis să vină pe insulă?

— Am să le spun că dumneavoastră vă aflaţi acolo.

— Vreţi să vorbiţi cu duşmanii?

— Da, întocmai! Ştiţi prea bine că nu se poate să lupţi împotriva unui duşman, dacă nu eşti dispus să faci faţă primejdiilor. Pentru a nu ne pune viaţa în pericol şi pentru a-l prinde pe „Ginere”, trebuie să fim şireţi, să-i luăm pe duşmani pe rând, astfel încât să nu fim nevoiţi să luptăm. Iată planul meu! Pena şi cu mine suntem *cascarillero.* Am venit la dumneavoastră şi nu am izbutit să ajungem la o

înţelegere, aşa că acum sunteţi duşmanul nostru. Ne-aţi luat ostatici şi indienii Tobas ne-au prădat.

— De ce trebuie să spuneţi că aţi fost prădaţi?

— Pentru a câştiga încrederea războinicilor Mbocovis, trebuie să le dăm temeiuri serioase şi s-ar cuveni să le spunem de ce sunteţi duşmanul nostru de moarte.

— Aşa? Bine! Mai departe!

— Dumneavoastră ne-aţi ţinut închişi aici şi v-aţi purtat foarte rău cu noi. În vremea asta, indienii Tobas au pornit împotriva războinicilor Chiriguanos, de care au fost învinşi. Chiar astăzi a venit un sol şi v-a spus acest lucru. Acum indienii Chiriguanos au pornit împotriva dumneavoastră şi vin aici ca să vă prade. Dumneavoastră aţi fugit din sat şi v-aţi retras pe insulă pentru a scăpa cu viaţă. Acum aţi înţeles planul meu?

— Da! Vreţi să-i atrageţi pe indienii Mbocovis pe insulă şi de aceea trebuie să le spuneţi această poveste.

— Nu este de-ajuns să le spun povestea. Trebuie să facem astfel încât ea să fie crezută.

— De ce?

— În primul rând, s-ar putea ca duşmanii noştri să vrea să vadă cu ochii lor că ceea ce le spun eu este adevărat. În al doilea rând, „Ginerele” se va furişa până aici pentru a vedea cum stau lucrurile şi trebuie să vadă el însuşi că dumneavoastră aţi fugit pe insulă.

— Hm! Înseamnă că avem multă treabă!

— Da, sunt multe de făcut, dar vă rog să ascultaţi mai departe. Pentru că sunteţi nevoit să plecaţi pe insulă, noi, ostaticii dumneavoastră, nu vă mai eram de nici un folos şi ne eliberaţi, păstrând, însă, toate bunurile noastre. Mai mult decât atât, veţi porunci câtorva războinici să ne gonească din sat. Nu ar fi rău dacă unul dintre ei ne-ar lovi. Noi, bieţii de noi, mergem încotro vedem ochii, avem sufletul încărcat de ură, vrem răzbunare şi dăm aşa, ca din

întâmplare, peste războinicii Mbocovis!

— Doamne! Acum v-am înţeles! a strigat bătrânul. Planul dumneavoastră este nemaipomenit! Vreţi să le spuneţi războinicilor Mbocovis că doriţi vă răzbunaţi pe mine şi să-i ajutaţi să mă găsească!

— Da, întocmai! Barca de care ne-am folosit noi trebuie să rămână aici pe mal. În această barcă nu pot intra mai mult de şase oameni. Asta înseamnă că războinicii Mbocovis vor face drumul de pe uscat pe insulă de vreo zece, douăsprezece ori. Imediat ce ajung pe insulă, dumneavoastră trebuie să-i luaţi ostatici.

— Dar dacă or să ţipe, s-a terminat totul!

— Dacă vor izbuti să ţipe, va fi numai vina dumneavoastră. Trebuie să faceţi totul repede, încât să nu poată scoate nici măcar un sunet.

— O să-i apucăm de gât aşa cum m-aţi apucat dumneavoastră pe mine, nu-i aşa? Putem izbuti să facem acest lucru de multe ori, dar se poate întâmpla ca o dată să dăm greş.

— Hm! Dacă aş putea fi alături de dumneavoastră… dar, din păcate, asta nu se poate! Există şi o altă soluţie, dacă aţi fi de acord.

— Cu ce să fiu de acord?

— Biserica este singura clădire de pe insulă. Ce-ar fi să-i atragem pe indienii Mbocovis în biserică?

— În Casa Domnului?

— Şi de ce nu? Nu cred c-ar fi un păcat. Ia gândiţi-vă puţin, la ce sunt folosite bisericile în vreme de război? Mai gândiţi-vă că bisericile despre care vă vorbesc sunt nişte aşezăminte sfinţite, ceea ce nu se poate spune despre aşezământul de pe insulă.

— Aveţi dreptate! Sunt de acord!

— Bine! O să mai vorbim despre asta! Vă spuneam puţin mai înainte că s-ar putea că indienii Mbocovis să aibă

dorinţa de a vedea cu ochii lor dacă satul este sau nu părăsit şi ar fi bine că în sat să nu se afle nici ţipenie de om. Pentru asta se cuvine ca, la lăsarea serii, toţi locuitorii să plece pe una dintre insulele mai mici. Dumneavoastră veţi pleca împreună cu cei treizeci de războinici pe insula cea mare. Vă rog să daţi chiar acum poruncile pe care le credeţi de cuviinţă. După aceea aş vrea să mai mergem o dată cu barca. Trebuie să-mi aleg locul potrivit. Mă întreb numai dacă señor Pena vrea să mă însoţească.

— Bineînţeles că vreau! a spus tovarăşul meu.

— Aş putea să joc rolul de victimă şi singur, numai că nu pricep graiul indienilor Mbocovis. Nu mă pot înţelege cu ei decât cu ajutorul dumneavoastră, señor Pena.

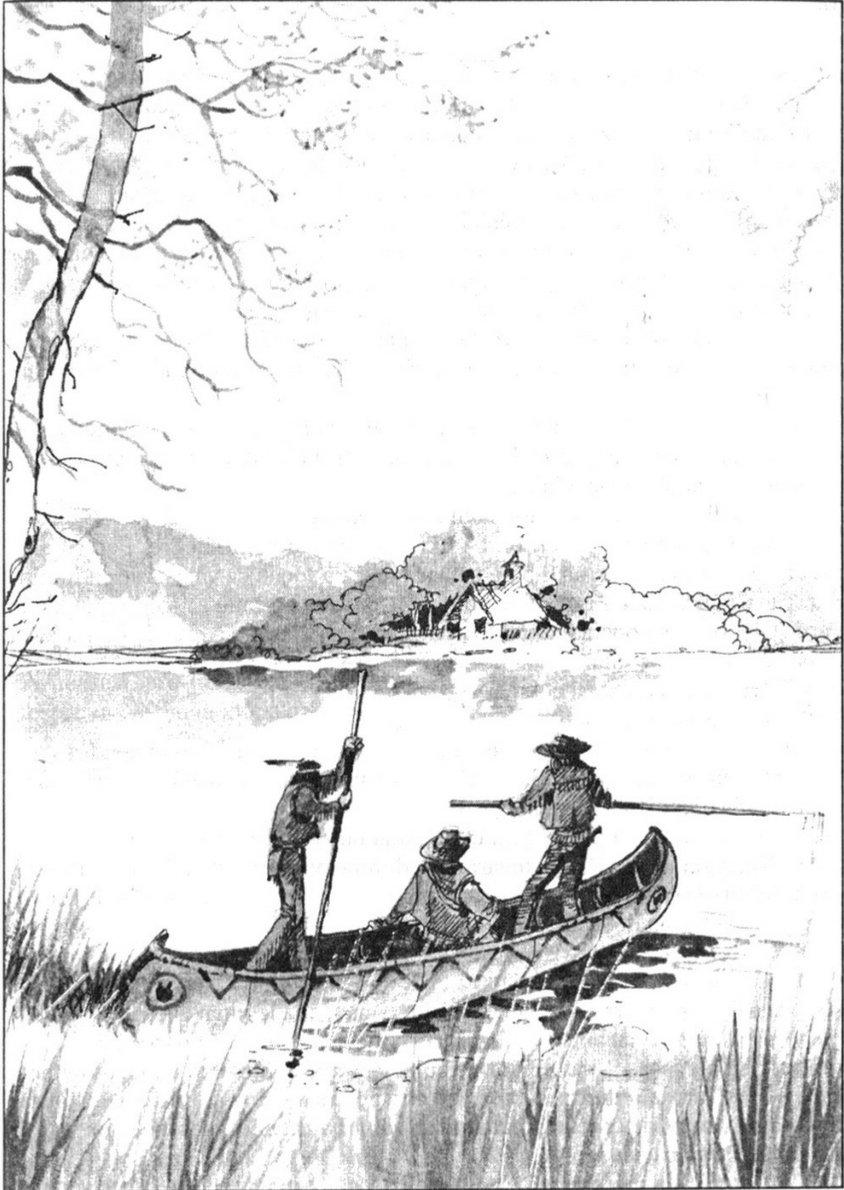
— Sunt gata să fac tot ce-mi cereţi.

— Va mulţumesc, dar v-aţi aflat o vreme printre indienii Mbocovis. Se prea poate ca printre războinicii care vin încoace să se găsească unul care vă cunoaşte. Trebuie să fim cu mare băgare de seamă. Mai întâi ar trebui să vorbim cu „Ginerele”, căci cu el ne putem înţelege şi în spaniolă. Astfel, vom avea timp să ne dăm seama dacă vă cunoaşte vreunul dintre indieni. Dacă nu, nu trebuie să trădaţi prin nici un gest faptul că înţelegeţi ce vorbesc între ei.

— Vă rog să fiţi cu băgare de seamă! l-a rugat bătrânul pe tovarăşul meu. Dacă vi se întâmplă ceva, înseamnă că nici unuia dintre noi nu-i va fi prea bine. Aş fi vrut să-i putem prinde pe nemernicii ăştia, fără a fi nevoie să vă puneţi vieţile în primejdie. Chiar acum am să le spun oamenilor mei ce au de făcut, ba mai mult, am să le şi arăt cum să-i apuce pe duşmani de gât şi apoi îi voi pune chiar să exerseze. Vor trebui să se prindă de gât unii pe alţii. Cred că ar fi timpul să mergem!

Spunând acestea, El Viejo Desierto a chemat un indian şi i-a dat nişte porunci. Acesta a început să le spună tuturor ce aveau de făcut. În câteva clipe, satul s-a transformat

într-un adevărat furnicar. Femei şi fete intrau în case şi îşi luau de-acolo tot soiul de lucruri care le erau de trebuinţă. Se

Noi am pornit imediat spre insula cea mare, pe care se afla biserica.

pregăteau cu toţii sa plece pe una dintre insulele mici. Noi am pornit imediat spre insula cea mare, pe care se afla biserica.

Locaşul sfânt era alcătuit, de fapt, doar din patru pereţi şi un acoperiş. De o parte şi de alta a pereţilor, se aflau şiruri de bănci. În faţa acestor bănci se află o masă care ţinea loc de altar, iar în spatele acestei mese era un scaun. Uşa se închidea cu un zăvor din lemn. Pereţii erau destul de groşi şi în fiecare dintre ei era săpată câte-o fereastră. Pentru ceea ce aveam de gând, biserica era întocmai pe gustul meu. Trebuie că mulţumirea mi se citea pe chip, fiindcă bătrânul mi-a spus:

— Ei? Ce credeţi? Ne vom putea folosi de această umilă biserică pentru a vă duce planurile la bun sfârşit?

— Da. Voi căuta ca războinicii Mbocovis să intre aici.

— Şi cum aveţi de gând să-i momiţi?

— Totul este cum nu se poate mai simplu. Pentru că vor veni cu barca în grupuri mici, de câte cinci, şase oameni, vor fi nevoiţi să se adune aici. Pentru că nu vor voi să stea afară, ca să nu fie văzuţi de cineva, vor primi cu bucurie sfatul meu de a se aduna în biserică.

— Noi ce ar trebui să facem?

— Zece războinici Tobas se vor ascunde sub bănci. Apoi se vor furişa în spatele indienilor Mbocovis şi îi vor apuca de gât. Cred că vor veni aici cam cinci. Mai mult de şase nu pot intra în barcă şi unul dintre ei va fi nevoit să rămână pe mal, pentru a duce barca înapoi la tovarăşii săi. Cinci dintre războinicii dumneavoastră vor avea grijă să-i apuce pe duşmani de gât, astfel încât aceştia să nu poată scoate nici un sunet. Alţi cinci războinici Tobas vor avea la sine tot ce trebuie pentru a-i lega pe duşmani aşa cum se cuvine şi

pentru a le vârî câte un căluş în gură. Oamenii dumneavoastră trebuie să fie cu mare băgare de seamă, numai când vor veni primii cinci războinici Mbocovis. Apoi se pot ascunde şi după uşă. Chiar dacă ostaticii vor încerca să strige, glasurile lor nu vor răzbate până la mal. Este foarte important ca războinicii Tobas să se năpustească asupra duşmanilor doar după ce uşa bisericii va fi închisă. Oamenii dumneavoastră trebuie să facă în aşa fel, încât cei ce sunt prinşi aici să nu îndrăznească să scoată vreun sunet în clipa în care de biserică se vor apropia alţi tovarăşi de-ai lor. Voi face tot ce-mi va sta-n putere să-i însoţesc, împreună cu Pena, pe primii cinci războinici Mbocovis care vor veni încoace. Dacă voi izbuti, războinicilor dumneavoastră nu le rămâne decât să-mi asculte cu atenţie vorbele mele. Eu le voi spune câteva cuvinte războinicilor Mbocovis, dar ele trebuie să fie auzite de fapt de indienii Tobas. De aceea, vă rog să trimiteţi aici şi câţiva războinici care înţeleg spaniola.

— Am doi războinici care vorbesc spaniola destul de bine şi care vă vor înţelege, dacă vorbiţi rar, dar de ce să trimit aici numai zece indieni, când am treizeci?

— Cred că „Ginerele” va veni mai întâi pe insulă pentru a se convinge că tot ceea ce-i spun este adevărat. Pentru asta, el trebuie să vă vadă atât pe dumneavoastră, cât şi pe războinici.

— O să fie întuneric şi n-are să mă recunoască.

— Ba da, pentru că aveţi barbă lungă şi purtaţi haine negre. Pentru a vă recunoaşte şi mai uşor, ar fi bine să aprindeţi un foc şi să vă aşezaţi în lumina flăcărilor, împreună cu războinicii dumneavoastră. Trebuie să alegeţi un loc în care „Ginerele” să poată ajunge foarte uşor şi să-l lăsaţi să creadă cu nu aveţi habar de cele ce se întâmplă la biserică.

— Arătaţi-mi care ar fi cel mai potrivit loc.

— Vă rog să mă urmaţi!

Am ieşit din biserică şi am găsit un loc prielnic, în care războinicii lui Viejo Desierto puteau face focul. Bătrânul a privit în pământ. Era atât de îngândurat şi de sumbru, încât Pena l-a întrebat:

— De ce sunteţi supărat? Ştiţi un loc mai bun?

— Nu, sigur că nu. Planul tovarăşului dumneavoastră este minunat, dar cam greu de dus la îndeplinire. Cei zece războinici care se vor afla în biserică, vor avea o treabă grea de făcut.

— Vă rog să vă alegeţi cu grijă oamenii care credeţi că pot face treaba, cum se cuvine! am zis eu. După cum am mai spus, sunt încredinţat că „Ginerele” s-a strecurat poate chiar acum până lângă lagună. Sătenii trebuie să plece pe insulă şi trebuie s-o facă astfel încât să se vadă foarte bine că se grăbesc să părăsească satul. Noi trebuie să arătăm întocmai ca nişte oameni care au fost ostaticii dumneavoastră şi care, pe deasupra, au mai fost şi jefuiţi. Vom lăsa hainele pe care le purtăm acum în grija dumneavoastră şi ne veţi da nişte haine sărăcăcioase.

— Cum? Să-mi dau jos hainele şi să-mi acopăr trupul cu nişte cârpe vechi? a întrebat Pena.

— Da, întocmai. Cu cât hainele noastre vor fi mai sărăcăcioase, cu atât vom câştiga mai uşor încrederea indienilor Mbocovis.

— Bine, dar armele le putem lua cu noi!

— Nu, nu! Ne vom folosi numai de pumni, iar pumnii ne vor fi de-ajuns pentru a putea pune mâna pe nişte cuţite sau chiar pe alte arme.

Între timp, am văzut că indienii se suiau în bărci şi se pregăteau să plece spre insulă. Am zărit şi o plută lată, pe care treceau animalele. Era foarte multă agitaţie, aşa încât oricine îşi putea da seama cu uşurinţă că oamenii se grăbeau să plece din sat. Am părăsit insula şi, când am

ajuns din nou pe uscat, i-am spus bătrânului:

— E timpul să umpleţi şanţul cu apă!

— Cum? Să umplu şanţul cu apă? Nu aţi spus chiar dumneavoastră că nu se cuvine să le stârnim bănuieli indienilor Mbocovis?

— Le-am stârni bănuieli dacă ar şti că ne-am pregătit să-i întâmpinăm pe ei. În situaţia în care vă aflaţi dumneavoastră acum, duşmanii noştri nu vor bănui nimic. Nu trebuie să uitaţi că veţi fi atacat de indienii Chiriguanos şi că trebuie să va protejaţi satul, chiar dacă oamenii fug pe insulă.

Bătrânul a lăsat apa să pătrundă în şanţ şi speram ca, până la venirea serii, acesta să se umple.

Am început să îi ajutăm pe indieni să-şi strângă toate cele necesare şi să se pornească spre insula pe care erau nevoiţi să se mute. Am mai vorbit apoi despre unele amănunte ale planului meu şi, în cele din urmă, El Viejo Desierto le-a spus indienilor ce aveau de făcut.

Trecuse o bună parte a după-amiezii, iar noi, adică Pena şi cu mine, trebuia să ne pregătim de plecare. Am primit două perechi de pantaloni vechi şi două haine uzate şi ne-am dus în locuinţa bătrânului să ne schimbăm şi să ne lăsăm armele noastre acolo.

Când am venit pentru a doua oară în grădină, arătam, într-adevăr, ca doi oameni care au căzut ostatici. Am privit prin lucarnă. Am văzut malul lagunei şi locul în care urma să ajungem. Bătrânul, care se afla alături de noi, ne-a explicat pe unde trebuia să mergem pentru a ajunge la ascunzătoarea indienilor Mbocovis.

— Ce rău îmi pare că n-am acum ocheanul la mine! am spus eu. Poate că aş izbutit să-l zăresc pe „Ginere”.

— Nu-i nimic! Vă aduc eu imediat un ochean! a spus bătrânul.

— Aveţi un ochean? Atunci, vă rog să mi-l aduceţi!

El Viejo Desierto mi-a îndeplinit rugămintea. Ocheanul pe care mi l-a dat era cu mult mai mare şi mult mai bun decât al meu. Am privit de-a lungul malului lagunei, dar n-am zărit decât câteva păsări.

— Nu cred că El Yerno este acolo, a spus bătrânul. Bineînţeles că se va apropia de lagună numai după ce se va fi lăsat întunericul.

— Sunt gata să pun rămăşag că se află pe mal sau că va veni în curând.

— Nu vă mai osteniţi! a spus bătrânul. E în zadar!

În cele din urmă, am renunţat să privesc prin ochean şi atunci Pena mi l-a luat din mână, spunând:

— Daţi-mi puţin ocheanul. Poate am mai mult noroc. Nu am privit niciodată prin aşa ceva, dar poate că…

Tovarăşul meu nu şi-a dus gândul până la capăt. Pe faţa lui s-a citit, deodată, încordarea. În viaţă se întâmplă de foarte multe ori ca unui om să nu-i izbutească ceva, deşi îşi dă toată osteneala şi altul să izbutească chiar de la prima încercare, fără a se osteni prea mult. Aşa s-a întâmplat şi acum. Pena a dat deoparte ocheanul şi a spus:

— L-am văzut! Numai ce-am dus ocheanul la ochi şi am văzut un bărbat care stă întins pe burtă, chiar în păpurişul de la mal! Parcă mi-a spus cineva să-ndrept ocheanul într-acolo!

— Unde-i omul pe care l-aţi zărit?

Pena mi-a descris locul în câteva cuvinte şi, în cele din urmă, l-am zărit prin ochean. Distanţa era destul de mare şi nu i-am văzut faţa, dar eram sigur că este un alb şi, pe deasupra, era îmbrăcat întocmai ca El Yerno.

— El e! Am strigat eu, bucuros. Bănuiala mea s-a adeverit. Sarcina noastră va fi mult mai uşoară, tocmai fiindcă el se află aici! Haideţi! Să mergem! Veniţi şi dumneavoastră, vă rog! i-am spus eu bătrânului.

— Eu? De ce? Ce v-a mai dat prin cap?

Nu am mai pierdut vremea pentru a-i răspunde şi am pornit-o repede. Cei doi m-au urmat imediat. După ce am coborât din copac, le-am putut spune ce aveam de gând. Amândoi au fost de acord cu planul meu. Ne-am apropiat de mal şi am chemat doi războinici. Pena a fost legat de mâini şi de picioare, iar mie mi-au fost legate doar picioarele. Apoi am fost puşi într-o barcă. Bătrânul şi cei doi războinici Tobas ne-au însoţit. Barca a fost manevrată chiar spre locul în care se afla El Yerno. Acum, că barca se-ndrepta spre el, „Ginerele” trebuia să ne fi zărit. Zăceam întins pe burtă şi priveam prin ochean pentru a vedea ce va face. Când barca noastră s-a apropiat mai mult de mal, „Ginerele” s-a târât puţin înapoi. L-am pierdut din vedere pentru câteva clipe, dar apoi l-am zărit din nou. Omul s-a căţărat într-un copac şi a privit barca noastră cu multă atenţie. Acum aflasem tot ce dorisem să aflu. I-am dat lui Viejo Desierto ocheanul şi i-am spus:

— Legaţi-mi mâinile! Planul meu va reuşi! Acum s-a suit în copac şi probabil că vrea să audă ce vorbim!

Ne-am apropiat cu iuţeală de mal şi am acostat într-un loc ce se afla la vreo douăzeci de paşi de copacul în care se afla „Ginerele”. De la distanţa asta omul nostru putea auzi tot ce spuneam. Ne-am ferit să poposim tocmai în locul care se aflase el cu puţin timp înainte, fiindcă ar fi trebuit să observăm numaidecât urmele pe care acesta le lăsase.

După ce unul dintre războinicii Tobas a legat barca de stuf, am fost împinşi târâţi, pentru ca apoi bătrânul să ne dezlege mâinile şi să ne spună cu glas neprietenos:

— Aşa! Acum vă puteţi desface şi singuri legăturile de la picioare! Plecaţi şi să nu mai îndrăzniţi să puneţi piciorul pe pământurile indienilor Tobas! Dacă vă mai prindem, nu mai scăpaţi cu viaţă! Şi-acum ştergeţi-o de-aici, nemernicilor!

Bătrânul m-a lovit cu vâsla. Apoi cei trei au tras barca de la mal şi au plecat. Am ridicat amândoi pumnii şi i-am

blestemat pe cei ai căror „prizonieri” fusesem. Mi-am desfăcut cu mare greutate legăturile de la picioare şi, în cele din urmă, am eliberat şi pe tovarăşul meu. Ne-am ridicat amândoi, ne-am dezmorţit braţele şi picioarele şi ne-am frecat încheieturile mâinilor. Ne purtam de parcă am fi fost legaţi zile-n şir. I-am şoptit lui Pena că omul nostru se află în copac şi i-am dat de înţeles care era copacul cu pricina. Ne-am apropiat amândoi de ascunzătoarea lui El Yerno, fără a băga în seamă urmele pe care acesta le lăsase prin iarbă. Am tras adânc aer în piept şi am privit în urma bărcii care se depărta tot mai mult de mal, spunând:

— Doamne, Doamne! Am crezut că ne-a sosit ceasul! M-am gândit că vor să ne arunce-n apă ca să ne înecăm!

— Şi eu am crezut la fel! a exclamat Pena.

— Nemernicul ăsta bătrân nu ne-a omorât şi asta-i o mare prostie, nu crezi?

— Zici c-a făcut o prostie? Cum aşa? Era mai bine dacă ne mâncau acum crocodilii care mişună prin laguna asta împuţită?

— Sigur că nu era mai bine, numai că, dacă ne omora, scăpa de noi pe vecie.

— Aha! Asta vrei să spui? Ei, da! Chiar de i-o plăcea, sau nu, o să ne vadă la faţă cât de curând!

— Nu-mi pasă de ameninţările lui! Îmi vine să râd când mă gândesc ce-a zis! De-aş avea acum un cuţit ş-o puşcă! Primul glonţ ar fi numai şi numai pentru bătrân.

— Eu nu-mi voi găsi liniştea până ce nu-l voi răpune pe bătrân şi pe bandiţii ăştia roşii! Auzi! Să ne fure până şi hainele de pe noi şi să ne îmbrace în nişte zdrenţe! Ce facem? Nu avem nici măcar o puşcă şi nu putem vâna! Ce-o să mâncăm până dăm de vreo aşezare omenească? O să ne potolim foamea cu rădăcini şi cu frunze, ca vitele?

— Crezi că avem altceva mai bun de făcut?

— Să-l ia dracu’ pe netrebnicul ăsta bătrân! Şi de nu l-o

lua dracu', vom avea grijă să-l trimitem chiar noi în iad! Eu zic să plecăm de aici! Poate se răzgândeşte şi se-ntoarce să ne ia viaţa!

— Încotro s-o apucăm?

— Cred că mai întâi trebuie să dăm de o aşezare omenească. Să mergem spre Rio Salado!

Am mormăit ceva şi am privit în pământ.

— La ce te gândeşti? m-a întrebat Pena. Ai vreo idee mai bună?

— Da! am exclamat eu, ca şi când mi-ar fi dat prin cap vreo idee salvatoare. E prea lung drumul până la Rio Salado! Până acolo putem să murim de zece ori de foame. Ce zici de indienii Chiriguanos?

— Ah! Ce idee bună! a strigat Pena. Uite, la ei nu m-aş fi gândit! Ăsta-i cel mai bun lucru pe care-l putem face!

— Nu-i aşa? îi căutăm pe războinicii Chiriguanos, îi atragem de partea noastră şi-l atacăm pe bătrân! Aşa vom putea să-i luăm tot ce ne-a furat şi chiar mai mult decât atât!

— Da! Mult mai mult! a spus Pena. Dac-ar şti nemernicul că am auzit ce a vorbit cu regina! Acuma ştim unde-şi ţine grămezile de bani şi acei bani vor fi ai noştri! Câinele nu va putea face nimic şi va trebui să vadă cu ochii lui cum deschidem preţiosul lui dulap! Cred că va muri de supărare şi, dacă nu-şi va da duhul, vom avea noi grijă să-l înjunghiem şi să-l trimitem pe lumea cealaltă!

— Numai de-am avea cuţite!

— Oho! Vom avea şi cuţite! Războinicii Chiriguanos ne vor întâmpina cu braţele deschise şi ne vor da şi arme! Să nu mai pierdem vremea! S-o ştergem de-aici!

— Da! Să plecăm! Vom mai vedea noi laguna asta blestemată, numai că, atunci, treburile vor sta cu totul altfel! Bătrânul ne-a poruncit s-o luăm spre răsărit şi a zis că va trimite iscoade pe urmele noastre! Eu zic însă că ar

trebui să ocolim lacul. Nu prea cred că-şi va trimite oamenii, mai ales acum când se aşteaptă să-l atace indienii Chiriguanos şi nu-şi poate îngădui să se lipsească de nici unul dintre războinicii lui. Nici măcar n-are habar că noi am aflat totul!

După ce am mai zăbovit câteva clipe, am pornit încet, de-a lungul malului.

Capitolul IX – Un plan reuşit

În timp ce mergeam cu paşi rari, eram sigur că „Ginerele” a pornit pe urmele noastre. Pena avea îndoieli în această privinţă, fiindcă m-a întrebat:

— Credeţi că ne urmăreşte?

— Bineînţeles.

— Şi dacă-l întâlnim, care vor fi numele noastre, său credeţi că ar trebui să afle cum ne numim cu adevărat?

— Nu îi vom da nici un fel de nume. După cele câte le-a auzit, va înţelege de ce suntem precauţi. Poate că, mai târziu, puteţi să spuneţi cum vă numiţi, dar trebuie să vedeţi mai întâi dacă printre indienii Mbocovis se află vreunul care vă cunoaşte. Ia ascultaţi! E în spatele nostru! Nu vă-ntoarceţi!

— Nu aud nimic!

— Eu l-am auzit însă! Să mergem mai repede, ca să-i sporim curiozitatea! Am grăbit pasul şi, într-adevăr, am auzit o voce în spatele nostru:

— *Alto ahi!* Staţi pe loc!

Această poruncă fusese rostită mai mult pe şoptite. Ne-am prefăcut că n-am auzit nimic şi ne-am văzut de drum. Omul din spatele nostru a strigat mai tare:

— *Párense, señores!* Opriţi-vă, domnilor! Aş vrea să vă vorbesc, iar dumneavoastră aţi luat-o iute la picior. Nu pot ţine pasul!

Am întors capetele şi l-am privit înspăimântaţi pe omul care ne strigase. Era, într-adevăr „Ginerele”, El Yerno.

— Cine sunteţi? Ce vreţi de la noi? Am întrebat eu, ca şi când nu m-aş fi aşteptat să se afle cineva în urma noastră.

— Vă voi spune imediat, dar mai întâi trebuie să-mi spuneţi cine sunteţi dumneavoastră.

— Cu ce drept ne întrebaţi asta?

— Nu am nici un drept, aşa e, dar am un anume temei.

— Despre ce e vorba?

Omul ne-a privit pătrunzător, iar noi i-am aruncat nişte uitături pline de neîncredere.

— Nu mă mai priviţi astfel! a spus „Ginerele”. Vreau doar să vă ajut!

— Asta ne-o poate spune oricine. N-avem chef însă să ne facem noi prieteni! Dumneavoastră vă număraţi printre nemernicii din mâinile cărora tocmai am scăpat.

— Oh, nu! Nici vorbă! Vreţi să spuneţi cumva că aş fi vreun prieten al lui Desierto? Vă asigur că sunt duşmanul bătrânului şi mă aflu aici tocmai fiindcă nu mă număr printre prietenii lui!

— Aha! Doar nu vă aşteptaţi să vă dăm crezare! Ar fi mai bine să ne lăsaţi în pace, prietene! Doar n-o să cădem din nou în capcană! Spunând acestea, l-am apucat pe Pena de braţ şi l-am tras după mine. El Zerno m-a ajuns din urmă şi m-a oprit din drum, spunându-mi:

— Domnule, ascultaţi-mă o clipă! Sunt singur! Ce capcană aş putea să vă întind. Vă mai spun încă o dată că vreau să v-ajut!

— Aşa? Asta-i foarte bine, numai că noi nu dorim să ne-ajutaţi!

— De ce? Arăt eu ca un om de care se cuvine să vă temeţi?

— Nu, asta nu! Orice-ar fi, nu suntem noi oamenii care să se teamă de un necunoscut, mai ales când doi ar trebui să se lupte împotriva unuia singur. Alta-i treaba! Ne-aţi întrebat cine suntem, fără a ne spune cine sunteţi dumneavoastră.

— Puteţi afla chiar acum cine sunt. Numele meu este… este Diego Arbol. Nu ştiuse ce nume să spună şi întâmplarea a făcut ca privirile-i să se oprească asupra unui

copac, iar *arbol* înseamnă copac. Era limpede că omul nu voia să ştim cum se numea cu adevărat.

— Arbol, care va să zică! Am spus eu. Şi cu ce vă ocupaţi?

— Sunt *cascarillero.*

— Aha! Sunteţi *cascarillero,* întocmai ca El Viejo Desierto!

— Este adevărat că ne ocupăm cu acelaşi lucru, dar ne duşmănim! Poate că nimeni nu-l urăşte mai tare decât mine!

— Asta ne bucură! Şi noi îi dorim bătrânului tot ce poate fi mai rău!

— Atunci suntem tovarăşi! Avem aceleaşi gânduri!

— Poate că avem aceleaşi gânduri, dar nu suntem tovarăşi. Am mai spus că nu vrem să ne facem prieteni. Am mai încercat lucrul ăsta aici, în Gran Chaco şi ne-a costat destul de scump! Vă rugăm să mergeţi încotro voiţi şi să ne lăsaţi în pace!

M-am prefăcut din nou că vreau să plec, dar „Ginerele” m-a oprit în loc şi mi-a spus cu hotărâre în glas:

— Gândiţi-vă puţin, señor! Vă dau cuvântul meu de onoare că sunt duşmanul lui Viejo Desierto şi al indienilor lui! V-am urmărit numai fiindcă vreau să vă ajut! Fără mine nu veţi putea duce la îndeplinire ceea ce aţi plănuit!

— Ştiţi ce vrem să facem?

— Ştiu totul. Aş putea spune chiar că vă cunosc foarte bine!

— Ca sa vezi! Ei, atunci vă rugam sa ne spuneţi şi nouă ce avem de gând.

— O voi face cu mare plăcere, fiindcă am auzit tot ce-aţi vorbit. L-am zărit pe El Viejo Desierto apropiindu-se. V-a lăsat pe mal şi v-aţi desfăcut legăturile cu mare greutate. Apoi aţi vorbit unul cu altul. V-aţi aflat chiar sub copacul în care mă suisem eu!

— V-aţi suit într-un copac? Şi de ce, mă rog, dacă-mi este

îngăduit să întreb?

— Pentru că voiam să văd ce se petrece în Laguna de Carapa. Vreau sa atac satul.

— Să atacaţi satul? Cum se poate ca un singur om să atace un sat întreg.

— Nu sunt singur.

— Cu puţin înainte aţi spus că sunteţi singur! Mai este cineva aici? am întrebat eu, privind înspăimântat în jur.

— Nu vă faceţi griji! a spus „Ginerele”, zâmbind şi privindu-mă cu milă. Oamenii în tovărăşia cărora mă aflu nu sunt chiar pe-aici, pe-aproape. Şi dacă ar fi aici, nu aţi avea de ce să vă temeţi de ei. Aş zice mai curând că v-ar primi cu braţele deschise.

— Despre cine e vorba?

— Dacă nu aş şti prea bine ce aţi vorbit, poate că nu v-aş răspunde la această întrebare, dar pentru că ştiu ce gândiţi, am să vă spun că sunt şeful unei cete de războinici Mbocovis aflaţi undeva, nu prea departe de locul unde ne găsim acum.

— Mbocovis? Indienii Mbocovis sunt duşmanii indienilor Tobas?

— Chiar duşmani de moarte! Nu are rost să vă mai daţi osteneala ca să mergeţi la indienii Chiriguanos pentru a le cere ajutorul, astfel încât să vă puteţi răzbuna pe El Viejo Desierto.

— Vreţi să spuneţi că războinicii Mbocovis ne vor sprijini?

— Tocmai asta vreau să zic. Puteţi să mă urmaţi şi vă veţi convinge că spusele mele sunt adevărate.

— Câţi războinici se află aici?

— Cincizeci şi opt, cu mine, cincizeci şi nouă.

— Şi de ce i-aţi adus la Laguna de Carapa?

— Ca să-i atacăm pe indienii Tobas.

— Cu numai cincizeci şi opt de războinici Mbocovis vreţi să atacaţi satul indienilor Tobas? S-ar cuveni să şi credem

aşa ceva?

— De fapt, sunteţi liberi să nu acceptaţi ajutorul meu. De obicei, cincizeci şi opt de războinici sunt prea puţini la număr pentru a ataca un sat indian, dar noi ştim că războinicii Tobas au pornit împotriva indienilor Chiriguanos.

— Aşa este, dar v-aţi gândit că aceşti războinici s-ar putea să se întoarcă în satul lor până ajungeţi dumneavoastră aici?

— Dacă s-ar fi întâmplat aşa, am fi aşteptat până când ne-ar fi venit în ajutor şi alţi războinici de-ai noştri.

— Trebuie să mai sosească şi alţii?

— Da, o ceată numeroasă. Războinicii care ne vin în ajutor se vor afla aici în două zile. Aşa cum am auzit din cele ce-aţi vorbit între dumneavoastră, am înţeles indienii Tobas au fost înfrânţi de războinicii Chiriguanos.

— Aşa este.

— Şi războinicii Chiriguanos se îndreaptă acum spre Laguna de Carapa pentru a ataca satul indienilor Tobas. Aşa este?

— Da. Aşa am auzit. S-ar putea ca indienii Chiriguanos să sosească aici chiar azi.

— Asta înseamnă că trebuie să mă grăbesc. Altfel, vor ataca înaintea mea şi vor lua ei ce ar trebui să luăm noi. Acum mă credeţi?

Nu am răspuns, ci i-am aruncat tovarăşului meu o privire întrebătoare. Pena a răspuns în locul meu:

— Se vede că nu ne minţiţi. Am vrut să ne alăturăm indienilor Chiriguanos, pentru a ne întoarce împreună cu ei la Laguna de Carapa şi pentru a ne răzbuna. Am vrea, totuşi, să vă urmăm, fiindcă războinicii Mbocovis sunt pe-aici, pe-aproape. Numai că ar mai fi ceva. Am vrea să ne lămuriţi asupra unui singur lucru.

— Care anume?

— Cum se face că dumneavoastră, un alb, aţi ajuns

printre indienii Mbocovis? Cum se poate ca dumneavoastră să fiţi chiar şeful unei cete de războinici roşii?

— Ani de zile am adunat scoarţă de copac de pe pământurile indienilor Mbocovis. V-am spus doar că sunt *cascarillero.* Aşa se face că am devenit, cu timpul, unul dintre cei mai buni prieteni ai şefului de trib Venenoso. Acum nu are nici o însemnătate de ce El Viejo Desierto este duşmanul meu de moarte. Se cuvine să ştiţi doar că-mi doresc să mă răzbun atât pe el, cât şi pe indienii Tobas şi am s-o fac cu ajutorul războinicilor Mbocovis. Acum aveţi încredere în mine?

— Da, acum m-am liniştit, i-a răspuns Pena „Ginerelui”. Apoi m-a întrebat:

— Tu mai ai vreo îndoială?

— Poate că însăşi soarta a dorit ca lucrurile să se petreacă astfel! am răspuns eu. Să vedem ce se va mai întâmpla!

— Eu vă spun că puteţi avea deplină încredere în mine! a replicat El Yerno. Să mergem, vă rog! Am pierdut destulă vreme pe-aici şi mai putem sta de vorbă şi pe drum.

— Aşa! a exclamat Pena, fericit. Cine s-ar fi gândit că lucrurile se vor întâmpla astfel? Aveam în faţă un drum lung şi nu ştiam cum ne vor întâmpina indienii Chiriguanos. Acum cred că putem da uitării toate grijile!

— Aşa cum spuneaţi, aţi scăpat de toate grijile şi cred că aţi avut mare noroc că m-aţi întâlnit pe mine. Trag nădejde că-mi veţi fi recunoscători!

— Puteţi fi sigur de asta!

— Aşa! Voi vedea eu mai apoi dacă mă voi putea bucura de sprijinul şi recunoştinţa dumneavoastră. Acum nu putem vorbi în tihnă. Urmaţi-mă! În curând vom ieşi în câmp deschis.

„Ginerele” ne-a dus prin pădure, călcând chiar pe urmele pe care el însăşi le lăsase cu puţin mai înainte. Imediat ce

am ajuns în câmp deschis şi puteam merge unul alături de celălalt, El Yerno a început din nou să vorbească:

— Acum ştiţi cum mă numesc şi aţi aflat şi ce-am de gând să fac. Cred că ar fi timpul să-mi spuneţi cum vă numiţi!

— Numele meu este Escobar, a răspuns Pena, hotărât să nu-şi dea în vileag numele adevărat.

— Iar numele meu este Tocara, am spus, la rândul meu. Suntem amândoi *yerbateros.*

— Cum se face că aţi fost ostaticii lui Viejo Desierto? Îl cunoaşteţi de mai uită vreme?

— Nu, a răspuns Pena. Noi tocmai veneam din munţi, unde găsisem ceva de mare preţ şi…

— Ceva de mare preţ? l-a întrerupt „Ginerele”. Nu poate să fie vorba despre Yerba, nu-i aşa?

— Ah, nu! Am găsit aur!

— Pe toţi dracii!

— Da! Întocmai cum vă spun! Am dat de un filon pe cinste! Am scos ceva pepite şi pe urmă am acoperit cu grijă locul în care săpasem. Vrem să ne întoarcem acolo mai târziu şi să scoatem aur din belşug! Pe drum am dat de-o ceată de războinici Tobas şi am călătorit împreună cu ei…

— Asta a fost o faptă necugetată.

— Da, aşa este. Foarte curând avea să ne pară rău de asta, dar, vedeţi, eram bucuroşi pentru că nu trebuia să ne continuăm drumul singuri. Cum indienii ăştia se aflau sub conducerea lui Viejo Desierto, am crezut că sunt paşnici. Auzisem deja foarte multe lucruri bune despre acest bătrân, dar nu-l văzusem niciodată.

— Ce prostie! a spus El Yerno, râzând. Aţi auzit despre el numai lucruri bune!

— Da!

— Oamenii despre care se aud numai lucruri bune sunt, de obicei, nişte ticăloşi. Povestiţi mai departe!

— Tocmai asta voiam să fac! a spus Pena. Indienii Tobas ne-au adus în satul lor. Bătrânul ne-a primit cu foarte multă căldură. Când a auzit că am găsit aur, le-a poruncit indienilor să ne ia totul, chiar şi hainele de pe noi.

— Va luat şi aurul?

— Desigur! A vrut chiar să ne silească să-i arătăm unde se afla filonul!

— Şi nu i-aţi spus nimic, nu-i aşa?

— Nici nu ne-a trecut prin cap, deşi bătrânul a poruncit să fim închişi. Nici nu ştiu câtă vreme am stat aşa, pentru că în pivniţa aia în care ne-a vârât era tot timpul întuneric şi nu ştiam când e zi şi când e noapte. La răstimpuri, venea o bătrână să ne-aducă apă şi câte ceva de-ale gurii. De la ea am auzit ce s-a întâmplat, anume că războinicii Tobas au pornit împotriva indienilor Chiriguanos şi că au fost învinşi. Am auzit, de asemenea, că un indian Tobas care a reuşit să scape cu viaţă a venit chiar azi în sat şi i-a spus bătrânului că războinicii Chiriguanos se îndreaptă spre lagună. Bătrânul le-a poruncit tuturor să părăsească satul şi să meargă pe insulă.

— Da, aşa este! Am văzut totul cu ochii mei! Dar cum se face că v-a redat libertatea?

— Şi noi ne-am pus întrebarea asta! De fapt, ar fi făcut mai bine dacă ne-ar fi ucis. Poate că ne-a lăsat în viaţă tocmai pentru că am găsit aur. Nu i-am spus unde se află filonul pe care l-am descoperit şi poate că s-a gândit că-şi va trimite războinicii pe urmele noastre pentru a afla unde-i aurul.

La aceste cuvinte, El Yerno a privit îngrijorat în jur, pentru a vedea dacă cumva era cineva prin preajmă. Apoi a spus:

— Nu cred că vă vor urmări, pentru că acum bătrânul are nevoie de toţi războinicii pentru a putea apăra insula. Nu trebuie să ne facem griji. Astăzi bătrânului i-a sosit ceasul.

— Nu se poate să-l ucideţi, señor Arbol! a strigat Pena. Noi am jurat sa ne răzbunam şi o vom face! Dacă vreţi să vă stăm alături, trebuie să ne făgăduiţi că îl veţi lăsa pe bătrân pe mâinile noastre.

— Vă pot promite acest lucru, dar numai cu condiţia să nu mai cereţi nimic altceva şi să vă mulţumiţi numai cu bătrânul.

Conversaţia ajunsese într-un punct foarte interesant. Pena mi-a făcut cu ochiul pe furiş şi apoi l-a întrebat pe „Ginere”:

— De ce ar trebui să ne mulţumim numai cu bătrânul?

— Pentru că, nu aveţi nevoie decât de el, dacă doriţi să vă răzbunaţi.

— Şi toată prada va fi a dumneavoastră?

— Da, a mea şi a războinicilor mei.

— Hm! Aveţi pretenţii foarte mari!

— Ba nu! Ia gândiţi-vă că aş fi atacat satul, chiar dacă nu v-aş fi întâlnit. Oricum, toată prada ar fi fost a noastră. Trebuie să mai ştiţi că, fără mine şi războinicii mei, nici nu aţi fi putut să vă răzbunaţi!

— Se prea poate, numai că vă înşelaţi atunci când spuneţi că toată prada ai fi fost a dumneavoastră. Singur nu aţi fi găsit grosul prăzii, adică banii bătrânului.

— Aşa? Este adevărat că bătrânul are mulţi bani? A întrebat „Ginerele”, în timp ce ochii îi luceau. Unde sunt banii despre care vorbiţi?

— Chiar trebuie să vă spunem acest lucru?

— Da. Numai cu această condiţie vă voi lăsa să faceţi ce vreţi cu bătrânul. Doar nu aveţi nevoie de banii lui, mai ales acum, când aţi descoperit aur.

Pena a mormăit, s-a întors spre mine şi m-a întrebat:

— Ce zici? Trebuie să ştiu ce părere ai, pentru a putea să iau o hotărârea asta.

— Fă ce vrei! am spus eu. Nu-mi pasă! Poţi să faci ce

vrei!

— Pot să spun chiar şi unde sunt banii bătrânului?

— Da. Señor Arbol are dreptate. Nu avem nevoie de bani. Am găsit aur, putem să facem oricând rost de alţii. Totul este să punem mâna pe bătrân, să ne putem răzbuna pe el.

— Aşa gândesc şi eu. Cred însă că ar fi bine să ne recuperăm măcar lucrurile pe care ni le-a luat bătrânul.

— Vă vom da tot ce vi s-a furat, a spus El Yerno, repede.

În timp ce ne-a asigurat că vom primi toate lucrurile noastre, a zâmbit dispreţuitor. Fireşte că nemernicul era sigur că mai târziu va pune mâna şi pe aurul nostru.

— Înseamnă că am căzut la învoială, nu-i aşa? a întrebat Pena.

— Sigur că da! a exclamat „Ginerele”. Spuneţi-mi acum unde sunt banii bătrânului!

— Banii sunt pe-o insulă…

— Taci! l-am întrerupt eu, pentru că era cât pe ce să dea totul în vileag. Încă nu-i poţi destăinui lui señor Arbol unde se află banii. Îi vom spune totul în clipa în care bătrânul se va afla în mâinile noastre!

El Yerno mi-a aruncat priviri pline de ură, dar s-a stăpânit şi mi-a spus:

— Señor Tocara, se pare că nu aveţi încredere în mine. De ce i-aţi cerut prietenului dumneavoastră să tacă?

— Pentru că n-am obiceiul să dau banii înainte de a vedea măcar cum arată marfa pe care urmează s-o cumpăr.

— Sunteţi foarte atent.

— Trebuie să fiu cu băgare de seamă. Nu ne cunoaşteţi şi nici noi nu vă cunoaştem. Credem tot ce ne spuneţi, dar nu avem de unde să ştim că indienii Mbocovis se vor purta cu noi aşa cum se cuvine. Vă vom spune totul în clipa în care vom avea în mână pe Viejo Desierto. Până atunci nu vom da în vileag locul. Să vorbim acum despre altceva. Sunteţi

hotărât să-i atacaţi pe indienii Tobas chiar astăzi?

— Da, chiar astăzi. Doar n-am să aştept să mi-o ia înainte indienii Chiriguanos!

— Când vreţi să daţi atacul?

— Ne vom sfătui numai după ce voi fi vorbit cu războinicii mei. Mă pot bizui dumneavoastră? Cunoaşteţi satul?

— Chiar foarte bine.

— Atunci sunt sigur că ne vom putea duce planul la bun sfârşit.

— S-ar putea ca indienii Chiriguanos să înhaţe totul.

— Vom păstra prada cu orice preţ.

— Cred, însă, că războinicii din tribul Chiriguanos vor fi mai numeroşi decât noi. Nu uitaţi că aveţi doar cincizeci şi opt de războinici Mbocovis.

— Aşa este, numai că ni se vor mai alătura şi alţii şi atunci vom fi mai numeroşi. Indienii Chiriguanos n-au decât să-ncerce să ne ia prada.

— Cât de numeroşi sunt cei ce vi se vor alătura?

— Sunt câteva sute de războinici.

— Şi sunt însoţiţi de şefii de trib?

— În fruntea fiecărei cete de războinici se va afla un cacic, iar marea căpetenie este un om al cărui nume este de-ajuns pentru a vă spulbera orice îndoieli.

Am ghicit imediat despre cine era vorba: despre El Sendador! Eram foarte bucuros şi, deşi bănuiam cine era marea căpetenie, am întrebat:

— Cine-i omul despre care vorbiţi?

— Geronimo Sabuco.

După ce mi-a răspuns, „Ginerele” m-a privit cu atenţie, aşteptându-se să-mi arăt bucuria sau măcar satisfacţia la auzul numelui pe care tocmai îl rostise Spre marea lui surprindere, eu m-am mulţumit să întreb:

— Sabuco? Cine este acest Sabuco? Sabuco este un nume pe care-l poartă destul de mulţi oameni.

— Aşa este, numai că există un singur om care poartă acest nume şi căruia i s-a dus vestea. Aţi auzit vreodată de El Sendador?

— Da, desigur, chiar foarte des.

— El Sendador este Geronimo Sabuco.

— Aha! Pe El Sendador îl cheamă Sabuco? Aşa care va să zică! Aha! Ei, bine că ştiu! Şi cum, chiar El Sendador vine în fruntea războinicilor pe care îi aşteptaţi? De ce n-a venit împreună cu dumneavoastră?

— Pentru că a avut ceva treabă. A fost plecat cu afaceri pe undeva, prin apropierea locului cunoscut sub numele de *Nuestro Señor Jesu Christo de la foresta virgen.* Vă este cunoscut locul acela?

— Am fost o singură dată acolo.

— Ei, bine, în acel loc l-au aşteptat războinicii Mbocovis şi se vor întoarce încoace, imediat ce vor termina ce au de făcut.

— Dar ce treabă au acolo?

— Poate că vă voi spune şi asta mai târziu. V-am povestit despre Sabuco numai ca să vă daţi seama că planul nostru va reuşi. Dacă un om ca Geronimo Sabuco vrea să ducă un lucru la bun sfârşit, atunci treaba e ca şi făcută. Acum e timpul să mergem! Se înnoptează!

Soarele se îndrepta spre apus şi umbrele nopţii coborau peste lume. „Ginerele” înainta cu paşi mari, iar noi îl urmam. Se înnoptase de-a binelea când El Yerno s-a oprit, a întins braţul înainte şi a spus:

— Chiar în faţa dumneavoastră se află tufişurile în care sunt ascunşi războinicii mei.

— De ce n-au aprins focul? am întrebat eu.

— Se cuvine să fie cu mare băgare de seamă, întrucât nu ştiu cine se află pe malul lacului. Se poate ca un războinic Tobas să se găsească prin apropiere şi să zărească flacăra. Când le voi spune că nu au de ce să se teamă, vor aprinde

focul. Aşteptaţi aici!

— Ne lăsaţi singuri?

— Sunt nevoit s-o fac. Oamenii mei nu trebuie să vă vadă deocamdată şi, oricum, mă aşteaptă numai pe mine. Dacă ne-ar observa împreună, s-ar putea să creadă că suntem duşmani şi să tragă-n noi cu săgeţi otrăvite. Trebuie să le spun mai întâi ce s-a întâmplat. După aceea voi veni să vă iau.

„Ginerele” s-a îndepărtat de îndată.

— Ce păcat că nu-l putem însoţi! mi-a şoptit Pena. Am afla ce le spune indienilor lui şi ce hotărăşte să facă. Aşa, se poate să pună la cale vreo mârşăvie, fără ca noi să bănuim nimic.

— Sunt sigur că vrea să ne omoare, dar nu acum. Cred că n-avem de ce să temem deocamdată.

— Hm! Credeţi că El Sendador va veni, într-adevăr?

— Da.

— Eu nu cred. Nu este cu putinţă să fi plecat tocmai până la Palmar şi să le poruncească războinicilor lui să pornească împotriva indienilor Tobas.

— De ce nu? Nu avem de unde să ştim ce-a pus la cale.

— Ce amestec puteau să aibă indienii Abipones în toată treaba asta, dacă Sabuco s-a înţeles oricum cu indienii Mbocovis ca să atace satul indienilor Tobas?

— Poate că pe indienii Abipones i-au întâlnit întâmplător şi le-au cerut ajutorul. Că El Sendador nu are legături atât de strânse cu războinicii Abipones, este dovedit prin aceea că aceştia au făcut pace cu coloniştii, imediat ce Sabuco a plecat.

— Vreţi să spuneţi că bătrânul nu l-a întâlnit întâmplător pe indianul de la care a primit cuţitul?

— Da, asta vreau să spun. Se poate ca războinicii Mbocovis să-l fi trimis pe indianul cu pricina la crucea uriaşă, numită Isus Christos din Junglă, tocmai pentru a

vedea dacă Sabuco a ajuns acolo. Apoi indianul s-a întors şi-a adus tovarăşii în pădure, iar aceştia ne-au atacat. El Sendador a prins biletul de creanga copacului şi a lăsat voit nişte urme pe care să le putem găsi foarte uşor, astfel încât să-l urmăm. Poate că atacul asupra noastră nici nu trebuia să aibă loc. Poate cele ce s-au întâmplat au fost numai urmarea modului în care s-a purtat Gomarra.

Am mai vorbit între noi pe şoptite, până când s-a întors „Ginerele”. Am băgat de seamă ca între tufişurile din faţa noastră fusese aprins un foc.

— Pst! mai sunteţi aici? a întrebat El Yerno, de departe. Urmaţi-mă!

L-am urmat şi am ajuns într-o vâlcea împânzită de tot soiul de tufişuri. Aici se aflau războinicii Mbocovis. Unii dintre ei zăceau întinşi pe pământ şi nici n-au făcut vreo mişcare când ne-am apropiat de tabăra lor. Această indiferenţă a indienilor nu era un semn bun pentru noi. Se vedea prea bine că războinicii nu aveau sentimente prieteneşti şi că nici nu-şi puteau da în vileag ura faţă de noi. Pena i-a privit pe războinici cu multă atenţie. Tovarăşul meu voia să vadă dacă printre războinicii Mbocovis se afla vreunul care-l cunoştea. Mi-am dat seama imediat cum stăteau lucrurile, fiindcă Pena era liniştit, iar indienii îl priveau cu nepăsare. Pena avea motive întemeiate să se asigure, fiindcă „Ginerele” a spus:

— Aceştia sunt războinicii mei. Poate că puteţi să schimbaţi chiar câteva vorbe cu ei, stimaţi domni. Pricepe vreunul dintre dumneavoastră graiul indienilor Mbocovis?

— Nu! a răspuns Pena, uşurat.

— Din păcate, nu! am spus şi eu, la rândul meu, bucuros că nu eram nevoit să mint. V-am ruga chiar să ne tălmăciţi ceea ce spun războinicii dumneavoastră.

— O voi face cu mare plăcere, dar, deocamdată, vă rog să vă aşezaţi. Doriţi să mâncaţi?

— Nu, mulţumim! Bătrâna indiancă Tobas a avut grijă să ne dea de mâncare înainte de a fi aduşi cu barca. Am avea însă o rugăminte. Vedeţi, nu avem nici un fel de armă.

— Nu veţi avea nevoie de arme, fiindcă vă aflaţi sub protecţia noastră.

— Bine, dar n-o să luptăm?

— Nu. Suntem destui şi vom termina repede cu indienii Tobas.

— Nu-i veţi cruţa?

— Trebuie să piară cu toţii. Veţi avea arme din belşug. Oricum, veţi avea armele pe care vi le-a luat bătrânul.

Şi faptul că nu voia să ne dea arme era o dovadă că „Ginerele” nu avea intenţii bune în ceea ce ne privea. Cu toate acestea, nu-mi făceam griji, fiindcă ştiam că nu ne va ucide decât după ce va afla unde sunt banii bătrânului. Or, noi n-aveam să-i spunem niciodată unde se aflau acei bani.

Ne-am aşezat în locul pe care ni l-a arătat chiar „Ginerele”, lângă foc, în mijlocul indienilor, de care eram acum încercuiţi. El Yerno voia să fie siguri că nu puteam întreprinde nimic împotriva lui. Apoi, „Ginerele” a început direct să vorbească:

— Nu putem sta la sfat cu toţii, pentru că dumneavoastră nu pricepeţi graiul indienilor Mbocovis, aşa că îmi veţi spune tot ce ştiţi, iar eu le voi traduce indienilor mei. Ştiţi unde se află acum indienii Tobas?

— Ştim chiar foarte bine! Bătrâna care ne aducea mâncare şi apă era o vorbăreaţă şi aşa se face că am aflat tot. Drumul până la barca în care ne-au aruncat indienii a fost destul de lung şi El Viejo Desierto a dat tot soiul de porunci pe care le-am auzit şi noi.

— A făcut o mare prostie şi mă mir, fiindcă ştiu că bătrânul e un om înţelept. Cred că s-a purtat astfel numai pentru că nu vă considera primejdioşi. Nu păreţi a fi nişte oameni care ştiu să se lupte sau să se apere. Acum înţeleg

cum a fost cu putinţă să vă jefuiască bătrânul. De ce nu v-aţi apărat?

— Am vrut să ne apărăm, l-am asigurat eu pe „Ginere”, dar când să tragem, gloanţele noastre nu ştiu ce-au avut, dar n-au pornit pe ţeava! Prietenul meu a mai vrut să-şi pună praf de puşcă, iar cocoşul puştii mele era ruginit.

— Aha! Aşa nişte luptători de nădejde-mi sunteţi? a întrebat „Ginerele”, râzând cu poftă. Ei, atunci nici nu aveţi nevoie de arme! Ia spuneţi-mi, unde se află satul indienilor?

El Yerno a rostit aceste vorbe ca pe o poruncă. Era limpede că omul nu dădea doi bani pe noi.

— Vă pot spune! am început eu. Satul a fost părăsit şi…

— Nu mai este nimeni în sat?

— Nimeni! Imediat ce a venit războinicul Tobas şi a adus vestea că indieni Chiriguanos au învins, toţi cei din sat au început să strângă lucrurile şi să plece pe insulă.

— Au luat şi vitele?

— Da şi vitele!

— Asta nu-mi place! Cum ajungem la indienii Tobas?

— Foarte lesne! am spus eu, dându-mi importanţă. Pe mal se află o barcă.

— Nu se poate! Cum să lase o barcă pe mal, o barcă de care duşmanii lor s-ar folosi oricând?

— Bineînţeles că acea barcă nu a fost lăsată acolo ca să fie la îndemâna duşmanilor, dar, vedeţi, bătrânul a trimis câteva iscoade care trebuie să-i pândească pe duşmani şi să-l anunţe când aceştia se apropie. Aşa se face că barca e pe mal. Altfel, cum să ajungă iscoadele pe insulă?

— Aşa? Ei, da! Atunci înţeleg! Aţi spus că oamenii lui Viejo Desierto sunt pe insulă, dar pe care dintre ele?

— Pe cea mare se află bărbaţii. De-acolo am fost aduşi noi! Pe insulele mai mici, sunt femeile şi copiii, vitele şi caii şi alte lucruri trebuincioase.

— E cum nu se poate mai bine! Asta înseamnă că-i

putem ataca pe bărbaţi direct. Pe de altă parte, nu-mi vine la socoteală că trebuie să mergem pe insulă pe rând şi nu toţi o dată!

— Nu cred că e vreo primejdie, señor. Indienii Chiriguanos îşi au sălaşul în partea cealaltă, către apus. Asta înseamnă că de-acolo vor ataca. De aceea, războinicii Tobas s-au adunat pe malul apusean al insulei.

— Pe cealaltă parte a insulei, unde sunt şi copaci, nu se află nimeni?

— Nici ţipenie de om!

— Asta înseamnă că ne putem aduna cu toţii acolo şi ne putem ascunde printre copaci.

— Cred că aşa ar fi cel mai bine. Aţi sta ascunşi printre arbori şi aţi putea vedea tot ce se petrece. Este chiar mai bine decât dacă v-aţi strânge cu toţii în biserică.

— În biserică? Nu-i o idee rea! Am putea intra în biserică?

— Da! Chiar foarte lesne. Uşa este închisă numai cu un zăvor din lemn.

— Minunat! Dacă am sta printre copaci, tot s-ar putea să ne vadă cineva, dar dacă am intra în biserică, nu ne-ar mai zări nimeni! Cred că acum am aflat tot ce voiam să aflu şi vreau să le vorbesc indienilor mei.

Spunând acestea, „Ginerele” s-a întors spre războinicii lui şi a început să vorbească. Războinicii îl ascultau cu mare atenţie şi ne aruncau, din când în când priviri dispreţuitoare. Cred că El Yerno a avut grijă să le spună că suntem nişte proşti şi nişte fricoşi care se tem şi de umbra lor. După aceea, „Ginerele” s-a sfătuit numai cu căpetenia. Bineînţeles că n-am priceput nimic, dar mi-a ajuns la urechi un cuvânt care s-a tot repetat. Acest cuvânt era *horno. Horno* nu înseamnă nimic în limba spaniolă şi atunci m-am gândit fără să vreau la cuvântul nemţesc *horn,* care în spaniolă se traduce prin *cuerno.*

Acest cuvânt era, desigur, important pentru că Pena m-a

privit cu înţeles, când a fost rostit. Cât timp i-a vorbit „Ginerele” căpeteniei, tovarăşul meu a părut cu totul nepăsător. După ce s-a sfătuit cu indianul, El Yerno s-a întors spre noi şi a spus:

— Trebuie să ne grăbim, pentru că indienii Chiriguanos pot sosi aici cât de curând. Am hotărât să-i atacăm chiar acum pe indienii Tobas. Dumneavoastră ne veţi urma! Vom avea noi grijă să nu vi se întâmple nimic.

Războinicii Mbocovis au stins focul şi au pornit la drum. Prima parte a planului nostru fusese dusă la bun sfârşit. Întrucât mă aflam tot timpul atât de aproape de Pena, am putut chiar să vorbim între noi în şoaptă.

— Urmează să fim omorâţi! mi-a spus tovarăşul meu, în germană.

— Când?

— Imediat ce nemernicii ăştia vor fi găsit banii.

— Şi ce se întâmplă cu mina de aur pe care am descoperit-o?

— Le vom spune unde se află această mină, fiindcă vom fi supuşi la tortură.

— De ce au tot spus „horno”?

— Horno este un alb, ostatic al indienilor Mbocovis. Ei s-au gândit că ar fi bine să-i ceară lui Viejo Desierto o răscumpărare pentru acest Horno, dar acum au constatat că nu mai este nevoie să facă aşa ceva.

— Ce tot şuşotiţi acolo? a întrebat El Yerno. Aveţi secrete?

— Nu, dar nu se cuvine oare să vorbim încet?

— Nu mai vorbiţi deloc.

Ca să nu stârnim bănuieli, am tăcut, ba chiar ne-am depărtat unul de celălalt. Ne găseam în mare primejdie. O singură săgeată otrăvită ar fi fost de-ajuns pentru a ne trimite pe lumea cealaltă.

Am ajuns, în cele din urmă, în pădurea de carapa ce se

întindea pe malul lagunei. Am înaintat foarte încet, deoarece „Ginerele” luase toate măsurile de prevedere şi trimisese înainte câteva iscoade. Aceste iscoade nu au văzut însă nimic suspect şi ne-am oprit cu toţii lângă şanţul de apărare care înconjura satul. Lui El Yerno i s-a părut de la sine înţeles că indienii umpluseră şanţul cu apă pentru a se apăra împotriva indienilor Chiriguanos. Cu toate acestea şi-a trimis iscoadele în sat pentru a fi sigur că acesta era părăsit. Iscoadele s-au întors şi i-au spus „Ginerelui” câteva cuvinte pe care nu le-am priceput. Am înţeles, însă, mai târziu, de la Pena, că aceştia intraseră în câteva case şi nu găsiră pe nimeni în ele. Ne-am dus apoi tiptil la locul în care fusese lăsată barca. „Ginerele” a privit-o şi a exclamat:

— Cât e de mică! Aici nu-ncap mai mult de şase oameni! Asta înseamnă că trebuie să facem cel puţin douăsprezece drumuri. Să vedem, n-o mai fi vreo barcă pe aici?

Atât eu, cât şi Pena am pornit în căutarea celei de-a doua bărci, dar osteneala ne-a fost zadarnică. Faptul că puteam umbla nestingheriţi pe unde voiam era un semn sigur că indienii Mbocovis aveau încredere în noi. El Yerno a schimbat câteva cuvinte cu şeful de trib şi aveam să aflăm imediat ce au vorbit între ei.

— Va pricepeţi să vâsliţi? ne-a întrebat „Ginerele”.

— Da! am răspuns eu, bucurându-mă la gândul că vom ajunge pe insula mare, cu primul grup de războinici Mbocovis.

— Atunci veţi pleca pe insulă şi veţi vedea dacă drumul pe care ar trebui să mergem este liber.

— Ei! Ce-i asta? Se vede o lumină!

— Cred că El Viejo Desierto a făcut focul. Nu se vede nimic de-aici, pentru că sunt tufişuri.

— Asta-i o mare prostie! Oricine poate vedea unde se află! Să mergem! Dumneavoastră veţi vâsli! Eu şi căpetenia vă vom însoţi. Daţi-vă toată silinţa pentru a nu face

zgomot!

Am dezlegat barca de la mal şi apoi am sărit în ea, împreună cu Pena. După care sau alăturat „Ginerele” şi căpetenia, care s-au întins imediat pe burtă.

Se gândiseră la toate! Noi eram cei care aveam să fim ucişi cu săgeţi, dacă eram descoperiţi. Am ajuns pe insulă, am legat barca şi ne-am îndreptat spre biserică. Ne-a fost foarte uşor să deschidem uşa aşezământului şi am intrat. Războinicii Tobas se ascunseseră sub bănci, astfel încât El Yerno nu a izbutit să-i zărească. „Ginerele” s-a apropiat de noi şi ne-a spus:

— Nu-i nimeni în biserică şi dumneavoastră veţi rămâne aici împreună cu mine! Trebuie să îi aştept pe războinici pentru că sunt conducătorul lor. Căpetenia se va întoarce şi ni se va alătura împreună cu ultimul grup.

I-a spus acelaşi lucru şi căpeteniei, care a plecat imediat. Apoi a ieşit în pădure şi a şoptit:

— Se pare că bătrânul se află lângă foc. Vreau să număr războinicii care sunt cu el.

— Vreţi să vă apropiaţi de foc? am întrebat eu.

— Da. Am să mă târăsc până acolo. Am să mă apropii de Viejo Desierto cât voi putea de mult.

— Puteţi să vă faceţi treaba mult mai uşor, dacă vă lăsaţi dus până lângă foc.

— Dus? Ce vorbă-i asta? Cine să mă ducă până acolo?

— Chiar eu.

— Sunteţi nebun de-a binelea! auzi, să mă ducă până acolo! Aş vrea să știu...

— De ce vreau să vă duc până acolo? l-am întrerupt eu. Ar fi mai bine să vă arăt decât să vă spun cum vreau să vă duc. Uitaţi ce vreau să fac! Am adăugat, apucându-l de gât şi târându-l în biserică.

„Ginerele” a dat puţin din picioare, dar s-a liniştit imediat.

— E cineva aici? a întrebat Pena, încet. Am venit. Suntem noi, prieteni voştri.

— Da, aici noi suntem! s-a auzit imediat vocea unui indian, care pesemne vorbea destul de prost spaniola. Noi acum venit?

— Da, veniţi! Legaţi-l pe nemernicul ăsta şi puneţi-i un căluş în gură. Războinicii Tobas au apărut imediat, l-au legat bine pe „Ginere” şi i-au pus un căluş în gură. Apoi l-am luat şi l-am dus lângă foc. Când m-am apropiat de El Viejo Desierto şi de războinicii săi, au întors cu toţii capetele spre mine.

— L-am adus pe El Yerno! i-am spus bătrânului, aruncându-l pe „Ginere” la pământ. Aveţi mare grijă! N-am vrut să-l las în biserică fiindcă este un om din cale-afară de primejdios. S-ar fi putut să ne trădeze prin vreun sunet.

— Poate vă vede cineva!

— Nu mă poate vedea nimeni, pentru că tufişurile dese de pe aici mă feresc de privirile duşmanilor.

— Ne-am făcut griji! Cum merge treaba?

— Cum nu se poate mai bine! Chiar mai bine decât aş fi crezut. Porunciți câtorva războinici să stea mai în umbră. Vă vom aduce de fiecare dată prinșii aici. E mai bine decât să-i lăsăm înăuntru.

M-am întors repede la biserică, pentru că primii cinci războinici Mbocovis trebuiau să sosească din clipă-n clipă. Un al şaselea urma să rămână cu barca pentru a se putea întoarce la tovarăşii săi.

Mă aflam acum în biserică şi era întuneric beznă. Primii cinci războinici au intrat în lăcaşul sfânt şi unul dintre ei a întrebat ceva. Pena a răspuns şi probabil ca indianul a crezut că îi răspunsese El Yerno. Imediat ce au făcut câţiva paşi, i-am prins pe cei cinci indieni Mbocovis de gât, războinicii Tobas i-au legat, iar noi i-am dus lângă foc, unde i-am lăsat în grija indienilor care se aflau în preajma lui

Viejo Desierto. Acelaşi lucru s-a întâmplat cu fiecare grup de duşmani care a intrat în biserică. Nici unul dintre ei n-a bănuit nimic. Şeful de trib, care a ajuns ultimul pe insulă, a deschis uşa sfântului locaş de parcă ar fi fost la el acasă. Totul a durat mai puţin de trei ore. Când i-am spus bătrânului că planul nostru izbutise pe deplin, acestuia nu i-a venit a crede.

— Mulţumesc Bunului Dumnezeu! a exclamat, fericit, El Viejo Desierto. Ne-am făcut griji nu atât pentru noi, cât mai ales pentru dumneavoastră. Cum de aţi reuşit?

Pena i-a povestit pe scurt cum se petrecuseră lucrurile, iar eu am adăugat:

— Să nu credeţi cumva că pericolul a trecut! Greul abia acum începe! El Sendador se îndreaptă încoace în fruntea unei cete numeroase de războinici!

— Mulţumesc lui Dumnezeu!

— Cum? Nu vă sperie această veste?

— Nu! Mă bucur! În sfârşit, vom avea grijă ca acest om să nu mai facă rău nimănui!

— Nu credeţi că suntem prea puţini?

— Nu, nicidecum! După ce am văzut cu ochii mei ce sunteţi în stare să faceţi cred că suntem destul de numeroşi şi destul de puternici pentru a duce sarcinile la bun sfârşit, señor. Trebuie să vă cer iertare amândurora. Nu am avut încredere în dumneavoastră, ba chiar v-am şi jignit…

— Să nu mai vorbim despre asta! l-am întrerupt eu. Avem altele de făcut. Şi cred că ar trebui să trimiteţi câteva iscoade care să ne dea de veste când trebuie să vină El Sendador. Mai avem timp până la ivirea zorilor. Acum trebuie să-i ducem pe ostatici într-un loc sigur.

¯ Credeţi că locul acesta nu este destul de sigur? Oricum, este un loc înconjurat de apă.

— Da, numai că n-aveţi destui oameni care să-i păzească pe ostatici, mai ales dacă trebui să luptăm împotriva

oamenilor lui Sabuco. În afară de asta, nu ştim cine va fi învingător. Dacă noi vom fi învinşi, fie chiar şi pentru scurtă perioadă, El Sendador îi va elibera pe prinşii noştri.

— Atunci se cuvine să-i ducem la locuinţa mea din peretele de stâncă. Am câteva camere pe care nu vi le-am putut arăta până acum.

— Cum o să-i ducem sus? Nu putem să-i cărăm pe fiecare în parte, să ne suim în copac şi apoi să îi trecem de-a lungul punţii care leagă copacul până la locuinţa dumneavoastră!

— Nici nu trebuie să facem aşa ceva. Avem aici un soi de *gráa*[29] pentru poveri mai mari. I-am văzut pe aceşti oameni pe care i-aţi adus aici, dar nu am vorbit cu nici unul dintre ei. Nu ar fi bine ca, mai întâi, să-i interogăm?

— Nu, nu acum. Trebuie să-i ducem repede în locuinţa dumneavoastră. Puneţi să fie legaţi la ochi, ca să nu ştie unde se află şi unde sunt duşi. Le puteţi scoate căluşurile din gura. N-au decât să strige cât poftesc. Nu le mai poate veni nimeni în ajutor.

El Viejo Desierto a dat poruncile necesare şi indienii au adus bărcile. Războinicii Mbocovis au fost duşi în locuinţa bătrânului. Toţi indienii Tobas erau foarte veseli.

Stăteam deoparte împreună cu tovarăşul meu, iar Pena m-a întrebat:

— Nu mergem să vedem ostaticii?

— Nu, eu nu, cel puţin nu acum. Aştept până vor fi duşi cu toţii în locuinţa lui Viejo Desierto. Aş vrea să stau de vorbă foarte serios cu El Yerno.

— Despre ce?

— Despre acel Horno pe care l-au tot pomenit. De câtă vreme este acest om ostaticul indienilor Mbocovis?

— Nu ştiu, n-am izbutit să aflu. Căpetenia indiană i-a

---

[29] Gráa— Macara, (n.a.)

spus „Ginerelui” că acum nu mai trebuiau să-i ceară bătrânului răscumpărare pentru Horno și că n-aveau decât să-l omoare.

— Dacă stau şi mă gândesc mai bine, chiar El Viejo Desierto urma sa dea banii. El şi nimeni altul.

— Poate că Horno este vreo rudă de-a bătrânului.

— Eu cred altceva. Mai precis, cred că acest Horno este neamţ şi-l cheamă de fapt, Horn. Cred că el este chiar omul despre care indienii bănuiesc că a fi fugit cu banii bătrânului.

— Pe toţi dracii! Cum de v-aţi gândit la aşa ceva?

— Foarte simplu: tânărul are un nume nemţesc şi El Viejo Desierto urma să le dea indienilor Mbocovis banii. Asta mi-a fost de-ajuns. Omul a trebuit să treacă prin Gran Chaco şi a fost atacat de indienii Mbocovis. După cum se ştie, indienii de pe-aici atacă albii şi îi pradă sau cer răscumpărări pentru ei. Horn a tras nădejde că El Viejo Desierto va plăti răscumpărarea pentru el. Poate că le-a şi vorbit indienilor Mbocovis despre bogăţiile şi despre banii bătrânului. Atunci, e posibil ca El Sendador să le fi poruncit indienilor Mbocovis şi „Ginerelui” să-l atace pe El Viejo Desierto şi să-i fure totul.

— Hm! Se prea poate ca lucrurile să se fi întâmplat întocmai precum spuneţi. Trebuie să vorbim neapărat cu bătrânul.

— Nu! Nu trebuie să-i trezim lui Viejo Desierto speranţe fără rost. Mai întâi o să stau de vorbă cu „Ginerele”!

— Nu are să vă spună nimic!

— Voi avea eu grijă să-i dezleg limba!

— Cum aşa? Dumneavoastră sunteţi împotriva torturii!

— Da, întocmai! Nici pe „Ginere” n-am de gând să-l torturez. Asta nu înseamnă însă că voi fi blând cu el. Gândiţi-vă că aşa o lepădătură ar trăi fără grijă, şi un om de treabă, cum este acel Horn, ar trebui să moară, aşa cum

chiar dumneavoastră înşivă aţi auzit. Nu pusese el totul la cale astfel încât să murim şi noi? Îl vom interoga pe El Yerno imediat ce va fi dus în locuinţa bătrânului. Vom afla tot ce vrem să ştim şi, pentru asta, va trebui să ne folosim de un vicleşug. Dacă nu vom putea afla totul astfel, vom folosi mijloacele pe care El Sabuco le foloseşte chiar foarte des. Să plecăm! Cred că numai noi mai suntem pe aici.

Am părăsit insula cu ultima barcă ce se îndrepta spre satul indienilor Tobas. Totul arătă ca-n basme. Indienii Tobas, bărbaţi, femei, copii, veniseră de pe insule să-i vadă pe ostatici şi fiecare dintre cei ce se întorceau acum în satul lor aveau în mână câte-o făclie. Războinicilor Mbocovis le fuseseră dezlegate picioarele, astfel încât aceştia să poată merge, însă feţele le fuseseră acoperite cu baticuri. Războinicii Tobas păşeau pe lângă prizonieri, împingându-i. În spatele şirului de ostatici Mbocovis şi războinici Tobas venea Unica, în fruntea amazoanelor ei. Pe Unica n-o mai văzusem în ziua aceea. Lângă regina indienilor Tobas păşea toboşarul, care făcea un zgomot de nedescris. În urma amazoanelor, veneau sătenii, ţipând, cântând, urlând, dansând. Nu aş fi vrut să mă aflu în pielea ostaticilor!

Întreg convoiul s-a oprit lângă stânca lui Viejo Desierto. S-au auzit nişte strigăte şi apoi o frânghie groasă a fost coborâtă de undeva de sus. Ostaticii au fost legaţi şi traşi pe rând. Nu am putut vedea unde anume ajungeau războinicii Mbocovis, pentru că lumina făcliilor era prea slabă.

Atât eu, cât şi Pena am stat deoparte, privind totul de la o anumită distanţă. Ne-am urcat apoi la agavă şi am trecut puntea care lega uriaşul copac de locuinţa bătrânului. Uşa era deschisă şi am intrat.

În prag se afla o făclie, ca de altfel în fiecare cameră prin care am trecut. Ne-am schimbat repede şi ne-am dus în odaia în care se aflau pachetele cu scoarţă de copac. Aici i-

am găsit pe Viejo Desierto şi pe doisprezece dintre indieni lui. O parte din pachetele cu scoarţă de copac fuseseră date deoparte şi am zărit o uşă pe care n-o văzusem înainte şi care ducea într-o încăpere lungă şi plină cu butoaie. Prizonierii au fost împinşi în această încăpere şi au fost legaţi de mâini şi de picioare.

— Credeţi că ostaticii sunt la loc sigur aici? m-a întrebat bătrânul, aşteptându-se să fiu uimit de cele văzute.

— Locul este, într-adevăr, sigur! am exclamat eu. De-aici n-are să-i scoată nici măcar El Sendador.

— Nu, n-are să-i scoată, ci are să intre el însuşi. Am trimis chiar astăzi doi indieni de-ai mei la războinicii care se întorc în sat, după ce i-au înfruntat pe Chiriguanos. Aceşti doi soli le vor spune războinicilor să se grăbească pentru a sosi cât mai iute. Trag nădejde ca indienii mei să ajungă în sat înaintea cetei conduse de Sabuco.

— Şi dacă El Sendador şi oamenii săi vor veni aici înaintea războinicilor Tobas?

— Atunci vom pune noi ceva la cale.

— Ce?

— Hm! a exclamat bătrânul, căzând mai întâi pe gânduri şi apoi privindu-mă întrebător.

— Mormăitul dumneavoastră nu ne este de nici un folos. Dacă stăm aici şi facem „Hm!”, putem fi siguri că nu-l vom prinde pe El Sendador.

— Ştiu şi tocmai din cauza asta am să vă las pe dumneavoastră să urziţi un plan.

— Voi face asta, dar nu acum. Cred că v-aţi dat seama că atât eu, cât şi señor Pena suntem foarte obosiţi. Mai întâi şi mai întâi, ar trebui să dormim.

— Da, desigur, puteţi să vă culcaţi. Vreau numai să vă întreb ce se va întâmpla dacă El Sendador ne va ataca chiar în cursul nopţii?

— Nu se poate! Eu aş fi de părere ca la ivirea zorilor să

trimiteţi nişte iscoade pe malul lagunei.

— Nu am cum să ştiu de unde va veni Sabuco.

— Dacă dumneavoastră nu ştiţi, atunci aflaţi că eu ştiu. Sunt sigur el va călca exact pe urmele lăsate de războinicii Mbocovis. Iscoadele dumneavoastră o pot lua de-a lungul acestora, numai că vor trebui să fie desculţe şi, dacă vor zări vreun duşman, trebuie să se străduiască şi să calce tocmai pe urmele pe care le-au lăsat. Astfel, urmele lăsate de războinicii dumneavoastră nu se pot deosebi de cele ale indienilor Mbocovis.

— Vă mulţumesc pentru sfaturi şi voi porunci chiar acum să vă pregătească o odaie.

— Nu-i nevoie. Vom dormi în grădină. Acolo ne vom face un culcuş bun.

— Domnule, cum de v-aţi putut gândi la aşa ceva? Cum aş putea sa las doi nemţi care mi-au salvat viaţa să doarmă sub cerul liber? Pe deasupra nici n-aţi mâncat!

— Nu vrem să mâncăm, am vrea numai să ne odihnim. După ce dormim, ne vom ocupa şi de toate celelalte.

Spunând acestea, l-am luat pe Pena de braţ şi l-am tras după mine. Bătrânul ar fi vrut să ne urmeze şi să ne arate recunoştinţa sa în fel şi chip, dar l-am oprit. Acum, El Viejo Desierto era cu totul alt om. Pe faţa lui nu se mai citea asprimea, obrajii lui căpătaseră culoare şi era plin de viaţă.

Imediat ce-am ajuns în grădină, ne-am întins pe iarbă cât eram de lungi. Toba se mai auzea încă şi, din când în când, răsunau şuierături ascuţite. Sute de glasuri cântau şi fiecare dintre ele se deosebea de toate celelalte. S-ar fi zis că era cu neputinţă să dormi într-un asemenea zgomot, dar, cum am pus capul jos, am şi adormit. Mi s-a părut că aud ca prin vis o voce de femeie care a întrebat:

— Señores, unde sunteţi?

Pena a mormăit ceva. Şi el adormise imediat.

— Señores, señores! s-a auzit din nou.

— Ah! Pe noi ne strigă? a întrebat tovarăşul meu.

— Aşa cred. Mi se pare că este chiar vocea domnişoarei Unica.

Fata s-a apropiat şi, deşi nu i-am răspuns, ne-a descoperit imediat. Pena a rămas întins şi s-a prefăcut că doarme adânc. Eu am preferat să mă ridic în picioare şi s-o întreb pe regina indienilor Tobas:

— Aţi venit pentru a ne ura somn uşor, señorita?

— Da. Am venit să vă urez somn uşor şi să vă mulţumesc.

— Accept urarea dumneavoastră, dar nu accept mulţumirile.

— Bine, dar s-ar cuveni să le acceptaţi! Doar ne-aţi salvat, nu? Cu toate acestea nimeni nu v-a dat nici o atenţie. Bunicul mi-a spus că nu doriţi decât să dormiţi şi nu vreau să vă împiedic s-o faceţi, dar am îndrăznit să vin aici pentru a mulţumi şi vorbele mele vă vor însoţi în lumea viselor.

— Nu ne mai mulţumiţi atât! Iată, dacă doriţi să faceţi, într-adevăr, ceva pentru noi, vă rog să rostiţi acel nume pe care bunicul dumneavoastră n-a dorit cu nici chip să ni-l spună. Cum se numeşte acel neamţ nerecunoscător, care a furat banii lui Viejo Desierto?

Fata a tăcut preţ de câteva clipe, dar a spus, în cele din urmă:

— Adolf Horn... Acum trebuie să plec, señor. Somn uşor! Fata s-a întors şi s-a îndreptat spre uşă, dar am oprit-o, spunând:

— Doar o clipă, señorita! Ar mai fi ceva.

— Nu mai am voie să vă spun nimic! a şoptit ea. Somn uşor!

— Nu vreau să-mi mai spuneţi ceva. Dimpotrivă, eu trebuie să o fac.

— Ce anume, señor?

— Adolfo Horno este nevinovat!

— Adolfo Horno aţi spus? Ştiţi cum i se spune pe-aici, prin părţile astea? Aţi spus nevinovat? Doamne! De unde ştiţi asta? Spuneţi-mi! Spuneţi-mi repede!

— Vă voi spune, dar nu acum, señorita! Am auzit chiar astăzi că Adolfo Horno va fi adus încoace. Trag nădejde să-l vedeţi cât mai curând.

— Cine anume a spus asta, señor?

— A spus-o… Señorita, vă rog, trebuie să dorm!

— Poate că dumneavoastră veţi dormi, dar eu nu voi mai avea somn!

— Nu-i nimic. Chiar dacă nu veţi putea dormi, vă veţi putea gândi la ceva plăcut!

— Señor, v-a spus cineva vreodată că nu ştiţi cum se cuvine să vă purtaţi cu o tânără domnişoară?

— Da, am aflat asta de multă vreme. Vă rog, mergeţi acum la bunicul dumneavoastră şi spuneţi-i că i-a făcut domnului Adolf Horn din Graz o mare nedreptate. Rugaţi-l, însă, să nu vină-ncoace pentru a-mi pune întrebări. Aş vrea să dorm…

— Da, da, aveţi dreptate! Îi voi spune chiar acum totul bunicului! Somn uşor.

Fata s-a depărtat, în sfârşit şi am rămas singur cu Pena, care m-a întrebat:

— El este, prin urmare?

— Desigur! Am presimţit că era vorba despre el! Poate că vom afla mai multe de la El Yerno.

Am adormit amândoi în câteva clipe…

Capitolul X – Mărturia lui El Yerno

Atunci când un om doarme în aer liber, se trezeşte mult mai repede şi mai odihnit decât dacă s-ar odihni într-o odaie şi aceasta numai pentru că respiră aer proaspăt din belşug. Când m-am trezit şi am scuturat perlele de rouă, de pe haine, soarele nu răsărise încă. Pena s-a sculat şi el imediat şi mi-a spus:

— Bună dimineaţa! V-aţi trezit? Cum vă simţiţi?

— Ca peştele-n apă!

— Putem să-l luăm la întrebări pe El Yerno?

— Da, numai că, mai întâi, s-ar cuveni să facem o baie!

— Atunci, să-l trezim pe bătrân!

— Nu-i nevoie, ne vom repezi până jos cu macaraua.

— Dacă asta numiţi dumneavoastră „repezit”, atunci tare-aş vrea să ştiu ce înţelegeţi prin „căţărat”!

Macaraua era de fapt un triunghi făcut din trunchiuri de copac, pe care era prinsă încă frânghia groasă. Această macara era deplasată tot timpul în locurile în care era nevoie de ea, pentru că putea fi demontată foarte repede. El Viejo Desierto făcuse, într-adevăr, foarte multe pentru indienii săi.

M-am căţărat pe braţul macaralei din lemn, am ajuns la frânghie şi am coborât de-a lungul acesteia. Pena mi-a urmat exemplul şi, de cum a ajuns jos, am întrebat:

— Să facem baie? Cum să facem baie? Prin lagună mişună crocodilii!

— Ştiu eu un loc în care nu-i nici urmă de crocodili. Veniţi!

Puţin mai sus faţă de locul în care războinicii Tobas îşi ţineau bărcile, se afla un loc îngrădit, în care desigur că şi indienii făceau baie. Ne-am bucurat de apa răcoroasă şi

apoi ne-am întors în satul care părea adormit. Un singur războinic ieşise din înăuntrul colibei sale şi părea că voia să vadă cum va fi vremea. Acest om mi-a adus aminte de burghezul german care scoate nasul pe fereastră pentru a-şi da seama dacă va fi o zi cu soare sau dacă va ploua. Indianul se numărase printre cei care se aflaseră cu o zi înainte în biserică şi vorbea spaniola. Asta mi-a convenit de minune şi i-am spus să cheme un războinic de nădejde şi să ne urmeze împreună, cu acesta. Omul s-a făcut imediat nevăzut şi s-a întors de îndată înapoi cu un al doilea indian. Apoi am mers împreună cu cei doi Tobas până la locul în care frânghia groasă a macaralei atingea pământul. I-am aruncat lui Pena o privire întrebătoare şi acesta a dat din cap. Apoi m-am căţărat pe funie, tovarăşul meu aşijderea. Le-am spus celor doi războinici să ne urmeze, ceea ce au şi făcut numaidecât. Am ajuns pe braţul macaralei şi m-am întors pentru a vedea ce se mai întâmplă. Pena era chiar în urma mea. Unul dintre indieni urcase până la jumătatea frânghiei şi cel de-al doilea era abia la sfertul acesteia. Amândoi înaintau cu greu, dar le era ruşine să spună ceva. Indianul care era mai sus privea când spre noi, când spre pământ. În cele din urmă, nu s-a mai putut ţine şi a alunecat de-a lungul frânghiei, trăgându-l după sine şi pe al doilea războinic. Au căzut cu zgomot şi s-au rostogolit de vreo câteva ori imediat ce-au atins pământul.

Când cei doi au apărut în grădină, noi ne aflam de mult acolo. Războinicii se urcară până la urmă în copac şi trecuseră puntea, aşa cum făceau de obicei când doreau să ajungă în locuinţa bătrânului. Unul dintre slujitorii lui Viejo Desierto le deschisese uşa şi, dacă tot îl treziseră pe slujitor, au venit împreună cu el. Ţi-era mai mare dragul să-i vezi pe toţi trei intrând încet, încet în grădină.

Am aflat de la cei trei indieni că bătrânul nu adormise decât spre dimineaţă, după ce le dăduse porunci iscoadelor

sale. Apoi le-am spus războinicilor să-l aducă în grădină pe El Yerno.

Cei trei ne-au îndeplinit rugămintea şi l-au adus, într-adevăr, pe „Ginere”. Arăta rău, pentru că nu închisese ochii toată noaptea. Când ne-a zărit, a rămas mut de uimire. Omul se lămurise că-l trăsesem pe sfoară, dar nu înţelegea cum de purtam acum alte haine, mult mai bune şi mult mai curate decât cele cu care fusesem îmbrăcaţi cu o zi înainte.

— *Buenos dias, señor!* i-am strigat eu. Aţi dormit bine?

„Ginerele” mi-a aruncat o privire ucigătoare şi apoi a spus, scrâşnind din dinţi:

— Nemernicule! Într-o zi te va lua dracu’ şi pe tine!

— N-are să-mi pară rău dacă voi ajunge în iad, dar, înainte de a mai spune tu altceva, vreau să vă atrag atenţia că eu sunt un om respectuos şi doresc sa fiu tratat cu acelaşi respect! Trag nădejde că acum v-aţi dat seama că nu aveţi în faţa dumneavoastră nişte fricoşi sau nişte laşi! Vă cunoaştem foarte bine şi vă sfătuiesc să vorbiţi cuviincios şi să răspundeţi la întrebările noastre. Mai întâi v-aş ruga să-mi spuneţi cum vă numiţi.

— V-am spus ieri care este numele meu!

— Dumneavoastră nu vă numiţi Arbol!

— Am spus că mă numesc Arbol şi acesta este numele meu. Eu nu mint cum faceţi dumneavoastră şi tovarăşul dumneavoastră!

Omul se-nşela amarnic dacă era de părere că-l vom lăsa să ne insulte astfel, dar, înainte ca eu să apuc să-i spun părerea mea, Pena i-a dat o palmă. Lovitura a fost atât de puternică, încât omul s-a clătinat pe picioare.

— Iată răspunsul meu, lepădătură! a spus tovarăşul meu, păstrându-şi cumpătul. Un hoţ şi un ucigaş ca tine primeşte câte-o palmă de câte ori este obraznic. Ţine minte! Numele meu este Pena! Sunt *cascarillero* şi am venit din Germania! Poate că ai auzit de mine!

— Pena? a întrebat El Yerno, speriat. Apoi s-a stăpânit şi a spus: Nu vă cunosc şi nici nu am auzit de numele dumneavoastră. Nu-mi pasă cine sunteţi.

— O să vă pese! i-am spus eu. Aţi vrut să-i atacaţi şi să-i ucideţi pe indienii Tobas, aţi vrut să ne ucideţi pe tovarăşul meu şi pe mine şi…

— Cine-a spus asta? m-a întrerupt „Ginerele”.

— Chiar dumneavoastră. Nu sunteţi singurul alb care înţelege graiul indienilor Mbocovis. Am priceput fiecare cuvânt pe care l-aţi spus ieri războinicilor dumneavoastră. Nu v-am văzut ieri pentru prima dată. Vă cunoşteam foarte bine planurile şi ne-am grăbit să ajungem aici înaintea dumneavoastră, tocmai pentru a-i spune lui Viejo Desierto ce aveaţi de gând să faceţi.

Omul a scrâşnit din dinţi, dar n-a scos o vorbă.

— I-am povestit bătrânului şi despre sosirea socrului dumneavoastră aici am continuat eu, liniştit.

— Socru? Ce socru? Eu n-am socru!

— Ba da, aveţi! Este chiar El Sendador!

— Bine, dar nu sunt căsătorit!

— Indienii Mbocovis vă spun El Yerno, nu-i aşa? Nu negaţi! Dar acum să trecem la altceva! Cunoaşteţi un tânăr care se numeşte Adolfo Horno?

La auzul acestui nume, „Ginerele” a tresărit, dar a spus imediat:

— Nu, nu-l cunosc!

— Chiar ieri i-aţi vorbit despre el căpeteniei Mbocovis.

— Asta-i o minciună!

— Fiţi atent ce spuneţi! Noi am auzit ce-aţi vorbit! Ştim că aţi vrut să obţineţi bani de la Viejo Desierto în schimbul lui Horno.

— Nu-i adevărat!

— Nu ştiţi unde se află acest Horno şi nici nu-l cunoaşteţi?

— Nu.

— Atunci îmi pare rău pentru dumneavoastră. Vreau să aflu unde se găseşte acest om şi vă spun că o voi afla. Vreţi să-mi spuneţi de bunăvoie unde este Horno?

— Nu ştiu unde se află!

— Pentru că sunteţi un hoţ şi un ucigaş, aţi fi meritat să fiţi obligat să vorbiţi cu mijloace bine cunoscute în Gran Chaco, numai că voi lăsa tortura pe seama celor de teapa dumneavoastră.

— De ce nu vreţi să-l siliţi să ne spună tot ce vrem să aflăm? m-a întrebat Pena. Aşa un câine ar trebui torturat! Cred că mă voi supăra din nou din cauza marii iubiri pentru oameni de care dă dovadă Old Shatterhand! Bunătatea dumneavoastră va fi luată drept slăbiciune de către acest Yerno. Aici trebuie să domnească o singură lege: ochi pentru ochi!

— Nu, señor Pena! Chiar şi un ucigaş este tot o fiinţă a lui Dumnezeu şi trebuie să fim în stare să-i arătăm dragostea noastră! Omul trebuie să fie bun şi răbdător, de aceea, eu le spun tuturor oamenilor fie ei cu pielea albă, roşie, neagră, sau galbenă: Pacea fie cu voi! Chiar şi în cazul acestui nemernic aş fi de părere că el trebuie iertat, dacă…

— Mai lăsaţi palavrele astea! m-a întrerupt El Yerno. Asta e tot ce le lipsea indienilor de-aici, un apostol al păcii! Aş vrea şi eu să văd cum doi oameni care nu fac doi bani mă vor sili să vorbesc! N-aveţi decât să mă supuneţi la cazne! N-aveţi decât să-mi frângeţi oasele! N-aveţi decât să-mi scoateţi măruntaiele şi tot nu veţi afla unde este Horno!

— Care va să zică, ştiţi unde este? l-am întrebat pe „Ginere”.

— Da, ştiu! a spus El Yerno, rânjind. Iată, tocmai pentru a-mi râde de voi, vă mărturisesc acum, că l-am prins chiar eu! Vă spun că nu veţi afla nimic de la mine, chiar de-ar fi să-mi tăiaţi mâinile şi picioarele!

— Nu merită să ne ostenim atâta! Ne veţi ruga să vă lăsăm să ne spuneţi totul şi noi nu vom voi să auzim nimic!

— Am să vă rog? Eu? Niciodată!

Chiar azi, chiar în această dimineaţă mă veţi ruga cu cerul şi cu pământul să vă dau ascultare, iar eu n-am să vă ascult! i-am spus eu „Ginerelui”, după care m-am întors către cei doi războinici cărora le-am strigat: Legaţi-l astfel încât să stea cu spatele lipit de stâlp! Legaţi-i bine şi capul, astfel încât să nu-l poată mişca!

În timp ce cei doi Tobas îmi îndeplineau porunca, am luat un tub lung şi gros din bambus, l-am găurit la un capăt şi i-am cerut slujitorului lui Viejo Desierto să-l umple cu apă. Apoi am astupat cu o bucăţică de lemn gaura pe care tocmai o făcusem, astfel încât prin tub să curgă numai o picătură de apă la fiecare patru secunde. După aceea l-am ras în cap pe „Ginere”, folosindu-mă de cuţit şi, în cele din urmă, am fixat tubul de bambus la vreun metru şi jumătate deasupra capului ostaticului.

— Ce bine-mi pare că mă tundeţi! a strigat „Ginerele”. N-aveţi de gând să mă şi bărbieriţi? Chiar credeţi că voi mărturisi ceva? Sunteţi nebuni cu toţii!

Le-am dat de înţeles indienilor că puteau pleca. Apoi l-am apucat de braţ pe tovarăşul meu şi l-am dus în cel mai apropiat chioşc din grădină.

— Señor, ce aţi meşterit? Nu înţeleg nimic! a spus Pena.

— Nu-i vorba de nici un secret, i-am răspuns eu. E o metodă simplă, care îl va face pe omul nostru să ne spună tot ce dorim să aflăm.

— Cum adică? Cu ajutorul unor picături de apă îl veţi face să mărturisească totul?

— Da, întocmai! Cu ajutorul unor picături de apă!

— Nu se poate! I-aţi cerut lui El Yerno să mărturisească unde se află acel domn, Adolfo Horno. El nici măcar nu s-a gândit s-o facă, ba mai mult, a râs de noi şi acum

dumneavoastră credeţi că nişte picături de apă au să-i dezlege limba? Asta chiar c-ar fi o adevărată minune!

— Dacă doriţi să numiţi un fenomen natural o minune, n-aveţi decât s-o faceţi, señor Pena, dar vă spun că micile picături de apă vor da roade.

— Chiar credeţi că vom afla ceva de la „Ginere”?

— Da, bineînţeles, numai că aş fi vrut să nu fiu nevoit să-l chinui. Din păcate n-am încotro. Trebuie să-l scoatem pe señor Horno din mâinile indienilor. Dacă nu vom izbuti s-o facem, războinicii Mbocovis îl vor ucide! Vrem să-l salvăm, dar trebui să aflăm unde se găseşte şi numai El Yerno ştie unde-i omul nostru. Dacă trebuie să salvăm viaţa unui om, sunt gata să mă folosesc de orice mijloc pentru a-i veni în ajutor celui ce ar urma să moară.

— „Ginerele” va avea dureri de la picăturile de apă?

— Nu chiar, dar picăturile de apă care cad în acelaşi loc, în creştetul capului, dau celui torturat un simţământ care nu se poate compara cu durerea. Oricum, dacă omul supus chinurilor nu este eliberat la timp şi picăturile de apă nu se opresc, acesta poate înnebuni. Nu aţi auzit niciodată că în America de Nord proprietarii de sclavi obişnuiesc să-i pedepsească astfel pe negrii când încearcă să fugă?

— Nu.

— Trebuie să vă spun că eu am fost martor la astfel de chinuri. Când au eliberat un negru şi o negresă, care erau soţ şi soţie, urlau precum animalele sălbatice. Au fost închişi într-o colibă, aşa-numita „colibă a picăturii”, apoi legaţi astfel încât să nu se poată mişca, au fost raşi în cap şi supuşi torturii cu picătura de apă. Foarte puţin a lipsit ca acei doi nefericiţi să nu-şi piardă minţile. Veţi vedea imediat ce i se va întâmpla „Ginerelui”.

M-am întrerupt, fiindcă în grădină a venit Unica. Fata a vrut să ne aducă ceai şi probabil că ar fi dorit să-mi mai pună câteva întrebări, dar n-a apucat s-o facă, pentru că a

apărut El Viejo Desierto. Bătrânul abia dacă aţipise un pic noaptea trecută.

S-a mirat mai întâi de faptul că îl interogasem deja pe ostatic şi, mai apoi, nu a înţeles de ce „Ginerele” fusese legat astfel şi mai ales de ce trebuia să-i cadă, din când în când, câte-o picătură de apă pe cap.

— Am făcut asta numai de dragul austriacului despre care dumneavoastră aţi spus că este un trădător şi un hoţ, i-am explicat eu.

— Vorbiţi despre Horn?

— Da, întocmai! Oho! Iată că-i puteţi rosti şi numele!

— Da, dar asta numai pentru că Unica mi-a spus că dumneavoastră credeţi că ar fi nevinovat şi că în curând va fi adus aici. N-am putut dormi şi am venit pentru a afla mai multe despre Adolf Horn. Vă puteţi închipui, domnilor, ce-am simţit eu când Unica mi-a spus că tânărul e nevinovat! Ştiţi, într-adevăr, ceva despre el, sau vreţi numai să ne liniştiţi şi să ne daţi speranţe?

Bătrânul mă privea cu nerăbdare şi Unica voia parcă să-mi soarbă cuvintele de pe buze.

— Dacă aş fi vrut să vă liniştesc, aş fi greşit, am replicat eu. Chiar dumneavoastră mi-aţi spus că n-aţi putut dormi. Nu, n-am aruncat vorbe-n vânt, am aflat, într-adevăr, câte ceva despre Adolf Horn.

— Doamne, Dumnezeule! Oare este cu putinţă ca bietul de el să fie prizonierul indienilor?

— Aşa cred. Ascultaţi! L

Le-am spus ce vorbise El Yerno cu şeful de trib. Le-am explicat, de asemenea, că-l adusesem pe „Ginere” în grădină şi-l chinuiam numai pentru a afla câte ceva despre Horn.

Unica a scos imediat cuţitul de la brâu şi m-a întrebat:

— Nemernicul ăsta ştie ceva şi nu vrea să spună ce ştie? Am să-l silesc! Dacă nu mărturiseşte chiar acum totul, îi voi

înfige cuţitul în inimă!

Fata a vrut să se depărteze, dar am apucat-o de mână şi i-am luat cuţitul, spunând:

— Rămâneţi aici! Nu va mărturisi nimic deocamdată şi, chiar dacă-l înspăimântaţi, tot nu veţi scoate nimic de la el!

— Aveţi dreptate! a spus El Viejo Desierto. Îl voi interoga chiar eu!

Bătrânul a plecat cu paşi repezi, Unica l-a urmat, iar noi am luat-o după ei. Prizonierul era palid ca un mort şi îşi muşca buza de jos. Ochii îi ieşiseră din orbite.

— Câine! a strigat bătrânul, imediat ce-a ajuns lângă „Ginere”. Tu l-ai prins pe Horno! Spune-mi numaidecât unde se află, că, de nu, îţi fărâm toate oasele!

El Yerno l-a privit pe bătrân şi n-a scos un cuvânt.

— Ai de gând să vorbeşti, sau trebuie să te dau pe mâna războinicilor mei? l-a întrebat bătrânul.

Pe faţa ostaticului a trecut un zâmbet fugar. Se părea că, prin acest zâmbet, „Ginerele” voia să-i dea de înţeles bătrânului că nu se temea de chinuri, numai că acest zâmbet palid a pierit tot atât de repede precum apăruse. Omul se lupta din răsputeri cu chinul la care era supus datorită picăturilor de apă. Bătrânului părea să nu-i pese de nimic şi a strigat:

— Taci? Te fac eu să vorbeşti! Aduceţi-mi un bici!

— Lăsaţi-l! Peste puţină vreme ne va spune tot ce vrem să ştim. Nu vedeţi cum luptă împotriva durerilor pe care le îndură? l-am întrebat eu.

Îi vorbisem bătrânului în germană, astfel încât „Ginerele” să nu mă poată înţelege.

— Aşa este, a spus Pena, tot în germană. Ochii i-au ieşit din orbite, de parcă ar fi speriat de moarte.

— Iată, vedeţi acele picături de pe fruntea lui? Nu sunt picături de apă, ci de sudoare. Transpiră fiindcă are dureri şi fiindcă-i este frică. I-am spus eu că se va ruga de mine cu

cerul şi cu pământul ca să-l ascult şi sunt încredinţat că am avut dreptate.

— Cât mai avem de aşteptat?

— Cred că nu mai mult de-un sfert de ceas. După aceea, ne va striga, dar noi nu-i vom da atenţie. Trebuie să-l zdrobim mai întâi cu totul. Să mergem în chioşc!

Bătrânul şi Unica ne-au urmat. Apoi El Viejo Desierto a început să ne spună că trimisese iscoade, dar gândul îi era în altă parte, căci îl privea tot timpul pe „Ginere”. Probabil că bătrânul ţinea foarte mult la Adolf Horn. Şi Unica părea neliniştită. Nu era în stare să spună nimic şi s-a depărtat, în cele din urmă.

Noi am rămas în chioşc şi am vorbit despre cele întâmplate cu o zi înainte şi despre cele ce aveau să se întâmple în continuare. Tot discutând, a trecut mai mult de un sfert de ceas. Nu-i dădusem „Ginerelui” nici un fel de atenţie, dar bătrânul a exclamat deodată:

— Ascultaţi! Ce-i asta? Mi s-a părut că aud în depărtare urletul unui jaguar Asta nu se poate, fiindcă jaguarul nu vânează niciodată la ceasul ăsta din zi.

— Sa auzit, într-adevăr, un urlet, dar nu în depărtare, ci chiar aici, grădină. Urletul a fost slab, pentru că cel ce-a urlat nu mai are putere…

N-am apucat să mai spun nimic, pentru că s-a auzit din nou un răcnet. Parcă ar fi căscat un leu sau parcă ar fi urlat un tigru. Pena a sărit în picioare şi s-a îndreptat spre una din lucarne, privind în zare.

— El Viejo Desierto are dreptate, a spus el. Este, într-adevăr, o puma sau un jaguar. Dar ce să caute acest animal tocmai aici, lângă sat şi, pe deasupra, aşa de dimineaţă?

— Nu cumva vă înşelaţi? am întrebat eu. Cel ce-a urlat n-a fost vreun animal sălbatic, ci chiar „Ginerele”! Ascultaţi!

Răcnetul era înăbuşit, de parcă omul ar fi ţinut dinţii

strânşi.

— El Yerno! a strigat Pena. El a urlat, într-adevăr! Am văzut cum şi-a mişcat buzele! Dar de ce urlă aşa?

— Ah, asta nu-i nimic! O să-l mai auziţi!

— Poate că acum ne va spune tot ce ştie.

— Vă rog să aveţi răbdare! Trebuie să ne mărturisească totul când va fi înspăimântat de-a binelea. Până ce spaima nu va fi pus întru totul stăpânire pe el, nu se cuvine să-i dăm crezare. Acum încăpăţânarea lui e mai puternică decât chinurile la care l-am supus şi mai este în stare să judece, adică să ne mintă, trebuie să aşteptăm până când nu mai poate gândi, sau mai bine spus, până când nu se mai poate gândi decât la mijlocul de a scăpa de chinuri. Deocamdată, trebuie să stăm liniştiţi. Omul nostru ne va da de veste când este pregătit să vorbească.

Cuvintele mele exprimau, desigur, cruzimea, dar dacă doream să-l eliberăm pe Adolf Horn se cuvenea să fim de-a dreptul nemiloşi.

Ne-am mulţumit să aşteptăm. Urletele „Ginerelui” nu se pot descrie!

— Groaznic! a exclamat, în cele din urmă, Pena. Cine s-ar fi aşteptat ca micile picături de apă să facă atâta rău?

— Acesta-i numai începutul, l-am lămurit eu. Încă nu ne-a strigat. Ascultaţi! Şi de această dată, El Yerno nu mai urla, ci striga: „Señores”!

— Strigă! a exclamat bătrânul. Mergem la el?

— Nu.

— Señor! Señor! a strigat „Ginerele”, după numai câteva minute. Veniţi!

Văzând că ne aşezăm, nenorocitul a urlat:

— Señor Pena, señor Pena! Nu m-auziţi?

— Pe mine mă strigă! a exclamat tovarăşul meu. De ce mă strigă pe mine şi nu pe dumneavoastră?

— Pentru că ştie cum vă numiţi, i-am explicat eu.

— Señor Pena! a strigat, din nou, ostaticul. Veniţi, vă rog! Nu mai pot! Vreau să mărturisesc totul!

L-a auzul acestor cuvinte, mi-a trecut un fior de gheaţă pe şira spinării. Bătrânul s-a ridicat numaidecât şi s-a îndreptat spre „Ginere”. Noi l-am urmat îndată.

— Mulţumesc lui Dumnezeu! a strigat El Yerno. Bine că aţi venit! Opriţi apa!

Eu nu i-aş fi îndeplinit dorinţa, dar El Viejo Desierto a dat deoparte tubul de bambus.

— Dezlegaţi-mi mâinile! a urlat ostaticul. Vreau să-mi acopăr capul!

— Să-l dezleg? m-a întrebat bătrânul, care pusese deja mâna pe cuţit şi se pregătea să-i taie „Ginerelui” legăturile.

— Nu! am spus eu, hotărât. Mai întâi trebuie să ne spună tot ce ştie.

Faţa „Ginerelui” era pământie, buzele erau muşcate până la sânge, iar ochii îi ieşiseră cu totul din orbite.

— Care va să zică, dumneavoastră sunteţi diavolul! a strigat ostaticul. Ceilalţi n-ar vrea, dar dumneavoastră îi siliţi să mă tortureze!

— Credeţi cumva că prin astfel de vorbe îmi veţi stârni mila? l-am întrebat eu. Uitaţi că mai întâi v-am rugat să-mi spuneţi de bunăvoie tot ce ştiţi. Nu aţi vrut şi atunci m-am văzut silit să vă torturez cu picăturile de apă. Văd că trebuie să vă chinui din nou.

Spunând acestea, am aşezat tubul de bambus astfel încât picăturile de apă să-i cadă din nou în creştetul capului.

— Nu! Vă rog, nu faceţi asta! a strigat „Ginerele”. Vă spun tot, dar nu mă mai chinuiţi!

El Viejo Desierto a îndepărtat din nou tubul de bambus, spunând:

— Iată, v-am făcut pe plac. Acum vreţi să-mi mărturisiţi unde se află señor Horno?

— Se află în mâinile indienilor Mbocovis, care sunt pe malul lui Rio Dorado.

— Spuneţi-ne mai multe despre tabăra indienilor Mbocovis!

— Nu v-ar ajuta la nimic. Chiar dacă v-aş spune unde-şi au tabăra indienii Mbocovis, tot nu aţi putea-o găsi.

— Aşa? Atunci spuneţi-ne în ce stare se află Horno.

— Este sănătos. Nimeni nu i-a făcut vreun rău.

— De ce l-aţi atacat şi l-aţi luat ostatic?

— Ca să primim o răscumpărarare pentru el.

— I-aţi luat banii pe care-i avea?

— Nu avea bani.

— V-a vorbit despre mine?

— În fiecare zi.

— Şi nu l-aţi torturat?

— Nu. Ne-am purtat bine cu el.

— Atunci nu vă voi mai chinui nici eu şi vă voi duce la tovarăşii dumneavoastră, indienii Mbocovis.

Bătrânul a vrut să-l dezlege, într-adevăr, pe „Ginere”, dar l-am oprit spunând:

— Nu faceţi aşa ceva! Omul v-a minţit!

— Am spus adevărul! A strigat „Ginerele”, privindu-mă cu ochii lui injectaţi de sânge.

— Nu! Aţi minţit! l-am contrazis eu.

— Tot ce-am spus este adevărat!

— Da? Şi vreţi să spuneţi că nu am găsi singuri drumul până la tabăra indienilor Mbocovis? Nu cumva ne-ar trebui o călăuză?

— Ba da. Chiar eu vă voi duce acolo.

— Pe malul cărui râu aţi spus că se află tabăra indienilor Mbocovis?

— Pe malul lui Rio Dorado del Valle.

— Spunând aceasta aţi dovedit că minţiţi. Rio Dorado del Valle se află pe pământul unor indieni care sunt duşmani ai

războinicilor Mbocovis. Pentru că lucrurile stau astfel, nu pot să cred că tovarăşii dumneavoastră şi-au dus prizonierul tocmai într-un loc în care nici ei nu se simt în siguranţă. Minţiţi! Vreţi să vă urmăm prin cele mai sălbatice ţinuturi ale lui Gran Chaco şi trageţi nădejdea că veţi putea fugi. Nu ne vom lăsa traşi pe sfoară. Vă voi chinui iarăşi cu picătura de apă!

Am aşezat din nou tubul de bambus, astfel încât picăturile să-i cadă pe creştet. „Ginerele” a început să urle şi să mă blesteme în cuvinte pe care nu le pot reda. I-am luat de braţ pe El Viejo Desierto şi pe Pena, spunându-le:

— Urmaţi-mă. Ar fi timpul să mergem la războinicii Mbocovis să le dăm de mâncare şi de băut. Nu vă faceţi griji, El Yerno ne vă chema foarte curând.

Am ieşit din grădină şi am început să coborâm scările. În spatele nostru, am auzit strigătele furioase ale ostaticului. Unica se afla lângă prizonierii Mbocovis. Fata le dăduse deja de mâncare şi de băut, fără a le tăia legăturile de la mâni şi de la picioare.

— Ce păcat că nu ştiu graiul indienilor Mbocovis! am spus eu. L-aş fi întrebat pe şeful de trib ce ştie despre Horn.

— Am să-l întreb eu! a spus Pena.

— Încercaţi, dar fiţi cu băgare de seamă!

— Nu vă faceţi griji! Ştiu eu cum să-l iau! Pena s-a apropiat de căpetenia Mbocovis şi a început să vorbească. Pentru început, şeful de trib nu a vrut să spună nimic, apoi a devenit mai vorbăreţ. După ce a terminat, Pena s-a întors spre noi. Se vedea cât de colo că e vesel şi mulţumit.

— Nu mai avem nevoie de „Ginere”! a spus tovarăşul meu. Horn se află într-un loc, chiar în apropierea crucii *Nuestro Señor Jesu Christo de la foresta virgen.*

— Prostii!

— Credeţi cumva că-s atât de nătărău, încât să fiu dus de nas de indianul ăsta?

— Ah! Haideţi să nu ne certăm. Cunoaşteţi foarte bine acest beci în care i-am ţinut ostatici pe indienii Abipones. Credeţi că ostaticul se poate găsi acolo?

— Hm!

— Chiar nu vă daţi seama de ce şeful de trib v-a spus aşa o minciună gogonată? El ştie prea bine că El Sendador vine dinspre *Nuestro Señor Jesu Christo de la foresta virgen,* în fruntea unei cete mari de indieni. Şeful de trib ar vrea ca noi să le picăm în gheare.

— La naiba! Aveţi dreptate!

— Ei, atunci spuneţi-i căpeteniei că a minţit în zadar.

Pena s-a întors la şeful de trib, a strigat la el şi l-a lovit cu piciorul.

Am părăsit încăperea în care se aflau ostaticii şi am intrat în altă cameră, în care Unica pregătise pentru noi micul dejun: carne friptă şi turte din mălai.

Bătrânul s-a aşezat cu noi la masă, dar n-a mâncat nimic. M-am mirat şi l-am întrebat ce era cu el.

— Eu mănânc cel mult o dată pe zi, mi-a spus El Viejo Desierto. Uneori nu mănânc nimic, vreme de mai multe zile. Odată, n-am mâncat nimic timp de două săptămâni şi m-am mulţumit numai cu apă.

— De ce?

— Drept pedeapsă.

Mă aşteptam la un astfel de răspuns, dar am vrut să aflu mai mult şi l-am întrebat:

— Aveţi vreun motiv pentru a vă da singur astfel de pedeapsă?

— Nu am un motiv, am chiar datoria să fac astfel. Nici o pedeapsă nu poate fi destul de aspră pentru mine. Am un păcat mare pe cuget. Desigur că v-aţi înspăimântat când aţi intrat în odaia cu capete de mort. Aceea este odaia în care eu însumi îmi dau pedepse şi în care mă căiesc. Aceea este odaia în care îndur foamea, setea şi uneori frigul. Am comis

un mare păcat. Nu veţi putea ghici nicicând care este păcatul despre care vă vorbesc.

— Credeţi? Iată, eu am bănuiala că aţi ucis.

— Dumnezeule! a exclamat bătrânul. Cine v-a spus asta?

— Nu mi-a spus-o nimeni, mi-am dat singur seama, dar haideţi sa nu mai vorbim despre asta!

— Ba da! Trebuie să vorbim ca între conaţionali. Dumneavoastră mi-aţi spus cine sunteţi şi cu ce vă îndeletniciţi! Cred că se cuvine să vă spun şi eu cine sunt.

— Ştiu cu ce vă îndeletniciţi! Sunteţi farmacist!

— Farmacist! Doamne, Dumnezeule! Cum de-aţi ghicit?

— Este de-ajuns să priveşti cu luare-aminte tot ce se găseşte în această locuinţă şi ştii cu cine ai de-a face.

— Aşa este! Aveţi dreptate, sunt farmacist, dar, în acelaşi timp, sunt ucigaş. Nu vă temeţi de mine? Nici măcar nu ştiţi prea bine ce păcat am pe suflet, am ucis un om!

— Nu-i aşa că aţi fost nevoit să vă apăraţi?

— Da. Poate că asta ar fi singura scuză pentru mine. Cu toate acestea, nu-mi pot dovedi nici mie şi nici altora că am fost nevoit să mă apăr! Pot să vă povestesc ce s-a întâmplat?

— Haideţi să vorbim mai bine despre altceva! Nu faceţi decât să vă puneţi sare pe rană şi să vă chinuiţi singur!

— Nu-i nimic! Asta şi merit! V-am mai întrebat o dată dacă cunoaşteţi istoria ducatului Schleswig-Holstein.

— Da.

— Aţi aflat, desigur, ce destin au avut nemţii din ducatele care aparţineau naţiei daneze.

— Da, am citit mult despre asta.

— Înseamnă că vă puteţi închipui ce soartă am avut. Eram farmacist în micul meu orăşel, singurul neamţ din acea aşezare. Dacă v-am spus asta, cred că am spus totul. Nici nu vreau să vă povestesc despre umilinţele pe care am fost nevoit să le îndur, fără a putea scoate măcar un

cuvânt. Într-o zi, mi-am dat seama că mă umplusem de ură şi că sufletul meu era tot numai fiere. Simţeam prea bine că are să se întâmple cât de curând o nenorocire. A început războiul, și oamenii din oraşul meu au spus că sunt un duşman al danezilor. Aşa se face că am fost nevoit să îndur umilinţe şi să sufăr nespus de mult. Casa mea era plină de soldaţi danezi. A trebuit să mă lupt din răsputeri pentru a putea păstra şi pentru mine o mică odăiţă, care îmi era de trebuinţă, fiindcă soţia mea era foarte bolnavă, singurul suflet care mă înţelesese întotdeauna şi se aflase totdeauna alături de mine. Într-o zi, a venit la mine un medic militar danez, împreună cu ordonanţa sa. I-am spus că nu-l mai puteam găzdui în casa mea, că nu mai era loc şi pentru el. Am căutat să-i dovedesc faptul că aveam nevoie de mica mea odaie, l-am rugat să mă înţeleagă, dar totul a fost în zadar. Medicul a examinat-o pe soţia mea şi a spus că se preface. Dacă am văzut aşa, m-am dus după un alt medic, cu gândul să-l rog să o consulte la rândul lui şi să-i spună medicului militar că biata femeie era, într-adevăr, bolnavă. Apoi am fost chemat la farmacie şi am avut mult de lucru. Când am terminat, am ieşit puţin în curte şi am auzit un geamăt slab. Afară era frig şi zăpada îmi ajungea până aproape de genunchi. Căutând să aflu de unde venea geamătul, am dat peste soţia mea, care zăcea în frig, în zăpadă, întinsă pe pătura veche, pe care obişnuia să adoarmă câinele meu. În patul ei se odihneau acum soldaţii danezi. Mi-am dezbrăcat imediat haina şi am aruncat-o peste trupul îngheţat al soţiei mele. Am vrut să urc să văd ce se întâmplase, dar biata femeie m-a ţinut strâns la pieptul ei şi am rămas aşa îmbrăţişaţi şi, după puţină vreme, am realizat că îşi dăduse duhul în braţele mele.

Bătrânul s-a oprit pentru o clipă, s-a ridicat în picioare şi a început să se plimbe prin cameră. Apoi a reluat firul povestirii:

— Nu ar avea nici un rost să vă spun ce am simţit atunci. Vă pot mărturisi doar că eram furios şi disperat, în acelaşi timp. Aflându-mă în această stare, am urcat scările, am deschis uşa odăii mele şi l-am zărit pe medicul militar întins pe sofa, cu cizmele lui murdare în picioare, cu ţigările mele trase lângă el. Nu mai ştiu ce i-am spus. Oricum, prea multe cuvinte nu cred să fi rostit, fiindcă nici nu eram în stare să vorbesc. Medicul s-a ridicat, m-a lovit cu piciorul, a deschis uşa şi m-a împins pe scări în jos. A rămas în capul scării şi a râs cu poftă. Atunci mi-am pierdut cu totul cumpătul şi am urcat în fugă. Nici nu ştiam prea bine ce vreau. Am văzut numai că medicul a scos baioneta. I-am smuls arma din mână şi i-am înfipt-o în piept. Doctorul s-a prăbuşit la pământ, fără a scoate nici măcar un sunet. Spre norocul meu, soldaţii nu se aflau în cameră. Am luai repede nişte bani, am coborât în curte, am luat în braţe trupul neînsufleţit al soţiei mele şi m-am dus la slujnica noastră credincioasă. I-am dat femeii bani şi am rugat-o să se îngrijească de înmormântarea scumpei mele soţii. După aceea, am fugit.

Felul în care El Viejo Desierto povestea totul m-a mişcat profund. Rostea cuvintele foarte repede şi privea tot timpul spre un colţ al încăperii, de parcă acolo s-ar fi aflat un martor nevăzut. Nici tovarăşul meu, nici eu nu l-am întrerupt. Bătrânul a continuat să ne spună trista sa poveste:

— Am stat ascuns în pădure timp de trei zile. Oamenii care treceau pe acolo povesteau despre fapta mea. Soldaţii primiseră ordin să mă caute şi să mă prindă. După cele trei zile, am îndrăznit să merg la cimitir, dar numai după ce s-a înnoptat. Am găsit mormântul iubitei mele soţii. Era un mormânt făcut în grabă. Pământul era bătătorit. Consoarta mea fusese îngropată la repezeală, ca o ucigaşă. Am început să mă rog, dar nu am putut rosti rugăciunea până

la sfârşit. Danezii se gândiseră că voi veni la cimitir şi lăsaseră un soldat de pază chiar acolo. Militarul m-a zărit şi a tras asupra mea, dar nu m-a nimerit. Am fugit atunci şi Dumnezeu m-a ajutat să scap cu viaţă. Am ajuns, în cele din urma, la un prieten bun, despre care ştiam că nu avea să mă trădeze. El mi-a dat bani şi m-a ajutat să ajung în America.

Bătrânul s-a oprit pentru câteva clipe şi atunci l-am întrebat:

— Nu aveţi copii, nu aveţi rude?

— Nu şi aş putea spune că acesta a fost marele meu noroc, dar medicul pe care l-am ucis avea patru copii şi trebuia să aibă grijă de tatăl şi de soacra sa.

— Aţi ştiut asta?

— Nu. Dar am aflat mai târziu. Am citit ştirea în ziarul în care se amintea faptul că se pusese un premiu pe capul meu.

— Aceasta este, aşadar, fapta pentru care vă căiţi?

— Da, aceasta este.

— Nu aţi spus chiar dumneavoastră că există mai multe motive pentru care nu ar trebui să fiţi învinuit de omor?

— Da, există, dar nu am martori.

— Medicul danez a scos baioneta pentru a vă ucide. Doar n-aţi vrut să-l omorâţi!

— Aşa este, n-am vrut, dar l-am omorât. Imaginea lui, aşa cum zăcea înaintea mea, înjunghiat, m-a urmărit toată viaţa. O am clipă de clipă, zi şi noapte şi aud mii de voci strigând: „Ucigaşule! Ucigaşule!” şi „Cel care a ucis va fi ucis!” Nu am fost ucis, dar am murit de mii de ori, mor în fiecare zi. După mai mulţi ani, am ajuns aici şi m-am îngropat în singurătate. Am devenit învăţătorul şi părintele indienilor Tobas şi am făcut mult bine numai pentru ca Dumnezeu să mă ierte pentru păcatul pe care îl am pe suflet. Am făcut tot ce mi-a stat în putere pentru asta. Am

ţinut minte numele celui pe care l-am ucis, precum şi adresa acestuia şi le-am trimis rudelor lui, rămase fără sprijin, bani mulţi, cât de mulţi am putut strânge.

Pena ascultase cu multă încordare povestea bătrânului. Tovarăşul meu s-a schimbat la faţă şi a început să se scarpine în cap. Apoi a izbucnit:

— Ce? Aţi trimis şi bani?

— Da.

— Continuaţi să mai trimiteţi bani?

— Da, pentru că se cuvine să-i sprijin pe cei din familia medicului pe care l-am ucis.

— Şi cum trimiteţi banii?

— În fiecare an, ori de câte ori ajung la Santiago, îi trimit la Buenos Aires şi de acolo banii ajung în Europa.

La aceste ultime cuvinte ale lui Viejo Desierto, Pena a sărit în picioare şi a strigat:

— Pe toţi sfinţii! M-am gândit eu că aşa e! Domnule… domnule Herbst… aşa vă numiţi, nu?

— Da, numele meu este Alfred Herbst.

— Ei, bine, domnule Herbst, păstraţi-vă banii! Nu aveţi pentru ce plăti!

— Nu vă înţeleg!

— V-am spus-o desluşit: păstraţi-vă banii! Nu aveţi pentru ce plăti! Nu sunteţi un ucigaş!

Pena urla de-a dreptul la bătrân, iar acesta îl privea cu ochi mari şi dădea din cap.

— N-aveţi decât să vă miraţi! a continuat Pena. Este întocmai precum vă spun. Nu l-aţi omorât!

— Bine, dar l-am înjunghiat!

— Aşa este, dar omul n-a murit.

— În ziar scria că a murit.

— În ziar, în ziar! Se mai scriu şi minciuni! S-au scris tot soiul de lucruri înfiorătoare şi mai apoi s-a dovedit că tot ce s-a scris era o minciună!

Pena vorbea repede, întocmai ca un om obişnuit să spună multe. Tovarăşul meu nu era un astfel de om, dar în priviri i se citea acum o mare bucurie. Se vedea de la o poştă că dorea să îi spună bătrânului mai multe şi, după ce a făcut o scurtă pauză, a continuat:

— De când l-aţi înjunghiat pe acel doctor aţi mai fost vreodată în Schleswig-Holstein?

— Nu.

— Nu aţi căutat să aflaţi nimic despre familia celui pe care credeaţi că l-aţi ucis?

— Nu.

— Să mă ia naiba! Ce soi de om sunteţi? Trimiteţi în fiecare an o grămadă de bani unor oameni pe care nici măcar nu-i cunoaşteţi, unor oameni despre care nu ştiţi dacă mai trăiesc sau dacă au murit!

— Oricum, trebuie ca medicul danez să aibă urmaşi şi de acei urmaşi se cuvine să am grijă.

— Puteţi să aveţi grijă de cine doriţi, dar nu tocmai de acei oameni!

— Dar în ziar scria…

— E adevărat că s-a scris în ziar precum că acel doctor ar fi fost ucis, dar asta numai pentru că aşa s-a crezut! Ah! Dacă aţi mai fi avut ocazia să citiţi ziarul şi după ce a trecut o vreme! Dumneavoastră aţi fugit, însă! Destul! Îl cunosc pe acel om! Numele lui este Delmenborg!

— Dumnezeule!

— Da, da! a spus Pena, dând din cap. Numele lui este Harald Delmenborg. Aşa e?

— Da… aşa e!

— Omul este din Hansted, ţinutul Jütland. Am dreptate?

— Da… aveţi dreptate! a spus bătrânul, care acum era parcă pe altă lume.

— Buun! Înseamnă că vorbim despre una şi aceeaşi persoană. Asta-i bine înseamnă că vom putea lămuri şi alte

lucruri! Cunoaşteţi insula daneză Saint Thomas din Antile?

— Da.

— Bineee! Pe tovarăşul meu, pe acest domn care se află acum lângă mine l-am întâlnit mai demult. După ce ne-am despărţit, eu am plecat pe insula Saint Thomas. N-are a face ce-am căutat eu pe-acolo. Când am ajuns, am făcut cunoştinţă cu un om cam zăpăcit. El zicea că-i medic, dar nu avea nici un fel de pacienţi. Cu toate astea, ducea o viaţă ca-n basme. Numele lui era Knut Delmenborg. Omul s-a împrietenit cu mine numai pentru că aflase că sunt căutător de aur şi că tocmai descoperisem un filon bogat. Am petrecut destulă vreme împreună şi, într-o zi, am intrat într-o cârciumă. Am băut un pahar. Apoi am mai băut unul şi m-am oprit, dar dragul de Knut a tot dat la pahare pe gât, până când a simţit nevoia să-mi povestească una, alta.

— Spuneţi, spuneţi! a exclamat El Viejo Desierto.

— Mai departe? Păi nu mai am multe de spus. Povestea lui Knut o cunoaşteţi şi dumneavoastră prea bine. Tatăl său a fost înjunghiat de un farmacist şi toată lumea a crezut că a murit, dar de fapt era doar rănit. A zăcut câtăva vreme, dar a fost îngrijit şi s-a întors la ai săi bine, sănătos. Nimeni nu l-a mai căutat pe cel care l-a înjunghiat. Judecătorii s-au mulţumit să-i ia averea celui ce a încercat să-l ucidă pe doctorul danez.

Bătrânul i-a prins mâinile tovarăşului meu într-ale sale şi l-a întrebat:

— Señor Pena, oare-mi spuneţi adevărul?

— Dacă n-o fi adevărat fiecare cuvânt pe care l-am rostit acum, vă dau voie să mă înjunghiaţi cu ce doriţi dumneavoastră, cu o sabie, cu un pian, sau, dacă vă place, chiar cu o canapea! Lăsaţi-mă acum să vă mai spun câte ceva despre domnul Harald Delmenborg. Medicul a fost de-a dreptul uluit când a aflat că a primit bani cu grămada de la… ucigaşul său! Închipuiţi-vă, o mie de dolari în doi ani!

Cu banii ăştia, Knut Delmenborg a plecat la facultate, dar nu a învăţat nimic. Tatăl său s-a supărat pe el şi l-a trimis în colonii pentru a se descurca singur! Aşa a ajuns Knut în Saint Thomas şi acolo l-am întâlnit eu!

— Sunteţi gata să juraţi că n-aţi scornit această poveste numai pentru a mă linişti?

— De fapt, întrebarea pe care mi-aţi pus-o s-ar cuveni să mă supere, dar astăzi sunt foarte vesel şi nu am să vă înjunghii fiindcă m-aţi jignit.

Bătrânului i-au dat lacrimile şi a ieşit repede din cameră.

Pe faţa lui Pena se citea acum uimirea.

— Ce ziceţi de povestea asta? m-a întrebat el, cu voce tremurândă.

— Întortocheate sunt căile Domnului! Nu-i aşa?

— Bineînţeles că aşa este. Cine-ar fi zis că îl voi cunoaşte pe acest bătrân despre care am auzit vorbindu-se deja când mă aflam în Saint Thomas. Ştiţi unde poate fi bătrânul acum?

— Da, bineînţeles. Este în altarul său, se roagă.

— Se roagă! Acum trebuie să stea de vorbă şi cu Cel de Sus. Aceasta este poate cea mai fericită zi din viaţa lui, iar eu ştiu acum ce mână nevăzută m-a tras încoace, spre Laguna de Carapa. Cred că a venit timpul să ne ocupăm de El Yerno.

— Da, să mergem! am spus eu.

Nu am apucat să ieşim din încăpere, când a venit Unica, strigând:

— Señores, pentru numele lui Dumnezeu, veniţi repede în grădină! El Yerno şi-a pierdut minţile! Când am terminat cu ostaticii Mbocovis, m-am dus în grădină, dar n-am putut să stau acolo! Toţi oamenii din sat s-au adunat lângă stâncă şi ascultă. Nici unul dintre ei nu ştie cine urlă aşa de tare.

Am pornit imediat prin locuinţa bătrânului. Când am

ajuns în magazie, am auzit deja răcnetele nefericitului. În cele din urmă, am urcat scările şi am ieşit în grădină.

Văzându-ne, „Ginerele” a început să strige:

— Señores, veniţi!

L-am apucat de braţ pe tovarăşul meu şi l-am împiedicat să înainteze. El Yerno mi-a surprins gestul şi a început să urle:

— Nu vă mai opriţi! Ştiu că v-aţi oprit! Mi-aţi spus că vă voi ruga cu cerul şi cu pământul să îmi daţi ascultare. Iată că o fac, vă rog în numele Celui de Sus şi al tuturor sfinţilor să nu mă mai chinuiţi!

— Să mergem! i-am spus eu lui Pena. A ajuns la capătul puterilor!

Doamne, cum putea să arate „Ginerele”! Avea faţa albă ca varul. Ochii ieşiseră cu totul din orbite. Picături mari de sudoare i se scurgeau pe frunte şi pe obraji. Făcuse spume la gură.

— Repede! Repede! a urlat nefericitul. Nu mai văd bine! Parcă aţi fi cu totul roşu, dar nu, nu! Are să-mi ţâşnească sângele pe ochi! Ştiu că dumneavoastră sunteţi acel domn care mi-a spus că-l voi ruga să mă asculte.

M-am înfiorat. L-aş fi eliberat chiar atunci pe loc, dar m-am stăpânit şi l-am întrebat:

— Am să vă ascult, dar, mai întâi trebuie să fiu sigur că-mi veţi spune numai şi numai adevărul.

— Am să vă spun adevărul, dar vă rog, luaţi picătura de apă de pe capul meu. Repede! Repede!

— Mai întâi trebuie să-mi spuneţi unde se află señor Adolfo Horno!

— Este la Laguna de Los Bambús, pe Isleta del Circulo!

— Singur?

— Nu. Împreună cu el se mai află un negustor din Goya, un anume Parduña împreună cu fiul său.

— Şi pentru ei aţi cerut răscumpărare?

— Da.

— Acolo se află şi vreun sat al indienilor Mbocovis?

— Două sate.

— Câţi războinici se găsesc la Laguna de Los Bambús?

— Numai patruzeci.

— Avem mult de mers până acolo?

Când i-am pus ostaticului această întrebare, Pena m-a apucat de braţ şi mi-a spus în germană:

— Nu-l mai chinuiţi! Eu am fost la Laguna de Los Bambús şi cunosc bine Isleta del Circulo. Îmi va fi foarte uşor să găsesc drumul până acolo. De data asta, „Ginerele” spune adevărul.

— Cred şi eu că spune adevărul, dar voi mai vedea.

Am dat deoparte tubul de bambus, care era acum aproape gol. Urletul lui El Yerno s-a transformat acum într-un scâncet înfiorător. L-am luat de braţ pe tovarăşul meu şi acesta m-a întrebat:

— Încotro mă duceţi?

— La căpetenia Mbocovis.

— Trebuie să vorbesc încă o dată cu şeful de trib?

— Nu, nu! Poate că vă va duce din nou de nas! Am să vă rog să fiţi tălmaciul meu. Încercaţi să nu schimbaţi cu nimic înţelesul vorbelor mele.

— E foarte important să nu schimb nimic din ceea ce spuneţi?

— Da. Vreau să văd ce va răspunde, dar mai ales cum va arăta faţa indianului când voi vorbi cu el. Trebuie să-i văd mimica atunci când îi voi pune anumite întrebări.

Unica se afla în magazie. Nu putuse să ne mai urmeze în grădină, pentru că nu suporta strigătele şi scâncetele „Ginerelui”.

— V-a spus totul? a întrebat fata.

— Da, numai că vreau să mă conving că nu m-a minţit. Nu pot avea încredere în „Ginere” nici acum. Vă rog să

aprindeţi o făclie şi să ne duceţi la Căpetenia Mbocovis.

— Vreţi să-i puneţi şi lui întrebări?

— Vreau să-i pun întrebări şi vreau să-i zăresc faţa când îi voi pune întrebările. În primul rând, vreau să-i zăresc faţa!

Unica a luat o făclie şi a deschis uşa încăperii în care se aflau butoaiele printre care erau legaţi indienii Mbocovis. Ne-am croit drum printre ei şi, în cele din urmă, ne-am aflat faţă-n faţă cu şeful de trib El Venenoso. Căpetenia era legată de mâini şi de picioare, la fel ca toţi ceilalţi ostatici. I-am desfăcut legăturile, astfel încât „Veninosul” să-şi poată mişca în voie membrele. M-am întors spre Pena şi i-am spus:

— Acum am să vă rog să-i spuneţi tot ce am să spun eu, dar vă mai rog încă o dată să nu schimbaţi cu nimic înţelesul vorbelor mele. Vă mai rog să rostiţi apăsat fiecare vorbă pe care eu o voi rosti mai apăsat. Să începem: Căpetenia Mbocovis, cunoscută sub numele de El Venenoso este un războinic viteaz.

Deşi îi tăiasem legăturile, El Venenoso continua să stea ghemuit. Indianul n-ar fi scos o vorbă, deşi cuvintele pe care le tălmăcise Pena trebuie să-l fi bucurat. El Venenoso şi-a întors faţa spre noi.

— Căpetenia indienilor Mbocovis este un om bogat! Am continuat eu.

Această propoziţie l-a surprins atât de mult, încât a ridicat ochii, dar, în continuare, n-a rostit nici un cuvânt.

— Pentru că bărbatul căruia îi vorbesc este un războinic bogat şi viteaz, am spus eu mai departe, l-am dezlegat pentru a-i arăta că-l preţuiesc. Acum acel bărbat ar trebui să se ridice în picioare, astfel încât să-i pot vedea bine chipul.

El Venenoso a sărit imediat în picioare. Am apucat-o pe Unica de mână şi am tras-o lângă mine, astfel încât lumina făcliei să cadă chiar pe faţa indianului.

— Căpetenia este un bărbat bogat pentru că prinde albi şi cere bani de răscumpărare pentru ei! a spus Pena, tălmăcind vorbele mele. Pofta de bani este, însă, duşmanul vitejiei. Pofta de bani îl face pe om să nu mai audă şi să nu mai vadă bine. De aceea, viteazul războinic a căzut în mâinile noastre.

El Venenoso a încrucişat braţele pe piept şi mi-a aruncat o privire ucigătoare, dar a continuat să tacă.

— Cred că pofta de bani l-a şi amuţit pe şeful de trib, sau poate că viteazul războinic Mbocovis nu îndrăzneşte să vorbească pentru că se teme de noi!

— Nu mă tem! a spus, în cele din urmă, El Venenoso.

— Şeful de trib nu se teme nici de moarte?

— Nu. Toţi oamenii trebuie să moară!

— Aşa este, numai că toţi vrem să murim de moarte bună şi nu de cuţit sau de glonţ.

— Vreţi să mă supuneţi la cazne?

— Da! am răspuns eu, hotărât, mai mult ca să-l fac să-i fie teamă de cele ce i se vor întâmpla. Indienii Tobas vor să te supună la cazne!

Indienii din America de Sud nu suportă chinurile la fel de uşor ca indienii din America de Nord. Acest lucru s-a văzut imediat, căci El Venenoso a exclamat:

— Nu mă supune la cazne!

— El Venenoso ne-ar fi făcut rău!

— Nu.

— Nu minţi! Aţi vrut să ne ucideţi pe toţi. Ne-a spus-o chiar El Yerno, când credea că vrem să-i stăm alături.

— V-a minţit.

— M-am înşelat atunci când am crezut că şeful de trib este un om curajos. Văd acum că el minte şi este gata să dea vina pe altul. Am mai auzit, de asemenea, că El Venenoso nu luptă niciodată el însuşi împotriva albilor, ci îi pune pe alţii să lupte în locul său. Asta este o dovadă de

laşitate. Eşti un laş şi mincinos!

— Dovedeşte-o!

— Ai spus că señor Horno s-ar afla într-un beci, în apropierea crucii cunoscute sub numele de *Nuestro Señor Jesu Christo de la foresta virgen.*

— Este întocmai precum spun eu!

— Ba nu! Noi ştim prea bine unde este Horno. Aţi vrut să cereţi bani de răscumpărare pentru el. Banii ăştia trebuia să vi-i dea El Viejo Desierto. Dacă aţi fi izbutit să-i învingeţi pe războinicii Tobas, toată averea bătrânului s-ar fi aflat acum în mâinile voastre şi l-aţi fi ucis pe señor Horno. Poţi să spui că nu-i aşa?

Indianul şi-a coborât privirile.

— Cât ceri pentru el?

La această întrebare, El Venenoso m-a privit drept în ochi. În privirile sale se vedea acum speranţa. Se gândea că, dacă eram dispus să îi ofer bani, poate că nu avea să moară.

— Cât dai? m-a întrebat căpetenia Mbocovis.

— Eu nu dau. Tu trebuie să ceri.

— El Viejo Desierto este bogat. Îl iubeşte pe señor Horno. Poate să dea mulţi bani pentru el.

— Pentru că ai spus asta, ai şi recunoscut că señor Horno se află în mâinile voastre. Spune cât ceri.

Căpetenia a rostit o sumă care ar fi fost egală cu douăzeci de mii de mărci germane. Am zâmbit mulţumit şi i-am spus:

— Am crezut că vei cere mai mult.

— Nu ai nimic împotriva preţului meu?

— Nu, dacă ne vom înţelege, nu am nimic împotriva acestui preţ.

— Cred că ne-am înţeles. Eu ţi-am cerut un preţ, iar tu spui că-i un preţ bun.

— Aşa este precum zici, numai că ai uitat că eşti ostaticul

nostru şi că războinicii tăi se află tot în mâinile noastre. Nu vă vom ucide şi veţi putea să vă răscumpăraţi.

El Venenoso s-a speriat şi a întrebat:

— Să ne răscumpărăm? Nu s-a mai pomenit ca un indian să fie prins şi să trebuiască să se răscumpere.

— Aşa e. Noi nu v-am luat ostatici pentru a obţine bani de pe urma voastră, numai că, dacă tu ceri bani în schimbul fiecărui om pe care-l prinzi, vom face cu tine şi noi la fel.

— Cât vreţi?

— Cam tot atât cât vrei şi tu.

— Şi cam cât ar trebui să plătesc?

— Señor Horno nu-i căpetenie şi cred că fiecare dintre războinicii tăi face cam tot atâţia bani cât ai cerut tu în schimbul lui.

El Venenoso a scos un strigăt de spaimă. Eu am continuat să vorbesc:

— Asta înseamnă că va trebui să plăteşti pentru fiecare războinic de-al tău cat trebuia să plătim noi pentru señor Horno. Tu, pentru că eşti şef de trib, faci de zece ori cât un războinic de rând. Prin urmare, pentru tine va trebui să plăteşti de zece ori preţul.

— E prea mult!

— Nu. Nu-i prea mult, tu însuţi ai fixat suma.

— Dar nu avem atâţia bani!

— Atunci aveţi animale şi tot soiul de mărfuri.

— Dar nu atât de mult!

— Ba da! Am spus că eşti un om bogat şi nu m-ai contrazis. Pentru că am în faţa mea un om bogat, pot să cer şi mai mult în schimbul lui şi al oamenilor săi. Îmi spui prea târziu că preţul e prea mare!

— Dacă ne ceri atât de mult, nu ne vom putea răscumpăra. Ce veţi face cu noi?

— Veţi fi ucişi.

— Atunci va fi ucis şi señor Horno.

— Nu va fi ucis pentru că-l vom elibera. Ştim unde se află. Este la Laguna de Los Bambús.

L-am privit atent pe şeful de trib şi am băgat de seamă că a fost scuturat de un fior. Indianul continua să tacă şi atunci l-am întrebat:

— Nu-i aşa că am dreptate?

— Nu, n-ai dreptate!

— La Laguna de Los Bambús se află numai patruzeci de războinici. O să-i înfrângem cât ai clipi din ochi.

— Chiar dacă-i ucideţi… a spus. „Veninosul”, fără să vrea.

— De ce te-ai oprit? Vorbeşte!

— M-am oprit fiindcă tu nu trebuie să afli ce-am vrut să spun!

— Ei, bine, atunci te voi ajuta eu. Iată, ai vrut să spui că, dacă-i ucidem, nu ne va fi de nici un folos, pentru că tot nu-l vom găsi pe Horn. Aşa-i?

— Da, asta am vrut să spun.

— Te înşeli. Îl vom găsi pe cel pe care-l căutăm. Cu el se mai află un negustor din Goya, un anume Parduña, împreună cu fiul său.

„Veninosul” a rostit ceva despre care Pena mi-a spus că ar fi nişte blesteme crunte, pentru ca apoi să mă întrebe:

— Ce ştii despre acest negustor şi despre fiul său?

— Ştiu că se află împreună cu señor Horno pe Isleta del Circulo.

— Le ştii pe toate! a urlat şeful de trib, scos din sărite.

— El Yerno mi-a mărturisit tot! i-am spus eu şefului de trib, bucurându-ne la gândul că între cei doi s-ar putea ivi neînţelegeri.

— Cine v-a mărturisit? Nu se poate! a exclamat şeful de trib.

— L-am interogat chiar eu şi îţi spun că „Ginerele” a mărturisit tot.

— Ce prost! O lepădătură! a strigat indianul, strângând pumnii. Dacă s-ar afla aici, l-aş strânge de gât!

— Înainte de a mărturisi, a îndurat chinuri groaznice, dar îţi va povesti el însuşi totul, pentru că va fi adus aici. Veţi îndura aceleaşi chinuri, dacă nu vă veţi purta cum se cuvine! Am aflat tot ce doream. Señor Pena, vă rog să-l legaţi!

Tovarăşul meu i-a tradus aceste ultime cuvinte.

— Nu mă voi lăsa legat! a strigat căpetenia, încercând să treacă pe lângă mine, pentru a putea ajunge la uşă.

Chiar dacă ar fi izbutit să iasă, tot n-ar fi putut să părăsească locuinţa lui Viejo Desierto. Ştiam asta, dar totuşi fusesem tot timpul cu ochii pe el şi i-am pus piedică. Şeful de trib a căzut la pământ şi a încercat să se ridice. Atunci l-am apucat cu mâna stângă de ceafă şi l-am trântit iar. În cele din urmă, i-am pus un genunchi în spate, astfel încât lui Pena i-a fost foarte uşor să-l lege.

— Aşa-i trebuie! a strigat cineva care se afla în pragul uşii. Să nu-l lăsaţi să iasă de-aici! Nu trebuie să ştie unde se află!

Omul care rostise aceste cuvinte vorbea germana. Era vocea lui Viejo Desierto şi, totuşi, parcă nu era vocea lui. Am luat făclia şi ne-am apropiat de el. Era, într-adevăr, bătrânul.

El Viejo Desierto nu mai purta haină neagră, ci una de piele. Cine l-ar fi văzut atunci pentru prima dată, ar fi crezut că e un simplu *cascarillero.* Pe cap, bătrânul purta o pălărie cu boruri largi, iar la brâu avea pistoale şi un cuţit.

— Nu m-aţi recunoscut? a întrebat bătrânul, râzând. Am devenit un alt om! Sufletul meu este acum altul şi de aceea arăt acum altfel decât înainte. Veniţi în grădină, să ne vedem mai bine la faţă.

Spunând acestea, bătrânul a încuiat uşa şi apoi am ieşit în grădină. Ajuns acolo, El Viejo Desierto s-a oprit, l-a tras

pe Pena lângă sine şi l-a sărutat pe amândoi obrajii. Mie mi-a strâns mâna şi apoi i-a spus lui Unica:

— Bucură-te alături de mine! Acum pot să trăiesc şi să respir liber. Pot să fiu din nou fericit şi pentru asta trebuie să le mulţumesc acestor doi domni. Am să-ţi povestesc totul, dar nu acum. Acum n-avem timp! Să-l dezlegăm pe El Yerno şi să-l aducem alături de indienii Mbocovis.

— Ce aveţi de gând cu indienii Mbocovis?

— După legea nescrisă din Gran Chaco, ei trebuie să moară. Dar pentru că astăzi sunt foarte fericit, o să-i mai las în viaţă până ce vom vedea ce putem face împotriva lui El Sendador şi a oamenilor săi. Să mergem la El Yerno.

— Da, să mergem, dar să nu ne grăbim! Vreau să mai vorbesc cu el.

— Despre ce?

— Veţi vedea imediat! Veniţi!

„Ginerele” arăta puţin mai bine. Obrajii lui căpătaseră culoare, dar ochii i se duseseră cu totul în fundul capului. Aveam în faţa noastră un om sfârşit. Când ne-am apropiat de el, ostaticul m-a privit speriat. Acum mi-era milă, deşi El Yerno nu era demn de compasiune. Am privit pentru o clipă tubul de bambus şi nenorocitul a crezut că îl voi tortura din nou, aşa că a început să urle:

— Dumnezeule mare! Iar? Ce-am făcut? Îndurare! Îndurare!

— N-am terminat cu dumneavoastră! i-am spus eu.

— Ce mai doriţi să ştiţi? Nu trebuie să mă mai supuneţi la chinuri! Vă spun tot ce doriţi să aflaţi! Nu aveţi decât să mă ucideţi, dacă voi spune vreo minciună! Vă rog! Vă rog! Nu mai vreau să-mi cadă-n cap picătura de apă! Nu mai vreau!

Am dat deoparte tubul de bambus şi l-am întrebat pe El Yerno:

— Vreau să ştiu mai întâi dacă sunteţi, sau nu ginerele lui El Sendador.

Omul era, într-adevăr, sfârşit şi chinuit de frică, aşa încât nici prin cap nu îi trecea să mintă.

— Sunt ginerele lui El Sendador! a recunoscut El Yerno.

— Unde îşi are sălaşul socrul dumneavoastră?

— La Laguna de Los Bambús.

Chiar dacă ar fi izbutit să iasă,
tot n-ar fi putut să părăsească locuinţa lui Viejo Desierto

— Aţi fost vreodată împreună cu el în Pampa de Las Salinas?

— Nu, niciodată.

— Dar ştiţi că obişnuieşte să meargă din când în când în Pampa de Las Salinas?

— Da.

— Şi mai ştiţi că El Sendador va poposi lângă crucea cunoscută sub numele de *Nuestro Señor Jesu Christo de la foresta virgen.* Este sigur că socrul dumneavoastră va veni aici?

— Vine precis. Nu aş putea să vă spun în ce zi va sosi. S-ar putea să ajungă chiar azi.

— Unde trebuia să vă întâlniţi? Unde trebuiau să se adune războinicii?

— Dacă nu facem cale-ntoarsă o dată ce am ajuns aici, El Sendador va crede că i-am învins pe războinicii Tobas. Oricum, urma să trimitem la el un sol care să-i spună cum stau lucrurile.

— Şi apoi Sabuco va veni încoace?

— Da.

— Bine. Asta-i tot ce-am vrut să ştiu!

— Îmi daţi crezare?

— Da. Acum n-aţi minţit. Să nu uitaţi nicicând prin ce aţi trecut astăzi. Şi foarte bine că ştiţi cât de repede se poate schimba un om. Acum nu mai sunteţi dispreţuitor şi vă pot spune că dispreţul dumneavoastră a dispărut numai datorită picăturilor de apă. Câteodată, acestea pot pătrunde până în cugetul dumneavoastră. Ce bine ar fi

dacă ar topi şi setea de răzbunare!

Omul a răsuflat uşurat. Cât de mari trebuie să fi fost durerile pe care le-a îndurat! Numai teama de a nu mai fi chinuit de acele dureri cumplite l-a împins să-şi trădeze socrul! Aflasem de la el tot ce dorisem să aflu şi, cu toate acestea, ştiam prea bine că, dacă l-aş mai fi întrebat ceva, mi-ar fi răspuns imediat şi mi-ar fi spus numai adevărul.

I-am tăiat legăturile. El Yerno se clătina, întocmai ca un om beat.

A fost nevoie ca bătrânul şi Pena să-l susţină, astfel încât să nu cadă din picioare.

Capitolul XI – Victorie

M-am îndreptat împreună cu Unica spre chioşcul din care puteam zări cu uşurinţă laguna.

Înainte să ajungem, am auzit în depărtare un şuierat lung, asemănător cu al unei locomotive.

— Ascultaţi! mi-a spus fata. Vin războinicii noştri!

— Acesta este semnalul prin care se anunţă venirea lor?

— Da. Aşa sună marele fluier pe care l-a construit bunicul. Cu ajutorul acestui mare fluier ne putem auzi unii pe alţii de la mare depărtare şi ne putem transmite veşti unii altora. Ascultaţi!

Şuieratul s-a auzit din nou şi satul a răsunat de strigăte de bucurie.

— Oamenii îi întâmpină pe războinici! a spus Unica.

— Şi dumneavoastră nu trebuie să vă număraţi printre cei care-i întâmpina.

— Ba da, dar dumneavoastră…

— Vă rog, duceţi-vă! Regina trebuie să fie mereu alături de poporul ei.

— Plec numai dacă mă însoţiţi!

— Bine! Luaţi-o pe punte şi apoi coborâţi din copac. Eu am să cobor de-a dreptul pe funia macaralei.

M-am folosit, într-adevăr, de macara pentru a ajunge jos în câteva clipe. Astfel am aşteptat-o pe Unica şi am pornit împreună spre lagună. Toţi se grăbeau să-i întâmpine pe războinici. Chiar şi copiii fugeau cât îi ţineau picioarele şi striga din adâncul pieptului. Noi nu puteam fugi, în rând cu ei. Unica era regina, şi nu se cuvine ca o regină să fugă.

După ce am mers vreo zece minute, am auzit din nou strigăte de bucurie i-am zărit pe războinicii Tobas. Eram foarte mulţumit, fiindcă aceştia aveau cai şi puteam

nădăjdui că voi primi şi eu unul, căci mă săturasem să umblu tot timpul pe jos.

Imediat ce războinicii ne-au zărit, s-au oprit pentru a o aştepta pe regină. Am rămas alături de ea, pentru a mă bucura şi eu de respectul pe care toţi i-l arătau ei.

Un războinic bătrân – marea căpetenie şi un fel de primar al satului, cum aveam să aflu de la Unica – a coborât de pe cal. Toţi ceilalţi războinici i-au urmat exemplul. Apoi bătrânul a ţinut o cuvântare lungă, din care n-am înţeles nimic, după care a vorbit Unica.

Oricum, eram încredinţat că bătrânul războinic i-a spus reginei sale cum s-a desfăşurat lupta, iar Unica i-a povestit indianului ce s-a întâmplat în lipsa războinicilor. Se pare că tânăra fată a vorbit şi despre mine, fiindcă războinicii Tobas s-au uitat de câteva ori în direcţia mea. Ni s-a adus câte un cal, am încălecat şi convoiul de războinici s-a pus în mişcare. În frunte se afla un indian neobişnuit de înalt, purtând un tub de bambus gros şi lung care, aşa cum aveam să aflu, era „marele fluier”. Lângă indianul înalt se afla nelipsitul toboşar.

Cei doi erau urmaţi de un „grup de instrumentişti” care era destul de numeroși. În spatele „muzicanţilor” ne aflam noi doi, adică Unica şi cu mine, iar în urma noastră veneau războinicii, flancaţi de „civili”, adică de oamenii de rând, umilii supuşi ai reginei Unica.

Indianul care purta „marele fluier” a deschis o gură mare cât o şură şi apoi a început să sufle în instrumentul său. Sunetul înfiorător care s-a auzit ar fi pus, cu siguranţă, pe fugă o turmă de elefanţi. Auzind acest „minunat” semnal, „muzicanţii” şi-au folosit şi ei instrumentele. Zgomotul pe care l-au produs era de-a dreptul înfiorător. Omul s-a întors spre mine pentru a vedea ce impresie îmi făcuse. I-am zâmbit îngăduitor şi atunci indianul înalt a dus din nou la gură „marele fluier” şi a început să sufle cu putere. Am

crezut că se va surpa întreg pământul. Sunt încredinţat că cinci astfel de suflători hotărâţi ar fi fost în stare să dărâme un perete înalt şi gros. Ca şi cum aceasta n-ar fi fost deajuns, toată lumea ţipa, urla, striga!

Convoiul a înaintat şi s-a oprit în piaţa satului, unde aşteptau El Viejo Desierto şi Pena.

Războinicii au descălecat şi s-au înşirat în faţa cailor. S-a făcut linişte. Marea căpetenie i-a spus lui Viejo Desierto cum s-au comportat războinicii în luptă. După ce bătrânul războinic şi-a încheiat raportul, El Viejo Desierto mi-a spus:

— Războinicii Tobas au învins! Indienii Chiriguanos au fost puşi pe fugă şi mulţi ani de-acum încolo nu ne vor mai da bătaie de cap! Aici se află mai puţin de jumătate din războinicii Tobas. Ceilalţi trebuie să sosească foarte curând! Vor aduce cu sine cai şi vite, pradă bogată de la indienii Chiriguanos. Voi face cunoscut tuturor că astăzi vom avea un mare ospăţ în cinstea acestei victorii!

Bătrânul le-a spus, aşadar, tuturor că se cuvenea să se bucure şi că vor ospăta după pofta inimii. Toţi au început să strige de bucurie şi, ca şi când acest infernal vacarm n-ar fi fost de-ajuns, s-a auzit din nou „marele fluier”. Indianul înalt se afla chiar lângă mine şi-mi desfăta auzul cu sunetul minunat al uriaşului tub de bambus. Sufla cu atâta tragere de inimă, încât s-ar fi zis că obrajii umflaţi aveau să-i plesnească! Purtătorul „marelui fluier” nu-şi mai lua ochii de la mine, convins fiind că-mi făcea mare plăcere să-l văd şi mai ales să-l aud. Am simţit brusc nevoia să mă depărtez de iscusitul suflător, nu de alta, dar mi-era teamă că va plesni şi va zbura spre nori, întocmai ca un uriaş balon! Din fericire, am fost de-a dreptul luat pe sus de un grup de oameni care voiau să ajungă cu orice preţ la El Viejo Desierto. Bătrânul s-a apropiat de mine şi mi-a spus:

— Tocmai s-au întors iscoadele mele şi se pare că drumul pe care l-au făcut n-a fost în zadar. I-au zărit pe războinicii

Mbocovis!

— Unde?

— După ce au mers pe jos mai bine de şase ceasuri, i-au zărit pe duşmani. Apoi s-au ascuns în spatele unor tufişuri pentru a putea vedea şi pentru a afla cât mai multe. Cei mai mulţi dintre indienii Mbocovis mergeau pe jos. Doar câţiva dintre ei aveau cai.

— Caii pe care i-au furat de la noi. Trag nădejde că vom pune mâna pe ei.

— Din păcate, se pare că iscoadele dumneavoastră nu au văzut tocmai ce aş fi vrui eu să vadă.

— Ce anume?

— Dacă printre indienii Mbocovis se aflau şi albi.

— Oamenii mei au zărit un alb.

— Cum arăta acesta?

— Era înalt şi slab.

— Acest alb este El Sendador! Sunt foarte mulţumit! De data asta, nu-l voi mai lăsa să scape!

— Ce aveţi de gând să faceţi?

— Ştiu că războinicii Mbocovis sunt mai numeroşi decât noi, dar n-au arme ca ale noastre.

— Aici aveţi dreptate! Prima mea grijă a fost ca indienii mei să aibă puşti. Chiar credeţi că războinicii Mbocovis se vor opri în acelaşi loc în care au poposit ieri indienii lui El Venenoso?

— Da, aşa cred!

— Îi vom ataca chiar acolo unde vor poposi?

— Da şi asta de îndată ce se vor ivi primii zori! Dacă i-am ataca noaptea mulţi dintre ei ar izbuti să fugă.

— Asta înseamnă că mai avem destulă vreme şi ne putem bucura de izbânda războinicilor noştri.

— Ah, vă rog! Trebuie să le spuneţi oamenilor să-şi înfrâneze bucuria şi să nu mai ţipe aşa. Este cu putinţă ca, îndată ce fac popas, războinicii Mbocovis să trimită încoace

câteva iscoade, pentru a vedea ce se petrece în sat. Poate că însuşi El Sendador va veni aici ca să observe mai îndeaproape cum stau lucrurile. Se cuvine să fie linişte în sat, astfel încât duşmanii noştri să nu ştie ce s-a întâmplat. Numai războinicii vor rămâne aici. Ceilalţi trebuie să plece cât mai curând pe insule şi să rămână o vreme acolo, împreună cu caii.

— Caii? Şi eu care credeam că avem nevoie de cai pentru a porni în urmărirea duşmanilor, dacă va fi nevoie.

— Nu va fi vorba de nici un fel de urmărire, dacă vom face treaba aşa cum se cuvine!

— Ce înţelegeţi dumneavoastră prin „aşa cum se cuvine”?

— Imediat ce se întunecă, voi arunca o privire prin împrejurimi, pentru a vedea dacă războinicii Mbocovis au sosit. Dacă da, vom porni cu toţii spre tabăra lor şi îi vom înconjura. Apoi aşteptăm până-n zori. O să stăm la o oarecare depărtare, astfel încât să nu ne poată atinge vreo săgeată otrăvită, dar să putem trage cu puştile. Vreau să văd şi eu cum va scăpa El Sendador de data asta!

— Va încerca să străpungă încercuirea noastră! Noi suntem puţini la număr şi nemernicul are să ne scape!

— Ah! Cercul pe care-l vom face în jurul lor nu va fi chiar atât de mare. Nu va avea decât un diametru de cel mult o mie de picioare! Oricum, nu ne vom înșira aşa, unul câte unul, ci vom sta laolaltă, în grupuri mici. Dacă vor încerca să treacă prin golul lăsat între două astfel de grupuri, vom trage asupra lor şi îi vom nimeri cu siguranţă! Putem însă şi mai bine trage în oricare duşman care încearcă să iasă din tufişuri. Războinicii dumneavoastră se pricep să ţintească?

— Sunt mulţumit de ei. Fiecare ştie să mânuiască o puşcă aşa cum se cuvine.

— Gloanţe şi praf de puşcă aveţi îndeajuns?

— Avem de toate aici. Ne-am făcut provizii pentru mai

multe luni.

— Înseamnă că vom izbândi. În primul rând, trebuie să îi încercuim pe duşmani, astfel încât aceştia să nu bage de seamă ce se petrece. După aceea, treaba va merge foarte uşor.

— Nu trebuie să uitaţi că şi indienii Mbocovis au puşti, mai precis puştile pe care le-au luat de la tovarăşii dumneavoastră.

— Oricum, este vorba numai de câteva şi nu cred că indienii Mbocovis ştiu bine să umble cu ele. Vă rog să daţi poruncile cuvenite, astfel încât să putem duce planul meu la bun sfârşit. Grăbiţi-vă! Voi pleca împreună cu Pena. Poate izbutim să-i zărim pe duşmani când se apropie de lagună.

L-am chemat pe tovarăşul meu. Am intrat în locuinţa bătrânului, ne-am luat armele şi am pornit-o spre locul în care credeam că vor poposi războinicii Mbocovis, în fruntea cărora se afla El Sendador. Nu am mai ţinut seama de nimic, nici măcar de petrecerea care s-a încins în satul indienilor Tobas. Ne-am descălţat pentru ca indienii să nu-şi poată da seama că la Laguna de Carapa se aflau şi albi. Când am zărit tufişurile în faţa noastră, am înaintat cu multă băgare de seamă. Strădaniile noastre au fost, însă, zadarnice. În tufişuri nu se afla nici ţipenie de om, aşa că ne-am continuat drumul.

Semnele pe care războinicii Mbocovis le lăsaseră se zăreau atât de limpede, încât poate numai un vânător bătrân ar fi putut deosebi urmele noastre de cele ale indienilor. De aceea nu a fost nevoie să le ştergem. Oricum, chiar dacă duşmanii ne-ar fi desluşit urmele, nu puteau să tragă nici un folos din asta, deoarece El Sendador pusese totul la cale, astfel încât să ajungă la lagună numai la lăsarea întunericului.

Când i-am zărit, în sfârşit, pe războinicii Mbocovis, mai

erau trei ceasuri până la apusul soarelui şi cam tot atâtea ceasuri mai aveau de mers duşmanii noştri până să ajungă la locul de popas. Nu am putut vedea cât de numeroşi erau, pentru că înaintau în şir indian. În faţă se aflau călăreţii, iar mai în spate războinicii pedeştri.

Am privit prin ocheanul lui Viejo Desierto. Ne aflam destul de departe de duşmani şi ştiam că aceştia nu ne zăriseră.

Ne-am întors cât am putut de repede. Am trecut de locul unde urmau să poposească şi ne-am depărtat, astfel încât să putem vedea prin ochean locul unde credeam că se vor opri indienii Mbocovis. Apoi ne-am aşezat la pândă. După o jumătate de ceas, i-am zărit. Deşi era destul de întuneric, am văzut cum se opreau rând pe rând şi apoi dispăreau unul câte unul în dosul tufişurilor.

— Aşaaa! A şoptit Pena. S-au oprit taman acolo unde-am crezut noi că vor poposi! Ce facem acum? Ne întoarcem în sat?

— Se va întoarce numai unul dintre noi. Celălalt va rămâne aici şi va vedea dacă El Sendador îşi trimite iscoadele în sat. Asta-i o treabă uşoară. E întuneric şi iscoadele vor alege drumul cel mai drept până la lagună. Pe lumină, indienii s-ar fi văzut nevoiţi să facă un ocol. Dacă un om stă liniştit şi ascultă cu băgare de seamă tot ce se petrece în jur, poate auzi paşii iscoadelor, chiar dacă acestea se află la o depărtare destul de mare. Eu voi rămâne aici. Am să vă rog pe dumneavoastră să mergeţi în sat şi să-i spuneţi bătrânului Herbst că indieni Mbocovis au sosit şi că a venit timpul să-şi aducă războinicii încoace.

— Vă mulţumesc, dar prefer să rămân eu aici! Este mai bine dacă mergeţi în sat şi dacă aveţi grijă ca totul să decurgă conform planului dumneavoastră. Ar fi cu putinţă ca eu să nu fac totul întocmai precum doriţi şi atunci, desigur m-aţi certa.

— Cum doriţi, numai că vă rog mult să fiţi foarte atent.

— Nu vă faceţi griji, señor!

— Vreau să vă întreb, ce veţi face dacă auziţi pe cineva trecând pe aproape de dumneavoastră?

— Îl urmăresc şi încerc să-l prind!

— Nu aşa! Trebuie să-l urmăriţi pentru a ne putea spune unde se află!

— Bine, dar aşa vă poate zări şi le poate da de ştire tovarăşilor săi!

— Nu cred că le va putea da de ştire. Dacă se va afla atât de aproape de mine încât să mă poată vedea, voi avea eu grijă să pun mâna pe el! În caz că nu îl voi prinde, atunci îi vom încercui pe tovarăşii săi, chiar înainte ca el să poată ajunge la aceştia. Totul este să nu vă arătaţi decât după ce noi vom fi gata să-i înconjurăm pe indienii Mbocovis. De veţi fi nevoit să părăsiţi acest loc, vă rog să faceţi astfel încât să vă întoarceţi tot aici. Dacă vă rătăciţi, vă vom aştepta în zadar, iar dumneavoastră nu veţi şti ce s-a întâmplat cu noi.

— Nu mă voi rătăci, dragul meu domn. Puteţi avea încredere în mine. Doar voi fi în stare să ajung în locul din care am plecat! Mergeţi fără nici o grijă. N-am să fac nici o greşeală.

M-am încălţat, fiindcă acum nu mai conta dacă urmele noastre erau descoperite sau nu, şi m-am întors în sat cât am putut de repede. Acolo eram aşteptaţi cu nerăbdare.

Herbst îşi adunase deja oamenii şi le spusese să fie gata de plecare, astfel încât nu a mai fost nevoie să pierdem timpul cu pregătirea şi adunarea războinicilor. Nu a fost nevoie decât să-i spun bătrânului ce aveam de gând să fac. Războinicii m-au urmat în şir indian şi fără să facă nici cel mai mic zgomot. Nu era de aşteptat ca indienii Mbocovis să atace satul, pentru că aveam să-i încercuim. Cu toate acestea, am lăsat câţiva războinici de-ai noştri în sat, astfel

încât aceştia să fi putut apăra aşezarea până când ne-am fi întors noi.

Deoarece credeam că El Sendador va trimite cel puţin o iscoadă şi că această iscoadă o va lua de-a dreptul spre aşezarea indienilor Tobas, i-am condus pe războinicii lui Viejo Desierto mai întâi de-a lungul malului lacului, apoi am făcut împreună cu ei un ocol spre miazănoapte şi numai după aceea am apucat-o spre locul în care se afla Pena. M-am gândit să facem acest ocol pentru a ieşi din calea iscoadei sau iscoadelor lui Sendador.

Nu e deloc uşor să ajungi pe întuneric într-un anume loc. Nu exista nici un copac, nici un tufiş care mi-ar fi putut servi ca punct de reper, numai că, după ce colindasem ani de zile întinsul preriei, aveam un simţ al orientării foarte dezvoltat. Aşa se face că am găsit cu atâta uşurinţă locul în care-l lăsasem pe tovarăşul meu, de parcă ar fi fost zi. Pena nu mai era, însă, acolo.

— Pesemne că a văzut o iscoadă şi s-a luat după ea, a spus bătrânul Herbst. Aşteptăm până se întoarce?

— Nu! Am spus eu. Unul dintre războinicii dumneavoastră va rămâne aici, îl va aştepta pe Pena şi va porni apoi împreună cu el pe urmele noastre. Noi vom pleca.

El Viejo Desierto i-a poruncit unuia dintre războinici să-l aştepte pe tovarăşul meu, iar noi am pornit mai departe. Când am crezut că ne aflam destul de aproape de tufişuri, le-am poruncit războinicilor Tobas să se oprească.

Cunoşteam bine locul şi de aceea nu mi-a fost greu să le spun indienilor ce aveau de făcut, anume să se aşeze într-un cerc cu un diametru de vreo opt sute de paşi adăpostindu-se în spatele tufişurilor. Am luat-o de-a lungul traseului imaginar al cercului şi am postat câte un indian la fiecare doisprezece paşi, cu consemnul de a împuşca orice străin care încerca să treacă. Acum, când cercul se

închisese, fiecare războinic Tobas era la locul său. Numai El Viejo Desierto şi cu mine ne aflam în afara cercului, pentru a putea interveni repede oriunde ar fi fost nevoie. La foarte puţină vreme după ce îi spusesem fiecăruia ce avea de făcut, s-au auzit două împuşcături din direcţia în care se afla satul.

— Pe toţi dracii! mi-a şoptit Herbst. În sat se trage! Sper că nu am înconjurat nişte tufişuri goale şi să avem surpriza ca indienii Mbocovis să fi plecat de mult de-aici şi să se afle acum în sat!

— Nici nu poate fi vorba de aşa ceva! am replicat eu. Nu uitaţi că El Sendador aştepta un sol din partea „Ginerelui”, iar acesta este acum ostatic, împreună cu toţi războinicii săi. Se prea poate ca Sabuco să fi trimis o iscoadă în sat şi iscoada să fi dat nas în nas cu Pena. Poate că tovarăşul meu i-a venit de hac indianului Mbocovis.

— Bine, dar i-aţi spus lui Pena să nu ucidă în nici un caz iscoada!

— Aşa este, numai că nu am de unde să ştiu cum au decurs lucrurile. Nu avem altceva de făcut, decât să aşteptăm şi să vedem ce are să se mai petreacă. Ar trebui să-i spuneţi fiecăruia dintre războinicii dumneavoastră să fie cu mare băgare de seamă nu numai la ceea ce se întâmplă în tufişuri, ci şi la ceea ce se întâmplă în jur.

— Dar indienii Mbocovis ştiu acum că suntem prin preajmă! Doar au auzit împuşcăturile!

— Nu-i nimic! Oricum, i-am înconjurat. Acum n-au decât să afle că suntem aici. Bătrânul s-a depărtat şi s-a întors peste un sfert de ceas, spunându-mi că toţi războinicii săi erau cu ochii-n patru.

În timp ce vorbeam cu Herbst, am auzit zgomot de paşi. Omul care venea dinspre sat înainta repede şi cu zgomot. Aceasta însemna că era grăbit şi că nu ştia că noi ne aflam acolo, fiindcă nu-i păsa deloc dacă-l aude cineva, sau nu.

— O fi Pena? m-a întrebat Herbst.

— Nu. Pena n-ar face aşa zgomot. Cred că e vreo iscoadă. Veniţi! Trebuie să încercăm să o prindem!

Am luat-o spre locul dinspre care se auzea zgomotul de paşi. Nu purtam în mână nici o armă, tocmai pentru a-l putea prinde cu uşurinţă de gât pe războinicul Mbocovis, dar am uitat să-i spun lui Herbst să nu cumva să strige sau să vorbească. În cele din urmă, am zărit o siluetă apropiindu-se de noi, El Viejo Desierto a strigat:

— *Alto ahi!* Stai pe loc!

Omul s-a oprit, dar numai pentru o clipă. După aceea, a început să fugă. În ciuda întunericului, am văzut bine silueta celui ce se apropiase de noi şi am luat-o pe urmele acestuia pentru a-l prinde, dar era prea târziu! Am apucat-o spre dreapta, pentru că într-acolo o luase şi omul meu, dar se pare că cel pe care-l urmăream schimbase imediat direcţia, fiindcă nu l-am mai zărit. M-am oprit şi am tras cu urechea, dar n-am auzit nici un zgomot. Atunci am strigat tare, astfel încât să mă audă fiecare dintre indienii Tobas:

— Atenţie! El Sendador se află aici! Vrea să ajungă la tufişuri! Nu-l lăsaţi să treacă de voi! Împuşcaţi-l.

Oricât de mult mi-aş fi dorit ca El Sendador să rămână în viaţă, nu-mi puteam îngădui să-l las să ajungă la oamenii săi care, în lipsa conducătorului lor, ar fi fost mai uşor de învins.

Abia trecuseră câteva clipe de când le poruncisem indienilor Tobas să-l împuşte pe El Sendador, când am auzit foarte aproape de mine un glas:

— Mii de draci! E neamţul ăla afurisit!

Era chiar glasul lui Sabuco! Bătrânul fusese foarte şiret. A fugit puţin şi apoi s-a trântit la pământ. Astfel, paşii nu i s-au mai auzit şi nu mi-am putut da seama unde se afla.

El Sendador îmi recunoscuse vocea şi fusese atât de surprins şi de furios, în acelaşi timp, încât dăduse frâu liber

simţămintelor, trădându-se astfel. Fără a mai pierde nici măcar o singură clipă, am apucat-o spre locul din care auzisem glasul bătrânei călăuze, dar nu m-am mişcat încet şi fără zgomot şi această imprudenţă era să mă coste viaţa. Abia dacă făcusem doi, trei paşi, când am auzit o detunătură şi am zărit o scânteie. Apoi am simţit o smucitură, ca şi când cineva m-ar fi tras de braţul stâng. La lumina scânteii, am zărit desluşit chipul lui El Sendador. Am dus imediat carabina la ochi şi am tras exact spre tufişul în care-l zărisem pe bătrân. Am auzit apoi un râs dispreţuitor. Sabuco părăsise imediat locul din care trăsese asupra mea. Am făcut câţiva paşi, mai mult pentru a nu-i mai da lui El Sendador ocazia de a mă împuşca şi am aşteptat câteva clipe. Nu s-a mai auzit nici un sunet. El Sendador îmi scăpase printre degete! M-am întors apoi la bătrânul Herbst.

— Era, într-adevăr, El Sendador? m-a întrebat acesta.

— Da. Nu a vrut să-l trimită în sat pe vreunul dintre războinicii săi şi s-a dus el însuşi până acolo.

— Atunci e cu atât mai rău că ne-a scăpat. A tras asupra dumneavoastră? Sunteţi rănit?

— Nu. Se pare că glonţul a atins doar mâneca hainei.

— Aţi tras şi dumneavoastră! Poate că l-aţi nimerit!

— Nu cred. Aţi auzit doar că a râs de mine! Se pare că omul ăsta are un noroc nemaipomenit! De câte ori cred că l-am prins, îmi scapă!

— *Quién va alli?* Cine-i acolo? a întrebat unul dintre indienii Tobas.

Se pare că războinicul care rostise întrebarea nu se afla foarte departe de noi. Apoi s-a auzit o împuşcătură.

— *Quién va? s*-a auzit apoi vocea unui alt războinic, ce era undeva, mai departe de noi.

Întrebarea a fost urmată de două împuşcături.

— Vrea să ajungă la războinicii lui! a spus bătrânul

Herbst. A încercat să treacă de noi şi apoi a vrut să se strecoare pe lângă doi dintre războinicii mei.

— A fost prevăzător şi şi-a încărcat puşca. A tras asupra unuia dintre războinici şi se vor mai auzi împuşcături, pentru că omul nostru va tot încerca să treacă de războinicii Tobas, până când îşi va da seama că am înconjurat tabăra lor.

Presupunerea mea s-a adeverit, pentru că am auzit din nou glasurile indienilor Tobas şi apoi împuşcăturile. În spatele nostru a răsunat un zgomot de paşi. Era războinicul Tobas pe care îl lăsasem în urmă, pentru a-l aştepta pe Pena. Indianul venea, într-adevăr, cu tovarăşul meu.

— Am auzit împuşcături! El Sendador este aici! a spus Pena, imediat ce sa apropiat de mine.

— Ştiţi că se află aici? am întrebat eu.

— Da. M-am aflat tot timpul la trei, patru paşi în spatele lui.

— Şi noi am auzit împuşcături. Cine a tras primul, dumneavoastră, sau el?

— Eu!

— Şi doar v-am rugat să nu faceţi zgomot!

— Da, m-aţi rugat să nu fac zgomot, dacă dau de vreo iscoadă, de vreun indian. Nu mi-aţi spus să nu fac zgomot, dacă îl văd pe El Sendador!

— Ar fi trebuit să mă gândesc că se va duce el însuşi în sat, dar asta nu este o scuză pentru dumneavoastră. Nu trebuia să trageţi!

— Nu trebuia să trag nici dacă El Sendador îmi apărea în faţă? Ar fi fost o prostie! Bătrânul este căpetenia indienilor Mbocovis. Fără el, nemernicii ăştia nu ar mai fi fost atât de siguri pe ei.

S-a auzit din nou o împuşcătură, semn sigur că bătrâna călăuză încercase din nou să treacă de unul dintre războinicii Tobas.

— Omul ăsta are un noroc nemaiîntâlnit! a spus Herbst. S-a tras de atâtea ori în el şi tot nu e rănit!

— Poate că, totuşi, l-a nimerit unul dintre războinicii Tobas!

— Să sperăm!

— De ce le-aţi spus indienilor să tragă? a întrebat Pena. Se putea face şi altceva.

— Aşa? Ce se putea face?

— Trăgând asupra lui, indienii Tobas nu fac decât să-l alunge. Dacă l-ar fi lăsat să treacă, el s-ar găsi acum alături de războinicii lui şi ar fi nevoit să se predea o dată cu aceştia.

Tovarăşul meu avea dreptate, şi trebuia să recunosc faptul că eu avusesem ideea ca indienii Tobas să tragă asupra lui El Sendador, astfel încât indienii Mbocovis să rămână fără căpetenie. M-am văzut nevoit să-l rog pe bătrânul Herbst să le spună războinicilor săi să-l lase pe El Sendador să treacă.

Bătrânul a plecat, iar Pena şi cu mine ne-am aşezat pe iarbă şi am aşteptat. Nici unul dintre noi n-a scos o vorbă. Eram supărat pentru că făcusem o mare greşeală. Ar fi trebuit să-l lăsăm pe El Sendador să treacă de războinicii Tobas. Dacă am fi făcut astfel, el s-ar fi aflat alături de războinicii Mbocovis, ar fi fost încercuit şi n-ar fi avut cum să ne mai scape. Desigur că bătrânul ne putea zădărnici planurile. Odată ajuns la indienii săi, El Sendador s-ar fi folosit din plin de întunericul nopţii pentru a încerca să străpungă încercuirea. Bineînţeles că unii dintre indienii Mbocovis ar fi scăpat şi, printre aceştia, s-ar fi găsit cu siguranţă şi El Sendador. Dacă lucrurile s-ar fi petrecut astfel, s-ar fi ajuns la luptă şi vărsare de sânge. Mă mângâiam cel puţin cu gândul că nimeni nu fusese rănit şi ucis până atunci. În acea noapte, am mai făcut, însă, o greşeală. Ar fi trebuit mă gândesc la faptul că mă aflam în

mare primejdie. El Sendador se găsea undeva în întuneric şi încerca să ajungă la războinicii. Acum ştia unde mă aflam. Pentru el eu eram duşmanul cel mai de temut şi era în stare de orice pentru a mă ucide. Mie toate acestea nici măcar nu-mi treceau prin cap.

Stăteam în faţa lui Pena, amândoi adânciţi în gândurile noastre, fără să scoatem un cuvânt, învăluiţi de întunericul nopţii. Mi s-a părut că am auzit un sunet, asemănător celui pe care-l face un om atunci când trece cu palma peste pământul gol.

— Nu vă mişcaţi! mi-a şoptit Pena. Cred că cineva se târăşte încoace!

— Cine să fie oare? l-am întrebat, în şoaptă, pe tovarăşul meu. O fi El Sendador?

— Se prea poate. Să ascultăm!

M-am întins cât eram de lung şi mi-am lipit urechea de pământ. Am auzit foarte limpede un foşnet. Cineva se apropia de noi, dar nu ştiam din care parte. Eram, într-adevăr, în primejdie. M-am strecurat încet spre Pena şi i-am şoptit:

— Daţi-mi mâna! Vom sări amândoi în picioare şi vom fugi spre dreapta! Se apropie cineva! Unu, doi, trei!

Când am spus „trei”, am sărit amândoi în picioare şi am rupt-o la fugă. Îl luasem de mână pe tovarăşul meu, tocmai pentru a rămâne împreună. Cum fugeam aşa, mi s-a părut că mâna lui Pena se smulge dintr-a mea. Apoi am auzit vocea lui Pena undeva în spatele meu:

— Pe toţi dracii! Ce… ce-a fost asta? Ah!

M-am oprit imediat şi am tras cu urechea.

— Câine! a spus Pena. N-ai să-mi scapi! Te ţin bine! Au! Ah!

— Ţineţi-l bine! Am strigat eu. Am să vă vin în ajutor!

Am făcut o mare greşeală când am strigat. Prin cuvintele mele, i-am dat de înţeles duşmanului că tovarăşul meu nu

era singur. Ar fi trebuit să nu scot nici măcar un sunet.

Am luat-o înapoi cât am putut de repede, am zărit o siluetă în faţa mea, i-am pus mâna-n gât:

— Cerule! a şoptit o voce în germană. M-aţi prins pe mine!

Îl apucasem de gât chiar pe tovarăşul meu!

Vocea lui El Sendador s-a auzit în întuneric:

— Am dat greş astăzi, dar tu, neamţ nenorocit, tot n-ai să-mi scapi!

Am dus imediat carabina Henry la ochi şi am tras şase focuri în direcţia în care se auzise vocea lui Sabuco, dar omul părea să fie mai puternic decât gloanţele mele, fiindcă n-am auzit nici măcar un sunet care să ne facă să credem că ar fi fost rănit.

— La naiba! a şoptit Pena. Ce noapte! Totul merge anapoda şi mă mai pomenesc şi strangulat de tovarăşul meu! De ce m-aţi apucat de gât pe mine şi nu pe el?

— Fiindcă pe dumneavoastră v-am zărit!

— Dacă aveţi de gând să mă sugrumaţi ori de câte ori mă vedeţi, va fi vai şi amar de mine!

— Îmi pare rău, dar nu v-am recunoscut! De ce v-aţi smuls mâna din mâna mea?

— Eu? Nici nu mi-a trecut prin cap aşa ceva! Cum fugeam, ţinându-vă de mână, am dat peste El Sendador! Omul se afla tocmai acolo unde noi credeam că suntem în siguranţă!

— Ah, ce ghinion!

— Da, am avut ghinion, dar am avut şi noroc! Sabuco era la fel de speriat ca şi mine şi nu m-a apucat imediat de beregată!

— Şi aţi pus mâna pe el?

— Da, l-am apucat de gât cu amândouă mâinile, numai că eu nu am mâniile dumneavoastră şi Sabuco m-a prins de gât la rândul său.

— Ce ciudat! Nu s-a folosit de nici o armă!

— Ba da! a dus mâna la brâu, i-am prins-o, însă nu l-am putut ţine şi m-a tăiat. M-am speriat şi i-am dat drumul. Am crezut că mi-a crestat degetele. Spre norocul meu, tocmai atunci aţi strigat dumneavoastră, El Sendador s-a speriat şi a fugit.

— Ce ghinion! Era bine dacă l-aţi mai fi putut ţine măcar o clipă!

— Să-l ţin? Cum să-l ţin, dacă mi-a tăiat degetele?

— V-a tăiat degetele? Nu se poate!

— Nu! Iată, toate degetele mele sunt la locul lor. Trag nădejde că bătrânul Herbst va veni cât mai curând. Îmi spunea că are un leac pentru vindecarea rănilor.

El Viejo Desierto auzise, într-adevăr, strigătele noastre şi s-a grăbit să ni se alăture. Se gândea şi el înciudat la marele noroc pe care-l avea El Sendador. Herbst şi-a scos leacurile pe care le purta într-o traistă din piele şi l-a bandajat pe tovarăşul meu. Apoi am plecat toţi trei, pentru ca Sabuco să nu ne poată găsi chiar atât de uşor.

Dacă El Sendador mai încerca o dată să străpungă cercul făcut de indienii Tobas, avea să reuşească cu siguranţă. Războinicii noştri primiseră porunca de a-l lăsa să treacă şi de a veni imediat să ne dea de ştire.

Orele se scurgeau pe rând şi nici unul dintre războinicii Tobas nu ne aducea vestea pe care o aşteptam cu atâta nerăbdare. A sosit şi miezul nopţii şi, o dată cu el, a apărut pe cer şi luna, care şi-a revărsat lumina palidă asupra pământului adormit. Tufişurile din faţa noastră păreau acum un zid.

Această lumină palidă ne era de mare ajutor, dar nu le venea deloc la socoteală indienilor Mbocovis, pentru că noi îi puteam zări acum destul de bine, iar bătrânul Sabuco ar fi dat greş dacă ar fi încercat să ajungă la ai săi, căci l-am fi observat numaidecât. Indienii Mbocovis puseseră străji.

Imediat ce a răsărit luna, războinicii Tobas le-au zărit şi au început să tragă.

Acum duşmanii ne vedeau la fel de bine cum îi vedeam şi noi pe ei. Bineînţeles că ştiau că sunt înconjuraţi. Puteau să îi şi numere pe războinicii noştri şi puteau încerca să spargă încercuirea într-un anume punct. Toată noaptea nu s-a întâmplat însă nimic. S-au ivit primii zori şi atunci am îndrăznit să mă gândesc la faptul că victoria noastră era sigură.

Războinicii Mbocovis nu aveau de unde să ştie că aveam un ochean cu ajutorul căruia puteam vedea tot ce se petrece în tabăra lor. Chiar lângă tufişuri, se aflau străjile care trebuiau să observe ce avem de gând să facem. În spatele cailor, războinicii Mbocovis se adunaseră la sfat. Aveam să aflăm cât de curând ce hotărau. Trebuia să vedem neapărat încotro o vor lua duşmanii noştri pentru a sparge încercuirea.

Am stabilit cu Pena şi cu bătrânul Herbst nişte semne cu ajutorul cărora să ne putem înţelege. Apoi, cei doi au plecat. Unul a luat-o spre dreapta, altul, spre stânga. Cercul pe care-l făceau indienii Tobas era acum împărţit în trei. În fiecare dintre punctele în care acest cerc era întrerupt se afla câte unul din noi. Acum, ne puteam vedea unii pe alţii şi ne puteam înţelege foarte lesne cu ajutorul semnelor pe care le stabilisem.

El Viejo Desierto le-a spus războinicilor săi să nu tragă asupra cailor – deoarece erau caii noştri – şi să facă astfel încât să-i prindă vii pe războinicii Mbocovis. Jumătate dintre războinicii Tobas urmau să se îndrepte spre locul prin care indienii Mbocovis încercau să spargă încercuirea. Ceilalţi trebuiau să rămână la posturile lor.

Nu mi-era ruşine cu indienii Tobas! Toţi credeau cu tărie că vor învinge şi tocmai acest gând le dădea liniştea pe care o admiram atât de mult la indieni.

Eu mă aflam chiar pe partea cercului care dădea spre sat. Nu mă gândeam că indienii Mbocovis vor încerca să spargă încercuirea tocmai pe acolo Într-adevăr, am văzut că indienii au apucat-o în direcţia opusă celei în care se afla satul. Voiau să fugă, luând-o spre răsărit!

Am ridicat puşca şi le-am făcut un semn lui Pena şi lui Herbst, dându-le astfel de ştire despre planurile duşmanilor noştri. Aceştia le-au spus indienilor Tobas ce aveau de făcut. Războinicii Mbocovis au luat-o, într-adevăr, spre răsărit şi s-au îndepărtat destul de mult, astfel încât nu i-am mai putut zări. Dar, fiecare dintre războinicii Tobas ştia ce are de făcut şi am văzut cum au pornit în urmărire. Apoi s-a auzit un urlet infernal şi au început să răsune împuşcăturii!

Detunăturile se auzeau una după alta, de parcă indienii ar fi avui o mitralieră. Apoi au răsunat urletele de groază şi de furie ale indienilor Mbocovis şi strigătele de bucurie ale războinicilor Tobas.

Câţiva dintre aceştia din urmă mi-au povestit cât de lesne îi învinseseră pe duşmani. Ei se apropiaseră de indienii Mbocovis, dar nu prea mult, astfel încât săgeţile lor să nu-i poată atinge. Apoi au început să tragă cu puştile şi focul a fost atât de năprasnic, încât duşmanii s-au speriat şi au început să fugă care încotro.

Acesta era preţul pe care războinicii Mbocovis erau nevoiţi să-l plătească pentru faptele lor. Am trimis imediat un indian Tobas care vorbea graiul tribului Mbocovis pentru a le spune duşmanilor că era mai bine să se predea. Indianul a luat baticul meu şi l-a fluturat deasupra capului. Apoi a pornit înspre tufişuri. L-am văzut oprindu-se şi strigând câteva cuvinte. Imediat au început să zboare pe lângă el săgeţi otrăvite. Din fericire, nu l-a nimerit nici una. Indianul Tobas s-a întors şi mi-a transmis mesajul războinicilor Mbocovis, ei i-au dat de ştire că nu aveam decât să-i atacăm, pentru că ne vor trimite săgeţi otrăvite

şi ei nu se temeau de gloanţele noastre. Pena şi Herbst s-au apropiat şi au auzit tot ce mi-a spus războinicul Tobas.

— Ar trebui să le replicăm aşa cum se cuvine, nu credeţi? a întrebat tovarăşul meu.

— Ne-ar fi omorât cu siguranţă, dacă li s-ar fi ivit ocazia. Rănindu-i pe unii dintre ei, ceilalţi s-ar preda cu siguranţă. Cercul nostru trebuie să fie acum mai strâns. Oamenii noştri să nu se apropie prea mult, ca să nu fie atinşi de săgeţi otrăvite. Războinicii Tobas trebuie să tragă în fiecare indian Mbocovis, care încearcă să fugă.

Ne-am apropiat cu toţii de tufişuri şi am dezlănţuit împuşcăturile când am văzut că indienii Mbocovis se pregăteau, la rândul lor, să tragă asupra noastră. S-au auzit strigăte şi am presupus că multe dintre gloanţele noastre şi-au atins ţinta. L-am rugat din nou pe indianul Tobas care ştia graiul tribului Mbocovis să le vorbească duşmanilor şi să facă astfel încât să le atragă atenţia asupra mea.

La auzul celor rostite de „solul” meu, indienii Mbocovis au început să urle şi să tragă cu sarbacanele lor, fără ca săgeţile otrăvite să-l atingă pe vreunul din noi. Apoi, mi-am dat seama ce aveam de făcut. M-am depărtat mult de tufişurile în spatele cărora se afla tabăra duşmană. Ştiam foarte bine ce putea Doborâtorul de Urşi, aşa că m-am aşezat la o distanţă de la care nici un indian nu s-ar fi aşteptat să fie atins de gloanţele mele.

Am privit mai întâi prin ochean şi am zărit un loc în care mai mulţi războinici Mbocovis se strânseseră laolaltă pentru a mă urmări mai bine.

Am dus puşca la ochi şi am tras. Apoi am privit din nou prin ochean.

În locul spre care ţintisem se aflau mai mulţi războinici Mbocovis întinşi la pământ. Unii erau aplecaţi asupra lor. Alţii alergau încoace şi-ncolo. Cu toţii ţipau ca din gură de şarpe.

Am dus din nou puşca la ochi şi am tras. Urletul care s-a auzit imediat după cea am tras, a fost înspăimântător, semn sigur că nimerisem din nou. M-am apropiat de Pena şi de bătrânul Herbst, care mi-a spus:

— Ce armă nemaipomenită! Nu aş fi crezut că-i veţi nimeri de la o distanţă atât de mare.

— Am tras şi mai bine cu puşca asta! am replicat eu. Acum am ţintit pur şi simplu spre mulţime. Important este că indienii Mbocovis nu mai sunt atât de siguri pe ei. Trag nădejde că se vor preda curând.

— Şi eu sper acelaşi lucru. Sunteţi de părere că ar trebui să vorbesc cu ei? Vreţi să le vorbiţi chiar dumneavoastră? V-aţi afla în mare primejdie! Unul dintre războinicii Mbocovis s-ar putea să tragă cu sarbacana.

— Nicidecum! Nici unul dintre războinicii Mbocovis n-ar îndrăzni să tragă asupra mea! Îi cunosc eu prea bine, iar ei mă cunosc la rândul lor şi ştiu că nu-i de glumit cu un om ca mine!

— Nu mai spun nimic! Şi care sunt condiţiile pe care le veţi pune?

— Ce mă sfătuiţi?

— Să fim iertători. Au pierit destui dintre duşmanii noştri, în schimb, nici unul dintre noi n-a fost nici măcar rănit.

— Aveţi dreptate. Voi încerca să fiu blând şi iertător.

El Viejo Desierto şi-a lăsat armele în grija noastră şi a păşit spre tabăra indienilor. Avea spatele drept şi privirea mândră. Dacă până atunci mă temusem pentru viaţa bătrânului Herbst, acum această teamă a dispărut ca prin farmec, fiindcă am văzut cu câtă linişte îl priveau indienii Tobas pe învăţătorul, pe părintele lor, ştiind că acesta pleca singur în tabăra duşmană. Şi indienii Mbocovis s-au purtat demn. Nici unul dintre ei n-a făcut vreo mişcare prin care să arate că ar fi dorit să-i facă vreun rău lui El Viejo Desierto. Nu s-a auzit nici măcar un sunet, nici chiar după ce Herbst

a dispărut cu totul în spatele tufişurilor.

Am privit prin ochean şi am văzut că toţi războinicii Mbocovis se strânseseră în jurul bătrânului.

Am aşteptat mai bine de un ceas şi jumătate, până când El Viejo Desierto ni s-a alăturat. Nu era singur. Îl însoţeau şase războinici Mbocovis. Unul dintre ei părea a fi un cacic. Ceilalţi cinci erau războinici bătrâni, probabil sfetnicii cacicului Mbocovis. Imediat ce s-au apropiat cu toţii, El Viejo Desierto ne-a spus în spaniolă:

— Această neînfricată căpetenie Mbocovis doreşte să vă pună câteva întrebări, señores. Ce le va spune oamenilor săi depinde numai de răspunsul dat de dumneavoastră.

După ce a rostit aceste cuvinte, Herbst s-a aşezat pe iarbă. Noi ne-am aşeza lângă el, unul în dreapta şi unul în stânga. Cacicul Mbocovis şi însoţitorii săi au venit înaintea noastră.

După ce ne-a privit cu foarte mare băgare de seamă, şeful de trib a început, spre surprinderea noastră, să ne vorbească în spaniolă:

— Dumneavoastră sunteţi din ţara care se numeşte *Alemania*[30]*?*

— Da! am răspuns eu.

— Asta mă bucură, fiindcă îi preţuiesc mult pe oamenii care vin din ţara aceea.

— Aţi avut de-a face cu oameni din *Alemania?* Am întrebat eu.

Se pare că această întrebare nu l-a încântat pe cacic, pentru că nu a răspuns ci a continuat să vorbească, de parcă nu l-aş fi întrebat nimic.

— În *Alemania* sunt oameni viteji, înţelepţi şi cu multă minte. Am văzut că sunteţi viteji, dar vreau să vă întreb dacă sunteţi înţelepţi şi dacă aveţi destulă minte.

[30] Almania – Germania (lb. spaniolă). (n.tr.)

— Nu îi vom răspunde marelui şef, am replicat eu. Îl voi lăsa să judece el însuşi dacă suntem sau nu înţelepţi, dacă avem sau nu minte multă.

— Un om înţelept nu-şi ucide prietenul.

— Dar îşi ucide duşmanul.

— Un om înţelept face din duşmanul său un prieten.

— Numai dacă duşmanul vrea să-i devină prieten! am răspuns eu, hotărât.

— Asta depinde numai de condiţiile pe care omul înţelept le pune duşmanului său. Ştiţi că un om înţelept şi cu minte multă nu minte niciodată?

— Ştim asta prea bine! am răspuns eu, vorbind şi în numele lui Pena.

— Atunci voi afla cu siguranţă tot ce doresc să aflu. Îl cunoaşteţi pe El Venenoso, care este una dintre căpeteniile indienilor Mbocovis?

— Da.

— Unde se află el acum şi unde sunt cei cincizeci şi opt de războinici?

— Sunt cu toţii ostaticii noştri.

— Sunt numai războinici indieni printre ostaticii dumneavoastră?

— Printre ei se află şi un alb, pe care marele şef îl cunoaşte mai bine decât îl cunosc eu. Acestui alb i se spune El Yerno şi este ginerele lui El Sendador.

— Câţi dintre ostaticii dumneavoastră sunt răniţi?

— Nici unul, pentru că i-am atras într-o capcană, printr-un şiretlic. Au venit pe insulă, i-am prins şi i-am legat.

— Ce aţi hotărât în ceea ce-i priveşte pe El Venenoso şi pe oamenii săi?

— Am vrut să-i iertăm şi să le redăm libertatea, dar pentru că aţi vrut să ne atacaţi, veţi împărtăşi soarta lor, asupra căreia urmează să hotărâm acum!

Căpetenia a păstrat pentru câteva clipe tăcerea, privind

în pământ. Apoi a ridicat ochii şi a întrebat:

— Îl cunoaşteţi pe El Sendador?

— Îl cunosc pe nemernic!

— Noi am crezut că el este un om bun. Noi suntem prietenii săi.

— Înseamnă că v-aţi înşelat şi sunteţi prietenii unui nemernic.

— Toate acestea ni le-a spus şi El Viejo Desierto şi nu l-am crezut, pentru că Sendador nu ne-a minţit niciodată.

— Asta înseamnă că s-a purtat cu dumneavoastră mai bine decât s-a purtat cu alţii, deşi, dacă mă gândesc mai bine, astăzi nu a procedat faţă de dumneavoastră întocmai aşa cum s-ar fi cuvenit. V-a părăsit. Susţineţi că-i un om de încredere?

— Cred că dumneavoastră i-aţi tăiat calea atunci când ar fi vrut să se vină la noi. Am auzit mai multe împuşcături şi am auzit şi glasul lui El Sendador. L-aţi rănit? L-aţi luat ostatic?

— Nici una, nici alta. Ne-a scăpat! am recunoscut eu, deşi poate ar fi fost mai bine să nu spun nimic în ceea ce-l privea pe Sabuco.

Acest şef de trib nu-mi plăcea deloc. Trăsăturile feţei sale nu exprimau nimic. Mi se părea că voia să afle cât mai multe pentru a folosi apoi împotriva noastră tot ce aflase.

— De ce i-aţi atacat pe indienii Tobas? l-am întrebat eu pe cacic. Oare sunt ei duşmanii de moarte ai indienilor Mbocovis.

— Nu! a răspuns şeful de trib, simţind că de răspunsul său depindea soarta sa şi a oamenilor săi. Indienii Tobas ne sunt prieteni. El Sendador este cel care ne-a îndemnat să-i atacăm!

— Atunci mi se pare că ştiţi că prietenia cu acest om vă aduce numai rău. Marele şef de trib îl cunoaşte bine pe El Sendador?

— Vine când şi când la noi. Mai multe nu ştiu despre el.

— Unde îşi are sălaşul?

— Nu ne-a spus asta niciodată.

— Eu am auzit că îşi are sălaşul chiar pe pământurile voastre.

— Cel ce v-a spus asta v-a minţit.

— Hm! De câtă vreme se află El Sendador printre indienii Mbocovis?

— De mai multe săptămâni.

— Şi de unde veniţi acum?

— Din satele noastre.

— El Sendador a venit acolo, în satele indienilor Mbocovis?

— Da.

— Am auzit că, în urmă cu numai câteva zile, a atacat nişte albi chiar la crucea cunoscută sub numele de *Nuestro Señor Jesu Christo de la foresta virgen.*

— Asta nu-i adevărat. El Sendador se află în tovărăşia noastră de mai multe săptămâni.

— Cu toate astea, se spune că, nu demult, s-ar fi aflat în Palmar.

— Minciuni. Nimic altceva decât minciuni.

— Albii pe care a vrut să-i atace în apropierea crucii numite *Nuestro Señor Jesu Christo de la foresta virgen* l-au prins pe El Sendador şi pe oamenii săi, el a izbutit să scape numai pentru că l-am ajutat eu. Drept mulţumire, Sendador i-a atacat din nou pe albi şi i-a luat ostatici pe mai toţi. Numai doi au izbutit să scape.

— Nu prea-mi vine să cred ce-mi spuneţi.

— Marele şef nu ştie unde i-a dus El Sendador pe aceşti albi?

— Nu.

— Eu am auzit, însă, că El Sendador i-a dus pe ostatici în satele indienilor Mbocovis.

— Dacă s-ar fi întâmplat astfel, eu ar trebui să ştiu acest lucru, fiind mai marele cacic al tuturor satelor indienilor Mbocovis. Albii sunt prietenii noştri şi nu am luat niciodată ostatic un alb.

— Chiar aşa să fie?

— Da, chiar aşa! a spus indianul, privindu-mă cu nişte ochi ce se voiau serioşi.

— Nu aţi luat ostatici pe un negustor din Goya şi pe fiul său? Negustorul se numeşte Parduña. Nu vă este cunoscut acest nume?

— Nu.

— Nu aţi auzit niciodată de un anume Adolfo Horno?

— Nu, nu am auzit niciodată de un om care să poarte acest nume şi nici nu l-am văzut vreodată.

— Cu toate astea, se spune că ar fi ostaticul indienilor Mbocovis.

— El Viejo Desierto mi-a spus acelaşi lucru, numai că asta-i cea mai mare minciună pe care mi-a fost dat s-o aud vreodată.

— Se spune că ginerele lui El Sendador l-ar fi luat ostatic şi l-ar fi adus la dumneavoastră.

— Spuneţi-mi cum se numeşte omul care v-a spus asemenea minciuni şi cuţitul meu îi va străpunge inima.

Bătrânul Herbst mi-a făcut un semn discret prin care-mi dădea de înţeles că trebuia să schimb cursul discuţiei, aşa încât i-am zis, vesel, căpeteniei Mbocovis:

— Sunt nevoit să cred că se spun multe minciuni în ceea ce vă priveşte.

— Aşa este! a răspuns cacicul, repede. Dacă aveţi nevoie de oameni care să vă ajute, sunt gata să le spun tuturor războinicilor mei să vă stea alături!

— Asta nu se poate, pentru că nu dumneavoastră hotărâţi ce are să se întâmple cu războinicii în fruntea cărora vă aflaţi.

— Oh! Eu sunt cacic şi oamenii mei trebuie să facă întocmai ceea ce le spun!

— Marele şef a uitat că nu se află în măsură să poruncească nimănui, nici măcar oamenilor săi.

— Asta vrea să însemne că suntem ostaticii dumneavoastră? Nu vă înşelaţi cumva, señor? Vă spun numai că nu vă puteţi apropia de tabăra noastră pentru că veţi fi străpuns de săgeţi otrăvite!

— Nu este nevoie să ne apropiem de tabăra dumneavoastră. V-am arătat cam ce pot face puştile noastre. Dacă nu vă predaţi, veţi muri cu toţii, fără să avem de a face nimic cu sarbacanele şi cu săgeţile pe care le aveţi!

— Mai aveţi plumbi şi praf de puşcă?

— Oho! Avem chiar mai mult decât ar fi nevoie! Vă spun că avem praf de puşcă şi gloanţe cât să ne ajungă pentru o mie de războinici Mbocovis! Mai e timp să vă gândiţi. Vă dau un răgaz de-un ceas! Dacă după aceea nu vă predaţi, vom trage asupra taberei dumneavoastră din toate părţile şi veţi muri cu toţii în câteva minute!

— Şi ce se va întâmpla cu noi dacă ne predăm?

Am vrut să-i răspund cacicului, dar El Viejo Desierto a făcut-o în locul meu:

— Vom ajunge la o înţelegere cu voi!

— O înţelegere? Putem da crezare vorbelor pe care tocmai le-aţi rostit?

— Desigur, dar asta numai dacă nu ne minţiţi!

— Nu vă vom minţi! Dacă faceţi o înţelegere cu noi, înseamnă că vă vom fi liberi şi că vom putea păstra tot ce-i al nostru.

— Da, veţi putea păstra tot ce vă aparţine, chiar şi armele. Nu veţi fi ostaticii noştri, dar asta numai după ce v-aţi predat şi ne-aţi dat tot ce-aveţi. Aşa e datina războiului.

— Şi apoi? a întrebat cacicul, dezamăgit.

— Apoi vă voi duce în locul în care se află ceilalţi indieni Mbocovis, care sunt acum ostaticii noştri şi veţi putea să vă sfătuiţi cu ei.

— Ce se va întâmpla dacă unii dintre noi vor voi să devină prietenii indienilor Tobas?

— Atunci vă veţi putea întoarce nestingheriţi în satele dumneavoastră, cu condiţia să nu ne minţiţi şi să nu încercaţi să ne atacaţi.

— Nu vă vom minţi. Vreau să mă sfătuiesc cu însoţitorii mei.

Spunând acestea, şeful de trib a vorbit cu cei cinci sfetnici care-l înconjurau. Bătrânii războinici nu păreau cu totul mulţumiţi, dar cacicul s-a întors spre noi şi a spus:

— Suntem gata să acceptăm toate condiţiile dumneavoastră, dar numai dacă vă veţi ţine de cuvânt.

— Noi vom respecta tot ce-am spus, dar numai dacă nu ne veţi minţi! a spus El Viejo Desierto.

— Nu am spus nici o minciună. Oamenii mei pot ieşi acum din tufişuri?

— Nu. Cel puţin, nu acum. Mai întâi, războinicii trebuie să lase deoparte armele şi tot ce poartă cu sine.

— Şi caii?

— Şi caii. Dacă se va dovedi că sunt ai dumneavoastră, vom avea grija sa vi-i înapoiem. Mergeţi acum la războinici. Zece dintre ei vor veni aici şi vor aduce totul. Apoi vă vom spune ce mai aveţi de făcut.

Războinicii Mbocovis s-au ridicat de la pământ şi s-au îndepărtat. Erau bucuroşi că încheiaseră o înţelegere care era foarte avantajoasă pentru ei. După ce s-a îndepărtat destul ca să nu ne mai poată auzi, El Viejo Desierto mi-a spus:

— Cacicul ne-a minţit. I-am zis foarte limpede că nu trebuie să ne mintă. Acum va culege ce-a semănat! Prostul ăsta ar fi vrut să ne întindă o capcană, dar va cădea el

însuşi în ea. Îmi vine să râd când mă gândesc ce basme ne-a povestit despre El Sendador. Faptul că ne spune că niciodată vreun alb n-a fost ostatecul său este cea mai bună dovadă că ne crede proşti. Nu se va bucura deloc atunci când va vedea în ce situaţie se află de fapt.

— Bine, dar unde vreţi să ţineţi ostatici atâţia oameni?

— Nu vă faceţi griji! Vor fi închişi cu toţii în biserică.

— Nu se poate să scape de acolo?

— Se pare că nu ştiţi totul. Biserica are un beci destul de mare.

— Aşa? Credeţi cumva că vor intra de bunăvoie în beciul bisericii?

— Dacă nu vor intra în beci, îi vom sili s-o facă. Voi avea grijă ca la mal să se lase doar barca pe care am mai folosit-o noi, adică aceea în care încap cel mult şase oameni. De asemenea, voi face în aşa fel încât în biserică să se găsească zece dintre cei mai destoinici războinici Tobas. Aceştia vor şti ce au de făcut cu indienii Mbocovis care vor sosi rând pe rând, în grupuri mici. Acum se cuvine să trimit un om în sat care să le transmită şi celor de-acolo că planul a reuşit. Am să-i spun războinicului pe care-l trimit în sat tot ce-am vorbit acum, astfel încât să se facă toate pregătirile trebuincioase pentru a-i întâmpina pe indienii Mbocovis aşa cum se cuvine.

Bătrânul Herbst l-a chemat lângă sine pe unul dintre oamenii săi şi i-a comunicat tot ce hotărâse, trimiţându-l apoi în sat.

Timpul pe care-l acordasem indienilor Mbocovis se scursese şi am văzut că din tufişuri apar zece războinici care aduceau cu sine diverse lucruri, puse pe spinările cailor. M-am bucurat nespus când am observat că printre caii pe care-i aduceau se afla şi armăsarul meu. I-aş fi ieşit înainte, dar m-am stăpânit. Voiam să văd dacă armăsarul mă mai recunoştea.

Războinicii Mbocovis s-au oprit şi au început să ia poverile de pe spinările cailor.

M-am depărtat puţin şi am urmărit cu răbdare toate cele câte se întâmplau. Imediat ce a văzut că nu mai trebuia să care nimic, armăsarul meu a făcut câţiva paşi şi a început să pască liniştit. Apoi a prins să privească în toate părţile, m-a recunoscut şi-a ciulit urechile şi s-a apropiat încet de mine, adulmecând. După ce s-a prins că îşi regăsise stăpânul, a început să mă împungă cu botul. Fiindcă tot nu făceam nici o mişcare, calul a nechezat sfâşietor. Atunci i-am lipit capul de obrazul meu şi i-am spus pe nume. Bietul animal era din cale-afară de fericit. După ce calul meu s-a mai liniştit întrucâtva, am început să scotocesc prin coburi. Lipseau numai câteva obiecte neînsemnate, în schimb, El Sendador, care se folosise de roib, lăsase în coburi câteva dintre lucrurile sale.

El Viejo Desierto i-a trimis vorbă cacicului să vină împreună cu oamenii săi, doi câte doi. Coloana lungă s-a apropiat şi, atunci, cercul pe care-l făcuseră războinicii noştri s-a deschis. Războinicii Tobas i-au flancat pe războinicii Mbocovis.

M-am dus împreună cu Herbst şi cu Pena în tabăra părăsită a războinicilor Mbocovis, dar acolo n-am descoperit nimic deosebit. Ne-am apropiat apoi de convoiul de ostatici. El Viejo Desierto a privit coloana lungă a acestora şi mi-a spus:

— Mă întreb la ce se gândesc acum războinicii Mbocovis. Chiar cred că vor scăpa așa lesne?

— I-am recunoscut pe doi dintre ei! a spus Pena. Sunt cei doi care erau de strajă când l-am eliberat pe tovarăşul meu. Atunci dormeau buştean. Ei cred că pentru noi, albii, indienii sunt toţi la fel!

— N-am avut timp să mă uit atent, am spus eu. M-am ocupat mai mult de calul meu. Nu vreţi să râdem puţin pe

seama ostaticilor şi să-i dăm cacicului un cal?

— Să-i dăruim un cal? a întrebat Pena, mirat.

— Nu! Nicidecum! Să-l lăsăm doar să-ncalece ca să vedem cât de mândru e aşa, călare!

— Asta ar mai lipsi! N-are decât să meargă pe jos! Şi noi ne-am tocit pingelele zile-n şir, atunci când am rămas fără cai!

— Nu-i vorba decât de un şiretlic. Ziceam că ar fi bine să-i dăm un cal, astfel încât şeful de trib să se simtă foarte sigur pe sine şi să cadă mai lesne în capcana pe care i-o întindem.

— Aveţi dreptate! Să-i dăm un cal! Să-i dăm ocazia de a fi îngâmfat! M-aş fi bucurat însă mai mult dacă l-am fi prins şi pe El Sendador.

— Trag nădejde că-l vom prinde şi că se mai află pe undeva prin apropiere.

— Nici să nu vă gândiţi la aşa ceva! Credeţi cumva că se mai vântură pe aici sau că nu aşteaptă nimic altceva decât să punem noi mâna pe el?

— Nu, nu cred asta, dar sunt de părere că va rămâne aici până când va vede ce are să se întâmple cu războinicii lui. Cred că se află prin împrejurimi şi urmăreşte fiecare mişcare de-a noastră.

— Atunci poate că s-ar cuveni să-l căutăm, până nu-şi ia tălpăşiţa.

— Nu avem de ce să ne grăbim. Ziua abia a început şi cred că Sabuco mai rămâne o vreme pentru a vedea ce se întâmplă.

— Mergem în sat?

— Da. Am făcut tot ce trebuia pentru ca planul nostru să fie dus la îndeplinire. Acum ne putem bucura de victorie.

Am încălecat şi roibul meu sălta de bucurie. Pena era fericit, pentru că-şi recăpătase şi el calul. Toţi armăsarii tovarăşilor noştri erau teferi şi nevătămaţi.

Am apucat de dârlogi calul lui Turnerstick şi l-am dus cacicului, făcându-i acestuia semn să încalece. M-a privit mirat şi m-a întrebat:

— Ce este cu acest cal?

— Vi l-am adus ca să încălecaţi.

— Eu? Nu mai sunt ostaticul dumneavoastră?

— Nu vă putem spune acum dacă sunteţi, sau nu ostaticul nostru. Pentru mine sunteţi cacicul războinicilor Mbocovis, care trebuie să aibă un cal. Poftiţi în şa!

Şeful de trib a încălecat şi războinicii săi au fost plăcut impresionai de acest gest de bunăvoinţă. Abia acum i-am privit mai atent pe războinicii Mbocovis și mi-am putut da seama pe care dintre ei îi mai văzusem cât timp fusesem ostaticul lor. M-am purtat, însă, ca şi când nu aş fi recunoscut pe nici unul.

Ne-am continuat apoi drumul spre sat. În frunte se găseau, alături de mine, bătrânul Herbst, Pena şi cacicul, toţi călare. Apoi urmau câţiva războinici Tobas, care duceau de dârlogi caii tovarăşilor noştri şi coloana de războinici Mbocovis, flancaţi de indienii Tobas. Când am intrat în sat, n-am văzut pe nimeni. Locuitorii aşezării se înşiraseră cu toţii pe malul lagunei.

În faţa oamenilor din sat se găsea Unica, înconjurată de amazoanele ei. Urmau apoi bărbaţii şi după aceea femeile şi copiii. Războinicii ce rămăseseră în sat menţineau cu stricteţe ordinea în mulţimea care ne-a întâmpinat cu strigăte de bucurie.

Ne-am oprit şi am descălecat. Câţiva dintre războinicii Tobas au apucat caii de dârlogi şi i-au dus cu sine pentru a-i adăpa şi pentru a se îngriji de ei cum se cuvine.

— De ce am descălecat aici? a întrebat cacicul.

— Pentru că am ajuns unde trebuia să ajungem! a răspuns El Viejo Desierto. Acum vom trece pe insulă.

— De ce trecem pe insulă?

— Pentru a vă bucura de un adăpost sigur, în care oamenii mei nu vă vor putea face nici un rău. Ştiţi prea bine că un învingător îşi poate pierde uneori cumpătul şi poate trece la fapte necugetate, mai ales atunci când este încă tânăr. Nu aş vrea să vi se întâmple ceva rău.

— Aşa? Atunci trebuie să vă spun că-mi place cum gândiţi! a exclamat cacicul, mulţumit.

Şeful de trib credea că Herbst vrea să-i facă o mare cinste.

— Veţi fi mulţumit de mine, întocmai cum eu voi fi mulţumit de marele şef! a spus El Viejo Desierto. Sunteţi şef de trib şi veţi sta alături de mine pentru a vedea cum sunt duşi războinicii dumneavoastră pe insulă. Cei doi prieteni ai mei din Germania vor pleca primii pentru a se îngriji să fie întâmpinaţi aşa cum se cuvine.

Faţa cacicului s-a luminat toată de mulţumire. Credea că nu mai are de ce să-să facă griji şi le-a ţinut oamenilor săi o scurtă cuvântare. Trei dintre războinici Mbocovis s-au suit în barcă, împreună cu noi. Un indian a pus mâna pe vâsle.

— De ce ne trimite bătrânul tocmai pe noi pe insulă? M-a întrebat Pena, în germană.

— Pentru că am dovedit ieri că ştim ce-avem de făcut cu indienii Mbocovis. Poate că El Viejo Desierto are mai mare încredere în pumnii noştri decât în cei ai indienilor săi.

— Tare sunt curios să văd cum arată acum biserica!

— Întocmai ca ieri. Singura deosebire este aceea că uşa care dă spre beci va închisă.

Totul s-a petrecut cum îmi închipuisem. Când am ajuns în biserică, am văzut băncile din spate pe care se aflau zece războinici Tobas, toţi bine făcuţi. O bancă ce se găsea în spatele acestor războinici fusese dată deoparte şi am zărit o gaură şi o scară din piatră care ducea în pivniţă. Pena le-a spus ostaticilor, în graiul lor, să coboare în beci. Aceştia l-au privit cu teamă şi nu au vrut să mai facă nici măcar un

singur pas.

Dacă tovarăşul meu le vorbise războinicilor Mbocovis mai întâi cu blândele, acum a schimbat tonul şi a început să strige la ei, scoţând cuţitul şi ameninţându-i. Pena se ostenea în zadar, pentru că războinicii Tobas puseră mâna pe ostatici şi îi împinseră ca pe nişte saci.

— Acum sunt în beci! a spus Pena, bucuros. Războinicii Tobas vor avea grija ca nemernicii să nu mai poată ieşi de-acolo. Eu am să mă duc să-i întâmpin pe ceilalţi indieni Mbocovis care vor fi aduşi pe insulă. V-aş ruga să rămâneţi lângă uşă, astfel încât să-i opriţi la timp pe cei ce-ar încerca totuşi să fugă.

Tovarăşul meu a plecat şi s-a întors, peste puţină vreme, împreună cu cinci războinici Mbocovis. Nici aceştia nu au vrut să coboare în beci, dar au fost îmbrânciţi de războinicii Tobas. Oamenii lui Viejo Desierto căpătaseră îndemânare în ceea ce-i privea pe prizonierii Mbocovis. Îl apucau de gât pe fiecare dintre ostatici şi îl aruncau în beci ca pe un sac. Totul se petrecea atât de repede, încât nici unul dintre prinşii noştri nu avea timp să se gândească la cele ce i se întâmplau.

Odată ce ajungeau jos, ostaticii începeau să se agite şi unii dintre ei au încercat chiar să iasă din beci. Nu aveau, însă, cum să-şi ducă gândul la îndeplinire, fiindcă sus, chiar la intrarea în pivniţă se aflau războinicii Tobas cu săgeţile şi cu arcurile pregătite.

Răniţii, de care bătrânul Herbst se îngrijise, au sosit ultimii. Nici unul dintre ei nu avea răni la mâini sau la picioare şi acesta era un lucru îmbucurător, fiindcă se puteau mişca cu destulă uşurinţă. După ce toţi războinicii Mbocovis fuseseră aduşi la biserică şi băgaţi în beci, Pena m-a luat cu sine. Acum trebuiau să sosească El Viejo Desierto şi cacicul Mbocovis.

Cum ne-a văzut, şeful de trib ne-a întrebat:

— Oamenii mei sunt mulţumiţi de locuinţa lor?

— Nici unul dintre ei nu s-a plâns, l-a asigurat Pena.

— Au primit mâncare şi băutură?

— Încă nu, dar cred că El Viejo Desierto se va îngriji de toate acestea.

— Da, va trebui să vă îngrijiţi de războinicii mei, a spus cacicul, privindu-l pe Herbst. Nu am avut apă curgătoare în tabăra noastră şi nici nu am mâncat aşa cum se cuvine, fiindcă n-am putut aprinde focul.

El Viejo Desierto a dat din umeri, spunând:

— Nici în beci nu-i apă curgătoare. În schimb, oamenii dumneavoastră se vor bucura de umezeală.

— Cum? Oamenii mei sunt într-un beci? Dar aţi spus că se vor bucura de o locuinţă bună!

— Oare un beci nu este o locuinţă destul de bună pentru hoţi şi ucigaşi?

Cacicul a făcut un pas înapoi şi l-a privit uimit pe Herbst. Dacă până atunci seful de trib nu-şi făcuse nici un fel de griji şi privise nepăsător în jurul său, acum se schimbase la faţă. M-am aşezat în spatele lui pentru a-l putea lovi sau pentru a-l putea prinde de gât, dacă ar fi fost nevoie.

— Cum aţi spus? a întrebat şeful de trib. Hoţi şi ucigaşi?

— Oare nu sunteţi hoţi şi ucigaşi?

— Până acum nu ne-aţi spus astfel de cuvinte. De ce v-aţi schimbat aşa, deodată? Parcă aţi fi alt om!

— Alt om? Am rămas acelaşi, numai că acum lucrurile stau cu totul altfel.

— Ce s-a schimbat?

— Cât v-aţi aflat în câmp deschis, nu eraţi tocmai la mâna mea. Pentru a împiedica o vărsare de sânge, am fost nevoit să vorbesc cu dumneavoastră altfel decât aş fi dorit.

— M-aţi minţit! Cer să facem pace chiar acum!

— Cu multă plăcere! Gândiţi-vă mai întâi la condiţia pe care v-am pus-o! Aţi fost cinstit faţă de noi?

— Da!

— Nu! Ne-aţi minţit şi vreţi să ne minţiţi şi acum! Ştiţi foarte bine ce a făcut El Sendador! L-aţi ajutat pe acel nemernic să-şi ducă planurile la îndeplinire! Ştiţi că….

— Minciuni! Minciuni! a strigat cacicul, întrerupându-l pe Herbst.

Mi s-a părut că asta era deja prea mult şi i-am pus indianului mâna pe umăr, întrebându-l:

— De unde aveţi caii?

— Sunt caii noştri… I-am cumpărat!

— Nu-i adevărat! Caii ăştia au fost ai noştri. El Sendador ni i-a luat şi asta numai cu ajutorul tău, nemernicule! Crezi că nu te-am recunoscut nici pe tine nici pe războinicii tăi? Nu ţi-a spus nici unul dintre vitejii tăi războinici că am fost ostaticul lor şi că am izbutit să scap?

— Nu! a spus, cu glas sugrumat, şeful de trib, căzând în genunchi, ca şi când mâna mea care se afla pe umărul său ar fi cântărit o sută de kilograme.

— Să mergem mai departe! am continuat eu. Chiar nu cunoşti nici un alb care se numeşte Adolfo Horno?

— Nu! a răspuns indianul.

— Dar ştii prea bine că acest alb este ostatic şi că se află la Laguna de Los Bambús!

După ce am rostit aceste cuvinte, m-am uitat cu mare băgare de seamă la șeful de trib. Acesta s-a făcut palid şi a privit în gol timp de câteva clipe. Apoi, ridicându-se, a răspuns:

— Nu am auzit nicicând de această lagună.

— Nu? Cum se face atunci că femeile şi copiii voştri sunt acolo? Cum se face că acolo au rămas numai patruzeci de războinici?

— Señor, señor, dum… neavoastră… a bolborosit cacicul.

— Ce-ar fi să ne îndreptăm chiar acum într-acolo şi să ne răzbunăm?

— Femeile şi copiii noştri nu se află acolo! a continuat să mintă indianul.

— Bine, atunci înseamnă că nu-ţi pasă dacă mergem aşa, numai de plăcere, până la Isleta del Circulo!

Acum şeful de trib era, într-adevăr, înspăimântat. Îşi dăduse, în sfârşit, seama că ştiam tot, dar, în loc să mărturisească adevărul, omul s-a întors spre mine şi a spus:

— Señor, ce mă privesc pe mine toate astea? Eu sunt cacicul tuturor indienilor Mbocovis! Dumneavoastră cine sunteţi?

Şeful de trib şi-a îndreptat spinarea şi m-a privit de parcă ar fi vrut să mă ucidă pe loc.

— Mă întrebi cine sunt? am replicat eu. Află că eu sunt omul care te va apuca de păr şi te va târî acolo unde-ţi este locul. Hai! Ne pierdem timpul tot vorbind cu tine. Ai să ne cunoşti şi atunci n-ai să mai întrebi cine suntem.

L-am apucat de ceafă şi l-am trântit la pământ. Apoi l-am ridicat şi l-am târât în biserică, lăsându-l în grija indienilor Tobas, care l-au aruncat în beci. Uşa care dădea în „închisoarea” subpământeană a fost astfel închisă, încât să nu poată fi deschisă dinăuntru. La uşa beciului au rămas de strajă doi războinici. El Viejo Desierto le-a spus cum să procedeze, în caz că aveau nevoie de ajutor.

Ne-am întors apoi în satul indienilor Tobas. Când le-am transmis că totul se sfârşise cu bine, strigătele de bucurie au izbucnit de pretutindeni şi „muzicanţii” au prins să cânte. A început sărbătoarea!

Pentru că a doua ceată de indieni Mbocovis fusese prinsă şi pentru că nu se mai temea nimeni de un nou atac al acestora, El Viejo Desierto le-a spus oamenilor săi că puteau petrece în voie.

În toate casele din sat au început să se facă pregătiri pentru a se sărbători aşa cum se cuvine victoria indienilor

Tobas.

Capitolul XII – Planuri

Nu am putut lua parte la sărbătoare, fiindcă voiam cu orice preţ să dăm de urma lui El Sendador. Trebuia să ştim unde se găsea şi mai ales ce avea de gând să întreprindă. Când a aflat ce mă frământa, tovarăşul meu a spus:

— Aveţi dreptate. Trebuie să dăm de urma lui Sabuco şi asta cât mai repede cu putinţă.

— Cum? Vreţi să mă însoţiţi? Eu aş fi de părere să nu…

— De ce? m-a întrebat Pena.

— Ca să nu se mai întâmple ce s-a întâmplat ieri. El Sendador se află, cu siguranţă, în pădure. Dacă vrem să punem mâna pe el, trebuie să fim cu mare băgare de seamă şi să îl atacăm când acesta nici nu se aşteaptă la aşa ceva. În ceea ce mă priveşte, ştiu sigur că voi găsi o cale pentru a-l lăsa deocamdată să-şi vadă liniştit de treburile sale.

— Cum? Vreţi să-l lăsaţi liber, chiar dacă veţi da de urmele sale?

— Da. Vreau să-l las liber deocamdată, aşa cum spuneam. Ia gândiţi-vă puţin în ce situaţie se află el acum! Desigur că a urmărit fiecare mişcare pe care am făcut-o. Asta înseamnă că ştie prea bine că toţi indienii Mbocovis sunt în mâinile noastre. Mai ştie că acum este singur şi că nu-l va ajuta nimeni. Asta înseamnă că nu are decât două căi pentru a se afla în siguranţă. Prima dintre acestea ar fi să o pornească spre Laguna de Los Bambús. Acolo se află războinicii Mbocovis care-i păzesc pe tovarăşii noştri. El Sendador nu o va lua într-acolo pentru că este un om înţelept. El ştie prea bine că am aflat cum stau lucrurile şi că vom porni pentru a-i elibera pe prietenii noştri. Pentru că noi avem cai, am ajunge la locul cu pricina înaintea lui. S-ar

putea chiar să dăm de urma lui şi atunci acest drum ar fi prea primejdios pentru Sabuco. Am dreptate, sau nu?

— Hm! Nu pot să spun că n-aveţi dreptate. Care-ar fi cea de-a doua cale despre care vorbeaţi?

— El Sendador ar putea să se îndrepte spre Pampa de Las Salinas.

— Aşa, de unul singur? Drumul până acolo este foarte lung! Nu poate porni nepregătit.

— Aveţi dreptate, numai că Sabuco a fost de foarte multe ori în Pampa de Las Salinas. Are, cu siguranţă, prieteni care-l vor ajuta. Oricum, el vrea să ne întindă o capcană tocmai acolo, în munţi. Pot să pun rămăşag că urmele pe care le voi găsi vor duce spre apus, adică spre munţi. Nu trebuie să mă însoţească nimeni. Mă voi descurca singur. Mai bine v-aţi odihni. Mâine în zori va trebui să pornim spre Laguna de Los Bambús. Aş pleca chiar acum spre munţi, dacă bieții noştri cai n-ar avea nevoie de odihnă.

Pena a fost nevoit să-mi îndeplinească dorinţa, iar eu m-am îndepărtat, gândindu-mă la El Sendador. Abia am făcut câţiva paşi, când mi-am dat seama că Unica se afla lângă mine. Fata auzise fără să vrea tot ce vorbisem cu tovarăşul meu şi m-a întrebat:

— Vreţi să găsiţi o urmă, señor? Am auzit de multe ori spunându-se că-ţi trebuie ochi foarte buni ca să găseşti o urmă. Credeţi că v-aş stânjeni?

— Doriţi să mă însoţiţi?

— Da, dacă n-aveţi nimic împotrivă. Vă făgăduiesc să nu vă stânjenesc în nici un chip.

— Puteţi să veniţi. Nu mă poate deranja decât cineva care caută o urmă în acelaşi loc în care o caut şi eu. Cel ce mă însoţeşte şi mă urmează pas cu pas n-are cum să mă stânjenească. Cred, însă, că veţi fi dezamăgită. Toată treaba vi s-ar putea părea plicticoasă. Va trebui să vă târâţi printre tufişuri şi un astfel de lucru nu este tocmai ceva

potrivit pentru o domnişoară.

— Sunt gata să mă târăsc printre tufişuri, numai ca să văd cum daţi de urma pe care-o căutaţi.

— Totul este cum nu se poate mai uşor. După ce vom fi terminat treaba, veţi vedea şi dumneavoastră înşivă că nu-i greu deloc. Cu toate acestea, un om care nu se pricepe la aşa ceva nu va găsi nicicând o urmă.

Am ocolit stânca, apoi am trecut prin pădure şi am ajuns în câmp deschis. Aici se vedeau urmele pe care le lăsasem chiar noi cu puţin înainte. Unica s-a oprit pentru o clipă şi a spus:

— Iată, aici se zăresc urmele făcute de un număr mare de oameni. Vreţi să o găsiţi printre acestea pe cea a lui El Sendador?

— Nici nu mă gândesc la aşa ceva. Veniţi! Vă voi explica totul chiar în timp ce caut. Vedeţi, domnişoară, pentru a găsi o urmă, este nevoie de două lucruri. În primul rând, trebuie să ai o minte ageră, iar în al doilea rând, trebuie să ştii unde poţi găsi urma pe care-o cauţi.

— Cum adică, atunci când vreţi să găsiţi o urmă este nevoie să vă gândiţi cam pe unde s-ar afla şi abia după aceea s-o căutaţi?

— Da, bineînţeles! Trebuie să mă gândesc mai întâi pe unde ar putea fi urma pe care o caut. Dacă aş cerceta la întâmplare, cred că nu aş găsi nimic. Dacă însă, mă gândesc la cele întâmplate, la situaţia în care se află El Sendador, la ceea ce are de gând să facă şi la alte asemenea lucruri, s-ar putea foarte bine să-mi dau seama încotro a apucat-o. De pildă, sunt sigur că Sabuco n-a plecat de aici până când n-a văzut ce s-a întâmplat cu războinicii săi. Aceasta înseamnă că omul a aşteptat din clipa în care s-a terminat lupta până-n clipa în care i-am dus pe ostatici în sat. Pentru a vedea mai bine ce se petrece, El Sendador a fost nevoit să stea tot timpul în

apropierea noastră, ascuns pe după trunchiurile copacilor şi printre tufişuri. Nu mă interesează ce a făcut şi pe unde a umblat în timpul nopţii. Înainte de a porni noi spre sat, El Sendador nu s-a aflat în partea cu tufişuri ci în câmp deschis, pentru că a vrut să afle ce se întâmplă în tabăra indienilor săi şi în tabăra noastră. Oricum, a înaintat târâş şi s-a apropiat cât a putut de noi şi de oamenii săi, pentru a vedea totul cât mai bine. După aceea, când am pornit-o împreună cu războinicii Mbocovis, Sabuco s-a dus în pădure cât a putut mai repede pentru a ne observa în timp ce ne îndreptam spre sat. Mă interesează numai această urmă.

— Şi o veţi găsi?

— Desigur! Chiar acum mă îndrept spre ea!

— Dar nu ştiţi unde se află.

— Urma pe care o caut se află undeva, înaintea noastră. În dreapta este locul unde am poposit, adică locul de care El Sendador s-a apropiat pentru a trage cu urechea, în stânga se găsesc lacul şi pădurea în care s-a ascuns. Asta înseamnă că urma lui se află chiar înaintea noastră şi merge de la dreapta spre stânga. Care va să zică, dacă ţinem tot înainte, vom da de urma pe care o căutăm.

— Cred că nu-i aşa uşor să... ah! Aceea nu-i o urmă lăsată de un bărbat? a întrebat Unica, apropiindu-se şi arătându-mi cu degetul un anume loc.

— Aveţi dreptate! am spus eu. Este a unui bărbat.

— Asta-i urma pe care-o căutăm. Iată, merge dinspre locul de popas spre pădure! Lucrurile stau, într-adevăr, aşa cum aţi crezut dumneavoastră! Aveţi o minte ageră.

Spunând acestea, fata s-a aplecat pentru a vedea mai bine urma pe care o descoperise.

Nu a fost nevoie să o imit pentru a-mi da seama despre ce era vorba şi i-am spus:

— Nu aceasta este cea pe care o căutăm. S-ar putea să fie urma lui El Sendador, dar e una veche. E de aseară.

— De unde ştiţi?

— Spre dimineaţă a căzut rouă şi nisipul a fost ud. În nisipul ud, urmele se imprimă foarte uşor şi acestea devin ascuţite, pentru că nisipul se usucă şi se întăreşte. Urmele pe care le vedem aici sunt şterse şi nu se văd chiar foarte bine. Asta înseamnă că un bărbat a trecut pe-aici înainte de a cădea roua, adică aseară. Să mergem mai departe! Sunt în stare să pun rămăşag că vom găsi şi urme proaspete, care se văd mult mai bine decât cele de-aici.

Presupunerile mele s-au adeverit. După ce am făcut vreo treizeci de paşi, am dat de alte urme.

— Asta-i cea pe care o căutăm, de fapt! a exclamat Unica. Urma se vede mai bine. Nisipul e încă umed!

— Da, asta-i! Uitaţi, se desluşeşte limpede. Aş face o schiţă.

— De ce?

— Că atunci când mai dau de această urmă să ştiu că este a lui El Sendador. Am scos din portofel o scrisoare veche de care nu mai aveam nevoie şi mi-am făcut o schiţă a urmei lăsate de piciorul stâng şi apoi una a celei lăsate de cel drept. După aceea am apucat-o spre stânga. Urma pe care o găsisem mergea spre pădure şi apoi spre satul indienilor Tobas. Am zărit semnele pe care le lăsase Sabuco cât stătuse întins în iarbă, pentru a ne vedea mai bine în timp ce ne duceam cu prizonierii spre sat. Se apropiase până la o sută douăzeci de paşi de convoiul nostru, dând dovadă de foarte mult curaj.

După aceea, Sabuco o apucase spre miazănoapte şi apoi spre apus, ocolind lacul. Acesta era un semn sigur că El Sendador voia să vadă ce se petrece în sat şi pe insulă. S-a oprit din loc în loc, dar pentru foarte puţin timp, fiindcă voia să ajungă cât mai repede în apropierea noastră. Apoi am văzut că rămăsese lângă un copac şi chiar tăiase o creangă.

— De ce o fi făcut asta? m-a întrebat Unica.

— Şi-a cioplit un toiag şi acest fapt este foarte important pentru mine. Dacă un bărbat îşi ciopleşte un băţ sau un toiag aici, în Gran Chaco, înseamnă că are de gând să facă un drum lung. El Sendador nici nu bănuieşte că eu ştiu acum că a apucat-o spre Pampa de Las Salinas. Un om înţelept şi-ar fi cioplit un toiag abia mai târziu, pe drum, nu aici!

— Mergem mai departe, de-a lungul urmei?

— Nu. Acum am aflat destul. Nu am de gând să alerg după el.

— Poate că-l putem ajunge.

— Nu avem cum. Priviţi urma şi apoi priviţi scoarţa copacului, în locul de unde a fost tăiată creanga. Au trecut mai bine de patru ceasuri de când omul nostru s-a aflat aici. El poate să înainteze repede, în timp ce noi trebuie să mergem încet, pentru că trebuie să fim tot timpul cu ochii pe urmele pe care le-a lăsat. Cred că am să-l întâlnesc în Pampa de Las Salinas.

— El Sendador o ia de-a dreptul spre Pampa de Las Salinas. Dumneavoastră vreţi să mergeţi mai întâi la Laguna de Los Bambús. Făcând astfel, veţi pierde timp şi el va ajunge departe.

— El merge pe jos, iar noi, călare. Nu cunosc drumul spre Pampa de Las Salinas, dar am să întreb pe cineva care ştie bine ţinutul dacă nu există vreo scurtătură pentru a ajunge foarte repede acolo.

Ne-am întors în sat şi ne-a pătruns în nări un miros îmbietor de carne friptă. În piaţă se aprinseseră mai multe focuri şi deasupra acestora erau prăjite bucăţi mari de carne, aşezate pe nişte grătare din lemn. Femeile aduceau tot soiul de oale. Chiar şi cei tineri îi ajutau cum se pricepeau mai bine pe cei mai vârstnici. Un pictor ar fi avut aici o nesecată sursă de inspiraţie.

El Viejo Desierto se afla în tovărăşia lui Pena, a bătrânului primar al satului şi a altor războinici vârstnici. În timp ce îi priveam pe copii, Unica s-a apropiat de bătrânul Herbst şi i-a spus ce văzuse şi ce aflase cu ajutorul meu. Când m-am apropiat şi eu de El Viejo Desierto, acesta m-a întrebat:

— Credeţi că El Sendador a luat-o, într-adevăr, spre apus şi că se ducă spre Pampa de Las Salinas?

— Da! am spus eu.

— Înseamnă că poate să ne facă mult rău. Drumul său trece prin locurile în care îşi au sălaşul indienii Chiriguanos, cei pe care tocmai i-am învins.

— Şi ce se poate întâmpla?

— Se pot întâmpla chiar foarte multe! Ce-ar fi dacă El Sendador i-ar aduna pe războinicii Chiriguanos şi i-ar călăuzi încoace?

— Nu va face un asemenea lucru.

— Credeţi? Este adevărat că nu ne temem de indienii Chiriguanos, dar dacă în fruntea lor se află un om ca El Sendador, aceştia ne pot face foarte mult rău, mai ales acum, când suntem nevoiţi să fim cu ochii pe atâţia ostatici.

— Chiar dacă lucrurile s-ar întâmpla aşa precum credeţi şi indienii Chiriguanos s-ar îndrepta încoace, tot nu ar trebui să vă faceţi griji. Trimiteţi câţiva războinici care să cheme în ajutor indienii Tobas aflaţi în alte sate. Trimiteţi iscoade care să fie cu ochii pe indienii Chiriguanos pentru a vă înştiinţa, din vreme, dacă aceştia au de gând să vină încoace.

— Mi-aţi dat nişte sfaturi foarte bune şi le voi urma.

— În ceea ce mă priveşte, eu sunt de părere că El Sendador nu va sta multă vreme printre indienii Chiriguanos, ci se va grăbi să ajungă cât mai curând cu putinţă în Pampa de Las Salinas şi nu va avea vreme să-i adune pe indienii Chiriguanos şi să-i aducă încoace.

— S-ar putea să aveţi dreptate, dar cu toate acestea am să dau poruncă să se facă tot ceea ce este de trebuinţă, astfel încât războinicii Tobas să se poată apăra cum se cuvine dacă vor fi atacaţi de indienii Chiriguanos, asta cu atât mai mult cu cât mâine vreau să plec împreună cu dumneavoastră.

— Vreţi să mă însoţiţi la Laguna de Los Bambús?

— Desigur! Aţi crezut cumva că pot sta liniştit aici, odată ce am aflat că Horn este ostaticul indienilor Mbocovis? Cum aş putea să fac un asemenea lucru? Trebuie să mă număr neapărat printre cei care-l vor elibera!

— Mie-mi convine de minune! Pena spune că a fost la Laguna de Los Bambús, dar cred că dumneavoastră cunoaşteţi drumul mai bine decât el. Cât avem de mers până acolo?

— Războinicii Mbocovis au ocolit mult, pentru că au trecut mai întâi pe la crucea *Jesu Christo de la foresta virgen.* Noi o vom lua pe drumul drept şi vom ajunge acolo în mai puţin de trei zile.

— Hm! Foarte mult timp! El Sendador va ajunge departe!

— Pe Sabuco îl vom prinde din urmă ceva mai târziu.

— Cam ce distanţă este de-aici până în Pampa de Las Salinas?

— În linie dreaptă sunt cam o sută cincizeci de mile.

— Cum? Atât de mult? Atunci trag nădejde că-l vom ajunge din urmă! Dumneavoastră mi-aţi spus care este distanţa în linie dreaptă. Dacă mai punem la socoteală şi urcuşul şi ocolişurile pe care un călător este nevoit să le facă uneori, aş putea spune că sunt cam două sute de mile de-aici până în Pampa de Las Salinas. Apoi, un om care merge pe jos nu poate parcurge mai mult de cinci mile pe zi, am putea zice că El Sendador va ajunge în Pampa de Las Salinas în patruzeci de zile. Cred că avem destulă vreme pentru a-l prinde, mai ales că noi vom merge călare. Nu

cred că este nevoie să zăbovim la Laguna de Los Bambús mai mult decât ne ia să-i eliberăm pe prietenii noştri.

— După aceea vă veţi întoarce aici, împreună cu noi?

— Nu. Îmi este cu neputinţă. Gândiţi-vă numai că la lagună vom zăbovi două zile. Mai socotiţi şi trei zile dus, trei zile întors. Asta ar însemna cu totul şi cu totul opt zile, adică destul timp pierdut.

— Cu toate acestea, sper să mai veniţi pe-aici, măcar pentru faptul că am mare nevoie de dumneavoastră.

— Acum nu mai aveţi nevoie de mine. V-am avertizat în ceea ce-i privea pe duşmanii dumneavoastră, v-am ajutat să-i prindeţi pe războinicii Mbocovis şi nu văd cu ce v-aş mai putea fi de folos.

— V-aş fi foarte recunoscător dacă v-aţi mai întoarce! Mai ales dacă este adevărat ceea ce mi-a spus señor Pena! Aş scăpa cu totul de singurătate! M-aş întoarce în Germania împreună cu dumneavoastră!

— Vreţi să vă întoarceţi în Germania?

— Da! Unica mă va însoţi! Ea a fost crescută ca o adevărată nemţoaică şi vrea să vadă neapărat cum este în Germania.

— Fata ar dori apoi să se întoarcă aici?

— Nu am vorbit cu ea despre asta. Oricum, omul pe care l-a îndrăgit este un neamţ. Odată eliberat, vom vedea ce hotărâre vor lua. Dacă vor rămâne aici, nu vor avea nici un fel de griji şi vor putea duce la bun sfârşit ceea ce am început eu. Dacă mă vor urma în Germania, ei vor fi moştenitorii mei. Nu sunt sărac şi le pot da toate cele câte le sunt de trebuinţă. De aceea aş fi vrut să-mi fiţi alături, până când cei doi tineri se vor fi hotărât într-un fel sau altul.

— M-aş bucura tare mult să putem pleca împreună în Germania. M-ar bucura şi să mă aflu mereu alături de dumneavoastră, dar, vedeţi, aş pierde prea mult timp şi trebuie să-l prind neapărat pe El Sendador. De la Laguna de

Los Bambús trebuie să pornesc spre Pampa de Las Salinas. Vedeţi prea bine cum stau lucrurile şi sper să mă înţelegeţi…

— Vă înţeleg şi nu vă pot opri. Mi-ar plăcea să vă însoţesc până în Pampa de Las Salinas, dar, din păcate, nu se poate. Cu toate acestea, eu trag nădejde că vom călători împreună spre Germania. După ce ajungeţi în Pampa de Las Salinas, încotro vreţi să porniţi?

— Nu pot să vă spun. Depinde de ce se va mai petrece între timp. Poate o să ajung în Tucuman, pentru că n-am cum să trec pe acolo, dacă vreau să ajung în Pampa de Las Salinas.

— Nu, nicidecum. Aţi face un ocol prea mare. Ar trebui s-o luaţi în sus, prin Rio Salado, să treceţi prin Humahuaca, prin Sierra de Cachi şi mai apoi prin Bolivia, pentru a ajunge, în cele din urmă, în Pampa de Las Salinas.

— Da, da! Şi eu trebuie să ajung cu orice preţ în Tucuman! mi-a spus Pena. Putem să ne întâlnim acolo. Am de ridicat nişte bani şi de pus nişte lucruri în rânduială. Ştiţi, am locuit o vreme în Tucuman!

— Ce aveţi de gând să faceţi?

— Vreau să mă întorc în Germania! M-am săturat să tot bat lumea-n lung şi-n lat. Cu ce-am agonisit, pot trăi liniştit în Germania până la adânci bătrâneţi!

— Atunci totul se potriveşte de minune. Îl prindem pe El Sendador, îi luăm înscrisul şi hărţile şi le ducem celor cărora le-au aparţinut, adică chiar călugărilor din Tucuman. Iată pentru ce vreau să ajung acolo, ca să le înapoiez acestor călugări ceea ce le-a furat Sabuco. Ne putem întâlni cu toţii în Tucuman, domnule Herbst!

— Aşa să fie! a exclamat El Viejo Desierto. Dar, spuneţi-mi, când veţi ajunge acolo?

— N-aş putea să vă spun sigur. Credeţi că El Sendador poate atinge Las Salinas în două săptămâni?

— Doar dacă ajunge în vreun oraş şi îşi cumpără un cal.

— Noi ne vom grăbi cât vom putea de mult. Dumneavoastră ştiţi prea bine ce avem de gând să facem şi de cât timp avem nevoie pentru a-l ajunge din urmă pe Sabuco şi apoi pentru a parcurge drumul până la Tucuman. Vă puteţi da seama când vom fi acolo. Oricum, cel ce va ajunge primul îi va aştepta pe ceilalţi. Mâine dimineaţă pornim. Câţi oameni vreţi să luaţi cu dumneavoastră?

— La Laguna de Los Bambús sunt vreo patruzeci de războinici Mbocovis… cred că şaizeci de războinici Tobas sunt de-ajuns!

— Bineînţeles! Nu trebuie să uitaţi că toţi războinicii dumneavoastră au cai şi arme bune. Aveţi grijă ca aceşti şaizeci de războinici care urmează să vă însoţească să nu mănânce prea mult în seara asta!

— Nici o grijă! Trebuie numai să-mi spuneţi când doriţi să plecăm şi oamenii mei vor fi gata la timp! Mă voi îngriji şi de cai. Precum văd, caii dumneavoastră nu sunt chiar dintre cei mai de soi. În afară de roib, care arată foarte bine, ceilalţi sunt cam osteniţi. Sper că-mi daţi ocazia să vă dăruiesc nişte patrupede mai vajnice. Nu văd cum aş putea altfel să-mi arăt recunoştinţa faţă de dumneavoastră. O să vă ofer şi nişte căluţi mici şi iuţi, pentru fiecare dintre tovarăşii dumneavoastră care sunt ostatici ai indienilor Mbocovis. Nu se ştie niciodată cât rezistă un cal şi este bine să aveţi cai de schimb. În Pampa de Las Salinas urcuşul este greu şi asemenea căluţi vă vor fi de folos, precum şi alte lucruri pe care mă voi îngriji să le aveţi la îndemână.

— Despre ce fel de lucruri vorbiţi?

— Întâi de toate, va trebui să aveţi pături călduroase. Nici nu ştiţi cât de friguroase sunt nopţile acolo sus, în munţi. Apoi veţi avea nevoie de alimente.

— Bine, dar nu putem lua cu noi carne, când avem în faţă un drum aşa de lung.

— Cine a vorbit de carne? Vă voi da făină, care se păstrează foarte bine timp de mai multe luni. În afară de asta, nu trebuie să vă miraţi dacă vă voi da nişte cârnaţi cum nu se poate mai buni. I-am învăţat pe indienii mei cum să taie animalele, cum să prepare carnaţii, cum să afume carnea şi să o pună în saramură. O să vă dau şi câteva butii cu unt. Vedeţi, aşadar, că noi avem aici tot ce ne trebuie. Dacă nu vreţi să căraţi totul chiar dumneavoastră înşivă, sunt gata să vă dau câţiva oameni de-ai mei care să vă însoţească. V-aş putea pune la dispoziţii câţiva războinici de nădejde, care înţeleg şi vorbesc destul de bine spaniola. Aceşti războinici vă pot fi şi tălmaci.

— Credeţi că vom mai întâlni în drumul nostru şi alte triburi de indieni?

— Se prea poate să daţi peste indienii Tobas şi peste duşmanii acestora, indienii Chiriguanos.

— Chiar şi în Cordilieri vom avea de-a face cu indienii din aceste două triburi?

— Da. Pământurile lor sunt foarte întinse. Aceşti indieni despre care vorbesc nu trăiesc numai aici, în Gran Chaco. Îi puteţi întâlni şi în Cordilieri şi chiar şi în Bolivia. Se poate să-i întâlniţi pe Tobas şi pe Chiriguanos şi în Pampa de Las Salinas. Acolo obişnuiesc să vâneze vizoni. Blana lor este foarte căutată acum şi indienii au învăţat să o tăbăcească.

— Hm! Ceea ce mi-aţi spus nu mă prea linişteşte. Să ne aflăm pe teritoriul a două triburi care se duşmănesc! Este ca şi când am fi în America de Nord, prinşi între Sioux şi Picioarele Negre, sau între Apaşi şi Comanşi.

— Da, cam aşa stau lucrurile!

— El Sendador va parcurge acelaşi drum pe care vrem să-l facem şi noi. Asta înseamnă că şi el îi va întâlni pe indienii Tobas şi pe indienii Chiriguanos.

— Se va feri de indienii Tobas, despre care ştie că nu-l vor primi între ei cu braţele deschise. În schimb, va căuta

să-şi facă prieteni printre indieni Chiriguanos. Poate că unii dintre aceştia îl vor şi urma. De aceea, eu cred că ar fi foarte bine dacă v-ar însoţi câţiva dintre oamenii mei. Aşa puteţi să fiţi găzduiţi de indienii Tobas atunci când veţi ajunge în munţi.

— Dacă dumneavoastră credeţi că aşa e mai bine, am să vă rog să-mi daţi câţiva războinici care să mă însoţească şi nu-mi rămâne decât să vă mulţumesc pentru ajutor.

— Aşa vă vreau! Acum s-ar cuveni să nu mai vorbim despre viitor, ci să ne ocupăm puţin de prezent. Am scăpat cu bine de o mare primejdie! Suntem siguri că duşmanii noştri nu ne vor mai da de furcă multă vreme. Aşadar să ne bucurăm şi să luăm parte la festin.

Sărbătoarea nu poate fi descrisă în cuvinte. S-a băut şi s-a mâncat foarte mult. Am văzut copii care se întinseseră la pământ, cu o mână la burtă, pentru că mâncaseră prea mult, dar ţinând în cealaltă mână o bucată de carne, pentru că parcă tot mai voiau să mănânce. Indianul ştie să rabde de foame, dar atunci când dă de mâncare, nu se mai opreşte.

O sărbătoare fără muzică parcă nici nu mai este sărbătoare. Indienii au şi cântat, deşi cântecele lor nu sunt deloc ritmate. Lui Pena i-a venit ideea unui dans, aşa, pentru a le arăta indienilor ce înseamnă acest dans. Am făcut câţiva paşi, deşi muzica nu era deloc potrivită. Nu am vrut să le dăm un exemplu sau să fim un model pentru indieni şi de aceea ne-am mirat foarte mult când i-am văzut perechi, perechi, încercând din răsputeri să ne imite. Ce dans! Ce vals! Mir că nu şi-au rupt picioarele.

S-a mâncat, s-a cântat şi s-a dansat toată seara. Petrecerea a durat până târziu, în noapte. Războinicii care urmau să plece la Laguna de Los Bambús au încercat să se odihnească timp de câteva ceasuri, dar nu cred că au izbutit să închidă ochii din cauza zgomotului infernal.

Capitolul XIII – La Laguna De Los Bambús

Imediat ce s-a luminat de ziuă, şaptezeci de războinici înarmaţi şi caii lor erau pregătiţi de plecare spre Laguna de Los Bambús, încă zece urmând să ne însoţească în Pampa de Las Salinas.

Cai pe care-i primisem în schimbul alor noştri erau, într-adevăr, nişte armăsari de toată frumuseţea. Doar eu îmi păstrasem calul, bucurându-mă în continuare de tovărăşia lui. Ni se pregătiseră şi cai de schimb, încărcaţi cu alimente, lucru pentru care trăgeam nădejdea că vom înainta destul de repede. Venise clipa în care trebuia să ne luăm rămas bun. Mulţi dintre oamenii din sat au venit să ne ureze drum bun. El Viejo Desierto putea pleca fără grijă, pentru că îmi urmase sfatul, trimiţând câţiva războinici în alte aşezări locuite de indieni Tobas pentru a le cere ajutorul şi dându-le altor războinici porunca de a ieşi imediat la drum pentru a vedea ce au de gând să facă indienii Chiriguanos.

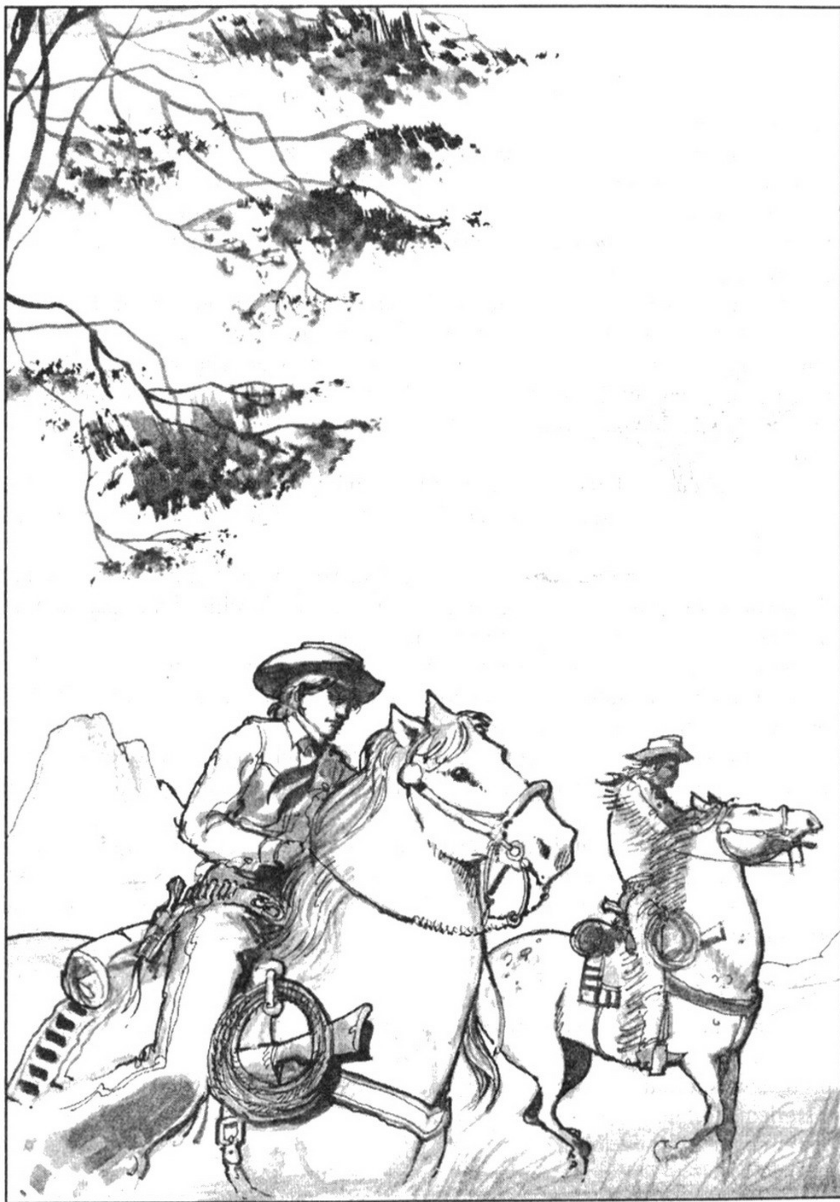
A fost foarte greu să mă despart de Unica, dar speram că o voi revedea.

Fata mi-a şoptit la ureche:

— Dumneavoastră sunteţi omul în care am toată încrederea. Vă rog să aveţi grijă de señor Horno! Vă rog să-l eliberaţi, dar să nu-i spuneţi că mi-e dor de el!

Războinicii Tobas care aveau să rămână în sat, precum şi amazoanele reginei se aliniaseră pentru a-şi lua la revedere de la noi. În fruntea tuturor toboşarul. I-am spus fetei câteva cuvinte pe care am rugat-o să le tălmăcească războinicilor şi amazoanelor sale. Fata mi-a îndeplinit rugămintea şi apoi a strigat:

— Drum bun! Drum bun! Drum bun!

Caii pe care-i primisem în schimbul alor noştri erau, întradevăr, nişte armăsari de toată frumuseţea.

Acestea erau cuvintele pe care trebuiau să le rostească războinicii şi amazoanele, numai că nu s-a înţeles nimic din strigătele lor.

Am trecut pe lângă locul în care se aflase tabăra indienilor Mbocovis și, amintindu-mi de ei, l-am întrebat pe El Viejo Desierto:

— Aţi hotărât ce se va întâmpla cu războinicii Mbocovis care sunt ostatici în sat.

— Nu. Voi lua o hotărâre numai după ce ne vom întoarce de la Laguna de Los Bambús. Totul depinde de ceea ce vom izbuti să facem acolo. Dacă Horn n-a păţit nimic şi dacă vom reuşi să-l eliberăm, nici unul dintre indieni Mbocovis nu va păţi nimic. Le voi reda libertatea, dar numai cu condiţia să facă pace cu indienii Tobas.

— Şi dacă Horn este mort sau dacă nu-l vom putea găsi?

— Dacă e mort, cei ce sunt vinovaţi de moartea lui vor plăti cu viaţa, iar dacă nu-l vom găsi acum, voi continua să-l caut până-l voi găsi, sau până când voi ştii cu siguranţă că ne-a trădat. Cred că şi dumneavoastră trebuie să hotărâţi în cea ce-i priveşte pe indienii Mbocovis. Tovarăşii dumneavoastră au fost luaţi ostateci de către ei. Nu credeţi că trebuie pedepsiţi?

— Se vor pedepsi chiar ei înşişi. Numai El Sendador este de vină pentru toate cele întâmplate. Aş greşi dacă i-aş acuza pe indienii Mbocovis. Cred că nu sunt vinovaţi şi că Sabuco i-a folosit pur şi simplu. Eu aş fi de părere că acești indieni ar trebui să se bucure de libertate!

Ne-am continuat drumul spre miazănoapte. Am trecut prin păduri, am ajuns într-un câmp deschis, asemănător preriei, apoi într-un ţinut acoperit de tufişuri dese, unde am înaintat mai greu. Ne-a fost dat să traversăm şi terenuri acoperite de nisip, pe care nu creştea nici un fir de iarbă, deşi lagunele şi lacurile erau permanent în apropiere. Bătrânul ne-a dus pe drumul cel mai drept şi a lăsat caii să

se odihnească numai un ceas, în jurul prânzului.

Când s-a înnoptat, am poposit la marginea unei păduri şi am mâncat. Apoi ne-am continuat drumul, imediat ce s-a crăpat de ziuă. Cea de-a doua zi a călătoriei noastre a decurs întocmai ca şi prima. A treia zi, pe la prânz, El Viejo Desierto a schimbat direcţia de mers şi am apucat-o spre apus. Bătrânul a întins braţul spre răsărit, unde se zărea o dungă neagră şi a spus:

— Acolo e o pădure deasă şi întinsă prin care ar trebui să ne croim drumul cu securile şi cuţitele. Sunt foarte multe mlaştini şi muştele ar înnebuni caii. Trebuie să facem un ocol.

— Când ajungem la Laguna de Los Bambús?

— După-amiază. Am crezut că vom ajunge numai seara, dar se pare cam înaintat foarte repede.

— Înseamnă că trebuie să fim cu mare băgare de seamă, să nu ne zărească vreun duşman.

— Deocamdată putem merge liniştiţi. Cei patruzeci de războinici Mbocovis care se află la Laguna de Los Bambús trebuie să vâneze ca să aibă cu ce hrăni femeile şi copiii. Ei vânează mai la miazănoapte, nu aici, unde sunt mlaştini şi terenuri nisipoase. Aveţi încredere în mine! Vă voi spune când va veni vremea să fim cu ochii-n patru.

Pena mai fusese la Laguna de Los Bambús, dar nu cunoştea locurile atât de bine ca bătrânul Herbst. La prânz am apucat-o din nou spre miazănoapte. Am ajuns apoi pe un teren nisipos şi am înaintat un ceas prin acest mic deşert. Chiar în mijlocul marii suprafeţe acoperite cu nisip se afla o lagună, care părea cu totul lipsită de viaţă. Malurile ei luceau în soare, semn că erau acoperite de sare.

— Asta-i cumva Laguna de Serpienta[31]? a întrebat Pena.

— Da! a răspuns El Viejo Desierto. A fost denumită astfel,

[31] Laguna de Serpienta – Laguna Şarpelui (lb. spaniolă). (n.tr.)

pentru că malurile ei seamănă cu un şarpe.

— Acum ştiu pe unde trebuie s-o apucăm. Vom trece mai întâi prin savană. Apoi vom ajunge într-o pădure, după aceea în câmp deschis şi imediat dăm de lagună. Satul indienilor se află tocmai între pădure şi lagună.

— Este întocmai precum spuneţi. Vă mai aduceţi aminte cum arăta satul?

— Da, cu exactitate, tocmai pentru că are o formă mai rar întâlnită la indieni. Satul arată ca un dreptunghi.

— Asta-i foarte bine pentru noi. Ne va fi mai uşor să-i atacăm. Dacă locuinţele indienilor ar fi aşezate la întâmplare, ne-ar fi mai greu să-l înconjurăm şi câţiva dintre războinici ar izbuti să scape.

— Satul a fost ridicat de călugării iezuiţi[32]. Mai există chiar şi o biserică.

— O biserică? a întrebat Herbst. N-am ştiut asta!

— Biserica asta e mai mult o colibă, dar este cea mai mare şi cea mai spaţioasă din tot satul.

— Este şi o cruce pe acoperiş?

— Nu.

— Atunci coliba aceea nu mai este un locaş sfânt. Aţi intrat vreodată în această biserică?

— Nu. Indienii nu m-au lăsat să pun piciorul în ea. Când am vrut sa intru în biserică, indienii mi-au spus că în *Casa de nuestro señor* nu are voie să pătrundă nici un străin.

— Hm! Este vorba, aşadar, de o casă a lui Dumnezeu, de un locaş sfânt.

— Aşa am crezut şi eu, dar sunt încredinţat că indienii au o taină în ceea ce priveşte biserica din satul lor.

— Cred că vă pot desluşi taina! am spus eu. Iată, *nuestro señor* nu trebuie să fie neapărat Dumnezeu sau Isus! Poate

[32] Iezuiţi – Membrii ai unui ordin de călugări catolici, întemeiat de Ignaţiu de Loyola în 1534. (n.tr.)

fi vorba chiar despre El Sendador!

— Cum de v-a venit ideea asta neobişnuită?

— Nu este nimic neobişnuit în ceea ce am spus. *Señor* nu înseamnă doar domn, ci şi şef, stăpân, persoană care le este superioară celorlalţi într-un fel sau altul.

— Aşa este, dar, totuşi, de ce v-aţi gândit la El Sendador?

— Pentru că sunt convins că Sabuco îşi are sălaşul aici! Gândiţi-vă numai la faptul că el este alb, este o bine cunoscută călăuză şi din cauza asta le poate porunci indienilor, chiar şi şefilor de trib! Sabuco le-a făcut mult bine, pentru că le-a dat de atâtea ori ocazia să obţină o pradă bogată şi, în afară de asta, aţi auzit doar că indienii Mbocovis au deplină încredere în el pentru că nu i-a minţit niciodată. Oare se cuvine să ne mirăm de faptul că indienii aceştia îl numesc *nuestro señor,* adică „şeful” sau „stăpânul”? Oricum, Sabuco a dovedit din plin că este şeful şi stăpânul lor.

— Hm! S-ar putea să aveţi dreptate!

— Nu-i aşa? Rar mi se întâmplă să mă înşel, dar haideţi să nu ne mai pierdem vremea cu presupuneri care nu ne sunt deocamdată de nici un folos. De altfel, cred că vom vedea foarte curând ce se ascunde în această misterioasă biserică.

Tot vorbind, ne apropiasem destul de repede şi aveam în faţa noastră pădurea despre care Pena amintise puţin mai devreme. Dacă un Mbocovis s-ar fi aflat printre copaci, ne-ar fi văzut cu siguranţă, aşa că cel mai bine era să înaintăm cu repeziciune. Am dat frâu liber cailor şi am ajuns curând la marginea pădurii. Am descălecat şi am privit pământul cu multă băgare de seamă. Nu un zărit nici o urmă. Se pare că nu ne văzuse nimeni.

— Cât de mare este pădurea? l-am întrebat eu pe El Viejo Desierto.

— Dacă mergem la pas, ieşim din ea cam într-un ceas!

mi-a răspuns bătrânul.

— Înseamnă că a venit vremea să fim cu băgare de seamă. Dumneavoastră veţi merge în frunte, războinicii vă vor urma în şir indian. Între dumneavoastră şi primul războinic din şir trebuie să fie o oarecare distanţă, numai că omul dumneavoastră trebuie să vă poată zări şi să priceapă semnele pe care i le veţi face. În dreapta se va afla Pena, în stânga, voi fi eu. Noi trei vom fi înşiraţi în linie dreaptă şi ne vom afla la distanţă unul faţă de altul! Vom înainta la pas şi nu vom face prea mult zgomot. Dacă unul dintre noi trei ridică braţul, înseamnă că a văzut ceva deosebit şi că şirul de indieni trebuie să se oprească până când se vor lămuri lucrurile. Şi acum, înainte!

Am pornit la pas, aşa cum hotărâsem. Noi trei, care mergeam în frunte, trebuia să privim cu mare atenţie tot ce se afla în jurul nostru. Norocul ne-a surâs. Pădurea nu era foarte deasă şi puteam zări totul cu uşurinţă. Pământul era, moale şi umed, aşa încât tropotul cailor nu se auzea aproape deloc. L-am privii pe Herbst. Bătrânul se uita foarte atent când înainte, când înapoi, când spre stânga, când spre dreapta. Am înaintat astfel preţ de o jumătate de ceas. Eram pe cale să le spun oamenilor să descalece, când am zărit chiar înaintea mea ceva care semăna cu o creangă de copac cioplită cu grijă şi rezemată chiar de trunchiul unui arbore bătrân şi gros. Am ridicat imediat braţul şi oamenii s-au oprit. Apoi am privit spre Herbst. Acesta ridicase şi el mâna şi se îndreptase spre Pena. Am descălecat imediat şi am luat-o tiptil spre creanga pe care o zărisem. Apropiindu-mă, mi-am dat seama că ceea ce văzusem cu puţin timp în urmă era chiar un arc. După încă câţiva paşi, am zărit genunchii unui bărbat care dormea. Nu se putea să mă fi văzut. Am luat repede arcul şi am început să mă târăsc pe coate şi pe genunchi. Omul meu era, într-adevăr, un indian, un indian bătrân, să tot fi avut şaizeci de ani. Îşi pusese

tolba sub cap şi dormea liniştit. La brâu purta un cuţit.

Îmi părea rău de acest bătrân, dar dacă l-aş fi trezit pur şi simplu, putea să ţipe sau să-i cheme în ajutor pe cei aflaţi în sat. L-am strâns cu mâna stânga de gât şi cu dreapta l-am apucat de subsuori. A dat puţin din picioare, dar apoi s-a lăsat greu ca un mort. L-am dus pe bătrânul indian lângă Herbst, căci era uşor ca un fulg şi mic ca un copil. Când l-am întins la pământ, a tras adânc aer în piept şi apoi ne-a privit speriat.

— Un indian! a exclamat El Viejo Desierto, făcându-i semn lui Pena să se apropie. Unde era şi ce făcea?

— Stătea sprijinit de un copac şi dormea! am spus eu.

— E foarte bine că l-am găsit. Acum omul ne va putea spune mai multe despre satul pe care-l avem în faţă. Am să-i pun întrebările în graiul lui şi apoi am să vă traduc totul.

Bătrânul indian îşi revenise şi înţelesese care era situaţia. S-a ridicai în picioare şi apoi mi-a întins mâna, privindu-mă rugător şi spunând în spaniolă:

— Milă, señor! Eu nu sunt duşmanul dumneavoastră. Vânam şi am obosit tot umblând după păsări, aşa că m-am culcat.

— Vorbeşte mai încet! i-am spus eu bătrânului războinic. Din ce trib faci parte?

— Sunt un indian Mbocovis şi trăiesc în satul care este aproape de lagună.

— Aproape de Laguna de Los Bambús?

— Da. Vreţi să ajungeţi acolo? Am să vă călăuzesc eu! Vă rog nu mă împuşcaţi! Nu mă înjunghiaţi! Cineva a tras odată cu o săgeată otrăvită în mine şi, de-atunci, am un jaguar în cap, un jaguar care urlă tot timpul!

Spunând aceasta, indianul tremura de frică. Era limpede că otrava îi tulburase minţile. Faptul că indienii Mbocovis îl lăsaseră în pădure era un semn că se simţeau în siguranţă.

Se pare că erau siguri că tovarăşii lor îi biruiseră pe indienii Tobas şi că aveau să se întoarcă cu pradă bogată. Nu se aşteptau să se apropie vreun duşman de satul lor.

— Nu-ţi fac nimic! i-am spus eu indianului. Nu trebuie să-ţi fie teamă!

— Da, dar era cât pe ce să mă ucideţi! Cine sunteţi dumneavoastră?

— Nu sunt de pe aceste meleaguri şi vreau să ajung în satul tău.

— Eşti prietenul, sau eşti duşmanul nostru?

— Asta depinde numai de felul în care te porţi cu mine.

— Eu sunt bolnav şi mă port cu fiecare om care nu-mi face vreun rău ca şi când mi-ar fi prieten. Pot să-ţi fiu de mare folos, pentru că am fost *hechiendero*[33], dar de când m-a lovit săgeata otrăvită, nimeni nu mai crede în mine.

— Mai sunt şi alţi războinici în pădure?

— Nu, nici unul.

— Oamenii ştiu că te afli aici?

— Nimănui nu-i pasă de mine. Nimeni nu-mi dă să mănânc. Trebuie să mă rog multă vreme de oameni, până se găseşte cineva care să-mi dea şi mie o îmbucătură. De aceea, umblu săptămâni în şir prin pădure, vânez păsări, le tai cu cuţitul şi le mănânc aşa, cru...

Bătrânul s-a oprit, pentru că dusese mâna la brâu, pentru a lua cuţitul, dar şi-a dat seama că nu-l mai avea.

Am scos de la centură arma bătrânului indian şi i-am dat-o, spunând:

— Cuţitul tău e la mine. Ţi l-am luat, dar acum ţi-l dau înapoi, ca să îţi arăt că nu vreau să-ţi fac nici un rău!

— Da. Nu vreţi să-mi faceţi nici un rău, aşa e! Dacă aţi fi vrut să-mi faceţi rău, nu mi-aţi fi dat cuţitul, fără de care nu pot să trăiesc. Dumneavoastră sunteţi prietenul meu.

---

[33] Hechiendero - vraci (n. a.)

— Da, sunt prietenul tău şi, ca prieten, am să te rog să-mi răspunzi deschis la câteva întrebări. Războinicii sunt toţi aici?

— Nu, señor, au plecat.

— Încotro?

— Nu ştiu. Mie nu-mi spune nimeni nimic, dar am auzit că au plecat împreună cu El Yerno ca să-l caute pe *nuestro señor.*

— Îl cunoşti pe omul căruia i se spune *nuestro señor?*

— Desigur!

— Ştii care este numele lui?

— Da. Altădată obişnuiam să merg împreună cu el în oraşele albilor. Acolo am învăţat şi limba lor. Dacă el voia să plece după pradă, trebuia să le spun războinicilor să-l urmeze. El mi-a promis că-mi dă bani şi bunuri şi mi-a şi dat, numai că, după ce am fost lovit de săgeata otrăvită, mi s-a luat totul.

— Bine, bine, care e numele lui?

— Când era mic, preotul l-a botezat Geronimo Sabuco. De obicei, i se spune El Sendador.

— Ştii unde-şi are sălaşul?

— E mai mult pe drumuri, dar locuieşte la noi în sat, într-o casă mare.

— Această casă este numită *Casa de nuestro señor?*

— Da, pentru că este casa lui şi pentru că el este stăpânul nostru.

— Casa este goală?

— Nu, este plină de tot soiul de lucruri pe care le aduce de peste tot pe unde umblă, sunt mulţi bani şi partea lui din prada pe care au pus mâna indienii Mbocovis când au pornit împotriva albilor. Mai sunt şi bani pe care el i-a luat de la albi în schimbul vieţii lor.

— Aţi avut şi ostatici albi?

— Da, chiar foarte des. El Sendador sau El Yerno îi aduc

mereu aici, în sat. Se întâmplă uneori ca războinici de-ai noştri să plece din sat, pentru a vâna albi.

— Şi acum sunt ostatici albi la voi în sat?

— Da.

— Câţi?

— Nu ştiu. De când m-a lovit săgeata otrăvită, nu mai pot să număr. Când număr, simt că-mi pierd minţile.

— Unul dintre ostatici se numeşte Parduña?

— Sunt doi ostatici care poartă acest nume. Tată şi fiu. Amândoi suni din Goya.

— Un alt ostatic se numeşte Horno?

— Da, Adolfo Horno. Războinicii au spus că El Viejo Desierto va fi prădat sau va fi silit să dea bani mulţi în schimbul lui Adolfo Horno. Chiar dacă El Viejo Desierto va plăti sau va fi prădat, señor Horno tot nu va fi eliberat.

— Mai sunt şi alţi ostatici albi în sat? Este printre ei unul căruia i se spune fratele Jaguar?

— Acum sunt mai mulţi ostatici la noi în sat. Au fost aduşi de curând. Printre ei se numără şi unul căruia i se spune fratele Jaguar.

— Unde se află acum aceşti ostatici?

— Pe Isleta del Circulo.

— Sunt păziţi?

— Da.

— De mulţi războinici?

— Nu, pentru că ostaticii n-au arme. Sunt păziţi de trei războinici. Se știe că albii se tem de săgeţile noastre otrăvite.

— Aceşti trei paznici sunt tot timpul pe Isleta del Circulo?

— Da. Zi şi noapte. Sunt înlocuiţi de alţi trei, în fiecare zi.

— Cum ajungeţi voi din sat pe Isleta del Circulo?

— Cu o barcă ce stă ascunsă.

— Vrei să-mi arăţi unde este ascunsă barca despre care îmi vorbeşti?

— Da, am să-ţi arăt, pentru că mi-ai dat cuţitul înapoi.

— Câţi războinici sunt de obicei în sat?

— Nu ştiu. De când m-a lovit săgeata otrăvită, nu mai sunt în stare să număr, dar i-am auzit pe oameni vorbind că douăzeci de războinici sunt acum în sat şi tot douăzeci au plecat să aducă ostatici.

— Cu totul sunt patruzeci.

— Dacă dumneavoastră spuneţi aşa, aşa trebuie să fie.

— Unde sunt războinicii acum?

— Au plecat din sat să tragă cu arcul. Astăzi e ziua în care se trage cu arcul.

— Când se întorc?

— Imediat ce se întunecă. Atunci toată lumea mănâncă şi doarme.

— Unde dorm războinicii?

— În colibele lor, fiindcă acum sunt foarte mulţi ţânţari.

— Când sunt înlocuiţi paznicii de pe insulă?

— În fiecare zi, la ora prânzului.

— Ce fac paznicii în timpul nopţii?

— Stau lângă foc şi păzesc ostaticii. Unul dintre ei se plimbă, când şi când, pe marginea insulei, pentru a vedea dacă nu cumva ostaticii îşi fac o plută din bambus.

— Dacă nu te întorci azi în sat, nu te va căuta nimeni?

— Nu. Nimănui nu-i dă prin gând să mă caute. S-ar bucura cu toţii dacă aş muri.

— Asta-i foarte rău! N-ai vrea să trăieşti printre nişte oameni care ar avea grijă să nu-ţi lipsească niciodată nimic?

— Aş vrea, aş vrea, dar nu există nicăieri asemenea oameni!

— Ba da, există! Am să-ţi povestesc eu mai multe despre ei, dar acum vreau să-mi spui dacă în pădurea asta există vreun loc în care s-ar putea ascunde o sută de oameni şi o sută de cai.

— Nu. Copacii sunt prea depărtaţi unii de alţii. De cine vreţi să vă ascundeţi?

— De războinicii din tribul tău. Se prea poate ca ei să creadă că eu sunt un duşman şi atunci vor trage în mine cu săgeţi otrăvite. Bătrânul indian m-a privit uluit şi apoi a spus:

— Astăzi războinicii rămân în sat, pentru că astăzi trag cu arcul. Astăzi nimeni nu vine în pădure, fiindcă oamenii au strâns Hongos[34] abia alaltăieri. Vă spun, nu va veni nimeni în pădure. Chiar dacă războinicii ar ajunge aici, v-aş apăra eu, pentru că mi-aţi dat cuţitul înapoi.

Bătrânul a rostit aceste cuvinte din tot sufletul. Cât de rău trebuie să se fi purtat oamenii cu el, dacă era gata să moară numai fiindcă îi înapoiasem cuţitul! I-am spus lui Viejo Desierto câteva cuvinte în germană şi apoi m-am adresat bietului bătrân:

— Nu mă tem şi mai degrabă ar trebui să te apăr eu pe tine, nu tu pe mine. Nu suntem singuri. Suntem însoţiţi de războinici. Să-i chem?

— Nu, fiindcă poate vor trage în mine cu săgeţi otrăvite! mi-a spus indianul, tremurând de frică.

— Războinicii care ne însoţesc nu vor trage în tine cu săgeţi. Eu cred că-ţi vor da de mâncare. Mâncare multă şi bună, cum n-ai mai gustat de multă vreme.

— Atunci, spuneţi-le să vină! Mi-e tare foame!

El Viejo Desierto le-a făcut un semn războinicilor săi şi aceştia s-au aşezat în cerc în jurul nostru. Bătrânul Mbocovis i-a privit pe indienii Tobas jumătate speriat, pe jumătate curios. Unul dintre războinicii lui Viejo Desierto a descălecat şi a pus în faţa bătrânului Mbocovis o grămadă de bunătăţii. Bătrânul a început imediat să mănânce, întocmai ca un om flămând, care nu băgase nimic în gură

[34] Hongos - Ciuperci comestibile. (n.a.)

de mai multe zile.

Lăsându-l să înfulece după pofta inimii, i-am spus lui Herbst:

— Acum am să plec împreună cu Pena. Vreau să văd ce se întâmplă în sat. Nu mai are nici un rost să vorbiţi cu acest biet om! Cel mai bine ar fi să-i daţi mâncare până când mă întorc! Are încredere în mine şi vreau să mai aflu câte ceva de la el! Spuneţi-le oamenilor dumneavoastră să descalece şi să fie pregătiţi pentru a se apăra. Nu se ştie niciodată ce se poate întâmpla. Dacă auziţi o împuşcătură, înseamnă că sunt în primejdie şi că trebuie să-mi veniţi ajutor. Bătrânul nu trebuie să plece de-aici cu nici un preţ. Vorbiţi tot timpul cu el dacă va fi nevoie, dar vă rog să-i vorbiţi cu blândeţe! Dacă, totuşi, vrea să plece, trebuie să-l opriţi.

Am pornit împreună cu Pena, convins că bătrânul războinic spuse adevărul, aşa că nu am crezut de cuviinţă că trebuia să fim deosebit de prudenţi. După un sfert de ceas, am ajuns la marginea pădurii. În faţa noastră se afla satul, iar dincolo de sat se zărea laguna. Malul era împânzit cu Bambús. De acolo i se trăgea şi numele. În zece minute se putea ajunge în sat.

Satul indienilor Mbocovis avea forma unui dreptunghi. Una din laturile acestuia se zărea chiar înaintea noastră. În mijlocul satului era un fel de piaţă, iar acolo se zăreau nişte tufişuri şi un mic izvor. În piaţă se jucau copiii. În faţa colibelor se aflau femei. În sat, nici un bărbat, dar undeva în stânga, în câmp deschis, se auzea larmă. Erau războinicii Mbocovis. Unii dintre ei aruncau cu lancea, alţii îşi încercau puterea la trântă, dar cei mai mulţi dintre ei trăgeau cu arcul.

În dreapta se zăreau cirezi de vite, păzite de câţiva oameni care aveau foarte mulţi câini. Cerul albastru era împodobit de ultimele raze ale soarelui.

— Hm! a mormăit Pena în barbă. Nu ar avea nici un rost să atacăm acum!

— Nu. Războinicii Mbocovis ştiu să se folosească foarte bine de săgeţile lor otrăvite. Deşi suntem mai numeroşi ca ei, nu am avea nimic de câştigat dacă i-am ataca acum.

— Aşa e! Ce rămâne de făcut?

— Trebuie să ne folosim de un şiretlic.

— Şiretlic, şiretlic! Cine să tot urzească planuri peste planuri? V-aţi gândit la ceva anume?

— Bineînţeles! În primul rând, trebuie să-i eliberăm pe prietenii noştri de pe insulă. Doar de asta am venit aici! Asta înseamnă că trebuie să ajungem pe insulă cât mai curând cu putinţă.

— Cum aveţi de gând să-i aduceţi pe ostatici?

— Putem să-i luăm prizonieri pe paznici sau să-i aducem pe prietenii noştri de pe insulă, astfel încât războinicii Mbocovis care-i păzesc să nu bage de seamă ce se întâmplă. Până mâine dimineaţă trebuie să terminăm treaba, astfel încât să putem pleca de-aici pe la prânz.

— Nu cred că putem duce totul la bun sfârşit până mâine-n zori.

— Iar eu sunt convins că putem! Haideţi să nu ne contrazicem! Ar fi mai bine ducă ne-am întoarce la ai noştri. Acum ştim cum stau lucrurile şi mai ştim că bătrânul cu mintea rătăcită nu ne-a minţit.

Am scos ocheanul şi am privit spre insulă. Copacii care creşteau pe malul lagunei erau însă atât de înalţi şi de deşi, încât n-am putut zări nimic. Urma să mă strecor la adăpostul întunericului, fără a cunoaşte prea bine locurile şi bizuindu-mă numai pe sfaturile bătrânului războinic Mbocovis.

Ne-am întors amândoi la Herbst şi la războinicii Tobas. Ajunşi la ai noştri, am aflat că bătrânul Mbocovis nu scosese până atunci nici un cuvânt şi mâncase tot timpul.

Când m-a zărit, omul a dat din cap, m-a privit prietenos şi a continuat să înfulece.

— Cred că bietul om era, într-adevăr, foarte flămând! Mi-a spus El Viejo Desierto, în germană. Celor din tribul său nu le mai pasă de soarta lui şi aş vrea că de acum înainte să mă îngrijesc eu însumi de bătrân. Bietul de el! Ne-a ajutat foarte mult prin ceea ce ne-a spus! Măcar pentru asta aş vrea să-i arăt că-i sunt recunoscător.

— Aveţi dreptate. Tot ceea ce am aflat cu ajutorul lui ne va fi de mare folos.

— Aşa? Ce aţi aflat?

I-am povestit lui Herbst tot ceea ce văzusem şi apoi ne-am aşezat la sfat. Eu unul eram de părere că trebuia să-i eliberăm pe tovarăşii noştri înainte de a-i ataca pe indieni Mbocovis. Pena s-a împotrivit, iar El Viejo Desierto era de aceeaşi părere cu Pena. Nici unul nu împărtăşea planul meu, pentru că izbutisem de două ori să-i învingem atât de uşor pe indienii Mbocovis. Ei credeau că şi de această dată vom reuşi la fel de lesne. Nu mă puteam opune lor, dar m-am hotărât să trec la treabă de unul singur.

— Trebuie să mă supun voinţei dumneavoastră, am spus eu, dar să facem în aşa fel încât să nu fim văzuţi. De aceea, unul dintre noi trebuie să stea de pază la lizieră, pentru a ne da de ştire dacă se apropie cineva.

— Aveţi dreptate! a spus El Viejo Desierto. Am să trimit doi dintre războinicii mei la marginea pădurii.

— De ce? Cred că această treabă este prea însemnată. Mă voi duce eu însumi. Îl voi lua cu mine pe bătrânul Mbocovis. Satul se va afla chiar înaintea noastră şi omul îmi mai poate spune câte ceva despre aşezarea sa.

Nimeni nu a avut nimic împotriva propunerii mele, aşa că am plecat împreună cu bătrânul indian, care m-a urmat cu mare tragere de inimă. Am ajuns la marginea pădurii, ne-am aşezat unul lângă altul şi bătrânul mi-a răspuns la toate

întrebările pe care i le-am pus.

Întâi de toate, voiam să aflu unde era barca. Bătrânul mi-a descris atât de bine locul cu pricina, încât eram sigur că-l voi găsi şi pe întuneric. După aceea, vârstnicul meu însoţitor s-a culcat.

El Viejo Desierto s-a apropiat de marginea pădurii ca să vadă ce se întâmplă în sat. Soarele coborâse dincolo de orizont şi noaptea începuse să puie stăpânire pe pământ. Războinicii Mbocovis se întorseseră şi intraseră rând pe rând în colibele lor. Indienii obişnuiesc să se trezească de cum se ivesc primii zori de zi şi de aceea se culcă foarte devreme. Oamenii care păzeau vitele au aprins mai multe focuri. Probabil că numai ei aveau să rămână treji pe timpul nopţi dar nu aveam de ce să ne facem griji. Cirezile se aflau destul de departe de sat.

— Cred că indienii se culcă. Când că se vor trezi, vor avea o surpriză nu tocmai plăcută. Nu aveţi de ce să mai rămâneţi aici. Nici un războinic nu va mai veni în pădure la ceasul ăsta.

— Aveţi dreptate! Să mergem! Trebuie să ne trezim cu toţii înainte de ivirea zorilor şi, de aceea, eu unul aş vrea să mă culc acum.

L-am trezit pe bătrânul Mbocovis şi acesta ne-a urmat de parcă ne-ar fi cunoscut dintotdeauna. Am ajuns în tabăra noastră din pădure. Indienii Tobas se culcaseră deja. Doar doi dintre ei stăteau de strajă şi aveau şi sarcina de a fi cu ochii pe bătrânul cu mintea rătăcită. Mi-am luat pătura şi mi-am făcut culcuşul la oarecare distanţă faţă de tovarăşii mei, dar nimănui nu i s-a părut nefiresc acest lucru.

Capitolul XIV – Din nou liberi

Întunericul luase totul în stăpânire. În afară de mine, toţi pluteau în lumea viselor. Indienii care făceau de strajă nu aprinseseră focul, aşa că nu trebuia să mă tem că aş putea fi văzut. Liniştea nopţii era tulburată, când şi când, de fornăitul vreunui cal. La două ore după ce toată lumea se culcase, cei doi războinici care făcuseră de strajă i-au trezit pe doi dintre tovarăşii lor care urmau să le ia locul. M-am gândit că sosise clipa prielnică pentru a trece la treabă. Mi-am luat carabina şi am pornit. Nu mi-a fost greu să umblu prin pădure, chiar dacă era întuneric, numai că trebuia să înaintez cu braţele întinse pentru a nu da cu capul de vreun copac. Am ajuns foarte curând la lizieră şi anume chiar în locul în care mă aflasem puţin mai devreme împreună cu bătrânul războinic Mbocovis.

Satul era învăluit cu totul în întuneric. Trebuia să duc treaba la bun sfârşit înainte de a răsări luna şi pentru asta se cuvenea să ocolesc satul, ca să nu dau nas în nas cu vreun războinic Mbocovis care făcea de strajă. Era destul de greu să găsesc drumul care ducea la lagună, dar, spre norocul meu ţinusem minte unde se afla coliba cea mai apropiată de apă. După ce am ocolit satul, având în faţa mea laguna, m-am întors puţin şi am găsit coliba. Acum ştiam încotro trebuia să mă îndrept. Dacă nu deviam prea mult spre dreapta sau spre stânga, urma să dau de o cărare care trecea prin desiş şi ajungea până la malul lagunei. Nu am găsit cărarea cu pricina şi asta însemna că mă abătusem de la direcţia exactă. Am început să pipăi pământul cu mâinile şi cu picioarele, fiindcă, pe o cărare, solul este de obicei bătătorit şi de acest lucru îţi poţi da seama numaidecât.

Am găsit curând cărarea şi am înaintat încet. După câteva minute, am zărit luciul apei în faţa mea. Am văzut şi o lumină. Era focul pe care îl aprinseseră indienii de pe insulă. Mai trebuia să fac zece paşi spre dreapta şi aveam să găsesc barca ascunsă în stufăriş.

Pământul era din ce în ce mai moale şi, în cele din urmă, am intrat în apă până la genunchi. Nu de apă mă temeam, ci de crocodili. Dacă vreuna dintre aceste cumplite vieţuitoare se afla pe mal, eram pierdut. Am început să adulmec, ştiam prea bine cum miros crocodilii.

În cele din urmă, am ajuns în stufăriş şi am început să pipăi. Am atins vârful bărci, am dezlegat-o şi m-am suit în ea cu mare băgare de seamă. Era o barcă destul de mare. Ar fi încăput în ea şapte sau chiar opt bărbaţi şi era făcută din scoarţă de copac, aşadar, deosebit de uşoară. M-am desprins de mal.

Focul aprins pe insulă m-a ajutat să mă orientez. Nu vedeam insula. Ştiam numai că trebuia să fie mică şi rotundă.

După ce m-am depărtat destul de mult de mal, am pus mâna pe vâsle. Am zărit în spatele meu nişte oaspeţi nepoftiţi care ar fi vrut să mă viziteze. Crocodilii urmăreau barca îndeaproape, dar, spre norocul meu, nici unul nu s-a gândit să mă atace. Pe măsură ce mă apropiam de insulă, eram tot mai atent. Se putea întâmpla ca unul din cei trei războinici care îi păzeau pe prietenii mei să umble pe malul insulei.

M-am oprit la câţiva metri depărtare de insulă şi am început să trag cu urechea. Nu am auzit şi nu am văzut nimic, aşa că m-am hotărât să acostez. Şi pe malul insulei creştea bambus. Am păşit pe insulă şi, după ce am aşteptat puţin pentru a mă convinge că în jur nu se afla nimeni, am început să înaintez cu mare băgare de seamă. Abia dacă făcusem opt sau nouă paşi, când am auzit un zgomot în

spatele meu. M-am întors imediat şi am zărit o siluetă mare, care s-a aruncat asupra mea, doborându-mă la pământ. Necunoscutul mă apucase de gât şi acum îşi apăsa genunchii în pieptul meu.

Omul care mă doborâse era deosebit de puternic. Mă strângea de gât cu atâta forţă, încât nu puteam să scot nici măcar un sunet. Ştiam că în câteva clipe viaţa mea avea să se sfârşească. Eram disperat şi l-am lovit cu pumnii. Mi-a dat drumul pentru câteva clipe. Acum era rândul meu să-l iau de gât şi să trag adânc aer în piept. Necunoscutul m-a prins în braţe şi am crezut că-mi va rupe toate coastele. L-am strâns cât am putut de tare şi atunci mi-a dat drumul şi să rostogolit într-o parte.

Eliberat, am încercat să văd cu cine aveam de-a face. Se pare, însă, că necunoscutul se bucura de o sănătate de fier, pentru că imediat ce i-am dai drumul, m-a apucat din nou de gât. Până atunci nici unul dintre noi nu spuseseră nici măcar un cuvânt. Acum, însă, se pare că uriaşul care mă atacase era atât de furios, încât a exclamat:

— Câine roşu! N-ai să mă mai răpui tu acum! Te-am prins! Am să-ţi iau viaţa. Spre norocul şi spre bucuria mea, omul vorbise în germană şi acum ştiam cine încerca să mă ucidă! L-am prins de mâini, astfel încât să nu mă poată apuca din nou de gât şi i-am spus încet:

— Pe toţi dracii, cârmaci! Vrei să-l ucizi pe omul care a venit aici pentru a te ajuta?

Cârmaciul a rămas uimit şi a tăcut câteva clipe. După ce şi-a mai venit în fire, a şoptit:

— Dumnezeule! Se poate să fie adevărat? Dumneavoastră sunteţi, am crezut că am de-a face cu vreun indian!

— Ce prostie! Oare un indian ar fi tras la mal tocmai aici, unde-i întuneric? Nu s-ar fi apropiat mai curând de foc?

— Hm! Aveţi dreptate!

— M-aţi văzut coborând din barcă?

— Mă aflam din întâmplare pe mal. V-am zărit, v-am lăsat să treceţi pe lângă mine şi apoi am sărit asupra dumneavoastră.

— Ei, bine că ne-am întâlnit! Unde sunt paznicii?

— Lângă foc.

— Aici suntem în siguranţă?

— Da.

— Haideţi să ne ridicăm! i-am spus cârmaciului, căci eram amândoi întinşi pământ.

— Da, să ne ridicăm! a zis şi cârmaciul. Îmi vâjâie capul de la pumnii dumneavoastră, dar tot mai sunt în stare să vorbesc. Ia spuneţi-mi, cum aţi ajuns pe insulă? Fratele Jaguar a spus că o să veniţi aici şi uite c-a avut dreptate. Noi l-am contrazis. Nici nu ştiam dacă mai sunteţi în viaţă. Ne-am pierdut nădejdea, dar fratele Jaguar spunea că veţi veni. Era în stare să pună rămăşag cu oricare dintre noi că ne veţi elibera.

— Mă bucur să aud asta. Unde sunt ceilalţi?

— Nu-s departe. Veniţi! Am să vă călăuzesc! Ce mult au să se bucure când au să vă vadă! Sunteţi înarmat! Ei, atunci m-am liniştit pe deplin!

— Da, nu mai trebuie să ne temem de cei trei paznici.

— Ştiţi că sunt trei?

— Ştiu tot. Duceţi-mă repede la ceilalţi! Nu trebuie să mai pierdem vremea!

Bucuria prietenilor mei era de nedescris. Toţi mi-au strâns mâinile. Unii din ei au plâns. M-au înconjurat cu toţii. Fiecare voia să afle ce s-a întâmplat, fiecare voia să povestească prin ce trecuse. I-am rugat pe toţi să aibă răbdare şi să se bucure de faptul că aveau să fie din nou liberi.

Barca era destul de mare şi în ea puteau să încapă jumătate dintre noi. Trebuia numai să hotărâm care erau

cei ce aveau să părăsească primii insula.

— Acum, că aţi sosit aici, nu-mi mai fac nici un fel de griji şi sunt gata să aştept împreună cu oamenii mei până când barca se va întoarce pentru a ne lua pe noi! a spus Monteso. Să plece ceilalţi mai întâi. V-aş ruga numai să-mi daţi şi mie o armă. Dacă indienii bagă de seamă că unii dintre noi nu sunt aici, atunci s-ar putea să fim nevoiţi să ne luptăm cu ei.

— Bine, i-am spus eu. Rămâneţi aici. Vă dau cuţitul şi amândouă revolverele. Aceste trei arme ar trebui să vă fie de-ajuns. După ce trecem dincolo cu barca, trebuie să fim şi noi cu mare băgare de seamă. Terenul este mlăştinos şi s-ar putea să avem de-a face cu crocodilii. Când am venit încoace, câţiva s-au luat după mine.

— Laguna asta este plină de astfel de fiinţe! a spus fratele Jaguar. Dacă nu ne temeam de crocodili, eram liberi de mult. Am fost nevoiţi să rămânem aici de teama lor şi a săgeţilor otrăvite ale indienilor. În ceea ce priveşte locul în care vom acosta după ce vom părăsi insula, vă pot spune că nu este nevoie sa ajungem neapărat pe teren mlăştinos sau în stufărişul de unde aţi luat barca. Ştiu eu un loc în care solul nu-i moale şi nici nu creşte bambus. Am să vă spun încotro trebuie să ne îndreptăm. În timpul zilei, locul cu pricina se vede chiar de aici.

Am pornit împreună cu o parte dintre tovarăşii mei. Aş fi putut să mai rămân pe insulă, dar voiam să mă asigur că foştii ostatici ajungeau cu bine pe uscat. Cârmaciul a pus mâna pe vâsle şi barca a plutit foarte repede pe oglinda apei.

Călugărul ne-a arătat unde era locul ştiut de el şi am ajuns cu bine la mal. Cât s-au mai bucurat bieţii oameni, gândindu-se că acum erau liberi! I-am rugat să stea liniştiţi, să nu facă zgomot şi să aştepte până când mă întorc împreună cu cei şase *yerbateros.*

Am revenit pe insulă. Monteso şi oamenii lui mă aşteptau. În timp ce săreau în barcă, am privit spre focul pe care-l aprinseseră paznicii şi am văzut că unul dintre ei s-a ridicat de la pământ.

— O să se plimbe pe malul insulei spre a vedea dacă totul este în regula mi-a spus Monteso. Ar fi bine să ne grăbim! Să plecăm până nu ajunge aici!

— Eu cred că ar fi bine să rămânem! Am poftă să-i iau pe indieni cu mine! S-ar putea să avem nevoie de ei. Culcaţi-vă la pământ!

— Unde vă duceţi? m-a întrebat Monteso, prinzându-mă de mână.

— Vreau să-i ies înainte paznicului şi să mă îngrijesc puţin de el. Oricum cred că ajunge să facă un anumit semn pentru ca războinicii din sat să afle că ceva nu este în ordine aici, pe insulă. Dacă războinicul îşi dă seama că ostaticii au fugit, are să facă zgomot şi atunci vom fi cu siguranţă urmăriţi. Aşteptaţi aici şi nu plecaţi până nu mă întorc!

Spunând acestea, m-am îndepărtat încet de Monteso. Insula părea să aibă un diametru de două sute de paşi. Numai malul era împânzit cu bambus. În interior creşteau tot soiul de plante mici. O vreme nu l-am mai văzut pe războinicul ce se ridicase în picioare pentru a face ocolul insulei. De aceea, m-am târât pe coate şi pe genunchi, ascunzându-mă pe după tufişuri şi aşteptând să treacă pe lângă mine.

Nu după multă vreme, i-am auzit paşii. Nu-şi dădea osteneala de a face cât mai puţin zgomot. Indianul s-a aflat pentru o clipă în lumina razelor de lumină pe care focul aprins de paznici le arunca în jur, dar mi-a fost de-ajuns pentru a vedea ce arme avea războinicul. Ţinea în fiecare mână câte o săgeată, dar nu şi arc. Se gândise probabil că va fi de-ajuns să-şi înţepe duşmanul cu săgeata.

M-am ridicat în picioare şi m-am luat după el. Patru… cinci… şase paşi, o lovitură cu patul armei şi indianul a căzut la pământ, fără a scoate vreun zgomot. Scăpase săgeţile din mâini şi era mort, sau leşinat. L-am ridicat în braţe şi l-am cărat la malul insulei.

— L-am adus, señor! i-am spus lui Monteso. Rupeţi-i cămaşa în fâşii şi legaţi-l! Aveţi grijă să nu strige când îşi va veni în fire! Trebuie să mă ocup şi de ceilalţi doi paznici!

— Rămâneţi aici! Vă aruncaţi orbeşte în braţele morţii! Sunt doi!

— Vă rog, vă rog! Trebuie să mă ocup şi de ei. Dacă tovarăşul lor nu se întoarce şi dacă au fugit şi ostaticii, au să facă zgomot şi întreg satul va fi imediat în picioare. Dacă cei din sat prind de veste că aici, pe insulă, se petrece ceva, s-ar putea ca atacul nostru să dea greş.

— Atacul? Nu sunteţi singur aici?

— Nu. Credeaţi că am venit singur?

— Da. Nu mi-aţi spus că vă aflaţi în tovărăşia cuiva. Am crezut că aţi dat de urmele noastre şi aţi venit aici neştiut de nimeni ca să ne eliberaţi.

— Nu, nu! Veţi părăsi Laguna de Los Bambús cu alai. Mai aşteptaţi un pic! M-am îndepărtat. Am mers târâş şi am făcut un ocol, ferindu-mă pentru început de foc. Pe malul apei creştea bambus din belşug şi voiam să mă ascund în spatele lui.

Acum mă aflam la numai zece paşi de focul aprins de paznici. Unul dintre războinici era întors cu spatele spre mine, celălalt era cu faţa. Amândoi ciopleau bambus, dar aveau arcurile şi săgeţile la îndemână.

Treaba pe care o aveam de făcut părea să fie mai grea decât crezusem. Unul dintre cei doi Mbocovis mă putea zări. Îmi era cu neputinţă să mă apropii de ei fără a fi văzut. Chiar dacă războinicii nu aveau destulă vreme pentru a folosi arcul, puteau să mă înţepe oricând cu o săgeată. Nu

voiam să-i ucid pe indieni și, în afară de asta, dacă aş fi tras, i-aş fi trezit pe toţi indienii din sat. Ce puteam să fac? Dacă ajungeam destul de repede lângă cei doi războinici, era cu putinţă că indienii să se sperie şi să nu apuce să mai pună mâna pe săgeţi. Am prins ţeava carabinei cu dreapta şi mă pregăteam să mă ridic în picioare, când s-a întâmplat un lucru neaşteptat, care m-a ajutat.

Dinspre barcă s-a auzit destul de clar un strigăt înăbuşit. Cei doi indieni au pus mâna pe arcuri şi s-au ridicat în picioare, rămânând nemişcaţi, patru sau cinci secunde. Acum, amândoi se întorseseră cu spatele la mine. M-am ridicat fulgerător în picioare şi m-am apropiat de cei doi. Pe unul dintre războinici l-am doborât imediat la pământ, lovindu-l cu patul carabinei. Celălalt a auzit zgomotul făcut de lovitură şi s-a întors spre mine atât de uluit, încât nu era în stare să mai facă nici o mişcare. Când l-am lovit cu pumnul, indianul mă privea încă cu ochii larg deschişi. M-am grăbit să iau săgeţile otrăvite. Apoi i-am chemat pe *yerbateros.* Monteso s-a apropiat împreună cu oamenii săi. Un *yerbateros* îl păzea pe primul dintre paznicii pe care reuşisem să-l scot din luptă.

— Oare este adevărat? a întrebat Monteso, privindu-i pe cei doi indieni prinşi şi la pământ. Doamne! Ce aş mai putea spune?

— Aţi putea spune că nu aţi dat dovadă de curaj. Se poate oare ca aproape douăzeci de albi să stea cuminţi aici şi să se teamă de trei indieni? Unde s-a mai pomenit aşa ceva? Ia spuneţi-mi, ce s-a întâmplat? Cine a strigat?

— Indianul, când şi-a venit în simţiri.

— Nu i-aţi pus un căluş în gură?

— Tocmai asta voiam să facem, când a apucat să strige. De ce? S-a întâmplat ceva rău?

— Nu. Acest lucru mi-a fost chiar de folos. Vă rog, însă, să aveţi grijă ca nici unul dintre aceştia doi să nu ţipe

cumva atunci când îşi vor reveni. Trebuie să-i luăm cu noi! Mă voi mai întoarce o dată pe insulă. Legaţi-i şi duceţi-i la barcă!

Războinicii au fost legaţi imediat şi aşezaţi în barcă. Apoi i-am dus pe cei trei indieni la mal. Prietenii care mă aşteptau acolo îşi făcuseră griji, dar, când i-au văzut pe cei trei Mbocovis, au înţeles numaidecât de ce întârziasem atât.

M-am întors apoi pe insulă şi i-am adus şi pe *yerbateros.* Am pornit cu toţii spre pădure. Indienii au fost căraţi pe braţe. Am ocolit satul şi am ajuns la marginea pădurii, unde ne-am şi oprit. Deşi mi se păruse că totul se întâmplase foarte repede, trecuseră trei ceasuri de când părăsisem tabăra noastră. Până atunci nu avusesem timp să vorbesc cu foştii ostatici, dar acum ne aflam în siguranţă şi puteam schimba câteva cuvinte. Se aşezaseră cu toţi în jurul meu şi aşteptau cu nerăbdare să le povestesc tot ce se întâmplase.

— Văd că tovarăşilor mei li s-au mai alăturat trei persoane! am spus eu. Cred că domnul Parduña şi fiul său se află aici.

— Da, suntem aici! a spus bătrânul Parduña. Voiam să vă mulţumim că ne-aţi eliberat. Vă rog, spuneţi-mi de unde ştiţi cum ne numim şi mai ales de unde aţi aflat că suntem prizonierii indienilor Mbocovis?

— Vă voi răspunde mai târziu la această întrebare. Se află aici şi un domn a cărui nume este Adolfo Horno?

— Da, aşa mă numesc! a răspuns cel despre care tocmai întrebasem.

— Atunci trebuie să vă spun ceva foarte important.

— Ceva important, señor?

— Da. Trebuie să vă spun că vă aşteaptă cu nerăbdare şi nu trebuie să vă spun că-i este dor de dumneavoastră.

— Cine… cine a spus asta?

— Unica.

— Uni…

Tânărul, care nu mai era în stare să rostească numele fetei, s-a apropiat de mine, m-a apucat de mână şi m-a întrebat:

— Unica? Ea v-a trimis aici? O cunoaşteţi?

— O cunosc atât de bine, încât am aflat că vrea să plece în Germania.

— Señor! Ce surpriză! Am discutat tot timpul despre dumneavoastră, pentru că toată lumea vă pomenea atunci când venea vorba despre eliberarea noastră. Am crezut că sunteţi undeva între satul ăsta şi crucea numită *Nuestro señor Jesu Christo şi* dumneavoastră eraţi chiar în satul indienilor Tobas, la Unica!

— Şi la Viejo Desierto. Bătrânul se află aici împreună cu unii dintre războinicii Tobas. A venit pentru a vă elibera.

— Este aici? Bătrânul? Unde e? Unde? Duceţi-mă la el, vă rog! Repede! Repede!

— Puţină răbdare, dragă domnule! O să trebuiască să înaintăm încet prin pădure, căci e întuneric. Vrem să înconjurăm satul. E trecut de miezul nopţii şi cred că ar fi mai bine să-i chem pe indienii Tobas aici şi nu să vă duc pe dumneavoastră la ei. Nu vă speriaţi dacă veţi vedea războinici indieni apărând printre copaci.

Spunând acestea, am pornit-o încet spre tabăra noastră. M-am întins pe jos m-am prefăcut că tocmai atunci m-am trezit din somn. Unul dintre cei doi indieni Tobas care stăteau de strajă înţelegea spaniola şi acestuia i-am spus că venise timpul să pornim şi că trebuia să-l trezească pe El Viejo Desierto. În câte clipe se treziseră cu toţii. Am pornit apoi spre satul Mbocovis. Mergeam în frunte, împreună cu bătrânul Herbst. Când am ajuns la marginea pădurii, El Viejo Desierto s-a oprit şi a spus:

— Staţi! În faţa noastră se află nişte oameni!

— Cum? Ce? am întrebat eu. Ah, da! Aşa e! Cine-or fi oamenii ăştia?

— După haine, se pare că sunt albi. Trebuie să auzim ce vorbesc! Ar fi bine ne strecurăm până lângă ei. Mergem numai noi trei, dumneavoastră, Pena şi mine.

Ne-am strecurat, într-adevăr, până în spatele copacilor din apropierea celor care tocmai îi eliberasem. Oamenii se aflau destul de departe de sat şi puteau vorbi liniştiţi între ei. Aşa se face că puteam auzi tot ce discutau. Călugărul tocmai spunea:

— O fi ştiut el de ce l-a căutat mai întâi pe El Viejo Desierto. Am rămas mult timp în mâinile indienilor Mbocovis, dar eu unul am fost sigur că ne va veni în ajutor.

— Eu n-am crezut că va mai veni să ne salveze, a spus Monteso, numai că neamţul ăsta este ca o pisică sălbatică. Mereu cade în picioare. Este adevărat că ne-a salvat, dar ne-a şi făcut să ne simţim prost. Ia gândiţi-vă, abia a pus piciorul insulă, că i-a şi doborât pe indieni, iar noi am stat aici atâta vreme şi ne-am temut de ei.

— Da. Şi-a pus viaţa în joc, în timp ce nouă ne-a fost frică. Dacă până acum am fost ostaticii indienilor Mbocovis, acum indienii Mbocovis sunt ostaticii noştri.

— Da, aşa e! a spus, la rândul lui, Horn. Dacă El Viejo Desierto este aici, atunci are cu sine destui războinici Tobas pentru a-i învinge pe indienii Mbocovis.

— Abia aştept să-l cunosc!

— Cred şi eu! Este un om cum rar ţi-e dat să întâlneşti…

Mai mult n-a apucat să mai spună Horn. Herbst i-a recunoscut vocea, s-a ridicat în picioare şi a spus:

— Horn… nemaipomenit! Señor Adolf Horn, dumneavoastră sunteţi? Dumnezeule! Cum de aţi ajuns aici?

Nu am mai auzit ce a spus bătrânul, pentru că acum Pena a fost cel ce a sărit în picioare şi a strigat:

— Călugărul şi Monteso! Ce surpriză! Noi am vrut să-i eliberăm şi ei suni deja liberi! Noi am vrut să ne bucurăm de recunoştinţa lor şi acum nu mai au de ce să ne fie recunoscători!

Toţi au început să vorbească între ei. Pena şi El Viejo Desierto au fost foarte surprinşi când au aflat că dusesem singur totul la bun sfârşit! Lucru pentru care nu m-a certat nimeni.

Acum, foştii ostatici s-au aşternut pe povestit, deşi nu erau prea multe de spus în legătură cu cele ce se petrecuseră. Fuseseră legaţi cu toţii şi aduşi pe insulă. Au văzut că, după ce indienii le-au luat armele, le-au dus în *Casa de nuestro señor.* Această casă nu era doar locuinţa lui Sabuco, ci servea şi drept magazie. Indienii nu le-au dat nimic de mâncare şi atunci ostaticii s-au văzut nevoiţi să se hrănească numai cu muguri de bambus. De asemenea, au fost nevoiţi să bea apă direct din lagună.

Totuşi, nu au dus-o foarte rău, pentru că indienii nu le-au luat hainele. Cu toate acestea, când a răsărit luna, ne-am speriat când i-am văzut la faţă pe prietenii noştri care fuseseră ostaticii indienilor Mbocovis. Arătau de parcă fuseseră multă vreme bolnavi. Cu toţii erau de părere că trebuia să pornim pe urmele lui El Sendador pentru a-l pedepsi.

Tot povestind, luna a dispărut printre nori şi ne-am gândit că venise vremea să trecem la treabă. Se cuvenea să ne ocupăm şi de indienii care păzeau vitele. Am privit prin ochean şi am văzut că erau şase la număr, deci era nevoie numai de şase războinici pentru a-i ţine la respect.

Acum ne simţeam mai siguri pe noi, pentru că eram mai numeroşi. Foştii ostatici şi-au exprimat dorinţa de a lua parte la toate cele ce aveau să urmeze. Le-am dat arme şi cai. Tocmai faptul că aveam cai era un avantaj mare pentru noi, fiindcă indienii Mbocovis erau pedeştri. Puteam să ne

mişcăm, aşadar, mult mai repede decât ei.

Am încălecat şi ne-am pregătit să înconjurăm satul. Doi dintre indienii Tobas au rămas să-i păzească pe cei trei indieni Mbocovis, pe bătrânul cu mintea rătăcită şi să aibă grijă de cai.

După ce am înconjurat satul, ne-am aşezat astfel încât săgeţile otrăvite ale indienilor să nu ne poată atinge, dar noi să ne putem folosi armele aşa cum trebuie.

Între timp, se luminase de ziuă. Pentru a termina cât mai repede treaba, mi-a venit ideea de a-i trezi pe săteni printr-un foc de puşcă, dar nu a fost nevoie s-o fac. Dinspre cirezile de vite a venit un strigăt ascuţit şi prelung. Oamenii care le păzeau ne văzuseră şi dăduseră alarma.

De-abia se auzise acel strigăt, când indienii au început să iasă din colibele lor. Au văzut imediat că-i înconjurasem. Femeile şi copiii au prins să ţipe, iar bărbaţii au pus mâna pe arme.

S-a auzit o voce poruncitoare, pesemne vocea căpeteniei şi s-a făcut linişte. Am văzut că bărbaţii s-au strâns laolaltă. Probabil că stăteau la sfat. Apoi am văzut că s-au risipit. Căpetenia le spusese să ne atace.

— Să nu-i lăsăm să se apropie prea mult de noi, ca să nu ne poată nimeri cu săgeţile lor otrăvite! a spus El Viejo Desierto, care se afla chiar lângă mine.

Nici nu a fost nevoie să-i mai răspund, pentru că războinicii Tobas au început deja să tragă şi se pare că gloanţele lor nu dădeau greş. Războinicii Mbocovis au zbughit-o la fugă înapoi, spre sat, luând cu ei şi răniţii.

— Acum ştim cu cine avem de-a face! a spus bătrânul Herbst. Ce urmează? Atacăm satul? Cred că n-ar fi nimerit. Cel mai bine ar fi să trimitem în sat pe unul dintre paznicii pe care i-aţi prins.

— Să mai zăbovim puţin! Poate că trimit ei un sol aici.

Nu am aşteptat în zadar, căci peste puţină vreme am

zărit un războinic roşu, care purta o cârpă albă în vârful unui tub de bambus. Era urmat de câţiva indieni din tribul său. Omul s-a oprit la un moment dat, aşteptând să vadă dacă voiam să stăm de vorbă cu el. I-am făcut un semn cu mâna şi războinicul Mbocovis s-a apropiat împreună cu însoţitorii săi. Solul nu purta nici un fel de arme şi se pare că nu era un laş, fiindcă îţi ţinea fruntea sus, măsurându-se plin de îndrăzneală.

Undeva, în spatele nostru, se afla cârmaciul. Acesta ne-a strigat în germană:

— Nu fiţi aşa de blânzi cu indianul ăsta. El este unul dintre cei care ne-a adus aici şi mie mi s-a părut că era întru totul de acord ca noi să fim ucişi. Trebuie să ştiţi că vorbeşte foarte bine spaniola.

Solul l-a privit pe cârmaci şi s-a speriat. Îl recunoscuse, desigur, pe unul dintre cei care fuseseră prizonieri pe insulă. De altfel, se pare că indianul credea că doar acel prizonier mai scăpase cu viaţă şi şi-a venit foarte repede în fire. Solul nu avea cum să-i vadă şi pe ceilalţi prieteni ai noştri pe care abia îi eliberasem, fiindcă aceştia se aflau destul de departe de noi. Privindu-l drept în ochi pe El Viejo Desierto, indianul l-a întrebat:

— Cine sunteţi voi de îndrăzniţi să ne atacaţi? Noi trăim în pace cu toţi indienii şi cu toţi albii!

— Nu este adevărat! a spus Herbst. Voi sunteţi duşmanii lui Viejo Desierto.

— Nu-l cunosc pe omul despre care vorbeşti. El îşi are sălaşul departe de aici, în satul indienilor Tobas, ai căror prieteni suntem.

— Cu toate astea, războinicii voştri au pornit împotriva lor. Tu spui că trăiţi în pace cu albii şi, totuşi, aţi prins nişte albi şi i-aţi adus aici.

— I-am adus aici pentru că ne-au atacat. Cel de colo, uriaşul care se află acum pe cal, trebuie că a scăpat. Îi vom

lăsa liberi şi pe ceilalţi, imediat ce primim răscumpărarea pentru ei.

— Nu minţi! Nu albii v-au atacat pe voi, ci voi i-aţi atacat pe ei!

— Vina pentru aceste fapte nu-i aparţine decât lui El Sendador. Socotiţi-vă cu el, nu cu noi! Pe noi lăsaţi-ne în pace!

— Vom face aşa cum vom crede de cuviinţă! Unde sunt războinicii?

— Au plecat la vânătoare.

— Şi când se întorc?

— Chiar astăzi, aşa că fiţi cu băgare de seamă. Dacă vă vor găsi aici, sunteţi pierduţi, fiindcă i-aţi rănit pe câţiva dintre ai noştri!

— Noi nu ne temem de ei şi nu ne speriem nici de vorbele tale! Războinici voştri nu sunt la vânătoare şi nu se vor întoarce astăzi. Poate că nu se vor mai întoarce nicicând, fiindcă eu i-am învins!

— Cine sunteţi dumneavoastră? a întrebat indianul, devenind, dintr-o dată mai respectuos.

— Eu sunt El Viejo Desierto, cel pe care indienii au vrut să-l prade. Cineva mi-a spus, însă, ce aveau de gând războinicii Mbocovis şi am izbutit să-i învingem. I-am înconjurat, aşa cum v-am înconjurat pe voi acum şi pentru că noi avem puşti, indienii Mbocovis s-au predat. Dacă nu ar fi făcut-o, i-am fi împuşcat pe toţi.

Indianul s-a înnegrit, a privit în pământ şi, în cele din urmă, a întrebat cu glas sugrumat:

— Dumneavoastră sunteţi El Viejo Desierto?

— Întocmai! Iar indienii care mă însoţesc sunt războinici Tobas.

— Nu cred! Dacă ar veni aici El Viejo Desierto, el nu ar fi însoţit de atât de puţini războinici.

— Ştiam prea bine că nu era nevoie să aduc mai mulţi

războinici cu mine pentru că am aflat de la El Yerno şi de la şeful de trib El Venenoso că aici, în sat nu se află decât patruzeci de războinici Mbocovis.

— El Yerno şi El Venenoso se află la dumneavoastră?

— Amândoi. Nici unul dintre-ai voştri nu ne-a scăpat. Toţi sunt acum în salul nostru, legaţi fedeleş. Ei nu au cum să vă vină în ajutor şi, dacă nu vă predaţi, veţi muri cu toţii.

Se vedea ce impresie făcuseră aceste cuvinte asupra indianului! Acesta a amuţit pentru câteva clipe şi apoi a spus, ameninţător:

— Chiar dacă toate cuvintele pe care le-aţi rostit ar fi adevărate, tot nu ne-am teme de dumneavoastră. Nu ne predăm!

— Atunci, peste un ceas, nici unul dintre voi nu va mai fi în viaţă! Aţi văzut că nu puteţi face nimic împotriva noastră, nici chiar dacă trageţi cu săgeţi otrăvite. În schimb voi nu veţi scăpa de gloanţele noastre!

— Nu aveţi decât să încercaţi să ne împuşcaţi. Ajunge să facem doar un semn şi toţi ostaticii vor fi omorâţi de paznicii de pe insulă. Dacă nu vreţi ca ostaticii să moară, trebuie să faceţi pace cu noi şi să-i lăsaţi liberi pe războinicii noştri.

— Aţi auzit cum vorbeşte? l-am întrebat pe Herbst. Ce bine-mi pare acum că i-am eliberat pe ostatici în timpul nopţii.

— Hm! a mormăit El Viejo Desierto. Toată povestea asta s-ar fi putut termina rău. Spre norocul nostru, le putem spune acum acestor războinici Mbocovis cum stau lucrurile de fapt. Vă rog s-o faceţi chiar dumneavoastră!

Mai întâi l-am privit atent pe sol şi apoi l-am întrebat:

— Pe insulă se mai află ostatici albii? Nu prea cred! Veniţi cu mine până la marginea pădurii! Vreau să vă arăt ceva!

Am ajuns imediat la lizieră şi indienii Mbocovis s-au speriat când i-au văzut pe bătrânul cu mintea rătăcită şi pe

cei trei paznici de pe insulă.

— Priviţi bine în jur! le-am spus eu solului şi însoţitorilor săi. Toţi ostaticii voştri care se aflau aseară pe insulă sunt liberi acum! I-am salvat pe toţi şi i-am adus aici! Cum vreţi să-i ucideţi?

Indienii Mbocovis au privit în jur şi s-au convins că le spusesem numai adevărul.

— Acum ştiţi cum stau lucrurile, le-am zis eu. Întoarceţi-vă în sat şi aşezaţi-vă la sfat! Eu vă cer să vă predaţi. În felul acesta, nu vi se va întâmpla nici un rău. Mai mult decât atât, sunt gata să le redau libertatea războinicilor prinşi de noi. Dacă într-o jumătate de ceas nu vă predaţi, vă vom împuşca pe toţi şi vom da foc satului.

— Señor! Nu se poate să fiţi atât de crud! a strigat solul.

Eu am continuat să-i ameninţ, deşi în adâncul sufletului meu voiam să îi las liberi pe aceşti indieni Mbocovis.

— Asta n-ar fi o dovadă de cruzime, cred că s-ar face dreptate şi aţi primi pedeapsa pe care o meritaţi! Sunteţi nişte hoţi şi nişte ucigaşi. Voi aţi fost tovarăşii lui El Sendador şi aţi făcut tot soiul de mârşăvii la dorinţa lui. El trebuie să moară şi, dacă suntem gata să vă lăsăm viaţa şi să vă redăm libertatea, o facem numai din milă. Plecaţi acum! Nu avem vreme să vorbim de pomană. Soarta voastră se află chiar în mâinile voastre. Trebuie să vă hotărâţi într-o jumătate de ceas.

Indienii au plecat. Cu toţii aveau capetele plecate şi credeam că erau gata sa se predea. I-am văzut cum se adunau în mijlocul satului. Deja, după un sfert de oră solul s-a întors la noi şi ne-a spus că indienii Mbocovis erau gata să se predea, dacă eram gata să le redăm libertatea şi să nu le luăm nimic din ceea ce era al lor.

Nu puteam să îi lăsăm pe indienii Mbocovis liberi, fără a-i pedepsi în nici un fel. I-am spus, aşadar, solului să se întoarcă în sat şi să le spună oamenilor săi că ne vom ţine

de cuvânt şi că în zece minute vom începe să tragem.

Cele zece minute s-au scurs, fără a se întâmpla ceva şi atunci El Viejo Desierto m-a rugat să trag un foc de armă, fără a răni pe nimeni.

— Acest lucru nu ne-ar ajuta la nimic, am spus eu. Ar fi doar o dovadă că nu suntem în stare să-i nimerim. Sunt de părere că ar trebui să rănesc pe cineva.

Am încălecat şi m-am mai apropiat de sat, fiind însă atent să nu mă lovească vreo săgeată otrăvită. Indienii m-au văzut venind. Femeile şi copiii s-au depărtat şi în faţa mea au rămas numai războinicii. Eram bucuros, pentru că nu aş fi vrut să rănesc vreo femeie sau vreun copil. Căpetenia a făcut un pas înainte şi a ridicat mâna în semn că trebuia să mai aştept, fiindcă nu luaseră încă o hotărâre. Am strunit calul şi am dus puşca la ochi. Indianul a ridicat din nou mâna, crezând că nu am înţeles ce voise să-mi spună. Am apăsat pe trăgaci, iar căpetenia a lăsat braţul în jos şi a scos un strigăt.

Pentru câteva clipe, toţi au început să ţipe şi să fugă încoace şi-ncolo. Apoi s-a auzit un glas puternic, poruncitor şi s-a făcut linişte. După aceea, un războinic s-a apropiat de mine, strigând:

— Señor, l-aţi rănit pe şeful de trib la braţ!

— Asta am şi vrut! am răspuns eu. Am dorit numai să-l rănesc! Timpul s-a scurs şi, dacă nu vă predaţi, vă vom ucide, nu ne vom mulţumi numai să vă rănim!

— Ne predăm, señor, ne predăm! Spuneţi-ne numai ce avem de făcut!

— Războinicii voştri vor fi legaţi. Ei trebuie să vină la noi pe rând. Cei care vor avea arme asupra lor vor fi împuşcaţi pe loc. Armele vor fi adunate de către femei şi ne vor fi aduse. Cu cât strângeţi şi aduceţi armele mai repede, cu atât va fi mai bine pentru voi toţi.

Indianul s-a întors repede în sat. Imediat după aceea, s-

au apropiat de noi războinicii. Veneau unul câte unul şi nu aveau arme. Apoi, femeile au adus armele şi le-au dat războinicilor Tobas. Ostaticii au fost lăsaţi în grija câtorva oameni de-ai lui Herbst. Acum satul se afla în mâinile noastre şi nimeni nu ne mai putea sta împotrivă, pentru că şi indienii care păzeau vitele s-au predat.

Era limpede cât de greu cântărea cuvântul lui Viejo Desierto pentru oameni săi. Nici unul dintre indienii Tobas nu a făcut nici cel mai mic rău ostaticilor. Ne-am apropiat mai mult de sat şi câţiva dintre noi au intrat în colibe, pentru a vedea dacă indienii Mbocovis nu ascunseseră arme pe undeva, dar n-au găsit nimic.

Învingătorii trebuiau să-şi primească prada. Indienii Tobas trebuiau răsplătiţi. Problema era ce se înţelegea, de fapt, prin „pradă”. Unii dintre războinicii Tobas ar fi vrut să ia tot ce se găsea în colibele indienilor Mbocovis. Am izbutit cu greu să-i aduc la gânduri mai bune şi ne-am hotărât să luăm ca pradă vitele şi tot ceea ce se găsea în *Casa de nuestro señor.*

Când am pătruns în locuinţa lui El Sendador, am văzut că era plină ochi cu tot soiul de lucruri furate. Am găsit şi armele tovarăşilor mei. Am luat tot ceea ce se găsea acolo. Indienii au mai căutat prin casa lui Sabuco, dar nu au găsit comori ascunse sau altceva care să aducă dovezi noi în legătură cu fărădelegile pe care le dusese la bun sfârşit bătrâna călăuză.

Şi totuşi, s-a găsit ceva mai deosebit! Un sac din piele, în care Sabuco pusese separat, în mici pacheţele, banii pe care îi luase de la fratele Hilario, de la Turnerstick, de la cârmaci, de la Monteso şi de la *yerbateros.* Tot în acel sac din piele se aflau şi banii lui Parduña şi ai fiului său, precum şi banii, deloc puţini, pe care Adolf Horn îi obţinuse din vânzări. Acum nu mai exista nici o bănuială în ceea ce-l privea pe Horn, iar bătrânul Herbst i-a strâns mâna cu mult

drag şi cu regretul de a-l fi bănuit pe nedrept de furt. Am sperat că voi găsi aici înscrisul şi hărţile, numai că El Sendador fusese atât de deştept încât să nu lase nişte lucruri atât de valoroase în coliba sa din satul indienilor Mbocovis.

Nu mă voi opri asupra celor ce s-au mai petrecut în sat. Voi spune doar că, atunci când ne-am despărţit, l-am rugat pe Herbst să se poarte cu indienii Mbocovis cu multă blândeţe. Apoi ne-am luat rămas bun unii de la alţii şi am pornit pe drumul lung pe care-l aveam de parcurs până-n Pampa de Las Salinas. Noi, albii, eram însoţiţi de zece dintre cei mai destoinici războinici Tobas.

Capitolul XV – La drum!

Pampa de Las Salinas aparţine de Bolivia. Locuitorii de aici împart Anzii în mai multe regiuni, în funcţie de înălţime.

Prima regiune se întinde din Pampa până la o înălţime de l600 de metri şi este numită „Yungas”. Aici stăpâneşte clima tropicală. Peste tot se zăresc păduri de nepătruns, care sunt traversate şi separate, din loc în loc, de aşa-numitele „Pajonelas”, pajişti întinse, cu iarbă deasă. Fauna este foarte bogată. Poţi vedea stoluri întregi de papagali şi de păsări colibri. Poţi întâlni la tot pasul lilieci, maimuţe şi jaguari, iar în fiecare zi poţi avea surpriza de a da nas în nas cu puma.

Cea de-a doua regiune este numită „Medio Yungas” şi ajunge până la 3000 de metri. Aici clima este temperată.

Urmează apoi regiunea pe care locuitorii Boliviei o numesc „Cabeceras de los valles”, care ajunge până la 3300 de metri şi este tăiată de văi adânci, ferite de vânt.

Mai sus, pe la 3900 de metri, se află „Puna”. Aici aerul este deosebit de uscat şi de rece. De aceea, în „Puna” nu cresc decât arbuşti pitici, cum ar fi mirtul sau dafinul.

Urmează apoi „Puna brava”, un ţinut în care bat vânturi reci şi puternice, atât de puternice încât, chiar şi vara, spulberă zăpada şi pun în primejdie viaţa drumeţului pe care îl surprind pe crestele munţilor. În „Puna brava”, oamenii vin numai pentru că ţinutul are zăcăminte şi pentru că pot umbla prin trecătorile care se află aici la tot pasul.

Nu trebuie să se creadă că toate aceste regiuni despre care am vorbit curg lin, una din alta. Ele sunt tăiate, ici, colo, de văi adânci şi înspăimântătoare.

Trecuse mai bine de o lună de când pornisem din Laguna de Los Bambús. Ajunsesem în Bolivia. Am înaintat prin

teritoriile mai multor triburi indiene, dar am avut mare grijă să nu le apărem în cale. În schimb, am trecut prin aşezările indienilor Tobas, de care am fost găzduiţi cum nu se poate mai bine. Atunci am văzut ce bine era că El Viejo Desierto se gândise să ne dea zece dintre oamenii săi care să ne însoţească.

Deşi trecuse atâta vreme de când pornisem la drum, nu izbutisem să dăm de urma lui El Sendador nici măcar o dată. Nu era de mirare că se întâmplase aşa, pentru că, în timp ce noi treceam prin satele indienilor Tobas şi făceam tot ce ne stătea în putere pentru a nu da ochii cu indienii Chiriguanos, în cazul lui El Sendador lucrurile se petreceau tocmai invers.

Se împliniseră trei zile de când plecasem dintr-o aşezare a indienilor Tobas. Câţiva războinici ai locului o porniseră spre Pampa de Las Salinas ca să vâneze şinşila. Trăgeam nădejdea să-i întâlnim pe aceşti războinici şi căutam urmele lor.

Ne aflam în „Puna”. Nicăieri nu se zărea nici măcar un fir de iarbă, nicăieri nu se auzea susurul vreunui izvor. Bieţii noştri cai erau foarte însetaţi. De patru săptămâni, animalele ne slujiseră cum putuseră mai bine, chiar peste puterile lor. Acum, erau foarte obosite şi abia mergeau. Calul nu parcurge cu uşurinţa drumurile care trec prin Anzi. Aici, pe înălţimi, catârul este mai rezistent deci calul. Spre norocul nostru, nu trebuia să ajungem în „Puna brava”.

Pena se simţea „ca acasă”. Cunoştea fiecare vârf de munte, fiecare vale, fiecare stâncă. Ne-a asigurat că vom găsi apă chiar în ziua aceea şi că a doua zi vom ajunge în Pampa de Las Salinas.

Şi Gomarra cunoştea bine locurile şi i-a dat dreptate lui Pena. Ne aflam, într-adevăr, destul de aproape de Pampa de Las Salinas. Gomarra ajunsese în „Puna” pe un alt drum, mult mai uşor. Noi am ales drumul care era mai lung şi mai

greu, pentru a nu fi zăriţi de nimeni. Am pătruns într-o vale care curgea mai întâi lin şi apoi foarte abrupt. Am descălecat şi am apucat caii de dârlogi. Din această vale trebuia să ajungem la o trecătoare, iar, de acolo, în Pampa.

— Mai avem de mers numai o oră! a spus Pena. O să găsim apă şi atunci caii îşi vor putea astâmpăra setea.

Nu mai aveam nici alimente şi acest lucru nu era deloc îmbucurător. S-ar fi putut să ne vedem nevoiţi să răbdăm de foame, pentru că lama este un animal care nu poate fi vânat foarte uşor.

Am intrat în trecătoare. Pena şi Gomarra mergeau în frunte, căci acum erau călăuzele noastre. Apoi urmau ceilalţi prieteni ai mei, iar eu, împreună cu fratele Hilario, veneam după toţi.

Deodată, am zărit o pată şi am coborât de pe cal pentru a vedea mai bine despre ce era vorba. Pata era roşie.

— Asta-i o urmă de sânge, i-am zis eu călugărului. Ce spuneţi? Părintele a privit pata şi a dat din cap, spunând:

— Nu cred că-i sânge, pentru că sângele este mai întunecat la culoare.

— Nu sânge de om, dar poate că s-a scurs dintr-o bucată de carne. Pata nu s-a uscat pentru că aici este umed şi soarele nu este destul de puternic pentru a o usca. Cred că cineva a trecut prin aceste locuri acum două ceasuri.

— Un drumeţ aici, în inima muntelui?

— Se poate, deşi nu prea cred să fie vorba despre un călător singuratic. Dacă vrei să străbaţi munţii, nu se cuvine să porneşti la drum singur.

— Dar cine a spus că acel călător era singur?

— Nimeni. De altfel, nu asta trebuie să ne îngrijoreze. Să ne întrebăm mai întâi dacă a luat-o în sus şi se află în faţa noastră, sau în jos şi se îndreaptă spre noi. Dacă se află înaintea noastră, nu trebuie să ne facem griji, însă, dacă se îndreaptă spre noi, trebuie să fim cu mare băgare de

seamă.

Trecătoarea era foarte îngustă şi mi-a fost foarte greu să ajung lângă Pena.

— Iată, am găsit o urmă. Eu zic că-i sânge! i-am spus eu tovarăşului meu.

— Pentru a zări această urmă îţi trebuie ochi de vultur sau imaginaţie bogată. Dacă ar fi fost sânge, pata ar fi fost mai întunecată.

— N-am zis că-i sânge de om. Cred că este mai curând vorba de sânge care s-a scurs dintr-o bucată de carne. Un om a trecut pe aici acum două ceasuri, omul mergea pe jos.

— De unde ştiţi?

— Ştiu pentru că văd unde se află pata. Dacă drumeţul ar fi fost călare, animalul vânat ar fi fost legat de şa şi atunci sângele ar fi picurat undeva, mai sus. Omul nostru a mers pe jos şi a aşezat animalul răpus pe umăr. Când a făcut cotul aici, în trecătoare, a şters stânca, fără să vrea, cu vânatul pe care-l purta pe umăr.

— Să zicem că aveţi dreptate. Ce însemnătate ar avea toate acestea pentru noi?

— Una mare! Omul cu pricina este indian. A jupuit animalul pe care l-a vânat. Niciun alb nu face asta, pentru că nu are nevoie şi pentru că, dacă ar jupui animalul vânat, s-ar murdări. La un vânat nejupuit, carnea ţine mult mai mult. Un indian care duce în spate un animal destul de mare, pe care tocmai l-a vânat, îmi dă, desigur, de bănuit.

— De ce?

— Pentru că nu este singur. Un indian singur, care vânează, va lua din animalul vânat numai atâta carne câtă îi trebuie lui. El nu se va osteni nicicând să-l care în spate întreg, aşa, doar pentru sine.

— Pe toţi dracii! Dacă mă gândesc la pata asta, acum, după ce mi-aţi spus care este părerea dumneavoastră, mă faceţi să cred că aveţi dreptate. Se poate oare ca El

Sendador să se afle undeva înaintea noastră, împreună cu o ceata de indieni Chiriguanos?

— Cred că da.

— Asta înseamnă că el ne aşteaptă undeva, în Pampa de Las Salinas şi îşi trimite indienii la vânătoare, ca să nu rabde de foame.

— Se prea poate, dar cred că omul cu pricina nu face parte din ceata lui El Sendador, fiindcă Pampa de Las Salinas se află destul de departe de aici. Niciun om nu se îndepărtează prea mult, atunci când trebuie să vâneze pentru sine şi pentru tovarăşii săi.

— Aveţi dreptate! a spus Pena. Probabil, El Sendador nici nu a ajun în Pampa de Las Salinas şi este chiar mai aproape de noi decât ne-am închipui.

— Se poate ca indianul nostru să fie un Tobas.

— Aşa este! Oricum, trebuie să fim cu mare băgare de seamă. Să plecăm de aici cât mai repede, ca să lăsăm în urmă trecătoarea asta îngustă!

Am dat pinteni cailor şi am ajuns la apa despre care vorbise Pena şi care se prăvălea printre stânci.

— Asta este de fapt o cascadă! am zis eu. Cade de sus, cu mult zgomot!

— Cu foarte mult zgomot.

— Asta-i foarte bine, pentru că nu se va auzi tropotul cailor noştri.

— Cine nu trebuie să ne-audă?

— Indianul care a vânat sau poate chiar oamenii pentru care a vânat. Tovarăşii noştri trebuie să înainteze cât mai repede. Noi vom porni prin împrejurimi ca să vedem ce se petrece pe-aici.

Am pornit la trap. Drumul cotea când spre stânga, când spre dreapta, aşa că nu aveam cum afla dacă cineva era înaintea noastră. Pena mi-a spus că poteca se va lărgi imediat ce vom zări în faţa noastră cascada.

Am auzit foarte curând zgomotul pe care apa îl făcea în cădere. Căldarea prin care trecusem s-a deschis şi am zărit un alt drum, care ducea în sus, chiar spre locul din care se rostogoleau apele cascadei.

Peisajul era nemaipomenit, numai că acum nu aveam timp să admir frumuseţile din jur. Privirile mi s-au oprit imediat asupra unui indian, întins pe iarbă. Omul era întors cu spatele spre noi. Lângă el se afla un animal jupuit, probabil o lamă. Războinicul îşi lăsase puşca la o distanţă de câţiva metri.

— Aţi avut dreptate. Aţi văzut numaidecât despre ce fel de urmă era vorba! a spus Pena. Lucrurile stau, într-adevăr, aşa cum aţi crezut dumneavoastră!

— Omul este cu totul nepăsător. Doarme şi visează! Ce departe şi-a lăsat puşca!

— Ce facem cu el? m-a întrebat Pena.

— Îl luăm ostatic, bineînţeles!

— Cine se va ocupa de el, dumneavoastră, sau eu?

— Lăsaţi-l în seama mea! Vă rog să aveţi grijă de calul meu şi să mă urmaţi, imediat ce vă voi face semn cu mâna.

Am descălecat şi am luat-o prin iarbă. Covorul verde pe care îşi aşternuse pătura era atât de moale, încât paşii mei nu s-ar fi auzit, nici dacă apele cascadei nu ar fi făcut destul zgomot pentru a nu se desluşi nimic altceva în jur. M-am apropiat încet, încet de peretele stâncos. Apoi i-am luat puşca şi am tras cocoşul. Omul nu pusese fitil. M-am aplecat asupra războinicului pentru a-i zări mai bine faţa. Indianul era atât de obosit, încât nici măcar nu a deschis ochii, părea să aibă în jur de cincizeci de ani, era îmbrăcat sărăcăcios, avea o pălărie de pai cu boruri largi şi era încins cu un brâu, în care se afla un cuţit.

Am îngenuncheat lângă el, l-am apucat cu stânga de gât, i-am apăsat capul în pământ, iar cu dreapta i-am luat cuţitul de la brâu şi i-am pus genunchiul în spate. Indianul

s-a trezit şi am putut vedea după mişcarea buzelor lui că striga. Glasul nu i se auzea, pentru că era acoperit de zgomotul cascadei. Eram pregătit să mă lupt cu el, dar indianul nici nu se gândea măcar să facă vreo mişcare. M-am ridicat în picioare, l-am apucat cu o mână de gât şi cu cealaltă de piept. Apoi l-am târât în râpa în care mă aştepta Pena.

— Aţi terminat repede treaba! a spus Pena, în germană. Omul ăsta are nişte priviri de parcă a fost lovit de trăsnet.

— E speriat! Priviţi-l cum tremură! E speriat!

— E un războinic Chiriguanos?

— O să aflăm numaidecât. Întrebaţi-l, vă rog! Dumneavoastră cunoaşteţi graiurile indienilor mai bine decât mine.

— Poate că înţelege spaniola.

— Posibil, pentru că un indian care pleacă la vânătoare se poate aştepta să se întâlnească cu alţi oameni, cu care să fie nevoit să vorbească. S-ar putea sa ştie spaniola.

— Atunci vorbiţi dumneavoastră cu el!

Aş fi vrut să-i îndeplinesc dorinţa, dar nu am putut, fiindcă s-au apropiat de noi tovarăşii noştri. Cu toţii i-au aruncat ostaticului meu nişte priviri de parca ai fi vrut să-l înghită chiar atunci, pe loc. Văzându-se înconjurat de aşa oameni „prietenoşi”, indianul a întrebat, în spaniolă:

— Señor, ce aveţi cu mine? Ce v-am făcut eu?

— Până acum n-ai făcut nimic rău şi vom vedea într-o clipă dacă eşti prietenul, sau duşmanul nostru. Printre războinicii cărui trib te numeri tu? Eşti un indian Tobas sau Chiriguanos?

— Eu sunt din tribul Aymara şi trăiesc în pace cu albii.

— Cine sunt cei ce te însoţesc pe aceste meleaguri?

— Sunt singur.

— Oho! Nu minţi! Dacă vrei să ne duci de nas, ne vei face să credem că ne eşti duşman! Vorbeşte!

Spunând aceasta, îl strângeam destul de tare de ceafă. Indianul, care abia se mai ţinea pe picioare, a strigat:

— Sunt prietenul dumneavoastră! Sunt prietenul dumneavoastră! Credeţi-mă. Daţi-mi drumul!

— N-am să-ţi dau drumul decât după ce vei fi spus adevărul! Vorbeşte! Cine sunt cei ce te însoţesc?

— Sunt aici împreună cu cinci războinici Aymara.

— Ce faceţi aici?

— Vânăm lama. Aţi văzut doar că lângă mine se află o lama jupuită.

— Eşti un prost şi, prin cuvintele pe care le-ai rostit acum, mi-ai dovedit ca nu este aşa. Nu cred eu că aţi pornit la vânătoare. Voi sunteţi aici pentru cu totul altceva. Dacă vânaţi toţi şase, înseamnă ca vă trebuie carne, nu glumă. Mai trebuie să ai şi alţi tovarăşi! Ai minţit şi acum îţi vei primi răsplata! S-a terminat cu tine!

Am scos cuţitul şi m-am prefăcut că vreau să-l înjunghii. Ostaticul a ridicat imediat mâinile şi a spus cu glas rugător:

— Nu mă ucideţi, señor, nu mă ucideţi! Vă voi spune adevărul, deşi nu am voie să spun nimic!

I-am dat drumul războinicului, dar m-am aşezat cu faţa spre el şi am continuat să ţin cuţitul în mână, zicându-i:

— Ai noroc de data asta! Dacă te hotărai numai o clipă mai târziu, aveai acum cuţitul în piept!

— Mă aflu aici împreună cu cinci războinici din tribul meu. Am pornit la vânătoare de vizoni. Pentru blănurile lor putem căpăta bani buni! Am întâlnit pe drum nişte oameni care ne-au tocmit să vânăm pentru ei.

— Ce făceau acei oameni?

— Nimic!

— Da, ai dreptate! i-am spus eu ostaticului. A aştepta pe cineva înseamnă, într-adevăr, a nu face nimic! Căci aşteptau pe cineva în Pampa de Las Salinas, pe malul lacului sărat, nu-i aşa?

— Da.
— Îi cunoşti?
— Asta n-am voie să spun!
— Atunci am să te fac eu să spui! Gândeşte-te că te afli între viaţă şi moarte!
Până atunci indianul se uitase doar la mine. Acum, însă, a privit în jur şi şi-a dat seama cu cine avea de-a face. Apoi a exclamat:
— Cerule! Am nimerit chiar în mâinile oamenilor care nu trebuiau să ne vadă! Aceşti indieni fac parte din tribul Tobas?
— Da.
— Vreţi să ajungeţi împreună cu ei în Pampa de Las Salinas pentru a-l prăda pe El Sendador?
— Nu! i-am răspuns eu, râzând. El Sendador ţi-a spus cumva că am fi nişte hoţi?
— Nu ştiu dacă despre dumneavoastră vorbea. Ba da! Despre dumneavoastră, pentru că ne-a spus mie şi tovarăşilor mei cum arătaţi! Sunt, într-adevăr, pierdut!
— El Sendador v-a minţit pe voi toţi! Nu de noi, ci de el trebuie să vă fie teamă! Noi suntem oameni cinstiţi!
— Dumneavoastră sunteţi duşmanii lui El Sendador?
— Da. El este un nemernic. Cel mai mare nemernic din câţi trăiesc pe acest pământ. Vrem să îi venim de hac! Cine îl ajută pe El Sendador va fi pedepsit odată cu el!
— Señor, n-am ştiut că El Sendador este un om rău. Îl slujesc numai pentru că mă plăteşte. Nu am nici o altă treabă cu el.
— Şi cu toate astea, n-ai vrut să spui adevărul.
— Nu ştiu ce să fac! El Sendador este un bărbat vestit! Se va răzbuna pe mine dacă îl voi trăda. Ne-a spus că sunteţi hoţi şi eu am crezut în cuvintele sale.
I l-am arătat indianului pe călugăr şi i-am spus:
— Priveşte-l pe acest om. Uită-te la veşmintele lui. Omul

pe care ţi-l arăt este fratele Jaguar. Crezi cumva că fratele Jaguar ar putea fi hoţ?

— Fratele Jaguar? a întrebat indianul, luminându-se la faţă. De fratele Jaguar am auzit. Dacă acest om este, într-adevăr, fratele Jaguar, nu trebuie să mă tem de dumneavoastră, ci trebuie să cred tot ce-mi spuneţi.

— Ai fi bine să ne crezi, pentru că astfel nu vei avea aceeaşi soartă cu El Sendador! Dacă eşti gata să ne slujeşti, o să uităm că l-ai ajutat. Ba mai mult, îţi vom da tot atâţia bani câţi ţi-a făgăduit el.

— Dacă aşa stau lucrurile, señor, atunci sunt gata să vă slujesc. Dumneavoastră nu arătaţi ca un hoţ sau ca un ucigaş şi noi, indienii Aymara, ne înţelegem mult mai bine cu războinicii Tobas, decât cu cei din tribul Chiriguanos.

— Prea bine! N-are să-ţi pară rău că te-ai hotărât să ne ajuţi. Uite, ca să-ţi dovedesc cine este cinstit şi cine este nemernic, am să-ţi spun pentru ce îl căutăm pe El Sendador.

I-am povestit războinicului, în câteva cuvinte, ceea ce se întâmplase. Poate că în alte împrejurări nu aş fi făcut-o, dar voiam foarte mult să-l câştig pe acest Aymara de partea noastră. Voiam să ne slujească trup şi suflet. Indianul m-a ascultat cu multă atenţie şi, după ce am terminat, m-a întrebat, mirat:

— O astfel de lepădătură este acest om? Cine s-ar fi gândit la aşa ceva! Señor am să vă stau alături! Nu mă mai întorc la el! Am să le spun şi tovarăşilor mei cum stau lucrurile şi ei mă vor urma numaidecât şi vi se vor alătura! Am să viu aici cu cei cinci tovarăşi ai mei!

— Stai, stai! Nu aşa! Trebuie să ştim mai întâi unde se află El Sendador şi ce capcană ne întinde.

— Asta pot să vă spun chiar acum. Alături de el se află şaizeci de războinici Chiriguanos.

— Cum? Aşa de mulţi?

— Da. Poate că ar fi mai bine să faceţi chiar acum cale-ntoarsă şi să nu vă măsuraţi cu el.

— Nu am face aşa ceva. Chiar dacă ar avea lângă sine mai mulţi războinici Chiriguanos, tot am pune mâna pe el. Nu ne este teamă nici de el, nici de indienii lui. Unde se află acum?

— Pe malul lacului.

— Ce om fără minte! Am auzit că lacul s-ar afla la şes, aşadar, ar trebui să-i zărim pe el şi pe oamenii săi imediat ce ajungem pe culme.

— Oh, nu! A avut grijă să nu-l vedeţi până când nu vă veţi afla în mâna lui! Se poate ajunge pe malul lacului din trei părţi. El Sendador a pus oameni strajă peste tot şi aceşti oameni îi vor spune când vă veţi apropia de tabăra lor.

— Dacă mergem înainte pe drumul pe care ne aflăm acum, întâlnim o iscoadă de-a lui El Sendador?

— Două, fiindcă a avut grijă să trimită şase iscoade, care să fie numai ochi şi urechi.

— Iscoadele astea sunt departe de Pampa de Las Salinas? Unde se află ele? Știi?

— Da. Ştiu unde se află fiecare dintre iscoade. Cei doi războinici, care trebuie să vadă ce se petrece pe drumul ăsta, stau de veghe pe o culme aflată la depărtare de-un ceas de Pampa. Oamenii lui El Sendador ne pot zări deja când ne aflăm la două ceasuri depărtare de ei.

— Asta înseamnă că El Sendador are timp trei ore pentru a se pregăti să ne întâmpine aşa cum se cuvine. Voia să ne aştepte chiar la malul lacului, sau avea de gând să ne atace mai devreme?

— Voia să vă atace înainte ca dumneavoastră să ajungeţi lângă lac. V-ar fi ucis pe toţi atât de repede, că nici n-aţi fi avut timp să vă daţi seama bine ce vi se întâmplă, fiindcă v-aţi fi speriat.

— Poate că El Sendador ar fi terminat foarte repede cu noi, numai că noi nu suntem nişte oameni care se sperie chiar atât de lesne! Oricum, n-am fi căzut în capcana pe care ne-o întindea! Ne bucurăm că te-am întâlnit şi ni se umple inima de mulţumire când auzim că ar fi trebuit să plecăm imediat pe lumea cealaltă.

— Într-o clipă aţi fi fost morţi cu toţii! Numai unul trebuia să rămână în viaţă şi acela sunteţi dumneavoastră. El Sendador le-a poruncit războinicilor săi să nu vă facă nici un rău. Indienii Chiriguanos trebuiau să vă rănească numai şi asta doar dacă aţi fi încercat să fugiţi.

— Ce frumos din partea lui! Mă bucură ce aud! Cred însă că tovarăşii mei nu se bucură atât de mult! Ştii cumva de ce eu trebuia să rămân în viaţă?

— Asta vă putem spune şi noi, fără să ne gândim prea mult! a zis Pena. Noi nu-i puteam aduce nici un folos, aşa că s-a gândit să ne ucidă! Dumneavoastră trebuia să citiţi înscrisul şi să descifraţi hărţile. După ce l-aţi fi ajutat, v-ar fi ucis desigur!

— Dacă aşa ar fi stat lucrurile, vreau să vă spun că i-aş fi încurcat socotelile, chiar dacă aş fi fost în stare să dezleg tainele hărţilor şi înscrisului pe care le are asupra sa, tot nu i-aş fi spus cine ştie ce, decât după ce m-aş fi simţit în siguranţă.

— Se prea poate, dar nu asta mă frământă pe mine. Acum ştiu că voia să ne omoare şi nimeni şi nimic nu mă mai poate împiedica să îl ucid pe acest om. Imediat ce-mi apare în faţă, am să-l împuşc!

— Nu veţi face nimic! a strigat Gomarra. Eu sunt cel ce are tot dreptul să se răzbune pe El Sendador.

— Nu vă mai certaţi! am spus eu. Cel ce îndrăzneşte să-l ucidă pe nemernic va avea de-a face cu mine! În ceea ce vă priveşte pe dumneavoastră, señor Gomarra, nu vă voi împiedica să vă răzbunaţi, dar o veţi face numai după ce

hărţile şi înscrisul se vor afla în mâinile mele! Mai avem însă destulă vreme pentru a ne hotărî ce trebuie să facem. Deocamdată trebuie să ne străduim să punem mâna pe el şi pe oamenii săi. Şi-au aşezat tabăra aşa cum se cuvine? l-am întrebat pe războinicul Aymara.

— Nu.

— Au cai?

— Nu. Lacul e tot numai sare. În apropierea lui nu creşte nici măcar un fir de iarbă. El Sendador a poruncit ca animalele să fie duse într-un loc în care este iarbă din belşug.

— Locul despre care vorbeşti este departe de lac?

— De la lacul sărat mergi cam un ceas până ajungi acolo. Doi războinici Chiriguanos păzesc cu străşnicie caii.

— Acum spune-ne cum arată locul unde se află El Sendador!

Indianul mi-a îndeplinit dorinţa şi, după ce a terminat, Gomarra a izbucnit:

— Nu e deloc departe de locul în care-a îngropat sticla! Sticla în care-a băgat înscrisul şi hărţile!

— Locul unde se află îngropată sticla? am întrebat eu. Hm! Cred că a avut grija să o dezgroape şi să o îngroape în altă parte! Ce păcat că n-am pornit mai devreme pe urmele lui El Sendador! Am făcut un ocol, atunci când ne-am îndreptat spre Laguna de Los Bambús. El Sendador a avut destulă vreme pentru a ajunge la indienii Chiriguanos. A făcut rost de cai. Acum are un avantaj asupra noastră.

— Credeţi? a întrebat fratele Hilario. Eu unul nu sunt de părere că lucrurile stau atât de rău. Acum, El Sendador are mai mulţi oameni decât noi, dar poate izbutim să-i găsim pe indienii Tobas care au pornit la vânătoare. Astfel, nu trebuie să ne mai pese câţi războinici are cu sine Sabuco. Chiar dacă nu izbutim să le dăm de urmă, ajunge să le gonim caii şi atunci nu vor mai putea întreprinde nimic

împotriva noastră.

— Nu mă gândeam la oamenii lui El Sendador. Chiar dacă l-am prinde pe el şi pe toţi oamenii săi, tot nu ne-ar fi de nici un folos, pentru că ar trebui sa ne spună unde a ascuns înscrisul şi hărţile. Din cauza asta ar avea un avantaj asupra noastră şi va şti să tragă foloase de pe urma acestui avantaj. Trebuie să ne gândim la un şiretlic! Cred că a dezgropat sticla pentru a o îngropa apoi în altă parte. Poate că putem găsi nişte urme care să ne ducă la locul în care se află acum sticla cu pricina. Ai fi bine dacă am putea afla de câtă vreme se află el în Pampas de Las Salinas.

— De alaltăieri! a spus războinicul Aymara. Cu o zi înainte de a ajunge în Pampa, l-am întâlnit noi şi el ne-a cerut să-l însoţim până la malul lacului.

— Asta nu-i deloc rău! A trebuit să plecaţi imediat la vânătoare?

— Da.

— Şi n-ai avut vreme să vezi ce făcea El Sendador?

— Nu.

— Nu ai văzut nimic deosebit?

— Nu… ba da! El Sendador a plecat în timpul nopţii şi s-a întors în tabăra noastră numai în zori!

— Tocmai amănuntul ăsta este foarte important pentru noi. A plecat pentru a ascunde sticla în altă parte. Cât mai avem până-n Pampa?

Indianul şi-a făcut socoteala şi apoi mi-a răspuns la întrebare. Pena şi Gomarra erau de aceeaşi părere cu indianul. Nu am mai stat mult pe gânduri şi am pus la cale un plan. Mai întâi, am dus caii la cascadă. Acolo aveau apă şi hrană din belşug. După ce caii s-au odihnit, am pornit din nou la drum. Fratele Hilario a vorbit cu indianul Aymara, asta pentru că nu poţi avea întotdeauna încredere în indieni. După o vreme, călugărul s-a apropiat de mine şi mi-a spus că indianul era cinstit. Pentru a mă lămuri dacă era,

într-adevăr, aşa cum spusese călugărul, i-am cerut războinicului Aymara să-mi descrie drumul pe care-l mai aveam de parcurs. Indianul mi-a dat o sumedenie de amănunte, iar Pena şi Gomarra, care cunoşteau bine locurile, mi-au spus că războinicul roşu nu minţise. Deşi convins că indianul era de încredere, continuam să stau cu ochii pe el.

Caii erau destul de obosiţi, dar ne-am continuat drumul pe tot timpul zilei şi chiar pe timpul nopţii. Ne-am oprit când războinicul Aymara ne-a spus că doi dintre oamenii lui El Sendador se aflau pe-aproape.

Drumul continua pe pantă unui deal, în vârful căruia se găseau cei doi indieni Chiriguanos care făceau de strajă. Trebuia neapărat să ajungem la ei, numai că drumul era plin de pietriş şi nu trebuia să facem nici un zgomot.

Mi-am propus să ajung pe culmea dealului. Nu l-am luat cu mine decât pe cârmaci şi asta pentru că el era foarte puternic.

Ne-am descălţat şi am lăsat puştile în grija tovarăşilor noştri, luând cu noi câteva curele.

Ne-am croit drum prin întuneric. Pe măsură ce ajungeam mai sus, ne puteam bucura din ce în ce mai mult de lumina stelelor care împânzeau cerul. Călcam cu atâta băgare de seamă, încât nici măcar nu ne auzeam unul pe altul. După o jumătate de ceas, am ajuns sus şi am zărit două blocuri de piatră în apropierea cărora trăgeam nădejde să le găsim pe cele două iscoade ale lui Sabuco.

— Întindeţi-vă la pământ! i-am şoptit eu cârmaciului. De-aici încolo trebuie să ne târâm!

— Încotro o luăm? Ocolim pietroaiele astea? M-a întrebat uriaşul.

— Cred că indienii sunt destul de aproape de noi, pentru că trebuie să vadă cine vine pe drum. Ţineţi-vă după mine!

Am înaintat cu grijă şi, nu după multă vreme, am auzit un

zgomot asemănător celui pe care-l face un ferăstrău atunci când este folosit la tăiatul unui copac gros. Şi cârmaciul a auzit zgomotul cu pricina, pentru că mi-a şoptit:

— Unul dintre indieni doarme! Sforăie! E chiar în faţa noastră!

— Să ne continuăm drumul!

Ne-am târât încet, încet şi, după o vreme, am văzut înaintea noastră două movile. Indienii obosiseră şi, chinuiţi de frig, se înveliseră în pături, se îndesaseră unul într-altul şi dormeau.

— Pregătiţi-vă curelele! i-am şoptit eu cârmaciului. Eu mă ocup de cel din stânga, dumneavoastră să aveţi grijă de cel din dreapta! Trebuie să-i legăm atât de repede, încât să nu apuce să-şi dea seama ce se petrece cu ei! Haideţi!

Indienii se zbăteau în păturile lor ca nişte fluturi prinşi în plase. Am băgat două degete-n gură şi am fluierat. Era tocmai semnalul pe care tovarăşii noştri urmau să-l audă pentru a şti că trebuiau să pornească după noi. Într-un sfert de ceas, eram împreună. Trebuia să poposim pe deal până se va fi luminat de ziuă. Pe cei doi indieni Chiriguanos i-am lăsat în păturile lor, pentru că nu aveau cum să se sufoce.

Imediat ce s-a luminat de ziuă, le-am desfăcut legăturile. Cele două iscoade ne-au privit cu ochi mari, cu atât mai mult cu cât alături de noi se afla războinicul Aymara, căruia au început să-i pună tot soiul de întrebări. Războinicul Aymara le-a răspuns, dar eu n-am priceput nimic. Indieni Chiriguanos au închis în cele din urmă ochii şi s-au întins în iarbă. Cei doi realizaseră că nu aveau cum să scape din mâinile noastre şi atunci se împăcaseră cu acest gând. Nu le-am pus nici un fel de întrebări, pentru că nu speram să aflăm mare lucru.

După ce s-a mai luminat, ne-am dat seama că din vârful dealului se putea zări totul până departe. Apoi, războinicul Aymara ne-a arătat două dealuri pe lângă care era foarte

bine că trecusem în timpul nopţii, căci, la lumina zilei, iscoadele care se aflau acolo, ne-ar fi zărit cu siguranţă.

— Încotro o luăm? Ocolim pietroaiele astea? M-a întrebat uriaşul.

Războinicii Chiriguanos erau înarmaţi cu arcuri şi cu săgeţi, numai că vârfurile săgeţilor lor nu erau otrăvite. Am coborât pe coama dealului şi am găsit şi caii indienilor, lăsaţi acolo pentru a paşte iarba deasă ce creştea din belşug.

Ar fi trebuit să mergem înainte. Am zărit însă o cărare care şerpuia spre dreapta şi părea că ajunge până în munţi. Tocmai voiam să întreb încotro duce când am zărit un călăreţ care a apărut pentru o clipă, pentru ca apoi să dispară la fel de repede precum venise. Cine era oare acel călăreţ? Un indian, fără îndoială! Dar din ce trib făcea parte? Era singur, sau era însoţit de mai mulţi războinici care îl aşteptau undeva?

Stăteam cu ochii-n patru. Aşteptam. După o vreme, am zărit capetele a doi războinici, dincolo de culmea care se ridica în dreapta noastră.

M-am gândit din nou cât de bine era că El Viejo Desierto le poruncise unor războinici de-ai săi să ne însoţească. Unul dintre aceştia a încălecat şi ne-a spus:

— Războinicii Chiriguanos sunt lângă lac. Războinicii care sunt în dreapta noastră sunt din tribul Tobas. Mă duc să stau de vorbă cu ei.

Războinicul Tobas a luat-o spre dreapta şi cei doi de pe culme i-au ieşit înainte.

— Sunt Tobas! a exclamat unul dintre războinicii bătrânului Herbst. Acum totul va fi bine!

Indienii au ieşit, într-adevăr, din ascunzătoarea lor. Se îndreptau spre noi în şir indian. Nou veniţii au fost întâmpinaţi cu multă bucurie de indienii care se aflau în tovărăşia noastră.

Războinicii care ni se alăturaseră erau gata să ne ajute. Această dorinţă se datora nu numai faptului că erau Tobas,

dar şi aceluia că ei spuneau că-i ferisem de o mare primejdie. Dacă nu ar fi aflat de la noi că lângă lac se aflau indienii Chiriguanos, ar fi fost nevoiţi să-i înfrunte şi lucrurile nu s-ar fi terminat cu bine pentru indienii Tobas. Cei care ni s-au alăturat aveau alimente din belşug şi acest lucru nu putea decât să ne bucure.

Ne-am continuat drumul, însoţiţi acum de mai mulţi războinici Tobas. Am pornit-o împreună cu Pena înaintea tovarăşilor noştri, pentru a putea şti din vreme dacă nu ne pândea vreo primejdie. Această măsură de precauţie s-a dovedit a fi cât se poate de folositoare. La un moment dat, drumul s-a îngustai atât de mult, încât nu puteau trece, unul lângă altul, mai mult de trei oameni. Am auzit înaintea noastră nişte glasuri, ne-am întors puţin din drum, ne-am ascuns în dosul unei stânci şi am aşteptat. Cei pe care-i auzisem vorbind erau doi războinici Chiriguanos care, aşa cum aveam să aflu mai târziu, voiau să-i înlocuiască pe cei doi războinici care făcuseră de strajă şi se aflau acum în mâinile noastre.

— Ce facem? m-a întrebat Pena. Dacă ne zăresc, o iau la goană şi dau de ştire şi celorlalţi că suntem aici.

— Stăm ascunşi, aşteptăm să treacă pe lângă noi şi le cădem în spate. Astfel or să fie prinşi între noi şi tovarăşii noştri care vin din urmă.

Războinicii Chiriguanos au ajuns în locul strâmt, prins parcă între stănci. Am dat pinteni cailor şi, într-o clipă, ne-am aflat în spatele celor doi duşmani. În fața lor se găseau acum prietenii noştri, care erau foarte miraţi să vadă doi războinici Chiriguanos prinşi ca într-un cleşte. Războinicul Aymara a strigat ceva dar cei doi Chiriguanos erau atât de speriaţi şi de uimiţi, încât n-au scos nici un cuvânt. După ce i-am dezarmat, ne-am continuat drumul. Mă gândeam că, dacă toţi războinicii Chiriguanos erau de soiul celor pe care-i întâlnisem până atunci, El Sendador nu avea tovarăşi de

nădejde.

După o jumătate de ceas, am ajuns, împreună cu Pena, într-un loc de unde drumul cobora spre Pampa. Priveliştea era minunată. Înaintea noastră, se află o câmpie întinsă, încadrată de Anzi, munţi ce păreau că s-au aşezat unii peste alţii şi unii în spatele altora. La stânga se zărea un brâu de stânci dispuse în semicerc, foarte aproape de lac, formând un zid de nepătruns. Chiar în apropierea lor se aflau El Sendador şi oamenii săi, prinşi între lac şi stânci. Nu puteam pricepe de ce alesese tocmai acel loc strâmt pentru a-şi aşeza tabăra.

Gomarra, care venise între timp împreună cu ceilalţi, mi-a arătat ceva care semăna cu o dungă neagră şi mi-a spus:

— Priviţi, acela-i drumul care duce spre locul unde diavolul acesta l-a ucis pe fratele meu! Pe-acolo pe unde se vede stânca aceea a îngropat sticla!

— Aşa? Acum ştiu de ce şi-a aşezat tabăra tocmai acolo! Vrea să ne atragă-n capcană! Gândea că, atunci când am fi crezut că l-am prins, să o ia pe drumul ce duce spre culme, iar noi să cădem în capcana în care el însuşi pare să se afle acum!

— Capcană? Nici vorbă! Doar ne putem întoarce pe unde am venit!

— Ne putem întoarce doar dacă El Sendador ne dă voie s-o facem. Gândiţi-vă numai că iscoadele sale îi vor spune că ne apropiem, cu trei ceasuri înainte ca noi să fi ajuns. Sabuco ar avea destulă vreme pentru a ne întinde o cursă. Aş da orice dacă am putea să ajungem pe culme, fără a fi văzuţi de oamenii lui!

— Asta nu se poate! a spus Pena.

— Mda! Spre culme nu duce decât drumul care ni se pare a fi o dungă neagră! a spus, la rândul său, Gomarra.

— Poate că domnii s-au aflat pe culme numai pentru puţină vreme, a spus războinicul Aymara. Într-un interval

atât de scurt, nu ai cum să găseşti cărări ascunse. Eu am vânat pe culmea despre care vorbiţi şi am dat peste o cărare pe care cred că n-o mai ştie nimeni.

— E primejdios să mergi pe acea cărare? l-am întrebat eu pe indian.

— Deloc! a răspuns acesta. Numai că, pentru o vreme, drumu-i anevoios.

— Unde sunt caii lui El Sendador şi ai războinicilor săi?

— Chiar pe culmea despre care vorbeam mai înainte.

— Minunat! Înseamnă că i-am putea încurca socotelile lui El Sendador şi nu ar mai putea întreprinde nimic împotriva noastră. Cum putem ajunge la cărarea ascunsă?

— Pentru a ajunge la aceea cărare, trebuie să ne întoarcem chiar pe drumul pe care am venit pana aici. Undeva, în stânga, se vede o crăpătură. Această crăpătură este acoperită cu pietriş! Odată când pornisem la vânătoare, m-am strecurat prin ea şi după ce am înaintat puţin, am văzut că nu eram într-o peşteră, ci sub cerul liber. După ce am mers preţ de o jumătate de ceas am ajuns în vârf pe culme.

— Trebuie să ne folosim cât mai bine de tot ceea ce am aflat acum. Vom proceda cu El Sendador şi cu oamenii săi întocmai cum voia să facă el cu noi. O să-l încercuim!

Ne-am oprit la marginea câmpiei întinse. Am ales douăzeci de războinici Tobas. Tovarăşii mei trebuiau să aştepte. Nu avea nici un rost să ne căţărăm cu toţii pe culme. Indianul Aymara ne-a dus puţin înapoi, chiar pe drumul pe care venisem. Am ajuns la crăpătura despre care ne vorbise războinicul. Am văzut, într-adevăr, o grămadă de pietriş. Am intrat rând pe rând în crăpătură şi, nu după multă vreme, ne aflam sub cerul liber. Ceea ce ne păruse a fi o stâncă mare şi groasă nu era, de fapt, decât un perete subţire din piatră. Am urcat şi am ajuns într-un fel de vâlcea îngustă, care ducea spre vârf. În cele din urmă, am pătruns

pe creasta din piatră şi am vrut să merg mai departe. Războinicul Aymara m-a prins de braţ şi mi-a şoptit:

— Nu vă grăbiţi aşa, señor. Se poate ca războinicii care stau de pază la cai să vă zărească!

— Unde sunt?

— Urmaţi-mă încet! a spus indianul, luându-mă de mână şi trăgându-mă într-o parte.

Din acel loc în care m-a dus indianul, am zărit caii indienilor Chiriguanos şi pe cei doi paznici.

— Ah! am exclamat eu. Cine-ar fi crezut că vom ajunge atât de curând la ţintă?

— La ţintă? Nu am ajuns la ţintă! Trebuie să punem mâna pe cei doi paznici.

— O să-i luăm ostatici.

— Da, numai că, dacă fac zgomot, El Sendador îi va auzi!

— Ştiu eu asta prea bine şi nici nu vreau să le dau ocazia să facă zgomot! Paznicii Chiriguanos te cunosc şi nu se vor mira dacă te vor vedea venind, împreună cu mine!

— Dacă vă aflaţi în tovărăşia mea, indienii nu se vor gândi că sunteţi duşmanul lor.

— Atunci, să mergem! Ceilalţi ne vor urma atunci când îi voi striga eu.

Am pornit încet, împreună cu războinicul Aymara. Cei doi Chiriguanos erau cu spatele la noi şi priveau spre lacul al cărui strat subţire de sare lucea în soarele ca argintul. Când ne-au auzit paşii, s-au întors. Li s-a părut ciudat că mă aflam în tovărăşia indianului Aymara, căruia i-au spus câteva cuvinte. Poate că cei doi ştiau cine sunt, pentru că El Sendador le spusese cum arăt. Nu le-am lăsat prea mult timp de gândire. L-am apucat pe unul dintre ei cu stânga şi pe celălalt cu dreapta, i-am trântit la pământ cu faţa în jos şi i-am chemat pe indienii Tobas. Nu mă bizuisem decât pe mine însumi, dar am văzut imediat că războinicul Aymara era demn de toată încrederea. După ce i-am doborât la

pământ pe cei doi Chiriguanos, indianul Aymara l-a apucat de gât pe unul dintre ei, astfel încât acesta să nu poată scoate nici un sunet.

Indienii Tobas au venit repede şi i-au legat pe cei doi Chiriguanos. Acum ne aflam pe culme şi El Sendador nici nu avea habar că ajunsesem acolo.

M-am apropiat de marginea stâncii pentru a vedea mai bine tabăra lui Sabuco. Indienii stăteau liniştiţi. Unii dintre ei se întinseseră de-a dreptul pe pământul gol. Bătrânul Sendador se afla cu spatele la mine. Cred că se plictiseau de moarte. Mă bucuram de faptul că el nici nu bănuia măcar cât de repede-i va trece timpul în curând!

Sus, acolo unde mă aflam eu, am zărit o cruce din piatră. Era mormântul fratelui lui Gomarra. Am luat-o apoi în jos şi le-am spus războinicilor Tobas unde trebuiau să se aşeze. Le-am poruncit să nu lase pe nici unul dintre războinicii Chiriguanos să ajungă pe culme şi, mai ales să-l prindă de viu pe El Sendador. M-am întors apoi, împreună cu războinicul Aymara la tovarăşi mei. Aceştia erau de părere că puteam să-i atacăm acum pe oamenii lui, dar indianul Aymara a zis:

— Mai trebuie să aveţi răbdare, señores. Aşa cum v-am spus, prin apropiere se mai află două iscoade de-ale lui El Sendador. Se cuvine mai întâi să le prindem.

— Nu e nevoie! Cele două iscoade nu au ce să ne facă!

— Dar pot veni în ajutorul lui El Sendador!

— Cum să-i vină în ajutor, dacă, înainte de a ajunge ei la Sabuco, trebuie să treacă mai întâi de noi? Iscoadele ar trebui să se ţină departe. Dacă i-am lua ostatici ca pe aceşti doi Chiriguanos, ar trebui să-i şi păzim. Am să-ţi arat de îndată cât de mult mă tem de aceşti indieni şi ce cred eu despre ei.

I-am rugat pe tovarăşii mei să-i dezlege pe cei patru indieni Chiriguanos, pe care îi luasem ostatici şi să le spună

că pot merge încotro vor voi. Auzind acestea, indienii Chiriguanos au luat-o la fugă de le-au sfârâit călcâiele. Parcă erau urmăriţi de întreg iadul, aşa fugeau! Nici unul dintre ei n-a luat-o spre El Sendador.

Acum, aceşti indieni nu aveau să ne mai stea în cale şi pentru noi sosise clipa să ne pregătim de luptă. Am încălecat şi am luat-o încet spre stânga, înaintând pe drumul prins între lac şi peretele de stâncă.

Capitolul XVI – În Pampa De Las Salinas

Am scos ocheanul şi l-am îndreptat spre tabăra lui El Sendador. În curând, mi-am dat seama că fusesem văzuţi de către duşmanii noştri. El Sendador şi oamenii săi au sărit în picioare şi au pus mâna pe arme. Apoi au rămas nemişcaţi, aşteptând să vadă ce vom face.

PDF pag 263+++++++++++++++++++++

În timp ce tovarăşii mei înaintau, eu am rămas pe loc, pentru a-mi da seama mai bine ce se întâmpla. Priveam prin ochean şi puteam vedea limpede faţa lui Sabuco. Stătea liniştit şi aştepta. Indienii nu aveau decât arcuri, săgeţi şi lănci. Nu-mi puteam închipui cum voiau să ne ţină piept, chiar dacă erau destul de numeroşi. Sabuco nu şi-a dat seama de la bun început cine erau oamenii care se apropiau de tabăra lui. După ce a văzut despre cine era vorba, El Sendador a început să ţipe la războinicii săi şi să arate cu mâna.

Am dat pinteni calului, i-am ajuns din urmă pe tovarăşii mei şi apoi am trecut înaintea lor, pentru că voiam să-i văd mai de-aproape pe războinicii roşii ai lui El Sendador. Acesta m-a recunoscut numaidecât. Dacă aş fi vrut să-l ucid, aş fi putut s-o fac foarte lesne. Sabuco a întrebat:

— Ai venit, câine? De data asta ai să latri, dar n-ai să poţi muşca! Am să te jupoi!

A dus puşca la ochi şi a tras. Glonţul a intrat în pământ, undeva, înaintea noastră şi a răscolit stratul de sare de pe malul lacului.

— Vreţi să-i trimit un glonţ, señor? m-a întrebat Pena.

— Nu, vreau să-l prind viu, i-am răspuns eu.

— Se pare, însă, că lui nici prin cap nu-i trece să se dea prins. Ia priviţi! Şi a trimis jumătate din războinici spre culme! Jumătate dintre ei au rămas cu el, pentru a-l apăra.

— Da… hm! Mă întreb dacă şi El Sendador cunoaşte cărarea pe care mi-a arătat-o războinicul Aymara!

— Cred că da, pentru că a fost de mai multe ori pe-aici decât războinici Aymara.

— Atunci ştiu de ce omul nostru nu-i deloc îngrijorat. Vrea să trimită câţiva dintre indienii săi tocmai pe acea cărare, pentru a ne cădea în spate.

— Dacă vrea să facă, într-adevăr, astfel, va fi uimit când va vedea că acolo se află tot oameni de-ai noştri.

— Acest lucru se va întâmpla foarte curând, pentru că indienii Chiriguanos au apucat-o spre cărarea ascunsă. O să auzim numaidecât împuşcături.

El Sendador a rămas pe loc, împreună cu jumătate dintre oamenii săi. Apoi le-a dat poruncă să înainteze puţin spre noi. Sabuco îşi făcuse planul aşa şi trebuie. Jumătate dintre războinicii săi să ne cadă în spate, cealaltă jumătate trebuia să ne atace, pentru ca apoi să se retragă în spatele brâului de stânci.

Am descălecat şi ceilalţi mi-au urmat exemplul. Nu voiam să punem caii în primejdie şi să fie răniţi. I-am lăsat în grija câtorva indieni Tobas.

— Acum trebuie să tragem, señor! a spus Pena. Dacă nu o vom face, nemernicii ăştia se ascund după stânci şi se pot apăra foarte bine.

— N-au decât s-o facă!

— Oho! Dacă El Sendador şi războinicii săi ajung în dosul stâncii, nu mai putem să le ţinem piept!

— Ba da!

— Poate că aveţi dreptate, dar mulţi dintre noi şi dintre ei vor fi răniţi sau chiar ucişi. Dacă am trage acum, i-am speria de moarte şi poate că s-ar preda!

— Au să se predea, chiar dacă nu ucidem acum câţiva dintre ei.

— Aha! Am înţeles! Vestita dragoste pentru oameni de care dă dovadă Old Shatterhand! O să vedeţi dumneavoastră, că, de data asta, omenia nu îşi are rostul!

— Aşa e! a strigat Gomarra. La naiba cu dragostea pentru oameni! Fac ce vreau! Răzbunarea va fi numai a mea!

După ce a spus ce avea pe suflet, Gomarra a dus puşca la ochi şi a tras, dar şi-a greşit ţinta. În loc să-l ucidă pe El Sendador, a doborât un indian. Totul s-a întâmplat atât de repede, încât nu am apucat să-l împiedic. Am simţit cum furia punea stăpânire pe mine. L-am prins de gât pe Gomarra şi l-am scuturat, strigând:

— De ce aţi făcut asta? Sunteţi un ucigaş! Aţi omorât un indian care era cu totul nevinovat!

— Oho! Vreţi să vă măsuraţi cu mine?

— Nici nu mă gândesc! Cu oameni de teapa dumneavoastră nu am de ce să mă măsor, dar nu vă dau voie să trageţi fără încuviinţarea mea. Dacă lucrul ăsta nu vă e pe plac, n-aveţi decât să mergeţi unde doriţi. Aşa cum v-am mai spus, nu vreau să vă am prin preajmă.

— Şi ce-ar fi dacă aş rămâne aici şi aş trage în continuare? m-a întrebat Gomarra, cu ochii sclipind de mânie.

— Atunci voi face ceea ce am mai făcut o dată. Am să vă trântesc la pământ. Numai că de data asta n-am să mai fiu atât de blând.

Această ameninţare l-a mai domolit puţin pe furiosul meu tovarăş, pentru că n-a mai spus nimic. Mulţi dintre prietenii mei erau de părerea lui Gomarra. Ştiam asta pentru că i-am privit în ochi, iar şoaptele lor mi-au ajuns la ureche. Unul, însă, era de părerea mea şi acela era fratele Jaguar. Clericul mi-a strâns mâna şi mi-a spus:

— Aţi vorbit aşa cum se cuvine! Trebuie să fim blânzi şi îngăduitori şi să ne atingem şi scopul!

— Ne-am pierdut vremea stând de vorbă şi indienii s-au ascuns după stânci!

— Or să iasă ei!

Acum El Sendador se afla la adăpost. Chiar şi indianul pe care îl împuşcase Gomarra fusese luat de tovarăşii săi şi dus în dosul stâncilor. Ne-am apropiat încet de duşmanii noştri. Apoi am auzit împuşcături. Cei ce trăgeau păreau să se găsească chiar în măruntaiele muntelui. S-au auzit urlete şi au răsunat din nou împuşcături.

— Treaba devine serioasă! a spus călugărul. Războinicii Tobas trebuiau să tragă mai întâi în aer.

— Aşa este! Cred că numai când au tras a doua oară, au rănit sau au împuşcat războinici Chiriguanos. Probabil că războinicii lui Sabuco n-au vrut să se predea.

— Dacă indienii lui El Sendador încep să fugă spre noi, nu mai putem face nimic pentru ei.

— Poate că vom izbuti să facem totuşi ceva. Încă nu l-am atins pe El Sendador. Acum, însă, am să-l rănesc şi o voi face astfel încât să-l scot din luptă. Aşa, indienii Chiriguanos se vor preda, iar el nu ne va putea face nici un rău.

S-au auzit în continuare împuşcături, apoi un urlet înspăimântător şi după aceea s-a lăsat liniştea. Ne-am apropiat şi mai mult de locul în care se dădea lupta. Am fost întâmpinaţi de un nor de săgeţi şi a trebuit să ne retragem puţin.

— M-am gândit eu! a mormăit Pena, în timp ce-şi smulgea o săgeata din pulpă. Aţi avut mare grijă ca duşmanii noştri să nu fie răniţi sau ucişi. În schimb noi putem fi răniţi de săgeţi! Noroc că nu sunt otrăvite. Spuneţi-mi şi mie, cum vreţi să-i învingem pe Chiriguanos, dacă nu-i atacăm?

— Veţi vedea imediat ce am de gând să fac şi veţi

înţelege că nu este neapărat nevoie să ucidem oameni nevinovaţi.

Lângă malul lacului am văzut o stâncă mai mare. L-am chemat pe cârmaci lângă mine şi, împreună cu el, am rostogolit blocul din piatră până în cărarea care ducea spre culme. Între blocul din piatră şi brâul de stâncă rămăsese doar o crăpătură mică prin care încăpea numai bine ţeava unei puşti.

Mi-am luat carabina şi am aşezat ţeava în acea crăpătură.

I-am zărit pe Chiriguanos stând în dreapta şi în stânga cărării. Unii dintre ei trăgeau cu săgeţi asupra blocului din piatră în dosul căruia mă aflam. L-am auzit şi pe El Sendador care vorbea cu indienii săi şi tot arăta spre oamenii noştri aflaţi pe culme. Doi dintre războinicii Chiriguanos fuseseră ucişi şi mai mulţi dintre ei, răniţi. Un indian stătea de vorbă cu Sabuco. Indianul voia să înceteze lupta, în timp ce El Sendador îi spunea că lupta trebuia să fie dusă mai departe.

M-am hotărât să-l sprijin pe indian în hotărârea sa şi am ridicat carabina Henry, îndreptând-o asupra lui Sabuco. Dacă aş fi tras cu Doborâtorul de Ursi i-aş fi făcut o rană foarte mare şi i-aş fi frânt şi osul. El Sendador trebuia să moară, dar nu voiam să fiu eu acela care-l ucide.

Am ţintit cu grijă, pentru a-l răni în braţul drept şi a-l scoate din luptă. Când Sabuco a ridicat braţul, am tras şi omul a scos un strigăt. Şi-a pus mâna sănătoasă pe rană, a privit spre stânca în dosul căreia eram ascuns şi a strigat atât de tare încât am auzit fiecare cuvânt pe care l-a rostit:

— Ştiu cine-a tras! Blestemat să fii, câine din Germania!

Apoi, El Sendador a început să se clatine, iar doi războinici l-au sprijinit şi l-au dus cu ei într-un loc în care nu-l mai puteam zări. În jurul lui Sabuco s-au adunat mai mulţi războinici şi au început să se sfătuiască cu el. Apoi, un

indian Chiriguanos a legat o cârpă albă de vârful unei lănci şi a coborât pe cărare.

Am văzut bine cum acest sol le-a făcut un semn războinicilor, dându-le de înţeles că nu trebuiau să tragă. Tovarăşii mei s-au apropiat şi ei de mine. Lupta încetase deocamdată. Solul a venit înaintea mea, s-a înclinat şi a spus într-o spaniolă stricată:

— Señores, căpetenie trimis pe mine să spun la voi că dacă voi cerut la căpetenie pace, el pregătit este pentru făcut pace cu voi.

Drept răspuns, tovarăşii mei au izbucnit în râs. Indianul a lăsat capul în pământ. Nu putea spune decât ceea ce-i poruncise căpetenia lui. După ce tovarăşii mei au încetat să mai râdă, i-am zis solului:

— Du-te la căpetenia ta şi spune-i că, dacă nu ne va ruga să facem pace, tovarăşii mei vă vor prinde ca într-un cleşte şi vă vor ucide ca pe nişte şoareci!

Ceea ce-i transmisesem îl speriase atât de tare, încât mi-a întors imediat spatele şi a luat-o la sănătoasa.

— Prin sosirea acestui sol, avem numai de câştigat, am spus eu.

— Şi, mă rog, ce-am câştigat? a întrebat Pena, neîncrezător.

— Nu ne aflăm în siguranţă aici? Nu-i putem ţine pe indieni la respect? Vă rog să duceţi puştile la ochi! Vreau ca indienii să ştie că am vorbit serios.

Solul a ajuns pe culme şi i-a spus căpeteniei cum decurseseră lucrurile. Şeful de trib a privit în jos şi a zărit ţevile puştilor noastre. Atât de tare s-a speriat căpetenia, încât s-a ascuns repede după o stâncă. Abia după mai multă vreme a ieşit din ascunzătoare şi i-a spus solului câteva cuvinte. Acesta a coborât din nou şi a strigat:

— Señores, căpetenie vrea pace dacă voi lăsaţi noi plecat.

— Să-l lăsăm să plece şi pe El Sendador?
— Da.
— Spune-i căpeteniei tale că noi suntem prietenii indienilor Chiriguanos. Am prins şase iscoade şi patru dintre, acestea sunt acum libere şi pot face ceea ce le doreşte inima. Noi nu vrem să vă luăm viaţa, nu vrem să vă luăm ostatici, nu vrem să vă luăm bunurile. Noi vrem să trăim în pace cu voi, dar vă cerem să ni-l daţi pe El Sendador, pentru a plăti pentru răul pe care l-a făcut. Dacă ni-l daţi pe el, puteţi pleca de-aici oriunde veţi voi. Aveţi zece minute pentru a vă gândi ce veţi face, după care oamenii mei vor începe să tragă şi veţi muri cu toţii!
Solul a plecat abătut şi călugărul m-a întrebat:
— De ce i-aţi dat zece minute?
— Pentru că este în avantajul nostru. Cred că indienii ar vrea să-l dea pe El Sendador pe mâna noastră ca să-şi scape pielea, dar cuvântul lui cântăreşte greu în ochii lor. Dacă le-aş fi acordat mai mult timp, s-ar fi întins la sfat. Noi o să ne îndreptăm spre ei cu puştile pregătite. Înaintând, îi vom sili să se retragă şi nu vor mai îndrăzni să ne ţină piept.
Lucrurile s-au petrecut întocmai precum am crezut eu. După zece minute, am început să înaintăm cu puştile pregătite. Indienii lui Sabuco au prins să se retragă pas cu pas. Strigătele lor l-au atras pe şeful de trib. Acesta a văzut imediat mulţimea de arme care erau îndreptate spre oamenii lui. Tot înaintând, am observat cum războinicii Chiriguanos îşi duceau morţii şi răniţii în sus, spre culme. În cele din urmă, i-am zărit şi pe războinicii Tobas. Printre ei se afla şi un indian Chiriguanos, care purta o cârpă albă. El le spusese indienilor Tobas că unul dintre-ai lui stătea de vorbă cu noi pentru a face pace. Indienii Tobas nu mai trăgeau asupra duşmanilor, crezând că, atâta vreme cât indianul Chiriguanos se afla în mijlocul lor, trebuiau să stea

liniştiţi. Tocmai de aceasta împrejurare voiau să se folosească El Sendador şi oamenii săi.

Pentru a le zădărnici planul, am tras cu Doborâtorul de Urşi. Atât de puternică a fost detunătura, încât indienii Tobas şi-au îndreptat privirile spre noi. S-a auzit un glas, dar nu am înţeles nimic, pentru că ne aflam la distanţă prea mare de ei. Am tot înaintat şi Pena le-a strigat indienilor Tobas să nu-i lase cu nici un chip pe duşmani să treacă. Acum duşmanii noştri se vedeau prinşi între noi şi stânci. Nu mai aveau nici o speranţă şi solul Chiriguanos s-a apropiat, spunând:

— Señor, El Sendador vrea vorbit cu dumneavoastră.

— Să vină!

— Nu! Dumneavoastră venit la noi!

— Nici nu mă gândesc. Dacă vine aici, va putea să se întoarcă printre voi, după ce vom sta de vorbă. Îmi dau cuvântul de onoare că se va întoarce. Eu îmi ţin întotdeauna cuvântul!

— Eu spun la el ce dumneavoastră spuneţi mie!

Omul a plecat din nou şi s-a întors după scurtă vreme, spunând că El Sendador voia să vorbească cu mine, dacă ne întâlneam undeva, între oamenii lui şi tovarăşii mei. Nici unul dintre noi, nu avea să poarte arme. Am fost de acord cu propunerile lui Sabuco şi solul m-a dus până în locul în care urma să-l întâlnesc pe bătrânul Sendador.

Când l-am zărit, am ştiut că am în faţa mea un om sfârşit, un ucigaş care nu cerea mila lui Dumnezeu şi care nu avea să capete iertarea semenilor săi.

Avea braţul drept bandajat şi mă privea cu ură. Trebuie să mărturisesc, acum mi-era milă de bătrâna călăuză! Câte nu ar fi putut face acest om! Ce ajunsese el acum! Ar fi putut să se bucure de foarte mult respect! Se afla în faţa mea şi ştia bine că nu avea nici o scăpare! Aş fi fost în stare să-i redau libertate chiar atunci, pe loc.

— Ne aflăm din nou faţă-n faţă, a spus Sabuco, cu glas nesigur. A încercat chiar să zâmbească, dar faţa i s-a strâmbat toată şi a continuat: Iar sunt încolţit ca şi data trecută când ne-am întâlnit. Oare ne vom înţelege la fel de lesne ca atunci?

— Nu cred, pentru că acum lucrurile stau cu totul altfel. Dacă atunci mă aflam eu în mâna dumneavoastră, acum dumneavoastră vă aflaţi în mâna mea.

— Încă nu. Ne vom apăra până la ultima suflare.

— Şi la ce v-ar folosi asta? Vă spun eu, nu v-ar folosi la nimic!

— Suntem încă destui la număr pentru a-i ucide pe mulţi dintre voi.

— Chiar dacă trebuie să vă dau dreptate, vă pot spune că nici unul dintre dumneavoastră n-ar scăpa cu viaţă. El Sendador a privit abătut în pământ şi eu am continuat: Vă fac o propunere. Uitaţi-vă puţin la oamenii dumneavoastră şi la armele lor şi apoi gândiţi-vă la oamenii mei şi la armele pe care le au.

— Armele! Mda! Numai că indienii Chiriguanos sunt la fel de viteji ca indienii Tobas.

— Nu prea cred că aveţi dreptate. Am înţeles că indienii dumneavoastră nu mai vor să lupte în zadar. Vedeţi prea bine că indienii Chiriguanos nu ar avea decât de câştigat. I-am spus deja căpeteniei că, dacă războinicii săi vor înceta lupta, îi vom lăsa să plece încotro vor voi, fără să le facem nici un rău.

— Aşa i-aţi spus? m-a întrebat Sabuco. Acum înţeleg de ce căpetenia voia să înceteze lupta.

— V-a zis că nu mai vrea să lupte? Vedeţi că am dreptate? Trebuie să spun doar un cuvânt şi oamenii mei vor începe să tragă. Este de-ajuns ca fiecare dintre ei să tragă numai de două ori pentru ca indienii dumneavoastră să moară cu toţii. Ştiu sigur că nici unul dintre războinicii

Tobas nu va fi ucis sau rănit. Nici nu vreau să mai spun că alături de mine se mai află şi câţiva albi. Nu vă rămâne altceva mai bun de făcut decât să vă predaţi.

— Şi ce aţi hotărât în ceea ce mă priveşte?

— Încă nimic.

Omul a coborât din nou privirea în pământ. Părea să caute o cale de ieşire, fără a o putea găsi. Dacă nu faţă de mine, trebuia să fie cinstit faţă de sine însuşi şi să-şi dea seama că pentru el nu mai exista nici o scăpare. Oricum, putea să pună la cale vreun şiretlic. Ştiam asta la fel de bine ca şi el şi de aceea nu voiam să-i dau prea mult timp de gândire, aşa că i-am spus:

— Fiţi înţelept! Predaţi-vă!

— Să mă predau pentru ca după aceea să fiu omorât? Mă gândeam că ar fi fost foarte bine dacă nu vă întâlneam niciodată!

— Şi mie-mi pare rău că mi-aţi ieşit în cale! Dacă tot am avut nenorocul de a ne întâlni, trebuie să ne gândim ce avem de făcut.

— Dacă-i aşa, spuneţi-mi ce se va întâmpla cu mine după ce mă voi preda!

— Cred că ştiţi deja asta.

— Vreţi să spuneţi că voi fi ucis?

— Se prea poate.

— Din porunca dumneavoastră?

— Nu.

— M-am gândit eu! Ştiu prea bine ce vreţi de la mine! Dumneavoastră aţi fi în stare să-mi redaţi din nou libertatea.

Sabuco m-a privit în ochi preţ de câteva clipe şi eu i-am spus:

— Nu vă faceţi iluzii! Moartea dumneavoastră nu mi-ar folosi la nimic, dar asta nu înseamnă că v-aş lăsa să fugiţi, aşa cum am făcut-o la *Nuestro Señor de la foresta virgen.*

Atunci v-am ajutat să scăpaţi cu viaţă, dar mi-aţi dovedit că nu sunteţi demn de încredere. Ne-aţi atras într-o cursă şi ne-aţi luat ostatici. De data asta, trebuie să am grijă să nu mai faceţi nimănui nici un rău.

— Eu cred că sunteţi în stare să mă ajutaţi chiar şi acum să fug.

— Vă înşelaţi! Lăsând deoparte tot răul pe care l-aţi făcut tovarăşilor mei şi chiar mie, sunt de părere că ar fi mare păcat să vă redau libertatea.

— Puteţi să dovediţi că am vrut să vă ucid?

— Credeam că asta aveaţi de gând, să mă ucideţi!

— Nu, nicidecum. Voiam doar să vă am în mâna, pentru a vă ruga să-mi spuneţi ce vor să însemne înscrisul şi hărţile pe care le am.

— Şi după ce v-aş fi ajutat, ce aţi fi avut de gând să faceţi cu mine?

— V-aş fi răsplătit împărăteşte şi aţi fi fost liber să plecaţi încotro aţi fi voii.

— Nu mai spuneţi! Ştiu eu prea bine ce soartă m-ar fi aşteptat după ci descifram înscrisul şi hărţile!

— Vă înşelaţi amarnic! Gândiţi-vă numai că tovarăşii dumneavoastră n-au păţit nimic şi aş fi putut să-i omor, dacă aş fi vrut! N-am făcut-o însă! M-am mulţumit să-i duc în satul indienilor Mbocovis.

— Aţi făcut asta numai ca să primiţi bani, cât mai mulţi bani în schimbul lor. După aceea, aţi fi avut grijă ca aceşti oameni să dispară cu toţii, doar aţi mai făcut aşa şi altă dată.

— Se prea poate să fi auzit tot soiul de lucruri despre mine, dar acum sunt cinstit faţă de dumneavoastră şi sunt gata să vă dovedesc asta!

— Nu cred că vă este uşor să dovediţi că tot ceea ce spuneţi este adevărul.

— Ba îmi este chiar foarte uşor s-o fac. Voiam doar să vă

vorbesc între patru ochi pentru a vă face o propunere.

— Ce propunere?

Am pus această întrebare, deşi ştiam prea bine ce avea să-mi spună Sabuco. Voia să merg împreună cu el în locul în care ascunsese înscrisul şi hărţile, apoi voia ca eu să descifrez înscrisul. Dacă aş fi izbutit, într-adevăr, s-o fac, mi-ar fi arătat şi hărţile. Fiind de acord cu propunerea lui, el ar fi fost din nou liber, iar eu m-aş fi aflat în mâna lui şi ar fi putut să facă orice ar fi dorit cu viaţa mea. Până atunci Sabuco vorbise destul de tare. Acum însă începui să-mi şoptească:

— Lăsaţi-mă să plec! Dacă o faceţi, veţi împărţi cu mine toate comorile pe care le vom găsi!

Omul mă privea şi în ochi i se citea nerăbdarea.

— Mi-aţi mai făcut o dată o asemenea propunere şi eu am fost atât de lipsit de minte încât v-am crezut. A doua oară nu mă voi mai lăsa dus de nas. Trag nădejde că m-aţi înţeles!

— Gândiţi-vă numai ce vă ofer!

— Ce-mi oferiţi? Vorbe goale şi nimic mai mult! Dacă as fi de acord cu dumneavoastră, ar însemna să le fac un mare rău prietenilor mei. Şi să mă arunc eu însumi într-o capcană, adică să fac două prostii de o dată.

— De ce vă priveşte atât de mult soarta tovarăşilor dumneavoastră? Ei sunt doar nişte străini!

— Nu, nu sunt doar nişte străini! Cu timpul, ne-am împrietenit şi eu am datoria de a fi cinstit faţă de ei. De altfel, ţin încă destul de mult la viaţa mea şi de aceea nu pot să accept propunerea dumneavoastră.

— Deci nu vreţi înscrisul?

— Nu! Oricum, nu vreau să-l primesc din mâna dumneavoastră.

Auzind acestea, El Sendador a început să râdă, zicându-mi:

— Nu mai spuneţi! Ştiu foarte bine că vreţi să daţi cu orice preţ de urma comorilor! Numai de dragul lor aţi pornit-o pe urmele mele. Tocmai asta mă linişteşte. Dumneavoastră vreţi să mă lăsaţi în viaţă, vreţi să mă lăsaţi să plec pentru a mă putea urmări!

— Vă înşelaţi amarnic!

— Nu mă înşel deloc! Dacă mă ucideţi, nu veţi afla niciodată tainele mele! De aceea sunteţi silit să mă apăraţi împotriva lui Pena şi a lui Gomarra, care vor să mă ucidă!

— Vă spun din nou că vă înşelaţi! Gomarra vrea să se răzbune pentru că i-aţi ucis fratele, iar eu n-am să-i stau în cale.

— Asta înseamnă ca nu veţi vedea nicicând înscrisul hărţile! Nu veţi ajunge niciodată la comorile pe care le căutaţi!

— Şi de această dată vă înşelaţi! Voi pune mâna şi pe înscris şi pe hărţi.

— Oho! Nu vă voi spune niciodată unde le-am ascuns!

— Ştiu, dar tot voi afla.

— Cine vă va spune? Numai eu ştiu unde sunt.

— Gomarra cunoaşte locul unde le-aţi îngropat.

— Se vede treaba că mă credeţi prost. Am dezgropat sticla şi am ascuns-o altundeva.

— M-am gândit şi eu tot aşa! V-a trebuit o noapte întreaga pentru asta!

— Cine v-a spus lucrul ăsta? m-a întrebat Sabuco, uimit.

— Nu vă priveşte!

— Nici nu vreau să ştiu, dar v-aţi gândit cu siguranţă că, dacă mi-a trebuit o noapte întreagă ca să duc sticla altundeva, va fi greu de găsit.

— Eu zic că o voi găsi chiar foarte uşor. Tocmai pentru că aţi ascuns sticla în timpul nopţii, nu aţi avut cum să ştergeţi urmele. Gomarra mă va duce în acel loc şi acolo voi găsi urmele pe care le-aţi lăsat atunci când aţi dezgropat sticla

pentru a o ascunde în altă parte.

— Cred că nădăjduiţi prea mult! a spus El Sendador, râzând.

— Râdeţi, râdeţi! am spus eu, liniştit. Am făcut eu lucruri şi mai grele la viaţa mea.

— Care-ar fi acelea?

— Nu eu i-am eliberat oare pe prietenii mei? Cum se face că am aflat unde se găseau?

— Cred că sunteţi frate de cruce cu diavolul! Auzi, să mergi aşa, de unul singur tocmai în Laguna de Los Bambús!

— Ei, ei! N-am fost singur. M-au însoţit războinicii Tobas.

— Câinii! M-am gândit eu că v-aţi aflat mereu în tovărăşia lor, când i-am văzut în dimineaţa asta!

— Oh, nu! În Laguna de Los Bambús nu m-au însoţit războinicii care se află acum lângă mine, ci războinicii lui Viejo Desierto! Dar ce să ne pierdem vremea vorbind în zadar! Ar fi mai bine să vă predaţi!

— Nici nu mă gândesc!

— Atunci sunteţi pierdut. Dacă vă predaţi şi îmi daţi înscrisul, voi încerca să-l împiedic pe Gomarra să se răzbune.

— Nici prin gând nu-mi trece. Numai mulţumită înscrisului şi harţilor mă mai aflu acum în viaţă.

— Înseamnă că nu mai avem ce vorbi! Plecaţi! i-am spus eu, întorcându-i spatele.

— Señor! a strigat Sabuco. Vă spun încă o dată că ne vom apăra până la ultima suflare.

— Faceţi ce credeţi de cuviinţă!

Eu m-am întors la ai mei, iar el s-a înapoiat la războinicii Chiriguanos. Pena m-a întrebat ce vorbisem cu Sabuco, iar eu i-am spus totul.

Nimeni nu se putea îndoi de faptul că vom fi victorioşi. Tovarăşii mei şi războinicii Tobas îşi pregătiseră armele şi erau oricând gata să tragă, dacă vreo unul dintre duşmani

ar fi îndrăznit să arunce vreo săgeată asupra noastră. El Sendador era acum înconjurat de războinicii săi şi, după cum dădeau cu toţi din mâini, se vedea că vorbeau despre cele ce aveau să se întâmple. După ceva vreme, solul indienilor Chiriguanos s-a apropiat din nou de noi, spunând:

— Señor, căpetenie vrea vorbit mâi o dată cu dumneavoastră!

— Să vină! Este pentru ultima oară când sunt gata să stau de vorbă cu şeful de trib!

Solul a plecat şi, imediat după aceea, căpetenia Chiriguanos s-a apropiat încet de noi. Şeful de trib s-a oprit în faţa mea şi m-a întrebat:

— Este adevărat că nu-l vreţi decât pe El Sendador?

— Da. Vouă nu voim să vă facem nici un rău.

— Dacă vi-l dăm pe El Sendador, ne putem întoarce în satele noastre?

— Bineînţeles, numai că va trebui să ne daţi mai întâi armele pe care le purtaţi. Vi le vom înapoia înainte de a pleca de aici.

— Bine! Vi-l dăm pe El Sendador!

— Îl vrem viu!

— Vi-l vom da viu, desigur! Vă vom da şi armele noastre! Nu vrem să-l ucidem. Dacă am şti că putem să vă biruim, am lupta mai departe, dar El Sendador ne cere acum să murim şi noi ştim prea bine că nu vă putem birui! Eu nu am vrut să luptăm mai departe şi atunci El Sendador a rostit nişte vorbe care preschimbă prietenia în cruntă duşmănie. Aşteptaţi numai câteva clipe. Vi-l vom aduce!

Căpetenia a plecat şi n-a trecut prea multă vreme până când am auzit strigătele lui El Sendador. Omul îi blestema pe indieni. Căpetenia s-a apropiat de noi. În spatele şefului de trib se aflau câţiva războinici Chiriguanos care-l aduceau pe Sendador. Acesta avea mâinile legate.

— Luaţi-l! a strigat şeful de trib. Eu nu mai vreau să am

de-a face cu el. Războinicii mei vor să se predea! Eu mi-am ţinut cuvântul! Trag nădejde că şi dumneavoastră vă veţi ţine de cuvânt!

Războinicii Chiriguanos s-au apropiat şi mai mult. Niciodată nu mi-a fost dat să văd o faţă mai cruntă decât cea a lui Sabuco.

— Iată-mă! a strigat el, mânios. Câinii ăştia nu mi-au mai fost credincioşi. Dacă nu m-aţi fi rănit, nu ar fi pus ei mâna pe mine. Numai dumneavoastră trebuie să vă mulţumesc pentru faptul că mă aflu acum aici! Dracu' să vă ia! Acum mi se poate întâmpla orice! Mă aflu în mâna dumneavoastră! Asta nu înseamnă ca lucrurile vor decurge aşa cum vreţi!

Nici nu avea rost să-i răspund. Acum eram atent la războinicii Chiriguanos. Tovarăşii mei le-au luat cuţitele, arcurile, săgeţile şi lăncile. Căpetenia mi-a dat puşca şi am pornit-o în sus, spre locul în care se aflau caii duşmanilor noştri. Indienii Chiriguanos au rămas pe culme, în grija câtorva războinici Tobas.

De aici, de sus, vedeam foarte bine lacul. Căpetenia Chiriguanos mi-a arătat unde se aflau cele două iscoade ale sale pe care nu izbutisem să le prindem. Când i-am spus că i-am lăsat liberi pe cei patru războinici ai săi care făcuseră de straja, şeful de trib a strigat:

— Cei patru s-au grăbit să ajungă la celelalte două iscoade! Trebuie că sunt pe undeva pe-aproape. Cred că mai târziu ni se vor alătura. Ce veţi face cu El Sendador? Îl veţi ucide?

— Mă tem că nu va mai scăpa cu viaţă.

— El Sendador a spus că sunt un laş! Trebuie să mă răzbun! Dacă-l lăsaţi în viaţă, voi pune eu mâna pe el!

Situaţia lui Sabuco se înrăutăţise, dar el părea a fi chiar vesel. Zâmbea şi privea nepăsător în jur. Tocmai acest lucru l-a scos din sărite pe Pena, iar Gomarra s-a apropiat

de mine şi mi-a spus:

— Ia priviţi la nemernicul ăsta! Nu-i aşa că se uită la noi de parcă am fi ostaticii lui? În sfârşit, se află iar în mâinile noastre şi de data asta vă spun că nu-mi mai scapă! Am tot dreptul să mă răzbun pe el!

— Aşa este! Numai că este ostaticul nostru, al tuturor şi de aceea noi toţi vom hotărî ce se va întâmpla cu el. Trebuie să punem mâna pe înscrisurile sale. Vom ţine sfat şi vom vedea ce are să se întâmple cu el mai departe.

— La naiba cu sfatul dumneavoastră! Omul ăsta e al meu şi cu asta, basta! Gomarra vorbise cu atâta patimă, încât am simţit nevoia să-i spun:

— Să nu faceţi vreo prostie! Cel ce se gândeşte să facă aşa cum îi vine la socoteală va avea de-a face cu mine!

— Aşa stau lucrurile? Atunci vă rog să priviţi crucea aceea! Acolo se afla osemintele fratelui meu, pe care acest nemernic l-a ucis! Vreţi ca această faptă să rămână nepedepsită?

— Nicidecum, numai că ucigaşul trebuie pedepsit, nu neapărat ucis! M-aţi înţeles?

— Eu cunosc legile nescrise din Pampa!

— Şi eu le cunosc! Oare aceste legi spun că nu este voie ca nişte bărbaţi cu judecată să stea la sfat?

— Nu, numai că ştiu eu prea bine ce înseamnă să stăm la sfat şi mai ales va cunosc! Dacă ar fi după dumneavoastră, aţi fi în stare să-l lăsaţi în pace pe acest nemernic, ba chiar să-i daţi şi un cal, arme şi mâncare, câtă să-i ajungă pe drum!

— Ne vom aşeza la sfat numaidecât şi atunci se va vedea ce am de spus.

— Părerea mea este că Sabuco trebuie omorât numaidecât!

— Dumneavoastră nu vă veţi spune părerea.

— Şi de ce nu, mă rog?

— Pentru că ne veţi arăta ce rău v-a făcut acest om. Atât aveţi de spus. Atât şi nimic mai mult.

— Dar nu se poate aşa ceva, señor!

— Linişte! Nu v-a întrebat nimeni dacă vă place, sau nu ce se va întâmpla aici! Noi vom hotărî, iar dumneavoastră va trebui să vă supuneţi hotărârii noastre!

— Dar va trebui să mă supun şi voinţei mele! a spus Gomarra, depărtându-se de noi şi aşezându-se pe pământul gol.

Ne-am strâns apoi laolaltă pentru a hotărî ce avea să se întâmple cu El Sendador. Numai doi dintre noi, adică călugărul Hilario şi cu mine am fost de părere că El Sendador trebuia dat pe mâna autorităţilor. Toţi ceilalţi au fost împotriva acestei idei, arătând că un asemenea om şiret putea să ne scape, dacă porneam cu el la drum lung. Nici unul dintre tovarăşii mei nu a propus să-l iertăm, dar toţi erau de părere că omul trebuia să ne dea înscrisul.

După ce sfatul a luat sfârşit, tovarăşii mei au decis că eu eram cel ce trebuia să le spună lui Gomarra şi lui El Sendador ce se hotărâse la sfat. Am făcut cu toţii cerc în jurul ostaticului şi l-am strigat pe Gomarra. Sabuco m-a întrebat, râzând:

— Domnii judecători au terminat de vorbit? Ce au hotărât dumnealor?

— Nu râdeţi, i-am spus eu. Vă aflaţi într-o situaţie destul de grea. Aţi ucis destui oameni şi, conform legii din Pampa, veţi fi răsplătit după faptele comise.

Ostaticul s-a făcut palid şi a întrebat:

— Voi fi împuşcat? Când?

— Chiar acum, pe loc.

— De ce aşa curând?

— Pentru că aşa meritaţi!

— Dar… dar, s-a bâlbâit Sabuco, dacă mă împuşcaţi, nu veţi mai găsi niciodată înscrisul şi hărţile!

— Trebuie să vă mărturisesc foarte deschis că am dori să avem hărţile şi înscrisul. Dacă ni le daţi, nu veţi fi ucis.

— Şi asta înseamnă că voi fi liber şi voi păstra tot ce-mi aparţine?

— Nu, nu vă putem reda libertatea, pentru că am fi nedrepţi faţă de Gomarra. Vedeţi mormântul fratelui său? Nu-i putem cere lui Gomarra să se supună unei hotărâri prin care să vi se redea libertatea. Nu-i putem cere acest lucru tocmai aici, lângă mormântul fratelui său! Dacă ne daţi ceea ce v-am cerut, vă vom lăsa să plecaţi, dar fără arme şi fără alimente. La un sfert de oră după ce plecaţi de aici, Gomarra va putea pleca pe urmele dumneavoastră. Ceea ce se va petrece după aceea este numai treaba lui şi a dumneavoastră.

— Asta înseamnă pentru mine moarte sigură. Ce am să fac eu fără alimente? Cum am să mă pot apăra, dacă nu voi avea arme?

— Nici nu ne-am gândit că ar trebui să vă apăraţi. Dacă v-am da vreo armă, înseamnă că v-am răsplăti pentru toate relele pe care le-aţi făcut.

— Oricum l-aţi răsplătit! a strigat Gomarra. M-am gândit eu că aşa se va întâmpla! auzi! Să plec de-aici la un sfert de ceas după ce a plecat el! Cum aş putea să mai pun mâna pe nemernicul ăsta, mai ales că el cunoaşte atât de bine toate cărările de pe-aici? Va primi arme de la primul indian care-i iese în cale, fiindcă toţi indienii din ţinutul ăsta îl cunosc! Nu pot să fiu de acord cu aşa ceva!

— Nici eu nu sunt de acord! a strigat El Sendador. Sunt rănit şi, în curând, febra mă va răpune. Dacă va fi să vă dau înscrisul şi hărţile, trebuie să trag nădejdea că pot să scap cu viaţă.

— Va trebui să vă supuneţi hotărârii noastre! Nici dumneavoastră, nici Gomarra nu veţi putea schimba cu nimic această hotărâre şi nici nu vrem să va dăm prea mult

timp de gândire!

— Nu cer decât să fiu lăsat să mă gândesc preţ de un ceas, a spus El Sendador. V-aş ruga să-mi oblojiţi rana aşa cum se cuvine!

— Vă puteţi gândi vreme de un ceas, dar nu mai mult! am spus eu.

— Dacă mă voi supune hotărârii dumneavoastră şi dacă veţi găsi comorile, cine se va bucura de ele?

— Cel căruia i-au aparţinut. Cred că acel călugăr pe care l-aţi ucis a vrui să ducă înscrisurile şi hărţile la mănăstirea din Tucuman. Noi ne vom supune legilor care sunt în vigoare în provincia Tucuman.

— Eu nu mă voi alege cu nimic? Cu nimic?

— Nu vă veţi alege cu nimic. Nu aveţi de ales decât între moartea prin împuşcare şi posibilitatea de a scăpa cu viaţă din mâinile lui Gomarra, care vrea să răzbune moartea fratelui său. Peste un ceas, trebuie să ne spuneţi ce aţi hotărât!

Ostaticul a fost din nou legat şi doi indieni Tobas au primit porunca de a nu-l scăpa din ochi nici măcar pentru o clipă.

— E rănit şi nu poate să ne scape! a spus fratele Jaguar. Nu cred că trebuii să stăm cu ochii pe el. Mai curând, ar trebui să fim foarte atenţi la Gomarra!

— Aşa este! a spus Pena. Gomarra este în stare să facă orice pentru a se răzbuna şi aş putea spune că-l înţeleg.

— O să am grijă să nu facă nimic necugetat! am spus eu. Îl voi lua cu mini la lac.

— Acum? a întrebat Pena.

— Da. Dumneavoastră şi fratele Hilario ne veţi însoţi. Îl voi ruga pe Gomarra să ne arate unde a îngropat El Sendador sticla prima dată. Poate ea izbutim să dăm de vreo urmă a lui care să ne ducă în locul în care se află sticla acum.

— Ar fi foarte bine dacă am izbuti!

— Dacă El Sendador va vedea că avem înscrisul, nu va mai fi aşa de sigur pe sine şi ne va spune unde se află hărţile. Trebuie să ne gândim că se prea poate să le aibă chiar asupra şa.

L-am percheziţionat pe ostatic, dar n-am găsit nimic şi El Sendador a izbucnit în râs, spunând:

— Vai, cât de isteţi sunteţi, señores! Ce deştepţi sunteţi dumneavoastră şi ce prost sunt eu să port la mine lucruri valoroase! Acum nu-mi mai fac griji pentru soarta mea. Dumneavoastră doriţi înscrisul şi hărţile cu orice preţ. Dacă vi le dau, voi fi liber ca pasărea cerului!

Nu am răspuns şi poate că ar fi trebuit s-o fac, poate ar fi trebuit să mi se pară curios că ostaticul era atât de zeflemitor. Poate că ar fi trebuit să-l percheziţionez mai atent, dar… n-am făcut-o!

Când l-am rugat pe Gomarra să ne însoţească, s-a văzut că nu-i făcea plăcere să se afle alături de noi. Asta mi-a întărit bănuiala că omul ar fi vrut să se răzbune pe El Sendador aşa cum ar fi dorit el, atâta vreme cât noi trei nu ne aflam lângă ostatic.

Am luat-o pe drumul pe care urcasem, apoi, puţin spre dreapta şi am urcat pieptiş pe o cărare, printre stânci.

— Vedeţi acele plante agăţătoare care ţâşnesc din pământ şi se întind pe stâncă? a întrebat Gomarra. Dacă ajungem lângă ele, mai trebuie să facem doi paşi şi ajungem în locul în care El Sendador a îngropat sticla. Pot să merg acolo?

— Da, numai că eu voi fi în faţă.

Am înaintat foarte încet, având grijă să nu şterg vreo urmă. Pământul era scurmat tocmai în locul în care fusese ascunsă sticla. Omul îl bătucise cu cizmele. Acum trebuia să vedem încotro o luase El Sendador după ce dezgropase sticla. Acest lucru nu era tocmai uşor, pentru că trecuse

multă vreme. Urmele pe care le lăsasem noi erau, în schimb, foarte vizibile. Pe malul lacului am văzut un punct întunecos. Am luat repede ocheanul şi am privit atent locul cu pricina. Punctul acela care se zărea sub stratul alb de sare era, de fapt, o sticlă, acoperită cu un strat subţire de nisip.

Până atunci nu scosesem nici un cuvânt şi tovarăşii mei păstraseră, la rândul lor, tăcerea. Acum i-am privit şi le-am spus:

— Am fost nişte proşti! El Sendador are înscrisul asupra sa!

— Nu se poate! a spus Pena. L-am percheziţionat aşa cum se cuvine!

— Da, ştim ce are în buzunare, dar nu ştim ce are în căptuşeală! Ia priviţi un pic acolo! i-am spus lui Pena, dându-i ocheanul. Ce vedeţi?

Tovarăşul meu a dus ocheanul la ochi şi a spus:

— E o sticlă.

— Şi cu ce e acoperită?

— Cu nisip.

— Foarte bine. Iată, sticla a fost umplută cu nisip şi aruncată tocmai pentru a se afunda mai bine în stratul de sare. Pentru că era noapte, Sabuco n-a văzut bine locul în care a căzut sticla şi a aruncat-o spre mal, în loc s-o arunce spre mijlocul lacului.

— De ce a umplut sticla cu nisip?

— Ştia că vom veni încoace. Sticla trebuia să se afle pe fundul lacului, astfel încât să n-o putem găsi. Aceea este tocmai sticla ce fusese îngropată aici.

— Nu înţeleg!

— Eu înţeleg tot. El Sendador ştia că am aflat unde se afla sticla, adică unde a îngropat-o prima dată. A dezgropat-o, a luat înscrisul asupra sa, l-a băgat în căptuşeala hainei. Pentru că nu e tocmai un croitor iscusit,

i-a luat mult timp ca să-şi descoase haina şi s-o meşterească apoi din nou.

— De unde ştiţi că a descusut haina pentru ca apoi s-o coasă la loc?

— Pământul este bătătorit aici.

— Da, poate că omul s-a oprit să se odihnească, a spus Pena. Ce va face să credeţi că şi-a descusut şi apoi şi-a cârpit haina?

— Asta! i-am spus lui Pena, ridicând de la pământ o bucată de aţă.

— O bucată de aţă albastră! a strigat tovarăşul meu. Ah, îmi aduc aminte că Sabuco avea la brâu o papiotă de aţă albastră şi nişte ace!

— Aţi văzut? Acum nu ne rămâne decât să ne întoarcem şi să-i spunem lui Gomarra… Dar unde e Gomarra? Nu-l văd!

— Nici eu! a plecat!

— Atunci trebuie să ne întoarcem cât mai repede! Cine ştie ce şi-a pus în gând omul ăsta fără minte!

Capitolul XVII – Pedeapsa

După ce îi arătasem lui Gomarra unde se găsea sticla, nu mai fusesem atent la el şi acesta se făcuse nevăzut. Desigur că avea de gând să profite de absenţa mea şi să se răzbune pe El Sendador. Am pornit repede pe urmele lui, dar nu l-am zărit, deoarece cărarea făcea un cot. Când ne-am apropiat de locul în care se aflau ai noştri, am auzit un vacarm de nedescris.

— Câine! a strigat El Sendador. Nu tu ai dreptul să hotărăşti asupra mea. Aşteaptă până se întoarce neamţul!

— Nu vă atingeţi de el! a strigat cârmaciul. Nu aveţi voie să-i faceţi nici un rău!

— Înapoi! Înapoi! Cuţitul meu are lama otrăvită şi cine-mi va sta-n cale va fi înjunghiat!

— Dumnezeule! a strigat cârmaciul, speriat.

— Da, señor, lama cuţitului meu este otrăvită şi cel ce mi se va împotrivi va muri! El Sendador trebuie să moară! Trebuie să moară chiar acolo unde a luat viaţa unui om! Jos cu el!

Se pare că Gomarra avea de gând să-l împingă pe Sabuco în prăpastie. Am dat pinteni cailor, dar pentru că poteca făcea o curbă şi noi trebuia să înaintăm pe firul drumului, nu am putut să ajungem foarte repede sus. Când am ajuns, în cele din urmă, pe înălţime, l-am zărit pe Gomarra. Acesta îl ţinea cu o mână pe Sabuco şi îl împingea spre buza prăpastiei. În cealaltă mână ţinea cuţitul cu lama otrăvită, încercând să-i împiedice pe ceilalţi să se apropie de el şi de ostatic.

El Sendador urla ca o vită ce urma să fie dusă la tăiere. Nu avea cum să se apere, pentru că era legat şi, pe deasupra şi rănit.

— Stai, Gomarra! am strigat eu. Stai pe loc! Dacă nu te opreşti, am să te împuşc!

Omul mi-a recunoscut vocea, s-a întors spre mine şi a început să strige:

— A venit neamţul! A venit neamţul, dar eu tot fac ce vreau! În prăpastie cu tine, ucigaşule!

Gomarra l-a apucat pe El Sendador cu amândouă mâinile şi a început să-l îmbrâncească spre buza prăpastiei, înainte să ajung şi să-l pot împiedica.

Încă un pas şi Gomarra l-a împins pe El Sendador în abis. Ostaticul şi-a pierdut echilibrul, dar în cădere a apucat cu picioarele sale picioarele lui Gomarra, urlând de spaimă. Acesta a alunecat şi amândoi, ostaticul şi călăul său, s-au prăbuşit în prăpastie, tocmai când ajunsesem destul de aproape pentru a încerca să-l prind de mâini pe Gomarra. M-a apucat ameţeala, dar nu pentru că prăpastia era foarte adâncă, ci din cauza celor ce văzusem. Mi-am dus mâinile la cap şi am făcut câţiva paşi înapoi. Nimeni nu mi-a dat nici o atenţie. Fiecare dintre tovarăşii mei era cufundat în gânduri. Apoi unii au început să strige şi au apucat-o pe drumul ce ducea în jos spre lac.

Numai câţiva şi-au păstrat cumpătul. Printre aceştia se număra şi cârmaciul, care stătea neclintit, precum o stâncă în vâltoarea mării.

— Cred că cele două cadavre arată îngrozitor! i-am spus eu, pregătindu-mă să privesc în prăpastie.

— Staţi pe loc! mi-a spus marinarul, apucându-mă de braţ. Nu sunt în stare să privesc acum în prăpastie!

— Vă e teamă că o să ameţiţi?

— N-am avut ameţeli niciodată, acum însă s-ar putea. Vedeţi, nici un catarg nu mi se pare prea uriaş, dar această stâncă este, într-adevăr, din cale-afară de înaltă pentru mine.

— Bine, dar vreau să văd unde sunt cadavrele!

Încă un pas, şi Gomarra l-a împins pe El Sendador în abis.

— Stânca se poate surpa!

— Oh, nu! În nici un caz! Roca e foarte dură şi nu are nici cea mai mică crăpătură!

M-am întins pe burtă şi m-am târât până la marginea prăpastiei. Am văzut un punct şi apoi am zărit câţiva războinici Tobas care se apropiau de acel punct negru, care era, aşa cum aveam să aflu mai târziu, trupul neînsufleţit al lui Gomarra.

Indienii au căutat şi al doilea cadavru. După ce au privit în jur, au început să strige, ridicând braţele în sus. Am privit totul mai atent şi am zărit un trup omenesc, lipit de peretele stâncii. Mi s-a părut că trupul se mişca.

Am sărit imediat în picioare şi i-am spus cârmaciului:

— Unul a rămas agăţat de stâncă! Se mai află în viaţă! Mergeţi repede jos să aduceţi oamenii încoace! Trebuie să-l salvăm!

— Cum să-l salvăm?

— Trebuie! Să nu mai pierdem nici o clipă!

L-am întors pe cârmaci cu spatele spre mine şi l-am împins, iar acesta a început să alerge.

M-am apropiat de marginea prăpastiei şi am strigat cât am putut de tare:

— Veniţi cu toţii sus! Aduceţi curele şi frânghii!

Oamenii au început să fugă spre cai. Lasoul meu era foarte bun, putea ţine trei inşi, dar, din păcate, era prea scurt. În curând, au venit şi tovarăşii mei. Fiecare dintre ei părea să ştie mai bine decât ceilalţi ce era de făcut.

— Cel care se află pe stâncă este Sabuco. Jos este Gomarra. Chipul lui este de nerecunoscut. De ce vreţi să ne folosim de curele?

— Pentru că trebuie să-l tragem sus pe Sendador.

— Nimănui nu-i trece prin cap aşa ceva! Asta ar mai lipsi! a spus Pena.

— Aşa ceva îi trece prin cap oricărei persoane care are

un pic de omeniei. Trebuie să-l tragem pe Sabuco sus, pentru că se mai află în viaţă.

— Ce prostie! Cum să se mai afle în viaţă? Trupul său s-a agăţat de ceva. Oricum, cred că s-a zdrobit de stâncă. Doar n-o să ne punem viaţa în primejdie pentru a aduce sus un trup care merită a fi mâncat de vulturi.

— Señor Pena are dreptate! a spus, la rândul său, Monteso. Lăsaţi-i trupul acolo unde se găseşte. Am fost cândva prietenul lui El Sendador, dar acum, că am aflat ce fel de om este, nu aş mişca nici măcar un deget pentru el, nici chiar dacă aş fi sigur că se mai află în viaţă.

— Señor Monteso, nu sunteţi un bun creştin şi aproape că-mi pare rău că v-am socotit prietenul meu. Vă rog să faceţi linişte, astfel încât să pot auzi orice zgomot şi ţineţi-mă de picioare!

M-am târât din nou până la marginea prăpastiei şi am privit prin ochean, Sabuco se afla la vreo douăzeci şi cinci de metri de mine. Probabil că în stânci exista vreun colţ ascuţit care ieşea în afară şi de care nenorocitul se agăţase în cădere. Omul dădea din picioare şi mi s-a părut că aud şi nişte strigăte înăbuşite.

Ceea ce făcusem eu, aplecându-mă peste buza prăpastiei, era destul de periculos, de aceea îi rugasem pe tovarăşi să mă ţină de picioare.

— Mai trăieşte? m-a întrebat fratele Hilario.

— Da, se mişcă.

— Dumnezeu să aibă milă de sufletul său! Nu îl putem ajuta!

— Ba da! Totul este să vrem s-o facem!

— Credeţi că îndrăzneşte cineva să-l aducă?

— Desigur!

— Chiar dacă acolo s-ar afla cel mai bun prieten al meu, nu aş îndrăzni să cobor. Nici nu mă gândesc să-mi primejduiesc viaţa pentru un asemenea nemernic! a spus

Pena.

— Bine, dar gândiţi-vă puţin, señor Pena. Să te afli în viaţă, să fii rănit la braţ şi să ai înfipt în trup un ciot de stâncă sau un trunchi de copac! Ce groaznic trebuie să fie!

— Merită să îndure calvarul!

— Se prea poate, numai că eu nu-l voi lăsa să moară-n chinuri, dacă-l mai pot salva. Dacă nici unul dintre dumneavoastră nu îndrăzneşte s-o facă, voi coborî chiar eu până acolo!

— Tocmai dumneavoastră vreţi să vă frângeţi gâtul, de dragul unui om care ar fi meritat să fie spânzurat!

— Haideţi să nu ne certăm! Sunt hotărât să-l salvez şi dumneavoastră trebuie să mă ajutaţi. Luaţi lasourile şi curelele!

— Toate astea nu vă vor ajuta la nimic. V-ar trebui nişte frânghii groase. Lasourile se vor rupe pentru că se rod de marginile ascuţite ale stâncilor.

— O să punem o şa dedesubt, astfel încât stânca să nu taie frânghia.

— Cum vreţi să-l salvaţi? Nici nu ştiţi în ce stare se găseşte! a strigat Pena.

Nu numai el, ci şi toţi ceilalţi au încercat să mă împiedice să-mi pun în aplicare planul, dar eu eram hotărât să duc treaba până la capăt.

Mai întâi, am legat între ele două lasouri. Cel de-al treilea avea să-mi fie de ajutor, dacă eram nevoit să-l leg pe Sabuco, astfel încât acesta să poată fi tras în sus. Apoi am făcut un fel de targă din câteva lănci legate între ele. Sub lasou a fost pusă o şa, astfel încât frânghiile să nu fie tăiate de stânci.

Împletitura din lănci a fost târâtă până la buza prăpastiei şi eu urma să mă aşez în ea, legându-mă cu o curea. Călugărul a vrut să facă ce era mai greu, adică să se întindă pe buza prăpastiei, astfel încât să le poată spune celorlalţi

când să mă lase în jos şi când să mă tragă în sus.

Era bine că pereţii de stâncă erau cu totul drepţi. Tovarăşii mei m-au lăsat încet, încet în jos. Omul care rămăsese agăţat de peretele stâncii era, într-adevăr El Sendador. Nenorocitul arăta groaznic. Ochii îi erau injectaţi, limba îi era scoasă din gură şi nu mai era în stare decât să scoată nişte gemete înăbuşite. Le-am făcut semn tovarăşilor mei şi ei m-au ţinut pe loc. Trebuia să văd mai întâi în ce se agăţase El Sendador. În dreptul său se afla o crăpătură în stâncă, lată de vreo jumătate de metru, iar în acea crăpătură, în pământul adus de vânt îşi înfipsese rădăcinile un copac. Din el nu mai rămăsese însă decât un ciot, în care stătea agăţat Sabuco. Dacă voiam să-l ajut pe nenorocit, trebuia să-l ridic. Dar dacă-l ridicam, se putea ca targa subţire, făcută din lănci, să se rupă sub greutatea noastră şi atunci eram amândoi pierduţi.

Trebuie să recunosc că, pentru o clipă, m-am gândit să-l las pe Sabuco unde se afla, apoi însă mi-am spus că imaginea lui avea să mă urmărească toată viaţa. Eram silit să mă avânt în crăpătura din stâncă şi mă întrebam dacă ciotul în care era agăţat nefericitul mă va ţine şi pe mine. Mai întâi, trebuia să-mi dau seama în ce fel era prins El Sendador de ciotul de copac. Am văzut că brâul lui se agăţase de bucata de lemn şi că, din această cauză, nu putea respira.

L-am legat pe Sabuco cu cel de-al treilea lasou, care era pregătit pentru el şi am tăiat cu cuţitul haina şi vesta. Omul a început să respire. Apoi a strigat o dată, a deschis ochii şi a strigat încă o dată.

— Liniştiţi-vă! i-am spus. Aveţi dureri?

— Da! a gemut omul.

— Mă recunoaşteţi?

M-a privit cu atenţie, încercând parcă să-şi aducă aminte cine eram. Apoi a spus:

— Neamţul! Neamţul! După ce a privit în jos, a continuat: Sunt agăţat de stâncă. Jos se cască prăpastia. Jos mă aşteaptă iadul! Sunt gata să recunosc totul. Nu vreau să mă prăbuşesc în prăpastie!

— Vă rog să vă stăpâniţi! Nu mai urlaţi, chiar dacă aveţi dureri mari.

N-a mai strigat, dar a început să geamă şi gemetele sale îmi dădeau fiori. L-am dezlegat şi apoi l-am prins de targa făcută din lănci, astfel încât nu avea cum să cadă. Apoi m-am avântat spre ciotul de care fusese prins. „Doamne, Dumnezeule”, mi-am zis eu, „Doamne, Dumnezeule, viaţa mea se află în mâinile Tale!” L-am împins pe El Sendador în sus. Am privit apoi în jos. Mi s-a părut că hăul mă trăgea spre sine, dar am izbutit să-mi înving frica. Am zărit lacul. Stratul de sare lucea în soare ca argintul. Mai spre dreapta, am văzut doi indieni. Probabil, erau doi dintre ostaticii noştri care acum se bucurau din nou de libertate. Cei doi războinici roşii au dispărut imediat.

Ciotul a început să pârâie sub mine. Ca să îl ridic pe El Sendador, am fost nevoit să mă mişc brusc şi acum rădăcinile copacului cedau încet, încet. M-am apucat cu o mână de targa făcută din lănci. Ciotul a pârâit din nou. Tovarăşii mei au văzut ce se întâmpla şi au început să ţipe. El Sendador urla şi el ca din gură de şarpe. Am izbutit să mă prind şi cu cealaltă mână de targă şi, în cele din urmă, m-am legat de ea cu o curea din piele. Apoi s-a făcut linişte. Sabuco leşinase şi asta era foarte bine pentru mine. Le-am făcut semn prietenilor mei să ne tragă în sus. Pentru mine a fost cumplit. Pendulam încoace şi-ncolo şi trebuia să mă folosesc de picioare pentru a nu fi strivit de stânci şi pentru a putea avea grijă şi de Sabuco. În cele din urmă, am ajuns pe buza prăpastiei. Am întins o mână şi am simţit cum cineva mă trăgea în sus. După aceea, m-am târât până la marginea stâncii pe care se aflau tovarăşii mei şi am auzit

strigătele lor de bucurie. Apoi, am leşinat. Trupul nu mai voia să se supună cugetului…

Când m-am trezit, mi-am dat seama că aveam capul în poala fratelui Jaguar. Când a văzut că am deschis ochii, călugărul a scos un strigăt de bucurie şi a început să mă sărute pe frunte şi pe obraji. Lacrimile lui îmi udau faţa.

— Sunteţi în viaţă! Sunteţi în viaţă! a strigat bunul călugăr. Mulţumesc lui Dumnezeu! Doamne, Doamne, ce-aţi fost în stare să faceţi! Nicicând n-am să vă mai las să vă primejduiţi astfel viaţa! Am văzut ciotul prăbuşindu-se în adânc şi apoi v-am zărit pe dumneavoastră cum vă ţineaţi cu o mână de lasou. Ce grozăvie!

Şi ceilalţi erau adânc mişcaţi. Mulţi dintre ei aveau lacrimi în ochi. Monteso m-a strâns în braţe, imediat ce am izbutit să mă ridic în picioare. Pena s-a apropiat şi el şi m-a strâns la piept, spunând:

— Señor, am fost de multe ori nedrept faţă de dumneavoastră, dar de-acum ştiu cum să mă port în ceea ce vă priveşte!

Războinicii Chiriguanos văzuseră şi ei totul. Căpetenia lor s-a apropiat de mine şi m-a întrebat:

— Nu-i aşa că El Sendador v-a făcut mult rău, señor? Nu-i aşa că a vrut chiar să vă ucidă?

— Aşa e.

— Şi dumneavoastră v-aţi pus în primejdie viaţa pentru a-l salva! Aţi făcut asta numai pentru că sunteţi un bun creştin, care ştie ce este bine şi ce este rău. Noi am fost duşmanii dumneavoastră şi ai indienilor Tobas. De acum înainte, lucrurile nu vor mai sta aşa! Vă rog să le spuneţi oamenilor dumneavoastră şi indienilor Tobas că dorim să trăim în pace cu ei!

— Aşa voi face şi sunt sigur că indienii Tobas vor fi bucuroşi să vă audă gândurile.

Aveam acum din nou dovada că puterea exemplului este

mult mai mari decât puterea vorbelor! Desigur că nu era cazul să rostesc o cuvântare, mai ales că mă dureau toate oasele şi aş fi vrut să mă odihnesc. El Sendador zăcea întins la pământ şi am vrut să văd în ce stare se afla. Nimeni nu se ocupase de el şi acum se cuvenea s-o facem. Mi-am dat seama că ciotul îi străpunsese spatele. Nu era o rană foarte adâncă, dar, în schimb, era deosebit de dureroasă. În cele din urmă, omul a deschis gură. Nu era în stare să spună nimic şi a scos dor câteva gemete.

— Nu se poate să se afle în starea asta numai din cauza rănii de la spate. Mă gândesc că spaima l-a zdruncinat atât de tare, încât nu rănile trupului, ci tulburarea minţii îi va aduce moartea.

— Numai de-ar vrea Dumnezeu să-şi mai vină în fire şi să-şi mărturisească păcatele. Să încercăm să-l ajutăm!

Am făcut tot ce ne-a stat în putere pentru a-l aduce în simţiri şi străduinţele n-au fost zadarnice. Nefericitul a deschis ochii şi călugărul a îngenuncheat lângă el, întrebându-l:

— Domnule Geronimo Sabuco, ne recunoaşteţi?

El Sendador îmi spusese că-şi regretă faptele, dar când a izbutit să vorbească, a zis:

— Plecaţi de-aici! Duceţi-vă la dracu'!

— Nu vorbiţi aşa! Veţi muri! Gândiţi-vă la Dumnezeu!

— N-am să mor!

— Chiar dacă nu veţi muri din cauza rănilor pe care le purtaţi acum pe trup, veţi muri de mâna noastră, pentru că trebuie să vă supuneţi legilor nescrise din Pampa.

El Sendador s-a ridicat în capul oaselor, a privit în jur şi a întrebat:

— Care dintre voi îndrăzneşte să se atingă de mine? Câinele care răspundea la numele de Gomarra a murit. Voi, ceilalţi, nu aveţi dreptul să mă ucideţi. Dacă o faceţi, nu veţi căpăta niciodată înscrisul şi hărţile.

— Vă înşelaţi amarnic! am spus eu. Aţi râs de noi atunci când v-am căutat prin buzunare, dar acum ştiu unde este înscrisul.

— Da? Unde? întrebat omul, dispreţuitor.

— Aţi râs de noi tocmai pentru că nu am scotocit aşa cum trebuie prin hainele pe care le purtaţi. Ştim acum ce aţi făcut cu sticla. Aţi scos înscrisul din ea, aţi umplut-o cu nisip şi aţi aruncat-o în lac. După aceea, aţi descusut căptuşeala hainei. Aţi băgat înscrisul în căptuşeală şi aţi cusut haina la loc.

Dispreţul a dispărut cu totul de pe faţa lui Sabuco, făcând loc spaimei. Omul a dus fără să vrea mâna stângă la piept, spunând:

— Ne povestiţi aici ce aţi visat noaptea. Ar fi o nebunie din partea mea să port la mine lucruri valoroase.

— Nu aş spune că este vorba de nebunie, ci mai curând de neatenţie, cum neatent aţi fost chiar acum, când mi-aţi arătat unde se află înscrisul.

Spunând acestea, am făcut un semn cu mâna şi trei dintre *yerbateros* l-au apucat strâns pe Sendador. Am descusut apoi cu grijă căptuşeala hainei. Înscrisul, sau mai bine spus, cele trei înscrisuri se aflau la piept.

Sabuco a încercat să se apere, dar s-a zbătut fără folos.

Nici unul dintre tovarăşii mei nu mai văzuse asemenea înscrisuri, aşa încât acestea au trecut din mână-n mână.

— Toate semnele astea sunt litere şi silabe? a întrebat Pena.

— Nu, sunt numai semne. Iată, noi numim aceste bucăţi de piele, cu multe noduri, înscrisuri. Ele se numesc, de fapt, *kipus,* iar acest cuvânt înseamnă „nod” în graiul khetsuas. Vedeţi, aici avem nişte noduri de mărimi şi de culori diferite. Fiecare dintre aceste noduri înseamnă ceva.

— Şi dumneavoastră puteţi înţelege aceste semne?

— Am să încerc. Oricum, un *kipus* nu conţine propoziţii, ci

numai frânturi de gânduri, care te pot ajuta să înţelegi ce a vrut să spună cel ce l-a „scris”. Mi-ar mai trebui câteva explicaţii.

El Sendador ascultase cu multă atenţie cuvintele mele. Faţa i se lumină toată şi izbucni:

— Aha! Explicaţii! N-o să înţelegeţi ce se spune în *kipus.*

— Nu vă bucuraţi aşa! Când am spus „explicaţii”, m-am gândit numai la faptul că ar trebui să ştiu despre ce este vorba în *kipus.*

— Şi ştiţi despre ce este vorba?

— Bineînţeles! Este vorba despre o comoară ascunsă. Nici măcar cel mai iscusit om nu ar putea să descifreze acest *kipus,* dacă n-ar şti la ce se referă. Eu însă ştiu şi voi încerca să văd ce sens au semnele.

— Încercaţi!

— Am să încerc, dar nu cred că voi izbuti. Culoarea acestor noduri s-a şters şi nu sunt chimist, ca să ştiu ce trebuie făcut pentru a le reveni culoarea.

— *Gracias a Dios*[35] *!* Nu veţi putea afla nimic! Nu veţi avea nici un folos, chiar dacă aţi furat nişte lucruri care erau ale mele!

— Nici nu trebuie! Foloase de pe urma acestui *kipus* trebuie să aibă cei cărora le aparţine şi dumneavoastră nu vă număraţi printre proprietarii lui. Voi avea grijă ca acest *kipus* să ajungă pe mâna unui om care ştie ce trebuie să facă, astfel încât nodurile să-şi recapete culoarea. Ca urmare, vom putea descifra înscrisul.

— Chiar de veţi descifra înscrisul, tot nu veţi avea nici un folos, dacă eu nu vreau!

— Dacă vreţi? Dar nimeni nu v-a cerut părerea!

— Atunci nimeni nu se va alege cu nimic! Numai eu ştiu

[35] Gracias a Dios – Mulţumesc lui Dumnezeu (lb. spaniolă). (n.tr.)

unde sunt hărţile!

— Hărţile! am strigat eu, fără să vreau.

— Da! Hărţile! a spus El Sendador, râzând. Numai eu ştiu unde se află şi le veţi primi numai dacă-mi veţi reda libertatea!

— Aşa cum am găsit înscrisul, voi găsi şi hărţile! am zis eu.

Dacă ar fi putut, El Sendador m-ar fi ucis din priviri. Se vedea că are dureri mari, pe care şi le stăpânea cu greu.

— Eşti dracu’ gol! a spus Sabuco, printre dinţi. Ai să… Ceasul răzbunării se apropie! Sfârşitul vieţii tale este mai aproape decât crezi!

— Vreţi să mă speriaţi? Nu veţi izbuti!

— N-ai decât să-ţi păstrezi nădejdea, dar norocul te va părăsi dintr-o dată, când nici nu te vei aştepta! Îmi… redai… li… berta… tea?

— Nici nu mă gândesc! Gomarra a murit, iar noi, ceilalţi, nu suntem atât de dornici de răzbunare. Dacă nu veţi muri din cauza rănilor pe care le purtaţi pe trup, vom avea grijă să vă dăm pe mâna celor în drept să vă judece!

— În… cear… că! A mai apucat să rostească omul, închizând ochii. Hăr… ţi… le sunt în mâini si… gu… re! Sabuco s-a sprijinit în cot şi, după ce s-a recules puţin, a adăugat: Cel ce mă va răzbuna vine încoace. Acum trebuie să fie la Roca de la Ventana. De acolo va lua hărţile şi le va aduce! Dacă… te… găse… şte aici va fi vai de tine!

Sabuco a căzut pe spate şi nu a mai scos nici un cuvânt.

— Groaznic! a spus călugărul, care ţinea în mână cele trei înscrisuri. Va pleca pe lumea cealaltă, fără să-şi fi mărturisit păcatele. A murit?

— Nu! am răspuns eu, după ce am constatat că Sabuco mai avea puls. Poate că rănile sale nu sunt mortale, sau poate că-i atât de puternic, încât este în stare să lupte multă vreme cu moartea.

— Să-i oblojim rănile.

— Nu, încă nu! Văd că nu sângerează. Să-l mai lăsăm. Poate-şi revine. Nu-mi vine să cred că va muri, fără a-şi mărturisi păcatele! Oricum, a spus nişte lucruri foarte importante. A vorbit despre cineva care va lua hărţile pentru a le aduce încoace!

— Da, le va aduce de la Roca de la Ventana.

— Hm, „Stânca Ferestrei”! Oare unde o fi stânca asta?

— Ştiu eu! a spus Pena. Este o stâncă subţire în care există o gaură dreptunghiulară, care seamănă cu o fereastră.

— Unde se află?

— De aici avem de mers o jumătate de zi.

— Se poate ca El Sendador să fi ascuns acolo hărţile?

— Posibil!

— Asta înseamnă că omul care trebuie să le aducă încoace se bucură de toată încrederea lui. Cum să aflăm noi despre cine este vorba şi unde se află acest om de încredere al lui El Sendador? Ah! Războinicii Chiriguanos trebuie să ştie despre cine este vorba!

I-am făcut un semn căpeteniei Chiriguanos şi aceasta s-a apropiat.

— Indienii Chiriguanos cunosc stânca ce se numeşte Roca de la Ventana? l-am întrebat eu.

— Da, ei cunosc foarte bine această stâncă! mi-a răspuns şeful de trib.

— El Sendador a trimis pe cineva într-acolo?

— Da, pe fiul său.

— Pe fiul său?

— Care va să zică, n-are numai un ginere, are şi un fiu? N-am ştiut! Fiul lui El Sendador s-a dus singur la Roca de la Ventana?

— Nu! Cincisprezece dintre războinicii mei se află în tovărăşia lui.

— Cincisprezece? Trebuia să-mi dau seama după urme!

— Poate că dumneavoastră aţi găsit prea târziu urmele noastre. Fiul lui El Sendador s-a despărţit de noi alaltăieri, pentru că nu mai aveam carne, iar pentru două cete mai mici de oameni se găseşte mai uşor vânat decât pentru o ceată mare.

— Când trebuia să sosească aici?

— Cel târziu în seara asta.

— Asta-i periculos! Roca de la Ventana este undeva mai sus, aşadar, va coborî de pe creasta muntelui pentru a ajunge aici, nu-i aşa?

— Nu, señor. De aici este greu de ajuns la Roca de la Ventana. E mult mai uşor, dacă se porneşte de jos, de-acolo! a spus indianul, arătând cu mâna spre lac şi apoi spre drumul pe care venisem noi. Pe acolo trebuie să o apuci dacă vrei să ajungi sus! a continuat căpetenia Chiriguanos. Apoi, o iei către apus.

— Asta înseamnă că fiul lui El Sendador va ajunge lângă lac?

— Desigur!

— Şi am putea să ne aşteptăm ca el să sosească în seara asta? Acum îmi aduc aminte că, atunci când am coborât în prăpastie pentru a-l salva pe Sabuco, am zărit doi indieni care au dispărut într-o clipă! Am crezut că sunt două dintre iscoadele care au făcut de strajă pe-aici.

Căpetenia a privit pentru câteva clipe în pământ şi apoi a zis:

— Señor, spuneam că vreau să vă fiu prieten şi acum am să v-o dovedesc. Dacă aş vrea, aţi fi pierduţi cu toţii.

— Mă bucură faptul că eşti cinstit, dar nu pot crede că am fi pierduţi, fiindcă ghicesc deja ce vrei să-mi spui.

— Asta nu se poate!

— Ba da, se poate. Iată cum stau lucrurile! Fiul lui El Sendador se află deja pe-aici, pe-aproape. El ştie prea bine

că bătrânul se aşteaptă să sosim şi de aceea a trimis, două iscoade să vadă ce se întâmplă. I-am zărit pe cei doi războinici şi ei m-au zărit pe mine, la rândul lor. Cele două iscoade au zărit şi caii noştri. S-au întors şi i-au spus fiului lui El Sendador că tatăl său se află în puterea noastră.

— Mi-aţi citit gândurile, señor! a spus, uimit, şeful de trib.

— Ei, ei! Nu trebuie să fii din cale-afară de isteţ ca să ghiceşti ce s-a petrecut! Important este că ştim acum cu siguranţă că fiul lui El Sendador se găseşte aici şi că va face tot ce-i stă-n putinţă pentru a sări în ajutorul tatălui său. Nu va putea să vină cu oamenii lui pe malul lacului, fiindcă tocmai acolo se află caii noştri. Va urma, aşadar, tocmai drumul pe care-am venit noi.

— Şi eu sunt de aceeaşi părere.

— Tocmai acest drum trebuie bine păzit. Señor Pena, luaţi, vă rog, cinci războinici Tobas cu dumneavoastră. Aceştia ar trebui să...

Nu am apucat să-mi duc gândul până la capăt, pentru că am zărit pe culme un om înarmat până în dinţi şi, lângă el, au apărut ca din pământ vreo zece, doisprezece războinici roşii. Omul cu pricina a văzut că războinicii Chiriguanos nu purtau arme şi că El Sendador era legat şi întins la pământ.

— *Mira que desverguenza!* a strigat omul. Ucideţi-i pe aceşti câini!

Se pare că cel ce se afla în fruntea cetei de indieni Chiriguanos a crezut despre cârmaci că era conducătorul nostru, asta pentru că era foarte înalt şi bine făcut. Numai aşa se poate explica de ce omul înarmat până în dinţi a tras mai întâi asupra lui şi apoi asupra lui Pena, fără a-i răni pe nici unul dintre ei. Apoi, a întors puşca cu patul înainte şi s-a năpustit asupra noastră, crezând că indienii Chiriguanos îl vor urma. Aceştia l-au şi urmat, dar nu pentru a-l ajuta, ci pentru a pune mâna pe el. A fost de-ajuns ca şeful de trib să le strige câteva cuvinte şi războinicii s-au năpustit

asupra albului, l-au legat fedeleş şi l-au trântit la pământ, chiar lângă tatăl său. Apoi le-au dat indienilor Tobas armele pe care le purtau.

Fiul lui El Sendador s-a ridicat şi a întrebat încet:

— Care dintre dumneavoastră este neamţul, señores?

— Eu sunt! am spus eu.

— Mă cunoaşteţi? m-a întrebat ostaticul.

— Nu vă cunosc, dar bănuiesc că dumneavoastră sunteţi fiul lui El Sendador.

— Şi dumneavoastră sunteţi un animal de pradă care nu se lasă până ce nu…

Dar nu şi-a dus gândul până la capăt, fiindcă, tocmai atunci, tatăl său a deschis ochii.

— Apropie-ţi urechea de gura mea! a spus bătrânul. Nu mai pot să vorbesc tare!

Fiul a făcut întocmai ceea ce i-a cerut tatăl său. L-am lăsat să asculte în linişte tot ce-i şoptea bătrânul. Aveam să aflu mai târziu că El Sendador nu a făcut altceva decât să-şi ia la revedere de la fiul său. Acesta a strâns mâna tatălui, apoi s-a ridicat în picioare şi mi-a spus:

— Domnule, am auzit că aveţi *kipus-ul* nostru. Ştiţi, desigur, că acesta nu are nici o valoare dacă nu aveţi şi harta!

— Nu ştiu acest lucru şi nici nu cred aşa ceva.

— Vreau să vă dau harta.

— Ce ne cereţi în schimb?

— Libertatea şi jumătate din comorile pe care le vom găsi.

— Nu vă pot făgădui aşa ceva. Comorile nu-mi aparţin.

— Care va să zică, nu vreţi?

— Nu vreau. Nu vă pot promite nici că veţi fi liberi. Trebuie să vă dau pe mâna judecătorilor.

Omul m-a privit cu disperare, ca unul care a pierdut totul şi a spus:

— Sunteţi nemilos, señor! Cine spune că dumneavoastră puteţi hotărî asupra noastră? Priviţi numai în prăpastia care se cască sub noi. Priviţi şi spuneţi-mi dacă…

Omul acesta era din cale-afară de şiret. A vrut să ne distragă atenţia pentru a fugi, iar noi am privit, fără să vrem, către prăpastie. Fiul lui El Sendador a smuls *kipus-ul* din mâinile călugărului şi a zbughit-o la fugă.

Le-am strigat tovarăşilor mei să fie atenţi la bătrân şi m-am repezit pe urmele lui. Nu trebuia să-l las să ajungă la unul dintre caii noştri. Omul se afla la patruzeci de paşi înaintea mea. Douăzeci de paşi… doisprezece paşi… Apoi a luat-o de-a dreptul pe malul lacului, cu intenţia de a trece peste stratul de sare care acoperea suprafaţa de apă. Ştiam cât de periculos era să faci aşa ceva, astfel încât m-am gândit că l-aş putea ajunge din urmă mult mai uşor. Am sărit în spinarea calului meu. Dacă omul cunoştea bine lacul, nu era nici o primejdie pentru el. Fiul lui El Sendador făcea salturi foarte lungi. Pentru a ajunge pe celălalt mal, mai avea destul de alergat. În schimb, eu făcusem deja jumătate din drum. În spatele lui, se aflau acum tovarăşii mei. În faţa lui, mă aflam eu. Nu mai putea să-şi continue drumul înainte şi, de aceea, a luat-o spre stânga. Aici lacul era străjuit de un perete de stâncă. Cine voia să-l urmărească pe fugar trebuia să treacă chiar peste stratul de sare care acoperea apa lacului. Niciunul dintre tovarăşii mei nu a îndrăznit să-l urmărească. Eu m-am îndreptat spre partea răsăriteană a malului, căci acolo voia să ajungă fiul lui Sabuco. Alergam acum în aceeaşi direcţie cu el. Dacă o ţinea tot aşa, lucrurile aveau să se sfârşească cu bine, iar dacă o apuca în altă direcţie, eram gata să-l urmăresc. Am văzut cum stratul de sare a început să se desfacă. Şi fugarul a văzut acest lucru şi a schimbat direcţia în care alerga. Am dat pinteni calului, pentru că nu mai voia să înainteze. Apoi armăsarul a prins să sară şi să pună copita

numai în locurile în care stratul de sare era mai gros. Tovarăşii mei au început să strige speriaţi. Fiul lui El Sendador s-a întors pentru o clipă spre ei şi s-a oprit în loc, după care a început din nou să fugă. Stratul de sare era alb ca argintul şi nu aveam de ce mă teme. Ştiam prea bine că, dacă luceşte ca un cristal, este destul de gros.

Mă apropiasem mult de fugar, distanţa între mine şi el era acum de şaizeci de paşi. Tot atât mai avea şi el până să atingă cărarea de-a lungul căreia ajunsesem noi pe malul lacului. În faţa lui, sarea devenise cenuşie, apoi maronie.

— Opreşte-te! am strigat eu. Stratul de sare are să se rupă! Omul nu m-a auzit şi a fugit mai departe.

— Ia-o spre dreapta, unde stratul de sare e alb! Altfel eşti pierdut!

Acum fugarul m-a auzit şi a luat-o spre dreapta. Apoi s-a oprit. Era obosit. Mai aveam treizeci de paşi până la el. Fiul lui Sabuco s-a întors, a văzut că mă apropii şi a luat-o din nou spre stânga.

Atunci stratul de sare s-a rupt sub el. În astfel de clipe, omul gândeşte cu mare iuţeală. Mi-am luat lasoul şi am reuşit să-l prind pe fugar. Mi-am scos apoi cuţitul, ca să tai frânghia dacă ar fi fost nevoie, astfel încât să nu pier o dată cu fiul lui El Sendador. Am dat din nou pinteni calului deja însângerat, iar armăsarul a început să fugă. Apoi l-am lăsat să meargă la pas, pentru a nu-l ucide pe ostaticul pe care-l trăgeam după mine.

Am ajuns, în cele din urmă, pe mal şi am auzit un strigăt. Am privit în sus şi l-am zărit pe El Sendador. Se ridicase în picioare şi îşi cuprinsese capul cu mâinile. Bătrânul, care era atât de slăbit, încât nu se putea ridica de la pământ, se afla acum în picioare. Dragostea părintească îi dăduse putere. Fiul său de-abia scăpase din braţele morţii. Stratul de sare era acum tare şi foarte aspru. Hainele i se rupseseră şi îşi pierduse brâul. Important însă era că se mai

afla în viaţă.

Fiul lui El Sendador m-a privit şi mi-a spus:

— Dacă nu eraţi dumneavoastră, acum eram mort! Cum aş putea să vă mulţumesc?

— Nu trebuie să-mi mulţumiţi. Trebuie să vă gândiţi la oamenii cărora le-aţi făcut rău.

— Mă voi gândi... Acum aş vrea să vă dau *kipus-ul.*

— L-aţi avut în mână când aţi fugit.

— În mână? Doamne, Dumnezeule! Înseamnă că mi-a căzut în apă, când s-a spart stratul de sare.

— Nimeni nu-l va mai putea găsi vreodată!

— Dar, hărţile! Hărţile sunt la mine şi dacă vi le dau... Le-am pus în brâu! Unde e brâul meu?

— În apă!

— Vai, Doamne! Am pierdut şi hărţile! Trebuie să le caut! Trebuie neapărat să le caut! a spus fiul lui Sabuco, ridicându-se în picioare şi dând să plece.

— Staţi! i-am spus eu, apucându-l de braţ. Poate vom găsi înscrisul şi hărţile, dar numai după ce îndepărtăm stratul de sare. Pentru asta, ne-ar trebui însă bărci şi tot soiul de unelte pe care nu le-avem. Acum mergeţi cu mine la tatăl dumneavoastră.

Omul m-a urmat fără a mai scoate un singur cuvânt. Eram sigur că nu va mai încerca să fugă.

Când am ajuns sus, războinicii din tribul Tobas şi indienii Chiriguanos m-au privit respectuos.

El Sendador se aşezase şi avea ochii aprinşi de febră dar şi de bucurie. L-a chemat pe fiul său lângă sine şi a început să-i vorbească. M-am îndepărtat de cei doi, cu atât mai mult cu cât eram convins că bătrânul trebuia să mă urască foarte tare, fiindcă din cauza mea fiul său se aflase la un pas de moarte şi, pe deasupra, pierduse *kipus-ul* şi hărţile.

Nu mică ne-a fost mirarea când El Sendador ne-a chemat pe mine şi pe călugăr la sine şi ne-a spus:

— Señores, când am văzut că fiul meu se pierde sub stratul de sare, mi s-a frânt inima şi am înţeles ce soi de om am fost eu. Ştiu că voi muri. Aş vrea să-mi uşurez sufletul, povestindu-vă despre cele ce-am făptuit. Ascultaţi, aşadar, povestea vieţii mele!

— Nu, nu e bine! am spus eu. Dacă simţiţi că veţi muri, trebuie să rămâneţi singur cu fiul dumneavoastră.

— Poate că aveţi dreptate. Spuneţi-mi, numai, mă puteţi ierta?

— Da.

— Ce veţi face cu fiul meu?

— Nimic. Este liber să plece încotro va voi. Trag nădejde că nu va uita niciodată cele învăţate aici, că nu va uita că se găseşte în mâna lui Dumnezeu a cărui milă este nemărginită!

Bătrânul şi-a privit fiul şi i-a zis, apucându-l de mână:

— Ascultă ce-ţi voi spune acum. Este cumplit ca un tată să-i mărturisească fiului său faptele pe care eu trebuie să ţi le mărturisesc în ceasul ăsta. Am păcătuit faţă de mine şi faţă de tine, căci te-am dus pe calea păcatului, dar nădăjduiesc că Dumnezeu va avea milă de noi! Chiar dacă Dumnezeu mă va ierta în nemărginita Lui bunătate, tot nu voi putea să îndrept răul pe care l-am făcut oamenilor. Tu va trebui să îndrepţi acest rău. Vrei să-mi îndeplineşti această ultimă dorinţă?

Bătrânul vorbea cu voce blândă, caldă, cum nu vorbise poate niciodată până atunci. Avea dureri mari, căci stropi de sudoare i se prelingeau de pe frunte. Ce om ar fi putut să fie acest bătrân, care vorbea încet şi liniştit! Fiul său îl asculta şi buzele îi tremurau de emoţie.

— Tu eşti bogat, a spus El Sendador. Tu ştii unde sunt îngropate bunurile noastre, dar mai ştii că acestea nu au fost dobândite cinstit. Împarte-le celor de la care le-am furat! Apoi mergi pe calea dreptăţii şi a cinstei, de la care

eu te-am îndepărtat!

Fiul lui El Sendador şi-a sărutat tatăl pe obraji şi i-a spus, plângând:

— Când s-a rupt cu mine stratul de sare, m-am gândit pentru o clipă că nu merit să rămân în viaţă! De-acum încolo, voi face astfel încât să trăiesc cinstit și să merit fiecare clipă de viaţă pe care mi-a dat-o Dumnezeu! Îţi jur că aşa va fi.

Faţa bătrânului s-a luminat. A strâns mâna fiului său şi i-a spus cu glas rugător:

— Du-te acum! Ştiu că te vei ţine de cuvânt, căci te cunosc! Trebuie să vorbesc cu călugărul!

M-am îndepărtat şi eu. Eram fericit. O oaie rătăcită se întorcea la păstorul său! Mă simţeam atât de bine! Parcă eram într-o biserică şi mă rugam bunului Dumnezeu!

Ceilalţi voiau neapărat să găsească *kipus-ul* şi hărţile. Unii spuneau că se putea ca acestea să se găsească pe stratul de sare.

Tânărul Sabuco s-a arătat dispus să ne ajute, dar totul a fost în zadar. Comoara incaşilor avea să rămână ascunsă pentru totdeauna. Şi ce dacă? Există comori care sunt mult mai de preţ, comori care dăinuie veşnic. Ni s-au alăturat şi iscoadele Chiriguanos. Războinicii stătuseră ascunşi, dar, văzând că nu voiam să le facem nici un rău, s-au liniştit.

După ce am căutat mai bine de două ceasuri pe suprafaţa acoperită cu sare, ne-am întors pe stânca pe care se găsea El Sendador şi călugărul. Bătrânul adormise. I-am aruncat fratelui Hilario o privire întrebătoare şi acesta mi-a răspuns, serios:

— Dumnezeu pedepseşte, dar ştie să fie şi milostiv!

M-am apropiat de muribund. Se vedea că mai avea foarte puţin de trăit. Bătrânul Sabuco a deschis ochii şi l-a chemat pe fiul său lângă sine. Când tânărul s-a apropiat de tată, acesta i-a spus:

— Iartă-mă, ţine-te de cuvânt şi fii bun!

Am început să ne rugăm cu toţii.

După o vreme, El Sendador a spus cu glas stins:

— Acolo unde-i crucea, se odihneşte Juan Gomarra. Îngropaţi-l şi pe fratele lui tot acolo! Şi pe mine să mă îngropaţi lângă fraţii Gomarra! Poate că aşa mă vor ierta mai curând!

Bătrânul a închis ochii. Mâna dreaptă i-o ţinea călugărul, iar mâna stângă se afla în cea a fiului său. Nu după multă vreme, bătrânul s-a ridicat în capul oaselor, ne-a mai privit o dată, a căzut pe spate şi a murit. În astfel de clipe, înţelegem prea bine că singurul nostru judecător este Dumnezeu!

În timpul nopţii, l-am privegheat pe mort, împreună cu fratele Hilario şi cu fiul lui El Sendador. Ceilalţi au dormit jos, lângă lac.

Dimineaţa, am îngropat morţii şi am părăsit Pampa de Las Salinas. Numai unul dintre noi era nemulţumit că nu putuse să se răzbune pe El Sendador şi acela era Pena.

Nici unul dintre noi nu ştiuse până atunci că El Sendador avea un fiu. Aflasem acum că tânărul îl ajutase pe tatăl său să-şi ducă la bun sfârşit fărădelegile.

Dacă mie mi-era greu să-i pun întrebări acestui tânăr pe care abia îl cunoscusem, ceilalţi nu-şi puteau înfrâna curiozitatea. Printre aceştia se afla bunul meu tovarăş Pena.

Când am găsit un loc în care voiam să poposim peste noapte, Pena a început să-i pună tânărului Sabuco tot soiul de întrebări. Acesta l-a privit preţ de câteva clipe şi apoi i-a răspuns:

— Señor, vă rog să-mi îngăduiţi să nu vă răspund. Chiar dacă v-aş răspunde, nu ar folosi la nimic şi nu ar îndrepta răul pe care l-am făcut. Nu vă voi spune nici ce căutam în Pampa de Las Salinas, ci vă voi mărturisi doar că voi

încerca să îndrept o parte din răul pe care eu şi tatăl meu l-am făcut oamenilor.

Nimeni nu a mai îndrăznit să-i pună tânărului vreo altă întrebare…

La Rio Salado, ne-am despărţit de indienii Tobas şi de războinicii Chiriguanos, iar tânărul Sabuco a rămas în tovărăşia lor.

La Tucuman, ne-am întâlnit cu El Viejo Desierto care părea că întinerise. Herbst era întovărăşit de Unica şi de Adolf Horn. Monteso şi oamenii săi s-au despărţit şi ei de noi, pentru că, aşa cum spuneau, trebuiau să caute Yerba…

Undeva, într-un ţinut din centrul Germaniei, nu este nevoie să-i dăm numele, există o moşie care-i aparţine lui Viejo Desierto. Pe această moşie trăiesc fericiţi Adolf Horn şi tânăra sa soţie, care sunt singurii moştenitori ai bătrânului. Dacă vor să-şi aducă aminte de vremurile de altădată, pun caii la căruţă şi pleacă în oraş, pentru că aici locuieşte, într-o casă mare şi frumoasă, un rentier, un anume Kummer. Acestui Kummer i se spunea, pe vremuri, Pena. Când sunt laolaltă, se gândesc la întâmplările prin care au trecut şi la viaţa liniştită de care se bucură acum!

Sfârşit

Cuprins

Karl May

În Anzii Cordilieri

Spunând acestea,
Gomarra s-a aplecat și i-a tăiat ostaticului curelele cu care-i erau legate picioarele. Apoi l-a ajutat să se ridice și a întrebat:

— Mâinile îi sunt legate așa cum se cuvine? Ia să vedem!

Această clipă mi s-a părut nesfârșit de lungă. Gomarra a pipăit legăturile și apoi a exclamat mulțumit:

— Aha! Curelele îi intră-n carne! N-are cum să le desfacă! Hai, nemernicule, dă-i drumul!

Apoi, Gomarra l-a apucat pe Sabuco de brațul drept, iar Pena, de cel stâng. Cei doi credeau că-l duc pe El Sendador la moarte, or, îl duceau pe drumul spre libertate, fără să bănuiască nimic. I-am privit pe toți cum dispăreau în umbra nopții. Apoi am așteptat să izbucnească strigătele care ar fi fost provocate de fuga lui Sabuco. Nu a durat foarte mult, și am auzit:

— *Alto ahi, picaro*! Stai pe loc, nemernicule!

Apoi, tot soiul de strigăte care trădau spaima sau mânia. S-au auzit trosnetul crengilor rupte și zgomot de pași.

— A fugit! A fugit! a spus Monteso.

BIBLIOGRAFIE ŞCOLARĂ

ISBN: 973-653-271-2
9789736532719